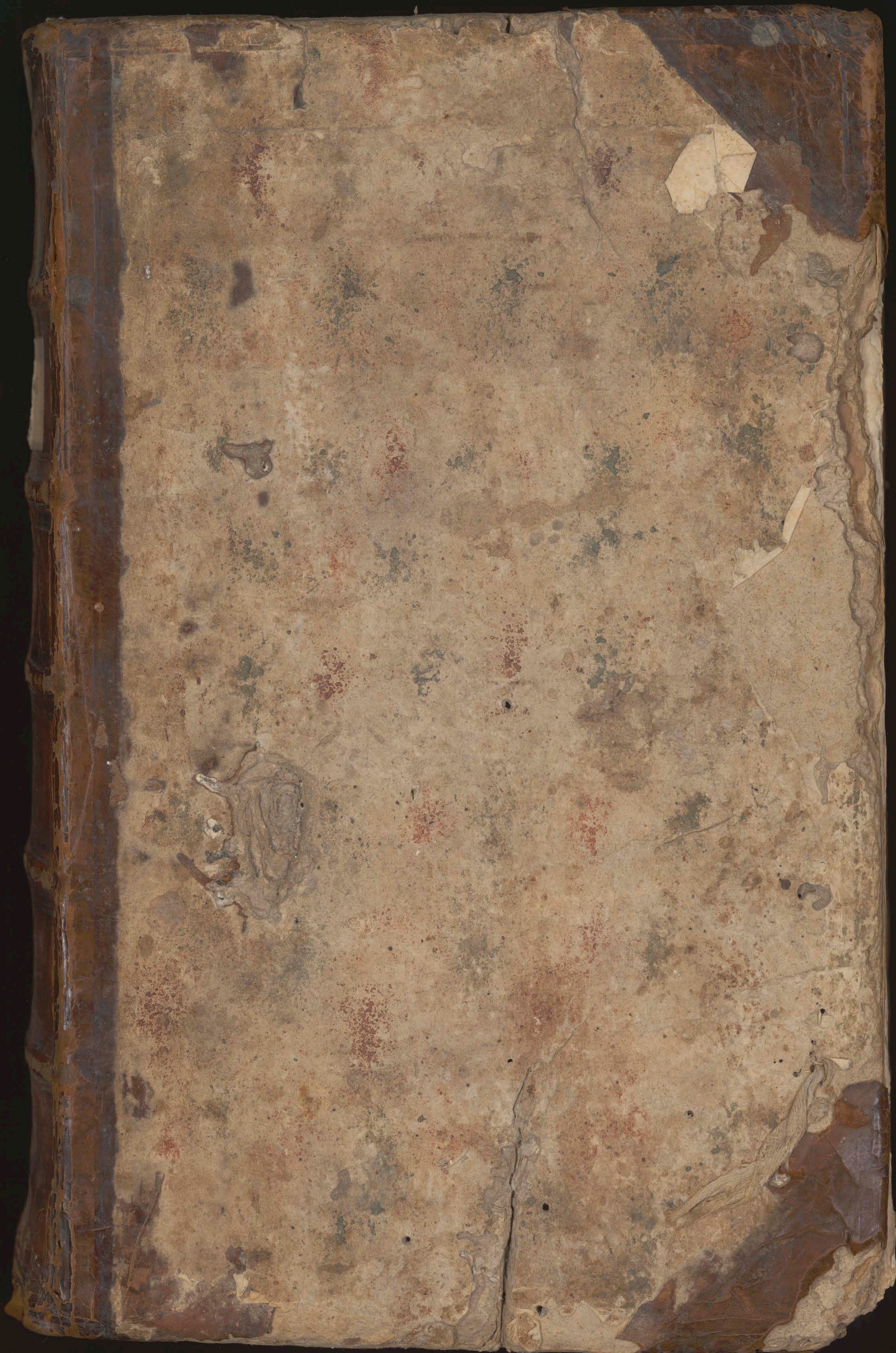
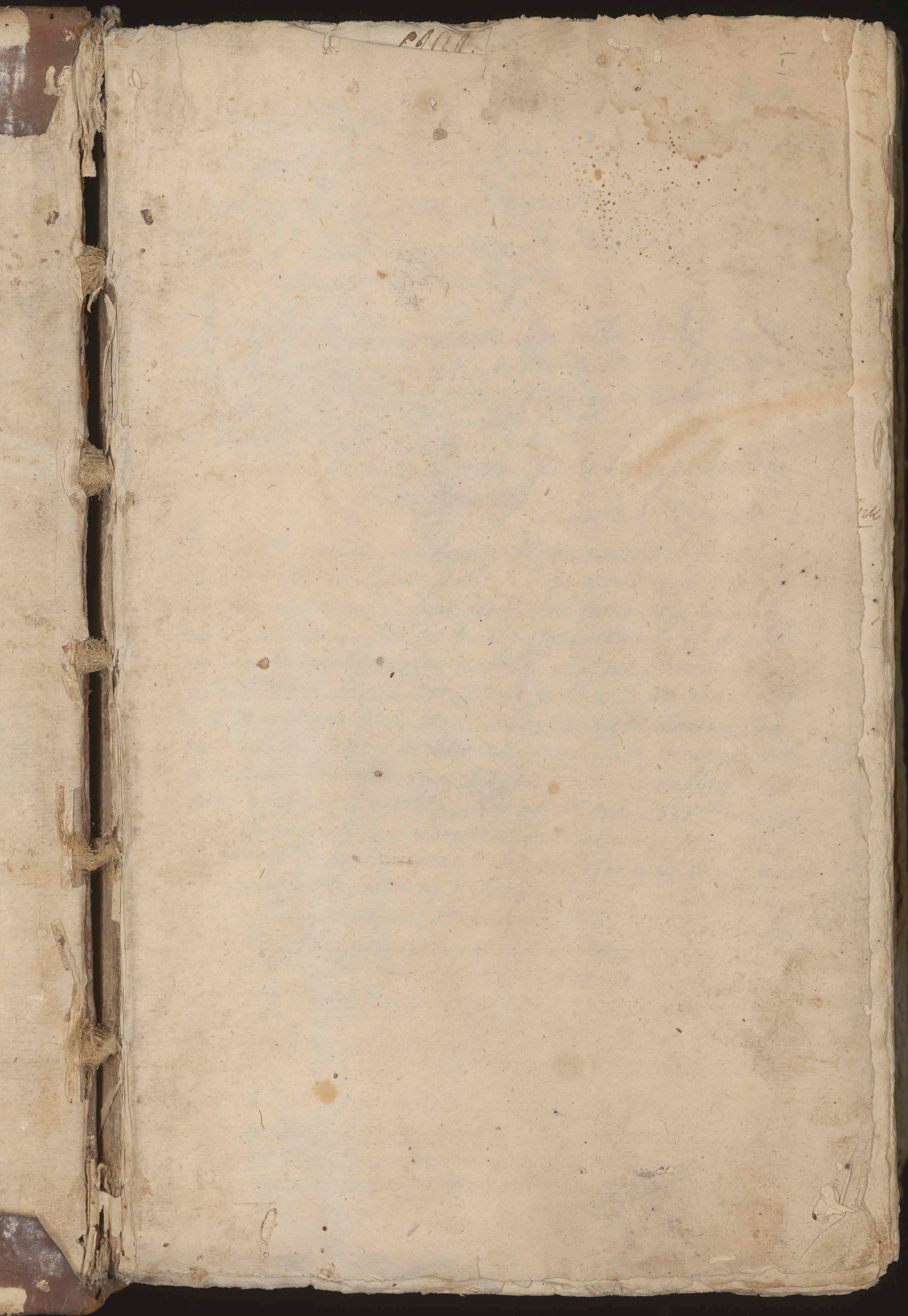

Dar

Kajetan Damasiewicz
radca sądowy w Nowym Sączu
znalazł na strychu w N. Sączu

L. I. Ad. N. 1.

1.

Interregnum Joannis III. Zaczętego die 17. Junij 1696. Anno

Listy, Senatus Consilium Proiekta y inne Trans Zakcye, aż do Seymikow Przedkonwokacyonalnych Zachodzące.

List JW. Ims. z Załuskiego Marszałka W. Kor. do Xięcia Imosci Radziejowskiego, Kardynała Prymasa Arcybiskupa Gnieznienskiego oznaymuiący o Smierci Krola Jana III.

Eminentissime ac Reverendissime Princeps Domine Colendissime.

Ex Bibl: Com. Xaver. Radziwiłł.

Przyszedł y ten czas na koniec, ktoren wszelkich mortalium finis, że y JKMość P. Nasz Miłościwy po dwudziestu y kilku letnim Panowaniu swoim, kiedy iuż fama orta annos implevit Virtutibus. Nas też dnia wczorayszego, to iest die 17. Junij o godzinie dziewiątey po południu, nieuchronnym napełnił żalem, Singula Orbitate Reipublicae Ja pro munere meo, et Veneratione Osoby Waszey Xięcey Mci, nieodwłocznie Onemu, lubo tak żałosną donoszę Wiadomość, Jako primario Custodi Iurium Krolestwa tego, et Libertatum Reipublicae, abyś uiż Prerogativis Dignitatis Suae uti, et Ordinibus Regni ea quae Juris sunt Intimare raczył. Oczekiwaiące przytym a vidissime in hoc lamentabili casu, Prezencyey tu u nas Waszey Xięcey Mci, abyśmy wszyscy cokolwiek nas tu iest, przytomnych mogli cieszyć się solatio wielowładney et consilijs Reipublicae wielce potrzebney powagi y Manudukcyey Jego. Xtorego y Ja Anhelo sequi rozkazania Jako zostaiący zawsze z powinnym y Uniżonym Respektem. z Uiazdowa die 17 Junij 1796. Ao.

Respons Xcia Jmci Kardynała do Jm. Pa Marszałka.

Jaśnie Wielmożny Mnie Wielce Mości Panie, Odbieram od W. Pana tristem Nuncium Publicae Orbitatis, a pod ten czas ieszcze kiedy foris bella, intus Timores desiderium dłuzszego Panowania wsercach Civium zapalały. Dziękuię W. Panu pro hac vigili.

2nd.

li Cura kiedy ledwie co Zorze zapadło, diem suscitas publicæ pro videndo Securitati. Miałem wprawdzie dnia dzisieyszego celerio ris fati incredulus, wyiezdzać na Most, cobym na przyszłe ktore, do piero zdatyśię gorzie prace, mogł wtamtych Kraiach y Wody har towac siły, iakoby y umocnił zdrowie moie. Ale iuz teraz ta kie, iakie czas zastaię, chętnie Szpitey dewoveo. wnadziei Łas ki y Pomocy Wwsana. I niedaley nad kilka dni Domowe mu rosporządzeniu, do Warszawy pospiesze, y Głosu Wwsana słuchaiąc bede, Quid me oporteat facere. A teraz In pleno Affe ctu et veneratione piszęsię w Żowicu d. 18. Junij 1696

Vltimum Vale Patris Patriæ Synom Koronny od Nayiasnieyszego Jana III. Krola Polskiego.

Ostatnie Wale Oycowskiey Miłosci
Wam daię, kładąc w Grunnie moie kosci.
Przes Lat dwadzescia y dwie krolowałem.
Te wszystkie Woynom Marsowi oddałem.
Mało co Tobie wyśługi zostawiwszy
Kilka Lat długie wObozie strawiwszy.
Przes co y Zycia Vymyślę dostało.
Lecz nieraz gdyż się dla Oyczyzny stało.
Dla ktorey łożyc zdrowie gotow byłem.
Więcey Oyczyzne, nad zdrowie ważyłem.
Wszak wOczach waszych to się wszystko działo
Juz Jur gdym ginol, Niebo salwowało.
Zarowno z Wami wPotrzebie stawałem.
Tych trudow Marsa, co wy zazywałem.
Juz nieiako Krol, lecz Jak Zołnierz zwami
Gdy Budziackiemi chodziłem Lasami.
Wtey bidzie co wy byłem wtey że Stocie
wBurce Zołnierskiey nie wKrolewskiem złocie
Oraz z Jakubem Synem mym kochanym
Wktorego zdrowiu, zgubie byłem danym.
Nienawezgłowkach Krolewskich sypiałem.
Lecz rownozwami zawsze koczowałem.
I ztąd ci teraz Nabosz mi wspomniała
Te trudy moie, wtych Smierc mię złomała.
Byłbym żyw dłuzey gdybym kochał wczasy
Lecz z Niewczasami chodziłem wzapasy
I tee mię teraz wcale pokonały
Wgrobie wszystkich prac Odpoczynek dały

Wey iuz

Więc juz was żegnam Oyczyzny Synowie
W waszey niech sławie życie moie zdrowie
Teraz po śmierci Ciało moie daię
Serce y Kości na pob wzaiem kraie
Oyczyznie moiey ktorą Ja kochałem
Więc y po śmierci Serce iey oddałem.
Vltimum vale Oyczyzno Kochana.
Zal mi cię, Krola niemasz, niemasz Pana
Oyczyzny Ciało zostaie bez głowy
Acz iest słow dosyc y paradney mowy
Jednak nie iedna konceptu Iednego.
Affektow pełno, Effektu zadnego.
Dziś zgoda, Jutro są Snaksze wota.
Racye słow, gdy Im nieda złota.
Dlatego Polska ach dawno choruie
Ze zgodody niemasz wotami się truie
Mowie to do was Jak Oyciec Kochany
Oyczyznie niech krol z Boga będzie dany
Lecz wtym przestrzegam, Cudzych się zgadzaycie
Bo iak zle będzie ~~cudzych~~ na się narzekaycie

Plenipotencya dana od Krolewicza JMci Jakuba JmPanu Potockiemu Łowczemu Koronnemu.

Wiadomo czynie nineyszym Pisaniem Jz uwazaiąc osłabłe zdrowie Nayiaśnieyszego Krola JMci Pana Oyca y Dobrodzieia mego przy ktorey słabosci obawiaiącsię niespodzianego przypadku, podczas ktorego złość y zawziętość Ludzka mogłaby szkodliwemi Jmprezami, Jnhiare albo uszczerbić Substancyą Rodzicielską. Więc obviando his Jncommodis Jako directus Successor y Naturalny Braci moich Nayiaśnieyszych Krolewiczow Opiekon, daię tę władzę y Plenipotencyą JmPanu dobrodzieiowi Potockiemu Łowczemu Koronnemu, Ręką własną pisaną, aby za Odebraniem naypierwszey Wiadomości Anes Boże Smiertelnego przypadku do Nayiaśnieyszego Krola Oyca Dobrodzieja naszego. Zwładzy y Kamienica onego wszystkie Summy, Skarby, ktoreby sie kolwiek w Zołkwi znaydowały albo y gdziekolwiek indziey nanusi, odebrał, et Jn securo kollokował, etiam adhibita militari manu wszystkie Jgomości wszelaka gotowość sporządzi. Wzaiemnie też JmPanu Łowczemu kdl Krolewiczowskim deklaruię słowem Jz Jn casu alicujus Jmpeticionis onego Jn quolibet foro et loco zastompie.

powinienem, a nadto wszelką wdzięcznoscią rekompensowac
Tezas Plenipotencyą moię takiego waloru miec chce, Jakoby
Aktami Metryki koronney była Roborowana. Na co dla lepszey
wiary y wagi własną Ją podpisuię Ręką. w Warszawie d. 17
Junij 1696. Jakub Ludwik krolewicz.

List krolewicza Jmc Jakoba do JmPana Potockiego Łowczego kiego wteyże Materyey.

Doznaiąc tak wiele Affektu WPana y asekuracyę maiąc że mi wkazdey gotowes dopomoc okazyey mam rekurs do WPana wteraznieyszym Nieszczesciu moim, abys mi raczył adesse Ludzmi, ktorych masz, y do Zamku zniemi Iszedł, y nie dał nikomu Sprenir, dowatnie odsłuze te Łaske WPanu zostaiąc WPana szczerze Zyczliwym y z Serca Sługą. Jakub Ludwik krolewicz Polski.

List krolewicza Jmci Jakuba do Xięcia Jmci kardynała Prymasa. Eminentissime Dne.

Inexplicabili circumventus dolore poszescią tego swiata Nayiasnieyszego Oyca y Dobrodzieja mego w Osierociałym stanie Armuła do Eminencyey Waszey pisac cogot manu, donosząc hunc fatalem Iesum ktory Ręka Boża Domowi naszemu Inflixit, tak dalece, że do zupełney nieszczesliwosci Additamentu nietrzeba. Osobliwie mnie ktorego powtorna calamitas Sciga z Okazyey Nie Łaski krolowey Jmci Dobrodzieyki O ktorey y sam Eminencya Wasza abunde wiedziec mozesz. Ale to ustnie lepiey sie wyrazi. Sufficiat wiedziec Eminencyey Waszey Iz do tąd co usus Suum moderamine. ktore filialis Observancia et Submissio regebat. Wsamego Eminencyey Waszey zupełną Zabezywszy nadzieię Ześ za przybyciem swoim zechcesz Jako primus tey Oyczyzny Moderator rerum, hos motos componere fluctus y mnie affektem swoim adesse et patrocinari, w Itak to Eminencya Wasza uczynisz Intuitu Swiętey Sprawiedliwosci Oraz y pro Sublevatione afflicti status nostri ktory Opiece Eminencyey Waszey oddaiacszy Wiecznym sie Obowiązuię Obligiem zem iest nazawsze Eminencyey waszey z Serca kochaiącym Bratem y Uniżonym sługą. Jakob. krolewicz. d. 17 Junij 1696.

Respons Xięcia Jmci kardynała do krolewicza Jegomosci

JcMć. Serenissime Regie Princeps Domine mihi Colendis-sime.

Zastałem dnia Onegdayszego przez JmćKsiędza Nominata Chełminskiego. Vivi dolorisque mei Sensus nad tak wielką Stratą Nayiasnieyszego S.P. Krola Jmći Oyca Waszey krolewiczowski Mći y całey Oyczyzny, ktorą nietylko Dom Nayiasnieyszy, ale cała Rzplta osierociała. In privata tesz Wszey k. Mći afflictione z domowych Interwenienceyi privatos Sensus meos explicui te mur JmćKsiędzu Nominatowi aby ie. W.k.Mći doniosł, y oraz upewnił W.kMosći o dawney Inklinaeyey y Obligu y Szczersżym cum compassione Affectu moim. Confirmabo to za przy[?]ściem da Bog moim do Warszawy ktore naydaley w Niedziele będzie, y Jako odbierac tak y wykonywac Rozkazy Panskie Volupe mihi ducam. A teraz Solatia de super precando pisze się in Omni cultu et Veneratione Dan w Łowiczu d. 20 Juny 1696.

List Krolewiczow JchMciow Alexandra y Konstantego do Xięcia Jmći Kardynała Mći Dobrodzieja kochanego.

Do ktoregoż In Naufragio tanto po smierci Nayiasnieyszego S.P. Oyca y Dobrodzieia naszego bespieczniey uciekac się możemy portu, Jezeli nie ad Sinum Szczeglney ku nam W.X.Mći Miłosci Jako nayblizszego Paterni Sanguinis nexu. Co tym poufaley na teraz listownie czyniemy, kiedy pewni iestesmy że Ultra Sanguinis Jura cięzska Orbitas nasza Sponte wszystkie zjednać nam życzliwosci W.X.Mći officia. Vota zas Zgo podnie nasze brevis Sunt mensuræ, bo tylko tylko unum Intendimus aby Nayiasnieysza Matka nasza y Dobrodzieyka, w Prawach y Prerogatywach należytych Sobie Zostawała bespieczna, ktorey my ex precepto Divino z Rozkazania Oycowskiego y z Obligu wieczey Macierzynskiego Dobrodzieystwa pietate assistendo devota, Ufamy że kiedy iey Ukoronowany Honor pod Władzą Swoią Jako Interregis raczysz Mibate utrzymac y nam przy niey Szczeglnego Swego affektu nieumkniesz. A my wzaiemnie conjurata unione przyobiecuiemy W.X. Mći dozywotnią wdzięcznosć Zostaiąc W.X.Mći kochanego Dobrodzieja Lugarni Alexander y Konstanty Krolewiczowie z Warszawy 19 Junij 1696.

Respons Xcia Kardynała do Krolewiczow JchMciow

Trzebaby bydź bez serca nieopłakuiąc publicam Orbitatem

Sine sensu, nieczuiące tak ciężkiego Osierocenia tey minoris aetatis Waszych K: Mci, bez rozumu, niezabiegaiące tym Dyssensyom, ktore się wznieciaią in Familia. wszystkie te Passye we mnie concentrantur. A że mie sors nascendi in gradu Sangvinis Wola Boża y Łaska S. P. Krola Imci in gradu Authoritatis postanowiły. czuię się w Obligu et gratitudinis przeciw Nayiaśnieyszey Pani, et teneritudinis przeciw W. K. Mciom. et Conscientiae przeciw zgorszeniu, ktoreby urosło in publicum, gdyby Harmonia w Domu przyrodzonego Affektu ustała między Braćią. Praeceptum Filialis Obsequij przeciw Matce. Staranie tedy moie będzie nie słowy, tale pracą usługą, y Applikacyą swoią. Oyczyzne Nayiaśnieyszą załobnice et praeciosa Reipublicae pignora uspokoić. A nim sam in Sqvallore luctus do Warszawy przybędę Affekt moy y kompassyą tak wielkiey straty praemitto. piszę się in omni cultu et veneratione w Żowkwie d. 20 Iunij 1696.

List Krolowey Imci do Imci Sapiehy Wdy Wileńskiego żałobny oraz o Szawelskiey Ekonomiey.

Marya Casimira z Bożey Łaski Krolowa Polska &c. &c. Iaśnie Wielmożny Vprzeymie nam miły.

Prędka y niespodziana śmierć Nayiaśnieyszego Małżonka Naszego nietylko nas rzewliwemi załała prawie łzami, ale y w ciężkim żalu Rzeczpospolitą zostawiła Osieroceniu. Owszey zatym w żalach naszych po P. Bogu nieznayduiąc pociechy, tylko w życzliwości przychylnych nam y Nayiaśnieyszemu Domowi naszemu Przyiacioł. Iako tedy osobie y wszelkim Interessom naszym życzliwym Vprzeymości Waszey Affekcie osobliwy pokładamy zaufanie, Tak pospołu żądamy abyś Dzierżawy naszey należące do stołu Ekonomie osobliwie tednak Szawelską wyraźnym Konstytucyey Prawem assekurowaną chciał mieć w któreznym z Władzy swoiey Hetmańskiey Respekcie. Cokolwiek w osierociałym stanie naszym dowodney z affektu Vprzeymości Waszey odbierzemy consolacyey, życzliwym y rzetelnym chęci naszych wyświadczeniem zawdzięczać nie omieszkamy. Dobrego na ten czas Vprzeymości Waszey życząc od Pana Boga zdrowia Dan w Warszawie.

Taki drugi do Imci Sapiehy Podskarbiego W. X. L.

Wielmożny Vprzeymie nam Miły. Kiedy niespodziana prawie Nayiaśnieyszego Małżonka naszego śmierć ciężkim

nas y Całą

nasy całą Rzptą zasmuciła zalem. Nieszukamy w Osierocenniu naszym Inszey Po Bogu pociechy, tylko wszerach Zyczliwych na y Nayiaśnieyszemu Domowi naszemu Przyiacioł. Osobliwie Jednak w przychylnym Uprzeymosci Waszey Affekcie Iako nie ma łą wszelkich Interessow naszych pokładamy nadzieię. Tak poufale zgdamy aby z Władzy Urzędu swego do Zwyczaynego Ekonomii Kotowych odbierania Spieszyć niekazał. Azby naznaczeni od nas ziechali wespoł kommissarze. ktoryby zatrzymane czynszowe y Hybernowe lat przeszłych Retenta, wydzwignąć y windykowac mogli Wczym nieomieszkanie Urzędowny Podskarbi Nadworny z Uprzeymoscią Waszą wten Sposob zno ziciky będzie. A zeby skarb WXL. w nalezeych od przyszłego S. Iana Prowentach, Zadnego nieponosił Uszczerbku. Wszak że Ekonomia Szawelska Zastawnym prawem od samych ze Uprzeymosci Waszych nabyta, iako przes wyrazoną konstytucyą. Nayiaśnieyszemu S.P. Małżonkowi naszemu iest assekurowana. Tak Zadney wtym niemamy wątpliwosci, ze ią Uprzeymosc Wasza przy Spokoyney naszey az do ukontentowania Prawa zpłaconego zostawili pospołu Wszystkie Uprzeymosc Wasza do samey o ktorą zgdamy będzie akkommodowała się Słusznosci, Iako niewątpiemy. Tak wszelką iego ku nam przychylnosc za Osobliwą w Zalach naszych przyjmiemy konsolacyą. Dobrego na teneras Uprzeymosci Waszey Zyczę Zdrowia.

Od teyże do J. W. Imci Jabłonowskiego Kaszt. Kgo H. WXL. Skarb Zołkiewski In Tutelam Oddaiące.

Jasnie Wielmozny Uprzeymie nam Miły. Niespodziana Nayiaśnieyszego Małzonka naszego Smierć Iako nas rzewliwemi Zalała Sprawie łzami, Tak wszystkim z całą Rzptą zostawiwszy Osierocenniu Inney po P. Bogu nierostawiła pociechy tylko wszerach Zyczliwych nam y Nayiaśnieyszemu Domowi naszemu Przyiacioł. Naypierwszy Jednak wszelkich Interesow naszych zaszczyt pokładamy w Zyczliwym Uprzeymosci Waszey affekcie, y do niego poufałe czyniące rekurs w tak nagłym razie, Iako naypilniey zgdamy, aby poufale tego sobie y nam przychylnego przybrawszy Senatora Do Zamku Zołkiewskiego nieomieszkanie ziechał, Skarbiec wnim będący pieczęciami swemi zapieczętował, y obwarowac kazał, przestrzegaiące tego aby zaden do niego bez naszey nie

Interessowa(?)

Interepowatne Dyzpozycyi Wszakze ieżelibyśę kto ważył żeżyę go kolwiek rozkazania. Tedy uprzeymość Wasza zazyłbywła dzy Vrzędu swego Hetmanskiego do takowey poskromienia śmiałośći, Czokolwiek wtym Wasza Vprzeymość ku nam wys wiadczysz uczynności za Osobliwą w żalach naszych przyi miemy konsolacyą. Dobrego na teneras Vprzeymości Waszey Zy czę od P. Boga zdrowia Dan w Zamku Warszaw

Od Teyże do Jmć P. Matachowskiego Wdy kaliskiego otym Ze Skarbie Zołkiewskim

Wielmożny vprzeymie nam miły. kiedy niespodziana Smierć odebrawszy naypierwszą życia naszego pociechę Nayiaśnięgo S. P. Krola Jmć Pana Małżonka naszego wszytkim nas z Nayiaśnięy szym Domem y Rplitą całą zostawiła osieroceniu. Nieznay duiemy w żalach naszych po P. Bogu konsolacyey tylko w życzliwości przychylnych nam y Nayiaśnieyszemu Domowi naszemu Przyiaciol, Między ktoremi poczytaiąc y estymuiąc Vprzeymości Waszey affekt, poufale żądamy abyś na Requizycyą J. W. kasztellana krakowskiego HWK. do Zamku Zułkiewskiego znim wespoł niemieszkanie ziechawszy do Asekurowania y zapieczętowania Skarbcu Zołkiewskiego dopomogł, a to do dalszey wtym Dys pozycyey naszey. Jakoszkolwiek życzliwego uprzeymości waszey doznamy affektu dowodnym chęci naszych wys wiadczeniem zawdzięczać deklaruiemy. &c:

Od teyże do Jnnych Ichm. Pp. Senatorow zalecaiąc Orbitatem suam Sinceritati illorum.

Wielmożny Vprzeymie nam miły. Smierć niespodziwa na odebrawszy naypierwszą &c: &c: Jako rzewliwemi zalała nas łzami Tak Jnszey wszytkim Osieroceniu niezostawiła kon solacyey, Tylko w życzliwych Przyiaciół Sercu. Osobliwie Je dnak zakładamy zaszczyt w życzliwym nam Vprzeymości waszey Affekcie, y na nim częsć niemałą żalow naszych po ufale składamy, nie wątpiąc że Vprzeymość Wasza znaczne ku tey Oyczyźnie Nayi: S. P. Małżonka naszego Zasługi uswi zey maiąc pamięci skłonisz kompassyą swoię y politowa nie nad żałosną y Osierociałą stanu naszego y Nayiaśnięy

szych Synow

szych Synow naszych kondycyę ktorych gdy z nami wes
pół wszczyliwą chęc y respekt Vmeymosci Waszey pilno
rekommenduiemy Oraz dobrego od Pa Boga zdrowia życzemy

Plenipotencyą od Krolewiczow Jchmciow Alex: y Konstan: da
na J.W.Jmc Pa Jabłonowskiemu K.K. H.W.K.

Poniewaz do tych czas tak między Nayias: Krolową Jmcią Mat
ką y Dobrodzieyką naszą względem Dożywotniego Prawa y In
nych Pretensyi, Jako y między nami Braćią nie doszło pomiar
kowanie zupełne, A Nayiasn: Krolewicz Jakob Brat nasz Nay
starszy wydał pod Imieniem swoim bez dołożenia y z nie
sieniać się z nami y owszem przeciw Woli naszey wyraźney
Plenipotencyą Jm. Pa Lowczemu K. dla zaciachania Substancy
cy naszey zostaiącey w skarbcu Zamku Zołkiewskiego, Więc
y my Consulendo Indemnitati nostræ Vpraszamy J.W.Jm. Pa
Stanisława Jabłonowskiego K.K. H.W.go y zupełną wtym Ple
nipotencyą nasze daiemy do żadney Inszey In Anteressum
nieznaiące się Plenipotencyey, Imieniem naszym na kogo In
szego danemy.

List J.W.Jmc Pa Jabłonowskiego K.K. H.W.go do Xięcia
Jmci Kardynała Prymasa.

Dosc by było na mnie utrapienia, stracie Krola Pana y Dobro
dzieia mego ktoremum lat 42 życzliwie y statecznie słu
żył, Ale przyczynia sercu ciężaru teraznieyszy Status Oy=
czyzny naszey, ktory że na Ręce W.X.Mci iest teraz złożony
Zawczasu W.X.Mosci assekuruię że circa conservationem Mi
ley Oyczyzny naszey, będę się z W.X.Mcią we wszystkim
zgadzał. Vpewniam przytym y o powolnosci moiey do
usług W.X.Mci. Nie nieuffam że W.X.Mosc zażywać mię
będziesz z tey konfidencyą ktorom do tych czas uznawał.
Poniewaz zawsze statecznie służył W.X.Mci, y służyć fir=
mum u mnie propositum iest. Proszę W.X.Mci abys często
raczył korrespondować ze mną y sensus suos explicare zechciał.
A uznasz W.X.Mosc że wszystkim dam W.X.Mci Sa
tysfakcyą. To co ad statum teraz należy, krotko W.X.Mci
namieniam. Juz pamiętam troię Interregnum. Zawsze
po smierci zaraz Krolowo Presidium do Krakowa wprowadzo
ne pro custodia Koron. Raczże mi W.X.Mosc Jak nayprę
dzey uniżenie proszę wtym sensum suum aperire, y ko
go.

go WXMość życzysz za Kommendanta. Tylko iterum prosze o Rezolucyą prętko, bo res non patit moram. Woysko iakom y przeszłą Pocztą namienił, WXMci In pessimo statu dla Ubostwa y kansztycy wszelkiey wkraiach naszych zostaie. gdyby broń Boże Nieprzyiaciel dowiedziawszy się o tey nieszczęśliwey Re na naszego śmierci, czynił Inkursyą y niebyłoby mu czym opponere.

Dość natym że niewiem z temi Okopami S. Troycy czynić bo w Dziewięciu Regimentach pieszych które w tym tam Stanieu S. Troycy są osadzone, ledwie sto Człowieka znalesche może. Raytarow tylko 70. y to bez koni, a w kamienieu kommunika Tureckiego iest Półtora Tysiąca dobrego, ktory prawie nieschodzo od Okopow naszych. Gdybym był swoiemi Ludźmi y pieniędzmi nieasekurował, y niesekundował. Okopow S. Troycy pod czas bytności Sołtana y Saraskiera, pod kamienieem, z tak potężnym Woyskiem Infallibiliter zginełyby te Okopy S. Troycy.

Pomyśleby o tym trzeba Jeżeliby na Seymikach niemogli cokolwiek uchwalić dla Woyska posilenia y utrzymania go w posłuszeństwie. bo się obawiać potrzeba, żeby ich ubostwo to do iakiey nieprzywiodło desperacyey. Niebez tego żeby kto pod czas tych konjunktur niepodejmał. Czekam Informacyi od WXMci y uniżenie prosze abyś mię w łasce y konfidencyey swoiey chować nieprzestawał. abyś pewien żem iest. z Lwowa 22 Juny 1696.

Post S. Josie tu w Żółkwi dzieie prosiłem ImPana Generała Wielkopolskiego żeby doniosł WXMci alec nie złomiem że y Sama Krolowa JMość o powie to poufale WXMci.

List JmP. Potockiego Welykyo HP. L. do Xięcia JMci Kardynała Prymasa

Żalu ciężkiego ktory ponosze z śmierci KJMci P. M. Myo wypisać niepodobne, a toli Publicæ necessitati consulendum. Wczym recurro do WXMci tanquam ad fontem omnis consilij et felicitatis. w Oyczyznie naszey, bo widzę że P. Bog WXMość nam zachował pro medella et solatio w tak ciężkim Rzpltey paroxyzmie, y prosze abyś poufale w

Xca Mości

Xcia Mości chciał swoy aperire sentyment w teraznieyszych okkurrencyach, ktory iako zawsze życzliwy et sura[?] tus W. X. Mci gotow sequi. Posyłam na to sługe P. Grzymałe Rotmistrza mego pieszego, możesz mu W. X. Mości tanquam tenacissimo sekretne swoie communicare desideria, a mnie gloriosum będzie omni passu za niem isc. ktorego się Łasce oddawszy zostaię w Sokalu 24 Junij 1696.

List Xcia Jmci kardynała do Jm. X. Małachowskiego Biskupa krakowskiego.

Pisanie Waszey Xcy Mci do X. Suszyckiego kanonika krakowskiego ordynowane, z wielką moią czytałem kontentecyą, postrzegłszy z tego ktory ~~nie~~ WPan wyrazic raczyłes erga Patriam, affektu, y oraz że iest WPana ta do mnie konfidencya, iako de p[rae]senti luctuoso statu krolestwa tego radzić y sposobić media ad defensionem eiusdem. Tego y Ja byłem sentymentu, aby Uniwersały do Woiewodztw denunciationis Fatorum za wolą Boze S. P. krola JgoMci iak nayprędzey cum omnimoda provisione securitate granic wychodziły. Ale że in Domo Regia zamieszanie zamieszanie et diffidentiarum scintillae pokazały się ktore facile in flammam assurgerent zdało mi się wespoł z JchMciami P. Senatorami na tenczas przytomnemi wprzod to pomiarkowac. Co że nam z łaski Bozey nie źle succedit, accingimur do wydawania Innotescentiarum, y oraz Uniwersałow na Seymiki według zwyczaju po radzie iutrzeyszey na ktorey namieniony przez W. X. Mości interes Miasta krakowa, proponam, y Jm Panu Podskarbiemu W. K. zalecę, aby tamę Metropolim na Pograniczu miał in potissima consideratione, iakoz lubo skarb koronny iest teraz bardzo nad przeszłe interregna tak pro necessitatibus Reipublicae, iako y na załoby y obrząd około ciała krolewskiego, expensis obciązony. Przecież nie zapomni się defensio tego mieysca. Co się dnia iutrzeyszego postanowi w tey Materyi, in Senatus Consilio donieść się WPanu, Seymiki y konwokacyą życzyłbym mieć prędko, ne videamur in hac orbitate Oyczyzny lento postempowac gradu. Jlubo to Woiewodztwa Wielkopolskie dla kontraktow swoich Swiętoiańskich życzyły sobie prolongare czas do konwokacyey przecież musiał ten prywatny interess pofolgowac tak ciężkim w ktorych zostaię Rzpta paroxyzmom. do ktorych ratunku aby P. Bog et ad partem solatij mei w dobrym WPana

Zdrowiu

Zdrowiu przytym zwłaszcza uczane teraznieyszym na niezdolne Ramiona moie włożonym rzeczy conservare, Sanctum Nomen ejus Invoco, y odalszą konfidencyą In Ulteriori Tractu obrad Na szych wielce WWPanow upraszaiąc Zostaie z Warszawy 26 Junij 1696.

SENATUS CONSILIJ albo Rady walney Propozycya Rzecia Jmci kar dynała 27. Junij w Warszawie 1696 Do Naznaczenia Seymikow y konwokacyey w tych Punktach wyrażona.

Jaśnie Wielmożni W. Mnie Wielce M. Panowie y Bracia Do lor verba eripit, y samo Imie Interregni Squallorem In duit. A Iakoz się mam y na głos zdobydz kiedy Vox cla mantis Nayiasnieyszy Pan III. sub Umbram zaszedł morta litatis. Imie ktore Hostibus Terror, Civibus delicium było. I mie ktore mie natym tu mieysc osadziło, z ktorego a to tu nesti Nuncij classicum cano Agi et bajulum portando Or bi impar. Conscius Zatym propriæ Infirmitatis, recurro do przezorney WWPanow Rady. Za ktorą et manus meæ fir mabunt et Humeri assurgent. Gdy tedy należy Załosne In timatorias Oyczyznie ogłaszać, Seymiki naznaczać, konwo kacyą stanowic, Externæ securitati et Internæ quieti provi dere. Punkta niektore deliberationi et decisioni WPanow ro propono.

Imum Zaczynania periculis od Pogranicza & pro melio ri Informatione nim do Inszych punktow przystąpie List Jmć kasztellana krako WPanom kommunikuie z ktorego pate bunt necessitates Opatrzenia krakowa presidio Obwarowa nia Kanieu S. Troycy utrzymania Woyska In Obsequium

2dum Czas naznaczenia konwokacyey lubo iest wszystku mowie, konsideracyey iednak podaie WPanow, Zyczyc He tmanow Pułkownikow, et Tertiam Partem Stellarum nieodrywać a Firmamento. I lubo mamy Stylum tritum pisania tych Uniwersałow, Co się iednak zda WPanom Inse rere, wtez Uniwersały ex Conjunctura czasow terazniey szych Niechay będe.

3tium Opatrzenie et Securitas Malborka, należy ad ean dem WWPanow

dem WWPanow Solicitudinem y Decyzya pod czyią kommendą ma
zostawać. Coby zas ex discordia wielu Rządzcow periculum ta Forte
ca niemiała.

4tum Ablegatos wyprawić ad Principes Externos, osobliwie Prae
cipue Colligatos, do Cesarza JMci, do Rzptey Weneckiey, Do Ca
ra Moskiewskiego, do tych trzech tanqm ad Colligatos, Do Kro
la JMci Szwedzkiego Hyszpanskiego Portugalskiego, trzeba będzie
ex convenientia pisać, ale nierozumiem aby ablegare Umyś
lnych do nich, bo byłoby było szkodzem wielkiem. Tego co do
Weneccyey wyprawiony będzie, mozem et ad Principes Ita
liae osobliwie do Xięcia JMci Sabawskiego, Florenckiego diri
gere gdyz to za jedną drogą wszystkich objechać może.

5tum Assekurowanie Miasta Stołecznego Warszawy, żeby
praesidium ma bydz y jako rozumiałbym porządkiem Panstw
inszych trzymać Chorągiew jaką konną na Goscincach Warszaw
skich, coby securitas była pod ten czas commeantibq y Ludziom
podroznym, ktoraby to Chorągiew in Partes divisa goscincy Tra
kty co dzien przerzynała, y czysciła & praesto adesset na ratunek
tych ktorychby lub rozboie lub swywolne kupy koło Warszawy
chciały kogo infestować.

6tum Deputować mi należy do Skarbu dla pomiarkowa
nia Expens koło Ciała, zatem na Dwor Krolewski coby Skarb su
pra vires niebył obciązony. do ktorego nie wiele podobno do tych
czas z Ekonomij pieniędzy weszło.

Konkluzya Senatus Consilij przez Xięcia JMci Kardynała deklarowana.

We wszystkich ile pamiętam Radach Unicum ad votivam
conclusionem obstabat. Res Angusta Domi, dorste y teraz in
hac publica Orbitate dzieie. Aze trudno pociągnąć ad non da
ntile nieobciązam Skarbu, same tylko Forteczki Pograniczne
a osobliwie Szance S. Troycy. Staraniu JmPana Podskarbie
go Wl. JmPana zalecam. et in Nomine ejusdem Trinitatis
prosze cobysmy przynaymniey taką Oyczyznę futuro Regnan
ti z koroną oddali iakosmy odebrali.

Ad 1mum Nagłych niebespieczenstw ab extra nieobawiam
się zabawni bowiem teraz Przyiaciele y Nieprzyiaciele, et haec
unica in hac calamitate nostra felicitas, Interna bardziey
mię turbuią Alec rozumiem ze Civium in Patriam Charitas

aperiet niechci y kombinowac będzie spiritus dissonus do czego wszystkiemi siłami applikowac się będę

Ad 2dum Punctum Jejunum Militem pięknemieś spe prędkiego posiłku solabor y zalece w Uniwersałach Woiewództwom, Jmłanow Hetmanow generosos in Patriam conatus acuam. a iako List JmPana Kasztellana krakowskiego do mnie pisany był in stylo veritatis, y ustne JgoMći przestrogi, tak wez zawsze były że Woyska niemasz Nienato głos był uymu ioi co Sławie JeiMćPana, ale nato żeby nietylko praesenti son filio ale też całey Rzptey pateat. niedostatek Woyska według Francuskiego przysłowia Niemasz Pieniędzy niemasz żołnierzów, każdy z Sazmiuysca mego Vigilantiam przyznawam, JmtT Kasztellanowi krakowskiemu MćPanu, ktory tak dużo Lwow obroniła. y Granice Rzptey Utrzymuie

Ad 3tium Co strony Zamkow iako krakowa Malborka Warszawy, wiedze niemal wszystkich WMćPanow zdania, conveniree aby każdy przy Prawie swoim y zwyczaju zostawał, Toz y Ja rozumiem, Recentiora zas exempla tę powinny każdemu Regulam pokazac.

Ad 4tum Czas Seymikow lubom podał in quaestionem uczyniłem to dla Ostrożności większey in omnem eventum, et calum wygadzaiąc czasowi y tym JchMciom ktorzy dalszy Termin y tym co prędzey życzą. Ze kiedy wtym Prawa niemasz et lex temporum Circumstancijs naznaczyli raz krotszy drugi raz dłuższy Antecessorowie moi Zdało mi się naznaczyć d 27 Julij a konwokacyą d 29 Augusti.

Ad 5tum Ablegatos ad Principes Externos Jako nayprędzey wyprawić Polakow pro Gentis decore, et pro Negotiorum Exigentia dam Jnstrukcye.

Ad 6tum Securitas Miasta tuteyszego Warszawy y iey Goscinca aby intra verba niebyła, ale wskutku samym wielce WMćPanow upraszam.

Konczę te Rade Vniżonym podziękowaniem pro votis et plausu Usługi moiey A Jako totum me Publico Bono devoveo, tak na dalszy czas Saluberrima WMćPanow consilia sobie zamawiam

Vniwersał Xięcia Jmci Kardynała do Woiewodztw Ziem y Powiatow o Smierci Jana III. donoszący oraz Seymiki y konwokacyą naznaczaiący.

Michael.

Michael Stephanus S.ae R.ae E.ae Titulo S. Mariae de Pace Presbiter Cardinalis Radziejowski Archiepiscopus Gnesnensis Legatus Natus Regni Poloniae & M. D. L. Primus Primusq[ue] Princeps.

Wszem w Obec y kazdemu z osobna komu o tym wiedziec nalezy osobliwie J.W. W. Jm Panom Senatorom Dignitarzom Vrzędnikom y wszystkim Stanu Rycerskiego Obywatelom Koronnym y W.X.Lgo Moim wielce M. Panom y Braci. Przy Zaleceniu Braterskich chęci y powolnosci moich do wiadomosci podaię Bozkiey Dyspozycyey ktora perpetua vicissitudine podaię y obiera Krolow, tak się podobało że wynioszszy ad summum culmen Sławe y Fortune tey Rzptey pod Waleczną Ręką Krola Jmc Jana III. niechciała mieć tak szczęsliwego Panowania perennem et Immortalem czego wszyscy Zyczylismy statum. Ale powszechnym Smiertelnosci prawem, takowego nam odebrała Pana, ktory meritis ku tey Oyczyznie dies, et Triumphis computando annos, Wszystkim Narodom podziwieniem, Nieprzyiacielowi Postrachem, całemu Chrzescianstwu zaszczytem, Oyczyznie iedyną był in prosperis Ozdobą et In Adversis Obroną. Im tedy znacznieysza strata tym większy żal kazdego z nas serca przenikac musi y powinien. Ze że In medio Ardore cięzkiey Dokończenia Woyny postradalismy jam subjuganda Domitorem Agamnenona Troiae.

A Lubo że sie tak sławnego na cały swiat Krola ledwo prawdziwą nazwac się może smiercią dla niesmiertelnych Dzieła, a sławy ktore zyc niepochybnie będą In memoria Hominum et aeternitate Rerum, Jednakże z powinnosci y Władzy Vrzędu mego, Prymacyalnego dawnych trzymaiąc się zwyczaiow z Radą y zdaniem Ich M. M. P. P. Senatorow non pauco numero do Warszawy pro tunc zgromadzonych donosze wszystkim stanom Rzpltey Koronnym y W.X.L. Jako pomieniony Krol Jmsc. P. N. Miłosciwy pełen curarum et Solicitudinis Dobra Pospolitego wybieraiąc się w Ruskie Kraie, dla wczesnych na terazniyszą kampanią Dyspozycyi w Wilanowie d[ie] 17. Junij o godzinie dziewiątey po Południu ostatni Zycia swego złozył Depozyt. Stosuiąc się tedy do Rady y zdania tychże Ich M. M. Panow Senatorow a niemniey Prawom y Zwyczaiom dawnym Insistendo Seymiki po Woiewodztwach Ziemiach y Powiatach tak w koronie Jako y w W.X.L. na dzien d[ie] 27. Miesiąca Lipca w Roku terazniey szym 1696 naznaczam. Xięstwu zas Oswięcimskiemu y Zatorskiemu także Ziemi Halickiey

Dzien

Dzien 20 Miesiąca tegoz Woiewodztwo iednak Mazowieckie mieli swoie Partykularne na mieyscach zwyczaynych Ziemiach dnia siedmnastego Miesiąca Lipca, porządku z Woiewodztwem Podlaskim odprawowac będzie, a Generalnemu w Warszawie nadzien pomieniony 27. tegoz Miesiąca naznaczam.

Woiewodztwa zas y Ziemie Pruskie według zdania Jchm. M. Panow Woiewodow tameczniych Partykularnych Seymikow terminum naznaczą. A Generalnemu Seymikowi tych ze ziem Pruskich według Alternaty ad 27. eandem Miesiąca Lipca w Malborku naznaczam. Konwokacyą zas generalną ad 29 Miesiąca Sierpnia w Roku teraznieyszym składam y ninieyszym Intymnuie Vniwersałem.

A że wszystkich Konsultacyi Publicznych felicitas na spolney zgodzie y szczyrey miedzy stanami Rzptey konfidencyey za wisła zodamy upominam per Amorem Patriae abyscie wszelkie simultates wszystkie y priwatne urazy Dobru Pospolitemu z ktorego kazdy aequaliter participat darowawszy same tylko całość Oyczyzny konserwacyą Swiętnie Panskich y miłych swobod sanguine majorum nabytych Integritatem wzieli przedsie przykładem Sparthanskiey Rzptey ktora stracicz walecznego ad Thermopilas Wodza zgódz zobopulną publicum vulnus uleczyła.

Będzie do tey naprawienia konfidencyey niemałe momentum kiedy z WMPanow kazdy przeystrzyscie inspeculo status psentis y obaczy teraznieyszą faciem Rzptey. Jako to Woyna wielka y niebespieczna sine omni Belli nervo trahetur bardziey a nizeli gentur) Woyska od kilku lat niepłatne ranisą, apud signa Miles zadną Vniwersałow Hetmanskich Ostrością utrzymac się na głodnym Pograniczu sine stipendio niemoze.

Szaniec Troycy S. efficacissimum frenum Susnienia Forecy kamienieckiey y tamtego kraju pierwsza zasłona ob penuriam annonum czyli annonae y nalezytey prowizyey ia ko przestrzygac raczy J. Wm. Pan kasztellan krakowski Czuyny Wodz Praesidiarios pozywic y utrzymac justo numero niemoze. Tenze defectus premit Jnsze presidia Wołoskie Stocany Dołopole. Ronian, Niemca Sorski kampelągu, Dragonierny y Jnnych ktorym niewdwłoczny posiłek Armyskie potrzeba.

Niemnieyszą requirit Consideracyą Artylerya Koronna ktora samą skwarbą tempore Pacis Ordynowana podczas Woyny zadną miarą subsistere niemoze, Więc y utrzymanie

Kozakow

Kozakow In obsequio Rzptey podaie sie należytemu Respekto wi Rzptey a to dla konserwacyey Competentis Dominij nad tym Narodem.

Takze Præsidium Stołecznego Miasta Krakowa, Malborka y Pucka, Pogranicznych Fortec, Poniewaz Skarb Koronny ex ordinarijs Proventibus sufficere temu niemoze Dla tego wszystkich WWPanow tak Senatorij iako tez Equestris Ordinis Powagą Prymacyalną Zgdam y Miłoscią Oyczyzny Obowiązuię abysie wsrod na Seymiki Woiewodztw y Ziem swoich a potym y na przyszłą da Bog konwokacyą wcześnie ziachawszy pomyslili o nieodwłocznych sposobach ratowania Oyczyzny a wniey zdrowia y Fortun samych WWPanow. Teraz niepochybnie skuteczne znaleść sie moga kiedy WWPanowie na przyszłą konwokacyą Imść PP. Posłow cum facultate Podatkowania według zwyczaiu przeszłych konfederacyi wyszlecie sufficienter Instructos. Interim gdziekolwiek Zatrzymane Podatki z przeszłych Uchwał Seymowych albo ad rationem przyszłych uchwalone przes Miłosc Oyczyzny prosze & obtestor: abysie WWPanowie prętkim onych wydaniem languidas spes tesknącego bez płacy Woyska posilic y do Woienney na terazniejszey kampanięy Operacyey Zachęcie chcieli Do czego potrzebną bydz rozumiem na Seymikach z PP. Poborcami kalkulacyą a zeby sie z Percept Podatkowych rachowali Retenta windykowali, y nieodwłoczną Panom Deputatom Woyskowym czynili Exolucyą.

A poniewaz Interveniente wszelakich Iurysdykcyey y Sądow Iusticia według dawnego zwyczaiu Sędziow kapturowych na przyszłych WWPanowie zechcecie obrac Seymikach Tedy na Przyszłey konwokacyey należyby Rząd y bespieczeństwo tych ze kapturow dla utrzymania Sprawiedliwosci, ktora iest confirmatrix Regnorum, takze stanowienia kontraktow Zapisow czynienia y czytania xiąg Grodzkich porządek namowiony będzie.

Na teyze konwokacyey Bespieczeństwa Granic tak koronnych iako y WXL. a oraz potwierdzeniu Pactorum Conventorum z kolligatami y Panstwy sąsiedzkiemi przes Poselstwa ma bydz provisum. A zeby tym spokoyniey przyszła odprawic sie mogła Elekcya Więc y Samey Elekcyey Porządek y bespieczeństwo Takze co kolwiek do Praw y Rządow naprawienia Exorbitantiarum y Zatrzymania Praw y swobod naszych będzie nalezało na teyze konwokacyey ex communi consensu wymowiono.

wiono y postanowiono bydz ma.

Interim Jezeliby sie Ludzie swywolni y kupy prawem Ze kazane ad Offensam Publicæ Securitatis zgromadzały y Znaydowały Prosze y napominam Jmćiów Woiewodow y Starostow tuduysch Korony y W.X.L. aby z powinnosci Vrzędow swoich do takowey poskromienia Licencyi gotowemi byli Owszem y to do Uwagi WPanom podaie aby na tychże Seymikach przyszłych po Woiewodztwach Ziemiach y Powiatach sposob na pohamowanie wszelkiey swywoli był umowiony. Sub ratihabitione przyszłey konwokacyey. Prosze takze y napominam Jmćiów Woiewodow y Starostow takze Miasta pograniczne y Portowe upominam, aby Ludzi Cudzoziemskich bez Paszportow do Korony y W.X.L. przeiezdzaiących niepuszczali. Posłow tak ze od ktorych kolwiek Panow Cudzoziemskich Jezeliby ku granicom zblizali, aby o nich domnie znac dawali niemieszkannie y do Informacyey moiey tychze Posłow na Granicach Zatrzymywali prosze y napominam.

Cokolwiek zas wtym Vniwersale spraw Rzpltey Zachodzących WPanom donosze, to aby Za Materyą służyło Radom pomienionych Seymikow y do Jnnych Ziazdow niedawała zie okazyą z powinnosci Mieysca mego Prymacyalnego prosze y Zadam od WPanow.

A iakom za fundament szczesliwey konsultacyi polozył zgodę y miłosc, Tak starało obtestor abysie WPanowie wszelkie niechęci y prywatne dyssidia iako doswiadczone gingących Panstw exicia od publicznych obrad oddaliwszy szczyrą tylko y Zadnemi Jnteressami niezarazoną Boni Publici curam y cokolwiek do poparcia Woyny S. Vkontentowania zkollegatami Ligi S. Zatrzymania Woysk In Obsequio Rzpltey repressyey Nieprzyiaciela krzyza S. y pomnozenia Chwały Bozey nalezyć będzie iwzieli przed sie.

A Ja quod mei muneris Majestatowi Boskiemu supplikowac będe, aby wszystkie Rady y starania WPanow około Dobra Pospolitego szczęscił y Błogosławił y te In Publico luctu Oyczyzne Zostaiącą miał w swoiey Protekcyey.

Co aby tak w koronie Jako y w W.X.L. kazdemu do wiadomosci stac mogło te wiadomosc po Woiewodztwach Ziemiach Powiatach y Grodach publikowac zlecam, y po Vrzędach do ktorych to nalezy Zadam y upominam. Ten zas moy Vniwersał z Podpisem Ręki y z przyłozeniem Pieczęci moiey za zdaniem Jmćiów Senatorow Duchownych y Swieckich na ten

czas będących

czas będących J. WW. Imćiow Xięży Stanisława z Lubranca Dą
skiego Kujawskiego y Pomorskiego Stanisława Witwickiego
Poznanskiego, Andrzeja Załuskiego Płockiego Jana Stanisła
wa Zbąskiego Warminskiego y Samborskiego Mikołaia Popław
skiego Inflanckiego y Piltynskiego Biskupow Jaśnie W. Ich
Mći Panow Stanisława Małachowskiego Kaliskiego, Jana
Odrowąża Pieniążka Sieradzkiego Rafała Leszczynskiego
Łęczyckiego Marcina Kątskiego Kijowskiego, Marka Mat
czynskiego Ruskiego, Jana Korwina Krasinskiego Płockie
go, Alexandra Załuskiego Rawskiego, Franciszka Felkier
zamb. Inflanckiego Woiewodow. J. W. Jm. PP. Franciszka
Gałeckiego Poznanskiego Alexandra Lipskiego Sieradzkie
go Jerzego Towianskiego Łęczyckiego, Franciszka Grzybow
skiego Inowłocławskiego Hieronima Załuskiego Rawskie
go, W. Jana Czernego Sądeckiego Jakuba Błeszynskiego
Międzyrzyckiego Kasztellanow. Jaśnie W. Stanisława Lu
bomirskiego Marszałka W. K. Xcia Jmći Dominika Radziwi
ła Kanclerza W. W. X. L. Karola Tarła Podkanclerzego Kg. Ka
rola Xięcia Radziwiłła Podkanclerzego W. W. X. L. Hieronima
Lubomirskiego Podskarbiego W. K. Alexandra Sapiehy
Marszałka Nadwor: W. X. L. podaię y do Grodu posyłam.
Dan w Warszawie d. 27. Junij 1696.

List Innotescencyalny Xcia Jmći Kardynała do Trybunału Koronnego o Interregnum

Ta ktora nikogo z Żyiących nie zwykła omijać rerum huma
narum vicissitudo Spełniła się y na Osobie Nayiaśn: Kro
la Jmć P. N. M. kiedy po długim y żadnym Ludzkim Spo so:
bem nie dźwignionym słabości Zdrowia w sam dzien S. Troy
cy o godzinie wpułdo dziesiątey wnocy ciężar swoiey Smier
telności złożywszy, złożył oraz et Regalia y Duszą Błogos
ławioną na Ręce przedwiecznemu Twórcy w Wilanowie pod
Warszawą oddał. Mogę bespiecznie y pisać y zawołać z Pro
rokiem Cecidit fortissimus In Izrael. Ktory magnitudi
ne gestorum nietylko Swiat Polski ale y całe Chrześciaństwo
wsię ad Invidiam, niechętnych ad stuporem. Pogranicznych
Sąsiadow chwalebnie napełnił, Godnych syn Oyczyzny Sy
now Dobrodzieystwy nadał. Godnościami na Pociechę Rzpltey
wyniosł y ozdobił, ecce nunc In Pulvere dormiit.
A zatym niegodzi mi się rozumieć aby w tak wielkiey

swoiey

swoich ku tey Oyczyznie zasługach y podiętych przez cały Wiek pracach niemiał znaleść słusznego żalu y kondolencyi in pectoribus WWPanow, ktorym za dostoyństwo Majestatu Pans kiego sanguis et vita sacra fuere. Więc gdy tak żałosną stratę Po wszechnego Rzpltey Oyca z Władzy y powinności Urzędu me go Prymasowskiego donoszę WWPanom. Przypominam o raz Ustawy y Zwyczaie Prawa Pospolitego że pod takowy czas clausa tristi Justitiae fora zostawać powinny pilnie za daię a żebyście WWPanowie List moy ninieyszy odebrawszy gdy iuz denunciatoriae ex Senti Amplissimi Senatus con silio do WXL wychodzą aby Trybunał WXL y w nim wszystkie sprawy aż do czasu prawem zamierzonego Li mitować zechcieli daię w tym nietylko tempus lachri mis po tak Dobrotliwym Panu, Ale też powszechnemu per Gentes zwyczaiowi morem gerendo Co ex vi muneris mei donieść zostawam etc Warszawa D 20 July 16 96.

List Innotescencyalny do Trybunału WXL od Xięcia Imci Kardynała Prymasa

Wielowładna Ręka Boska przez ktorą Reges Regnant et Legum conditores iusta decernunt gdy całą Oyczyznę ciężkim y ledwo per secula powetowanym dotknęła żalem. Nie mnieyszy y na własną osobę moię zesłała smutek że tak żałosnego a oraz Infausti omnium Nuncii musze gerere ba iulum. donoszę WWPanom iuże z tego swiata zeście Nay iaśnieysz. S. krola Imci P. N. M. kiedy w sam dzień S. Troycy o godzinie wpułdodziesiątey w nocy smiertelności swiey exuvias w Wilanowie pod Warszawą złożywszy Duszę Błogosławioną w Ręce Stworcy swego oddał. Nierozumim a żeby się we wszystkim cnym Narodzie naszym mógł znaleść taki ktoryby temperaret a lachrimis ziwbaszcze słodką Pamięć przez Czyma maią wielkich y nie po liczonych Dobrodzieystwa czyniąc, ktoremi ten Pan swiat cały Polski z podziwieniem sąsiedzkich z zazdros cią niechętnych Panstw chwalebnie napełnił. Nic Insze go po Rzpltey y Panstwach sobie od Boga powierzonych niepotrzebuie tylko gratam sui recordationem et Serum in Posteritate decus.

Gdy zatym vel in piis manibus tey samey wdzięcznosci

za odważne

Za odważne y pamiętne dzieła wrodzona Synow przeciw Z
marłemu Oycu pietas Spodziwać się każe, bynaymniey wątpi
mię niegodzi, że y WWPanowie ktorzy pod Jmieniem Jego Jurz
tobliwey Sprawiedliwości oraculis słyniecie, In compassionem
tam Justi doloris filiali veneratione zechcecie accedere nietylko
z powinney. ze zmarłemu Panu usługi, Ale też ex vacanti Justicia
ktore według Praw pospolitych y starodawnych Zwyczaiow me
rentia tecta vacuosq Domos Legesq silentes mieć zawsze w takiey
okazyi powinno.

Więc że ex Consilio Przeswietnego Senatu na teneczas tu zgro
madzonego, może ex vi et Authoritate Primaciali po całey
Koronie y W.X.L. wychodzą denunciatoriæ Nineyszym
Listem obwieszczam WWPanow pilnie żądaiąc ażebyście za
odebraniem tego Listu Trybunał y wszystkie wnim Sprawy
Limitowaċ aż do czasu naznaczonego Prawem, a zamierzone
go zechcieli Sileant Jura et Leges dum Principio Majestas
in Umbris co z Władzy y powinności Urzędu mego Pryma
cyalnego doniosszy zostawam.

Respons Trybunału Koronnego do Xcia Kardynała Prymasa

Triste y Synowskiemi nigdy dosyc nieopłakane Łzami gdy
collegium Sądu naszego odbiera nuntium. Naufragi Volun
tates in Lachrimis po Dobrotliwym Panu, Monarsze Naro
du naszego umbratilem gestare niechcemy Justiciam
extincto Serenissimo Nieba naszego sole. Ale z Prymacy
alną Denuncyacyą W.X.Mci gratissimus pectoribus wz
ięwszy w zaszczytach Narodu naszego, Dobroczynney wro
zdanych Dobrodzieystwach na całą Oyczyznę Pamięci
ad mæstissima Fata Dobrotliwego Pana Jegoż momen
tu parentamus Limitacyą Sądu naszego Trybunalskie
go Jedyną wdzięcznosci Pamięć radicando wsercach na
szych Dobrotliwość zmarłego Pana. aby usq ad Invidi
am postronnego Narodu crescat. ad Invidiam Seculu Im
mortale decus Sacræ walecznego Imienia posteritati. Wa
szey Xcy Mci zas Naszemu Wielce MPanu, pro hac vigili
ku Dobru Pospolitemu Primatiali Dignitate Jako nizko

dziękuiemy

dziękuiemy, Tak praesidium Oswieconego Panstwa z prze
zornosci W. X. Mci supplices daley efflagitando Uniżoną
nasze oddaiemy powolnosć W. X. Mci Zyczliwi Bracia y
uniżeni Słudzy. X. Alexander Kuropatnicki Kanonik
Lwowski Viceprezydent Tryb: Kor. Maciey Zaręcz Grza
bowiecki Jasielski Starosta Vice Marszałek Trybunału
Koronnego Dan w Lublinie

Plenipotencya od Krolewicza Imci Jakuba dana Imci Łowczemu Koronnemu na Opiękę Dobr Bro doro nazwanych y innych

Jakub Ludwik Krolewicz Polski Xiąze Litewski y Oławski
Oznaymuiemy tym Listem naszym komu by o tym wiedziec
należało Iz my życząc aby Dobra nasze Dziedziczne w Woie
wodztwie Ruskim Bełzkim. Wołynskim leżące a Mianowi
cie Forteca nasza y Miasto Brody tudziesz stare Brody Pra
wu naszemu Dziedzicznemu podległe y dotąd w posessyey
naszey spokoyney będące. Stante hoc praesenti Interregno po
smierci Nayiasnieyszego Krola Imci S. P. Jana III. Oyca y Dobrodzieja
naszego, gdy w Odległosci pro nunc od tamtych kraiow Jes
tesmy w Jaknaywiększym bespieczenstwie iako też w Obronie
y konserwacyey Zostawały konferuiemy supremum Guberni
um tey Fortecy y Administracyą Generalną Tych Dobr wszy
tkich, cum plena iakoby w Osobie naszey własney Jurisdictio
ni & dispositione. oraz zupełną Possessyą y zupełnym Rządem
onych odtąd W. Imci Panu Stefanowi Potockiemu Łowczemu
Koronnemu vigore Listu tego naszego daiemy zupełną moc y poz
walamy pomienioną Fortecę y Dobra nasze w realną Possessyą
obiąć, trzymać y rządzić Jurysdykcyą wszelką Jakoby w naszey
osobie własney exercere. Fortecę cum Praesidiarijs oraz y
Magistrat. tameczny pro Arbitrio et dexteritate sua gu
bernare. Ab Inpetentibus strzez Boże wszelako bronić, y
Jezliby ktokolwiek Jakowe gwałty y krzywdy czynić sie waż
ył, te o to wszystko Protestacye in quovis Subsellio czy
nie pro exigentia Juris vel necessitatis Prawem et omni
genis modis vindicare a to wszystko sine quavis speciali
od nas ad quodvis negotium occurrenti Plenipotentia tyl
ko vigore ninieyszego Listu naszego ktory aż do szczęsliwey
da Bog koronacyey futuri Regnantis za zupełną y Jako Nay
pewnieyszą

pewnieyszą y nayprawnieyszą Plenipotencyą we wszystkim valere vim et Robur suum każdego czasu y na każdym Mieysciu mieć ma y powinien.

A żeby ta wola y Dyzpozycya nasza tym lepiey Innotescat Ludziom In presidio tam będącym, oraz całemu Magistratowi y wszystkim tych Dobr Poddanym ktorych per omnim Jurysdykcyem y supremo Regimini WJmćPana Łowczego Koronne natenczas subiecimy Osobliwy eo nomine Vniversał nasz do onych wydać rozkazaliśmy Do tegoż zaś Listu przy Pieczęci naszey własną podpisaliśmy się Ręką dla lepszey wiary y pewnieyszego waloru. Dan w Warszawie d. 29 Miesiąca Czerwca 1696 Roku.

List JWmXiędza Małachowskiego Biskupa Krakowskiego do Xięcia Imći Kardynała.

Dziękuię Imći Xiędzu Suszyckiemu że commissą moię doniosł WXMci fideliter. gdyż tego spodziewałem się że WxJ[illegible] X. Mość w bliskości będąc In hac Orbitate Rzptey mateir advolare do Warszawy ad primum Nuncium Imieri Krola Pana y Dobrodzieia mego. Za co Ia WXMci z mieysca mego pro hac vigilantia iestem obligatissimus y dziękuię pokornie że WXMość In hac Specula Primatiali niezasypiasz powinności swoiey, Mnie cokolwiek też Senium meum y zdrowie moię pozwoli, gotow iestem WXMci omni momento in curis publicis assistere, y służyć według powinności, et pro veteri obligatione WXMci non detrectabo, w ktorych pracach aby WXMość posilać raczył Dominus Dominantium codziennie Maiestatowi Boskiemu Supplikowac non desistam. iakobyśmy te conquassatam Rzptey utrapioney Nawem mogli in securo postawić y Sukcessorom naszym oddać w całości. Wyglądam ardissime od WXMci terminum Intymowaney konwokacyey tego upmieynie życzę żeby sąsiedzi nasi nie upatrzyli się w nas y w naszre defekta, y niedoskonałości, gotow będę co trzeci dzień znosić się z WXMcią fidelissime w każdey sprawie. y Sentyment każdy approbare cum debita veneratione. A teraz do nieodmienney Łaski WXMci iako nayp[illegible]lniey z powolnością moię zalecam się. z krakowa d. 30 Junij 1696.

Ktoś do kogoś, Oznaymuie Coś

Z Warszawy d. 30 Junij 1696.

Oznaymuię WmPanu że krol JegoMość umarł w tam dzień

Swiętey

Swiętey Troycy wktory tez był na krolestwo obrany. Kaduk go domo rzył po Likarstwie z Merkuryuszem, na ktore aż do śmierci na rzekał. że mu go zadano było przed niedziel kilką. nieuwiadomie za radą Xiędza Ludwika Spowiednika Krolowy Jeymosci oraz y Aptekarza Francuza, a za pozwoleniem niewiernego Żyda Jonasa, Doktora Krolewskiego, Vmarł bez wszelkiey Dyzpozycyi. prawie nagle.

Krolowa Zyie zdrowa, Francuska Rodem y Synow trzech krolewiczow, Jakub ma Zone Niemke Siostrę Cesarzowey Alexander Młodzian grzeczny ale chorowity na tez chorobę co Oyca umorzyła, Konstantyn jeszcze młody a iuz po Francusku nauczony. Owo zgoła ta Franca niechce że Polski puscie, tak się wniey zakochali. Zostawił Nieboszczyk pieniędy y skarbow innych wiele w Warszawie w Wilanowie w Malborku, w Zulkwi, na kilkanascie Milionow, o ktore teraz miedzy Matką y Synami tarłas, a mało nie Woyna. Niedziw bo był Sobieski a Oyczyznie nie dla ktorey y grosza uronić nie chciał. choc go kosztem y krwią swoią z Synow swoich obficie wylaną sławnym wprzod Hetmanem a potym y krolem uczyniła, Odiął też P. Bog wszelkie szczescie y sławe od niego, dla skąpstwa, że po Widenskiey nic chwalebnego niedziałał.

Teraz się pono bez krola nieobeydziemy Jezeli trafiemy na oszusta y Tyranna, To et nos moriemur: cum Eo. zginie Rzpta y iey Wolnosc ktorą teraz iuz wiatr powiewa. Nieutrzyma iey ani Prymas, bo est Feminini generis. Ani Hetmani bo się wszystcy czterech wadzą, kto zniich większy, a wszyscy słabi. Ani Pieczętarze bo pijacy y prostacy, Ani Marszałkowie, bo y Zon rządzic nieumieią. Ani Podskarbiowie bo potrzebni. Ani Biskupi bo mało się z Panem Bogiem znaią. Ani Senat bo się nauczyli podchlebiac Ani Szlachta, bo ią lekce ważą, że ubodzy y chciwi za lada Honorem albo pieniędzmi zawiedz by ią y wklucio.

Jeden tylko sposob ratowania się y utrzymania albo raczey prywrocenia do stanu dobrego y porządku Naszego. Ktory! chyba ustnie powiem WaszPanu, na przyszłym Seymiku przed konwokacyą, na ktorey chyba nie

Szlachcie y niemaiącey

szlachcie y niemaiący Iskierki Miłosci ku swoiey własney Oyczyźnie y krwi Szlacheckiey, niestawisz się. Bo tylko ten czas strzeżney: szy zbawienia naszego y na prawy Praw potym actum est. Zostaie przytym WMPana wiadomy Poufalec.

Respons na ktosia od kogos Oznaymu iącego Coś z Warszawy 30 Julij 1696.

Dziękowałbym WMPanu Za Nowiny. ale że cum felle y sorde satirrice pisane, same sobie szacunku y obligu uymuią bo ante aequum Judicem przyszły. ktory by się w swoim honorze niekochał, gdyby nieszanował Cudzego. I WMPanu In tam iniqua traductione posiwadczał. ktoros Ludzi w tey Szpłey wszystkich a summo ad ultimum calumniose obiechał.

Wiemy iuz dobrze otym że krol Jmos umarł, krol wielki y nieodzałowany nigdy dostatecznie z ktorego pochwałami niechce się tu rozwodzić zostawuiąc tę powinność obszerną meritorum eius wdzięcznym Dziejopisom. Mnie pro summa Panegiri epis niech się godzi przytoczyc wielkiego niegdy Bymaja Olszowskiego Zdanie, ktory o nim powiedział że non surrexit major Joanne Inter Polonia natos.

I toć piękna iego Circumstancya śmierci że wdzien S. Troycy umarł. ktorego był na krolestwo obrany bo respondent ultima primis, kiedy sub ijsdem sacratissimis Auspicijs y do Ziemskiey y do Niebieskiey Zawołany korony. Alec to szpetna y nie Chrescianska prawie cos WwPan sarcastice y mniey poboznie przylepił, ze go kaduk domorzył, Niespodziewatesz WwPan Słusznie aby się był same go wtym Punkcie niewierzył o Ziemie Alec iescze Aspiciunt Oculis superi Mortalia justis y chocsię przewłecze to nieuciecze.

Piszesz WwPan ze po Lekarstwie umarł. z Merkuryuszem zadanym na ktore az do smierci narzykał, Ze mu go zadano było przed Niedziel kilkąnie wiadomie. Na to Jako Dworskich rzeczy wiadomy, y ktory niedawno odiechałem ztamtąd Generaliter WwPanu pierwey od powiadam. ze Causa Mortis naypierwsza Mors iest Mors. Chciał wszystek swiat tego Pana ratowac, Zaczym Z O Tomonca z Wiednia, z Rzymu z Padwie z Paryza przystano mu na poratowanie Zdrowia Jego secreta y Zadna rozumiem.

rozumiem Polska non capit tego Apteka co podczas tey Choroby Infuzyey w Ciało tego Pana weszło. Zaczym temerarium est na samego to Merkuryusza zganiać co mogła Universitas Medicamentorum causare. I owszem po Merkuryusie znacznie może było na zdrowiu poczęto powodzić. Nogi opuchłe, Mchły były, Apetyt się przywrócił. Cera redierat dobra, Ale że venit Summa dies et Inevitabile tempus, trudno było granic przeskoczyć, ktore zakożyły wyroki. Skarżył się On na to, co prawda, ale tak na wszystko co się nie powiodło y przed tym.

Ad Invidiam Krolowey Imci wyjeżdżasz tu WPan z Xiędzem Ludwikum wielce pobożnym Kapłanem ktory artem tylo ktorą dobrze umie obtulit w Dystyllowaniu Merkuryusza, a nie woluntatem Ii eo propinando. Na Aptekarzu zas mylisz się WPan bardzo, bo ten Niemiec iest urodzony nie Francuz. A tu z cięzkim żalem zawołać mi przyidzie Humana pectora quantum caecae noctis habent, Zadziwiącemu wielce że WPanu P. Bog oczu nieotworzył. abyś był WPan zostaiąc przy Dworze czułości Pobożności Dzienne y Nocne prace około zdrowia Panskiego Krolowey Imci obaczył. Quae omnia nos vidimus ipsi, et manus palpaverunt istae.

Ale podobno nienawiść prywatna struta zdrowy rzeczy nie, że quid pro quo widzi et Virtutes pro Vitijs sądzi: day Boże każdemu z Monarchow tak życzliwą tak kochaiącą Zonę mieć ktorey nie pochlibnie może się owo przypisać. Mulierem fortem quis inveniet, Szukała iey Boska opatrzność procul et de ultimis finibus Terrae in Consortium Panu tak Mądremu bo magna bona nec obvia, nec subita erunt. I Heroiny takie non sunt unius pluviae fungi, Iaka to kalumnia cięzka y niewypłacona piaculo ullo involvere Panią w suspicyą taką. ktora w dobrym sercu niemogłaby y postać Nunquid potest obliwisci Virgo Ornamenti Sui. Ita sraç Pani pono miałaby tę głowę dobrowolnie utracić, ktora ią zdobiła y naykosztowniejszym iey była kleynotem. ktora to Utrapienia na sobie wstrzymała, Musy ktore teraz wdzięczność do mordowała na niey niektorych. Ey dla Boga discite Justiciam moniti nec temnite Divos.

Pokorny sługa WPan.

Pociągasz WPan Żyda Ionasa In conscientiam Mortis Iaraz powiadam że Surgent Gentes et Aligenigenæ malti, y na Sądzie Boskim Straszno nas zawstydzą że więcey tego Pana Kochali, a niżeli my, ktorzysmy mu tak wiele powinni. Fata le to Vindicibus Orbis, aby popularibus Succumbat odijs ktorych żaden Nieprzyiaciel niezwalczył. Alexandra Wielkiego lætantibus Macedonibus drzewie Postowie ptakali Herkulesow Thezeuszow Zazdrosc domowa wydarta.

Smy ktoremu kiedy przepuscilismy krolowi naszemu y Henryk nieopowiednie ucikł przed naszemi fochami, Batorego Zborowska umorzyta potwarsz, Zygmunta Rokosz do wyznania winy nań przymusił, ktorą po tym In Articulo Mortis odwołał że się nigdy do niey nieznał. Władysławowi wypowiedzielismy Obsequium. y chcielismy go pro bono Opere lapidare.

Rachuy WPan sobie retro Inszych, et ante Monarchow, a rozumiem że Jeh WPan bardzo mało znaydziesz ktoryby ab Ingratitudine byli omni ex parte Intacti. chyba to było Innocenti Sæculo illo kiedy Iuventus ante doctrinam Sperrientem Deos nascebatur Orbi.

To smieszna kiedy WPan w Liscie swoim dokładasz że krolowa żyie y Iey trzey Synowie, Czy chciałes WPan krolewskiemu Domowi całemu iuzi żyie iednym zamachem iako on Tyran Panstwa Rzymskiego ktory Senatowi swemu Iedney głowy życzył, aby go iednym Sięciem wygładził. O WPanu tego nietusze ale ieżeliby się kto podobny wposrodku nas znaydował bespiecznie rzekę Dij te Submoveant nostri Infamia Secli Orbe Suo. Niech żyią In Generationes & Generationes z Matką swoią te decora piękne y Oyczyznie naszey Ingentem Gloriam olim z Rodzicem swoim quæsitura.

Niewiedzielismy tego dopiero z Listu WPana że krolowa nasza iest Francuska. Iakoz trudno byiey y wniey wyszlakowac cokolwiek nativum bo tak incolatu longo y Ięzykiem y Affektem ku Narodowi blisko y nie rozdzielnie przystompiła naszemu. że niewiem żeby y Francya sama cokolwiek poznała wnieyże co swego z Obyczaiow iey doskonałych.

Zostali Superstes Trzey po Oycu swoim Synowie Ter

Gemini

gemini Fratres faecunda Gloria Patris Ter gemini Fratres faecunda Gloria Matris Jakub (iako WPan piszesz czy In Savdem czy Secus) ma Zone Niemke Siostre Cesarzowey Ale nie wiele WPan powiedział o nim Ja tez Irritare niechce longum Argumentum. I drugi Znich za Pomocą Bozą moze mieć Cesarzuwne iesrcze Et sic funiculus Triplex difficile rumpetur.

Tuże WPan parcyalistą troche wydałes kiedy Krolewicza Alexandra grzecznym mienisz młodzianem, przydai było iescze ze Sprawiedliwy, mędry, trzezwy, strzemięzliwy, nie ad Jactantiam ale skrycie pobozny a co naywiększa niewybadany wsekrecie, Woiennych srodze chciwy zabaw, Szczęscie w Boju pod Wiedniem Usarska iego wydała Chorągiew, ktora na Imie iego vincendi Initium fecit, Dla czego Cudzoziemskie Historye y druki Oycu przytomnego bydz kładą, choc iesrcze podobno equitabat In Arundine longa, albo raczey w Domu reptabat per Scuta Puer. Do Wołoch takze wlat 14. z Oycem sławną Expedycya iego, gdzie Supra aetatem laborum capacior visus Tyro. Cierpliwoscią vicit veteranos. Niemiec Forteca Wołoska Sub auspicijs ejus odebrana wczym mu niewątpie należytego Rycerstwo nieuwłoczę swiadectwa. Coz as o Cnocwitości iego y Affekcy podobney Oycu swemu ktorey On niemiał podobney, to iest malignitas famae, a większa tych ktorzy to Immerita rozsiali Invidia.

Ma wprawdzie Respiracyą trudną czasami przypadaiącą na niego ale to ze Szwanku gwałtownego zkonia pochodzi, ktory pod nim tak bardzo niespodzianie szwankował, ze Sam Zdechnąc musiał. A Jezdziec tym razem Łękiem sie w piersi uderzył. y ztąd Alteracya była ktora juz dawno była ustała, Ja niewiem tego dowodnie ale słyszałem Tradycyą ze Krol Władysław był temu co WPan twierdzisz podległy a przecie ad Summam Spem rerum & gloriam poszedł.

Przychodzi wrdze Krolewicz JMosc Konstanty Sub censoriam WPana Virgam ale przecie łaskawiey Dulcis Jonathas et verus Populi Amor. ktoremu Jezeli co eadem Malignitas famae albo lubricum aetatis adspersit, Ufam ze prętko ztego wyidzie & documenta dabit qua Sit Origine natus: bo mi wiadome Nobiles ejus animi motus et Patriae pietatis Imago.

Słychać y tu o tym co WPan piszesz ze po Nieboszczyku Krolu.

czyku Krolw Siedm albo osm circiter Millionow na roznych
mieysc[a]ch zostało, na ktore Bog się pozal tak wytrzyszczy
lismy oczy że nas niewstyd per publica etiam Scripta no
stram nuditatem wydawać y na Seymikach o te zbiory
wołać. Jakbysmy w kupie kilku Millionow niewidzieli
nieuważaiąc że kupiec Olim Gdanski więcey po sobie
mogł zostawić niżeli ex Spolijs Orientis, y z tak obszer
nych Dziedzictw tak wielki Krol zostawił. Znam Ja W
Pana modestiam pennae y musi bydz że WPanu ktoś złym
ostrzem przytemperował pioro, y miasto Atramentu, Jo
xicum przystał na Anagrammá takowe ktore et Sacro
cognomine Uncti Christi formował że się z tąd nazywał
Sobieski iż wszystko sobie a nie Oyczyznie czynił. Wroc
Chocimskie, Kałuskie, Zurawinskie zwycięztwa, Wroc Wi
denskie Lawry y Inne. Lepiey wdzięczne ku Panum swo
im Narody dadzoc wszystko co maią, złoto puszczyc Libij
skie y Arabskie Fodyny. Widze że z WPana nie skarbek
nierzucił by się do przydania złota do złota dla reputacyi
Narodu Polskiego.

Exagieruiesz WPan daley że dla Oyczyzny niechciał gro
sza uronić. Drogiż to grosz krew y zdrowie iego była ktore za
granicą dla iednego iey takie opały poniosł okupu. Rzecz
my sobie prawdę Jakoż miał ufać sobie obnażywszy w naszey
pospolitey Miłości wrdyc to swiezym zwycięzcą dopiero był
z pod Widnia powrocił a już na niego ostre Artykuły na
Seymiku formować chciano Srzedzkim. Niechto ci z ezna
ią ktorzy na Więcie Braci ciężką tamże zbiegali aż z nich
ieden Duszę za to położył.

Dobrze by się był na nas ubespieczył ktorzysmy y tknąć na
wet niesmieli kiedy go per parriciales conjurationes las
prawie kilkanascie Cives Sediciosi za gardło chwytali y
trzymali. Pomnie na Seymie Warszawskim kiedy był
JmX. Biskup krakowski spisek ieden wyłhnoł pokątnie
uczyniony na Pana. Odważył się minister ieden smiały
ale tylko In Civiles turbas wyiawszy go z zanadrza y z tym
się In facie Całey Rzpltey w oczy deklarował że go pokaże
na tenczas kiedy tego będzie trzeba, y to wyrzekszy par
tum nazad pestiferum schował. Proch Curia Patrum
Inversią Mores, quid egebamus testibus w Rękach Katylino
wie byli. Alesmy Pana Dobrotliwego niż perfidiam Civium
dusić woleli. Odsyłam w ostatku WPana do Listu włas
ną.

ną Krolewską Ręką pisanego ktory zapieczętowany po śmierci Kro
lewskiey Xiążę Imość Kardynał Prymas znalazł, tam się WPan
doczytasz dobrze, czego się Pan praesaga mente przed laty kil
kunastą spodziewał et vere fuit Propheta bo się to wszystko
zyściło teraz na Zonie y Dziatkach iego własnych.

Exagieruiesz WPan dalej że go raz Oyczyzna kosztem y
krwią swoią z Synow swych Obficie wylaną, sławnym w
przod Hetmanem a potym Krolem uczyniła. Niewchodzę
w komparacyą żadną z Monarchami Innemi bo iest odio
sa zawsze, ale uważam tylko czasy ktorychem pamięcią
zasięgnoł, albo ktorem czytał. lubom niebardzo w Księgach
zakochały Iakesmy przedtym Wiele tey krwie Synow pod
Chocimiem Kałuszem Zurawnem y pod Widniem kiedy
Cælum gloria æquavimus wiele mowie straciły

Porosli nam ad spes novas pod tym Panem, a przecie
bez wstydu y Bojaźni Bożey narzekamy nie tak na Pa
na y Dom Iego Iako sławę miley Oyczyzny uszczypli
wym Ięzykiem y Piorem przed Obcemi Speięi Naro
dami.

Piszesz WPan potym że Bog wielkie szczęście ysta
we odjoł od niego dla skąpstwa. Uczyn WPan proszę in
ter avaritiam et parsimoniam dystynkcyą dobrą, a Ską
pyż to był Pan, ktorego roczne same Ordynaryjne Expen
sa więcey niż pułtora Milliona zawsze kosztowały przy
tak szczupłey Krola Polskiego Intraicie. A skąpyż to był
Pan ktory na postronne wiadomości, na Szpiegow na
Eleemozyne na konszty Cudzoziemskie, ktoremi wsła
wił Polskie dowcipy, Iak wiele łożył co z niego było. Co
iedną swoią Ręką do Wołoch zdziałał y zdołał y na Bu
dziaki nie bez sławy y Zwycięstwa chodził. Ale dla niew
dzięczności naszey podobno P. Bog Darow Iemu pozwo
lonych ukrocił. bo ab Ingratis Beneficia plerumque tol:
luntur. Gdybysmy mieli in calculum w innych pun
ktach wchodzic, zawszebysmy na Reszcie y Reiestrze
zostali boc to podobno Prorok wspołem o Bogu y o
Pomazancach Iego powiedział ut vincas cum Iudicaris

Wnosisz WPan niezwykłe sub Conclusione dubium
iakies formalibus istis Teraz że podobno bez Krola nie
obeydzie Iakobysmy usitatiorem aliquam Reipcæ
formam procz krolewskiey mieli y mieć mogli chy

ba żebys. w

ba zebys WPan wskresil Dwunastu Woiewodow Zyczyl y między niemi sobie sortem zostawił. Alec się ta Arystokracya po dwakroć nienadała Oyczyźnie. Sic quid petas colloquium, voces za iednego ktorego falso supponis wielubys nam chciał nastrzeć Tyrannow. Bo cto przecie u nas stante Libertate. Zaden krol niemoze bydz Tyrannem, a osobliwie Nieboszczyk moze się z tym więcey niz Pericles przechwalac ze propter illum nullus pullam induit vestem.

Wrozysz potym WPan ze zginie Rzptа y wolnosc ktorą y teraz wiatr powiewa iuz. Gdyby nie WPan ale kto inszy to pisał rzektbym mu Capiti cave talia dementi. WPan u zas Israelito ex alterius opinione piszesz, piszę y mowie mitius, modicæ fidei quare dubitasti. Annibal na gronie Rzymskim lezał z Obozem pod Miastem a przecież nalazł się taki Rzymianin ze ow gront za woiowany kupił et actæ illi publicæ gratiæ quod de Republica non desperasset. nie zginiemy za Pomocą Bozą tylko obierzmy Pana, co prędzey, a Wolnosci na trzeć niech ten wiatr Civium factionum więcey nie powiewa.

Złą WPan konsequencyą wnosisz ze tey Oyczyzny Prymas nieutrzyma, ex quo go WPan generis femini ni kładziesz. Nieczytałes WPan o Semiramidzie Zenobij Pentelicy y innych tak Wielu Heroinach ktore ławniy niz Męzowie sprawowały krolestwa Alec tu mascula est cum Purpura virtus y niewszystko fæmininum in as iako WPan tłumaczysz

Nieutrzymaią mowisz WPan tey Oyczyzny Hetmani bo się wadzą wszyscy czterech kto z nich iest wielkszy! a wszyscy słabi są. Mogą utrzymac y utrzymaią pewnie przy dobrym krolu tylko ich pogodzic do czego sposob tu nizey namienię pro bono Publico.

Ani Pieczętarze bo piiacy y Prostacy iakos ich WPan uczynił y okrzcił, Co do piianstwa iedne tra dycyą wspomnie ze Zamoyskiemu ktory w Zamosciu szkoły fundował oskarzony o Pijanstwo Professora iednego, Chcę się tedy tego Zamoyski doswiadczyc sam.

Sam nieznacznie na iego Lekcyą przyszedł, a uznawszy Godność iego lubo w Państwie Ordynaryą mu winną nazna czył, mowiąc niech pisze, a niech tak godnie Urząd swoy sprawuie. Uczynże WPan teraz Apodosim sobie, Uznasz Godność Człowieka o ktorym moresz mowię Quoties ex pediebat magnas virtutes, toties vacabat hoc vicium unum. Ale niemaz przecie co chwalić. Co do Prostoty nato mowię z S. Doktorem Deridetur Simplicitas Justi, ale gdybyśmy mieli więcey takich prostakow lepiey by było, niżeli wasi tego wieku Neopolitycy.

Ani Marszałkowie. Bo Zon swoich nieumieią rządzić tey Rzptey nieutrzymaią według WPana pisania przyznam się że to iest sztuka nad sztuką Zonę dobrze uiezdzić. I wtey mierze pauci sunt quos Jupiter & quos amavit. Cieszcie się trefunkiem, a niżeli consilio podstrzemienna dostanie. Ato choćby była Viris imitata Sabinas, wnet Męża przysiodła tylko ią day do Dworu, Et vos quasi nesciretis.

Do Podskarbich mogłeś WPan był clausulam caeteris paribus przydać bo wiemy wczym Jedni Innocenter potrzebni, drudzy zas flagitiosa largitione takiemi zostaią.

Biskupi zas nasi abyś się mało z S. Bogiem Znali iako WPan piszesz. Niechce wtym WPanu posuwadczać bo się onego boię dekretu Nolite tangere Christos meos y owego drugiego Sedebant Super Cathedram Moysis.

A ktoz te Oyczyznę utrzyma ieżeli nieszlachta ktorą WPan vbogiemi Chciwemi, za lada Honorem albo pieniędzmi Uwodzącemi się czynisz. Powiedzmi WPan czyliś się wich Liczbie niekładziesz, et quem gradu quem Ordinem wtey Oyczyznie Imples, bo ia tu nigdzie dla WWPana mieysca nagannego niewidzę, ktory priscos mores praefers, et novos Lycurgos w Polszcze promoves et promittis.

Obiecuiesz WPan podać na Seymikach zbawienny salwowania Oyczyzny y tey Rzptey Sposob Day Boże eam felicitatem Ingenij ale to iakem z Stylu WPana zrozumiał będzie kos od kogos Moią prostą Radą Ina czey tey Rzptey liczyć niepotrzeba Tylko co prędzey krola Imć obrać per Primogenitum ex Lumbis przesztego Nie

szukaiąc

Szukaiąc Inszego daleko, bo by to nefas et piaculum było E
xecutionem Legum obwarowac surowie bo Prawo mamy
dobre, Tylko my sami złemi iesteśmy. Nie do nich przy
dac niemożemy nad to co mądrze uważyli starsi, Panow
ad Obedientiam Prawom przyprowadzic aby nam dę nie
przebijali iak Bąki przez te Paięczyne, Co się pospolim teraz
dzieie y iuż vulgatum Arcanum. Że Pan może co chce
zrobić y Iugum Imponere Szlachcie byle Seymy rozry
wał y Mandatow niedopuszczał extendere na się
A naprzod dla Boga Hetmanom salvis modernis
Possessoribus ponieważ iuż Inaczey być niemoże abrogare
perpetuitatem Urzędow, bo nas ci nieomylnie zgubią, że
żeli tym rozbujanym Ptakom pęcin nieprzypniemy
Niech będą triennales Magistratus isti, a Jeżeli można
y Insze gornieysze. Pluribus dabitur do Cnoty do Expe
ryencyi Woienney et ad Industriam campus. Nie bę
dą więcey niżeli cała Rzplta, niżeli Prawa mogli, kie
dy Interrumpetur raz ich modus crescendi. Nie
będziemy cierpieć ich Morbos Senectam langvores
kiedy co raz odnowić się nam będzie godziło Militiæ
Duces, et Alia Regni Ministeria, & Instrumenta.
Nieboiemy się Krola ktorego Jeden Szlachcic libera
voce może zawsze utrzymać, ale obawiamy się He
tmanow, ktorych Licenciam ani Rzplta ani Invalida
Legum præsidia refrænare niemogą. Dało nam Xię
stwo Litewskie przestrogę, czasby się obaczyc, kiedy pro
ximus ardet, Ardet Ucalegon.
Należy Jednak JmPanu Woiewodzie Wilenski po
dziękować solennie że nam dał ad intendetie, co Wielka Buława z
Woiewodztwem y z Podskarbstwem złączone w Jednym Do
mu mogą. Że nam wydał sztukę, ktorą łatwo mogą redui
ad Flagra Quirites. Proszę żebyś WPan przytoł zawdzię
czne odemnie, gdyż y Ja WPana Jezdem wzaiemnie Po
dufałec, wzaiemnie wiadomy.

Kondolencya do Krolewiczow JchMościow

Nayiaśnieysi Krolewiczowie Panowie Nasi Miłościwi

kiedy się bardziey przytłumiony przed tym, a nieszczęściem
teraznieyszym wyniosły oszuka Nieprzyiaciel Takogdy
obaczy ~~iżeś~~ mu w Nayiaśnieyszych Osobach Waszych Kro
lewskich Mci alter post fulmina terror. Został. kiedyż
po

pochmurne & satis grave Supercilium podniesie wesoło w Smutku swoim Oyczyzna, Iako gdy uwazy w Trzech Potomkach Monarchy swego Nayiasnieyszego Domu Natura quo cœlum Tempestatesq, serenat. Straszynch Nieprzyiacielow Miłych Oyczyznie zostawił nam providus Dobra Pospolitego Pan. Niesmiertelney Sławy swoiey nie ochcey nigdy pamięci, ostrey zawziętosci Ani mu zpodłe uzytych Smiertelnosci Marmurow nakazywac nietrzeba Exoriare Aliquis nostris ex Ossibus Vltor.

Lubo zas trudno teraz gwałtownemu odięcie zalowi poyrzawszy iako z Tronem paranoguige Trunna Nayminieyszemu go zrowniała Człowiekowi Iednakze smiesznem ze Łzami pod Strumieniem na Consolacyą naszą tak nieszczęsliwą Metamorphosim obrocic mozemy, pokazuie sobie Tumulum nunc pulvere parvo, aspice Pompeij non omnia membra tegentem. Widac niezwiędłe ieszcze Serce tego Pana, w Wrodzonym Męstwie y Miłosci kutey Oyczyznie Waszych Krolewskich Mci. Wspaniałe y nieogarniona w Rozumie swoim Głowa niedoscigłych maxym status, Officina wszelkich trudnosci, Oraculum nayrawilszych Geniuszow, Lidius w nieofarbowaney ani appareneyami ogrodzoney ale gruntownie Naturą y edukacyą osadzoney Rostropnosci W K M.

Zetedy Wasze krolewskie Godnego Oyca reprezentuiecie My ze w Was naszego poznaiemy Pana nie iest to ostatnia ale doskonała y zopopulna Synow y Poddanych konsolacya Dobrotliwy Pan, nunqum suum vanescet in punctum lubo go teraz wgarsc prochu zabrała kondycya Ludzka, Cale Pamięc nasza z konfederuiecie z nieodrodnemi nigdy Akcyami W Kro: Mci na dotrzymanie niesmiertelnosci Iego.

Kondolencya do Krolowey Iey Mci.

Nayiasnieysza Pani Miłosciwa Woyny Polskiey Theatrum dowodne odwagi szlacheckiey Pols. Zagniewaney Fortuny. Igrzysko Woiewodztwo nasze Ruskie gdy z całą Rzpltą Publiczney nieszczęsliwosci, dzieli się barwą, wse kazdego z nas przybierz posture, ze okryta Łzami powieka nay większą nam tylko reprezentuie Stratę, niepozwalaiąc doy

zrec więcey

rzec więcey Jnszey a prawie domowey nam Zacnego Szczę
ścia Malewolencyey zapominamy bydz u nas Nieszczęśli
wemi kiedy iesteśmy oraz z całą Rzptą naszą

Odkupilibyśmy byli gdyby to podobna, tak nieo
szacowaną Nieporownanego Pana szkodę, Odrobinami
fortun naszych ktore czasem z Zapędzonego Nieprzyia
ciela spadaią Miecza. Nieprzekonaneyłdo tąd zawzię
tey fortunie nakłonilibyśmy serca gdyby nam była
silnego na cały świat Pana o Grobowy nieuderzyła
kamien

Ale kiedy on już Ludzką nieśmiertelność wie
czniwszą zamienia wiecznoscią, kiedy nieodbitemu śmier
telności poddaie się prawu. Jm bardziey nas do Dziedzi
cznego wdzięczności obowięzuie Poddaństwa, Tym
większą bez pamiętnego Vmiarkowanych Terminow
y namyślnych Expressyi nieokrzesłoną w Żalach daie
wolność.

Rozbrat by każdy uczynił z sercem, y z swoią by
się rozum nie passował Naturą, komuby płocha Jm
maginacya Ludzka pokoy y Jndyfferencyą w tak za
mieszanym pokazywała Żalu. Dobiiaiąc się do tey Nie
szczęsney Prerogatywy Hektora swoiego płakać, ktoka
wiek lubo to cichym podziwieniem, lubo nieprozno
ięcą Ręką wielkie Jego dzieła na cały świat wynosił.

A Lubo ciągniemy wszyscy ku sercu niepowetowaną
chowną Prawdeyę, Jeden że całun, ktory okrywa Zacne
go tey Rzptey, przecież nas tak żadną nigdy nie
zrzucona konsyderacyą niezaćmiła Żałobą abyśmy
niewidzieli przyświecaiącey Nadziejom naszym Nay
iaśnieyszey Osoby Waszey K. Mći. Wiemy Jako W
K Mośc P. N. Mćiw. zmarszczone lubo Tysięczną bez wdzię
czności fatygą, lubo smiałym Wolności nadprzykrze
niem Czoło Pańskie Jako mowie Wa. Ka. Mośc Łaska
wieś go na konserwacyą Praw y swobod naszych Ile
razy Gieniusz Pański Heroiczney Natury obostrzył the
surowością wrodzona Łaskawość W. K. Mći z podobney
go tak dyzarmowała Jmprezy że Miłość bez boiaźni
Poddaństwo bez przymusu, Vsługe bez Jnteressu Nay
godnieyszemu Panowania już dawali Monarsze, kto
rzy ię oddawali przes Nayłaskawsze Ręce Waszey
Krolewskiey Mći.

Dotrzy

Dotrzymywałaś W. K. Mości całey Rzptey fortune, kiedyś pracami. kiedyś pracami y staraniem delikatne zdrowie Pańskie tak ostrożnie piastowała, żeś industryą swoią same nieśmiertelnego odmieniła wyroki iak wiele momentow przedłużaiąc Pańskiego zdrowia, tyle laty wiekow zasiągaiąc sobie w tey Rzptey szczyrey y nie wymowney wdzięczności. Tak niezwyczayne konsyderuiąc Dobrodziejstwa, niech że się nikt niedziwuie że Nayiaś. Pani naszey ktora zdrowie Poddanych sercem y swoim szczęśliwie Panuie affektem. Dać chce Woiewodztwo nasze w tak wielkich żałach umiarkowanie y konsolacyą bez ktorey same zawsze zostawać będzie. Jest to miłości dokument Poddanych ktora synowską y nieumyślną z Pany swemi idąc konfidencyą. nienaskrytszych ale y niedościgłych y niedociekłych fundując Maxymach, ale co rey życzliwość co wdzięczność wpierszym poda sercu impecie

Z tym się oraz deklaruiemy że lubo nową Purpurą otrze kiedykolwiek Ręka Boska Łzy nasze w tak wielkich żałach, Przecież pamiętni łaski zmarłego Pana wrzącą w nas krew na dotrzymanie Stanu y Honoru Jego w Nayiaśnieyszey Osobie W. K. Mści za każdą okazyą y na każdym mieysca nie skąpo szczycić ale lać będziemy.

Epitaphium Serenissimo Joanni III

Siste Viator ad tumulum.

Qui clavdit Mundum.

Imo quid majus Mundo

Quia Parem et Capacem Regendis pluribus

Si Homo ex Greco parvus mundus nuncupatur

Hic Orbe Major Includitur.

Talis est Joannes III. nomine

Virtute et Gloria Factorum Primus

Ortum illi Polonia dedit.

Ille Ipsi Salutem.

Sic Mater In Filiam versa

Non ab alio Regi voluit

Quam cui ad Solium non Sors nascendi

Sed merita et Publica Vota Sternerent viam.

Per omnes Honorum Gradus pervenit ad Summum

Dignitate Meritorum non Arte.

Virtus Ipsi pro scabello fuit. ctia ascenderet Tronum

Vnanimi Omnium Voto expetitus

Docuit posteritatem promereri Regna ut ad ea Invitarent

Non se Ingererent.

Nondeservisset.

Non deseruisset Coronam nisi cum meliori commutasset
Quam gloriose Rexerit et prospere.
Ex hoc Cape.

Cum clava Supremi Ducis, et Magni Mareschalci Scypio
In Regium Sceptrum abierant.
Galea Imperatoria In Coronam.

Et plurimum dignus erat Augustissimus Vertex Ipsius
Prout Animus Summorum Capacissimus.
Inter pretiosa Lachrymas reliquit.
Quæ nunquam aut dignius aut Copiosius fusæ
Quam In morte tanti Herois
Qui Vivens ætatem se præciosiorem reddidit.
Moriens Lachrymis Desiderio Sui et Virtute
Pretium addidit.
Quem si hostes lugent, quanto magis Subditi
Illi vix In posterum habituri, a quo exerceantur.
Hi regnantur felicius.
Ita vixit, ut Inv videretur.
Ita præfuit, ut plangeret
Ita profuit, ut desideraretur.

Patre, Principe Senatus Poloni Eruditissimo Eloquentissimo
Minor nasci non potuit, quam Superior factus
Nil nisi Regium In eo fuisset.
Et nunc Cineres Lucem spargunt.
Non Populorum tantum sed Animorum Rex
Tantus Ille.
Ut Si alij ante eum Magni meruere Nomen.
Hic Maximi
Quos Singularitate Virtutum, et Magnitudine animi
Superavit, ac longe excelluit.
Quis enim Herorum sola Nominis Umbra Integros stravit Exercitus
Conspectu Xerxea terruit et fudit Castra.
Loquatur Chocimus, Vienna, quantus Ille.
Strigoniæ, et aliæ Innumeræ Expeditiones
Et ut cicius credas Suscitare hostes ab Eo victos.
Chersonesum quem magis timuerunt.
Fuisse, cui Decg perhibent Facta.
Cui Similem prout multa, ante non viderunt Sæcula.
Sic futura plura, vix paritura Parem
Nisi ex tam Angustis Cineribus prodeat.
Alter Phœnix.
Et ne ex Uno Accuses Parcum, Tres reliquit
Ut sui magis Luceret In Pluribus

Jen:

Gentilitio Suo Lilio Intexuit.
Sangvine Regio tincta splendore natalium flagrantissima
Vt Ordor Virtutis et gloriæ tantæ Regiæ latius diffunderetur
Et Impleret Orbem, ac In Seras transiret ætates
Neminem Beneficio præterijt
Vt esset nemo, qui non plangeret amisisse In Rege Patrem.
Quem Patria luget, Imo Christianitas.
Illa apertorem suũ Hæc Servatorem.
Quem Oriens metuebant.
Septemtrio Suspiciebat.
Auster reverebatur.
Occasq æstimabat.
Singuli diligebant.
Totus Orbis Admirabatur

Marmor tegit.

Sic qui In Vita omnium meruit Amorem
In morte provocat ad Lachrymas
Quas et Tu funde Obiisse Patriæ Patrem.
Et postqm legeris In Uno omnia

Abi

Et Irascere Morti Invidiosæ
Quod non pepercerit tanto Heroi
Atin disce, etiam Reges mori.

List Xięcia JMci Prymasa do JMP. Potockiego Wo ïewody krakego Hetmana W. K:

Odbieram przez Rącę P. Rotmistrza pieszego WPana List pełen żalu In casu et Calamitate publica, pełen łaski y konfidencyey In Affectu a iako należy nam wszystkim pocałować tę Rozgę. ktorą nas P. Bog nawiedził tak mnię In privato mutuo WPana affectui respondere, candore. In quo tempore tę nieszczęsne osieroce nie przypadło, niechcę exagierować wszak WPan sam dobrze widzisz co się u nas dzieie, y Jako nas Krol Je gomość S. P. odumarł. y w Jakich kłutniach, w Jakich dyffidencyach wszystko to na niezdolne Ramiona moie zwaliło się. I gdybym nie pokładał Zupełney Nadziei w tym, ktory dał Spiritum Sapientiæ & fortitudinis, przyszłoby oneri succumbere. Niewspominam dissidias In Regia Familia, ktore In partem curarum mearum wchodzą, ktore publicam minantur potestatem.

Pierwszą Radę zakączyłem dnia wczoraysze go Z ktorey dziś In timatoriæ Interregni wychodzą z Uniwersałami Oraz na Seymiki ktorym czas przed 27. Julij naznaczyłem, a konwokacyą zas pro 29 Augusti A że JMP. Starosta krasnowstawski był przytomnym przy konkluzyey

konkluzyey Rady, nieszczyrze narrativa gestorum na teyze. Ten ze upewni WPana o nieodmiennym Affekcie moim, y w dalszą Konfidencyą zaleci. Ta bowiem chęć moia ut Sit unus Spiritus in Nobis, Jedno Ogniwo publici Boni nos liget. Pisze się z Warszawy d 3 July 1696to.

List Xięcia Jmć Kardynała do Jm. P. Jablonowskiego Kasztell: krak: Hetmana W. Kgo.

Doniosła publica Fama WPanu nieodmienną juz Oyczyzny niefortunę, przez zeyscie d 17. Junij tego Pana, za ktorego strazaniem dormiebamus secure excubabat quippe Antypater Non Incuso fata, bo nawet y płakać, tak wielkiey y nienadgrodzoney straty nie masz czasu. metu reliquorum magnitudo Oneris zabieżenia wszelkim Occurrencyom Super Humeros meos złozona, ktore bardziey ochotnie niz zdolnie et difficultas remedij adjutoria potrzebuią. Nięgdzie indziey szukać et Invocare tych przychodzi, tylko tam gdzie mi Prawo Oyczyste kaze. Nietylko tedy ex vi muneris et Officij mei ale ex Instinctu Praesentis na tenczas Senatu ktorego more Patrio radzi tem się w teraznieyszey konjunkturze. compello WPana abyś chciał nie zaczynać, ale continuare te sui Usłudze Oyczyzny ochotę w Opatrzeniu Bespieczeństwa Granicom y w Utrzymaniu Fortecę w ktorey tot tempora gloriose explesti.

Zyczyłbym sobie pod czas nieszczęśliwego a mnie nayb ardzieg teskliwego Interregnum mieć w ręku to, przy czym by Woyska sub Regimine WPana zostaiącego a tak dobrze zasłuzonego excitari ad fortia, ochota mogła. Ale że ex ratione status nostri compati możemy potrzebom succurrere non valemus. Przydzie tylko uprosiwszy Jmć Pa na Podskarbiego Wk. aby urgentissimas Okopu S. Troycy necessitates propossé supplementował Imieniem gromadnego dość na tenczas Senatu upewnię WPana że Congregandi w krotce starać się omni vi będziemy że pro mento ukontentowanie było Woysku. W czym bespiecznie WPan Assekurować one możesz. Wszak szlachta Bracia nasi, a zatym wiedzieć muszą iż teraz tylko promissis valemus Ale że nieomylnie res sequentur. za szczęśliwey da Bog Konwokacyey dokończeniem. na ktorą osobliwie w Uniwersałach deservitam Woyska zaleciłem serio Mercedem.

Niewątpię tedy nic że WPan zechcesz litare ut solebas dotąd genio et studio Boni Publici zebyśmy communicata opera y Przyiaciołom y Nieprzyiaciołom pokazawszy optimos nos esse. dum Infirmi sumus, tak Oyczyznie ad futurum quem

anngs

cung Deus destinavit, dotrzymali Regnantem Jakosmy ig zastali Oddaię zatym nieodmienney Łasce y Przyiazni WPana Zostaiąc z Warszawy 3 July 1696.

List Xcia Jmci Kardynała do JmPana Wdy Wilenskiego Sapiehy.

Doszła do Vszu tak kiede WPana y ta załosna nowina ktora całey Oyczyzny przeniknęła serca. przez Zeyscie z tego swiata d 17 Junij Krola Jmci S. P. N. M. Nutantem fortunam Rzeczy zos tawiwszy kiedy ab extra Woyna tym cięzsza Jm mniey Viriu znalesc na Obrone wywnętrzeni juz mozemy Ab intra nie u spokojone. Czym sie nie rozwodzę bo nie masz tego ktoryby Publicae Infelicitatis był Ignarus. Niegodzi się iednak opuszczac Ręku.

Ja quod muneris mei et antiqui moris czynie y czynic chce minime dubitans ze y WPan ktory z tak wielkich Przodkow swoich y z prywatnych własney osoby Ozdob y zasług we wszystkich okazyach dawałes magni Animi do usług Oyczyzny Documenta. Zechcesz teraz osobliwie continuare. Studium Indefessum na wszelkie strony, aby propera Vicinitas Takiego statui praesenti nieprzyniosła praejudicium. O co nietylko privato meo ale ex Publico Nomine zgromadzonego na ten czas Senatu upraszam. Zyczyłbym był etc. etc.: ut supra exclusa Jednak hac Parenthesi (uprosiwszy rationes Okopu S. Troycy) Iz teraz tylko słowa dac dobre mozemy, ale tez nieomylnie Res etc. etc.: Te Zasczęsliwey etc. etc.: oddaię się zatym nieodmienney Łasce y konfidencyey WPana.

List Krolewiczow JchMciow Alexandra y Konstantego do JmKi Xędza Biskupa Krakowskiego.

Jasnie Oswiecony Xiąze Biskupie Krakowski Lubo w Kzęciach naszych trzymamy certissimum pignus dobrego ku nam WXMci affektu Maiąc sam orbitati nostrae adstitem JmPana Woiewode Kaliskiego nutantis fortunae Domui naszego fulcrum et solamen, Jednak Inter gemitus Parentales ktore Nayiasnieyszemu S. P. Oycu y Dobrodzieiowi Naszemu Infelices Posteri exolvimus, Odezwac się nam należy y WXMci upraszaiąc abys podług oney ku Nayiasnieyszemu S. Pamięci Rodzicowi Naszemu zwykłey Zyczliwosci swoiey In cujus

gradu niedałesz

gradu niedałeś się nikomu poprzedzić nostras spes Wielkie
go Krola Miserandas Reliquias Oycowskie piastować. y w
poufałey Łasce swoiey zgotowałeś tutum Sierocctwu na
szemu receptaculum. Upewniamy że co kolwiek z dobr
go ku nam Waszey Xięy Mći Affektu spłynie na nas au
gmenti, wszystko to z Domem Waszey Xięcey Mći erit No
bis commune. Iako tych ktorzy z Serca Iesteśmy Waszey
Xięcey Mći Braćią Unizoną.

Od Tychże do JmPana Warszyckiego Woie wody Sendomirzkiego.

Jaśnie W. MćPanie Woiewodo Sendomirzki. Do ktoregoż
portu po straconym Inter scopulos Mortis Nayiaśnieyszym
S. P. Oycu y Dobrodzieju naszym. cum naufraga Or
bitate nostra bespiecznicy zawinąć możemy Jezeli non In
sinum szczero życzliwego WMćPana Affektu ktory Zawsze
Stateczznie Nayiaśnieyszemu Domowi naszemu rebus In
tegris swiadczył. Z tąd bierzemy gy teraz niepłonną otu:
che, Żebym bardziey Fortunie naszey acerbo pochyło:
ney casu, Succurrere raczysz Im silniey sortis Miseratio
nostra y wdzięczna Pamięć przeciw Nayiaśnieyszemu
Rodzicowi naszemu WMćPana ad hæc pia officia strin
get, Oco gdy prosiemy nie wątpim bynaymniey że te
ufnosć naszey kontestacyę ktora In Simplicitate Cordis
w dobrey WMćPana zakładamy Przyiaźni Intimius do ser
ca swego przypuscisz. My zas upewniamy wzaiemnie że
każdego czasu do należytey ku WMćPanu będziemy obli
gowani wdzięcznosci Zostaiąc

Od tychże do JmPana Biedzinskiego Kasztellana Na ten czas Sendomirzkiego.

Jaśnie W. MmćPanie Kasztellanie Sendomirski. Niepłon
ną WMćPane przeciw Nayiaśnieyszemu S. P. Oycu y Dobro
dzieiowi naszemu gratæ memoriæ stwierdzeni ufnością
zalecamy Orbitatem Nostram et Naufraga Regalis For
tuna

tune fragmenta temu WwPana affektowi ktory tak da wno glonosa preciw Domowi naszemu Stateczney Zycali woszi liczy Documenta. Ten zas Jezeliby wzaiemnie plenas nalezytey wdzięcznosci niebrat Vices, Zostawił Wielki Gie niusz Nayiasnieyszego S.P. Rodzica naszego meditatio nem gratitudinis przy nas et Implendi Legem wczym ßiękolwiek WwPan Zasłużył.

Vznasz WwPan wtey powinnosci non desides animos nos tros, tylo oto prosiemy abyś Succrescentem florem naszey nadzieje fovere złaske swey Subsidio raczył. y ten Zaszczyt ktorys vindicijs oppressorum pospolicie raczył poswięcie et ad nostrum luctamen obrocił gdy iesteśmy WPana.

Literæ Innotescentiales Eminentissimi Primatis ad Ducem Curlandiæ de Obitu Serenissimi Ioannis III.

Quod fama Publica jam procul dubio detulit. Hoc pridem pro mu nere, Observantia, ac peculiari Propensione mea denuncio Illus tritati Vestræ. Tristem Reipcæ casum ex Improviso Serenissimi Re gis Dni Ioannis III. Nec unqum satis deploranda fata. Explevit Il le quidem Gloriæ Suæ cursum non desiderium quo à Publico Populi Amore tenebantur. Tristis Itaq Interregni Squallor licet ad Omnes pertineat. Vnius tamen Humeris meis omne curarum Pondus depositum et Inde major mihi sollicitudo In hac rerum et Animorum tempestate. Rogatam itaq velim Illustritatem Vestram ut pro Affectu Suo, quo semper In Rem publicam ferebatur nihil eorum omittat, quæ pro Viciniæ ac Publicæ Ditionum Suarum Tranquillitate oportuna Iudi caverit. Perrvasa Constantis semper mei et Reipublicæ erga se Amoris ac distinctæ Observantiæ Meæ quam et In hoc Luctuoso moderno statu testatam semper Illus tritati Vestræ conabor sum prosperam Valetudinem ac Vo tiva quaq animitus voveo. Varsaviæ & 11. Iulij 1696.

Vniwersał Innotescencyalny o Smierci Iana III. Od Xięcia Jmci Kardynała ad Du catum Curlandiæ

Michael et Stephanus &c.&c.&c. Vniversis et Singulis

præsertim vero

præsertim vero In Livonia Ducatuum Curlandiæ & Semigalliæ nec non Districtus Piltinensis, Dignitarijs Officialibus et Universo Equestri Ordini Studiorum meorum Contestationem Omnisq Prosperitatis Incrementum.

Cum Serenissimus Rex noster Ioannes III. quem ob Immensam Christianitatem merita In Patriam, Amorem (si per Humanæ Sortis communem necessitatem liceret) Immortalem cuperemus Villanoviæ d 17 Junij non sine Ingenti totius Reipcæ Luctu ultimum Regni sui clauserit diem, Muneris mei Primacialis esse duxi Dominationibq Vestris Justam hanc Interregni Intimare Denuntiationem. Animitus hortando Quatenus sub hoc fluctuoso Ancipitiq Interregni statu eam quam Majores Dominationum Vestrarum Laudabili et In dissolubili nexu manutenebant. Debitam Reipublicæ Servetis Fidei Constantiam, Ipsiq Illustrissimo Principi Domino Friderico Casimiro In Livonia Curlandiæ et Semigalliæ Duci præstetis Observantiam Et nihil eorum quæ Illustrissimus Princeps ad tutandos Provinciarum Fines Providendamq securitatem Insinuaverit, suaseritq detrectaturi. Præcipuam vero Internæ servandæ Tranquillitatem operam daturi. Nec diffido quod Dominationibus Vestris Communis Patriæ Amor Intemerataq In hanc Rempublicam Fidei Gloria addet stimulum ad Succurrendum Unitate Virium Animorumq si opus fuerit. præsenti Reipublicæ Orbitati Prompta Interim et Amplissima me a Dominationibus Vestris offerens studia Præsentes manu Nostra Subscriptas Sigilloq communitas quo celerius omnium noticiæ constent solitis In locis publicari cupio Datum Varsaviæ d 11. July 1696.

Literæ Innotescentiales Eminentissimi Cardinalis Ad Magistratus Majorum Civitatum Prussiæ.

Prænobiles ac Spectabiles Domini Quod velox Fama In tristia detulit Hoc ego pro Munere meo Primitiali et Affectu quo Inclitas Semperque Regibus fidas Civitates Vestras feror Dominationibq Vestris de

nunciato

nuntiatio Ereptum Iam nobis Orbis Nostri delicium Sere nissimum ac Potentissimum Ioannem III. Diem Decimam Septimam Iunij Publicæ Orbitati Fata Indixere Hæc quam acerba nobis In hoc quo nunc non versamur Sed fluctuamur Statu facile Iudicandum. Cum igitur Clipeus fortiu[m] Sub quo Securi degebamus Spiraculum quo Iura ac omnis Maiorum Civitatum Integritas animabatur, defecerit, In Id. Toti Incumbimus ut tristis Interregni quam Leviora et q[ua]m breviora Sentiat Respublica Conamina.

Provida itaq[ue] provisa Interna ac Externa per Consilium frequentioris ad Latus Nostrum Senatus omnimoda Securitate, Indictis Regni ac Magni Ducat[us] Litvaniæ Comitiolis assignata Convocationi Generali die Nihil reliquum mihi restat quam ut Dominationes Vestræ peramanter requiram ut Civitatum ac Finium Suorum eidem securitati Ita provideant nequid ex Inopinato Incautos distrahat. Serva[n]tis In reliquo constantissimi Affectus mei et Vigilantiæ quam debitam Gradus Officij mei requirat Quibus votiva queq[ue] ac omnium Felicitatum Incrementum Animitus apprecor. Datt: Warsaviæ d. 5 July 1696.

List Ich Mciow PP. Lubomirskich Marszałka y Podskarbiego W. koronnych do Imc Pana Iabłonowskiego kasztellana krakowskiego H. W. K. w Warszawie d. 7 Iulij pisany, Ratione Skarbow Zołkiewskich

In hoc rerum statu kiedy Rzpta orbata Principe, Integra iednak Iuris Sui Domina, Iescze przed Konwokacyą y Seymikami odezwać się circa Iura et prærogativas Suas niemoze, Zachodzi Novum Emergens to iest dyspozycya Substanciæ post Principem relictæ aco wieksza Intestatæ y cognitio Soli Reipublicæ reservata. wzglendem Vspokoienia Domu Krolewskiego Więc aby Rzecz Pospolita In Prærogativa decedendi w Domu Swoim y pomiarkowania Domus Regiæ niebyła Vposledzona (ktorey nam pryuatnym wtym Palmam eripere nec decet, nec licet) Zapieczętowalismy

walismy zarazem pro munere Officiorum Nostrorum Ale za Instancyą Krolewicza JeMości Jakuba Skarbce wszystkie tu w Zamku Warszawskim aż do przyiazdu Xięcia JeMći Prymasa Ale że visum est ex Consilio aby dla lepszego bespieczęstwa zinwentowane wszystkie Mobilia były ktoreby się znaydowały Odieliśmy Pieczęci In praesentia Senatus, ea iednak conditione a żeby po Rewizyey y spisaniu Inwentarzow znowu tuteczne Skarbce zapieczętowane bydz mogły.

Wczym że Intencyom Nostram non satisfactum kiedy krolestwo Ich Mość niepozwoliwszy nam uczynić dosyć wymowioney sobie kondycyey y Pieczęci naszych znowu przyłożyć to co się tu znaydowało Mobilium między się podzielili. O co przed Xięciem JeMcią Prymasem Manifestowaliśmy się praecavendo Indemnitati praerogativarum Reipublicae.

A teraz zabiegaiąc aby podobna bez Rzptey Dispositio Substanciae Regiae inconsulta Republica niestała się y w Zołkwi, gdzy potissima Pars Skarbow Krolewskich znayduie się. Tedy wiedząc że in custodia WWM Pana tak wielkiego Senatora zostaią Jako nefas dubitare żebyś ich ad decisionem Reipcae dotrzymać niemiał, Jak et ex munere Officiorum Nostrorum upraszamy o to WWM Pana, Jako y o to niemniey aby dla lepszego Warunku Ubespieczenia wtym Rzptey tamże Pieczęć Skarbową koronną przydaiącą mogło.

Tym czasem ubespieczaiąc się nato że Illibata fideo WWM Pana in Rempublicam nikomu tego tykaiącą nie dozwoli ante Decisionem Reipublicae, Co znależytą obserwancyą doniosszy WWM Panu ex Consilio Xięcia JeMci Prymasa y za Wiadomoscią Braterskie Usługi Nasze Łasce WWWM Pana Jako nay pilniey oddaiemy Jako nazawsze WWM Pana Zostaiący.

Respon

Responsum Ducis Curlandiæ ad Innotescen tiales Literas Eminentissimi Cardinalis.

Reverendissime & Eminentissime Cardinalis Domine et Ami ce Colendissime. Dum ex Literis Reverendissimæ Eminen tiæ vestræ Inopinatum nec unquam satis deplorandum ex hac vita discessum Serenissimi Augustissimi quondam Regis Poloniæ Joannis III. Circa felicem in Ducatus nos tros reditum de novo Intelleximus Dolor pristinusque quem circa tristem famam de Luctuoso hoc Reipublicæ casu percepimus nimium renovatus est. Interim eum Di vinæ Providentiæ cedendum est, et confidendum sit, ing illa Serenissima Respublica cum tota Christianitate sub gloriosissimo Divi Regis Clypeo In cruento cum Infenso Christianitatis Hoste, Bello hactenus sarta tectaque ste terit. Indesperandum quod Omnipotens nunc præ sertim Orbatæ Reipublicæ habiturus rationem sub Pru denti Reverendissimæ Eminentiæ vestræ moderami ne hæc acerba Serenissimæ Reipublicæ Vulnera leni et, et Humeris Reverendissimæ Eminentiæ vestræ tan tum robur benignissime concedat. ut gravissimo sibi turi Interregni tempore Concreditum curarum onus fe liciter eousque sustinere possit, donec ipse Serenissimæ Reipublicæ Iterum de bono et tantis Heroicis Virtutibus instructo Rege provideat. Quod ut cordicitus pro singulari erga Serenissimam Rempublicam Ob servantia exoptamus Ita Reverendissimæ Emi nentiæ vestræ Indemnitatem Jurium nostro rum nostræque Nobilitatis pro summo erga nos Ducalemque Domum hactenus explicato cognitoque affectui commendamus. Dabantur Mitaviæ 26 Septembris Anno Domini 1696. Reveren dissimæ Eminentiæ vestræ Addictissimus et Ob servantissimus Amicus. & Servitor. Fridericus Casimirus Dei Gratia In Livonia Curlandiæ et Semigalliæ Dux. mppa

List In Pana Kasztellan

List JmPana Kasztellana Sendomirskiego Bdzinskiego do JmmPana Podskarbiego Wielkiego Koronnego.

Ciężki bardzo Paroxysm na Rzecz Pospolitą kiedy fata na nas przyskoczyły nietylko Woyną Ciężką Jnnodatos, ale Dissidijs et differentijs uwikłały. Accessit do tego egestas Publica. A tym czasem iako widze wyostrzyli Ludzie appetit rapere qua Sacrum, qua Publicum. Niedosyć ciby należało Pieczołowaniepo Dobro Rzptey siągać, do Cudzey kalety y wyrzypławszy ią zamierzać się na cos, Oco Suspicaa Libertatis Amor kazdemu do Vcha Szepce.

To pewna że potrzebna bonis Civibus konferencya, de futuris contingentibus et Consequentijs malorum: Gdyby Pan Bog chciał z Łaski swoiey świętey wskrzesić w Sercach Polskich Staropolską Cnotę y Miłość ku Oyczyznie cum Zelo Libertatis. A Jeżeli in hoc turbido będą chcieli piscari co są cupidiores fortunæ quam Libertatis, to już niemasz nadzieie naprawic to co ex Orbita Legum wypadło. chyba per Generositatem Status nostri Equestris. Bo Potentiores swoię Interessa pod taki czas zawsze traktowali. A Publicum za Drabine. Przeco Rzeczpospolita z Starozytnych Osob swoich despoliata y poszła in Contemptum Gentium. tak dalece że y Domy już odzywali się postawić nad nią.

Nietylko winszuie sobie WMMciPana w Domu moim Bytności, ale owie gorąco prosze y bieżyc tam obviam gotow kiedy mi WWMciPan rozkażesz abym mogł WMMciPana capere Consilium iakby też Miłey tey Oyczyznie in hoc passu

obvenire

obvenire Junctis z WPanem et cum bonis Civibus communicatis Consilijs. Bo Jako kazdemu powinna bydz prima cura Libertas, Dopieroz mnie co zadnych Respektow Nie potrzebuie y wyrzekam się ich. Tylko Pana Boga prosze o to, zeby dał tyle sposobow Ile iest ochoty ad tuendam Libertatem Oyczyzny. Nieszyrzeę fusius znosiłe przy szczęśliwey WMWPana Bytnosci zyczę sobie A teraz zostaię.

Tenze do Tegoz powtornie pisze

Cały Tydziem z Wielką Ochotą wyglądałem WMWPana aze iestem spe frustratus załuię bardzo, bo konferencye poufale commodius tractantur coram. Anizeli przez Papier. Aze WMWPana Insze negotia oderwały y zatrudziły darmo. Poszło coś na Owo błudysz Lasze Responsum Odnakowo Idyty. Bo iezdzic po Manifesta cyą opusciwszy Pieniądze. iest znaleśc Mażnice, a zgubic Ferezyą.

Alec y do Pieniędzy niemogne zgadnąc co byłby za praetextus bo przykładu niemasz ani wswoich Historyach ani w Obcych zeby Substancye krolow Swoich szarpali. Wszak krolowa Bona Iawnie niezliczone prawie wywiozła Milliony a przecię ich nikt niehamował, krol Zygmunt trzeci co lędy zlewał złote, y koło tego Pze miesta robiąc kurzą Nogę spalił na Zamku krakowskim a przecie y tego niepretendowała Rzplta u Dzieci Zygmuntowskich. Dopiero my to taicy kochankowie boni Publici zebysmy Mapam Substanciae Regiae radzi widzieli w prywatnych szufladach. Bo cokolwiek Publico commodo destinatum było To wszytko Zawsze cessit praede et Libitui Primatorum.

A zaś to niewiemy kędy się Obrociły srebra koscielne, za ktore przy Innych karach Boskich całe Panstwo smierdzi Miedzią. komuz taiano ze Skarb koronny quasi In Stipendiorum subsidium otworzony

a potym.

a potym a Potentioribus rozszarpany, y wszyscy wiemy że Pieniądze Rzymskie in Sublevationem publicae egestatis wyliczone na Regimenty, poszły ad privatos et infames usus. Tak wiele zaś pieniędzy Francuzkich ktoż deglutiwit ieżeli nie privati ktorzy foederant zacność wolnego narodu servilibus pensionibus

Z Moskiewskich zaś Millionow na ktore potiorem partem Krolestwa Consiliarij przehandlowali, poszło to wszystko in rapinam nienasyconych Mancipiorum. Toż by się pewnie stało y z temi na ktore się to appetyty wypostrzaią. Może Pan Bog podać inne sposoby dzwignienia się Rzpltey Sine tam infami obventione, bo czy może by to bydz tak horrendum auditu u wszystkich Narodow, iako napastwiwszy się nad umarłym ciałem Magni Bellatoris ieszcze dzieci iego porabować.

Uczą nas historie Rzymskie że Tyberyusz miał pierwsze mieysce między Tyrannami a przecię nad Seianem zdraycą swoim nil simile exercuit. Gdyby kto chciał odrzuciwszy prywatne interessa na strone porachować tego Pana koszty prace y trudy nie tylko Gregariis podobne ale przewyzszaiące. czy mia trzeby tyle niedyskrecyi wywzdać się na honory y substancyą iego.

W innych zaś occurrencyach ad procuranda media Securitatis Publicae et communis Libertatis applikować się nam wszystkim potrzeba koniecznie, y z wrodzoney miłey ku Oyczyznie milości poki życia stawać będzie, głęboko na sercu moim wyrysowano zostanie: Non te deseram o Patria dulce Nomen Libertatis.

List JMci P. Sapiehy Woiewody Wilenskiego H. W. Xiett. do Xcia JMci Kardynała

Wtych

W tych Koniunkturach lactantis Reipublicae przez Zeyście Pana y Krola nie wszytem się bydz importunem wielkich Zamysłow Manifestem WXMci Dobrodzieia odrywać Teraz przychodzę do nog WXMci z submissyą moią, oraz ex statione mea udaię się do WXMci z myśleniem w Marsie będącym pod Dubienką sende vocis mięcym. Lecz mię WXMć ex Senatus Consilio będziesz Ordynował gdy mię y JmćP. Krakowski de operationibus belli nie upewnia aby było co robić offensive nie masz z kim, Defensive nie masz kogo. A co większa że Konwokacya blisko następuiąca Lita ludzi odbierze y nas Samych Oyczyznę, nadtoż nasze Rady.

Opowie WXMci Brat moy JmćP. Podskarbi W. WXLitt. et cum cultu demissae venerationis odda homagium idąc z całym Domem moim ad vota WXMci Dobrodzieia, y proszę abyś mię WXMć miał do łaski swoich ktoremu się raz oddał Protekcyi y ktorego iestem na zawsze. w Grodnie d. 7. Julij 1696.

Respons Xcia JMci Kardynała Prymasa do JMci P. Woiewody Wileńskiego.

JmćP. Podskarbi W. WXLitt. oddał mi list WMPana novum attestatum nieomylney łaski. Rzecz pewna że Oyczyzna Nasza iest tak zamieszana iako nigdy bardziey nie mogła bydz. Przydała do dystrakcyi niezgoda et Skandalose dissensiones in Regia Familia ktore niepodobna aby non pariant monstrum iakie publico obtutui Nieszczęsne zbiory na ktore się wprzod ludzkie oczy obracaią, aniżeli do obrony y ratowania Oyczyzny Tak prędki termin Konwokacyi naznaczyć nie zdało mi się dla nadchodzącey Kampaniey, y pierwszy to był punkt Propozycyi moiey na Radzie. Ile kiedy tak wiele nam czasu do Elekcyi zbywało, ktora nie będzie mogła bydz chiba primo vere, Ale że wszyscy generaliter prędko termin Konwokacyi życzyli nie zdało mi się to contra torrentem niti. Żeby zaś et hac mora suspicax Populus nie formował

sobie

sobie konceptow iakich WMPan interea raz Marte Gradivo ku granicom się brać y porozumiewać się z Imcią P. Kasztellanem Krakowskim, o mieyscu ścią-dzenia obozu. Moskwa się na to zapatruie y konwokacya nie mniey zapatrywać się będzie, ysz[y]bysz aby formowany oboz słyszała, coby prędzey resolutiones były supplementowania oboyga narodow woyska.

Bytności swoiey w Warszawie raz WMPan miarkować z bytności Imci Pana Kasztellana Krakowskiego. Sa tez interea znosić się będę z Imcią P. Podskarbim z WMPanem et de constantia affectu WMPana upewniaiąc, totus in eo incumbam aby consonans była między nami harmonia in solatium Reipublicae, a teraz zwyszey się WMP. oddaię łasce zostaię. Dan w Warszawie 4 11 Julij 1696.

List Imci Pana Kasztellana Krakowskiego do Imci P. Potockiego Woiewody Krakowskiego

Nie raz WMPan wątpił że ia w zawsze z woyskiem się concorditer z WMPanem cokolwiek należy ad conservationem wsporney znosić, tak osobliwiey teraz Securitati rey należy maturis consiliis providere pod ten nieszczęśliwy czas kiedy nam fatum non sine langvore w Bogu Pana mego y Dobrodzieia którego do śmierci mey nie odżałuię. Pokaże to cursus czasu że w tym trzeźwie confero zawsze z WMPanem. Activitas tey kampaniey z woyskiem dependet a Senatus Consilio, które teraz tuszę prędko xze Imć Kardynał Prymas złoży. I dla tego zda mi się poty generalnego obozu nie zaciągam, poki notitiam Senatus Consilij mieć nie będziemy. Tym czasem niech woysko partyami konie spasa, wszak też temi czasy od nieprzyiaciela minus verendum ponieważ z Moskwą maią zabawę.

Stronę zaś transakcyi Zamku Żołkiewskiego taką WMPanu daię informacyę. Zaraz po tey nieszczęśliwey śmierci S.P. Krola Imci pisała do mnie Krolowa Jeymć abym zamek Żołkiewski oradził pieczęcią moią skarbce popieczętował, y nikogo do zamku nie kazał

puszczać

puszczać, y z Zamku naymnieyszey rzeczy wywozić nie
dopuścił. Com ia tey instancyi zadosyć uczynił, wi-
dząc że Krolowa Ieymć iescze ante gradum in Thronum
iest Panią dożywotnią prawem dobrze obwarowaną, y Mat-
ką opiekunką przyrodzoną Krolewiczow ichMciow
A nad to wątpić nie trzeba że musi bydź Testament
S. P. Krola Imci y w nim Dyspozycya Panska doskonała Domus
suae Regiae, bo miał ten zwyczay że zawsze wychodząc
na woynę odnawiał Testament.
Gdy tedy iuż Zamek był osadzony przyieżdżaiąc
Pan Łowczy Koronny wchodził do Zamku y zaraz do mnie
pisze żebym kazał ludziom in praesidio zostaiącym słucha
komendy Imci powiadaiąc że ma plenipotencyą od Kro-
lewiczow ichMciow wszystkich aby wszystkie Skarby
y Summy, ktoreby się kolwiek w Żołkwi znaydowa-
ły albo gdziekolwiek indziey y na Rusi odebrał, et in
securo loco lokował etiam adhibita Militari Manu. Ale
gdy byłam kopią plenipotencyi, nie widzę tego żeby by-
ła kopia od Krolewiczow ichMciow trzech tylko od sa-
mego Krolewicza Imci Iakuba Imci Panu Łowczemu Ko-
ronnemu. Żadna mu się tam krzywda nie dzieie
ani tam iest Imć tak ściśniony iako WMPan piszesz
bo to Ordynansem dobrze obwarowano żeby Imć był
we wszystkim respekcie traktowany.
To prawda że ludzi Imcinych kilka do Zamku wpu-
szczać nie kazano bo tak natura securitatis każe
y uczy, ale dla wygody Imci, y usługi prywatney nie
kazano zabraniać wniścia do Zamku kiedykolwiek
Imć zechce nie będą bronić.
Żem zaś sam nie ieżdżał do Żołkwi według
expostulacyi Krolowey Ieymci, żebym popieczęto-
wał Skarbce uprosiłem Imci P. Kasztelana Kamieniec-
kiego Imci Pana Mrozowickiego, Podzdla Imci P. Kosia
Pisarza Grodzkiego Lwowskiego żeby ieżdżali do Żołkwi
y przy ImcP. Orchowskim y inszych Sługach S. P. Krola Imci
popieczętowali moią pieczęcią Skarbce, a swoią żeby przyłożyli

Co y stało

Co yştato şię. O bytnosci Jmci P. Czesnika Sobhaczewskiego w Zotkwi z rozkazania nie wiem bom ani od WmPana, ani od Jmci Pana Czesnika nie był Compellatus. Dopiero teraz piszę do P. Kommendanta Zoçia zeby mię informował. Bo ieźeli P. Kommendant za czas wrzawy wyprowadził z bramy Jmci P. Czesnika Sobhaczewskiego, to mu tego nie chwalę gdyż on ma taki odemnie ordynans, aby kazdemu wyniść z Zamku porwalał aniłogo do Zamku nie puszczał bez moiey wiadomosci.

W Urzędach zas naszych co WmPan piszesz zadney kontrowersyi nie masz, bo tak wiele konstytucyi iest, in volumine legum ktore Jurisdikcye nasze rzetelnie ugruntowały.

Ordynans Jmci P. Wwody Krakowskiej H. P. K. Do P. Kommendanta Zotkiewskiego.

Panie Minor Zoś Kommendancie Zotkiewski. Dziedyscie P. Tymowskiego sługę mego do Jmci P. Łowczego Koron: w piątek nie puscili. Daię wam ten ordynans moy y władzą moią Hetmanską przykazuię zebyście tego sługę mego P. Tymowskiego pod gartem puscili do Jmci P. Łowczego Koronnego, bo mam rowną władzą z JmP. Hetmanem Wielkim od Rzpltey sobie daną. Dan w Sokalu 6. Julij 1696. Feliks Potocki Woiewoda Krakowski Hetman Polny Koronny.

List JmP. Kasztellana Krakowskiego H. W. K. Do JmP. Wwody Krakowskiego 10. Julij 1696.

Przysłał mi tu JmPan Maior Zoś Kommendant Zamku Zotkiewskiego ordynans WmPana iemu dany bardzo surowy, ktory mię excitavit zebym w tey materyi odezwał się WmPanu. Naprzod nie trzeba mu się dziwować, że Pana Tymowskiego nie puscił do Zamku, bo taki ordynans miał odemnie zeby nikogo bez moiey wiadomosci nie puszczał gdyż tego tak Krolowa JeyMc iaky Krolewiczowie

Ichmć chcieli. A iż teraz P. Kommendant Żołkiewski przysłał do mnie chcieli mu Pana Tymowskiego wpuścił do Zamku, kazałem mu aby go wpuścił, y żeby się to pokazało że JmćPan Łowczy Koronny rezydujący w Zamku Żołkiewskim nie iest ni w czym à Praesidio illo aggravatus.

Co się zas tycze władzy urzędow naszych Hetmańskich, iako WmPan piszesz że rowną mász z mną władzę. Połwnię WmPanu tę opinię Prawem, y Konstytucyami in volumine Legum leżącemi, a tym skuteczniey że w Osobie tak zasłużonego S. P. y wielkiego w Oyczyznie in perennem memoriam Hetmana Jmći Pana Oyca WmmPana stanęły pominąwszy starodawne Jurisdykcye Hetmanow Wielkich Polnych prawem obwarowane dwie Konstytucye WmPanu podaię do przeczytania.

Jedne 1653. pod laską Seymu Brzeskiego Litt. JmP. Krzysztofa Paca Chorążego WXLitt. a potym Kanclerza Titulo Władzy Hetmańskiey. Drugą Konstytucyę Seymu Warszawskiego pozniey̨szego Roku 1654. pod laską Jmći Pana Grzymułtowskiego, Podkomorzego na ten czas Kaliskiego a potym Woiewody Poznańskiego. Titulo takze o Władzy Hetmańskiey. Bo S. P. Jmć Pan Ociec WmPana zostawszy po Batohowskiey Hetmanem Polnym Koronnym o taką się starał Konstytucyę gdyż wielką buławę S. P. Krol Jmć Kazimierz przy sobie był zatrzymał, ale iako S. P. JmPanu Rodzicowi WmPana dano buławę wielką na następuiącym Seymie Warszawskim. Rzplta znowu tę Brzeską Konstytucyę o Władzy Polnego Hetmana Abrogowano, A in orbitam Starodawnych Praw Authoritatem wielkiey buławy redukowano. Zakoz przecornie to Rzplta, iako zwykła we wszystkim tak y około tey władzy nas Hetmanow, sobie postąpiła, bo gdyby inaczey była formowała to Prawo

Rzplta

Rzplta, żeby Żołnierz nie wiedział kogo słuchać, miawszy przeciwne dwa Ordynansy.

Tey tedy Konfuzyi zabiegaiąc Rzplta rzetelnie nasze władze opisała, z ktorym y ia WmPana proszę ut satisfiat Rzpltey ktora iest Domina Juris sui, ktorey y ia akkommoduiąc się, przy Prawie moim od niey postanowionym stawam.

List Imci P. Wwody Krakowskiego do WmPana Kasztellana Krakowskiego d. 8. Julij

Z Responsu WmPana Listownego nie mogę bydź kontent w tym Punkcie że mego Urzędu Woiewodzego należy positive do podania Kommendanta do Krakowa pro veteri lege et usu Wwodztwa Krakowskiego. Co et recentiori Senatus consilio stwierdzono. Ale WmPan sam iako piszesz dałeś Ordynans ImciPanu Morsztynowi Oberszteleytnantowi na Kommendę co się dzieie cum praejudicio mieysca mego. Proszę WmPana abyś revocare raczył swoy Ordynans ponieważ dałem moy teraz na Kommendę y tyż kom o przydanie Ludzi Rzpltey do moich Pisałem do WmWmPana. Proszę y powtorę WmPana abym w tym nie miał impedimentum gdyż sobie barziey życzę z WmPanem przyiaźni aniżeli niechęci.

Skarżę się y powtornie WmPanu na tegoż Kommendanta Żołnierskiego, że mi znowu nie chciał puścić sługi mego z listem do Imci Pana Łowczego Koronnego, ieżeli mi się godzi cierpieć takę Expressyę, daię do uwagi WmPana. Konczę nieodmienną obligacyą żem iest WmPana uprzeymie życzliwym y nieodmiennym sługą Hieronym Lubomirski

List ImPana Kasztelana Krakowskiego do Imci P. Wwody Krakowskiego d. 10 Julij 1696.

Czytam

Czytam List WMPana w ktorym piszesz żes nie kontent w tym punkcie z Responsu mego, iż wydałem Ordynans JMciPanu Morsztynowi na Kommendę Krakowską. Samże WMPan pierwszym listem tosz mi samo per securitatem publicam perswadowałeś z Kommilitony Braią y obywatelow Woiewodztwa Krakowskiego zaszła mię tak wielą listow expostulacyas. Że to zaś Urzędowi Woiewodztwa WMPana należy iako piszesz pro Lege et veteri usu Woiewodztwa Krakowskiego. Co et recentiori Senatus Consilio iest stwierdzono. Wszę odpowiedam WMPanu Quo ad Primum Zazatem wszystkie przewroci konstytucye, alem się nie mogł domaiać prawa tego. Jezeli WMPan masz meliorem tego notitiam chciey mię tak informować iak ia o władzy moiey informowałem WMPana. Ale zaś ad praxim należy za moiey y WMPana pamięci, iż SP. Krol JMć będąc Hetmanem, y przed Michałowską y przed swoią Elekcyą lub Interregno dawał praesidia do Krakowa Ludzi Rzpltey y Kommendę JMPanu Morsztynowi Kasztellanowi Czerskiemu teraznieyszemu.

Quo ad 2dum, że to Senatus Consilium teraznieysze stwierdziło, żadney o tym nie miałem wiadomości nad ten punkt w liście od JMci JMci Kardynała który posyłam WMPanu. Że zaś Regiment pod JMcią Panem Czerskim na praesidium iest, o ten mię specifice prosili JchMPP. Bracia y obywatele Woiewodztwa Krakowskiego, ex quo tam repartycya zaciąg ordynowana.

Nie chcę zaś żadnych nie życzę sobie z WMPanem y owszem dałem nie raz dowody iako szacuię przyiazń WMPana, ktora między nami y kolligacyami związana y dawnością, z tym się y teraz oświadczam na expostulacyą o JMciPana Zoria Majora kommendanta Żołkiewskiego dnia wczoray-

szego

rego przez Umyślnego mego odpisałem, a teraz hon-
oru niedmienną Obligacyą zem iest.

Literæ Universales ad Nobilitatem Curlandiæ ab Eminentissimo Cardinali.

Michael Stephanus S. R. E. Tit. S. Mariæ de Pace
Presbiter Cardinalis etc. ut supra. Universis et
singulis Districtus Piltinensis Dignitariis Officia-
libus ac Universo Eqvestri Ordini promisso Studio-
rum Meorum Contestatione. Pro Munere Meo Pri-
matiali ad Notitiam Publicam exigere necessitatem
hoc præsertim tristi Interregni tempore ne Cursus
justitiæ præpediatur, sed unicuiq jus et justitia
administretur. Cum itaq mihi relatum est non-
nullos solitam atq in legibus publicis fundatam
Illustrissimi et Celsissimi Curlandiæ Ducis
Jurisdictionem in dubium vocare, nec se coram ejusdem
Judiciis sistere velle. Id circo Dominationes Vras
hortandos esse duxi, ut laudatissima majorum suorum
relegentes vestigia, hoc præsertim dubio Interregni
Ancipitiq Statu debitam Reipublicæ servetis fidem
Ipsique Illustrissimo Principi præstetis observantiam
ac in eo quid quid ad tutandos Provinciarum fines pro-
videndam securitatem et salvandam Patriam propo-
suerit suaseritq morem geratis, multo minus internam
turbetis pacem, indeq solitam Jurisdictionem Illustris-
simi et Celsissimi Ducis non impediatis sed potius in o-
mnibus Causis et Casibus integram et inviolatam conservetis.

Quam in rem uti Dominationes vestras Commu-
nis Patriæ invitabit amor, ita intemerata in hanc Rem-
publicam fidei Gloria plurimum suggeret stimulum
prompta interim et amicissima Mea Dominationibus
vestris offerens Studia. Has vero pro celerius o-
mnium Notitiæ constent solitis locis publicare volo

Datum

Datum Varsaviae 9 11 mensis Julij 1696.

Literae Innotescentiales Eminentissimi Primatis Ad externos Reges et Principes Electores De obitu Serenissimi Joannis III.

Sanctissime ac beatissime Pater Domine Clementissime. Extendit manum suam Dominus et tetigit nos, Qui flagellat et salvat Dominus Deus Exercituum Abstulit à Nobis validum et fortem Principem abstulit super quinquaginta honorabilem cultu et Consiliarium et sapientem et prudentis eloquii.

Cecidit Sanctissime Credentium Parens, qui salvum faciebat populum suum, facta est quasi vidua Polonia Respublica, et regressus est ab ea omnis decor ejus. Cecidit amor civium, cor Orbis et Gloria Decus Gentis invictissimus Poloniae Rex Joannes III. Ter optimus, ter maximus, ac prisco illo Melior Trismegistus quem ita adamavit divinissima Trias Ut sibi sacra tertia luce Consortem Triumphi Joannem ad Regale prius fastigium extulerit Eademque postmodum luce illum ad Coelites evocaverit, Ac immortali diademate coronavit.

Patere igitur Innocens Sanctissime, qui sedes super Thronum excelsum et elevatum. Patere gravia Legentium suspiria tristesque singultus lacrymis sanguineis intermixtos. Inclina aurem tuam et exaudi, aperi oculos et vide afflictissimi Regni faciem, Mutato colore optimo feraliter stratam. Nec à Nobis ingenti cura ac dolore extremo stupentibus Encomium Regis expecta. Illi sibi elogium fuit, solumque illius Nomen Panegyris est. Quid enim aliud fuit hoc Nomen Joannes Nisi Athleta fidei Bellator pro

fide

fide perpetuus semper victor ubique Triumphator.
Dacicus, Hungaricus Otthomanicus Scithicus Schis-
matis Profligator, Orthodoxæ fidei Propagator
Pacis foederis religiosissimus et constantissimq
vel ad Regni delicium Observator, Sanctæ Sedis
et Sanctitatis Vestræ cultor obsequentissimus
ac Filius amantissimus. Sanctitatis inquam
vestræ cujus pronubæ Divino Consilio benedicti-
oni sponsam lectissimam debuit Mariam Casimi-
ram Reginam ac Regiam inde Sobolem.

Regno dignus antequam eligeretur, dignior
postquam regnavit dignissimus quia re abrenue-
rat. Quodq factis heroicis meruerat non fastu sed
Moderatione dico recusaverat plane ut supplices ad
illum fasces et purpura vix exoratum imperare coegerat.

Ita Munificus, ut Thesauros vivens non legaverit
sed insumpserit Templis Monasteriis Nosocomiis fun-
dandis, dotandis ac pretiosa supellectili exornandis.
Ita quod caput est solidæ pietatis et tam religiosi
erga DEUM cultus, ut ipsis Ecclesiasticis Exemplū
fuerit semperque mori paratus.

Ignosce Sanctissime Pater amanti Calamo
qui vel nolens effundi sensum debuit ac immane
sentit manibus tum bene Meriti Regis Poloniæ
Gloriæ summum verticem in terris adepti parentare suffra-
giisque dedignare. Ubi fas est petere nostras La-
crymas minime augendo tuis.

Vacillantem ac fere ruentem Rempublicam
tanto orbatam cardine, quo fortuna civium,
Sors Regni, Majestas Imperij, nitebatur, de-
xtera virtutis tuæ fulcire ne renuas. Exanguem
Sacro hoc bello, ac fere exanimem Patriam
opportunis tandem subsidiis, quibus tam diu

caruit

Caruit illorum spe lactata et ad foedus adducta robora. Nulli enim gloriosius Adjutricem Manum aperias quam Sarmatis Germanis Venetisq Populis contra Christi ac tuos hostes inviolabiliterq juratis. Deniq ne addictissima Sanctae Sedi nobilitas frustratam se ulterius ingemiscat, ac inturbido hoc rerum nostrarum statu Reiq Ecclesiasticae discrimine irritetur, serio impera ut opportunae mandetur executioni. Concordatum Abbatiale, quale a Sanctitate Tua praescribi offerriq placuit per Apostolicum Nuntium ab Optimo Monarcha obsequentissime acceptatatum, ac per Palatinatus promulgatum fuit, sine adiectis nuperrime novellis illis ac summe aggravantib eis conditionibus quae aegre acceptarentur.

Haec Omnia ac Nostrum Omnium obsequia, humillime deferet mentemq exponet praesentium labor. et Ablegatus Noster Extraordinarius Illustris et Venerabilis Joannes Bokum Metropolitanae Gnesnensis ac Cathedralis Cracoviensis Ecclesiarum Canonicus, quem perbenigne excipiendum minime ambigentes, nos ad latus Eminentissimi Primatis Nostri Congregati Senatores ac Sanctitatis Vestrae plantas advoluti, faustissimum eidem ac diuturnum Regimen animitus precamur. Dabantur Varsaviae die 9. Julij 1696.

Ejusdem Sanctitatis Vrae Senatus Regni Poloniae Et M. D. Litt. obsequentissimi filij, ac humillimi Servitores ac eorum nomine Michael Cardinalis Radziewski Primas

Sanctissimo ac Beatissimo in Christo Patri Dno mo Domino Innocentio Divina Providentia Papae Duodecimo Sacrosanctae Romanaeq Universalis Ecclesiae Pontifici Maximo Dno Clementissimo. Instructio eidem Perillustri Dno Bokum data ab Ordinibus non fuit communicabilis tanquam secreto tenenda.

Ad Eminentissimum

Ad Eminentissimum Cardinalem Decanum

Eminentissime ac Reverendissime Domine.

Rege Invictissimo et Parente optimo viduata Respublica Polona in Serenissimo Joanne III. Die Divinissimæ Triadis Sacra qua ad Regni fastigium evectus fuerat ut coronam eadem luce incorruptibilem reciperet, quâ corruptibilem acceperat atq reddiderat Lacrymas in sinum Eminentiæ Vræ effundit, et reciprocas merito exposcit et sperat, Sane Non poterit non ingemiscere Eminentia Vra simul cum Universo Sacri Collegij Cujus est Princeps Senatu sublato tam intempestive in his Europæ tot bellis ac cladibus attritæ motibus. Tanto Monarcha quo stante pugnante atq vivente Stetit Stareque potuisset Europæ Salus.

Qui Sacro foederi dexteram Triumphatricem dedit ut Sanctæ Sedi gereret morem, Cujus ad extrema suspiria addictissimum sese exhibuit. Ideo nostris singultibus singultus suos addituram non diffidentes atq Regno Affectissimo quam efficacissime apud Sanctissimum qua pollet authoritate gratiaq suffragaturam.

Ad quam Mittendum ex Senatus Concilio praesenti ad latus Eminentissimi Primatis Nostri Congregato duximus Illustrem ac Venerabilem Joanem Bokum Metropolitanæ Gnesnensis Cathedralis Cracoviensis Canonicum. Cui ut solitos favores procurare Eminentia Vestra dignetur peramanter rogamus Nec deEo ambigentes longevam valetudinem ac prosperos rerum successus Eminentiæ Vræ ex animo precamur. Dabantur Varsaviæ 9. Julij 1696. Ejusdem Eminentiæ Vestræ Senatus Regni Poloniæ et Magni Ducatus Litt ad officia paratissimi Meo ac eorum Nomine. Michael Cardinalis Radziejowski Primas. Eminentissimo ac Reverendissimo Dno Dno Cibo Sacræ Romanæ Ecclesiæ Episcopo Cardinali ejusq Sacri Cardinaliũ Collegij Decano.

Literæ Papus

Literæ Passus et Credentiales Eminentissimi Cardinalis Primatis pro Perillustri Bokum.

Nos Michael S. R. Ecclesiæ Tit: S. Mariæ de Pace Presbyter Cardinalis Radziejowski Archiepiscopus Gnesnensis Legatus Natus Primas Primusque Princeps. Proceres et Dignitarij Regni Poloniæ et M. D. Litt. Senatores.

Cunctis quorum interest aut intererit notū facimus. Quomodo ex publico præsentis Senatus Consilij assensu, post propinata superna fata Serenissimi ac Gloriosissimi Joannis III. Poloniarum Regis ac Dni in Regia Varsaviensi congregati Illustrem et venerabilem Dnum Joannem Bokum. Ecclesiarum Metropolitanæ etc: ad Sanctissimum Dnum Dnum Nostrum Innocentium XII. Pontificem Optimum Maximum nec non ad Serenissimam Venetorum Rempublicam. Tum et ad Serenissimos Italiæ Principes cum denuntiatione Tristis Interregni cum Charactere ablegati Extraordinarij Reipublicæ Serenissimæ ablegamus, Cui ut fides in locis sibi præscriptis adhibeatur. In itinere vero tutus ac securus tam in eundo quam in redeundo transitus ab omnibus permittatur, peramanter requirimus Parta in similibus Officia Nostra cunctis pollicendo Dabantur Varsaviæ in loco Residentiæ nostræ ÿ 20 Julÿ 1696.

Instructio Illustri ac Venerabili Dno Joanni Bokum Ecclesiarum & Canonico.

Ad Sanctissimum Dnū Dnū Nostrū Innocentium XII. Pontificem Optimum Maximum nec non ad Serenissimam Venetorum Remp: tum et ad Serenissimos Italiæ Principes ab Eminmo ac Rndissimo S. R. Ecclesiæ Cardinali Archiepiscopo Gnesnensi Primate Primoque Principe et Amplissimo Senatu Regni Poloniæ et M. D. Litt. nomine totius Reip. ablegato Extraordinario Data Varsaviæ ÿ 20 mensis Julÿ Anno Dni 1696to

Non dubitat Resp: Polona Sanctissimū Dnum Nostrum Innocentium XII. Pontificem Maximum Optimum non sine gravi dolore accepisse Nuntium de Morte

Joannis III.

Joannes III. Regis Poloniae qui semper bellando bella Domini et Contra Crucis Christi hostes cum victoriis et triumphis, pugnando Magnam Sibi paraverat Universalis Christianitatis Patris amorem. Et eam Majores in Oculis Sanctissimi Dni excivit Lacrymas illa Memoria quod bonus et gloriosissimus Pontifex hunc Regem Nuper defunctum Sacro Matrimoniali Ei foedere copulaverit.

Ideo Eminentissimus Cardinalis Primas cum toto Senatu per Modernum Ablegatum supplicat Sanctae Sedi, ut Sua Sanctitas afflicto huic Regno et Capite orbato in Omnibus assistere velit et paternam Suam porrigere protectionem. Praecipue vero ad pedes provolutus Suae Sanctitatis Illmus Ablegatus humiliter petet ut Motus ac dissensiones ex occasione Nuperae excommunicationis contra Illustrissimum Dnum Palatinum Vilnensem ab Illustrissimo Dno Episcopo Vilnensi latae componat, Nam Magnum quippe foret pro formanda Novi Regis Electione incommodum, cum Domus ista Sapiehana de Republica Polona et Christiana non modo optime Merita sed Multos etiam habet honores sui defensores sine quibus in Libero Regno gravis esset et vix probabilis Novi Regis Electionis Modus. Hanc Sanctitatis Suae operam et Inclytus quoq Senatus omni suo conamine juvare non desistet.

Jura Patronatus Regis ac Reipublicae, ut votivo tandem fine terminentur instabit apud Sanctissimum Illustris Dominus Ablegatus, quo nunc Sui arbitrii et Libertatis Suae Zelans in Summas acclamationes assurgeret, Maxime si Generalis Nobilitatis Concursus ad Electionem (uti probabile est) sub signis advolaret. Si bellum continuari contra immanem Turcarum hostem contigerit, Egestatem Reipublicae ac enervatas

vires

vires fatebitur Illustris ablegatus et ab Antecessore ejusdem Nominis Sueo Innocentio XI. Subsidia largita a Moderno Sanctitate innovari supplicabit.

Et cum Illustris Dnus Ablegatus per Tyrolensem Comitatum sit transiturus in quo Serenissima olim Poloniae Regina Eleonora Commoratur. Literas Eminentissimi Primatis exhibebit, et omnem erga eandem Serenissimam Reginam Nomine Inclyti Senatus et Reipublicae affectus et estimationis explicabit promptitudinem libenter.

Serenissimum Ducem et Remp: Venetam Uti Reipublicae Nostrae Sacro foedere Colligatam quam decentissimo apparatu pro dignitate Reipublicae accedet et graviori Sermone ablegationis Suae exponet rationes.

Ad Serenissimos Principes Italiae Si Commodum fuerit divertet et Nomine Senatus et Reipublicae distinctim ejusdem affectum et aestimationem denuntiatione Orbitatis Publicae explicabit. Si qui autem Italiae Principes facile adiri vel ob loci distantiam vel ob bella nequiverint His literas Eminentissimi propriis adjunctis et excusato personae Suae aditu transmittet. Caetera ejus prudentiae atq Solitae activitati committuntur.

Ad Romanorum Imperatorem

Sacra Caesarea Regiaque Majestas.

Inserta humanae Conditioni Fatorum Atrocitas, Etiam triumphales Regum Palmas demetere Solita. Sumpsit idem acerbi Iuris Dominium in florentissimum Principem Ioannem III. Poloniarum Regem et Dominum, quem meritorum atque dierum Plenum die 17. Iulij eo ipso ex humanis eripuit die, quo ante tres et viginti Annos prima et felicissima Regnandi auspicatus erat primordia. Huis repentinus dolendusq Meritissimi de Christianitate

anitate Principis obitus quemadmodum apud omnes Regni Poloniæ et MDL. Ordines magnam duxit animorum consternationem. Ita singularem procul dubio in corde pientissimo S. Cæsareæ Regiæque Suæ Majestatis inveniet compassionem, cum præsertim Regnum sibi amicissimum in medio communis belli æstu tanto Rege destitutum ad subitam pervenisset orbitatem perpenderit.

Nec alio sane in hoc luctuoso Interregni tempore occurrunt solatia nisi in solita multisque cognita documentis S. C. Majestatis Vræ benevolentiam, quam afflictis mæstisque rebus his Respublica Nostra tanto magis sperat propitiam et favorabilem, quanto strictius antiquis et recentibus fœderum atque amicitiæ et vicinitatis juribus proximaque cum Serenissima Domo Regia necessitudine sentit se S. C. Matti Vræ devinctum et obligatum.

Exponet prolixius sincera nec præsenti imminuta adversitate Reipublicæ Nostræ studia ex publico frequentis circa eminentissimum Primatem Nostrũ Regni, Senatus consilio Magnificus Samuel Potocki Eques Melitensis Extraordinarius ad latus S. C. Majestatis Vestræ residens ablegatus, idemque faciet Inclytos Regni Ordines ad promovendam S. C. Mttis Vræ benevolentiam sacri fœderis conservationem stabilemque mutuæ amicitiæ et vicinitatis cultum nihil penitus omissuros.

Optimam interim Sacræ Cæsareæ Majestati Vestræ a DEO valetudinem, prosperosque Imperij et Regnorum impense precamur successus. Ejusdem Sacræ Cæsareæ Majestatis Vestræ. Dabantur Varsaviæ 29. Julij 1696. Cætera ut supra. Serenissimo ac Potentissimo ac Domino Domino Leopoldo Dei Gratia Electo Romanorum Imperatori semper Augusto ac Germaniæ Hungariæ Bohemiæ Dalmatiæ Croatiæ Sclavoniæ Regi

Archiduci

Archiduci Austriæ Duci Burgundiæ Styriæ Carinthiæ Cariolæ Vittembergæ Comiti Tirolis.

Ad Regem Hungariæ

Serenissime Rex. Hanc esse Rerum humanarum instabilitatem ut quos heroica praeclare gestis evexit ad æthera virtus, eosdem in terris invida fati Malignitas Non sinat esse diuturnos. Quemadmodum experta est Novissime Respublica Nostra in repentino tristique obitu Serenissimi Ioannis III. Poloniarum Regis Domini Nostri quem inter vota et amores civium Magna gestarum rerum gloria florentem, eadem Sors Communis Mortalitatis involvit atq Omnes Regni Ordines ingenti afflixit luctu et Consternatione.

Hanc tristem ejusmodi denuntiationem Orba et afflicta Respublica Officij sui duxit Regiæ Maiestati Vestræ Communicandam Minime dubitans in partem ejusmodi doloris accessuram atq Meritissimi de Christianitate Regis justa dignaturam Compassione. Prolixius id ipsum exponet Magnificus Samuel Proski Eques Melitensis Extraordinarius Reipublicæ Ablegatus, quem sincera praesentis utriusque Gentis Senatus officia repraesentantem qui benevolo Regia Maiestas Vestra excipiat animo Minime dubitando optimam valetudinem eidem prosperrimosq rerum successus precamur. Dabantur Varsaviæ q. 9 Julij 1696. S. R. M. Vræ Senatus Regni Poloniæ et M. D. L. ad officia parratissimi Meo ac eorundem Nomine Michael Cardinalis Radziejowski Primas. Serenissimo ac Potentissimo Principi ac Domino Domino Josepho Primo Electo Romanorum Regi Hungariæ Bohemiæ etc. etc. etc.

Instructio Mgfico Dno

Instructio Mgfco Dno Samueli Proski Equiti Melitensi ad S. Caesaream Regiamq Mttem

Ab Eminentissimo ac Reverendissimo Dno Michaele Cardinali Archiepiscopo Gnesnensi et amplissimo Senatu Regni et MDL. Nomine totius Reipublicae Ablegato Extraordinario Data Varsaviae 9 Julij 1696.

Omni procul dubio est iam innotuisse Mgfco ablegato luctuosum dolendumque Serenissimi Ioannis III. Poloniarum Regis obitum, qui Varsaviae in Villanovia d. 17. Juny in Festo SSae Trinitatis quo ante tres et viginti Annos prima Regni exorsus erat auspicia Ultimum suae mortalitatis expleverit diem. Ut proinde triste hoc Nuntium more sub Interregnis solito S. Caesareae Majestati deferat praesentis ad latus Nostrum Senatus Nomine Curabit ad publicam ejusdem S. Caesareae Mttis Audientiam quam primum admitti, atq repraesentatis Extraordinariae ablegationis suae documentis Universalem totius Regni luctum praesentis Orbitatis statum exprimet singulari cum doloris Significatione.

Et quoniam Regnum hoc singulari et benevolo S. Caesareae Mttis in prosperis et adversis gaudebat respectu atq illibatam semper Cum Regnis et Dominiis Caesareae Mttis coluit amicitiam Iura proximae vicinitatis et intervenientium foederum strictissime observando. Id circo de eadem immutabili Inclytorum Regni Ordinum erga S. Caesaream Mttem propensione Constantique ad conservandam amicitiae integritatem studiis prolixius se declarabit.

Cum autem laudabili Novissimoq Contra Communem Christiani Nominis hostem foedere sentiunt et Respublica Cum S. Caesarea Mtte Regnisq illius arctius obstrictam fidem faciet Mfcus Ablegatus Inclytos Regni Ordines ad promovendos Sancta istius Colligationis Successus

Atq presentis prosecutione Belli Omnibus viribus non
destituros Curaturosq ut flagrantissimi hac in parte
Defuncti piæ memoriæ Serenissimi Regis conatus
serio Contineantur provisis providendisq Deo
dante in futuris imminentibus Convocationis Co-
mitiis Utriq Regni et MDL, exercitui debitis
stipendiis imo hac ipsa etiam ætate nihil
omittendo quid quid ad reprimendos hostiles
insultus atq efficacem ipsius belli diversio-
onem desiderari possit.

Cum vero ipsamet bonæ vicinitatis obser-
vantia in pacifica circa limites Regnorum
tranquillitate mutuaque incolarum in proximo
degentium modestia et securitate consistat
Studebit impetrare Mtcus ablegatus a Sacra
Cæsarea Mtte ut vicinis Collimitaneis Arcium Gu-
bernatoribus Civitatumque Magistratibus de-
mandare dignetur quatenus ibimet in liminibus
securitatem omnibus cujuscunque status status
personis præstare atque delinquentes indilata
Justitiæ administratione coercere studeant. Quod
vicissim apud nos Capitaneis locorum et Magi-
stratibus in Collimineo existentibus præstan-
dum fore pollicebitur.

Et siquidem recentissima ad Consilium Amplis-
simi Senatus a nonnullis proceribus delata
est querimonia infestas a finibus Regni Hun-
gariæ passim fieri excursiones ac nobilissime in-
signes ac nobilitate Incolas rebus ac fortunis
suis spoliatos etiam vitæ extremum prope adiis-
se periculum. Reassumet proinde Mtcus ablega-
tus noster anteriores urgentissimas Serenissimi
piæ defuncti Regis Domini Nostri ad Sacram Cæ-
saream Mttem instantias quatenus S. C. Mttis cer-
tos ex parte ejusdem Regni Hungariæ Commissari-
os ad coercendos puniendosque ejusmodi excessus
simul cognoscendas damna et violentias desti-
nare velit et dignetur.

Quod ipsam

Quod ipsam etiam Rempublicam in Proximis Comitiis ex parte Sua facturam atque commissarios aut novos designaturam aut confirmaturam Antiquos appromittet. Interim ut Seria Super Causas recentis facti animadversio atque Iustitiam requirentibus indilata presto Sit Iurisdictio. Idem Ulterius exposcet Ablegatus, Cujus prudentiæ atq Soliditati Cætera committuntur Secure et Indubitate.

Ad Regem Galliarum

Sa. Ra. Christianissima Maiestas. Supremæ Divini Numinis dispositioni quæ Certa fatorum seniodo Regum Regnorumq circumscribit Metas, placitum est ut Serenissimus Princeps Joannes III. Poloniarum Rex post exanthlatos pacis belliq labores ingravescente ætate Curisq pro Christiana Republica Sepus Ultimam tandem Regni Sui et vitæ q 17. Junij expleverit Diem, relicto ingenti apud universos Regni Ordines Sui desiderio atque mœrore

Nec alia in præsenti Orbitate Mesta anxiaq Respublica præconcipit Solatia, nisi ex Communicatione doloris Sui amicissimis Principibus Regibusq apud quos prospera et adversa hujus Regni non Sine Cura Sunt. Præcipuum tamen afflictarum rerum levamen reponit in Singulari Regiæ Mttis vræ benevolentia quam sibi Suisque Orationibus experta Semper proficuam. Ut etiam in hoc luctuoso Statu promererj possit Continuam et immutabilem Officij Sui dixit ad latus Eminentissimi Primatis frequens congregatus Senatus extraordinarium ad vrã Regiã Mttem expedire ablegatum Illustrem Christophorũ Comitem Zowianski Castellanum Zeniciensem Bilscensem Capitaneum, qui propensa nec ulla fatorum adversitate immutata Inclytorum Regni Ordinum erga Regiam Mttem vram prolixius

testabitur

testabitur Studia quam sinceram devotamq Reipublicæ nostræ Contestationem grato a Regiâ Maiestate vestra susceptam in animo, sicut non dubitamus ita longevam et illibatam eidem valetudinem prosperosque à Deo optimo rerum optamus successus. Dabantur Varsaviæ 9 Julij 1696 Ejusdem Regiæ ac Christianissimæ Maiestatis vræ Senatus Regni Poloniæ et MDLitt ut supra. Serenissimo ac Potentissimo Principi ac Domino Dno Ludovico XIV. Dei Gratia Christianissimo Galliarum Regi.

Ad Regem Angliæ Jacobum non Vilhelmum.

Serenissime ac Potentissime Rex. Arctissimus ille reciproci amoris nexus quo S. R. Maiestas vra una cum Serenissimo ac Potentissimo Divæ memoriæ Rege nostro Joanne III. nuper deploratissimo fato nobis erepto jungebatur. Haud dubiam spem facit Mttem vram in hac afflictissimi Regni Parente optimo destituti orbitate, suas cum nostris lacrymis admixturam dolendoq levamen doloris aliquod allaturam. Et sane quis non lugeret Athletam fortissimum, Christiani nominis assertorem, in hoc rerum articulo tam intempestivè sublatum, qui nonnisi pro fide orthodoxa vixit pugnavit et vicit.

Plura non patitur dolor effari, imo neque quâm nomen Invictissimi Monarchæ qui solus sibi elogium est, factisque heroicis reliquis post se omnibus gloriæ metam visus est ponere. Dignetur Maiestas vestra ea Clementia qua pollet admittere Ablegatum nostrum extraordinarium Illustrem Christophorum Comitem Lowianski Castellanidem Lanciciensem et Beilscensem Capitaneum, a quo de immutabili Regni hujus a Serenissimo studio certior fiet dum nos eidem faustissimos omnes stabilissimosque succesus animitus precamur. Dabantur Varsaviæ d. 9. Julij 1696 Sacræ Regiæ Maiestatis vestræ Senatus Regni Poloniæ et MDLitt ad officia

Paratissimi

Paratissimi Meo ac eorundem nomine. Michael Cardinalis Radziejowski Primas mp Serenissimo ac Potentissimo Principi ac Domino Domino Jacobo Secundo Magnae Britanniae Franciae et Hiberniae Regi. Fidei Defensori.

Ad Regem Sveciae Gottorum.

Serenissime ac Potentissime Rex. Communis humanae Mortalitatis vicissitudo Universum tragico Fati Casu, afflixit Regni Poloniae Statum, quando Serenissimum Principem Joannem III. Poloniarum Regem et Dominum post res feliciter bello et pace gestas maximaque in Rempublicam Christianam Merita proximis diebus ex hac communi luce Regni subtraxit fastigio. Quo insperato et lamentabili Casu quemadmodum omnes Inclyti Regni Ordines ad summam adducti sunt Animorum Consternationem. Ita penetraturum ad vicinos etiam ad foederatos Principes ex obitu Meritissimi de Christianitate Regis justum dolorem atq in ipsis Mttis Vrae Regiae praecordiis singularem excitaturam Compassionem, nemo ambigit quicunque antiquam inter Poloniae et Sveciae Regna amicitiam Jura vicinitatis atq illibatam a tot annis communium foederum cultum penitiori aestimaverit Judicio.

Et certo non extinctam desideratissimi fato Principis erga Suam Regiam Maiestatem Inclytorum Regni Ordinum propensionem ut Sua Regia Maiestas tanto evidentius intelligere possit expeditus publico praesentis ad latus Eminentissimi Regni Primatis Senatus Consilii extraordinarius ad Regiam Maiesttem Vestrā ablegatus Mcus Edvaldus Sachim Pincerna Utriusq Gentis Senatus ac totius Reipublicae erga Regiam Maiestatem

Maiestatem vram prolixius exponet. Studia sui ut fidem Regiamque aurem atque benevolentiam Sua Regia Maiestas animumque impertiri dignetur enixius postulamus, longaevamque bonae valetudinis integritatem atque optimos rerum successus Regiae Maiestati vestrae animitus vovemus. Dabantur Varsaviae 19 9 Julij

Sacrae Regiae Maiestatis Senatus Regni Poloniae etc.

Serenissimo ac Potentissimo Principi ac Dno Domino Carolo XI. Svecorum Gottorum Vandalorumque Regi Haereditario Magno Principi Finlandiae Duci Scaniae Esthoniae Livoniae Careliae Bremiae Verdae Stetini Pomeraniae Cassubiae et Vandaliae Principi Rugiae Domino Ingriae Vismariae Necnon Comiti Palatino Rheni Bavariae Juliae Cliviae Montium.

Instructio Generoso Paelkim ad Serenissimum Principem Dnum Carolum Svecorum Gottorum Vandalorumque Regem.

Ab Eminentissimo Rmo Dno Sacrae Romanae Ecclesiae Cardinali Archiepiscopo Gnesnensi Legato Nato Primate Primoque Principe et Amplissimo Senatu Regni Poloniae et MDL. Nomine totius Reipublicae Ablegato Extraordinario Varsaviae 19 9 Julij Anno Dni 1696. data

Quam velociori Generosus Edualdus Paelkim sese itineri committens illud ita dirigere conabitur ut ad locum Residentiae Serenissimi Regis Sveciae Stokholmium properans prius Copenhagen Hafniam divertet. Ubi non modo pro capienda de rebus optime necessariis notitias verum de iis quoque ibidem habiturus informationem, quae majori ejus servire poterint cautelae Prius igitur cum Generoso Ablegato Regni Poloniae ibidem conferet.

Unde quam primum Stokholmium pervenerit accuratam semper cum praefato Generoso Ablegato servabit correspondentiam literasque suas huc expediendas non alia diriget via quam per manus ejusdem quoties cunque defuerint occasiones eisdem per mare Gedanum mittendi

Particulares.

Particulares Omnimode vitabit Correspondentias Solummodo cum Eminentissimo Cardinali Primate Regni Literarum stricte servando Commercium. Dum Si Occasio tulerit cum Aliis quoq Ministris. Exhibitis vero Consignatisq in Manus Serenissimi Regis Sueciæ Credentialibus post intimas amicitiæ Contestationes Studiiq prospere semper prosequendorum foderum et Pactorum abinvicem Serenissimo Regi ac Inclyto Poloniæ Regno intercedentium. Dum quæcunque ad Ceremonialia pertinuerint. cunctis absolutis ad Aulam subsistet, tamdiu donec Literis Nostris revocetur, ibidemque sedulam adhibebit operam rerum peritius perscrutandarum quæ in ibi aguntur

Potissimum tamen intentiones Militiæ in Livonia Existentis minutissimos quosvis observabit quam perspicacissime progressus, Indagare quoque omni industria expedit. An quisquam hic ex ovis primatorum hominũ cum Aula Suetica, habeat Correspondentiam. Quo in passu Obligatur Gnosus Edvaldus Sachim plenam dare informationem. Vel maxime tamen idem Generosus Edvaldus Sachim se de favoribus et gratiis Illustris et Magnifici Comitis Oxenstein Supremi Cancellarii nec non aliorum, quos intimiores eiusdem Serenissimi Regis prospexerit Ministrorum insinuare benitebitur. Reliqua prudentiæ et dexteritati ejusdem hoc in Negotio committuntur.

Ad Regem Daniæ

Serenissime Rex. Ad eam quam cum Sacra Regia Maiestate Vestra firmam semper strictamq Colere Nobis votum est spectare Omnino arbitrabamur amicitiam viciniatisq necessitudinem ut de tristi Nuntio dolendi post exanthlatos pro Christianitate Labores, tractasque valetudinis vires Obitus Serenissimi Principis Domini Ioannis III. Poloniarum Regis eandem reddamus participem. Confidimus porro Sacram Regiam Majestatem non modo movisse Orbitatis Nostræ

partes

partes luctuoso amplexuram animo verum ea quoque il-
laturam solacia unde perennes foederum usus uberri-
ma augendorum nexuum manare possunt incrementa.
Futuros obsequiosos et amicos sensus nostros
Maiestati Vrae exponet Generosus Antonius Meanro
Ablegatus Extraordinarius cui ut pronam ac benevo-
lam aurem et solitos prout hactenus expertus est
Regia Maiestas Vestra exhibere velit favores enixe
expostulamus. Et in hoc voto longevam Sacrae Re-
gie Maiestati Vrae inter prosperos rerum successus
precamur valetudinem. Datum Varsaviae die 9. Julij
1696. Sacrae Regiae Maiestatis Vestrae Senatus Regni
etc. Serenissimo Principi ac Domino Domino Chri-
stiano V. Daniae Norvegiae Vandallorum Gottorum-
que Regi Duci Holsatiae Stormaniae et Ditmaniae
Comiti in Olderburg et Delmanhorst.

Ad Regem Hispaniarum.

Sacra Regia et Catholica Maiestas. Quo majo-
ri cum Gloria vindicato ab immanissimo Hoste
Patriae Serenissimus Olim ac Potentissimus Rex
Noster Ioannes per libera Electoris suffragia Re-
gale ascenderat Solium, eoque stello Domini sacro
cum foedere animose sustinens de tota gloriosius me-
ruerat Christianitate. Eo luctuosiores solem suum
Status et Ordines Regni Poloniae et Magni Duca-
tus Litvaniae humanae mortalitatis eclypticam
subiisse ferunt die 17. Iunij tumque tristem Maie-
stati Vestrae tanti herois nunquam sat dolendam
deferunt jacturam, magni solatij habituri loco
ex fraterna Regiaque Maiestatis Vrae indefessa
pietate. Iterea Maiestati Vrae longevos annos
prosperrimosque rerum successus a DEO Optimo
Maximo venerabundi apprecamur. Varsaviae die 9.
Iulij Sacrae Regiae et Catholicae Maiestatis Vestrae

Senatus

Senatus etc: Serenissimo ac Potentissimo Principi ac Domino Domino Carolo DEI gratia Castellæ Legionis Aragonum Utriusq Siciliæ Hierusalem Portugalliæ et Navarriæ Indiarumque Regi Catholico Archiduci Austriæ Duci Burgundiæ Comiti Habsburgi Flandriæ et Tyrolis.

Ad Regem Portugalliæ.

Sacra Regia Maiestas. Cum inevitabili eius Decreto qui aufert Spiritum Principum Serenissimus ac Potentissimus Rex Noster Joannes III. Unus esse desiit. Statusque Regni Poloniæ et MDL. plusquam Cimmeriis obduxit Umbris Officij Nostri esse duximus Regiæ Maiestati Vræ triste hoc deferre Nuntium ut pro ea fraterni Amoris propensione quam Maiestas Vra bivente et de hostibus Crucis triumphanti exhibere voluit. Cristiana pietate Suffragari et Orbitatem Nostram Compassione Solari Non gravetur Regia Maiestas Vra Interim longevam populorum Regimen prosperamque valetudinem Maiestati Vræ Cælitus venerabundi apprecamur Dabantur etc: Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ Senatus Regni Magniq Ducatus Litt. Serenissimo Principi ac Domino Domino Petro Regi Portugalliæ et Algabiorum citra et ultra mare in Affrica Domino Guineæ Conquisitionis navigationis Commercij Ethiopiæ Arabiæ Persiæ atque Siciliæ etc: etc:

Ad Regem Cypri, Ducem Sabaudiæ

Regia Cypriorum Serenitas. Quo sincerior Serenissimo ac Potentissimo Regi Nostro Joanni III. in erat fraterni Affectus Cultus Erga Regiam Serenitatem Vram quo Celebrior Magnanimitatis ejusdem in Gente Nostra perennat Memoria, Eo Convenientius et Competentius Status et Ordines Regni Poloniæ Censuerunt apud Se officium deferre Regiæ Serenitati Vræ 17. Junij Supremum Clausisse diem Regem Nostrum et Patrem Patriæ decurrentis seculi

Heroem Inimicorum S. Crucis Non vanum terrorem, Populorū Coelitus Tibi Concreditorum Defensorem, Imo acerrimum immanissimos contra hostes Christianitatis Pugnatorem Cujus Nunquam satis dolenda Merita. Merebitur apud Regiam Serenitatem Vram Christiana pro pietate reciproco viventis pro affectu recordationem. Pro Orbitate vero nostra iustam Magnanimo in Corde Compassionem.

Quod ipsum Regiæ Serenitati Vræ Perillustris et Venerabilis Joannes Bokum Metropolq etc. Ablegatus Noster extraordinarius. Dum Uberius explicabit. Nostrarum erit partium prosperrimos rerum Successus et inter Sevos bellorum tumultus gloriæ pacis iubar apprecari. Dabantur Varsaviæ Regiæ Serenitatis Vræ Senatus etc. Serenissimo Principi ac Domino Domino Victori Adamo II. Duci Sabaudiæ Principi Pedemontis ac Regi Cypriorum.

Ad Serenissimam Reginam Eleonoram.

Non ita est Moratum Regnum Nostrum ut semper Non habeat in Memoria Maiestatem Vestram, quæ Nobis bonam recordationem seram, sed brevi tempore præstitisti. In tam ergo deplorabili casu Uti Reginæ Poloniæ denuntiamus Mortem Joannis III. Regis Nostri bene persvasi Maiestatem Vestram. Animæ. Pij Regis bene precari quam devotissime precantes Silemus. Varsaviæ Sacræ Regiæ Maiestatis Vræ Senatus Regni etc. Serenissimæ Principi ac Dnæ Dnæ Eleonoræ Poloniæ Reginæ Magnæ Ducissæ Litt ac Lotaringiæ Principi etc.

Ad Principem Venetiarum

Serenissime Princeps. Pro ea Sacri Foederis Necessitudine, quæ liberas inter Gentes Mutua intercedit Status et ordines Regni Poloniæ Serenissimæ Reipublicæ Venetæ tristem Solis Sui in Solis Occasum denunciare Muneris Sui duxerint tanto

justius

iustius quanto evidentius semper constat pie defunctu[m]
Regem integerrimo affectu aestimatione prosecutu[m]
fuisse sacrum hoc foedus et sapientissimae Reipublicae
quam se expertus est propensionem eandem reciproco
conservasse studio.
Exponet haec Illustris et Venerabilis Bokum Me-
tropolitanae etc: ad Serenitatem Vram Rempublicam
Venetam Ablegatus Noster Extraordinarius, cui Non
dedignetur Vram Serenitatem Vestram benignam aurem
Sperantes faustissimos rerum successus et glorio-
sos in hoste triumphos exoptamus. Datt Varsaviae &
Serenitatis Vrae Senatus etc: Serenissimo Principi
ac Domino Dno Sylvestro Valerio Venetiarum Duci etc:

Ad Status Hollandiae

Celsi et Praepotentes Belgarum Ordines Domini, ami-
ci Observandi. Primum Regni Nostri et MD Litvaniae
Ordinem Ordinatione divina die 17 Junij e vivis su-
blatum in persona Serenissimi ac potentissimi Regis
Ioannis III. Orbati Patriae Patre reliqui lugemus Or-
dines tanto dolentius, quanto acerbiorem experimur
sortem. Eo tempore tanto privari Heroe, qui ut Chri-
stiana aversatus bella, ita barbaricis Turcarum
et Tartarorum assuetus victoriis. Aheneus Pa-
triae Murus et antemurale Christianitatis et di-
ci Meruit. Nostrarum itaque Partium erat amicum
in amica pectora effundere dolorem. Et hac ratione
praesentem Orbitatem Nostram solari, si benevoli
semper Ordinibus Belgij Reges post fata supersti-
tem conservabunt Memoriam, et amicae semper
Reipublicae Nostrae illibatum semper tenuerint
affectum. Reliquum est ut Celsis Ordinibus
Vestris exoptatam pacem et prosperitatem
celitus apprecamur. Varsaviae die 9. Julij 1696.
Celsarum et Praepotentium Dominationum
vestrarum etc: Celsis et Praepotentibus Dnis

Generalibus Ordinibus Provinciarum foederati Belgij.

Ad Magnum Equitum Melitensium Magistratum

Eminentissime ac Reverendissime Domine. Cui Magis potest esse occasio externi doloris quam eminentiae vestrae qui Regis et gubernas bella Domini. Dum ille Rex Poloniae Ioannes III. duro clausus Marmore qui orientem perpetuum hostem Eminentiae vrae et ejus totius Militiae fidus et bonus Princeps domare solebat. No dubitamus super hunc rumorem Eminentiam vestram profusas futuram lacrymas Cui recommendando animam boni Principis Nos affectu Eminentiae vestrae recommendamus. Dabantur Varsaviae &c Eminentissimae ac Reverendissimae Dominationis vestrae Senatus etc: ut amici observandissimo Meo ac omnium Ordinum Regni Nomine. M.C. Radziejowski Primas. Eminentissimo ac Reverendissimo Dno Dno Magno Equitum Ordinis Hierozolymitani Magistro amico Nostro observandissimo

Ad Electorem Coloniensem

Eminentissime ac Reverendissime Princeps Elector.

Quando totus ingemiscit Orbis post fata Ioannis III. Regis nostri Non dubitamus Majores in oculis Eminentiae vestrae oriri lacrymas. Cujus in relatione Serenissimi Electoris Bavariae Fratris Eminentiae vestrae Regis, illius filiae mariti Majores excitant dolores Denunciamus Eminentiae vestrae hanc afflictam patriae Nostrae sortem, quam credimus cum cognita domo sua Eminentiam vestram, inter suas adscribet afflictiones. Nos vero Nostrum Eminentiae vestrae ad omnia profitemur obsequium. Varsaviae & 9 Iulij Eminentiae vestrae etc Eminentissimo ac Reverendissimo Principi ac Domino Domino Clementi Iosepho Archiepiscopo Coloniensi Sacri Romani Imperij Electori Episcopo Leodicensi, et Hildesheimiensi Comiti Palatino Rheni Utriusque Bavariae Angriae Vestphaliae et Bullionis Duci Marchioni Francomontensi

et per Italiam

Ad Electorem Moguntinum Archiepiscopum

Eminentissime ac Reverendissime Princeps Elector.

Post tot pro peccatis Universi orbis, flagellabisitavit Regnum Nostrum Dominus Omnipotens in ferrea Virga. Quando his temporibus ad aeternam beatitudinem evocavit Regem Nostrum Joannem III. Zelosissimum pro fide Christiana et Ecclesiae Principem. Cujus viventis cum satis abunde triumphorum et victoriarum ad Eminentiam vram evolaverit fama, Nos in sinum benevolentiae Eminentiae vestrae Dominationis Boni Principis reponimus Mortem, pro certo credentes Eminentiam vestram, justam habituram in hoc ferali Nostro casu Compassionem. Cui devota obsequia Nostra obligamus. Varsaviae Dabantur. etc: Eminentiae vrae &

Eminentissimo ac Reverendissimo Principi ac Dno Domino NN. Archiepiscopo Moguntino. Sacri Romani Imperii Electori.

Ad Electorem Trevirensem Archiepiscopum.

Eminentissime ac Reverendissime Princeps Elector.

Etiamsi recens dolor et pullulantes ubertim ex oculis lacrymae sistant calamos cum his nuper praeteritis diebus victoriosissimus ille et triumphis plenus Joannes III. Rex Noster extremum clausit diem Non possumus inter devota pectora nostra continere dolorem. Denuntiamus Eminentiae vestrae hanc communem Regni Nostri iacturam habentes certam fiduciam. Quod Eminentia vra Magni Regis animae bene precaberis Cujus Sumus Dabantur Varsaviae etc: Eminentiae vestrae Benat &

Eminentissimo ac Rdissimo Principi Dno Dno Philippo Christophoro Archiepiscopo Trevirensi Sacri Romani Imperii Electori per Germaniam et Regnu Arelatense Archicancellario

Ad Electorem

Ad Electorem Bavariæ Principem.

Serenissime Princeps Elector. Mortalitatis impatiens Heros Invictissimus Joannes III. Serenissimus Poloniarum Rex et Dominus immortalitatem induit eadem Divinæ Triadi sacra Luce, qua ad Regale fastigium evectus fuerat, ut illi coronam incorruptibilem acceperat corruptibili Diademate redonatus.

Interea discet eo magis orbis quid usquam est immortale, cum mortuus Mars sit nec fabulosus qui semper Religionis veræ Bono, Scythis ac Ottomanis Tragicam, Orthodoxæ vero fidei auspicatissimam scenam ac ludum dedit.

Bellator sane Religiosissimus qui nonnisi sacra arma toto vitæ mortalis decursu tractavit intaminatis semper atro cruore manibus ubique paratus, sanguinem quem à Majoribus hauserat profundere. Vere Martium sanguinem, cum illius Avus, Frater Avunculi, et vere quot quot illi fuerant consanguinei victimæ sacratæ Christo litaverat. Ideoque pro DEO solo pugnans pugnantem pro se DEum semper victor semper Triumphator habuerit. Princeps incomparabilis ad solium meritis non ambitu promotus imo raptus quod non fastu sed animo superiore detractaverit. Principatum innocuum æque ac gloriosum gessit, Authoritate duntaxat usus ut omnibus prodesset, noceret nemini. Ita in omnibus sagax et sapiens ut solo hac opinione omnibus insita cunctos terreret inermis ac in officio et reverentia contineret majestatem amori concilians. Ita clemens ut semper ignosceret ac pariter hostes amicosque sincera charitate complecteret. Tam vasta mentis ac omni scientiarum genere excellentis, ut vir inter armatos ac nonnisi armis assuetus.

Literatissimus

Literatissimus inter Literatos vel ad illorum ruborem
Eminuerit. Ita Sacro Foederi constanter addictus ut
Afflictissima Patriae proprij Erarij summo dispen-
dio datam fidem inconcusse praestiterit. Ita Erga
Deum Religiosi cultus observans, ut ipsis Ecclesia-
sticis Exemplum fuerit.

Quae omnia Serenissime Princeps Elector
quamvis Monarcham Nostrum Non extinctum sed sem-
per vivum sibique superstitem felicius regnare stu-
deant. Attamen praepostera Nimis fatti vi, Nobis
erepto Parente optimo dum infelices luctus feli-
citati pares qua fruebamur respondimus. Minime
dubitamus, quin Serenitas Vestra Electoralis tam Ar-
cto Necessitudinis Affinitate amorisque Mutui vincu-
lo Regali huic domui adstricta suas et Serenissimae
Electricis Lacrymas cum Nostris admiscens dolorem
communem augendo minuat benevoleque dignetur excipe-
re. Extraordinarium ad eandem à Nobis ablegatum
Illustrem Christophorum Comitem Zowianski
à quo dum de immutabili Regni hujus ac Sincer-
issimo Studio erga Serenitatem Vestram Dominique
tota Europa celeberrimum certior fiet. Certissima
spes Nostra Nobis affulget pergratum eidem fore
quod perlubenter exhibemus Officium.

Itera felicissimos illi rerum successus a Deo
Ter optimo Maximo apprecamur Dabantur Varsaviae
Die decima Sexta Julij 1696.

Instructio Mco Zowianski Castellano
Lenciciensi ad Electorem Bavariae data.

Ad primum Expeditionem praesenti Mco intimatur
Ablegato quatenus habendo longinqui rationem itineris
quam primum sese in viam expediat, atque Ubi Oras Pro-
vinciarum Belgij sub Gubernio Serenissimi Electoris
Bavariae consistentium, quemque sua Electoralis
Residentiae sedem attigerit diligenter auscultet
ac percunctanter indaget utrum ad Serenissimam

Electoralem

Electoralem Conjugem tristis de obitu Serenissimi eius Parentis Regis et Domini nostri tam pervenerit nuntius. Nam si celetur et supprimatur adhuc metu alicuius noxiæ consternationis etiam Magnificus ablegatus comparendo in aula Serenissimi Electoris nulla demonstrabit mostitiæ signa, quibus si filialis et tenerrimus Suæ Serenitatis animus posit conturbari.

Quodsi vero evulgatam ejusmodi luctuosæ mortis famam etiam Serenissimam Electoralem Conjugem Serenissimi piæ memoriæ Regis Charissimam filiam non latere didicerit, omni fungetur genere officij ac debitæ publico nomine consolationis erga utramque electoralem Serenitatem maximum leniendi doloris exinde capiendo argumentum. Quod universum Regnum moestissimi de Republica totaque Christianitate Principis fatum non tam ut Regis Serenissimi quam Clementissimi Patris publicis lacrymis deplorare non desinat, ita ejusdem cum Serenitatibus suis omni ex parte consors tam magni doloris et mororis.

Declarabit subinde praesentis acerbitate casus minime imminuta Inclytorum Regni Ordinum erga suam Electoralem Serenitatem studia quæ tanto consanguinitatis cum Serenissima Domo Regia intercedunt vinculo ac necessitudine, cum sint destricta curaturam Rempublicam, ut maioribus indies eadem auget officiis, cum praesertim non dubitet suam Electoralem Serenitatem grato adsusceptura animo atq mutuæ incrementa Amicitiæ oblatis occasionibus minime neglecturam. Cætera prudentiæ et solitæ activitati M.[ci] ablegati censentur commissa

Ad Electorem Neoburgicum

Serenissime Princeps Elector. Vivere ac regnare apud nos desiit nunquam perituro Diademate inter Cælites coronandus eadem Divinissimæ Triadis sacra luce qua ad Regale fastigium evectus fuerat Serenissimus Ioannes III. Poloniarum Rex et Dominus.

Quam altus

Quam altus vero dolor Omnes Regni Ordines tam repen-
tino ac inexpectato infortunio fere exanimatos
percullit, facilius erit Serenitati Vrae Electorali con-
iicere quam Nobis exponere, et Sane id persuadet
invictissimi ac in Omni Regiarum dotium Genere
incomparabilis Herois facta, quibus famam per Uni-
versum Orbem extendit, Sive Iura daret populis Sa-
pientissime, Sive bilances Astrea libraret aequissime
Sive oracula ad Stuporem ruboremque literatorum
effunderet doctissime. Sive contra Christiani No-
minis hostes quos Semper vicit Semper profligavit
pia Arma tractaret fortunatissime. Sive denique
Monarcharum Regi DEO Immortali Thura immo-
laret Sese provolveret, religiosissimè.

Nec dubitamus quin Serenitas Vra Electoralis
quae tam arcto affinitatis et amoris reciproci vin-
culo cum Divae Memoriae Rege nectebatur, Suas cum
Nostris Lacrymis Sit admixtura adeoque levamen
aliquod dolori Nostro dolendo Sit Collatura. Spes
etiam certa merito affulget perbenigne exceptu-
ram Illustrem Christophorum Comitem Dzwian-
ski Ablegatum Nostrum extraordinarium, quem
adeundem cum tristi hoc Nuntio Mittimus. Iterea
faustissimos Omnes Successus illi animitus pre-
camur Varsaviae Die 9 July 1696. Serenitatis
Vestrae Electoralis Senatus Regni etc:

Ad Electorem Hannovergensem.

Serenissime Princeps Elector. Importuna fatorum
Malignitas Magnis immortalitatem Semper
invidens Heroibus Exercuit hisce diebus Sui acer-
bitatem Livoris in florentissimum Principem
Serenissimum Ioannem Tertium Poloniarum
Regem et Dominum quem est Completa Reipublicae
postquam repentino eripuit fato Universos Inclyti

Hujus Regni

Hujus Regni Ordines Totamque Serenissimam Domum Regiam ineffabili complevit Luctu et Merore cujus Maximam partem cum Jure Merito vindicet Sibi proxima Serenitatis vrae interveniente cum eadem domo Regia Serenissima affinitatis et stricta conjunctionis Necessitudo.

Duxit Officij Sui prasens adlatus Eminentissimi Primatis sui frequens Congressus Senatus ut Extraordinarium ad Serenitatem vram Illustrem Christophorum Comitem Zowianski etc: emitteret Ablegatum qui Non Modo intimi communicatione doloris ex obitu Meritissimi de Republica Nobilitateq tota Christianitate Principes deferet. Verum etiam debita Erga personas Utriusque Serenitatis vrae observantia atque consolationis (quo ab afflictis profici potest) profungatur Officio. Quam propensi erga se studij contemplationem uti Non dubitamus Serenitati vrae gratum et acceptum fore. Ita eidem longaevam incolumitatem prosperosque a Deo optimo exoptamus Successus. Dabantur Varsaviae &c. Illj

Serenitatis vrae Electoralis Senatus Regni etc:

Serenissimo Principi ac Dno Dno Ernesto Augusto Duci Brunsvicensi, et Lunenburgensi ac Hannovergensi Sacri Romani Imperij Electori:

Ad Electorem Brandeburgicum

Serenissime Princeps Elector. Destinatus fatorum lege cuilibet humanae conditioni terminus Non modo cursum prosperarum etiam vitae ipsius circumstitit. Serenissimi Principis Joannis III. Poloniarum Regis et Domini; Qui postea quam In Republica Christiana Multum ad immortalitatem laborasset communi tandem Mortalitati hisce diebus cedere coactus Magnum apud omnes Regni Ordines reliquit sui desiderium et Merorem. Neque tamen Luctus hic adeo limitibus suis et ipsiusmet Regni circumscriptus, qui ad vicinos quoque

et Foederatos

et Foederatos Principes ex obitu meritissimi de Christianitate Regis Maxima ejus deveniat portio. Praecipue tamen ad Serenitatem Vestram cum quo intercedentes huic Regno proximae viciniatis amicitiae atque communium foederum Nexus eadem prospera aeque adversa esse voluerunt. Neque deesse Studia Reipublicae Nostrae in hoc afflicto orbitatis Statu ad prosequendum illibatae cum Serenitate Vestra Amicitiae cultum, ipsamque amicitiam acerbissimo Fati casu nequaquam imminutam, Ut eo evidentius Serenitati Vestrae constare possit. Extraordinario Suo ad Serenitatem Vram Ablegato Illustri Christophoro Comiti Zawianski frequentissimus circa laterus Eminentissimi Primatis nostri Senatus id Negotij commisit, quatenus Serenitatem Vestram de Sincero et immutabili toties Reipublicae Studio tanto expressius edoceant, quo gratiorem Sperat fore Serenitati Vrae publici istius ergate officij testificationem. Cui longevam Valetudinem prosperosq ut DEUS Optimus largiatur Successus animitq precamur. Varsaviae etc. Serenitatis Vrae Electoralis &c Senatus &c.

Ad Electorem Saxoniae

Serenissime Princeps Elector. Inter tot publicas totius Orbis Christiani afflictiones Non postremam Divina Maiestas (: in cujus Sunt Manibus Omnium Iura Regnorum :) lacrymis reliquit materiam quando Ioannem III. Regem Nostrum Gloriosum, illum Orbis Orientis Domitorem his temporibus Mortalibus obvoluit Umbris. Non dubitamus ad hunc Rumorem Serenitatem Vestram Regi Maximo condolere afflicturam. Quem dum Serenitati Vestrae inter planctus et gemitus denunciamus, ejus Nos totam Rempublicam Nostram Solitae benevolentiae Serenitatis Vestrae devovemus Dabantur Varsaviae etc. Serenitatis Vestrae Electoralis &c Senatus &c

Serenissimo

Serenissimo Principi ac Domino Domino Ferdinando Augusto Saxoniae Juliae Cliviae et Montium Nec non Angariae et Vestphaliae Duci S.R. Imperij Archimareschalco et Electori Landgravio Thuringiae Marchioni Mysniae Nec non superioris et inferioris Lusatiae Burgravio Magdeburgensi Principi Hennebergensi Comiti Mariae Ravensbergae et Bary Domino in Ravenstein.

Responsa Externorum Principum Ad Literas Innotescentiales Eminentissimi Cardinalis de Obitu Serenissimi Ioannis Tertij

Ab Imperatore Romanorum Regeque Hungariae Bohemiae Germaniaeque

Leopoldus Divina favente Clementia Electus Romanorum Imperator semper augustus, ac Germaniae Hungariae Bohemiae Dalmatiae Croatiae Sclavoniae Rex. Archidux Austriae, Dux Burgundiae Styriae Carinthiae Carniolae et Wittembergae Comes Tyrolis. Reverendissimo in Christo Patri Domino Michaeli Sanctae Romanae Ecclesiae Titulo Sanctae Mariae de Pace Presbytero Cardinali Radziejowski Archiepiscopo Gnesnensi Legato Nato Regnique Poloniae Primati et Primo Principi Amico Nostro Charissimo Salutem ac benevolentiae Nostrae affectum. Reverendissime in Christo Pater Amice Charissime, Nec Non Reverendissimi, Reverendi, Illustrissimi Illustres Magnifici ac Generosi Amici et vicini grate Nobis Dilecti.

Ex Literis Reverendissimae Paternitatis vestrae suo Caliorumque Regni Procerum Nomine 4to hujus mensis de obitu quondam Serenissimi et Potentissimi Principis Domini Ioannis III. Poloniae Regis et Magni Ducatus Litvaniae ad Nos datis intima animi aegritudine gravissimum Inclytae Reipublicae vestrae et Christianitatis Universae iacturam percepimus.

Atque ut

Atqui ut inopinatum hunc actum majori dolore sentiamus, faciunt nontantum nostræ cum Defuncto Rege contractæ necessitudines, sed multiplices etiam vicinitatis amicitiæ et fœderum cum Republica vestra nobis intercedentes nexus.

Cui in præsenti rerum articulo et belli communis ortu hæc subitanea orbitas non potest non esse perquam luctuosa et molesta. Quod autem inscrutabile Divinæ Providentiæ decretum ex incognitis nobis rationibus Reipublicæ vulnus inflixit. Id ut ejusdem assistente gratia prudentia vestra quantum fieri potest lenire et deniquè sanare etiam satagat necesse est. Qua in parte dum nos in spectata sapientia integritate vigilantia et sollicitudine Reverendissimæ Paternitatis vestræ et Senatus universi eo securius conquiescimus, quo libentius tam ex literis supra allegatis quam ex vivo Illustris et Magnifici Samuelis Proski Ordinis Melitensis Equitis sermone immutabile Reipublicæ vræ in colendis conservandisquè mutuæ amicitiæ et vicinitatis nec non fœderum utriusquè olim et recens initorum juribus studium et voluntatem intelleximus. Ita de nobis Rdissimam Paternitatem vram et Inclytum Senatorum Ordinem persvasum habere cupimus nos id reciproce facturos nihilque à nobis omissum iri quod incolumitatem Regni amicitiæ cultum communemque sacri fœderis et Christianitatis utilitatem quoquo modo spectare poterit. Id nostro Extraordinario Illustri et Mfico Cāto Iuko Piedtrichi Comiti et Dno a Holtz quem in munere isto confirmamus nostris verbis prolixius testari benigne commisimus eidem fidem haberi cupimus.

Reverendissimæ

Reverendissimae vero Paternitati vestrae Vobisque felicem Consiliorum Actionumque Successum animitus voventes gratia et benevolentia Nostra Caesarea affectum affirmimus. Datum in Civitate Nostra Viennae Die 28. Julij Anno Dñi 1696. Regnorum Nostrorum Romani 39no Hungarici 42do Bohemici vero 41mo. Leopoldus VI. Sebastianus Wasymbaldus Comes a Cerche.

Reverendissimo in Christo Domino Patri Michaeli Sacrae Romanae Ecclesiae Titulo S. Mariae de Pace Praesbytero Cardinali Radziejowski Archi-Episcopo Gnesnensi Legato Nato Regnique Poloniae et Magni Ducatus Litt Primati et Primo Principi Amico Nostro Charissimo Nec Non Reverendissimis Reverendis Illustrissimis Illustribus Magnificis ac Generosis Principibus Senatoribus Ordinibusque Regni Poloniae et Magni Ducatus Litt Amicis et vicinis Grate Nobis Semper Dilectis.

A Rege Hungariae

Josephus Dei gratia Electus Hungarorum Rex Semper Augustus. Reverendissime in Christo Pater Amice Charissime ac Reverendi Illustres et Magnifici Sincere dilecti. Reverendissimam Paternitatem vestram et vos ex inopinato Serenissimi Regis Poloniae Obitu acerbissimum concepisse dolorem Nontolum e literis 9. Julij Recens Elapsi ad Nos exaratis intelleximus. Verum etiam ex eo facile conicere possumus quod per illum Patriae Patrem et Regnum Strenuum Sui defensorem Contra Communem Christianitatis hostem amiserit Cordicitus Reverendissimae Paternitati vrae et vobis de ingenti hac jactura condolemus exoptantes ut Divina bonitas Regnum alio optimo Successore pro ejusdem ac Reipublicae Christianae Bono et incremento Consolari dignetur.

De Reliquo Reverendissimae Paternitati vestrae et vobis Benevolentiae Nostrae affectum et gratiam Regiam pro omni tempore Uberrime Contestamur Datt Viennae 26. Augusti 1696. Regnorum Nostrorum

Romani 7mo

Romani Imo Hungariæ vero IX. Josephus mp Joannes Theod: de Weytenbrg. Reverendissimo in Christo Patri D.V. Michaeli et Reverendis Illustribus et Magnificis Regni Poloniæ et Magni Ducatus Litt Senatoribus Sincere nobis Dilectis.

A Rege Daniæ

Christianus V. Dei Gratia Rex Daniæ Norvegiæ Vandalorum Gottorumque Dux Slesvici Holsatiæ Sturmariæ atque Ditzmursicæ Comes in Uldenburg et Dammenhulst Singulari amicitia et benevolentia Nostra Regia Spræmissis Eminentissime Reverendissimi Illustrissimi Reverendi Illustres et Generosi.

Ex Literis Eminentiæ vestræ et Reverendorum Illustrissimorum ac Generositatum vestrarum 9. Julij proxime præsenti ad Nos datis, quas Nobis ablegatus Extraordinarius Generosus Antonius Meauvaet tradidit et ex iis quæ simul pluribus exposcunt obitum Serenissimi Principis Fratris et vicini Nostri Charissimi Dñi Joannis III. Poloniarum Regis Eo Majori cum mœrore percepimus quo ejusdem personam et Amicitiam dem per summa in Estimatione habuimus.

Certe habemus quod doleamus cum Eminentia vra et Rdissimis Illustratibus et Generositatibus Vestris iacturam tanti Herois et Principis de toto Orbe Christiano optime meriti.

Prout vero Nobis atque Vobis instantem Novi Regis Electionem solatio futuram speramus Ita ex sin cero Corde vovemus ut qui hunc in finem habebitur Conventus auspicatissimum Nanciscatur successum Interea quocunque amoris et benevolentiæ officia ex Nostra parte in Regnum Poloniæ atque Magnum Ducatum Lituaniæ simul ac in Eminentiam vram et Reverendissimas Illustritates et Generositates proficisci poterunt ea ut à Nobis omni tempore Expectent ab iisdem hisce contendimus. Quas de cætero Divinæ Protectioni cum Voto omnigenæ prosperitatis ex Animo Commendamus.

Dabantur

Dabantur Mandriæ Fagesburgo d. 6. augusti 1696.
Eminentiæ vestræ et Reverendissimarum Illustritatum ac Generositatum etc: Eminentissimo ut et Reverendissimis Illustrissimis Reverendis, Illustribus ac Generosis amicis et vicinis Nostris singulariter Nobis dilectis Senatoribus et Ordinibus Regni Poloniæ et Magni Ducatus Litt.

A Serenissima Eleonora Regina Poloniæ

Eleonora DEI gratia Regina Poloniæ Magna Dux Litt. et Ducissa Lotaringiæ et Barri et vidua Archiducissa Austriæ etc: Illustrissime et Reverendissime Dne Cardinalis Primas Regni, Illustres Reverendi Magnifici Dni Senatores sincere Nobis dilecti. Talis erga Inclytum Poloniæ Regnum in Nobis merito perennat animus ut nihil magis cordi habeamus quam ipsius salutem et dignitatem. Unde quemadmodum de lætis suis rebus summopere gaudere solemus. Ita tristibus uti in præsenti vehementer indolemus cum mæsta Republica imo cum Orbe Christiano acerbe lugentes eam quam humanissimas literas denuntiare voluistis iacturam Serenissimi Ioannis III. pie defuncti cujus Heroica gesta cum meritis laudibus grata semper loquetur posteritas.

Cæterum in tam lugubri casu illud Nobis est jucundissimum quod ex iisdem literis Illustritatis et sinceritatum vestrarum veterem illam erga nos benevolentiam adhuc constantem cognovimus Deum ardenter veneremur ut Inclitæ huic Regni Genti adeo Nobis conjunctæ semper fortunatos et successus atque curam sui Divini Numinis pro futura Electione Regia salutiferam largiatur. A quo imprimis Illustritati vestræ et sinceritatibus prospera quæque precantes benevolæ semper sumus permansuræ.

Datum

Datum in Castello Elberstorff 27 Xbris 1696.
Eleonora Regina mp Illustrissimo ac Reverendissimo S.R. Ecclesiæ Cardinali Archiepiscopo Gnesnensi Primati Cæterisque Illustribus Reverendis Magnificis Dominis Senatoribus Regni Poloniæ Magnique Ducatus Litt Sincere Nobis Dilectis

Ab Ordinibus Fœderati Belgij

Eminentissime Celsissime Illustrissimi Reverendissimi Excellentissimi et Magnifici Domini. Ut primum famâ summe ex Literis vestris intelleximus dolendam bonis omnibus Serenissimi et Potentissimi Principis et Domini Joannis III. Regis Poloniæ et MDLitt Russiæ Prussiæ Masoviæ Samogitiæ Kijoviæ Volhyniæ Livoniæ Smolensciæ Czerniechoviæque Mortem, et justissimum vestrum ex tam ingenti iactura mœrorem. Gratias agimus Eminentiæ vræ et Excellentiis vris quod luctum suum in sinum Nostrum effundere non sunt dedignati. Cum enim amicorum Mos sit cum Amicis adversa non minus quam læta communicare, eo ipso agnoscimus quam benevolo erga Nos ferimur affectu.

Tum etiam vehementer dolemus vicem tam vestram qui primo Regni vestri et MDL Ordine et Patriæ Patre quam Orbis Christiani fortissimo Propugnatore ut ut et Nostram, qui Nobis Amicissimo Rege orbati sumus.

Verum cum ita visum fuerit supremo rerum omnium Moderatori, cujus viæ à Nobis mortalibus comprehendi nequeunt, quin in ejus Decreto pro pietate vestra placide acquiescatis nihil dubitamus. Eum autem omnis Consolationis Patrem oramus ut acerbitatem doloris vestri minuat.

Et vos

et Vos Spiritu Suo illuminet atque gubernet, quo dignum tanto Heroe, dignum tam Sublimi loco et tanto oneri ferendo Parem Successorem eligatis. Qui Sua virtute optimi Regis desiderium levet et debellatis infidelibus pacem pacem vobis et tranquillitatem restituat. Caeterum Nos amicitiae et benevolentiae vrae commendamus et vicissim spondemus operam et Studium Nostrum, Si qua in re Eminentiae, Excellentiis vris usui esse posse censeretis. Dabantur Hagae 9 Id. Augusti 1696. Eminentissimae Celsissimae Illustrissimorum Reverendorum Excellentissimomorum et Magnificorum Dominationum vestrarum Addictissimi Ordines Generales Foederati Belgij. F Barro de Reede ad Mandatum eorum F Fuget. Eminentissimo Celsissimo Illustrissimo et Reverendissimis Excellentissimis Magnificis Dominis Michaeli Comiti in Radziejowice Sacrae Romanae Ecclesiae Cardinali Primati et Primo Principi caeterisque Principibus Senatoribus Serenissimae Reipublicae Polonae Dominis Dominis et amicis plurimum Nobis observandis &.

Ab iisdem Ordinibus Foederati Belgij Litera ad Eminentissimum Cardinalem Ratione Dissidentium in Polonia degentium.

Eminentissime et Excellentissime Domine Dum Summo Vitae Necisque arbitro Non ita pridem visum fuerit Serenissimum Potentissimum et quam plurimis Inclytis et fortissimis factis de Universa Christianitate et Republica optime meritum Joannem III. Poloniarum Regem Ex Mortalium Coetu eximere atque certiores facti Sumus Reipublicae vestrae incolis, Religionem Reformatam profitentibus et exinde quibusdam in locis Molestias creari et graviora quoque minari Commoti rumoribus hisce atque periculis eorum, qui Sacrorum Communione quae plurimum valet Nobis juncti Sunt Non potuimus Non innocentiam et integritatem eorum fidei et authoritati vestrae magnopere commendare. Speramus equidem et facile Nobis persuademus Si quid post decessum Optimi Regis acerbius in eos factum vel Si quis terror in ipsos injectus est, hoc potius adscribenda esse temporum

Iniquitati

iniquitati quae in Interregno fere majores esse solent, quam ut vestro scitu aut jussu gesta esse credi. Pietas enim et prudentia vestra non patientur ut in animum judicamus publica authoritate quidquam actum vel decretum esse durius contra Cives qui Magistratui dicto audientes et Reipublicae fideles a conscientia cujus jus inviolabile et penes se unum Deus esse voluit discedere sibi nefas putant a vobis permissuros eo nomine iis injuriam fieri. Quo autem ab omni metu et periculo magis tuti sint Eminentiam et Excellentiam vestram amanter rogamus. ut Religionis nostrae consortes durante Interregno sub authoritate et tutela vestra contra quamcunque vim aut molestiam securos esse jubeatis atque concedatis ut in sacris suo more uti non minori quam habemus libertate liceat.

Quod si impetraverimus quemadmodum ab aequitate vestra impetraturos confidimus at Reformati intercessionem nostram sibi profuisse senserint amicitiae nostrae id datum esse ab Eminentia et excellentiis vestris censebimus gratiamque referre quocunque data occasione parati erimus. Quod autem in praesens possumus in Deum ardentibus votis orabimus ut consiliis vestris prosit, ac vos et Rempublicam vestram quam diutissime servet incolumes, et prospera quaevis benigna manu largiatur. Eminentiae et Excellentiarum Dominationum & data Hagae Comitum 9. Julij 1696. Eminentiae et excellentiis vestris addictissimi Ordines Generales Foederati Belgij F. Wagen ad mandatum eorum F. Fagell mpp

Ad Electore Moguntino

Eminentissime et Reverendissime Reverendi Illustres Generosi Domini Observandissimi amici Nobis sincere dilecti. Ex Literis Eminentiae vestrae et Dominationum vestrarum d. 9. Julij nuper

ad nos

ad Nos datis non sine Magno doloris sensu intelleximus qualiter Divinæ Providentiæ placuerit Serenissimum Principem ac Dominum Joannem III. è vivis ad Superos evocare. Deplorandus sane est obitus tanti Regis cujus Celeberrima profecto Merita æternam in Orbe terrarum laudem relinquent. Verum enimvero cum ea humani Generis conditio sit ut ad subeundam Communem Naturæ legem pariter omnes obligemur, eamque tanto Magis æquo semper animo ferendam, quo certiores sumus illam Divinæ Providentiæ ac voluntati connexam et alligatam esse, sic Nullatenus ambigimus Eminentiam et Dominationes vestras fatalem hunc Regis Magnique Ducis sui Casum procul dubio æquo semper animo laturas esse. Deus ter Optimus Maximus longævam Eminentiæ et Dominationibus Vestris tribuat salutem. Quibus ego prompta Officiorum Meorum Studia semper offero Dabantur Moguntiæ d. 24 Augusti 1696. Eminentiæ et Dominationum Vestrarum addictissimus et bene affectans Loth. Franc. &c Eminentissimo ac Reverendissimo Domino Cardinali Radziejowski Nec non Reverendis Illustribus Generosis et Nobilibus Ordinibus ac Statibus Inclyti Regni Poloniæ Domino Meo observandissimo et Amicis Nostris sincere dilectis &c

Ab Electore Trevirensi.

Eminentissime ac Reverendissime Domine Observandissime. Eminentia vestra literis de Datæ Varsaviæ d. 9. Julij, quibus suo et Inclyti Senatus Regni Poloniæ et Magni Ducatus Litvaniæ nomine Obitum Serenissimi Regis Joannis III. Mihi significare voluit recte accepti. Et sicut hæc tanti Regis jactura eo Magis deploranda quo ejusdem longior vita et laudabiliter transactum Regimen hoc turbulento rerum statu Magis necessaria erant. Ita dum Divinæ Dispositioni hac in parte acquiescere

debemus

debemus ab ejusdem summa bonitate sperandum, quod pientissimi Regis animam æternâ vitâ in cælo remunerari. Orbato vero Regno per concordem Electionem dignissimum Caput et Successorem benignissime largiri velit. Quem in finem preces meas et vota Vestris jungo. Et eminentiæ vestræ pro humanissima notificatione debitas gratias referens, eidem Regno felicissima quævis animitus semper auguror. Data in Residentia mea Ehrenbreitsteini 22di Augusti 1696. Paratissimus servitor Joannes Hugo Elector Trevirensis mp Eminentissimo ac Reverendissimo Domino Observandissimo.

Ab Electore Bavariæ

Eminentissime Reverendissime Domine Observandissime. Super obitu Serenissimi Poloniæ Regis ex literis Eminentiæ vestræ percepto. tanto animi sensu affectus sum, ut dolorem Morte amantissimi Patris conceptum exprimere non valeam, quem quidem gloriæ memoriæ Regni immortalitate nominis iam pridem gaudentem in terris quo citius ex iisdem migrare Decreto Divino statutum fuit. eo certius æternitate meliori vita donari visum est, ut proinde sperari possit eum e cælis adfuturum Poloniæ Regno toties ab se propugnato atque adeo idem Regnum intercessione ac meritis tanti Patroni in suo florenti statu conservandum.

Hoc ego dum votis omnibus exopto in majorem fiduciam erigor considerans Reipublicæ curam præclarissimis Eminentiæ vestræ virtutibus esse commissam. Cujus proinde favori et benevolentiæ Regiam familiam superstitem

Commendo

Commendo neque vicissim ad omne obsequiorum Genus promptum exhibebo. In Castris Myrmont & Eminentiae Vestrae Addictissimus Servitor M. Emmanuel Elector mp

Ab Electore Neoburgico

Eminentissime Reverendissimi Excellentissimi ac Illustrissimi Domini. Quos Serenissimus Joannes III. Poloniarum Rex Patriae Defensor Acerrimus Turcarum Debellator Invictus et Iustitiae Regionis ac Virtutum Regiarum omnium Cultor et Custos incomparabilis in se animos et oculos convertit vivens. Nos gravi plane lacrymis non modo sed et sanguine manante vulnere confecit moriens. Fatum est hoc praematurum seu detrimentum inde Reipublicae Christianae imminens, seu iacturam quam Serenissima domus mea Electoralis patiatur, considerem animum Regiae suae Maiestatis semper peculianter observantem adeo ferit, ut in luctu qui mihi cum Eminentia vestra ac Reverendissimis Excellentissimis et Illustrissimis Dominationibus vestris communis est levamen opportunius vix potuerit accedere ac significato Eminentiae vestrae ac Reverendissimarum Excellentissimarum et Illustrium Dominationum vestrarum pronae in me et Serenissimam Electoralem Domum voluntatis ac constanter fiduciae, qui Illustris Dominus Christophorus Comes Rowianski & Ablegatus Eminentiae vestrae ac Reverendissimarum Excellentissimarum Dominationum. Extraordinarius cum tristi Regiae Maiestatis Mortis Nuntio defunctus est. Qua animi gratitudine argumentum hoc honoris, amoris, et fiduciae excepissim, et quod commodis Serenissimae Reipublicae (: uti tot se et novis et antiquis nominibus obstrictam profitetur Serenissima mea Domus Electoralis :) nec non Eminentiae vestrae ac Rdissimarum

Excellentissimarum

Excellentissimarum Et Mficarum Dominationum Vrarum
promovendissimo studio pluribus prosequetur. Dictus
Dominus Comes de Mente istac Mea optime instru-
ctus ad quem dum me refero et Eminentiam Vram
ac Reverendissimas Illustrissimas Excellentissimas
Dominationes Vestras ut Serenissimae Domui Meae
Electorali inter paucas singulariter sibi affectae
favere semper velint vehementer rogo. Quadem-
per sinceritate et promptitudine Maneo. Daban-
tur Dusseldorffij e 17. Augusti 1696. Eminentiae vrae
ac Rdissimarum Excellentt et Illustrissimarum Domi-
nationum Vrarum ad obsequia paratissimus Joannes
Vilhelmus Elector. Eminentissimo ac Rdis Excellentt
et Illustrissimis Dominis Nostris observandissimis Do-
minis Domini Cardinali Archiepiscopo Primati Sena-
toribus caeterisque Proceribus et Ordinibus Regni
Poloniae et Magni Ducatus Litvaniae.

A Comite Palatino Rheni.

Eminentissime ac Reverendissime Dne Clementissime.
Ut primum ille fatalis decessus Serenissimi et Po-
tentissimi Poloniae Regis et Fratris et Cognati mei di-
lectissimi felicissimae recordationis innotuit tam ob
Familiae Regiae arcto necessitudinis vinculo conjuncta
quam Reipublicae ac Regni iacturam gravissimo quidem
moerore perculsus sum.

Hoc tamen unico recreatus quod ex vi Patriarum
Legum Vacante Solio Interregnum et summa rerum ad Emi-
nentiam Vram videam esse delatam ut pote cujus sin-
gulari prudentia, consummata experientia, consilio et au-
thoritate viduata Rege Respublica magnum sibi in rebus
afflictis solatium certo valeat polliceri.

Quam ob rem Dum Eminentiae vrae de ingenti
illo honoris et authoritatis fastigio animitus gratulor.
Et ut Interregnum hoc publico Ecclesiae et Christi-
anitatis bono et orbatae Poloniae solatio felix fau-
stumque sit voveo. Eundem simul enixe rogo

ut Mea

Ut Meo et Principis Filiæ Lithvanica Bona et Negotia in Protectionem Suam recipere non dedignetur.

Notum iam ante procul dubio est Reverendissimæ Eminentiæ Vræ quantis periculis et Machinationibus a tempore Obitus desideratissimæ Consortis Meæ Serenissimæ Principis Radzivilianæ hæreditas hæc exposita est et fuerit dum sub conquisitis ad speciem prætextibus a nonnullis appetita in partes quasi voluit lacerari. Ego illam et quidquid Meæ benefatæ Principis Meæ Filiæ interesse potest Reverendissimæ Eminentiæ Vræ eatenus omni meliori modo commendo ut declinetis tempestive malevolorum conatibus sub Authoritatis Suæ Clypeo salva et integra valeat Conservari.

Quod dum Mihi de innata et multoties experta Reverendissimæ Eminentiæ Vestræ benevolentia et consueto justitiæ Zelo firmiter promitto. Hoc insuper profiteor Me singularem hunc favorem in Signis beneficij loco non tantum esse repositurum, verumetiam quasvis Occasiones unde semper præstolaturum quibus Reverendissimæ Eminentiæ Vræ parem Meam per grata quævis Officia de eadem benemerendi voluntatem factis etiam non nihil valeam Comprobare et demonstrare quod sim et Maneam Viennæ d 26 Julij 1696. Reverendissimæ Eminentiæ Vræ ad Officia Paratissimus Servus Carolus Philippus Comes Palatinus Rheni. Eminentissimo ac Rdissimo Dno Michaeli S.R.E. Tit: S. Mariæ de Pace Presbytero Cardinali Radziejowski Archiepiscopo Gnesnensi Legato Nato Regni Poloniæ et M.D.L. Primati.

Ab Electore Hannoveriensi.

Ernestus Augustus Dei gratia Dux Brunsvicensis et Lunenburgensis S.R.J. Elector Princeps Osnaburgensis. Eminentissimi atque Reverendissimi Illustrissimi Dni. Quam visum fuerit Eminentissimis Rdmis atq Illustrissimis Dominationibus

Vestris

Vestris tanquam Ablegatum Extraordinarium ad nos mittere Illustrem Christophorum Comitem Zowianski Castellanidem Lenciciensem Capitaneum Bielscensem ut ipsorum Nomine quorum ex morte serenissimi Ioannis III. Poloniarum Regis Universi ordines Regni totaque Domus Regia senserunt Nobiscum communicaret dolorem. Subito postea quam redditæ Nobis essent de hoc fidem facientes Eminentiæ Reverendissimarum atque Illustrissimarum Dominationum Vestrarum literæ Prædicto Ablegato aditus ad Nos et aures Nostræ ad Mandati summam pluribus ab ipso percipiendam patuerunt. Gratias quas par est agimus Eminentissimæ Reverendissimis Illustrissimis Dominationibus Vestris, quod per hanc Ablegationem indubitatæ erga Nos amicitiæ specimen Nobis dare voluerint. Nec fallunt sane dum præcipuam supra memorati doloris partem ad Nos quoque pertinere existimant. Non tantum enim ad Nos quoque redundat ob Regis de Christiano orbe publicæ in Nos redundat ob Regis de Christiano orbe tam egregie meriti jacturam afflicto. Sed gravem etiam Nostris casum Nobis præbet mors Regis. Cujus sinceram in Nos Nostramque Domum propensionem et gulavem benevolentiam semper experti sumus. Deum Optimum Maximum ex animo precamur, ut quæ de successore Regni paratur Electio tam publico Europæ bono, quam speciali Regni Poloniæ et Magni Ducatus Lith. emolumento quam maxime congruum sortiatur exitum.

Siquid grati et accepti Eminentissimæ Reverendissimis atque illustrissimis Dominationibus Vestris a Nobis prospici poterint et proficisci, ad id nos nunquam non faciles habebunt atque proclives. De Cætero nos ad ea referentes quæ a Nobis audita supra nominatus ablegatus sine dubio commemorabit. Dabantur 26. Iulij 1696. Eminentiæ Reverendissimarum

et Illustrissimarum

et Illustrissimarum Dominationum Vestrarum
Ad quaevis Officia paratus. Ernestus Augustus Elector mpp.
Hattorff. Eminentissimo Rdissimis atque Illustribus Illustrissimis Dominis Senatoribus Regni Poloniae et MDLitt.

Ab Electore Brandeburgico.

Eminentissime Illustrissime Princeps Regni Primas. Reverendissimi Illustrissimi Magnifici ac Generosi Serenissimae Reipublicae Polonae Senatores Domini amici plurimum Colendi. Serenissimum Principem Dominum Joannem III. Poloniarum Regem rebus humanis exceptum et Eminentiae Vestrae et Reverendissimarum Illustrissimarum Magnificiarum atque Generosarum Dominationum Vestrarum, ad Nos per Ablegatum Extraordinarium Illustrem Christophorum Comitem Zowianski etc: etc: Literis missis quas ille Nobis reddidit non sine insigni accepimus dolore Cum ea Morte et Inclyta Polonia Respublica Cujus Res ita Nos tangunt, ut Nostrae propemodum sint. Optimo faustissimoque Principe orbata et Nobis vicinus et frater ereptus sit. Cui propter amplissima quibus inter Caeteros Europae Reges praefulgebat Merita et Nos Domumque Nostram benevolentiam, vitam Multo longiorem et Nestoreos annos apprecati sumus.

Gratissimum tamen Nobis accidit quod iisdem Literis eodemque Nuntio qui de tanta iactura Nos edocuit Eminentia vra, Nec Non Reverendissimae Illustrissimae Illustres Magnificae et Generosae Dominationes Vestrae de Suo in Nos affectu et ad prosequenda quam cum Divo Rege Colimus, amicitiae Studia tum largiter promitere Nobis voluerint quo Nihil, ad levandum abstergendumque dolorem Nostrum inveniri poterat efficatius.

Itaque Nos hunc Eminentiae vrae nec non Reverendissimarum Illustrissimarum Illustrium Magnificarum

Generosarum

Generosarum Dominationum Vestrarum Animum libentissime et maxima cum voluptate amplectimur nihil dubitantes quin Eminentia Vestra Reverendissima Illustrissima Illustres Magnifica ac Generosa Dominationes Vestrae ita de Nobis existimaturae sint. Nihil Nos in acerbo hoc qui Nobilissimam Polonorum Gentem urget casu praetermissuros esse quod si foederum quae Nos aeterno cum eadem conjungunt nexu. Leges a Nobis sive ad officium amici vicinique aliis etiam nominibus iisdem devinctissimi pertinere queat. De quo cum praedicto ablegato mentem Nostram uberius aperuerimus. Ille etiam se ad Eminentiam Vestram nec non Reverendissimas Illustrissimas Illustres Magnificas et Generosas Dominationes Vestras relaturum promiserit.

Nihil nunc Nobis superest nisi ut easdem Divina Tutela commendemus. Iisdem cum ad Novi Regis Electionem rem deducere voluerint, dignum ea Republica eo Senatu iisq Civibus Principem ominemur. Dabantur Meglandiae Olypnorum 15 Augusti 1696. Nos Fridericus III. Dei Gratia Marchio Brandeburgicus Romani Imperii Archicamerarius et Princeps Elector. Prussiae Magdeburgi Cliviae Juliae Montium Stetini Pomeraniae Cassubiorum Vandalorumque nec non in Silesia Crosnae Dux Burgravius Norimbergensis Princeps Halberstady Mundae et Camini Comes Halten Zollern Mariae et Ravenzbergi Dominus in Ravemstein in Lavemburg et Bitau.

Eminentiae Vestrae nec non Reverendissimorum Illustrissimarum Illustrium Magnificarum Generosarum Dominationum Vestrarum Amicus ad officia paratus. Fridericus Elector. Eminentissimo Illustrissimoque Principi Regni Primati nec non Reverendissimis Illustrissimis Illustribus Magnificis ac Generosis Serenissimae Reipublicae Polonae Magnique Ducatus Litt Senatoribus

Statibus

Statibus Ordinibus Dominis Amicis Nostris plurimum Colendis etc. etc.

List JmPana Kasztellana Krakowskiego do Xcia JmCi Kardynała Prymasa.

Przez Pocztę wczorayszą Warszawską odebrałem dwa listy od WXMci ieden o publicznych materiach ex mente Senatus Consilij. Drugi Łaski WXMci prywatnieyszy. Iużem miał o tym wiadomość co mi WXMć namienić raczysz, że mię tam innocentissimum wexowano in Senatus Consilio y ieśli WXMć zawsze z dawna na mnie łaskaw tak y na teraznieyszey radzie pokazałeś mi szczery łaskawości swoiey dowod kiedyś mi patrocinari raczył, y inaczey tłumaczył opinię zawziętych szkmiow nie wiem za co na mnie. Zaczym nowym obligiem do dawnych iestem wieczne WXMci obowiązkiem szczodrobliwości y nie tylko dziękować ale y odsługiwać się takiey WXMci, co y teraz summa gratitudine zwięzany czynię.

Ale moię szkmć ...azyi cavillare tę akcyą moię w osadzeniu zamku Zołkiewskiego, bom to ani z mego własnego interessu uczynił ani proprio motivo, ale Krolowa JeyMć y Krolewicz Jmć przy szkmci zlecili mi to, y plenipotencyą przysłali żebym zaiechał do Zołkwi, y skarbce w zamku krolewskim popieczętował, y zamek presidio obwarować, uczyniłem to in instanti tylko mi się nie zdało abym sam do Zołkwi ieździł y pieczętował skarbce, alem zażył Jchmciow PP. Kasztellana Kamienieckiego, JmP. Mrozowickiego Podstolego y JmP. Zosia Pisarza Lwowskiego, Grodzkiego ktorzy Lwowie y moię przykładali pieczęci.

Anticipative przed tym JmP. Łowczy Koronny

wszedł

wszedł do Zamku Zołkiewskiego y przysłał Mi Kopię
Plenipotencyi Samego Krolewicza Imci Jakuba ktorą
Kopię WXMci posyłam. Praesidium odemnie tam ło-
żone zostaie. JmPan Łowczy Koronny tamże w Zamku
mieszka, y nie wychodzi lubo mu tego nikt nie broni.
Że mię kerius list WXMci doszedł y na ten punkt
odemnie WXMci promowowany strony praesidium
Krakowskiego respons. A miawszy od wielu JchMciow
PP Braci Obywatelow Woiewodztwa Krakowskiego
expostulacyą żebym iak nayprędzey przysłał prae-
sidium do Krakowa, y kommendy powierzył Pa-
nu Franciszkowi Morsztynowi Oberszteleytnantowi Re-
gimentu pod Jmcią Panem Morsztynem Kasztellanem
Czerskim stoiącemu Blochwicowi Possessionatowi
wtymże Woiewodztwie Krakowskim
Dokładaią JchMc y tego że o taki Regiment
proszą ktoryby płacę swoią brał wtymże Woiewodz-
twie zaczym że res non patitur moram, uczyniłem
to y Regiment pod Jmcią P. Czerskim stoiący który
wtymże Woiewodztwie zasługi bierze ordynowałem
na praesidium do Krakowa y za kommendanta dałem
P. Morsztyna Oberszteleytnanta tego Regimentu
o ktorego proszą y ktore subiectum zdało się Imci Pa-
nu Woiewodzie Krakowskiemu iako do mnie pisze.
Teraz znowu JmC do mnie pisze że to uczyniłem
in praeiudicium Imci, gdysz ImC sustinet że ma Pra-
wo na to. W prawdzie szukałem in volumine Le-
gum tego prawa a nie mogłem się go doczytać. Ci-
viliter iednak y po Braterski idąc, iako zawsze
chodzę, z Imcią prosiłem żeby mi to prawo pokazał
Przypomniałem Imci co za naszey pamięci podczas dwoy-
ga Interregna było practicatum od S. P. Krola Imci
kiedy był Hetmanem że po dwa razy S. P. Krol JmC
do Krakowa pro praesidio podczas Interregnum ludzi
Rptey y kommendanta dzisieyszego JmPana Kasztelana Czerskiego

Posyłam

Posyłam WXMci Kopię listu JMci Pana Woiewody Krakowskie-
go do Mnie w tey Materyi pisanego y Kopię Respon-
su Mego. Racżysz WXMc z dobroci Swoiey Zalecić mi
z JmPanem Woiewodą Krakowskim temperamentum
w Korrespondencyi, Za WXM perswazyą Mam in Sum-
ma veneratione y do JmPana Krakowskiego y po-
winną y Wrodzoną propensyą. Ale w tym Nie
Mam reciprocationem, ustawicznie mię listami Swo-
mi JmC exacerbat, a to podobno dla tego że ia mo-
deste fraterne JMci odpisuię. Itak JmC rozumie
Że ia prawa Mego albo Nie chcę albo nie Umiałem
tueri. Posyłam WXMci Kopię listu iego albo ra-
czey Ordynansu iego de verbo ad verbum przepi-
sanego do Mego P. Maiora a Kommendanta Zam-
ku Zołkiewskiego.

Racż że WXMc. JMci prudentissime iudicio
Swo osądzić ieżeli JmP. Woiewoda powinien być
taki Ordynans dawać na ktory iakom ia odpisał
JMci posyłam WXMci Kopię listu mego.

Racż że WXMc. Pewien być że nie ma JmP Woie-
woda Krakowski Zadney okaryi skarżyć Się na mnie
y o JmPana Lwowskiego honorą nie słuszna okarya y u-
raza, bo JmP. Zołkiewscy uczcili tam honor ma y kiedy-
kolwiek JmC chce wynieść z Zamku Wolno to JMci. Pra-
wda że w Ordynansie ma P. Kommendant żeby Sita
ludzi JMci P. Lwowskiego Korön: Nie puszczał do Zamku
bo tak Securitas zlecona potrzebuie. Proszę abym
w nieodmienney WXMci zostawał łasce. Dan ze Lwo-
wa Die 13 Julij 1696.

P.S. Przy pieczętowaniu listu mego do WXMci oddaie mi
list Sługa JmP. Podskarbiego W.K. ktorego listu Kopię
posyłam WXMci. Piszą do mnie JmPan Marszałek W.K.
y JmP. Podskarbi W.K. (co iednym liście obadwa Się
JchMC podpisali.) abym nie dał Się nikomu tknąć —

Skarbow

Skarbow w Zamku Zołkiewskim będących aż do Decyzyi Rzptey, y żebym pozwolił przy tey pieczy Skarbu Sdoktadaiąc że ten list JeKMć do mnie pisze ex consilio y za wiadomoscią WXMci, Zaczym umyslnego posyłam z tym listem, prosząc WXMci abys mię iak nayprzędzey w tym resolwowac raczył, gdyż ia quam authoritatem ma Primas pod czas Interregnum prawem obwarowaną, tey ex stallo meo szukać chcę. Proszę y powtornie WXMci o iak nayprędszą tego mego Postanca expedycyą, z rzetelną resolucyą Oswiecey Xiążęcey Mci. Dan we Lwowie

Gazety z roznych Krajow

Głoszące Funebralne Elogias J. K. Krola JMci.

Imo A Sede Apostolica

Rzym się zdumiał słysząc o Jana Trzeciego
Smierci, Krola Monarchy Zwycięzcy Polskiego
Gdyż się po nim spodziewał że przeźli Korona
Pierwey Turka Moc hardość siłą swą pokona
Iakoż iuż dobrze zaczął kiedy potężnego
Mocą zrazit całemu Swiatu straszliwego
Pod Wiedniem Ottomanskiey Porty Kawalera
Lubo go w licznym woysku wielka była cena
Więc Ianowi Trzeciemu ten napis rysuie
Rzym, że Ian y po smierci wielkom tryumfuie.

Od Cesarza JMci Chrzescianskiego.

Wiednia mego obrońca Krol Polski Ian Trzeci
Zwycięski y nieśmiertelnych wieńców, ognie nieci
Austryackiey w ktorego stawą Dom Iaśnieie
O czym wiekom potomnym swiadczą Polskie dzieie
Wiedeń wolny od Turka za iego pomocą
Ktoremu na ratunek Dnim czerdrał y Nocą.

Gdzie

Gdzie y Jakuba trudził Syna kochanego
Ze mi Serce swe dawa a to na znak tego
Więc mu Serce za Serce wzaiemnie oddaię
Temu co go bydz Marsem w tey trumnie uznaię

Od Krola Krymskiego Syna Cesarskiego

Upadł Filar Oyczyzny Polskiey w trzecim Janie
Nie zaraz takowego iuż Polska dostanie
Aby miał bydz pod Wiedniem tam Turka woiowac
Żeby Wiedeń od Turka więcey miał szanowac
Oraz y Węgry moie Turkowi odbierac
Żeby mię miał tak mocno iak Jan trzeci wspierac.
Ten mu więc daię podpis: tu Zwycięzca leży,
Ktorego y po śmierci w świecie sława bieży.

Od Krola Jmci Hiszpanskiego

I umarł że Jan III. Chrześcian obrońca?
I iuż że to po niego śmierć wysłała gońca?
O Fata nieużyte o śmierci zdradliwa
Coś na Jana III. była bardzo chciwa
Powiedz co ty masz z tego żeś Marsa zabrała
Chyba pomstę żeś nie raz woynę z nim przegrała
Stawiałaś nieprzyiacioł wiele przeciw niemu
Lecz były darmne przeciw niezwyciężonemu
Więc Janowi III. ten wiersz przypisuię
Że go niezwyciężonym y w trumnie znayduię

Od Krola Jmci Francuzkiego.

Co słyszę że Krol Polski umarł niespodzianie
Jan trzeci mogł bym mowić y że to udanie.
Gdyż mu y za żywota pogrzeb sprawowali
Ktorzy o iego śmierci falsze udawali.
Lecz iuż się nie odmieni umarł Krol Jan Trzeci
Ktorego gorno sława po całym świecie leci
Same to czyny Swiadczą mężnie dokazane
Ktore nie raz u świata były zadumane
Y teraz się świat zdumiał o śmierci słysząc
Że Jan III. legł Fatom Krol tryumfuiący.

Ten tedy

Ten tedy Wiersz Ma pisz Zotarną ręką Moią
Że tu leży Zwycięzca pod swey Tarczy Zbroią

Od Xcia Elektora Bawar. I Krolewney Jey mci
Corki Zmarłego Oyca Krola Jana Trzeciego.

Rodzicu Moy Umarł iuż Cię widzę nie odmieni
O Smierci O tyranko Coś z twardych Kamieni
Nie uczuła kiedyś mi Rodzica Zabrała
Za niego Sama bym Się Smierci była dała
Czemuż ty w Serce moie wprzod nie uderzyła
Czemuś Na Mnie twey Mocy wprzod nie doświadczyła
A Oyca Kochanego Mi Zabierać było
Za niego Zdrowie by Się Moie oddarzyło
Lecz Na Ciebie Mam zirzele Lit moich porade
Gdy Serce me z rodzicem iedney trumnie kładę
Tam Mu Stancę Zakładam gdyż poki żyć będę
Żalu Mego po Oycu Moim nie pozbędę
Małżonku Serce Moie pomoż mi Żałości
Iuż widzę w Trumnie Mało Krola Imci
Tego Pana co Marsem pod Wiedniem go znałem
I z Nim Oraz na Turkom w potrzebie Stawałem
Tego Pana co Zdrowie tożył dla Oyczyzny
Ktory Nas w Woiowaniu nauczył Polszczyzny
Tego Pana przed ktorym turcy uciekali
Lubo w swym licznym woysku byli podufali
Tego Pana przed ktorym Sama Orda drżała
I dla tego z pod Wiednia naprzod umykała
Tego Pana ktorego świat Cały Szanował
Ktoremu gdy Zwyciężał godnie applaudował
Tego Oycem y Krolem w tey trumnie uznaię
Ktoremu w pożegnaniu Serce Me w pot krai

Od Xcia Imci Neyburskiego

Pisz pioro sławę Jana Krola Pana
Godzien by Mu cześć zawsze była dana.

Lub Umarł

Lub umarł śmierci iednak w Synach żyie
Ktory Tureckie łamał mocno szyie
Zyie y śmierci oney nie śmiertelności
W Reiestr wpisany iest Wiekopomności
Marsem go Polskim Swiat cały uznawał
Gdy mu applauzy gdy Tryumfy dawał
Powiedz o śmierci coś przez to wskórała
Ześ go z Swiata zuchwale zabrała
Z tym wszytkim żyie lubo leży w Grobie
Słuszna byś po nim chodziła w Załobie
Ktoremu ten wiersz kładę w trunny iego
Tu ciało Jana iest Krola Polskiego.

Od Xięg zgt Lekmiciow Kolligatow

I tak śmierć rozumiała że nas rozerwała
Kiedy Jana trzeciego z Ligi nam zabrała
Lecz nic się nie wskórała śmierci nieużyta
Nasza przyiaźń y w trunnie y w Grobie odkryta
Cośmy raz poprzysięgli wszyscy sobie w Lidze
I po śmierci tę znaydziesz w nas wszystkich w Lidze
Lubo wszyscy pomrzemy słowa dotrzymamy
Bo w Successorach naszych tę nadzieię mamy
Więc y po śmierci Janie z tobą zostaiemy
Na co ten skrypt do rąk twych w trunnę ci kładziemy

Literae Serenissimae Reginae ad Summum Pontificem committentis se protectioni illius.

Sanctissime ac Beatissime in Christo Pater Domine Domine Clementissime. Post oscula Beatorum Sanctitatis Vrae pedum et Mei Dominij ac Regni humillimam commendationem. Fatorum adversitas, quorum inevitabilis Sors humanae subiacet necessitati, ita tulit ut Serenissimus Princeps Joannes Tertius Rex Poloniae maritus Meus dilectissimus Meritorum in Christianitate et dierum d. 17. praesentis, eo ipso Festo Sanctissimae Trinitatis, quo ci Regnum ante vigesimum tertium

Annum

annum eligebatur vivere desierit mihi Dominiq ac universo hu-
ic Regno afflictum orbitatis reliquit statum. Unde gravissimo a-
cerbissimoq exagitata doloris sensu, non dum posito amari-
tudinis respirio alibi efficaciora nequaquam reperiri ar-
bitror solatia nisi triste hoc nuntium plantis advoluta
uberrimis cum lachrimis etc gemitu in sinum Sancti-
tatis vestræ reponam.

Quod ipsum solito filialis fiduciæ meæ cultu e-
xequens minime diffido quin Sanctitas vrã novissimis
ejus benedictura ac de thesauro universalis Ecclesiæ pi-
is subventura manibus, consternationem Animi ser-
ius principum ac Rei Publicæ Moderatoris sui de-
norum principum ac Rei Publicæ Moderatoris sui de-
cessu conturbatæ nimium alleviare mœrorem deq Pa-
terna gratia et sollicitudine sua rebus nostris pro-
spicere non gravabitur cui longam vitam incolumem
ac perennem sacri Regiminis felicitatem ex corde
precor Sanctitatis vestræ

Ab Eadem ad Romanorum Imperatorem quærendo Consolationem

Serenissime ac Potentissime Princeps. Sermo ac
Potentmo Principi Domino Leopoldo Dei gratia
Electo Romanorum Imperatori semper Augusto ac
Germaniæ Hungariæ Bohemiæ Dalmatiæ Croati-
æ Sclavoniæ Regi Archiduci Austriæ Duci Burgun-
diæ Styriæ Corynthiæ Carniolæ et Wittembergæ comi-
ti Tyrolis Fratri Cognato vicino nostro cha-
rissimo. Maria Casimira ea-
dem gratia Regina Poloniæ magna Ducis-
sa Lituaniæ Russiæ Prussiæ Masoviæ Samog:
Volhi: Smol: Sev: Czerniechoviæq Kiioviæ
Podoliæ etc etc Salutem ac mutui affectus
continuum incrementum. Sere-
nissime ac Potentissime Princeps Fra-
ter Cognate et Princeps vicine charissi-
me. Sublato e vivis Serenissimo
Principe Domino Ioanne tertio Rege Polo-
norum ingens ac prope intollerabilis
ex intimo Erga Maritum nostrum de-
sideratissimum amore invasit Animum
nostrum dolor. Tanto acerbior cor nostrum

perstringens

perstringens luctu quanto magis inopinate
paucos ante dies in Palatio Vilanoviensi no
cum caris pignoribus in afflicto orbitatis sta
tu relicti sumus. Amaritudines autem gra
vissimi moeroris nostri alleviari arbitramur
si eundem fraterno atq competenti S. C. Mage
statis vestrae pectori communicatum redda
mus, Notum compertumq habentes quod ve
luti Magestas vestra prospera quaevis et ad
versa nobis evenientia pari excipere soleat
affectu. Ita minime dubitamus
quin triste hocce nuntium Magestas quo
q vra aegre intellectura libensq in societatem
luctus nostri ventura sit. Interim
Deum Optimum Ter Maximum pre
camur a Magestate vra Augustaq ejus Do
mo avertat Deus casus, eandemq sospitem sem
per et incolumem intra felicissimos rerum suc
cessus servet Dabantur in arce nostra Varsavien
si Die 13tia Julii Anno 1696to

List Krolewiczow Ichmosciow Jakuba
Alexandra Konstantego do Xcia Imci Kardy
nala 19 Julii

Eminentissime Princeps Szczerze cierpiacego zalu do
chodzi nas wiadomosc ze Imc Podskarbi W. K. chce sie
niby imieniem Rzptey interessowac do Skarbow slusznq
y wielka praca nabytych Nayiasnieyszego S. Krola Imci
Rodzica y Dobrodz. naszego ktore pod zadna kontro
wersya podpadac niemoga nietylko ze iestesmy na
turalissimi successores Dobr Oycystych
ale nawet zaden retroactis saeculis nie
znayduie sie przyklad aby Rzeczpospoli
ta miala sie interessowac do substancyi
tych Krolow ktorzy posobie legitimam
zostawili posteritatem Piersze by to bylo
exemplum na osobach naszych pmeritis S. Rodzica
naszego practican mialo a tym nie=
znosnieysze ze conditio nostra musia=
la by deterior bydz anizeli rownego Szlachcica

ktoremu

ktoremu iaką kolwiek osiadłosc maiącemu arreszto=
wac y sequestrowac Sum y pieniędzy tergeych niego
dzisię. Wszak że ieżeliby Rzpta albo Skarb Koron-
ny miał iako praetensyą, ktorey niewidziemy żadney
do Substancyey S.P. Nayiasnieyszego Rodzica naszego się
z łaski Bożey przestronne fortuny dziedziczne in bonis
immobilibus z ktorych według prawa każdemu responde
re możemy y ouszem tez. Same Sumy między nami po
dzielone zostaią. Ale nas tak wielu Ich Mciow PP. Se
natorow informuie że Imć P. Podskarbi W. K. sine
Consilio et consensu Ich praetensyą pomie
nioną promowuie y niemoże sobie usurpare
w tym nomen et tytulum Kreatury Rzpo: ktora
tak wielkie ku tey Oyczyznie S.P. Rodzica naszego me
rita spodziewamy się że inszą nadgradzać będzie
wdzięcznoscią y pamięcią

Opowiemy fusius ustnie przy pożegnaniu WXMci
a teraz osobliwemu Tego nas y wszystkie insze interesa
rekomenduiemy affektowi iestesmy z serca kochaiący
Bracia y uprzeymi służy. Iakob Ludwik Krolewicz
Polski Alexander Krolewicz Polski Konstanty Kro
lewicz Polski 19 Julii A.o 96to

List Krolewicza Jgo Mci Iakuba do Cesarza
Jego Msci Sacra Caesarea Majestas &

Luctuosum duntaxat non ipsi Poloniae Regno
verum universo Christiano Orbi Serenis
simi Ioannis III Poloniarum Regis Parentis
mei Carissimi fatum, quemadmodum
me totumque Serenissimam Domum ingenti
afflixit moerore. Ita minime dubito exori
turam apud vicinos etiam et foederatos Princi
pes praecipue vero in corde pientissimo S.a C.a M.tis
ex obitu meritissimi de Christianitate Regis intimam
Animi compassionem. Nec alia in recenti dolo
ris sensu et lugubri orbitatis meae statu
requiro aut expecto solatia, nisi ex be
nigno Divinae Majestatis sinu ~~ex~~ et Singu
lari

gulari erga me Sae Cae Magestatis benevolentia et patrono. Cui me resq meas in ambiguo sensu insinuo atq recomendo quando majorem in Augusta Sa Ca Mtte re pono fiduciam sperans omnino Sam Cam Mttem prosera necessitudinis respectu mihi sudq in persona mea dignitati oportuno tempore non defuturam

Prompta interim ad omnem gratitudinem obsequium q devoti animi mei testificando studia optimam Sacrae Caesareae Mtti valetudinem atq felices precor Imperij Successq Sae Cae Mttis Vestrae

Lyst Krolewiczow Ichmciow Iakuba Alexandra Constantego ad Romanorum Imperatorem

Sa Caesarea Regiaq Magestas Orbitatis nostrae Ratio qua per mortem Sermi Regis Domini Parentis nostri desideratissimi conflictamur nullibi majus tutamen et efficatiq adjumentum invenire potest quam in benignissimo Sae Cae Magestatis Regiaq sinu et pectore adeoq in orphano rerum nostrarum statu constituti prefidentius ad aras pietatis Sae Cae Reg Mttis vestrae concurrimus humillime petentes ut quo amore benevolentiaq superstitem parentem Sa Ca Reg Magestas vestra prosecuta sit non dissimili gratia respectu q nos quoq tanquam filium illiq et primogenitura gaudentem benignissime fovere atq usibus Christianitatis nec non gentis Polonae decori efficaci cognataq protectione devovere dignetur.

Quidquid virium omnisq possibilitatis in nobis superverit totum id nutibus Sae Cae Reg Magestatis Vestrae per omnem vitam impendere ac sacrificare pro perpetuo habebimus voto Nunc vero faustissimos rerum omnium eventus cum diuturna valetudine longoq populorum Regimine Sacrae Caesareae Regiaq Magestati vestrae profundissimo apprecamur cultu Dabantur Varsaviae die 15 Julii Anno Domini Millesimo sexcentesimo

Ab Iisdem ad Regem Hispaniae

Sacrae

Sacra Regia et Catholica magestas. In hac status nostri orbitate qua per recens fatum Serenissimi Regis Domini parentis nostri desideratissimi afflicti sumus nobis ipsis nostrisq rationibus videremur plusquam injuri nisi præfidentius ad innatam Regiæ magestatis vestræ pietatem ac benevolentiam toties erga nos luculentissime demonstratam recursum faceremus. Exanthlati pro Christianitate labores ac singularia in Regiam Magestatem vestram pie defuncti parentis nostri affectûs amorisq testimonia nihil aliud nisi motiva sunt quibus nos quoq commoti usi jure primogenito filiali gaudentes Regiam Magestatem vestram benigne exoramus quatenus omni qua par est adjumento et concursu Statem nostram ulterioribus Christianitatis usibus Gentisq Polonæ decori apprime sacrum ad spes condignas erigere ac devovere dignetur indubie sibi pollicendo totam vitæ nostræ rationem quibusvis Regiæ Magestatis vestræ nutibus obligandum iri Cæterum pleni fiduciæ de cognato Regiæ Magestatis vestræ erga nos respectu eidem inter prosperrimos rerum successus longevam incolumitatem cum diuturno populorum Regimine profundissimo apprecamur cultu. Datandur 3

Ab Iisdem ad Regem Romanorum

Sacra Regia magestas. Sors dolenda recentis orbitatis nostræ quæ per mortem Serenissimi Regis Domini Parentis nostri desideratissimi intercessit ipsa nobis suggerit opportunitatem non modo præfidentius in Regiæ Magestatis vestræ sinum præsentes res nostras deponere sed etiam cognatam illius in tam orphano statu experiri gratiam. Innato quidem perfusi rubore deius Regiæ Magestati vræ communicare propriq Iure nihil omnimus Primo geniti filiali tantisper confisi meritisq in Christianitatem pie defuncti parentis

nostri

nostri singulariter adjuti impense a Regia magestte vrã petimus ut eo quem semper venerabamur affectu et concursu suo nostris intentionibus benigne favere moderandaq rerum nostrarum dispositioni omnem opem et benevolentiam suam Regia Magestas vestra efficaciter adhibere dignetur certiq per suas Nos toto vitae tractu obligatissimos tantiq respectus nunquam immemores fore In Reliquo felicissimos rerum successus omnium cum diuturna valetudine fausto q Populorum Regimine Regiae Magestatis vestrae demisso apprecamur cultu. Dat

Ad Iisdem ad Regem Sueciae

Serenissime ac potentissime Rex Deposito Mortalitatis suae indicio Sermq Rex Dominus Parens noster Desideratissimus non videtur totus in occasum destisse ubi et Singularia ejus pro Christianitate merita palam ac si superstes esset loqui non desinant et nos in spem usumq orbis publicum educati restare de lumbis illius videmur Quam ob rem sui primogenitos gradum Dei Omnipotentis gratia permittit dum tandisp in Regiam Mttem vrãm impense exorare non erubescimus Quatenus pro solito eoq constanti impie defunctum Parentem nostrum amore ac benevolentia nos quoq non dissimili gratia et adjumento praesertim in hoc orphano statu Regia Magestas vra clementer fovere ac votis nostris pro decore gentis nostrae Polonae susceptis apprime contribuere dignetur. Certus per suas a Nos Regiae Magestati vestrae non modo pro exhibita efficaci gratia et concursu plusquam obligatos verum etiam toto diuturnum tempore quibus vis mandatis intentissimos fore. Quod nobis ab innata Regiae Magestatis vestrae benignitate indubie pollicentes eidem Sacrae Regiae Magestati vestrae prospernimos rerum successus longevamq incolumitatem cum diuturno Populorum Regimine demisso apprecamur cultu Dabantur.

Konsyderacye.

Konsyderacye Względem Aresztu Na Summy y Depozyta Zółkiewskie

Primo Ichmość PP. Lubomirscy Marszałek y Podskarbi praesentes nomine Rzeczypospolitey potrzebują po JMPanu Jabłonowskim Kasztelanie Krakowskim aby w Areszcie y sequestrze trzymiał zbiory y Depozyta Królewskie pozostałe. Czego sami Ichmość w Warszawie nie uczynili. I owszem lubo na affektacyą Nayiaś. Królewicza JMci Jakuba zapieczętowali byli Skarbiec Zamkowy. Jednak na Sessi cyey zgodną wszystkich Królestwa Ichmościów tak że Xię JMci Kardynała y przytomnego Senatu pieczęci swoie in praesentia Sua podrywać kazali y poddali Cały Skarbiec sub liberam dispositionem Królewiczów Ichmościów którzy podzielili się bez żadney kontradykcyey.

2do Z tego podziału wziowszy Ichmość iakoś displicencyą oderwali się praepostere z Manifestacyą, y aresztem w Zamku iednakże sine scitu; iako to ostatni Wielu innych Ichmościów PP Senatorów w Warszawie przytomnych którzy zdziwili się z tey materyey tandem considerationis ad Senatus consilium ante Konwokacyalne nie wnieśli ażeby był frequentissimus Senatus in praesentia Xiędza Jego Mości Kardynała iako Prymasa swoie w tym dał zdanie

3tio Teraz zaś tylko sami Ichmość ad privatam requisitionem chcą Ichmości Pana Kasztelana Krakowskiego na type dać invidią ażeby się Arestantem et Sequestrantem uczynił zbiorów tego Pana którego iako in vita studiosissime coluit tak mu nieodmienney observancyey wrodzona pietas in sera posteritate violare nie pozwoli tego.

4to Praetendunt Ichmość nomen et titulum Rei Publicae a IchMPan Kasztelan Krakowski ani ex Senatus consilio ani od Xiędza Jego Mości Kardynała któremu sub interregno prima custodia status należy żadney niemiał w tym requisicyey.

5to JeMP Kasztelan Krakowski dał protekcyą Lotkienskiemu Zamkowi pod Imieniem Rzeczy Pospolitey aby tego sobie nie umiał usurpare ale na requizycyą prywatną Krolewstwa JchMościow do czego tedy tanquam privatus auspitz godzi musię tanquam privato etiam recede re

6to Do Sequestrowania y przyięcia aresztu na cu dze Rzeczy trzeba legitimam figuram Iurisdictionis iako maią trybunały y inne Magistraty czego sobie JeMPan Krakowski non pretendit tnaiące się bydz unum ex civibus communi aequalitate com prehensum.

7mo JeMP Kasztelan Krakowski iestto observans Patriarum Legum et Łaskawnieyszey subtanceyey ktla chcicowi niechciałby przytrzymywać zbiorow iego w Sequestrze wiedząc o wyraznym Prawie possessionati pecunia arestari non debent Pogotowiu Krolews twu JchMciktorych Regia kondycya supra privatem statûs evexit y na ktorych Zaden privatus ci vis niemoże mieć extendendiam swoiey iurisdi kcyey.

8vo Uważa y to profunda konsideratione JeMP Kaszte lan Krakowski quod titulo odrywaią się JchMśc tym Aresz tem czyli sukcessionis czyli alicuius pretensionis. Boże zeli sukcessio petitur nomine Rzplty cum alienatione Należytych sukcessorow. Niech się zpostrzegą JchMśc Sereti przezto non deformatur sława Imienia Polskiego u wszy tkich Narodow że pro tantis meritis Walecznego y do brze Zasłużonego Krola chcemy konfiskowac dobra ie go y alienować od nich legitimam posteritatem kte go Zadne prawa niczynią tylko post iure vietum et civiliter mortuum. Co rzeko nato postronni nasi Sąsiedzi. Co Rzym stolica Swięta. Co wszyscy Monar chowie. Co nawet sami Nieprzyiaciele u kto rych zwykła bydz in pretio etiam inimica virtus

9no Niemasz przykładow retro actis seculis taby miała brać Rzplta sukcessyą superstite Xiążąt. Tak Piastowa familia succedebat in Regno et bonis a od Ka zimirza Wielkiego Jagelonska do Zygmunta Augusta

ktory

ktory bedac sterilis zbiory swoie Rzeczy Pospolitey testamentem legowal. Po Zygmuncie trzeim Synowie iego Władysław Albracht Kazimierz in absentia Karola dzieli się zbiorami w Warszawie y inne pro bene placito rozrządzali Ale quorus quisq. tey Rzeczy Pospolitey sie miał legitimam Posteritatem y Succesora swego dla ktorego debitis mediis skuba y nabywa fortuny częstokroc na niezarabiaiące honesto sudore na usta dre Rzeczy Pospolitey. Gdyby ię tedy miano pozostała konfiskowac musiałby każdy exhorrescere na takowe exemplum ktego tedy sobie nieżyczemy tego et in Regia Domo et emerita widzieć y do skutku przywodzić niepowinniśmy

Atmo Jezeli titulo pretensyey iakiey publiczney odzywaiącey Ich Mosc do Dobr Nayiaśnieyszego S.P. Krola Jego Mosci są przestronne fortuny dziedziczne. Bonaq. Immobilia ktore sufficienter ad respondendum nie aresztuiące Krolewstwa Ich Msciow tanquam in possessiona tos. bustem poniewaz Nayiaś. Krolewicowie communem nobiscum habent patriam y sa in sinu Rei Publicae ze wszystkiemi zbiorami zostaią powinnismy należytą zachęcac ich wdzięczno scią a zeby Paterna ku tey Oyczyznie mentis suis propriis prosequi et Augere chcieli in Rem Publicam.

Respons Na Konsyderacye czyli obiekcye względem Aresztu na Depozyta Zołkiewskie

Ad Imum punctum sie responduie Jch Mc. Marszałek y Podskarbi Koronny, non p. reservato nomine iako sa za daią ale sibi de jure competenti bo obaiako ministri status ex officio suo ieden iako gospodarz w Oyczyznie a drugi iako legitimus custos wszytkich skarbow krolewskich należycie uczynili ze prosili Jch M. P. Gradowskiego aby wstrzymał ie do Decyzyey Rzeczy Pospolitey czego iustas rationes wyrazili w liscie pro Re Publica a osobliwie te. Ze Rzecz Pospolita niemogła sie sama o dezwac chyba z Seymikow. A toz to rozerwanii Skarbow

tow po Krolu Zmarłym ktorego substancya bez woli Rzpltey etiam ab heredibus niepowinna bydz tykana bo propior est Rzpta ad dignoscenda jura po Krolu swoim niz Synowie po Oycu swoim bo sam to iest vinculum Publicum a to iest vinculum privatum: co Statutami y konstytucyami probowac się moze y dowiesc że zadnego przykładu niebyło aby Krolewska Substancya przed pogrzebem krolewskim miała bydz sine ingeniosa Rzeczy Pospolitey recognitione disponowana clandestine

Mieli tedy Ich Mosc iustam et legitimam rationem a nie pretensam ze iako Ministri oderwali się w tym od Rzeczy Pospolitey od ktorey ktoz się mogł legitimus oderwac ieżeli nie ministri Status ktory ieżeli to zle uczynili wolno Rzeczy Pospolitey tego non aprobare. ale im niewolno niepoczuwac się w powinnosci swoiey ku Rzeczy Pospolitey ile iest że kiedy Rzecz Pospolita sine voce będzie zostawała y kiedy ledwie nie pierwszey by się była dowiedziała o zebraniu skarbow Krolewskich po smierci Krolewskiey. Do tego nie Ich Msciow przyczytali przez to że upraszali ode Ich M. P. Krakowskiego bo widząc że instantia Krolewey Jeymosci effecis to u Ieychci że dał securitatem skarbowi iey niepowątpiwali że tak powaga Jey Msci niegdmowiła była tak że dac securitatem prawom Rzeczy pospolitey.

A że obiciano Ich mosciom że sami tego w Warszawie niedokazali. Respondetur że uczynili ile mogli bo zapieczętowali Skarbiec aż do przyiazdu Jchm Oyca Prymasa przytomnie Senatus in cuius fidem requisiti abeo praesentis senatus in cuius fidem requisiti abeo dem Senatu pozwolili od go cum Manifestatione aby dla lepszey pewnosci Depozyt był inwentowany y spisany przy obecnym senacie y znowu az do konwokacyey przy przeiazdzie Jmci Prymasa Ich Mciow PP. Senatorow Ministrorum status zapieczętowany przy pieczęciach Krolewstwa Ich Mciow. Co non est obiervatum contra Manifestationem Ich Mciow po gwałtowne wartami osadziwszy pomienione skarbce Krolewstwo Ich MM. zapieczętowac ich nie dozwoliły y niechcieli.

Niepoddali tedy Ich Mciom skarbcu sub liberam dispositionem krolewiczow iako tu zadziż bo się Ich M. Marszałek przy Skarbcu przed Ich M. Prymasem protestowa[ł]

wał ale Krolewiczowie Ich Mość sami sobie tego contra fidem Senatui datam violenti denegatione pieczęci pozwolili, y non obstante interventu Ichmościow nomine Rzpltey onemi resistere bo nie mieli tam potentiam armorum Rzpltey w skrzyniach iaka była w Zołkwi

Ad secundum Punctum. Zodrziatu tego nie widzieli Ichmość żadney displicencyey prywatney, ale publiczno Rzpltey komplacencyey też w tym żadney mieć nie mogli y nie godziło się kiedy to działo się z porporyey diminienia Rzpltey a eu[?] się skiem prawa iey, oni prepostere odrywali się Ich Mość Warisz stałyą bo zawsze od początku czynili się y spokoiu Rzpltey lewey y coram Senatu przed skarbcami y przed osobą Xcia Prymasa aby były do Rzpltey do decyzyey Rzpltey y ud[?] niwszy inventarios in fide Senatus presentis one znowu zapieczętowano. Dziwował się temu ani żaden z senatorow ani z Szlachty Dobrey nie mogł że Ichmość tak sobie postąpili ktokolwiek synem Rzeczypospolitey urodził się y komu należało wie dziec et non ignorare Leges Patrias bardziey się temu dziwowali y tym Ichmościom ktory mieli eam charitatem in Rem Publicam czuli bardziey apprehensiones gabinetow nie inviolata przez gastwa Rei Publicae do dziwienia się przy wodziła.

Ze tas Ich Mość Ministri status nie proponowali tego in Senatus Consilio dla tego nie uczynili tego że się nie spodziewali aby przed pogrzebem Krolewskim sine scitu Rei Publicae miano się do myslać privata authoritate y bez decyzyey Rzeczy pospolitey działać iaki uczynić były skarbce za pieczętowane y nie oddawała się Krolowa tym a possessione [illegible] dobro Rzpltey y executionem iurium iey y uczynienie dosyć swoiey powinności nie potrzeba y rady kiedy iura Rzpltey non sunt in dubium vocanda ale exequenda. Dopiero na konwokacyey decidiset Res Publica y krzywdy by pewnie Proli Regiae nie uczyniła a iezeli godziło się obawiać bono civi od nieprzyiaciela krzywdy iakiey

Czemuż by

czemuż się nie miało wprzod godzić obawiać trzy
wdy Rz:Pltey całey.

Ad 3tium punctum sic respondetur Trze
ba by wprzod R.P. spytać ieżeli kiedy Minister status o
dezwie się zatym y w czym pro parte Rei Publicae
ma propria tutta requisitione consensu to tylko instan
cya krolowey Jey Mści nie za prywatną requisycyą
ą ma być poczytano aby ukradkiem przed R.P. tą
rezerwać skarby ato pro privata requisitione
ma sie rozumieć kiedy Ministri Status trzy
wdę R.Pltey w prerogatywach iey widząc
odezwą się za nią, ieżeli ci niegodni byli tey
reflexyey y responsyi co oto prosili, tedy to
samo godno było uwagi, co y od kogo prosili
Bo ieżeli prosty ministerialis in causa priva
ta persona attentuje ma authoritatem. A
minister status in causa R.P. nie ma iey mieć
niech nas sama tego R.P. nauczy

Podawać czas na invidią Jemści P. Krakowskiego nigdy
niebyła mens Ich Mściow ale y owszem przez to respekt
pokazać ku osobie Jeymości że lubo to ministri status
praeponebant iednak w tym authoritatem Jey Mści
Pana nad swoie. Do tego że Zamek y skarbiec były sub
custodia Comendanta od Jeymści podanego tedy do Jeymści
nie do kogo innego recurs słuszny mieć musieli. A
kiedy prosili oto aby Jegomść P. Podskarbi mogł pro offi
cio suo skarbiec po krolu zapieczętować o rzecz
słuszną y prawem publicznym przyzwoitą
prosili

I niech każdy osądzi ktoru bardziey wykroczył prze
ciwko veneracyey ku Maiestatowi JKMści JP. czy
ci ktorzy substantiam iego debitoribus oswarować a do
pogrzebu chcieli czy ci ktorzy nie czekaią pogrzebu
iego a mota R.P. maiestate privata cupiditati tak
precipitanter in holocaustum dali y nie dziś, ignie
trzeba iże decyzyey R.Ptey rozebrali

Ad 4tum non pretendunt w tym Ich Mść nomen et titu
lum R.Plca na osoby swoie ale pretendunt mieć de

bitam

bitam vigilantiam około prerogatywy Rzpltey ktorey po
winni przestrzegać ile kiedy Rzplta niemoże się sama ode
zwać niemaiąca activum congressum ar do konwokacy
cy A ieżeli od Xcia Jchmci Kardynała iako Prymasa ani
ex Senatus consilio niemiał Jgmść P. Krakowski prze
strzegł podobno to stało się że ten casus intervenit post
consilium Aniter Senatus Consilia przed konwoka
cyą nie maią żadney władzy tylko integra Res
Publica:

Prawo zaś chce mieć tylko iedno Senatus consilium
De Materia denuntiationis y naznaczenia Seymi
kow ktorego zaś niema władzy decidere Senatus sine
tertio ordine. Ale ministri status powinniby red-
dere rationem nie dozoru swego gdyby Rzecz Pospolita
miała wczym pati praejudicium a osobliwie w tey o
karzey skarb koronny do ktorego straży należy. Non
tollit tedy, nihil de jure ministrorum ieżeli kto in
szy nieuczynił tego. co do powinności Ministrorum
należało uczynili iednak Jchmc P. Marszałek y Pod
skarbi koronni z wiadomością Xcia Jchmci Pryma
sa ktoremu to wprzod detulerunt

Ad 4tum Nienależało to do Jchmciow ministros
status aby się byli pytali ieżeli privato nomine Jchm Pra
kowski dał protekcyą y custodiam Zamkowi Zoł
kowski ale oto należało prosić aby był dał na
kiewskiemu ale oto należało prosić aby był dał na
leżytą securitatem prerogativis Rei Publicae. Pra
wda że Rzecz Pospolita nie mogła od siebie mo
wić wtym razie A krolowa Jmość sama mogła
Ale przecie powinna była haberi ratio przynaymniey
oboyga stron że Senator tak wielki y naypierwszy nomi
ne Publico a Ministris requisitus niemogł pro privata
persona censeri. Jeżeli tanquam privatus accepit kiedy
prywatnie oto proszono tedy iuż recedere niemogł priva
tim kiedy go zaszła oto publiczna ile prero
gatiwy Rzeczy Pospolitey instantia. A ieże
li Mość niechciał brać nasiebie custodiam
pro Re Publica ktorą wziął przed się pro re privata

To przynaymniey było niebronić y owszem dopomoc przyłożenia pieczęci Skarbowi sub cujus custodia prawa utriusq partis in securo były zostawały

Alterum Nie potrzeba było in materia status et prerogativarum Rei Publicae figuram ullam jurisdictionis bo jurisdictie tylko do sądów inter privatos należą tu zaś domina jurisdictionis ktorey omnis jurisdictio famulatur a nie ona jurisdictioni przeto niepodlega cognitioni trybunalskim ani grodzkim tylko ordinibus Rei Publicae do ktorych zgromadzenia zatrzymać się należało y więcey też było nie figura jurisdictionis bo oderwanie się ministrorum status nomine supremae magestatis et potestatis bo ieżeli każdy Szlachcic naymnieyszy iest competens actor in causa Rei Publicae et magestatis wychodzić niemogą

Aliud Nikt tego nieuymie Stołowi Krolewskiemu aby niemiał bydź observans patriarum legum że niechciałby Szlachcicowi żadnemu przytrzymywać zbiorów tego ale tu nie po Szlachcicu sed post Regem intestatum y choćby nie intestatum. Tedy conditionis Regiae osoby y ich substancyje per manus Rei Publicae et per dispositionem iey exekucyą swoią powinni odbierać.

A że tu allegatur do tego że possessionato pecunia arestari non debent bo się rozumie ma o substancyey privatorum civium a nie o Krolewskiey in jure simplicium debitorum nie in juribus Magestatis vel prerogativis Rei Publicae. Tu zaś sama racya ktora tu adducitur że Krolewstwa Stołowi Krolow ktorych Regia conditio supra paritatem status evexit y na ktorych żaden privatus cujus niemoże mieć extendentiam jurisdictii swey servit bardziey pro parte Rei Publicae bo ieżeli ich con

ditio

dicio supra paritatem venit. Toć ich absolutos supra
Jurisdictionem nie nasze judicium powinno osądzić
tylko Rzeczy Pospolitey samey, która oraz y to decidet
iezeli conditio ich supra paritatem status ma się ro-
zumieć. Co nie ex nostro arbitrio powinno funda-
ment swoy brać ale cum subversione prerogativarum
Reipublicae bo tu nie idzie o to Rzpltey aby Successorom
Królewskim co Ociec zostawił pobrać ale żeby Dis-
pozycia Substantiae Regiae powagą Rzpltey roze-
znania y stwierdzona była

Ad 3tium Nie odzywaią się Szlachta titulo succes-
sionis ani titulo pretensionis bo ani successorami są
ani pretendentami żadnemi odzywaią się sami
pretendenci iezeli będą. A Szlachta odzywaią się
tylko legitime iako ministri et custodes prerogati-
varum Reipublicae aby nie szwankowały w ni-
czym. Co zaś tycze się reflexiey allegowaney
do Szlachciców iezeli przez tę akcyą non deformatur
sława u wszystkich narodow gdyby osądzili że Substan-
tiam Regiam dała Rzeczpta sobie wbrew po Królu swo-
im y skarby do Francyey abo do Niemiec albo do
Włoch in barbam prerogativa sua wyprowadzić
y pozwoliła ie rozszarpać non cognito jure succes-
sionis post intestatum principem y przeto Infero-
waliby że nie tylko samym Polakom ale y cudzoziem-
com wolno takiey Rzpltey Korony zawsze przez
nos swoy przypuścić

Hoc titulo tedy Szlachta odezwali się pro Re Publi-
ca. Co iezeli źle uczynili sama Res Plica judicet.
Wszak czytaliśmy tam w historii kiedyś że Kró-
lowey Bonnie nie pozwolono wywozić skarbow extra
Regnum y że privatny Szlachcic pro Re Publica za-
arestował. Ale y tydzie choć syna miała

Dziedzica

Dziedzica niedobrze się to nadało że insza kędy lica wdaiąc się w rzędy skarby choc dziedziczne sy na swego wywozila niepytaiąc się oto rzeczy Pospolitey.

Ad quintum Ieżeli niemasz przykładu tego ani pretextu słusznego żeby miała Rzplita brać sukcepyę ze manente prole Regia. Nie rzecz była Sukcessiom bez Rzeczy o tym controvertere tylko uczynic powinnosci swoiey dosyć. Na Rzeczy Pospolitey nalezec będzie dare terminos prawom swoim et piccatati in principem kiedy się sprowadzą ordines Rei Publicae.

Przykłady zas przywiedzione że Piastowa familia succedebat in Regno et bonis ta Jagellonska aż do Zygmunta Augusta y ktury bardziey tamtemu wiekowi kiedy Krolowie byli heredes Regni et Bonorum. Nie tważniey rzemu kiedy exemplum. Spytaymy się tego tez oto wiele tez dobrodzieystw Rzeczy Pospolitey te Domy wyswiadczyły iakie Akcessy prowincyey y Krolestw zdziały do Rzeczy Pospolitey iakie Panstwa od Nieprzyiaciol oderwały iako pentam ex ape haredem subsistentia sub uczynily iako pacta conventa illibate zachowały iako dziedzictwa y Substancyę moie in emolumentum R.P. wyczerpowały tot owe przykłady prosiemy y słuchać ich będziemy a nie takich ktore Rzecz Pospolitą in jego suspicionis wyprowadzili nam przed tery.

Ad sextum Tak rozumiemy że Rzecz Pospolita nie będzie miała pretextu oderwania tym sibulo pretensyey publiczney bo podobno pacta conventa we wszytkim zachowane. Forteca w nich obiecane wystawione, szkoła tez Rycerska podobno per injuriam temporis nie mogła przyisc do skutku bo pieniędzy podobno niebyło. Obowiązek ten in pactis conventis zebrania do Dolaykamięca iest excusabilis y insze pretensye ieżeliby były Rzecz Pospolita

Pospolita darowac more abo sziech upomniec Na co ie-
zeli Bona stabilia Sufficienti iako tu adducią Nie Schel-
iow Ministrorum była rzecz pysac się ale wszyst-
ko relinquere decisioni Rei publicae a czyniwszy
tylko officiis suis dosyc iako y uczynili to wszyst-
ko podali y podaią nayw[y]zszey woli Rzeczy Po-
spolitey

Elogia seu Inscriptiones
In Sarcofago erecto Viennae
A 696
A Leopoldo I. Romanorum Imperatore
Sub tempus Exequiarum
Ioannis III Regis Poloniae

A balian Siste viator et lege
Ioannes hujus nominis III Rex Poloniae
Nuper Defunctus est
Ille nimirum ultimum agonem subit
Qui agonisanti olim Viennae succurrit
Ille extinctus jacet
Cui urbs haec magna ex parte debet
Quod barbaro furori erepta est
Merito igitur haec grata pro gratia
Regi extero humana parentat Regio Austria
A Qua disce
Illius etiam mortui non oblivisci
Qui tibi vivens bene fecerat
In pede columnae sub ima Morse x x
Ioannes Poloniae Aquila
Telluris impaciens terrena a corona avolavit ad celes[tem]
Regnum meliq majusq accipiens quam amisit
A bi et hoc ad Regnum aspira
Sed scias illud non esse semitam nisi per virtutes
A Porta Mirare viator
Quem nuper cunctis suis majoribus majorem
Mundo exhibuit Fortuna
Hunc Mors iam nullum effecit

Errari

Errari
Mors effecit maximum
Cum post funera orbi ostendat ejus virtutes
Nunc vere est serenissimus
Tot luminibus resplendens
Quot virtutibus
Ita virtus fecere casum potest non occasum
Disce proinde
Hominem virtuti debere omnia nil fortunae
In Pede Columnae sub 3tia Morte XX
Joannes Tertius
Qui prius in hoc mundi theatro Poloniae egit Regem
Magnumque Lituaniae Ducem
Nunc quod fuit non est
Situ quod es non eris
Abi hocque tibi recogita
A latere dextro Luge Viator
Polonia gratiam perdidit
Dum suum amisit Joannem
Hujus nomine fuit Tertius
Ita omine erat Rex perfectus
Cum hoc Joanne Manum Domini fuisse non dubita
Nam hac duce utramque transegit fortunam
Ut sub adversa disceret sapere
Sub prospera doceret
Imo hac cum illo pugnaverit
Cum toties furores Barbari aut elusit ingenio aut elisit robore
Mortem tamen nec elidere nec eludere poterat
Quae parcit nemini unquam
In Pede Columnae sub 4 Morte XX
Vide hic Joannis Mortualem Sarcofagum
Nullum intus cadaver habentem
Neque mirum
Reges enim Christiani
Post mortem nusquam minus reperiuntur
Quam in Sarcofago
Ut pote qui replent Caelum Anima et terram fama

Vade

Vade tu de utroq; Sollicitus

A Latere Sinistro Plaude viator

Homo ipsus adeo rursus ad Deum abiit

Nimirum

Quem quondam Sacro Triadis festo

Sarmaticarum Gentium Trias

A Caelo accepit Regem

Hunc Caelum rursus ad se repetiit

Ad justitiae Coronam

Sed non nisi post longum toleratum morbum

Herois enim Christiani est

Non tam agere quam pati fortia

Antequam coronaretur

Abi nunc viator

Et te in utroq; exerce

Ne aliquando careas corona

In Pede Columnae sub 2 morte XX

Qui olim ad Viennam Turcarum fuit terror

Mortem non terruit, cepit in praedam

Sanctè tamen eam decepit

Vivens post funera immortalis

Tu ut sic vivas

Morere quotidie

Rozmowa Krolowey

z Krolewiczem Jakubem

o czwarnieyszych Rzeczach

Dzien Pierwszy

Krolowa A Długoż tego będzie miły Boze dokuczania. Prawo moie oczywiste czytałeś dożywocie moie na wszystkim tak warownie wyrazone zapisy moie według prawa nacozci się przyda zaciągać nieblogosławieństwo Boze

Krolewicz. Panie Boze zachoway Mościa Krolowo Dobrodz: moia zebym miał na to przyiść nieszczęście zeby tak do broczynna Matka miała mi życzyć nieblogosławieństwa Bożego.

Matka Jać ci nie życzę y Boga proszę żeby

mi

mi dał cierpliwość y żeby zatrzymał łzy moie ktoremi proceder twoy teraz wydziera

Syn A coż czynię dla Boga. Jeżelim upominam swego wraki to y Boskim y naturalnym prawem iest pozwolono Praw Waszey Krolewskiey Mości Dobrodzieyki Moiey nierbiiam lubo czyiurste Są przeciwko memu y z prawa y z racyi Stanu Rzeczy Pospolitey Racye.

Matka Iakie Racye czymorosz bydz racya przeciwko tak wyrazeniu dozywotnim

Syn Iest to moscia Krolowa Dobrodzieyko Ale ia iako z matko wadzić się Niechcę. Iowszem iak z Nayunizenszą submissyą supplikuię chciey odstą pić tego prawa prywatnego sobie Zapisanego a teraz y moie starszemu synowi y Oyczyznie nie bezpiecznego

Matka Słowa te twoie są Iakubowe ale ręce do Esau podobne Bo tam się unizasz atu brać chcesz Kada bym wiedziała co to za Niebezpieczeństwo y twoiey Oyczyzny gdybym ia zostałasię przy tym prawie przeciwko ktoremu ani P. Szczuka ani P. Godlewski nic nieznaydą chcoc by naybardziey swoią industryą robili y prawowali

Syn To pewna że cidway nieznaydą bo nauczyiurzy się pochlebiać przeczo y do fortuny takiey przyszli y wszystkich figlow ktoremi kolwiek rząd Iego Krola Iegomosci Oyca y dobrodzieia naszego człowieka pełnego Bojaźni Bozey y podeciwości niesłali zbijaiąc wyłową pańską maxymy wykręcne do opprymowania wszelkich urzędowey iurysdikcyi do Zrażenia wielkich ludzi do Zamieszania stanow y do innych rzeczy. Oczym by długo. Ale Niemasz człowiecze takiego prostaka żeby niewiedział że co kolwiek errorow przeciwko stanom iest nierzegd ingd tylko z głowy przewrotney Wielmożnego Pana Szczuki ktory onie niedbał byleby mogł doyść do tyla fortuny żeby Zamazał pamięć tego że postawemsz torby no sił za Iegomością Panem Godlewskim Nieotorwodzy się tym com styszał że na konwokacyey ha y na Seymikach pytał się karą Pana

Szczuki

Szczaki zeby dał racye z tak wielu sottezyzmow ktore popełnił Dwor przez tak wiele lat osobliwie przez ostatnie te kilka w ktorych on Hetmanem Marszałkiem Kierzgarzem oboyga był narodow

Matka Boy się Boga Synu nienawizay poczciwych Ludzi. Ja ze niewiesz co za rozum tego Człowieka co za zyczliwosc przeciwko nam.

Syn Rozumiec w nim szyczliwosci niewątpię pierwszy pokazał kiedy umiał zgodzie interessa swoie z Panskiemi bo u Krola Iegomsci wadził przeciwko rożnym osobom z niemi akomodował od wszytkich brał y w tym rozum w tym zyczliwość ale sobie

Matka Daysze pokoy miły Bracie a co masz przeciwko mnie powiedz osobliwie czym ia co tobie y bywszy nie mam szkodzie zokaryczymego prawa.

Syn Z winną submissyą upadam do nog Waszey Mościwskiey Mści niech ze ktory z przyiaciół moich powiadnie ia Bo mi należyty Synowski respekt wiązę usta

Matka Na coz cudzych ludzi zazywac ey niedufay nikomu wiesz co ktoko umi dziś z tobą dobrze a iutro z kiminszym. Ustay szynnie iako Matce interezeta krey ktoram się iuz nauczyła iako zyc w prowdu przy wadney fortunie iako przyisc na tron y iako używać się na nim z takim despotycznym panowaniem ze naymnieyszey wolnosci nie znac było w Poddanych. Przypomniey sobie com uczyniła z temi ktorychem sobie mniey zyczliwych znała Jakom wyniosła tych z ktorych zyczliwosci obiecowałam sobie Jakom umiała byc ca swoiego unosic choc się ofuknoł Zniesc. Gdy zas co wakowało a mnie interes do osoby albo do iego mieszka wiodł, umiałam iako nakazic Niesłuszno

Nieboszczyk Dobrodziey twoy niezego zebym ia nie wiedziała przerobiłam ia y P. Wojewode Ruskiego y prała tow z ktoremi była przy kieliszkach y płaskach zaba wa ze wszyscy od naypierwszego aż do ostatniego od zwiernego byli na zawołanie moie

Znowu Matka Uwaz mily Bracie czy zostawił by był twoy ociec tak wielkie pieniądze gdybym ia była niebyła powodem zeby niefunduiąc sie na mi łosci Szczyrey ktora niestrwała niemaiąc nadzie ie w przyiazni ktora odmienna brał za wszystkie u rzędy y niedawał tym co godni ale tym ktorzy więcey dadzą gdybyś się niewadził że mną gdy ś byś niedał te pieniądze w dyspozycyą wszystkie, wiedziałabym iak sobie zniemi postąpić

Syn Ani ia ani nikt wątpić niemoze ze ciu Krolowa Dobrodzeyko że zamądry y przezorną radą ceyczowyni szczona Polska. Pamiętna od pierwszego do ostatniego ka zdy iakie pieczołowanie było ustawiczne wtenczas żeby y z Zywego y Umarłego więcey. Zacoteż osim nascie ty sięcy czerwonych złotych wzięło sukcessyey za wyrągi do Skarbu. Tak kto umiał trzeba się było Sukcessorom okupić. Jezeli kto chciał mieć godność trzeba było wprzod z W. Krolewską Mcią targować się Pani kotro a Popolsku Pani Drzewa y P. Duponowa corka iey w ka zdy traktat wchodziła. Bo prywatne ich usłu gi do ukontentowania Panskiego sciągaiące się publicznym Nagrodzać zdało się zawsze tdzier stwem.

Matka Ale toż winna pani kotro ktora serde czne widzę moy interessa iezeli ktury czyni powinność swoię tylko tego czekam zebys na wszystkich fran cuzow nastompił zeby ich z Polski wygnać bo ci są tu ktorych ia radą żyie y ktorych nie odstąmpię do garła obliguiowałam się bo gdzie bym się udała

Syn Jeszcze temu nieczas Mcia Krolowo Dobr: chocbym ia nie niemowił postrzeczesię K. Mosym

y pewnie

y pewnie zabiery temu. Ale radbym wiedział gdybym dał pieniądze moie w dispozycyą Waszey Krolewskiey Mci iakobyś z niemi postompiła

<u>Matka</u> Dziwuię się bardzo żeś się niedomyślał wszak wisz iako cię nienawidzę iako drzy skora moia na mnie gdy cię obaczę iako Brata twego Alexandra na pozor a siebie wewnątrz serdecznie wystawić chcę y będę. Czy niewisz że iest kilku wdowcow y w Półszoscie że li na Piasta będzie zgoda y w cudzych kraiach ktoż sobie nie życzy. Bliższa koszula ciała. Wolę się przyznać żeiam mam niestrawny żołądek nie trzymałam by nigdy tego żebym nawczynwczy się w rządzie miała być komu podległą. Wiedz że tedy że niemasz tego sposobu ktorego ia nie zażyię żebym znowu na tron poszła a przez to wrociła znowu szczęśliwość tey Oyczyzny w ktorey czasie zapanowania mego Swiętey P. Matczka aż po wszey opływała

<u>Syn</u> Przestrzegano mnie y zięd y zowąd o świętobliwych intencyach Waszey Krolewskiey Mci Dobrodziki Powiadano mi że WKMć nie żałuiesz śmierci Oyca y Dobrodzieia mego tylko dla tego że w rządzie niemożesz iakoż tak prędko oschły łzy tak wysmukła suknia te grzygowanie zwyczayne te umizgi się to począłki te go zachcenia ktorego założyć sidła. Powiadano mi y to że nie dla czego innego pieniędzy tych tak bardzo WKMć z krzywdą naszą pragniesz tylko żebyś niemi nas synow twoich zruynowała a siebie wysadziła. Na tem wiadomość że się iuż nas obligowało kilku lub zda mi się że nie szczere to bo niepodobna aby tych ludzi ieżeli nie poczciwość to przynaymniey pamięć nigdy nie zapomnianych gestow ktorzy ruszczynie miała. Wiedzże że iako kogo skroią takie żedrze. Tak y podobnieysza rzecz żeby wisiała w rząd poszła ni żeli żeby się Wasza Krolewska Mość Dobr moia od mienie miała.

Matka

Matka Pewnie niezmiennie iakom przedtym szar pała tak y będę. Iakom sobie każdego lekce ważyła tak będę. Iakom nie po Szlachecku y Naywyższych Senatorow y wszelkich urzędnikow traktowała tak y będę. Iakom raz Ojczyznę niemieckiemi drugi raz Francuskiemi mierzała fakcyami tak będę aż tę Ojczyznę wniwecz zgubię poczym ze tym też pamięć u potomnych wiekow żadnej niemiała czeźli nie tym

Syn Boże zapłać Miła Krolowo Dobrodzieyko za przestrogę. Iać rozumiem że Pan Bog niezmiernie więcey tey pychy ktorą Serce WKrMci napełnione y tego przed niewziecia. Ey znaydzie się ztych Polakow ktorych WKrMci tak lekce ważysz przedemno samym mowiąc nie tak że niemasz poczciwości wpolszcze y nastempuiąc na honor tey Oyczyzny w ktorey tak pięknie nam urzędem. Znaydziesz mowię tu generositas że na teraz niektorych Seymikach uczynią konfederacyą przeciwko WKrMci że poszlą generosos posłow do Xcia JMci kardynała y do WKrMci pokornie suplikuiąc abyś nam wolne rady pozwoliła żebyś z tłoki swey Pańskieyna Swiętą deskę do Częstochowy albo do Lwowa na piasek przeiechała się. Tym czasem dawszy to sub fidem honorem et conscientiam JMciPP Posłow w Instrukcyey żeby ani do elekcyey Małżatka ani do niczego nieprzystempowali poki WKrMci z Warszawy niewyiedziesz

Matka

Niełatwo mnie kochane wcześ wrzdy kochaiąca Matronka odstąpi go aż do pogrzebu niemoże chyba żeby mi to Torzko driło że tako za żywota niezbyt kochałam taky po śmierci niemyśliła Ledwie ktorą ry dysputowaną nam nie iako ozdoby ciała tak o pomocy dal szey niemyśliłam. Ale mi miesz ąc wysacy z tomi było zgrał mocno książąt ucieszy uprod do Zamku opanowanego warzami Skarbiec uprosiwszy ku Marszałka y Podskarbiego żebyś zapieczętowali przystawszy do mnie X. Biskupa do znanskiego y Inflantskiego res niemiał pracie. Takoż tu

było myślić

było myśli o zmarłym kiedy żywy apetyt do skarbów y pieniędzy suszył moie serce musiała żedy pobożna myśl o umarłych ustempie

Ale teraz już poczynam myśleć y uważać nieszczęście moie. Czynie dobrze y tobie miły Bracie żtym było że ia zapomniawszy powinności moiey do zwyczaynych udałam się była maxym y iako nieprzestrzegłey kpiey otrzymałam była y deformacyą. Co którą się boję bardzo boc y Eleonora miała konssyderacyą. a siostrą Cesarską była y ingenat Panu Bratu memu y kardynalstwo Oyczu ba po Biskupstwie Krakowskim tego ta com chciała tem dokazała Tak teraz y ciebie napadłam znag ta y P.P. Senatorow żeby byli P. Marszałek y P. Pod skarbi pieczęci swoiey odezwali. Czemu luboię opi rali nie nieuskorali tylko na inwidyą sobie umie a u ne ptey na pamięc że przecie chcieli dla niey czynić sobie Zarobili. Tak to była piękna akcya moia oszukać tak wiele Senatorow a dosc biegłych y wyzwin dować substancyą naszą ktores ty był zbyśnią wbeży z niewiarą y nadzieią uwyżit. A ia ci mowię zawsze to y teraz przypominam żebyś tak polakom niewie rzył bo oni są nie poczciwego

Syn Dla Boga Mścia Krolowa Dobrodzieyko nie wydawaymie przecie y zgonie będziesz żeby mie nieo bligowano wyiachać z Warszawy wszak wszak y dehonore mieszkałem w Zamku tuteczny.

Matka

Syn Prawda Mścia Krolowa Dobrodziey ko moia ale powiedaią boć ia nie mogę pamiętać że iest wielka differencia od Krolowey Ieymości Dobrodzieyki mo Eleonory a od W Krolewskiey Mości Ieymość ia nie oczwodzeniu boc y WKM iako czytałem

w oracyach z genealogiey w paryzu drukowanych zebra nych od Ludwika swiętego Krola francuskiego pro stą linią W. Xięcia wiedzieć. Niemowię tedy do u rodzenia że siostra Cesarska Ale że była niepo iszey dobroci nie się niemieszała w rzeczy w kręgle tyl ko a Starszą sobie grawali każdemu wyświadczała affekt nikogo lekce nieważyła, nie przyiałała Dzisz że zniewoliła sobie affekt była że iey przyznać chciano y przybrać męża czy Lotharyngczyka czy Neyburczyka.

Ale to obrosna dexteritas W. Xięcia umiała obro nić zaco iestem y powinienem bydź dożywotnio obli gowany bo przecie piękna rzecz bydź Synem Kro lewskim y ieżeli wola Pana Boga bydź iego Suk cesorem.

Matka Zachoway Boże żeby miał bydź Sukcesso rem ciawo w Boga Matka ieżeli Krolowey Eleonorze przybrać chciano męża czemuż też niemnie Vlasy niewyciągam a za lokarszczek obeykami nie zaciem a ieżeli idzie o potomstwo dalsze wszak was nam Sy now a w ostatku gotowam ieszcze y rodzić choć po NN Elżbiecie byłem tylko była znowu Krolową.

Syn Swięta to Mćia Krolową Dobro dziko inszencya ale iabym ale iabym życzył gotować się wcześnie na rus tym czasem bo lepiey to uprzedzić z dobrey woli niżeli potym Emusu bo to słyszałem że W. Xięcie zapke wermą y pięknie wyprowadzą.

Matka Niechayże iego mocny Boże u ciebie iż do Kcia Kar dynała przecie on sobie wspomni zem X. Wierzbowskiego Nie boszczyka wyprawiła była na Arcybiskupstwo na które iemu kiedy Kardynałem on został a nie Francuz którego promowo wała wspomniey sobie iakom promocyą iego Domowym y powinnym dała. Kasztelanią Leszczyńskiey pro wała niebez usrzenia na honorze. Iakom promocyę

wszytkie iego

wszytkie iego ktore iemu prawda należy zrowała. Iakom juz
była y wiernszcy pewne o ktore konkurowat za kogo innego upro
siłam Iakom wielce w on y ia wierny czynita Ctras to niezy po
budki do należyszey oddania wdzięcznosci

Dom Lubomirskich ktorym com mysła com wyrządzała
a zam nie zdewinkowała y gdyby mnie byli nie zdewinkowa
li kilka dziesiąt tysięcy tale: bit: niebyłaby była ani Laska
Ani kluere wich Domie Dom Potockich iakom cza
kowała iakom za Bulawy sita wzięta cos tysze chce ode
brac P Starosta Krasnostawski Aubron tore zeby iedno
wersto prejudicatum wyproznita by się była y skasu
ta ekleynorow y ckrzynie z pienyądzy. Dom La
pieckow co cierpiał kiedym kwysepinow wadrała a zkąd
zemiał X Biskup że smiał ose do Excomuniki. Wszak to mo
ia rada y upewnienie iżem mu dotrzymac miała Iakoz
według zwyczaiu mego pewniem dotrzymała że aż do
ktorymu odiechac musiał. Nie wspominam Szwagra
iego nieboszczyka bo nie umarł. Ani PP Zamoyskich
ani Kujawskiego Poznanskiego Płockiego Biskupow to
iako ludzie Duchowni zapomniec mogą wraz a dobro
Dziedzictwa mieć wpamięci. A y Pana Woiewode
Sieradzkiego w ten że Regestr kłade bo pismo swięte cztac
y tłumaczyc umie. Iaki tedy zatorzysz ey funda
ment sobie czy niemam że zupełney nadzieie że się utrzymam
w Warszawie na Tronie przy pienięądzach ile żebym rada
iezeli sprotowac nie będą była wywiozła ich za granice Pol
skiego Panstwa

Syn Toc to iest co się boię Polacy wspomniawszy sobie
krolową Bonne ktora też podobnym sposobem na syna
się rozgniewawszy wywiozła była skarby Ale że to raz
było drugi raz niewiem czyli się to powiedzie y

uda.

Matka Ey uda pomoze mi przecie P Krakowski
doznawałam nieraz iego affektu nieodmiennego który
by to chciał się narazic na całą inwidią na całą suspicy
ą w Dobrze. Iako on niemasz ludzi Dob: Iczycy niemasz
do Oboru iako pisał teraz do dzia Imci kardynała a ie

do Cobdzi

do Polszczi kiedy 600 ludzi trzyma w Zamku a drugie
tylo na Paszach pilnuiąc na Skarby ktorych częsc ma
sobie obligowano. Dla czego Zas snadno się domy
slic

<u>Syn</u> Juz ci kiedyby rzecz niemozna inaczey pozwoliłam
by żeby WMcPani Dobrodzieyka Moia znowu panowała
Ale żeby Pan Krakowski tak rozumiem że z tego nic nie
będzie

<u>Matka</u> Jezeli z tego nic nie będzie nic niech że będzie tyd
byle wdowiec bo ia konsens dam ale cie Błogosławieństwo
obliguie mily Synu niewyday że mię z Sekretu że ia tak
obe trzy więcey miliony Zebym mogła dokazać a
ieżeli nie dokazę żebym tak się Zamierzała Oyczyzne
Zebymnie tak pamiętano iako Ryxe Cecilie Liebie
Zas przestrzegam sługay mię wszak ktore z tym zescie
już po 700 y kilka tysięcy czerwonych złotych
kazdy wziął oprocz białey monety więc sługay mię
a uznasz że lepiey będzie a teraz że już pierwsza
z pułnocy podrzemy spać łaszy niebocie ani pogrzebek
Ani Zadney rzeczy Dał mi Pan Bog rozum swykrętow
ieszcze więcey. Dotrzasie ia że y ciebie y Rzecz Pos
politą zdrwię.

<u>Syn</u> Szczęśliwą noc powiadam WMcPani Dobrodzie
ie moiey a upadszy do nog zwinno lubm się przypomi
nam WMcPani żebyś się gotowała wyiechać z Warszawy bo
ieżeli chce mieć Sędzia wolne rady Na konwokacyi
y dalszych obradach To rzecz łatwo żebyś się WMcPani oddali
ła ani do Dwor ubron ktore dla wielu racyi o kto
rych że iuż pozno trudno mowic ale na koniec Dru
ga że te Miliony ktore Krolewiczom należą a WMcPani
bez Wszelkiey Słusznosci do siebie wzięta powinny Zos
tać w Skarbcze bo ieżeli WMcP: wyślesz ie abo uywierzysz to
się y dziedziczne dobra nabierzo swalku bo na tych
wiszą będzie miała Nasza Rzecz Pospo
lita. O mnie się WMcPani Mość nie
frasuy ia się dam na ręce Rzeczy ile będę mogł
z moiey strony tewarniey z tym podrzebom

Oyczyzny

Bycżyżny pomogę. Choćby sobie naycięższy uczynię maiąc
nadzieię w Panu Bogu y w tey Łasce ktora na mniey
ten WKMci a za mnie nieopuści Zupełnie w siebie
dufaiącego

Trzeba było co namienic o zbierze P. Woiewody Rus
kiego na ktorym słusznie Rada prętenduie a WKMość
tak mądrze wyprowadziłeś ich kara y Nieborakowi
dusze już na ramionach będącą wruciłaś Ale o tym
potym y mowie niechce a zasię postrzeże byczyż
na Tomiłylko dziwno żem Słyszadła WKMci prze
uczęcy tudeczne z Rady Warszawskiey y przeciw niema
to z nich zarwawszy a podobno y wpod Rewizorom
udzieliwszy niebez szkody naszey mam wolo do tot
kwi dogonić nas abyśmy tam urwała cokolwiek Rello
Pana Boga coż będą ludzie mowić twierdząc to Naubeż
za Szlachcianka bilka niedział przynaymniey siedzi
przy ciele ani tak prędko wyiezdza w drogę a WKMci
zwyczayną lekkością Za rado nierozumiem przecie
żeby Polska (: lubo mi coś powiedano o niey :) kiedyś chcesz
Za nami Niedziw że odstempuiesz byca naszego y dla
Dobra iego niesprawiwszy przynaymniey Solennych
exekwij ktore słyszę Cesarz Wielką pompą odprawował
a to przynaymniey tudroga przydasię że WKMci narad do
Zamku niepuszczą y podobno będziesz ięzdzać prawa z
P. Woiewodą Płockim niż Zemno. Ale niechce więcey
smacznego snu przerywać Noc szczęśliwą powiadam
powtornie y za Nogi Macierzyńskie obłapiam Wolę
się nog trzymać niż na ręce przyiść ktorych mię łacno
way Boże.

Zdrowa Reflexia
Po Responsu Niegodziwem
Nad Paszkwilem Pod tytułem
Rozmowa Krolowey Jey Mści
Z Krolewiczem Jakubem
Dzień Pierwszy

Słyszałem troche dawniey dziś dopiero dostało mi się do
ręki onalle słyszec y przeczytać pełny złosliwego iadu skrypt
w ktorym rozmowę Nayiaśnieyszey Matki z Krolewiczem
Jakubem na dni kilka roztoczywszy co pierwszego

Dnia

Dnia rozmawiaiących malitiose somniavit Jaszczurczym piórem opisuię iakoby pokazuiąc że wie: Quid Luna Jovi nocturni durum dixerit

Prodeat ergo defensio ipso officio ducente A że non est otium mihi aut negotium litigare nie odpisuię na to bo by raczey płunące piszącemu w tery należało Quid lubiłby ad tenebras ktore sobie życzy cum larvis sollicitari Da Leonem ille przy sprawiedliwey et certabo.

Ale tylko nie invalescat per moras malignitas mali crimini ducens imbelle Silentium pokazuię w tym wdzięczność erga Principem optimum ktorey nie ieden zemno gloriam potest alumnum fuisse Le et debitorem immensaque debeo levia quae red do.

Jakoczasz wiem że Krola: Pani przyzwyczaiwszy się do smacznych podobnych konsztow hunc suum bubliany dolorem iako Panu Bogu moresno daruie tak aequo animo feret. Wszelkież windicias honorowi Pańskiemu dać muszę Quia oportet non quia dolet y ile że tam moiło sufficere potui godziny iedne na to odkładam aby compositis hisce meditationibus złośliwego pióra w ktorym plus odii quam judicii zdrową sprawiedliwą opponam reflexyą dla informacyey innocentis Populi ktorego tym chce oszukać actor dialogi że mu quasi popularia insinuat.

A naprzod morum falsus discursus inventor malitiosissimus et accusator acerrimus tyser plusquam duplicatas criticus provocat calamo biedy niktymenoni ięcie się involare na honor Kroy: Domu miscet quadrata non quadratibus morbo ingemant affectyet populare putat lacessere te panią zktorey ten tylko niekontent ktory y zcibie lecz iey wina iezeli kto nie uznał łaski iey ktorą snadno było każdemu y musiał iey być albo całe niegodzien albo tyonie niestarał kto iey niemiał a zatym ten tylko chyba secreto indignatione premit qui palam quaeri non audet Induci tedy skargę Krolowey Jeymosci iako by krolewicz

Igocki

JgcMsc na prawo dożywotnie miał nastempować to iest
pewna że prawo oczywiste y gdyby probował tego była po
trzeba że powinno subsistere non obstante na Tron
assensu vindicaret se in jure suo Krolowa Jme aut
vindicaretur bo nie powinna bydz deterior Condi
tio Magnatow ktora Judicio orbis raczey zwykła
bywać melior. Konstancya Anni zaniżemu się sprzeci
wiała ale za w tym niedysputuię ponieważ Krolo: Jmć za
affektu swego macierzynskiego juri suo quod clam
habuit renunciavit pozwalaiąc na wszytko choć
cum summo praejudicio prywatney swoiey fortu
ny byle in integro substantia Nayias: potomstwu do
stać się mogła nec filio impedavit quod Mater pati
audiebatur ktowiedziawszy że simore presumpti
ob ktorym incalescentem sanguinem wzburzono a
niżeli perniciem certabatur ile iesz potstatemu
intra limites submissyey Synowskiey wszystko
działo
Co kolwiek tedy visum est Xięciu JgcMsci każdy
natowi ktory w tey okazyey omni moderatione
idąc nie tylko pierwszego w Polszcze człowieka ale
iedynego prawie krewnego partes egit non otiose
na wszytko libens nec velut ante iako Matka ze
zwoliła.
Ponebantur z raru Miliony ktoremi krolewiczowie
chce okupić dożywocie macierzynskie mieli
in sensum przyiaciół minorem quotidie cupiditatem
majorem vindicanda in favorem Nayiaś: Domu poka
zuiąc relum substanciiel. Ale kiedy postrzegła że
criminationibus suspicationibus przez tobyś ymo
gła otworzyć była droga generosissime y pieniądzy
odstompiła aby pokazała Kseer przeciwko temu
co tenskrypt nocendi prodigus oblaterat że ani
Synowi ani Synowi szkodzić niechce niemi że
dokazywać niemi dla siebie niemyśli iako vana
sine probatione murmura caeta pewnoidiam et nefas
vulgabant palmam faciendo że regnandi amorem valetió
zucendo

non utendo amittitur Zaskakana tedy malitiozo trzeba
bo kiedy cały świat że pieniędzy odstąpiła toczar de
est fides vocabulis ambitiose tumidis subdole substrue
tis quando decidit stipendiis autoritas
Powiada że chce albo siebie albo kochanszego: Quod
falsum est bo iednako kocha wszystkich iako iednako
krew swoię oszczędzi auxilio tych pieniędzy a też ich
niebierze tykać się ich Niechce a zatym evanescit
złośliwa illicita in Principem dicacitate illacya y
nieznaydzie tego kredytu w Województwach kto
ty sobie obiecował z twym ktory aut sibi nocere ne a
Iove quidem posse aut te quidem nocere etiam io
vi posse szalenie presumebat bo kiedy toto coelo
rożny tak tak obaczto kiedy ex inanitate przy doży
wociu tylko Immobilium trzymaiąca się
Tecym Większy wiemo affekt że nas non de
serit ze znami mieszkać umyśliwszy ale by
czyznie byczyzne nietylko czynić ale y myślić
niemoże
Przetto refellitur 2 Punkt: ktory non iram sed feldi
tatem w sobie przeciwko Dobrey Pani Zamykakie
dy na Polską Poczciwość nastempuięcy nie affekt
ktorey byczyznie żywy Spirantem felicissimus autor
rem duxit ktor się chce gnieździć w tym kraiu ktory
contemptui habet ktorego nienawidzi ktoremu dugać
niechce przeciwna słowom tego rzecz bo kiedy
y pieniędzy non parando sua fortunam auxilii żywszych
kich mobilia ustempuię przy samych tylko dzie
dzicznych maiętnościach sine spe melioris fortu
na do dożywociu zostaie
Coż to znaczy że tey byczyznie w ktoreysię wychowała kto
rey szczęśliwość radaby zawsze wiek nayszczęśliwszym widzia
ta kwitnięcy stopniu nietylko dobrze życzy ale et omina
tur Atradetto akcya fatsz et odia dueta e longinquo oczywiście
konwinkuie et veritatem aperit
Przypomni tu potym malitiosissime iako na tron wstą
piła iako na nim żyła allegiuiąc niby iakoś wolności Desi
neret

nerat dicere si probare deberet Niech sobie wzpomni ze niecakies takeye ale tak wielkie in Nemdeam merita Nayiasnieyszego Pana na tron wsadzity d zatym Zasce Bozey ze non perymus in finem Zesmy slawe navodu wynieśli przez obranie dignissimi przypisac to ani szy przeciwidyspozycyey Bozey Day Boze aby teraz nieyszta elekcyabyta tak szczesliwą Ktorey szczesliwosci esti nunquamsperat similem semper optat 71.

Panowanie Zas[?] mowiz do Osoby Krolowey Iey Mosci poniewaz ta tylko imperatur) ieżeli by kto chciat tylko z Bogiem seruzani cale facta dicta remetiri akcye wszystkie na wagę brac ad esset libram wszytkie wszystkie benefiziorum in publicum znalazt by nizeli injuriarum in privatus personas ktore servi fecit b temet ipso allegui

Gdy by czas byt to cieszym swiat obaczy przypomniec mitosci iey ludzi byczy z nie Ale to non hujus temporis bo to ani historia ani Panegiryk non mihi promptum in adulationem ingenium.

Niepokazze nikt y iedney osoby ktorey by urzaz swoich Moc bywaty niedarowata komuby nienagrodzita ieżeli kiedy iako ex hominibus assumptus stusznym z zarobienia wtasnego Zudania b ktore in aulis Regum niezbudno uwiodtasię affektem przez to to iako ogien spitato redire in gratiam sczywiste ta I ki pokarywata non vindicabat injurias quia Non sentiebat eas

Szkodzi to ztemu dobrych akcyi Humaczowi ze Ona nem Woiewodą Ruskim konfidencyą miata ze Pratatow

Domowych

Domowych prensabat affekty bo niewie zeto z wdzię
cznosci czyniła ku tym ktorzy Nayias Pana kochali non
eo fine zeby komu szkodziła choc to kazdy przyzna vel
Malignus ze nunquam potenzepe inoium cui pro
depet volebat.

Powieda ze z nauki iey brano za urzędy niedopiero
był to zaczeto. Ze kto co dał alw rzyto Quis in Causa
Przymnie y dan Bog chociaz niepotrzebuie ofiary
Ale tak ieżeli co kto dat niech potory ten urzęd
cujus nomine dat redeat ad Prima principia to
Snurnie będzie mogł restitutionem praetende
re Wszak to był kontrakt iakoga zawsze innomi
natus Do ut des facio ut facias ten zas był volun
tatis kad to iest pewna to zenie nie minie
nikogo kiedy wola Boza iest

Jezelis zas pokarał wdzięcznosc possidetis ut
possidetis lieżeli narzeka kto niech swoiey
Ambiciey desiderio melius habendi przypi
suie et famam innocentem non laceßat.

Na Wyzge wspomina. To panstwo winne zesz
cum aliqua gratitudine oderwali Succeßores
Commoda ergo semel mensis concussa za paßyą
idzie a quo impelliur niech ze nasladowal owych
ktorzy cum multum acceperunt in fimo loco habent
ptą bacipere n poscipe.

Tu iuz quasi argumentum ad hominem formuie do
ktorego non pietas ivam sed informitas mowet
Ze nie zatuie smierci Krola tego Msci ludzi ludzie
zatuią a tu Pani ktora in deliciis erat zatowal nie ma Non
meretur funer ten y wspomnienia bo ktoz niewidział
ze non tantum doluit sed etsi sensit gdyby kogo zal

umorzye

umorzye mogł, superstitem non habiuise. Widział 72
kto miał zdrowe oczy żał adversus omne remedium condu
macem iezeli zkuszka wstała iezeli non ad ornandum
sed ad necessitatem ubratasię nonfecit nisi impulsa iezeli
myslita oczym non cogitavit nisi wacta ingeminando
toties że stracilwszy ofiola niewięcey, iuz stracić niemo
gła
Ale czas mowi et toties occidit quoties vulnerat
y trzebaby spytać verum necest quod dicat zeby
o duszy niemyslita tak wielkie tumy co nomine e
rogowane conjungunt falsitas
O Koroną diamentową innocenter petitur per omnia
et pariter A za niebyła zrobiona czas iezeli zrobiona
metus etiam in constantem virum cadens sprawił to
że niedano bo ktoż wie iezeli bysię nieznalazł był taki
ktory by był na karb innocentissimorum mani o tym ni
gdy niemyslących naesus occasionem niezacnyey był
Frustra ergo latam ostende malignitati naesus mate
riam to zarzuca A tym większą iest ztość im manifesti
us iest rzecz nayprawdziwsza.

Nastempnie potym falmina vibrans parum
Amica manus et arguit że Tego Mości Pana
Marszałka y Podskarbiego Koronnych
Na prozbę krolewicza Iehci Prywatno przytory
li Ichetki piecryę czymuż na tez prozby ocpie
czentowac niemieli. Toż a parvi czy godzi to zbyt się
Panskiey fortunie privatas iniuere manus.

Ale me Nr Dra Pretensye czyt same wprzod że trze
ba pokarac słusznieli albo nie iezeli słuszne a tas
niemasz obszernych possesyi Idziesz brzeztona pretensiona
tos godziesz się et proprium mantellum vi repetere słusz
nyż iest ex alterius damno quaestus Czy Zwycrayce
ab executione

ab exekutione zaczynai specie adaymy to ex amore Rzpli Publici Czymozesz ferri na cudzą substancyą libido ale o tym decidet R. Pta y nierozumiem zeby za zle miała kiedy kto jure suo utitur y to co iest iego bierze gotowoz wszelką ad respondendum pokazuięc iz laudandj zelus Ichmciow ko im idzie nietylko o dobro Szczyrzny ale y o kredyt aput populum ktory widens ze esse niedatum uznaięc swoie zuborzenie przez długą Woyne przez cięzkie podatki radby podobno pokazat indigentiam publicam Co bydz moze iakokolwiek aliomodo non exorsvie non coacte nec scandaloze. Atak ex exacta wielkich ministrow Status diligentia poch wały będzie godna y krzywdaszy niestanie directis Dominis a zły Civibus non ex propria sed ex Alterius sentensia loquitur

Dogrotskie reformacyą oktorowa ni potrzeny prozne ba non convincit argumentum ze krolowey Eleonorze odebrano bo sam diversa ratio poniewaz za granice poszła.

Ta zas Pani u nas mieszkac będzie quid stabile in Republica Lepiey by popalili konstytucye iezeli se niema iej miec robur et valorum. Damięsamy zas quanto motu w Grodnie stanęła reformacya a zatym non inserta Republica.

Differencye między majestatami ktore non expendit bo zatkorena lubo na oczney głowie była. Ioz juz Majestaticum. Tenze et indelebilis character a ni uwodzenia tykac trzeba Mappa zdanych wypizdziona bydz musiała bo W konstantynopolu o Francuskich Domach niezbyt wiedzą

Tusię szwonię wydaie złoście ktora potstaremu bardziey offendit nic lecdio kiedy pocrowszy od Zcia Zardy: Domy wielkie y inkichcioro XX Biskupow exagitare y wzbudzac chce pamięcią niewczesną do iakieys pomsty cako tyła non sis semp minusi enfirmi infirmo exiguię animi voluptas ultio Tak ia sadzę.

Czeludoby

że lubo by iakąś urażę pretendował pokaże to co propri
um magnitudinis vere nonest sentire perceptum Sprzy
pomni sobie ów memoriał Nunc Primum offendisti;
(to ieżeli offendis cogitemus quamdiu placueris:) a tak
wszystkiey oćcznie Zoilus nadziei kiedy nieznaydzie
takich ktorych loquaci et ingenioso in contumelias
pobudzic chciał diskursu

Krolową Bonne wspomina darmo bo ona z porzuci
ła Bycryzne. Ta raz Pani chwytasię iey nec dese
ret anitey będzie miał pociechy ktorą implevit co
ta sua.

Nie tu sława ztosc ale de industria non virtutis respe
ctu non habita ratione pietatis chcę publico exponere
odio ex falso antecedenti falsissimam infert consequen
tiam. Tom uczyniła przedtym. To było y teraz Non
est quidem dignus ex quo petatur odio. Przecież niepodo
bna się nierozgniewać non irasci ubi ira Sciendum
est et nolle emendare peccatum ubi peccatum est nie
podobna. Iako ten zaiadły na cudzy honor niepamię
taiąc y na swoię sumnienie nagrodził co in
genti quadam malitia certamine aperuit et non
probavit

Czemu raczey ieżeli katholik niemowił lochatem tę
Bycryzne czyniłam et in publicum ilem mogła do ktore
wyświadczałam et privatis omni possibili modo moy ef
fekt niemogę tedy tylko spodziewać się że iako exacti se
culi annales memorabunt eum laude Panowania Nay. Mat
Żonka. Tak teraz causae pro communi omnium utilita
te mei affectus non torquebuntur in prava. A tak kto
kolwiek przeciwne rzeczy dicere nisi clam nonoulte albo
pana non ducit albo się zato in conscientia musi wsty
dzić Niewiem zas ktory stanowniczym uczynił że
trakty na Nabożenstwa zapisuie że difficultate po
wrotu do Zamku grozi Ieśli IW: Woiewody Płockiego
człowieka aequanimi et dignitatis coronata obzeran
tissimi straszy fantazya ze konfederacye ia kres

obiecuie

obiecnie iak korumiem ze verydencya Warszawska inquam oculi Nayiasnieyszey Pani nunquam flectunt ut non quid deleant inveniant nieiest tak powabna Albe przecie aby prywatny złośliwy Skrypt miał ancere od niey. tym kto tak niemysli ani prudenser mysli mo że niemaią erasionem propter quam trudno podać się quasi victam ratione quæ non est albo pokazać dobra strony metu qui est vanus

Indigenat wspomina Kodronemu kardynalstwo wielkiemu dobroci ... recitudine Kodricomi przeruszycanso favore et plausu otrzymany że nawet do cios Seymu tego dać mu niechciano Godnosci kardynals two oczy nie iest że honor Oyczyznie o Biskupstwie Kra kowskim na co mowi kiedy postępki życie młodszy vi vere inaco sobie wytłowę wkuiąc tym Nayiasnieysza Pani pewnie niemyśli ta quanquam godzito by się ob memoriam wielkiego życia si quid valeret tak pręci wego et omnibus seculis godnego Starusrka u konsentowac

A skodzi droga do Zołkwi Resolucya na godzi pewnie niedla Sekretu Hanetu bo ich tam nie wiele z piniędzmi ale co wiem procerto genuine to piszę ex fasi presumpcione. Bo zgadzaią się rela cye że przecie przed kompanią Budziacką ios Nay iaśnieyszy Pan Pisat. Quo quid aptabilius bo nie tyl ko zabiegł by discordiam Domestico ale iako wielkiego Dzia da Zołkiewskiego ultima voluntas otakyta byłaby Sa culo ad erudicionem drugą niewziowszy nie. Prawda że Szlachcianki siedzą przyiciele ale te tego że maią krewnych opiekunow ktorzy indemnisti for tuny ich provident ktore zas niemaią tych to y naraiają ta y sobie dnia myślą o sobie nihil profuturum mądrem ztobą niosę bonadzi prawda niemasz żeby tylko na ie dnym mieyscu ratować niesdrzempuie ten chocy lu lum musasar on Końskie. Namnieysze kalumnie pod który przymowki nunquam grati sunt qui hoc cu

ere

cie Soles Niedopowiadam bo rozumiem że iako S. Fe
lix Męczennik na pogańskiey plunowszy statuy obalił
ię. Deus ipso contemptu sama przez się tak skara
na ruet ona laesio.

Przypomnieć się iednak godzi to com o prostych wdo
wach w Doktorze S. czytał a w tym bardziey in godniey
sza pretendere sobie mote. Descendunt viduarum
lachrimae ex oculis in terram ast de terra in coe
lum clamant et vindictam extorquent silet vidu
a lingua sed oculi loquuntur tto co Doktor An
gelski notuie że większa kara była tych co Koy
zeszcie uwło czyli niż na tych co złotego ciołka
adorowali bo na tamtych miecz tylko lewitów bu
rzyłey na twych ogień z nieba spadł. Cave tibi
hoc ktokolwiek to napisałeś

A ieżeli język Bogacza naywięcey cierpiał ex men
te Doktorów że manducabat carnes crudas
to iest sławę ludzką szarpał
Iużem był skończył ale nie godzi się quasi splices
w tym że skrypcie pessime wspomnionych za
pomnieć lubo ci sch... których pedes inno
center deaurem habent et vocem in capitulo
respondebunt pro se
Napada Naprzód ut disordinatiori auctoris ordinem
serwem na P. Referendarza koron: Quid iniquus recens
offensum dessepulam eum quem falso aggreditur iakoby
miał servilibus in tribunali Regni obsequiis czy ex
perzencyey czy fortuny nabywać Ktoż może melius uzi
teraz się wiedza apud maiores nostros prawidła
przeciwieżenia się in iure patrio od starszych swoich
ordynowany honestissime rozdawał spraw Niedopasowo
wał quod minime etiam probo ... ale się tylko
przysłuchywał

przysłuchywał Day Boże aby Młodz nasza iako to bywa to przedtym albo do woyny albo do prawa wpłekowała się wyższy by z niey porzytek y honor mieli. My Appli kowany potym do kancellaryey koronney przy dzi siejszym Xiędzu Biskupie Krakowskim a na ten czas pieczętarza potym przy Xiędzu Gnińskim et sic non interrupto ordine

A iezeli mu zas crimini vertitur non tum doskonały albo lada iako to persony sine pro judicio tertii chodzenie novum accusationis genus. Jezeli nato Szkodzic ma że suma o mnium laborum przy nim była w iem że by się był obrzedł bez tego w tym magnam partem Zelnowca utracił propter continuas expe ditiones ktore dla oboyga Narodow kan cellaryey ponosił

Rad bym wiedział co się z naszemi dzieie expedy cyami. To niewiem ani znam ktoby abo chciał abo mogł pro dignitate R. P. tak pracowac do kancellaryey Darmo tedy iako honor petitur to curo dze nia każdemu a par dat y toleyczny atribuuntur z kto rych dał by rationem siquis publicè opponeret

Provehitur daley pruritu in omne nefas temeritas kiedy ingeniora meliora aggreditur Jeżeli Pana kasztelana Kra kowskiego ex privata injuria publicam diffidentiam parat umawiaiąc w to maligne tym którego zabawił że extra ambitum lubo non extra ambitum ktoże poporzno tei niezmyślonej powinnej Rzeczypospolitey Miłości zar liwey kuoyczynie peten ani myśli arguit go potym takimi kich ktore niegdy powinien wielbiemy nanquam sobis defendo Xiędzu Nayias: provisis in publicum quod tempus mo nebat affekt poź mistwu Wyrzuca na tczy

yszym

y tym chcę invidiam uczynię że ludzi którzy by się do
boru zerzi odrywa do rokoszu: Obrotowi jeszcze nie czas
Nie umniejszają tam pewnie lubo tak mało garstką nie
wielesz nieprzyjaciela znowu ile że ei tako ex pro
prio [?]tellicio będzie magis iuneri podobno expedi
ti quam praelio

A tak zaradziło pióro nodum in scirpo quod sciut magis
quam invenit że lucrari siquidquam patet bo clarissi
dinem virtutum famam semper integram infensus
ten ex professo hostis nie zatłumi ani zamaże prawdzi
wych in publicum zasług fałszywemi a oraz tak zło
śliwemi opporzycjami

Nie zapomniał inquietus et vanus homo y Pana Woje
wody Ruskiego człowieka prisci moris który ze
velata fronte et pectore według ewangeliey Latet
nunc in defensionem bo każdy kto ma substancyą et
frugalitate vel et parsimonia honesta zebraną mu
simul dać vindicias poniewierza sukienką na każde
go przydać się może

Iunxit wielkim ludziom et sexum inbellem dawne zdo
mu Pańskiego bdziecinstwa et ex majoribus sługi Panią
Letro y Panią Dupont. Córka modestissime se gerit.
Brać się trzeba żeby propero in ultionem Dos emplaria
złośliwa et ad nocendum avida magis quam potens nie
była skarana ręka. Ale potym visia hic in chartam
supplicia neglexi dla tego resplendescunt flumina tak ob
scuris nec luce dignus partus

Kończąc boysek ażnażbyś inimicos lubo pro jus
ticia nunquam satis expet.) tym czegom się nauczył dla
uno Non est sapientis insectari conviciis. Principes
praecipue feminas Królowey Jey Mci i zatomieszkodzi
torum

bo cum tot mala ruliper usum perendi jam nacta ble in a

ut horem pena paratur Bo iako honor nalgrodri quo

modo vulnus sanabitur cum cicatrix sit mansura ku

Zycz bom katolik z tego ale to wiem zarzykutu uia

ry S. ze tego pierwszego dnia w ow czasnie z tosilicy

Autor wstydzic się bedzie

Praetensiones Nayiaśnieyszego Krolewicza Jegomsci Jakuba o ktore mere tylko iako o swoie nie wchodząc in Disquisitionem Praw y Zapisow Krolowey Imsci prymawiasz

1mum Punctum Domina adjuratia powinna provi dere subsistentiam Dzieciom swym nie tykaiąc kapitułu kto ra tylko do dzieci nalezy a osobliwie ten ktory iest in sta tu Regio zebrany

2dum Punctum Domina adjuratia według cwyczaiow y praw wzana wszytkie długi płacic nieodsyłaiąc ie ad he redes. Terar zas od padła ktora zeniesię na Zapisach od S.P. Krola Imsci y Krolowey Jeyk Mci Specyfikowanych super bonis ziemiewniki Markoszow et Bludow tedy Krolowey Jey Msci non competit realem tych dobr gdac possessionem a tym bardziey ze te do bra iuz za panowania Swiętey P. Krola Jegomsci nabyte mniey by iuz adjuratio pociągać miały.

3tium Punctum Poniewaz Domina adjuratia iuxtra pra lim ciężary y długi wszytkie znosic powinna tedy to co Krolewicz Jmc zniosł długow aby było rekompensatum ile gdy tot konfirmuię karta drialegeka kardynała ze za wyliczeniem pewney sumy Krolowey Jey Msci od ktorey iuz odebrał kwit Krolewicz Jegomsci non tene tur do wypłacenia długow

4tum a ze według tey że karty kardynała Jey Msci do żadnych niekownosci Krolowa Jey Mc deklarowała się nie interesowac tedy examinowac potrzeba y do przy

siągi

sięgi adiere tych wszystkich ktorzy temi rzeczami zawiado 76
wali iezeli wszytkie mobilia znayduią się in toto excipuiąc
niektore ornamenta pokoiowe w Grotkowi zostaiące y srebra
ktore Krolewicz Iehc Krolowey Iehmci darowal

Ttium strony rezensow ktore się znayduią tak po Dobrach
Dziedzicznych iako y Ekonomicznych lub w Zbozach lub
w pieniędzach lub w dlugach zaległych między podda
nemi iezeli maią podpadac sub nus adjudicationem Kro
lowey Iey Mci submitto iudicio Ichmsciow Panow wy
Sadzonych przyczem tą informacyą że więcey
nad dwakroc sto tysięcy nie zerwalat Krolowey
Iey Mci.

6tum kiedy post finitum calculum Krolewicz Iego
Mosc we wszytkich pretensyach swoich będzie satis
factus tedy sumy na Malborskich wzyskach Imcia Dapif
erskiego Biskupa Kuiawskiego y inne rzeczy ktore się znay
dą u Krolewicza Iego Mci z ktorych dac rachunek dekla
ruiące y submittuie się comportare albo respektem
innych sum wzyskach Krolowey Iey Mci zostaią
cych porzecz

Septimum Punctum Stada ponieważ należą
ad haeredes Krolewicz Iego Mosc uprasza o extradycyą
y in sortem iego

8vum Ponieważ za medyacyą Ieo Imci Kardynała
tak stanęło że Krolewiczowie Ichmsc z Pawel Tyzenhoffe
Pucka y innych sudziez y częscią intraty z Kiszowa olaw
skiego dzielić się maią Dobr trzymac gdyż in hoc com
muni zostawac sobie nie życzy

9num a że nie tylko in bonis mundis ma bydz obwa
rowana suma Krolowey Iey Mci ale tez aequiva
lens intrata na Mieysce tych sto tysięcy ktore z Cup
punctualiter odbieral Krolewicz Iego Mosc powinna bydz
rekompensowana uprasza Krolewicz żeby długi inquan
tum się iakie na Dobrach tych pokazy zkąd inąd uspo
koione były ktore iuxta intentionem S.P. Krola
Iego Mci

Jego Mości do Królewicza iego Mości interesso
wać się nie powinny.

<u>10mum</u> Poniewasz expensa y wyprawa Królewi
cza Jego Mści przed weselem od Nayiaśnieyszy po
dziców należała tedy uprasza Królewicza Jego Mści
aby tych Dłużników inquantum by się iaki znalazł
Nieodstępuiących do Królewicza Jego Mości ukonten
tować.

<u>11mum</u> Strony podhaiec Jego Królowa Jmość do tych czas
mała y trzyma iaka ma bydz dalsza dispozycya
poniewasz Królewicz Jego Mść do tych czas trzeciey części
Podhorzec y Brodow aż do Wesela swego nie nieprzy
cypował będzie iako Non emancipatus na prowizyey Nay
iaśnieyszych Rodziców swoich z dobroczynney łaski
y respektowi Królowey Jey Mści Królewicz Jego
Mść zostawuie

<u>12dum</u> Rodzone Kleynotow na ktorych iest suma Kro
lewiczow [illegible] asecurowana życzy mieć sobie
Królewicz Jego Mść specificationem et taxationem loca
tionem według zdania Królowey Jey Mści

<u>13tium</u> Do uspokoienia tych wszystkich trudności
gdy przyidzie ad exdimissionem życzy sobie Króle
wicz aby od kleynotow zaczęło tym iednak wszyst
kim zdaie się Królewicz na dobroczynną łaskę Kro
lowey Jey Mości maiąc sobie Nayiększą satisfakcyą
akomodować się we wszystkim Królowey

Konsyderacye do wodzące że Królowa
Jura adwitalicia przez Króla Zmarłego
In aequalitate status będącego zapisane
ad praesens pretendere nie może

Pierwsza konsyderacya prawa koronne securitatem uni
um uxorialium warujące tylko respectu et effectum teo
soby iako z Konstytucyi Anni 1631 Fol 3 iż o dobrach
ziemskich dziedzicznych tym wszystkim ktorzy extra eun
dem aequalitatem stoią y w osobach swoich iako kolwiek
preeminencyą maią zagrodziła drogę do nabywania Dobr

Szlache

Szlacheckich Ziemskich Dziedzicznych Capita zas do
wolna sę extra paritatem et aequalitatem consequenter
to wszytko co in aequalitate paritate status zostały
tym podległe było tym samym prawem iest rozwiązane
ne y całe evanuit zapisy zas ad vitalitatem w dobra
zawieraiące powpadały eodem instanti gdy kro
lowa Iey Mość Pany koronowano zostałá przez ich
praeeminentiam otrzymaną przez koronę Polską sobie
acquisivit.

Druga konsyderacya iż pacta dni zwendało
Nayiaśnieyszy Krol Pan Zmarły widząc dobrze iż po
dług allegowaney konstytucyey anni 1631 mogłaby
była K. J. M. na Seymach executionem oney promovere cavit
sobie retentionem dobr swoich dziedzicznych bo aby
pactis et consensu Rei Publicae niemogł ich retinere
Ieżeli tedy własnych dobr dziedzicznych bez pakt
y Rz Pltey pozwolenia niegodziło Nayiaśnieyszemu Panu
trzymać tak że krolowey Iey Mści regressus ad iura aequ
alitatis może być kiedy per praeeminentiam rega
lem extincta a potym konsensem Rzeczypltey całey na
Seymie non ratificata

Trzecia konsyderacya

Starostwa y dzierżawy krolewstwa Ich Mściow posesiey
będące zaraz post electionem podlegały iuribus maiesta
tow Panskich propter praeeminentiam Regalem y na
leżały ad distributivam iustitiam et gratiam Zaczym
Rzptá chcąc przy posesyey tych ze starostw krolewstwo
Ich Mści zachować speciali confessione 1576 fol 29 tit:
Obvie maiestati Panskiei ad vera sua iura zostawały pro
hac sola vice dispensando cum constitutione 1631 fol 4 tit:
O Wakansach miasta krolowa Iey będąc in aequalitate
status iura communicativa od S.P. krola Imci Zmar
łego na starostwa iako y krol przywileie od Antecess
sorow swoich iednak zostawszy Panem bez woli Rzplitey trzy
mać

mać ich niepodobna było gdyż wszytkie prawa ante
cessorskie upadły y samym tylko consensem RP mogły być po
dźwignione. Iako tedy krolowa nasza plenum do sta
rostw przez pomienioną konstytucyą ius attributum
Tak potrzeba było podobnym prawem iura adiudicata we
sprzeć. bo że niecierp factum pro extinctis censendo y dobra
tak mobilia iako imobilia Nayiaśnieyszym krolewiczom
absq ullo onere jurium praetensorum krolowey po
sessionis tribuenda
Rzecz Pospolita widząc dobrze iż iura adiudicata
krolowey propter praeeminentiam Regalem totaliter
upadły. w konstytucyą anni 1678 fol: 5. tit: o prawach
Nayiaś: Krolowey maryey na Dobrach swoich
reformacyą dwoch kroć sto tysięcy złotych y dwoch
tysięcy czerwonych złotych usq ad terra fata Nayia-
Pani zapisała y asekurowała tym zapisem
konstytucyey wspomnioney uczyniła rekompen
sę odpadłych jurium uxorialium qualitate sta
tus quaesitorum.
Gdy tedy te konsyderacye na Pospolitym prawie koron:
są ufundowane krolowey iura uxorialia in quali
tate status quaesita per praeeminentiam Regalem
extincta sequitur iż bona omnia Mobilia et immobilia
od Nayia: Krolewiczow morte Nayiaś: Krola Imci
derelicta pleno należą iure.

Respons na konsyderacye respectu jurium uxorialium Nayia: Krolowey

A na przodna pierwszą konsyderacyą względem praeeminentii
status tak z konstytucyey anni 1631 Respondetur kmo prae
eminentia status y podniesienie na tron ex qualitate
krolowy krolowych czynić powinno y de facto czyni melio
rem conditionem ich et non deteriorem a tym samym była
by deterior gdyby dla krolowey praeeminencyey odpadać
mieli od Dobr własnych ktore przed inauguracyą spokoynie
trzymali y z niemi się indotowani. 2do konstytucya ta
1631 niepozwala krolom krolowym y innym osobom supra
aequalitatem

aequalitatem będącym de nova radice Dobr Ziemskich Dzie
dzicznych kupowac y nabywac Bli dawnieyszych kto
re mieli przed podniesieniem na tron Krolewski o
nym nieodbiera owszem iako Rzecz deducetur bez
żadney wątpliwości konserwuie. Trzecio Gdyby sta
tus praeeminentia miał confundere iura naturalia
haereditaria paterna Dobr dziedzicznych Synow Nay
iaś: SP Rodzica swego gdyż tak że supra paritatem aequa
litatem status według konstytucyey pactorum conven
torum zostaią. Ale iako dysputowac nikt o tym
Niemoże że Krolewiczom haereditas należy tak
też prawa Matczynskie Nayiaś: Krolowy prawie
iure naturali ex ratione praeeminentiae Regiae pod
żadną niemogą podpadac dubietatem Czwarto tylko to
po samych papierach gdy ich obieraią idą in
publicam directionem czyli konsolidationem. A
le Rzptā krolom obranym Dobr nigdy nieodbierała
Ani Nayiaś: Krolowym wszakże Krol J. P. Oyciec Mi
chał niebył obligowany do abrenuncyacyey Dobrom
dziedzicznym owszem że po śmierci Matki swo
iey trzymał wespoł z ordynacyą Zamoyską

Druga konsyderacya Względem pactorum convento
rum Oyca z Nayiaśnieyszym świętey pamięci Krolem
late militat pro iuribus uxoreis Krolowey. Bo wszy
tkie iura et praerogativae iurium uxoreorum na tychże Do
brach sciągaiące się remanent Nayiaś: Krolowy. Lecz to
ici ktora sequitur conditionem mariti swiy z polnie
z niemi gaudere powinna iuribus et praerogativis Ani
trzeba było na to wyraźnego konsensu Rzptey gdyż sufficit że
Dobra Dziedziczne circa Regiam Domum zostawione na
ktorych iura coniugalia Nay: Krolowy: iako miały
expressam extendentiam tak też implicitum sensum
cabey Rzptey kiedy oto nigdy niedysputowała wszak że
gdyby był Nay: Krol SP przeżył Krolowy Jey Mosci

niepochybnie

niepochybnie ingere iuris adjudatisi zarywałby Dobr Wszystkich krolowey bez zadney kontradikcyey a za tym in mutuis et reciprocis powinna bydz eadem et si milis ratio Praw Małzenskich Nayia: krolowey.

Cosię tknie trzeciey konsyderacyey względem Starostw y Dzierzaw wielka disparitas do Dobr Ziemskich gdyz kiedy Nayia: S.P. krol osiadszy Tron krolewski o dobra et Ekonomie stołowe utratasum Regum Patrimonii do swoiey substancyey należało Starostwa y dzierzawy tanquam panem benemeritorum wrocić y puscic in distributiviam iustitiam et dlategoz trzeba było publicum consensum całey Rzpltey co się stało przez konstytucyą anni 1646 Dobra zas dziedziczne Ziemskie y prawa na nich krolowey małzenskie nie potrzebowały takowey konstytucyey poniewaz per pacta conventa iuz były bez zadney discrepancyey przy nayia: Domu S.P. krola

Do czwartey konsyderacyi idąc względem oprawy Nayia: krolowey konstitucyą Anni 1643 aprobowaney bardzoby to miała była rekompensa prioribz uxoris krolowey 20000 reformacyey na Starostwach gdyz krolowa lekce miała y na zapisanych sobie 200 na Dobrach Dziedzicznych S.P. krola eo quod ad vitalem usum fructum wszystkich wszystkich dobr y sum Niemogłaby tedy oprawa od N: Rzey apekurowana czynić nagrodą praw małzenskich krolowey kiedy ta oprawa Rzecz Pospolita uczyniła niewrzadną rekompensą a tobie sublevatonem iurium uxorialium krolowey tey mocy ale chwalebnym zwyczaiem y przykładem inszych Nayia: krolowych ktorym to z R.P.ta in piyną consortium Throni et thoni et in solatium Praw społnych około to dobra Pospolitego swiadczyc zwykła.

Iako tedy ius haereditarium S.P. krola JMści do Dobr Dziedzicznych per eminentiam każą regii ceasingui niemogło

S krolewiczowie

i krolewicztowie so legitimi ejusdem juris haeredes
Jak ter jura Uxoria krolowey parem cum marito con
ditionem maiącey przez ter krolewską Emię
cyą retractari extingui et labefactari illatenq
nie mogą.

Racie ad Defensionem Racyi Jus Advitalitiale Krolowey Seymowi injiciandum

1mo Rz. Pta nasza Nieboszczykowi krolowi dupli
ci jure gaudere pozwoliła Iure electi bo go obrała
krolem Et iure nobili bo mu dobra Ziemskie z
ktoremi accepit do korony trzymać pozwoliła
2da wprzod była trzeba wybrucie fundacyi deterior
bonorum terrestrium przez krola nieboszczyka aposyt
de superficie iuris advitalitii mowic
3tia Rz. Pta wiedziała o tych dobrach z ktoremi
accepit krol nieboszczyk wiedziała o prawie dożywo
tnim a przecie obrała krola za krola krolo
wą za krolową nulla restrictione reser
vata.
4ta Sukcessorowie krola Nieboszczykowy
z ktoremi zapisu dożywotniego iako
mogą. by dz aktorami injiciani przedie
ti Juris advitalitii
5ta kiedy krol nieboszczyk przyimował ius maies
tatis dołozono in pactis conventis nihil quid
quam derogando iuri bonorum terrestrium
6ta Ipso silentio iest aprobatum ius advitalitium
bo Rz Pta non sensit injuriam Ius Majestatis per conservati
onem juris nobilis przy krolu y przy krolowey bo per
tantam seriem annorum nihil moliebatur
7ma Prawa explicite niemasz ut excludatur krolo
wa a iure suo advitalitio
8va Rz Pta wiedząc dobrze o prawie dożywotnim refor
macyą pro decore et lege majestatis przysądziła krolo
wey bez żadney restrykcyey

Gno

9no Zarzucenie kto krolowe przecie nie miały jus adiusale Nobile Respondeo bonom acceptae uuns z niemi

10mo Niechsie (rzekniekto) krolowa kontentuie iednym prawem albo Iure reformatorio od Rzeczy albo iure adiusalicio od mnie odpowiadam jus reformatorium od RP pro decore maiestatis Ius adiusalicium od Sp. krola pro iure matrimonii RP tedy iako reclamare cetum porwolonej Reformacyey nie moze byto naten czas wiedziate otym prawie dozywocnim y było by to mowic przeciwko sobie Tekius adiusalicium sukcesorowie ebolore nie mogą Niebo szczyka krola bo nie maią racyi contra abusum onego.

11ma Rzecze kto oto krolowie sama nullitatem Dozywocia przyznawa bo iur exdivisionem rzeczy nichomych porwolila. odpowiadam uczynila to n. ex obligatione ale z łaski Dobroci y miłosci Macierzynskiey y przeciwko Synom y ta uczynnon nil prae iudicat rebus imMobilibus

12ma odpowie kto extenditur dozywocie krolowey ale tylko nabytych do brach ad punctum korona cyey nabytych in tantum pozwalam inquantum krol nie nabyd inszych dobr stante titulo Regali bo to rzecz pewna ze a puncto coronationis nabywac dobr nie miał y nie mogł. Dla tego przyznawam ze ligamentum super habendis restringi powinno by ale ze nabywał y uchodziło mu to nabycie Zaczym y ta inskrypcio super habendis legitime extendi ma Boc ten argument ktorego zazywaią ad restringendum jus adiusalisu re Spectu habendorum retorquetur tot ipimu nakrola nie boszczyka y sukcesorow iego

13cia odpowie kto ze krol Nieboszczyk nie nabywał otrzymał zadney donacyey krolowi Nieboszczykowi rzczonej ut iest ius elusio praw Swobody wolnosci bo tuo nomine albo uius krolna siebie kupował Dobra ale kupno iest przeciwko prawu powinno byc amihilowane et cadere in fiscum Lecz a tym iesli RP za krolow iazow Schiksiew capaces posidendorum

Bonorum

bonorum Terrestrium stante iure iestli y sukcessora
mi prawem szlacheckim bydz osądzi Toc y ius adju
dicitium krolowey musi bydz dobre super ha
bitis et habendis.
6sta Pro utrzimo odpowie że to re Rzpta pretensiwe po
zwolita trzymac krolowi dobra ziemskie ale nona
mipiwe more fisco te adjudicare in fundamento prawa
według ktorego ad delatorem dobra każdego
Ziemskiego tych ktorzy są extra parietes en
status konfiskowane bydz powinny odpowiada
że Rzpta krola obierając tey kondycyey krolowi niebo
szczykowi w pektach nie pozwoliła żeby swo
ich dobr odstąpić to mogł by się nie podając
panowania. Ale ta Materia ad praesens
non quadrat.

Punkta Pretensyey Rzptey do Śp. Krola Jana III Polskiego Krola.

1mo że deklaracye obiecał wykupić y oddać Rzptey et
non praestitit. Czego teraz powinna Rzpta
upomnieć się
2do ludzi ktorą niechowalna usługą Rzptey iako
antecessorow ie ego pocałkowaniery tedy coby
to uczyniło przez lata panowania trzeba żeby
się tego Rzpta upomniała 3tio Starostwa trzy
mał będąc krolem co Niepowinien był za
wszystkie lata wrocona Ma bydz in statu
4ta Dybernie ekonomiey y starostw nasy za
bierał a woysku zabierał y nie dawał te powinny
bydz zawszystkie lata teraz przywrocone 5to utra
cił Rzp. Podole ukraine kozakow Zaporowskich
barzo potrzebnych ani dbał żeby to kiedy od
bierać mogł teraz trzeba żeby te miliony porostałe
były obrocone na obronienie tych prowincyi
6to przedawał urzędy ktore przed tym krolowie dawali dla
tego aby za nie dano poczty y ludzi na usługę Rzptey
ktorych trudno teraz było komu stawiać kiedy ie dro
go zapłacił zaczym concludi się że każdy powinien się
tego upomnieć

Rachunek

Rachunek krotki Domu Krolewskiego z Jego ypnyvatnemi pretendencyami

Aby sa Materia szczęśliwey da koy Kietrudnila elekcyey wriotem nasię cigarr ewaluandarum repe tundarum które qua publice qua priva tim wielkiego kosta pamięć już dawno una rodow postronnych im mortalitati in[illegible] Sa gvinis ejy Religiie tak Zwarie veniuntur apresiarnie nie do podycia tey pracy naprzod szczera Prawda a potym honor narodu naszego ktory go nie tylko pro[illegible] dido censu ale za wszytkie szczęśliwey srodkiey zbiory nierad bym zaprzedal więc dobrym porządkiem a minori [illegible] poczynaiąc od majus naprzod z pryvatnemi in Aleu lum pro Domo Regia wchody

Starzą się przyiadem że Urzędy. in radty ktore im dawno opisalal dobrze musieli Ale i wszystkie Pan niechay sobie przypomni ięquo pretio krolow obie rają ktory wszak urnaiż ze im cz kryvd nie dzieie kiedy co daią za honory gdyż to czyniąqua si ex kontraktu Bo ieżeli krol Suma pobierać musi sobie u poddanych drogo krolestwo kupować czemuż zaś poddani u krola dystrybudywy sku pywać niemaią a w tym krolewstwie z wtaszcza w ktorym Pan bene meritis przed rodowitemi nie udzielić niemoże bo by pozgrne familie repulsam w prozbach twoich we nasey mitkach y tey Mar[illegible] iako mowią zarar bisy wszyli.

Że zas krol Kiborszczyk drogo kupił krolestwo wielkiego Senatora Ze Biskupa Kuiawskiego listem do Jeia kardynata pisanym do wodnie tego pro buie w ktorym wspomina że krolowa Lekki in hoc merito wielkie na elekcyey wyprzpała pie niędze aby była mu za krolem uczyniła Troska tak wielkie mu Sena torowi dla ewiar tanquam mely [illegible] [illegible] y wse arcana intrans[illegible] Dictuing z pryvat nemi wet zawsze es in parte quinta.

Niech że ostrzeż owi Przypyszpią, ktorzy po woiewodz twach brali dowozie ode dworu z urzędy, ktorzy na Sey mach y Seymikach porzecz i [illegible]: A zato tylko

tylko co iest załosnieysza aby byli powiadczali kie
dy by było potrzeba to zbawiennego dla Oyczyzny
czynić
Rzecz ucieszno powiem ktorey sam byłem oczyi
stym swiadkiem na tym Seymie pamiętnym nakto
rym Liga z Cesarzem JeMcią stawała za tedy ktocis
lime impugnabatur od wielu takdalece że ieden
Poseł ausus est dicere palam iż pierwey umrze niżli na
tę ligę pozwoli Nato krol ze śmiechem nas wszys
tkich przytomnie stoiących zawoł: requiescat in pa
ce gdy tedy trudno było choc z dobrym dzieiem ni
ci contra torrentem zmazawszy dobrzesnego prze
ciwnego Ducha instructa Krolowa Woiewodę
pewnego y z tym że poszła do swego pokoiu we
wzać rozkazała Wszyscy też curiosi między drzwo
isie drzwi zakryli się tam krolowa przypom
niawszy Woiewodzie multa beneficia y iako
na pierścien slubny corkę iego dano 20 ta ażeli
by ovezte zachodziło mieyszza będzie 40
wedle ~~ta~~ wodnych y dla kosta y piechoty sz
quadron.
Ledwie się do Izby Senatorskiey wrocili ponim
exorcyzmie aż razem z nich ieden iuż zaczyna
formalibus Posui ori meo custodiam Imy consi
w Duchu prawie smy się pukali Et hoc admirien
to Liga owa stanęła Niech tu sobie kazdy ex uno
casu millenos firmuie atu cum privatis preten
densibus in parte powinna być kwita
Przywołyuwam tych owych ktorzy się podczas pakowa
nia JKr Nieboszczyka Krola żenili niechsię spirzą wszys
cy a obaczą co na upominki weselne z skarbu krolewskiego
wynieśli bom słyszał wyuy głos krola Nieboszczyka wte
słowa narzekaiący na mnie że czasem honorarium
wezmę niech też porachuią co mi nawet same upomin
ki kosztuią nie uspominaiąc largiciyi potocznych Niech
o nich JMX Przeremski Referendarz kor: ktory się tey dy
strybutywy tytułat na expense takowe da prawdzie świa
dectwo to tylko pamiętam że to na miesiąc na kilka
y tysięcy ubogy wychodziło z skarbu. Ruszę się
gorze

gowie w starorzech krymach et insuspectis criminis
koszem królewskim chowane co korzystać mogli
Na koniec cum privatis pro Domo Regia rachuję z
wszystkiem wszędy do królewskiego Skarbu Chocim
skie widemskie y inne bogate korzyści wchodzić
do rocznie z Dóbr dziedzicznych et quasi dzie
dzicznych milion prawie nie rachuię z więcey ca
trzy powinnoby było w skarbie haereditaryi
census przez panowanie iego dwadzieścia y
kilka milionow znaydować a trzy 6 milionow
cum scandalo gentium na dzieci ubogie został
ostatek purpura królewska consumpsit żeby
tę purpurę nostra paupertatem pokrywał
że toli przecież aby abalienis tak wielkiey
duszy raczył parcere Deus Nie zawadziło by nie
tak na Domu królewskiego iako instrumentorum aulae
zapatrywać się collekcyi Naprzykład weyrzeć
w tak wielkie iednego Ministra Aulae et Regem
fortun incrementa które non absque astutia
Nie z pomocą nie z boli nie z tego co boli ale tayem
no iakoś zgromadziły się drogą. Była to iedna z
ka inter maiestatem et supplices która do siebie
wielu odwracała król czysto gratis dawał
zaraz gratis czysto sobie brała tą y exempla są
obawiające się aby się to do króla nie donosiło lecz
wracać musiała Tym by tedy nie zawadziło
na prywatos praetendet
Mógł nieboszczyk in aliquibus punctis pactis con
ventis nie uczynić zadosyć ale poczni po elekcyach retro
idąc żeli król który ex aspecto przyrzekł wypełnił toż y
iure repetundarum condemnari może lub wielkim za
sługom y chorom małe defekta darować należy. Powi
nien by prawda szkołę rycerską dla młodzi wystawić
ale mało że to była szkoła pod lekkim imieniem pod żurawiem
pod kapturem na sądzikach y w ilu dworach szkoła młodzi
naszey rycerska gdzie młodź byczuska własną swą wyły
nie rzechmistrzowską wprawować charakter to [illegible]

ki bywały

ki bywały po ktorych nas przez zapalone od Ordy
wiszary na Budziaki y niepuste pola zwycięsko
prowadzał. Porzućmy te fraszki et mendalia czasu
Dosyć żeby to było na Nas ćwiczenia kiedybiśmy pro
tym orężem te odszukali krainy ktorych pro
tkolwiek nasi bez indzienierow ludzi rycerskich
dostali nie trzymaymy więcey przed umar dyza
Hektorem takim gnusnym orężem.
Powinien był ex pactis y fortecę wystawić tras
prostym zdaniem na nasze Polskie sprawy y drugi
rozwalilibym roskazał to propter egzekwatem publi
cam żadney w porządku dobrym niemożemy uczy
nić tylko z nich oportunitatem nieprzyiacielowi
naszemu czyniemy abyśmy potym ex otiis upisze
szkody nasze wykurzyli niezmierny iak dostanie chał
berka Musieliśmy Brandeburczykowi tamtu wod
nemi długo opłakać Jak Toruń y nasze nawet stare gro
chowemy krolewskie długo były pod szwedem niedały
żeśmy lesarskich na rasurka prosili tym do
brze wiedzy łupy wielkie szwarczym nam
iest Kamieniec ieżeli nie onym komendant fadal
nym troiańskim z ktorego na nas ognie y strz
ły wypadaią codziennie
Ale krol w tym był punkcie wypłacił kiedy nowe
Troyce okopy kordonskie y inne po wszystkich swych
Majętnościach fortecy y obronę wystawił o ktore
tyle iako o statki pogańskie rozbiiały po
wodzi:
Ieżeli zaś X. Prat pamiętny Bod: cokolwiek więcey
na regestrze zostanie Pan Bog iey za tego offiara zapłaci
kocy sama przyznać musi nienawiść ... krol: ... ...
świeć ... szukatale w przod Boskiey chwały
pomnożenia y zakonow korzyści zwycięskich
a potym szczegolnego pożytku ... y zachowa
nia wolney tey urodzie wolności
Domnieiy nasze trzeba ultimarii proles Regia
ktora dawnym zwyczaiem ad provisionem pei ... na
acie powinna sumptibus wychowany y edukowana
Privatis numquam omneni ... była Widzianam na niey pa
trzyć było iako na owę na szpalerach osoby ktore
wzrok

wzrok nasz karmią a same nie potrzebuią od nas po karmu więcey dlatego należałoby R.Pta ex praesentibus zrzec ktora zawsze generosissime z krolami obchodzić się swoiemi y pamiętaiąc nato że non habet eventus sordida praeda bonos niechciała się nigdy ex spoliis invidiosis obławiać

Reflexie na teraznieyszy czas przed konwokacyą dla informacyey Woiewodztwom

Lubo ciężkie zawsze y pełne niebezpieczenstwa tak postronnego iako y wewnętrznego sub interregnis przychodziły na R.P. naszą fatorum revolutiones nigdy iednak cięższa y zawilsza a condita Rei Publicae forma non contigit wszyscy znie naszey crisis iako po swiezo zeszłym z swiata S.P. Kroli I.M. naszego kiedy tak wielką y ciężką woynę Turecką ex vi colligationis foederatae involuta R.P. nie tylko ma ab extra indubitatum hostem ale też wewnątrz in statu suo wielkiemi niechęciami y rozerwionemi zacnych Domow Familii vix non aeque hostibus zamieszana y zaćmiona zostaie.

Na tym tedy czasie kiedy viribus suis orbata capite R.P.ta restitutum należy na przyszłey konwokacyey omne studium publicè et universaliter impendere necessitati status et redintegrationi consonum tedy iest et optime necessarium z przyszłych tey naszey more solito et numero praedicato curata electionem Confoederatione Anni 1670 et non augendo numerum y facultate plenaria instructos wyprawić aby to cokolwiek R.P.ta ex recto commodo suo nie tylko pro conservatione libertatis ale ad sananda vulnera R.P.cae conducibile rozumieć y proponować będzie trutinować consultare da P. Bog na konwokacyey eum R.P.ta mieli.

Należeć będzie na konwokacyey rozerwione y zawzięte przeciwko sobie Domy wielkie et livorum animos exasperatos ante omnia ad unionem combinationem przywieść aby sobie wszelkie amore Patriae zelo in Patriam wrazie tak nie darowali niechęci y uraży

A iezeliby cię skombinować niemogli to przynaymniey

aby

wśrodek nasz targnią a same niepotrzebuią od nas pokarmu
Wyie y dla tego] aby suspendantur interessa ad pe
catiorem et tranquilliorem Reipublicae statum nie mieszaiąc
interessami prywatnemi publiczny Reipublicae obrad konsy
deracyą y generalnie ostrzedz et quam firmissime
opisać to ad internam Reipublicae securitatem nec divida
unitu Reipublicae corpus należy.
Ad externam dać securitatem dać Ichmciom Panom Posłom
facultatem namówienia sposobów ujęcia woyska
y ssekurowania expedycyi całey a tym
czasem aby tot Woysko in obsequio Reipublicae zatrzymać ex
pedit na konwokacyey uchwalić podatki aby
eoquem militem policzyć y postać w czterzy y
strony granic od Nieprzyiaciela
Żeleni serio animadwersioni Ichmciów Posłów aby
zaraz na początku konwokacyey upomnieli się
rigide satisfactionem prawa o postach ludzi cudzoziem
skich aby ktorzy extra karakterem legationis zostaią
odebrawszy expedycyie swoie w czasie ex pre
scripto legum excedant finibus Regni y do swoich
Panow powracali ktorzy bez karakteru intra
Regnum a osobliwie w Warszawie in residentia
Regia permanent y przemieszkiwaią ktorzy
ani servitoratem Reipublicae Domui nieobligowani h
ni civibus civitatis adscripti aby sine omni
cunctatione do Państw swoich powracali bo ta
kowi ludzie extranei iako są curati hostes
libertatis tak zwyczaynie praktykami
swemi mieszaią Rzeczy et per artes ac astus su
os divisivi civium sensibus et animas ad interitum
libertatem Reipublicae trahunt
Exorbitancye y vulnera tak wielkie podziały in
statu satisfactum ale przeciwko tym w cale spodziewać
Quod summum est wszystkie kardines legum
ani libertas ani jus vetandi in vigore zostały Magi
stratus officia et ministeria tylko obarczone zgoła
wszystka summa rerum in absoluto Dominio circa dmum
statum dependentissime była to wszystko z zguby
swoiey Publicissima całey Reipublicae injuria et magistra
tum

tuum Ministrorum ex ubi incuria czyli convenientia wypadło Expedit necessario na tey konwokacyey nieodkładaiąc tylko ut moris erat sub ante[ri]oribus interregnis do Elekcyi: Jin ordinandum edu lere magistratum et Ministra Regni in su is prerogativis utwierdzić

Dalta convensa Meliori securitate na mowie opisać y obwarować y wszytkie Rzeczy sub Nere senatum in cunctanter et irremisibiliter ex rationibus ktore sie suo loco et tempore Mere godzi będzie Rzecz lepiey et sine invi dia teraz przyidzie niżeli potym cum futuro ignande certo niż y securo Igni traktować.

Nierawadziłoby podobno dać facultatem Ichmościom pp Postom wyznania sie na konwokacyey in fundamento Statutu tit. Thesaurarii y iego resonancyi: o Skarby y zbiory Krolewskie Sobie interveniendibus pozostałe w Warszawie z Zołkwi y z na innych miey scach z Korone tako sie obrocity albo obracaią et quia autoritate cuius consensu et deposito reis suis ruszone być miały poniewaz ex fama communi constat że w Warszawie per mi nistros Status ad quos de lege należało by było to że sie publico Respectu et titulo Stato powinno ter było ex opibus regalibus Skarbu devoluta Sortes in Rem Rzeczy Miasto anissato defuncto.

Ns Ew miał bym niedrogi dodatnie w Instrukcyey aby sie Ichmość pp Postowie Sebata leczenie to tu pewna będzie Depositorio Stożonego co a mosz nowo na konwokacyi by denominandi ktore nescitur cuius consensu ze Skarbu krolewskiego z podpisiem wyniesione z pod Areszta wynowie le publicam ygnominiam Senatorskim y Ziemskie Woiewodztwa tey Rzeczy Validum roburi et fulcrum Rei Pul eximium zgromadzone op

probrium

frobrium gentis liberæ Lechami Polskiemi narwa
no y inneyż przypomnieć mogo Jemur aut honori
illusiones in Senatus consiliis zwyczaynie sque
Sui ordini et libertati derogantes ktorych ten in
depressionem prerogativæ Nobilitatis zażywał.
To perfunctorie przy spieszoney tey okazyey
prudentia liberi cujus et zelosi assertori libertatis
sufficies ad præsens suggerere ordine sequenti. Namie
niey więcey da Bog suo loco et tempore to amor
libertatis et Zelus pro bono publico sug-
gerere uspomoże.

Punkta do Reflexyi Seymikowey do Obwarowania bardzo potrzebne in futurum.

1mo Konfederacyą Żeby iak nayporządniey Obwarowac ad normam drugich Konfederacyi które są in Volumine legum contra Ambitum gravamina.

2do Dom Krolewski Obostrzedz Aby nie mieszał się in Factiones internas a Osobliwie Krolowa tak pod czas Konwocacyi iako y rezydencyi przy Celebrowaniu

3tio Aby Krolewiczowie iak pacta conventa mieć chcą sub aequalitate zostawili y Kandydacyi nie pretendowali poniewaz prærogativas honoris Domus Regiæ optinent w drugim punkcie pakta Conventa et tylko vivente Principe rozciągaią się, ktorzyby zas ex Civibus ad Ambitum Krolewiczowie et turbandam Rempublicam dopomagali legacye y honory Kościelne odprawowali sine Consensu Reipublica y korrupcyami zwodzili y z wolnych Szlachty Serwitorami Ich poczynili. Faktorami przeciwko tym iak contra hostes Patriæ insurgere wszyscy powinni.

4to A że Krolowa Oderwała się z tym do Xiąt Rzymu przez prywatne Osoby że iako Byciei ciągo wyprowadził Szwedów tak y ią Umiała by wprowadzić takie słowa godne są reflexyi y inne porady lub iuramento Osob tych które to stykwiczycy sic ... znaty iako y to nie może że Krolowa Rzym adprowadza y Civibus y Senatorom y deferet ich fakcyom od Wierności Rzpltey a miesza przez Osoby utriusque sexus.

in Considerationem

in considerationem mocno wziąć trzeba to do pióro na konwokacyey y Elekcyey będzie kiedy uzurmowawszy się w Fakcye grozbą y pieniądzmi bez Consensu Rzptey podzielonemi exercebitur Regia muliere imperium a wolny głos będzie pro oppressione

5to Trzeba opisać potrzeba iako królowa y królowy y szlachcianką oraz być może et quibus iuribus et quo Modo gaudere powinna

6to Że zas suspectus iest Rzpltey królowey tey Ambitius na się y na synow tedy aby nie było w Warszawie praesens consiliis dui gabinetowey uradach y niemiszkałaby w niey tak na konwokacyi iak Elekcyi obwarować trzeba na rozumiem y w Domie królewskim który scindet hem Plam in diversa contraria studia kiedy naybardziey iedności potrzeba Ministri zaś że króla Francuskiego non deficient suggerere Media lubo ich Marszałek oczyści aby się z rząd apprentowali

7mo Aże gwardyie po królu które pod rządem Marszałkowskim do Rzptey należące powinny zostawać iuramentum fidelitatis praestare porozbierał Dom królewski dla siebie nie czekaiąc pogrzebu królewskiego przez co kilka set ludzi miała przy sobie ponieważ dla powagi Rzptey in consiliis Warty nie będzie pro maiestate et securitate publica chyba by tylko Marszałkowską Piechotę która non sufficeret decori et defensioni Publicae aby tedy te gwardie powracano prawem obostrzyć albo przeciw tym nim iako contumaces consurgere wyprawiwszy do Xcia kardynała aby admoneat Dom ten żeby się do gwardyey żadnym miary nie interesowali oddali te albo znosić ie iak buntowney nie posłuszne

8vo Domu królew: z biory porozbierane post interitum principem cognitioni Rei Pcae subiungi iako

Niemi

niemi y Dom Królewski podzielony y Prawa Królowey JeyMości zachowane y Hipotheca Reipublicae obwarowane y pieniądze tak wielkie niewywodzone extra Regnum bydź maią iako nie mniey pretensiones Reipublicae Pactis Conventis obwarowane reservari maią dzierżeni wzgląd Reipublicae należeć ma.

Aby tedy nietykana była Massa Substantiae Regiae usq. ad decisionem Reipublicae na Konwokacyi przez Posłów z Seymików zeszliśmy obwarowawszy Jmć P. Starszaskowi, Jmć P. Podskarbiemu W. Koronnym podziękować że się manifestowali circa praerogativas Reipublicae iako y z Listu Jmć Pana Krakowskiego od Jmci pisanego w tey materyi abunde patet y approbować Laudo tych Ichkeß-Tuow postępek spisawszy że contra intentum oto przyszłych Assessorów stawać będą a Xiąże Jmci uprosić aby w tym Iura Reipublicae authoritate sua tueatur, y admoneat w tym Królową JeyMość y Dom Królewski, żeby się tych Dóbr nie tykali aż do decizyey Rzptey. A zeżli między się rozebrali contra manifestationem Jmć Pana Starszatta y Podskarbiego WW. Koronnych żeby nazad komportowali rozebrany Depozyt sub sigillo Ichmściów sub hac ambitione in Iuribus et exclusione totali. Nawet Konfederować się iako nayprędzey należy.

Także y to z Królową JeyMością expostulare zako się wyżey namieniło aby Gwardyą do pierwszey Star-Battkowskiey oddali y aby się tego Xże Jmć Prymas upominał, bo iako się to zawsze działo ze w Skarbcu Iura aby pieniędzmi y potęgą Rzpltey Iura imponere, należy iako nayleprzey z Konfederować potrzeba.

3tio Ambitus Panów suspectus a wszak mowię Hetmański stante exemplo przeszłey Elekcyey ex metu potęgi y Fakcyi wiążących się do tego powinien bydź obwarowany albo zniesiony abo meliori modo byleby temu zabieżeć drogę iak nayleprzey przez Konfederacyą.

10mo Co przydać należy żeby nie na Elekcyi ale na Konwokacyi Pacta Conventa obwarowane były y do kończone żeby ich potym po obraniu Króla nie poprawiano.

11mo Dobra też y majętności które Król JMć ponabywał tak pod swoim iako y cudzym imieniem za Panowania swego nie mające na to Konstytucyi ex Consensu Publico, słuszna by była aby JmP. Podskarbi Koronny powziął (?) na Rzpltą iako nullo iure haereditatis subsistentia ale ad Ærarium devolvenda y żeby to postanowić (?) [illegible] y iure [illegible] Regnantibus żeby na potym przestrzegali Praw dotkniętych (?) się [illegible] nie pozwalali sobie Durante Regno nabywać Dóbr Szlacheckich contra mentem et instituta Rzpltey expressa et clara.

12do Iż perniciosum iest aby JchMć Panowie Posłowie nie mogli się dać uwieść obietnicami et praemijs które wynikać będą zbiorów Substancyi Królewskiey pozostałey et ab Haeredibus [illegible] Rzpltey odebranych. Przeto obostrzeć trzeba Laudo et Confoederatione quam efficacissime, bo gdy iest na to małe lekarstwo będzie fides honor et Conscientia aby za obstrzec executione Pospolitego Ruszenia exorbitantes którzy by sobie pozwolili więcey nad Commissa od Braci albo corrupcie dali się uwieść sub poena amissionis Honorow et incapacitate onych et privatione Nobilitatis ac alijs poenis.

13tio Privatorum też praetensiones słusznie także względem długów na majętnościach przeciwko prawu nabytych y za Wakanse wyliczonych Sum, co prawie całą Rzpltą zruynowało, w respekcie konsyderacyi mieć należy.

14to et w obieraniu Posłów należy uważać ażeby nie byli subiecta Panowania przyszłego, którzy by byli instrumentem do złamania Praw naszych w Rzpltey.

Replika na Puncta do Refleksyi Seymikowe (?)

które innata odium [illegible] Maiestatowi Saskiemu et per consequens pozostałemu Domowi Saskiemu in fundamento Legum ale ex motivo swoich własnych prywat ob spem [illegible] informowa-

ty.

ty y Nobilitati dla informowania Instrukcyi contra Domum Regiam na Seym Convocationis y per obcecationem Stanu Szlacheckiego astus swoie coloryzuie sub velo że to niby dla wolney Elekcyi Przyszłego Pana po Seymikach rozdaty. Ale kto słusznie uważy naturam horum motuum przeciwko Domowi Krolewskiemu to uzna że to venenum sub dulci melle ziegum na wolne Szlacheckie karki od ktorego motores praesentis mali per asveta remedia uniknąć by się mogli, a wszytko zwalić na Stan Szlachecki y fortuny iego. ktorych to Punktow tales Titulus. Punkta do Reflexyi Seymikow Ante Konfederacyi iako nayporządniey etc. Respondetur. To prawda że nihil dignus et iustus iako tak.

2do Dom Krolewski obostrzec aby się niemieszał in Factiones externas et internas osobliwie Krolowa JMść.

R. Jeżeli to iest prawdziwy żeby się ku Całości Oyczyzny szczerze prowaduiący perswazya de Electione libera Pana tym Narodom a nie inna to ku Domowi Krolewskiemu .... Prywat Studio et interessantium ... Zamyszlania Oyczyzny informatione accensa

Aby iuż to należało nobilitati takowe dawać consilia na Seymikach aby more Staropolskich Antenatow starali się żeby Granice iakonaylepiey ufortyfikowane propter securitatem Liberae Electionis żeby nieprzyiaciel pod się upatrzoną pogodę nie kusił się wtargnąć w Państwo azeby osobliwie mieć animadversyą na ambitum Szweda na Państwa per illicita media, ktorego intencye iuż się tu rozsiały po Polszcze że to publice protulit, iż ieżeli wnidzie w Konkurrencyą o Koronę Polską to pierwey sobie wprowadzi 80 mil Woyska azeby Panow y Szlachtę Polską nawiedził, iako też szanować Panow y Senatorow swoich Polskich similiter y na ..... Bawarskiego per ..... menta tylko per factiones et conductam mercedem aspirantis na Krolestwo, y nataż insżych wiele z iedem vestigijs do Korony sięgaiących.

Studere adinvenire media azeby e gremio Senatus oraz y Rycerskiego Koła wyrugowali commodo factiones et privato Senatus żeby nie cupiditate mu... nenę boiaźnią łask Panskich uwodzili się ale .....

inspiratio

inspiratio Ducha S. y wolnych narodow Prawo ex Pacem Państwa podawać będą tego promowowali. Oczym wszystkich lubo naypotrzebnieyszym nec mentio.

Dom Krolewski zaho integrum vitae scelerisq purum zbostrzygać jest osiarowajprimum Respekt et invitissimum żeby przeżto niebyprzec czego na ostatnie Łokmanie y zgube tey Oyczyzny Dom Krolewski nienazwawidy nażbe zey y Fakcyach tylko w Bogu a w staropolskiey tylko swych Narodow cnoicie zuż ont zaho in corrupto federe przez kilkaset Lat trzy wolnościach wiary y szczerey miłości etiam post fatal krolom y Panom swoim dochowywali per liberam Electionem pozostałych Sukcessorow ich successive iednego po drugim na Państwo y Thron osadzili, a często choć incapacibus zalu tamenis skrzy myśloń owegoto wielkiego Kazimierza Stefana Bathorego dobierali y ten samie obierali. Widzieść y z klasztorow Paryskich zaho to owego Kazimierza iuż Zakonnika za Dyspensami do korony w Wyiazdach y na Prowincyi dali. Nie inszych Prywat tylko z szczerey obserwancyi y miłości ku Panom swoim chcie wzely każdy ich Sukcessor na wstąpieniu Pobrany lub Koronie umiem. Capite zaco benedixit Dominijs ze Oyczyzna efforuit in culmen Sławy y rozprzestrzenienie Państwo.

Podobnym sposobem postępuie y z teraźniey szego Monarchy którego suprema sugemus fata z pozostałemi Naiasnieyszemi Sukcessorami zaho imperium hoc prius omnis ex parte manentibus quam obtinentibus pomnięy na merita Oycowskie ku tey Oyczyznie Walecznych Dzielności wszelkie cnoty y wszystkim Dawnieyszym Monarchom wrowny Paragon osiabsit invidia przewyższaiące. Co zaho non tacui a proprio stipite gadentibus pomni niepodobna żeby windicetam niemiała zato nad fatq stosiq timere boć zawsze choć nieyrychło sequitur ingratos ultor a tergo Deus.

Trzo wzely

3tiō. Ażeby Krolewiczowie Ichmć Pacta Conventa mieć
chcą sub Aequalitate zostawali y Kandydacyi żadną
miarą nie pretendowali. Respondetur. To iako iniu-
stissimum przeciwko prawom y prerogatywie Domu Kro-
lewskiego, tak też y stabilini niepowinno, bo są Prawa
y Konstytucye od Rzpltey Krolom poprzysiężone, że
pozostałych Sukcessorow in praerogativa et honore Re-
galis observatione mieć się obligowała, tylko że Domi-
num ad libere agendum devolvi powinno.

Praerogativa zaś Regalis et honor zawsze iest supra
Aequalitatem toć y Krolewiczowie Ichmć według Prawa
in Aequalitate zostawać niemogą ale zawsze supra ia-
ko Domus Regia, a do tego ktora Principem felicitas
Civium, tak to będzie ozdoba y postronnych Nacyi Na-
rodu Polskiego że oni praecipuo cultu supra Aequalitatem
iako należy Dom Krolewski [illegible].

Candidaturam żeby Krolewiczowie Ichmć niepreten-
dowali Sensum cuius loco niesłusznie uważę, to nietylko
ko Prerogatywom Domu Krolewskiego ale y praeiudicium
libere Electionis czyni. Bo to natura liberae Electionis
kogo inter Candidatos chcieć admittere iako podczas Ele-
kcyi bis memoriae Krola Imci [illegible] y Imci P. Polanow-
skiego ex equestri ordine adnumerarunt Candydacyi
y kogo chcieć obrać za Pana. Proscribere zaś kogo
iako to teraz praetendo exemplo Krolewiczow Ichmć
niepowinni być inter Candidatos admissibiles iakoby
abbreviare potestatem liberae Electionis z tych niemoże
obrać, bo iako nigdy ta libera Electio pati niemoże tak
też y to illatum iako niesłusznie observari niepowinno.

4to. Aże Krolowa Jejmć wspomniała przed
tak wielą Ludzi, [illegible] wszystkich [illegible] y mowę
że iako prywatni dali się weznać Rzpltey taky za [illegible]
[illegible] postąpić. Takie słowa godne [illegible].

Respondetur. To prawda że godne są słowa
[illegible] y uwagi aby się Pacta Conventa dobrze rozkoł-
[illegible] ex adductis exemplis że tak [illegible]

[illegible]

watnych osob wolno tylko nieprzyjacielskim oprywatne swe interessa prowadząc fakcye Dobro tey Rzpltey gubić a drudzy ob quamdeny Laesionem Łedwie żey in partes nie sufferunt. et coż dopiero ieżeli będzie offensa y provocata s. swe inaczey nigdy niemyśli y może przynieść te fermentia mała Oyczyznie tey zwłaszcza kiedy to invigilant całego Chrześcianstwa Monarchowie żeby nie Aneurasz aby niedaę opprimere inwidioses po zostałego Domu Krolewskiego wszystkie.

Insza to Reflexia y remedium bydz niemoże stało nieobchodzity tak dure contra fas et decens stare possibilej Cnoty z Domem Krolewskim y supersedowac ab hac ingratitudine gdy in majori parte passa per media depreciationis a niedomuchac nowy, boto et pannis Apostus non desunt tela. et dopiero Domowi Krolewskiemu coto y Kredyt, y Jus, a przytym zawrzec ostumnienie zeznaia będzie Bogu na strasznym sądzie dac rachunek że per hos motus Rzptey z Domem Krolewskim podam in periculum perniciei

3tio Jako opisac potrzeba iako Krolowa JeyMość y Krolowy radem y Szlachcianky bydz może et quibus Juribus gaudere może et quo modo

Respondetur. Iz niepotrzebny kwestyą multiplicare entia sine necessitate propter exhibendam iniuriam et laesionem Krolowey JeyMości nienależyta niepotrzebny umysł. Boć iuna: statuit uxor sequitur conditionem mariti, Krolowa JeyMość była za Krolem wolnemi głosami obranym, y z onym że razem na Wawelki Krakowskim ukoronowana. Boć iey titulum Regium nikt niemoże adimere gdyż iako asserunt Theologowie że to et per Omnipotentiam Divinam poludzku mowiąc bydz odmienno niemoże quod fuit ut non fit.

Żeby zas Szlachcianki miała bydz razem z tym nie przewyższy y nieiest to disputabile do honor Krolewski wszystkie przewyzszła Szlachectwa wyrze

nie stanie

nu stanu po gwiazdach leto Das inscius legum toten
powinien bydź animosus w pytaniu. Quibus Juribus et
quomodo gaudere powinna ponieważ loquuntur Kon-
stytucye Rzpltey co za Jura Krolowey Jeymości nemine
contradicente przyznały iak Lachowieckie reformacye y
samemy zapisowały co iako irrevocabile tak też in dubi-
tabile quibus Juribus ma gaudere Krolowa Jeymość.

Octo Że pasim suspectus Krolowey Jeymości am-
bitus nadzieiey na synow aby niebyła praesens w War-
szawie. Respondetur Niejest to suspectum ale documen-
tale że synowie Krolowey Jeymości iako tabula rasa
podający tym wolnym Narodom co na nich per liberam
Electionem napiszą do całemu Swiatu gloriam gentis
na zaszczyt Imienia Polskiego na wszystkie zaostrzone-
go nieprzyiaciela tey Oyczyzne na rozprzestrzenienie
Granic y Panstw gotowi prezentować więc daremnie
tytułowani suspecti Ambitie. Krolowey Jeymości y Krolewiczow
Ichmciow alienare z Warszawy pod czas Konwokacyey
y Elekcyi bardziey to ieszcze suspectum. Dla czego to alie-
nowanie bo nie dla tego iako y na przeszłych Krole-
wiczowie Ichmc. bo nie zostawali nadziei w takowych
a do tego choć by niebyli sami praesentes gdyby chcie-
li toby mogli quod vellent exercere per subordinatos.
Więc podobno nie dla tego chcą to alienare Kro-
lewskiego Domu z Warszawy ale inszy w tym prywatne
zakres niezgruntowane Enigma et sphynx Zastrwius mon-
strum in detrimentum Oyczyzny. Niezbożna Rzeczy
Domowi Krolewskiemu aby miał scindere tempora
in diversa et contraria studia bo z niego to tylko inten-
tum ut bene sit Patriae.

9mo. et że Gwardie ktore po Krolu Jmci &c.

Respondetur. Gdy były to Gwardie po Krolu Jmci pozostałe
pieniądzmi Rzpltey były wyciągnione y onemi na Dwo-
rze Panskim sustentowane a niżeli Ogniwa żeby powin-
ny nalezec do Jurisdykcyi Jm. P. Marszałka dla Rzpltey

powagi

powagi et securitate publica ale ze Kosztem Skarbu prywatnego Krola Imci zaciągnione propter decentiam Majestatu własnym swoim kosztem chowane od Krolewiczow Ichmciow to coc wprawdzie nemo alieno stipendio militari powinien. Taką rzeczą trzebaby wszystkich Panow z nadwornych ludzi y piechoty odrac czego dotąd nie bywało czynic. Ratio że swoim kosztem zaciągnieni, tak similiter y Krolewiczow Ichmciow tyczy się tak rigorose wniesta petere.

8vo Zbiory Domu Krolewskiego pozostałe &c: Ad 8vum Żadnym sposobem cavere Rempublicam do Zbiorow Krolewskich medium wynaleść się niemoże chyba per fas et nefas bo ani prawa o tym ani stan dawnych zwyczajow. Bracie żeby zbiory Krolewskie miały kiedy Cognitioni Reipublicae subesse ani też nomine tutoris do Krolewiczowie Ichmc też z łaski Bożey maturi żyju swoi Panowie. Ani się bać żeby extra Regnum pieniędze wywiezione nie były. Bo tu w tym wolnym Państwie zawsze influunt tak też effluunt pieniędze naymniey o Domu supponi nie jest tu proporcja tak nie tylko y Domowi Krolewskiemu, do tego Krolewiczowie Ichmc tam amplissimum fortunarum Panowie, pewnie za granicę wynosić się niegodzi y owszem tu pieniędze consument o ktorych to tylko de verbis podobno quantum vis a w rzeczy samey nie tak sita.

Pretensyi też żadnych Rzplta niema ad Domum Regiam chyba a perversis capitibus tractionis na ktore Dom Krolewski zięt tenty ze ma z tego jus loco et tempore kiedy nulla ratio iesta aby miała massa substantiae Regiae in dispositione a rzeltyzy ta Smiey sequestro Rzplitey zostawić. Y owszem powinna Rzplta obaczyć coto się za emergenda inconvenientia co z tego poydą na ojczyznę, Ziecet in magnis et purius exemplis odebraniem fautorow Imci ściwiego od Imci P. Koniecpolskiego pozbawiła florentissimam Provinciam Ukrainy Polskiey a przytym tedwie się y Summa

Pinczarzy

konfederacye we Krwi własney tak wiele rady niezawi-
dzyta. Zostane Regimenty w Dobra piae memoriae Imci
Pana Marszałka Lubomirskiego y Hetmana WK
z ordynansu Krola Imci Kazimierza, co za miasta Oy-
czyznie przyniosły sanguis de terra clamat do
tych czas na miastach a dopierož u ktorych Boże tak
się stało iako perversa subiecta na zgubę tey Oyczy-
zny daią consilia żeby Dobra y maiętności ktore Ich
Imc za Panowania swego ponabywał Imc P. Podskarbi
WK. na Rzptą pozasiadał żeby Krolewiczowi Jchmć
adigeret ad comportationem substantiae Regiae sub
rigore na ktory prawdziwego Polaka stupet animus hor-
ret mens że się niewdzięczny ważył sub specie [illegible]
in [illegible] et exclusione totali perswadować w ktorym tego
zamysłu ania odmienić a perversi zech się nie przydzie Ob-
czyi Rzptey trzebaby iey sobie iuż tężyć że non est dies
nisi ista perditionis meae et adesse festinant tempora
i skutki inaudita bo tacente Domo Regia (co nie podobna)
Sam Pan Bog omnis innocentiae vindex ciężko by y zem-
ścił ale y pogranicznym Monarchom dawno czuwaią-
cym o Panowanie tego Krolestwa otworzylibyśmy drz-
wi zeby sub pretextu vindicandae Regiae Domus oppressio-
nis doczego ich fides Regnantium y zwyczayna protekcya
Domow pozostałych Krolewskich obliguie tę wolność
w niewolę y poddaństwo niezamienili a ziednocze-
nie Oyczyzny tey na ktorą się nayszerzey odwołuiemy
in partes miedzy się nie podzielili. czego edocent nos exem-
pla zgromionych Węgierskich y tak wielu Krolestw simi-
li modo y samym Krolewiczom Jchm omni ex parte nie
iuż in spe ale in documento wielkim Kawalerom et respon-
dere et certare paratis nec vires nec tela desunt.

Ito falsa opinio y zła dyskredytowania tylko
apud Populum ogłoszona żeby mieli temi pieniądzmi
chcieć iura Rzptey impugnare bo ich ta intencya szła-
ło zeszłe stante vita Krola Imci Krolewicz się na zwoiowa-
nie Budziakow, expugnacya Budziakow y Kamieńca La-
za swoie młode aby zył krwawili y te tam pieniądze spendowali

Rzona

niena impugnowanie Iurum tylko tych których Persona Lat=
ska w dożnanych obozowych kampaniach zuz odwołała
arma Utrumq' cano.

9no Ambitus Piastow suspectus a clare mo=
wię Hermanilo &c: Respondetur. to że jest liberum
munus Electionis więc silentio magis praetereundum.

10mo. Ito przydać należy żeby niena Elekcyi
ale &c: Respondetur. Że to jest Publiczny interes
więc godzien jest od każdego omni Laude.

11mo. Ale ta intencya y falsa illacya omni
virtuptio godna że Krol Jmc Haereditates Substancyi
contra Leges Reipcae ponabywał, bo żaden nie znajdzie
się taki żeby miał utyskiwać przynamniey na żadny
kwotę niedopłacony Substancyi, ale kto ultro et be=
nevole przedać chciał, ad solidum zapłacono y należy=
cie nabyto nie contra Leges Regni bo żadne nonobstan=
terunt Krolow aby nie mieli nabywać należycie Suc=
cessoribus Substancyi bo i to iezeli nay mnieyszemu
wolno szlachcicowi iako nayniżey Substancyi nabydź
dopieroż przeciez Krolom zwłaszcza in hoc libero Re=
gno nie wiedząc cuius będą fortunae Successorowie
zostanie ich iako bez Substancyi pietas Paterna
et decus Maiestatis et Gentis niepozwala.

A iezeli contra Leges Krol Jmc nabywał
Substancyi. Toc się działo w wolnym Narodzie wol=
no było na Seymikach, na Seymach, Radach, Sena=
torom upomnieć się że tego nie godzi. Do czego nieraz
w głosach. Swoich Sam Krol Jmc Animował że tu
Campum Przy Narodzie wolny mają anie gdzie indziey
podeyrzliwie wymowienia nie iezeli uznaliś y wszystkie
odemnie detrimentum Wolnościom naszym ay prawom
poprzysiężonym gdzie nigdy żadney nieodbierali prze
stroge tylko summa Gloria summas Laudes dobre
go Panowania w ten czas należało wymowic contra
Leges Regni kupowania Substancyi gdyby illicitum by=
ło nie teraz ob solam invidiam gdzie to trzebaby
zmarłych Haeredes iako Potomkow ad elicienda dobrze

nabytych

nabytych Maietnośći testimonia Sukcesstanie nie= 90
tak tez wielka kopia nabytych maietnośći bo wszyst=
kie które Domu Krolewskiego ex avitis antecessori=
bus tylko co poprzykupowane in vicinitate odtychże
sponte zbywali.
2do Privatorum praetensiones tak względem
Respondetur. Privatorum praetensiones słuszne do Do=
mu Krolewskiego zadne niemogą bydz chyba onego per
Dzierżawca media opressiones. Co względem Długow na
Maietnośćiach. To się zadne niewynayduią a choćby się
wynalazły nienależy perturbare his impostoris
Pretensiami y daremnie irritare Dom Krolewski y prze=
to bonum publicum bo iest nad to forum ten ktoremu
unas et Reges et Domus Regia subest.
Za Walense Wyciągniewne Summy co całą prawie
Rzplitę zruynowało neguaquam: niech meritissima
Domus wtey Oyczyznie remoto omni respectu przyzna
iż ieżeli nieodbierali gratis honorow y Dan były tyl=
ko dla Oyczyzny łożyli swe przysługi iest dokumentem
praemiata Domus JchMciow PP. Lubomirskich ktorzy
tot honores tot praemia łask Panskich ob nullum meri=
cedem tylko ob sola merita large odbierali. Similiter
y Dom JchMciow PP. Potockich ktorzy ieżeli co czasem
ofiarowali to bardziey causa humanitatis a więcey ob
sola merita tak wiele JchMć odbierało Panem me=
ritorum. Sędziesz JchM PP. Lubomirskey magna
wtey że Oyczyznie merentes przyznać muszę że gra=
tias in Domum loquimur Domini, kiedy JmP. Marszał=
tek W. Kor. dziwney był post ascensum Pana na Tron tak
wielki ministri status vrzęd sine spe et voto bo ieszcze
w młodym wieku życia familię deklaracyą odebrał Zbo=
mu to Umiętow wziętem w Dom Umiętow wracam
Takim że sposobem JmP. Podskarbi W.K. wziął mniey=
szy laskę a potym Podskarbstwo Koronne za ktore=
ne od Dworu podana Kondycya ale perswazya Nie=
boszczki Pani Woiewodziny Kijowskiey a urodzona Ge=
nerositas coz za Krwody uymowała JmP. Podstoli Ko=
ronny

rnny którego wielkie uważać gdy obaczył to oko Pań:
skie w usługach Pańskich y woiennych w swoim
życie do Obozu ten wiek kani zastać każdy żalu y
Koniuszostwo Koronne JmPanu Koniuszemu Ko:
niecpolskiemu. Eodem modo owemu dulus recorda:
tionis wielkiemu Woiennikowi JmP. Rzewuskiemu
Starostwo Chełmskie y Nowosieleckie za opere Ber:
leszdocemu żalu za zginało z tą kondycyą multum
petit qui bene erwit.

Przyszna y JmP. Woda Sieradzki ex Equestri ordi:
ne nataś wysokim oraz y zaraz posadzony krzesle
ze ob nullum meritum tylko ob capacitatem meri:
tysimi sowi ale też wyznaie lecharączy prawdę tak
wielu nieporównanych w Senacie zasadzonych ludziej
y officyalistow po Woiewództwach y Powiatach zasłużo:
nego żołnierza benementorum pane od tegoż Pana
nakarmionego że uniego więcey zawsze uważył zasłu:
gę ku oyczyźnie niżeli ofiarowanie damny, chyba
tylko od tego wzięto z Pańskich z łaska temi czasy
znaydowało) coto zasługi swoie mogłby w Suka
dzie z komputować a nayuiększe zawsze a nayuiększe
zawsze dopominał się wakanse.

A nie dopierosz za tego Krola Jmci ale y za inych
zawsze panowały te zwyczaie dania boc tak szczu:
płemi intratami od Rzpltey niepodobna Krolom pro
Maiestate et honore Gentis wysustentować się o:
sobliwie przeszłemu który to magnam portionem
intraty musiał dawać na pensyą roczną niektorym
Senatorom y obywatelom Woiewództw. Po gdy którego
nie dochodziło zaraz się stawał nieprzyiaznym Panu

A 2do etże periculum est aby JchMP. Hetmanie
niemogli się dać obietnicami et promissis uwodzić które
wynikać będą z Zborow Krolewskich.

Respondetur Ten konkluduiąc punkt pełen
admirationis być musi że uprzeci Dobrodzieyanema
łaskami tego Monarchy plusquam etiam w dobroci y
klemencyi Pańskiey waleczney od Nieprzyiaciół obszyny

Koronie

obronie iam subigendae Agamemnonis Troiae emancipati rodunt viscera w pozostałych Jego Nayiaśnieyszych Sukcessorach niesłusznemi zawzietościami y tak cięszkich obiekcyi Dyskredytowaniem apud Populum. Co natakowe niewdzięczności rzeby postronne Nacye nieomylną odbierały wiadomość iż owa Sedes Chrześciańska Rzym która daiąc primum między Monarchami Chrześciańskiemu Królowi Statuam Jego Nieśmiertelney Pamięci in foro Romano inaudito exemplo wystawić dedykowała co pograniczne Cesarskie Państwa u których wpoczne Wielki brzmi Echo że Salvator et liberator noster z rąk Pogańskich, co owi czterdziestu Xiąg Był na Wiedeńskiey Woynie pod Kommendą Jego zostaiący: Co po czwartkowey Parkanskiey nienawiści Polaków mieli niedla przegrania bitwy bo tak mutabilis Alea fortunae umie. Ale że tak Woiennego Pana odbieżeli y na Szansie Zguby wydali. Po którym gdybyśmy mieli takiego chociażbyśmy dziesięć życia mieli każdebyśmy ochotnie postradali za niego.

Co rzecze sam gruby Poganin który musiał także temu Panu przyznawać nieco innego tylko hańbę y sromotę niegdy sławnemu Imieniowi Polskiemu że niewdzięcznym iest: monstrum ac triumphorum nieśmiertelnemu na wszystkie wieki Panu swoiemu w pozostałych Jego Nayiaśnieyszych Sukcessorach.

Rekurs do następujących czynię wieków które nieomylne w poczne czasy merita et iustificationem niesłusznych interpretacyi tego na wszystkie wieczności nieśmiertelnego Nayiaśnieyszego Monarchy loquentur gdy abbreviacyą czasu bo tylko pridie Seymików re pilno na dopadnienie prywatnie rozdane punkta przez kilka godzin formowana iako nec guttam de mari na iustificacyą oppressae innocentiae można sumere.

Projekt Confoederationis na Seymiki Przed Konwokacyalnie Wydany dla Informacyi do uformowania Partykularnych Konfederacyi.

My Rady

My Rady Senatorowie Dignitarze Urzędnicy y
całe Rycerstwo Wdztwa N. N. doznawszy per ex-
perientiam iako za przeszłego JoKrólów Panowania
kilka kroć razy praetextus wznisłonego Prawa wol-
ney Elekcyi nietylko mięszał animos civium y we-
wnętrzną Obywatelską Confidencyą ale co nayniższa
y nayżałośnieysza Seymi Walne podczas Woyny Tu-
reckiey allidebat in crimen et indefensam Patriam
zostawował otwartą inkursiom Tatarskim Pogańskim
niezmierne clades w Państwo iey inducebat y Pier-
marskie niemi napełniał kraie ogniem y mieczem
przenikające wnętrzności miłey Oyczyzny.

Tedy zabiegaiąc takowym inkonweniencyi-
om ostatniey zgubie Praw y Swobod tey Rzptey na
utwierdzenie wolney Elekcyi czyniemy między so-
bą takową zgodną y poprzysiężoną Konfederacyą.

Iż ieżeliby kto bezbożny y zapamiętały miał się
znaydować, y znaydował w tey Rzptey cuiuscunq. prae-
eminentiae Status Dignitatis et Sexus którzyby mimo Pra-
wo wolney Elekcyi miał y ważył się skrytemi lub o-
twartemi Praktykami, factyami, y korupcyami et qua-
cunq. arte molimine privato fortować kogo na Państwo
lubo samego siebie et per invasionem przybrawszy so-
bie interna albo externa auxilia postronnych Pa-
now, wznieść się, psować, konfundować Prawa wol-
ney Elekcyi aby z tym documentaliter przekona-
ny.

Tedy takowego y takową osobę cuiuscunq. Sta-
tus et Sexus pro hoste Patriae deklaruiemy y Rzszy-
sey in eversionem iako nieprzyiaciela Oyczystego
concurremus tego. Ażeby takiego ambicya y ausus
nad równość Praw y Swobod tey Rzptey nietylko skry-
pta lecz et fortibus factis były poskromione
et prospectum omni modo bezpieczeństwu wolney Elekcyi
oraz mnieyszey Konfederacyi et nadużey Iurato posta-
nawiamy y obliguiemy tak Ichmościów PP. Senatorów y

Lumy ich

samych Siebie iako też Jchmw PP. Posłow na te-
raznieyszey Konwokacyi obranych aby na początek
iey ziachawszy ante omnia utwierdzenia tego pun-
ktu per Generalem Confoederationem Statuum starali się
y domowili się. Et sine eo do żadnych inszych materyi con-
sultationum nieprzystępowali.

A ieżeliby kto tak świątobliwemu postanowieniu
na utrzymanie utwierdzenie y obronę wolney Elekcyi
sprzeciwiał się y na niey niepozwalał, obliguiemy Jchmw
PPw. Posłow sub stricta reddenda ratione na Seymiku Re-
lationis aby niewchodząc w insze materye consultatio-
num zaraz o tym cuncta opera z Jchmciami PP. Sena-
torami Wdztwa naszego przez universały uwiadomi-
li nierozieżdżaiąc się z Konwokacyi ani iey uchoway Bo-
że rozrywaiąc.

Jeżeliby zaś Jchmć PP. Senatorowie byli temu
renuentes tedy aby to Jchmć PP. Posłowie sami uczynili
daiemy im plenariam w tym facultatem aby zatym wza-
iem radzie niechcąc dziś tey miłey Oyczyznie przykładem
Przodkow naszych tąż rezolucyą y odwagą Prawa ich
y oraz wolną Elekcyą zaszczycać się będziemy. Dlatego
zaraz sobie naznaczamy obozowanie po skończonym Sey-
miku teraznieyszym na dzień miesiąca N. na mieys-
cu N. Na ktore tak Jchmć PP. Senatorowie iako Jch-
mć PP. Dignitarze Urzędnicy y wszystka Nobilitas stawić
się będą powinni zwyczaiem pospolitego ruszenia pod
Chorągwie y zwyczayne znaki y tam popis Gene-
ralny przed JmPanem Wdą lub in absentia Jego lo-
cum de Iure tenent odprawić sub poenis de expeditio-
ne Generali Bellica Sancitis

Więc żeby tym porządniey mogł się ten akt
odprawić tedy zaraz przy teraznieyszey Konfederacyi
Jchmw PP. Pułkownikow y Rotmistrzow Powiato-
wych obieramy y pomienionych Jchmw obliguiemy a-
by na ten popis ziachawszy się podnieśli Chorągwie Re-
iestra spisawszy a z pisane z podpisem rąk swoich do

Akt

Akt podali y porządek należyty pod Chorągwiami uczynili Amy niniejszą Konfederacyą obliguiemy się pod poczciwością staropolską Jurata mente wiążemy iż ieżeliby tego była potrzeba in casum forytowania swego z Auxiliis mediis na Państwo albo zepsowanie Generalney Konfederacyi Stanow Rzptey za danem sobie znać y przysłaniem Uniwersałow do Wdztwa y Powiatow według wzwysz opisanego sposobu Trybem Pospolitego Ruszenia pod Chorągwie y Znaki Powiatowe na mieysce umowione naydaley we trzech dniach, od czasu naznaczonego staniemy się more militari z porządnym Rysztunkiem y wyprawą woienną zaraz na poparcie Konwokacyi na utrzymanie Praw y swobod wolney Elekcyi ruszemy się pod Warszawę y przykładem Przodkow naszych przez Generalną Konfederacyą Contra aggressores vel aggressorem Praw Rzptey in destructionem mostiminum consurgemus.

Czego ieżeliby Ichm PP. Senatorowie starszy Bracia nasi, czym nierozumiemy ob aliquam rationem do skutku nieprzywodzili, tedy co in casu obiecamy y mieć chcemy po Jm Panu Pułkowniku aby on za wydaniem Uniwersałow y przysłaniem Konwokacyi ruszył y sprowadził nas pod Warszawę pod ktorego komendą zostawać ad detensionem praw będących stawić się fide et honore conscientiaque obliguiemy sub rigore poenarum de expeditione Bellica Sancitarum.

List Xcia Jmci Kardynała na Seymiki do Wdztw Ziem y Powiatow Koronnych y WXa Litewskiego przed Konwokacyą [illegible]

Kiedy tey Rzptey sine praesidio consilio evano zostawszy też zeszcze super addita fata że nam in spo peniatorum pestu Clipeus tertium odebrany Ktoryśmy zbz oczow niespodziewanie dotąd czynił nie żył reliquum nisi za hac primaticali Spenila Lotta iżcemu tylko oddawszy sortes Tey meżey Oyczy-

zny

zny supremo tatego Swiata Rectori wszelkich zazywać
srzodkow ktoreby mogły całość oney in tuto zatrzymać.
Dla czego po expedyowanych iuż na Seymiki do Wdztwa
Ziem y Powiatow Uniwersałach tak fiducialiter z tey
Czułości y affektu ktorym zawsze Oyczyznie prowinti=
swiadczył WWmćw Panow upraszam abyście przez miłość
tey dla ktorych wszystko y samych siebie powinnismy de-
vovere na teraznieyszym Seymiku Wdztwa swego Consilia
swoie dirigere tak raczyli, ziakoby tristis Respublicae facies
in Laetiora assurgere expectatio Gentium Regni destructa
Stanow Rzpltey Compages ad pristinam formam redigi
dispersa niechęciami distracta niezgody in unum coalesce-
re azatym uchwalenie przyszłey da Bog nowego Pana Ele-
kcyi a moto omni ambitionum metu in fraterna securi-
tate subsequi mogło summum dotego et Principale woda mo-
mentum unio Animorum iako tutissimum Regnorum fir-
mamentum bez ktorey Rzplta tot malis exercita nulla
tenus in plenitudine pożądaney tranquillitatis consiste-
re może.

Upraszam tedy iako nayusilniey WWmć Panow
abyscie zapomniawszy wszystkich prywatnych Interessow
Publicam utilitatem decus Publicum przed oczyma mieli
y na obradzie teraznieyszey Communi zelo sama obro-
na Oyczyzny iako naydoskonalsze ubezpieczenie się
od Pogranicznych Zamysłow ukontentowanie w zasłuży-
manych Zasługach Sanguine merentis Rycerstwa
traktowane były. Gdzie też Artylerya robur mi-
litiae aby debitis posiłkona być mogła Subsi-
dijs.

Fateor niemniey veteris devij reparationem
y restitutio co znalazło lub sub regimine Panowa-
nia przeszłego lub z nas samych coby naprawy po-
trzebowało. Teraz czas et plena ad meliora Libertas
Ja zas ile sił y zdrowia stawać będzie publico bono
wspolnie z WWmć Pany laborare non desistam pe-
wien będąc ad mensuram prawy et Conatuum
nostrarum

nostram retributio od Pana Boga będzie od ktorego
gdy Radem Ucnes Panow Spiritum Charitatis ac
fortitudinis imploro Primatialem zasyłam Ucn Panow Be-
nedictionem piszę się in affectu z Warszawy die 10. Julij
1696. Ucn Panow uprzeymie życzliwym Bratem y po-
wolnym Sługą Mł.

Literæ Eminentissimi Cardinalis ad Con-
ventum Generalem Margeburgensem Terra-
rum Prussiæ

Illustrissime ac Rndme Illrmi Excellmi Perillustres
Magnifici ac Gnosi nobiles et Spectabiles Domini ad
ipsam congregati consessus vestri famam Eclypsato
sole suo Polonus orbis in lucem claresceit albescis Po-
lus et ex sangue illud Reipcæ Corpus magno Statuum
ac Ordinum Prussiæ Spiraculo Animatum Assurgit præ-
storum que sublatum efetetro manuducum consiliorum
vestrorum quondam præses nunc Regni Primas quod ad
solatium Publicis quaestoris. Illmis et Excellentissimis Ma-
gnificis ac Generosis ac Spectabilibus Dnationibus vestris
Commendem nihil opportunius occurrit quam Charitas
et Concordia externis periculis periculis Cardinibus omnis
Provinciæ felicitas stabit Charitas internis malis Concor-
dia externis periculis providebit inde et miles stipendia
et Respublica robur sumet.

Provenient si qua instillaretur in Principem
ingratitudo qui per 20. et ultra Annos gloriæ nostræ
studuit qui laboribus magis quam ætate fractus vi-
vere desijt omnis civium ambitus cumulabitur pru-
denti consilio vestro et si quæ sunt corrigenda in fra-
terna Charitate ac amore corrigentur hæc dum non
tam pro officio quam pro affectu quo in inclitam Provin-
tiam Status ac Ordines Prussiæ feror inscinio pristino
me favori ac benevolentiæ commendans prosperos consi-
liorum successus animitus exopto Varsaviæ die 9 July 1696

List Krolowey Imci

List Krolowey Jey Mości na Seymiki
przed Konwokacyjne do Wdztw Ziem y Powiatow

Maria Kazimira z Bożey Łaski Krolowa Polska wielka
Xiężna Litt: Ruska y Czerniechowska. Wielmożni
Urodzeni uprzeymie wiernie nam mili nieprzestaie=
my do tych czas opłakiwać żałosney a nie spodziewa=
ney Smierci Naiasnieyszego niegdy Krola Jmci Małżon=
ka naszego ktory cieszkim nas y całą Rzpltą zasmu=
ciwszy osieroceniem inszey po Panu Bogu niezostawił
pociechy tylko w życzliwych sercach uprzeymości y
wierności Wmściow ktorym gdy po części żalow naszych
czyniemy Kommunikacyą. Oraz przy ostatnim zmienien=
iego pożegnaniu przychodzi nam za wszelkie w życiu Je=
go wyświadczone uprzeymości y wierności Wmściow dzię=
kować affekty nieustępuiące że dowodna tegoż Naiasnieyszego ś.p.
Małżonka naszego ku tey miłość Oyczyźnie y nieśmierte=
lne z wielkiego całego Narodu sławą aby się znaydą należy=
tą w pamięciach uprzeymości y wierności Wmściow wdzię=
czność y niewygasły respekt, ktoremu gdy teraźnieysze o=
sierocenie nasze wespoł z Naiasnieyszemi Krolewiczami Syna=
mi naszemi naymileyszemu oddaiemy y zalecamy. Oraz do=
brego uprzeymościom Wmściow od Pana Boga życzemy zdro=
wia. Dan w Warszawie 12. Julii 1696. alias Roku MDCXCVI.
Maria Kazimira Krolowa, Wielmożnym Urodzonym
Senatorom, Dignitarzom, Urzędnikom y wszystkiemu Ry=
cerstwu Wdztw Ziem N.N. na Seymik Konwokacyjny
zgromadzonym uprzeymie wiernie nam miłym.

List Krolewiczow Ichmciow na Seymi=
ki przed Konwokacyalne do Wdztw Ziem etc.

Jasnie Wielmożni, Wielmożni nasi wielce Mci Panowie

Jako za nieśmiertelnym tego ktory aufert Principum
corda et Principum Naiaśnieyszy Oyciec Pan y Dobro=
dziey nasz sub Ecclipstica Smiertelności ludzkiey stanę=
wszy Synaktiem cięższy y grubszy nad Cymeryiskie=
ciemie

cienie cały Dom nasz naliczył żałoby tak nam in so-
cietate um Republica Orbitatis et luctus unicum zosta-
ło solatium gdy uważamy że non moritur totus cu-
jus pars maxima vivit nietylko w nieśmiertelney od Pa-
na Boga Duszy ale w pamięci tych oboyga Narodów kto-
rych wolnemi obrany głosami rzedą wprzód do obrony iuż
do Korony pospieszył Regali hoc vinculo tym bardziey mi-
tey Oyczyznie ad Ictibus osobę swoię Pański gdziekol-
wiek imminebant Oyczyznie Martis discrimina na za-
szczyt opponebat antecessorum suorum auxit gloriam tych
narodów nominis immortalitatem propugnavit. Paterna
Regiąż in Palestra potentatem erudivit iako własnemi
niewczasami y fatygami charissimorum Civium quietem
periculis proprijs singulorum pacis dulcedinem conser-
vare tak dalece usiłował, że non sibi sed toti credidit
servire mundo.

His in Rempublicam Studijs enutriti laboribus
imitati teyże Oyczyzny amorem et auram spirantes
offerimus UM Panom w osobach naszych figuram sub-
stantiae Patris et lumen Paternae gloriae in confidentiam
in amorem na którym nigdy osierociałemu Naiaśnieysz-
szych Królów Potomstwu nie schodziło. Si autorem tracta
ab experientia z tych deus et subsidium Oyczyznie
crevit potentati Regum obligatio tym większy im
większe ab arbitrio sui populo odbierali beneficia.
Teraz prosperrimos consiliorum eventus UM Pa-
nom życzące zostaiemy w Warszawie Ca-
lendis Julij 1696. UM Panow szczerze życzliwy
y powolni Słudzy Jakub, Ludwik, Ale-
xander Konstanty Królewiczowie Pol-
scy. Iaśnie Wielmożnym Wielmożnym Ichmo-
Panom Dignitarzom, Urzędnikom, y wszytkiemu
Rycerstwu Województwa N. vel Ziemie N. Powiatu N.
na Seymik Konwokacyiny zgromadzonym naszym
wielce Mściwym Panom.

List Imć. Jabłonow[skiego]

List JmPana Jablonowskiego Kasztella=
na Krakowskiego Hetm. W. Kor. na tez Seymikach
przed Konfed.

Jaśnie Wielmożni, Wielmożni, Moi wielce Mci
Panowie y Bracia. Łzy wprzod niż słowa wy=
ciska osierociały Rzpltey Status, iaket ille terra=
rum fragor, illud fulmen Europæ, straciliśmy Pana
a ia mego Dobrodzieia amat dici Pater atq Prin=
ceps, niewątpię że każdego z WmPanow bolesie ser=
ce do tego by tego nieżałował śmierci in quo vivi=
mus, żałuie Polska iako Krola et Deus Regni in=
clitum, żałuie całe Chrześciaństwo iako ante mu=
rale suum. To tylko w żalach tołgę czyni że nieśmiertel=
ność Dzieł y czynow Walecznego Pana tanquam super=
stitem stawia vivit post funera magnus żyie w sercach
naszych żyi będzie wiecznością wiekow pro nobis sollici=
tur prosequuntur.

Kiedy zaś widzimy nedum remigio latus y Wm
WmPanom otwieraią się tempora curarum, odzywam się
y ia ku swiadczonymey WMciPanom submissye y
szczerey ku Dobru Pospolitemu usługowaniem a iako cały
wiek moy poswięciłem usibus Rzpltey tak cokolwiek wemnie
dali dotychczas vel de ultimo vivente bydz może mioy oyczyznie
swobodom y wolnościom iey zdrowie moie pro victima samych
WmPanow testimonia oswiadczy iako mię wierność ku Krolom
Panom ku Rzpltey szczerość y miłość non ostentanda virtute aut
per artem nienaruszenie przez te lata sluzyt.

Tenże wemnie y teraz sensus taż tenacitudo
tenże Libertatis amor et coniuncta z WmPany voluntas
y teraz każda akcya moia nieinaczey mię pokaże tylko
iako optima WmPanow pro Republica mieć zechcą studia
zabieram się na rozleczy iey z tąd iescze lepiey zalecić mię W=
nym WmPanom może obsequij fidelitas.

Aże konserwacya całości Rzpltey ab extra primas cu=
ras zabiera informować nie trzeba przypomnieć tylko należy
iak długa tak cięszka y niebezpieczna trzyma nas woyna poki
żył tak mądry Pan bellis indomitus et martis amor y wygrożony
nieprzyiaciele

nieprzyiacielowi nietak iesżcze desperaty bylismy casibus gdy zas teraz nierozrządzenia nieprzyiaciela obudzi koniunktura nimis grande periculum oztaszać WmPanowie potrzeba co Publica dawno podata fama y każdy z WmPanow experientia status uczynita uwiadomać żalu cze stas Woysko ieśmeta causas in aperto mam WmPanowie tak wielki Borg u Rzptey Hiberny zdełat vix quota parzechi dochodzą konsistencya w pustym a dotego karistia nad zwyczay y pamięć Victualium amowego expresse głod pogranicze nisleyący złegdziak ostabiate siły nasze y natak wielkie niebezpieczeństwa quam simus impares zważyć łatwo WmPanom.

Wiąc abyście efficatia securitatis WmPanowie wzięci chcieli przed tym media więce proszę y Publico obz stor amore iakie zas widzę sposoby zdanie moie WmPanom otwieram aby naprzod asekurowawi y ubezpieczyć Woysko ad Defensionem Rzptey gdy zas przyslim nieposilić sukursem y spes meliores przez applikacyą Publiczną nieuczynicie racyąście iako pro preterito tako et in futurum wzpłacy. Zachcecie wtym WmPanowie lubo gravem dotyąd et infructuosam do dalszey służby militum Rzeczey w ustawicznych z nieprzyiacielem y zimą y latem boiach z Diversią Rolligatom ze Stawą narodow z zaszczytem granic wytrwać nieda Herculeus labor. Ale zas ferendum potrzebuie subsidium życzyłbym Ichmciom PP. Postom swoim dat plenum ius aby na konwokacyi nowe iakie cum exequutione solida umowić mogli podatki. Teraz zas przynaszii satisfakcyą dawnych y zatrzymanych ukwarł, non mea me sed Publica commoda movent.

Widzicie WmPanowie że, woysko ad defensionem Rzptey trzeba gdy go zas przyslim nieposilicie sukursem y spes meliores przez applikacyą subsidiow nie wznieniecie nierozwodząsię cum proprio summa Regi dixerimine iest upewniam wszyscy cerskich Ludziach bello vivido virtus była tylko uwidzieli causas et merita spectari pod tąz WmPanow łaskę podaią forstepą tak wsobodzie iako y

wzięcia

w ziemi Wołoskiey praesidiis osadzone tak iuz y że przy-
cisnął niedostatek że ich iedna tylko daley trzyma na-
dzieia. Gdybym był y teraz okopow Gory S. ktorzy fines
ab hoste zastaniaią y munsztuk na Kamieniec wło-
żył ludźmi z Regimentow moich Prowiantem Lenungami
y własnemi nie dał ratunku chlebstancyami zapadłoby by-
ło choć summum robur. Osim dni całe zostan z Seraskie-
rem stał pod Kamieńcem deliberuiąc super aggressum
tylko że widział quasi praevisa ustąpić bardzie musiał
imprezy. Godzi mi się przytym WmPanow informować
lubo niepłatnem dosim iednak tę Fortecę trzymam dot-
dem dość małe tylko ad apparentiam z Stiberny subsi-
dium skorzy ukontentowaniem Aucta JchM Kommen-
derowanym prowiduię stipendia Saldatorum Hybernia
pierwszy podobno ten przykład w woysku mieć będzie że y
w kilkoletnim borgu żołnierz służy y Fortecę na zu-
pełny Rzplitey suis trzyma impensis. Jak zas skutek
in publicum nie tylko partis belli decoribus ale y kon-
serwacyą Krajow pogranicznych z tąd się pokazał y po-
wtornie iuż to ozdobiły dnius trahimus tempora vo-
tis aby tandem Rzplita na to wejrzała wdzięczności
y szczerze WmPanow applikacyą do należytego ukonten-
towania. Przypominam y Artilleryą Koronną summa
woyska praesidium aby też WmPanow wzgląd nay
osobliwszy miała Prowidencya.

Niebawiąc dalszemi y dłuższemi WmPanow
refleksyami bo ie każdego Prowidencya Providere mo-
że z tym się tylko oświadczam iako myi miłość Praw
y swobod Oyczystych cnota y Podciwości nigdy nieżma-
zana et unum sentire z WmciPany trzyma. Z tym
się y do następuiącey WmPanom deliberacyi konwo-
kacyi. Jeden tylko cel ut bene sit Patriis zamierzam
conatibus, Braterskiemu przytym WmPanow
oddaię się affektowi z nieodmienną każdego zo-
staię obligacyą WmPanow uprzeymie życzli-
wy Brat y sługa Powolny Stanisław Ja-
błonowski Kasz. Krak. HWK.

List Jeł. PP.

List Jchmw XX. Lubomirskich Marszałka y Podskarbiego WK. na Seymiki przed Konwokacyalne, rażone Depozytowo Krolewskich

Wiedząc dobrze że Rzpta post fata Principis zupełna Praw swoich Pani et Arbitra zostaie y dispozycyą Substantias Regias et cognitio Praw onejże primario co do niey należy a niemogąc przytym domowić się tego sama przed Seymikami y Konwokacyą niezaniedbaliśmy wtym powinności swey y naszey bynaymniey żeśmy eodem momento po śmierci J. K. Mści tak z wotadzy Marszałkowskiey iako y Skarbowey Koronney Skarbiec w Zamku Warszawskim zapieczętowali aż do przyiazdu Xcia Jmci Prymasa y przytomności Senatu zgromadzonego za ktorych przybyciem y ziadem gdy zdało się consilio aby dla lepszego Warunku y bezpieczeństwa wszystkie mobilia y depozyt tuteczny był zrewidowany z inwentowany przy obecności Senatu pozwoliliśmy odpieczętować Skarbiec ea conditione azeby przy nas, poczyniony rewizyey y z inwentowaniu mogł bydz znowu pieczęciami naszemi zapieczętowany y nieruszany ad decisionem Rptey do Konwokacyi oczymeśmy uprzod WmWm Panom na Seymiki przed Konwokacyalne donieść mieli.

Ale że niestał successit iako się było umowiło bo post descensum Xcia Jmci Prymasa samego et totius Senatus ad revisionem et conscriptionem Inventariorum Pr. Jestwo Jchmc będąc przy potędze Gwardiey Skarbiec non contenti adminiculo authoritatis publicas pieczęci naszych przy tey nie pozwolili ale y owszem in consulto Senatu non obstante manifestatione nostra Skarbiec otworzyli y mobilia wszystkie ktore tu były między się podzielili oczym przed Xciem Jmcią Prymasem manifestowaliśmy się de Juribus et prerogativis Reipcae napisawszy List do JmPana Kasztell. Krakowskiego naszego wielce

Mcia Pana

Nazwego Pana pro munere officiorum nostrorum aby
aby przynaymniey skarbiec żołnierski w ktorym ma=
xima et potissima pars substantiae Rz. Pltey de Lege mogł
bydź ad decisionem Reipcae pod Pieczęcią Rz. Pltey y skar=
bu Koronnego appellowany y nikomu niewydany oczy=
że precarimur indemnitati Reipcae et supremae de=
cisioni oney iako w tym czułość y pilności naszey ob=
sequio WmPanow et Reipcae deffenimus y o usłudze
naszey manifestamur. Tak coko Ławiek natey obradzie
około całości Rzpltey wolney Pltey securitate Publi=
ca et indemnitate Praw y wolności oneyże constitue=
re będziecie raczyli, Mscy żeby vitam et sanguinem y for=
tuny nasze do usługi tey WmPanow ochotnie ponio=
siemy vniżone przy tym usługi nasze prezentuiąc
zostaiemy.

List JmPana Wdy Wilensk. do Xiędza Jmci
Kardynała Prymasa d. 22. Julij 1696.

O tylko com iuż miał pisać do W. Xiey
Mści donoszęc o szwedzkiey niepróżney imprezie ia=
ko mi z wielu miejsc zgodne ostrzegaią relacye że
szwedzi po Gosćińcach od Rygi ku nam co kilka linij
przeprawy porobili właśnie dla formalnego znać
woyska oczym pisze do mnie JmP. Podkomorzy
Wilensk. ktory niedawno powrocił z Rygi że nato
patrzył w tym Poczta Warszawska przyniosła mi
list od W. Xiey Mści zaczym do respons. tezę Sen=
sum mearum obligationum ku oycowskie et vene=
rationis tributarias W. X. Mści Dobrodzieja
widzieć teraz pozał się Boże na oko że co obiecywa=
ła przezorność Panowania Krola Jmci Dies byczy=
żny aleyomos aż ono tedwo co Pan Ducha stworcy
swemu pospiał oddać quid quid dura sub sorte ma=
nebat on teraz exagitare poczyna, wielka tylko cie=
rsze zostaie nadzieia in Primitiali cura W. Xiey Mści
że ta mądrym rządem swoim potrafi motus comp onere fluc=
ctus iuż tedy to nie sekret że fortuna Rzpltey naszey ab

intra

intra domowemi niechęciami Woyną Turecką ab extra y Sąsiedzkiemi do Korony appetitami, już dopiero egestate communi niepłatą winnych Woysku zasług in discrimen ostatnieysza nutat nad czym penitus reflectuiąc się Uznam WXiey Mści hic Rhodum, hic saltum naywiększa tylko ufność w Boskiey Providencyi ktorey się oddał aby tey Oyczyznie w ktorey Wiara S. Stynie nec rerum metas nec tempora ponat.

Gdy iednak pamiętna WoyXiey Mści łaska na teraznieyszey radzie nieprzepomniała zasług Woyska WXL y oycze mię upewniać raczy że na przyszły Konwokacyi de servitam mercedem obmyśli ma. Wydać śmieley do Chorągwi ordynanse może aby nieposteppuiąc daley na tych mieysach opisywali konie gdzie ordynans zastanie byle nie w dobrach Dziedzicznych, ani się teraz Woysku inaczey zażyć może aż nastąpi dalsza WoyXiey Mści informacya a w tym nadeydzie rezolucya od JmPana Kasztelana Krakowskiego na propozycyą uczynioną odemnie in tali passu pericul.

Posiłthnie Szweda mam go na pilnym oku postatem iuż y do samych Bierz y ku samey Rydze Ludzi Rycerskich dusie Chorągwie częścią dla większego na granicy bezpieczeństwa od inkursyi częścią dla Szpiegow y dawania do mnie znać ieżeliby się tam na co zanosić miało. Mam y w Inflanciech moich Szpiegow z ktorych co kolwiek mnie zaniesie nieomieszkam donieść WoyXiey Mści że w tey (stroni?) Rzeczy niechcę oustępować owszem ku konserwacyi całości Oyczyzny lepiemy caput deferre non recusas niosę dzisia, za co niech Bog in cumulum większych (?) może nadłużie lata nam zachowuie.

Posiłthnie moiey ku Dobru Pospolitemu przystępi Synowski WoyXiey Mści manifestuię że iako przodkom moim dewom było mori pro Republica tak y za nieszczęśliwy miał nie milszego iako impendi w tych bono Oyczyzny moiey et magni nominis WXMści profiter gloriam ktorego tego fimbriam vestimenti osculor z Grodna 11. Julij 1696. P. Pszwedech

dan WXey

dam Waszey Xiey Jllri Dobrodzieiowi znać a żeby 98.
by iaka była hostilitas według możności moiey a
wertam y na Żmudzi tam będę na Seymiku y tam
poradziem sobie teraz kurzętem Bierze z radzi
ludzmi Rzpłey y sam się wracam do Wilna będąc
bliższym granic szwedzkich.

Respons Xiędza Jmci Kardynała Prymasa do Jmci P. Wdy Wileńs. 16 July 1696.

List WmPana ktorym de data 9 16 praesentis z Grodna odebrał godzien był abym nie wprzod nan odpisał ażbym go był przytomnemu Senatowi przeczytał a w nim vigilantiam WmPana pokazał ktora tym znacznieysza in minutiora uważa. Lubo odległe iescze od tamtey strony zdadzą się być pericula przestroga iednak salutaris subtico tedy WmPanu dziękuię rozmine zatę czułość ześ y Chorągwie na szlak podeyrzany wyprawił y drugie ktore iuż ku Ruskim kraiom ażgoneły przytrzymać raczył, albo się tym czytem odkryie ieżeli iest iaka sąsiedzka intencya albo też metus evanescet nic nie wątpię że in utroq. uwezmie my WmPan uwiadomisz me cza... erit prace y starania WmPana copensare censu ktory in nostimo u wszystkich ludzi pretio a teraz łasce się WmPana oddaię zostaiąc &c: Z Warszawy 9 16 July 1696

List Xiędza Jmci Prymasa do Jmci P. Oboźnego Starosty Sochaczewskiego o Seymiku przed Konwokacyą

Piszę do Wdztw y ziem et gradu et promunere meo hortandi aby za naypierwszy cel sobie obrali sobie internam quietem externam securitatem pisałem y strzegłem się abym żadney naymnieyszego niedał szlaku ad turbas et offendicula na seymiki WmPanow aże z niektorych Seymikow Wdztwa Mazowieckiego dość uszczypliwe wydaty się głosy y artykuły ktore et Maiestati Rzpltey multum derogant
y obcych

y obcych narodow censiruś pateburt oto z Proiektow Punktow Informacyi Annonimorum których podobno nulla publica decoris cura obawiaiąc się aby podobne Punkta na zamieszanie Oyczyzny y na Seymiki gdzie WmPan będziesz nonperpetrent zdało mi się wszystko pro affectione mea ostrzedz WmPana którego upraszam aby tego dozrzeć raczył coby się do listu mego w którym byśmy reformatie że non omni spiritui credendum conformuiąc generalibus terminus instrukcyi swoiey JchmPP. Posłom opisać coby się ad communem consensum iakis vel ad securitatem vel ad utilitatem Publicam należeć będzie albo accommodować, niestawe boiem którego seymiku kiedy Poset acria ac mordacia ferens od tego po-tym supersedere y otakim mieć mowiąc znać co iżcież et tutius ac decentius Posłom mieć libertatem sensus z tych konkluntur ialie zostanie Spowstore oto WmPana uprzedzaiące zostaię.

Kopia Listu P. Podzinskiego Kasztelana Sendomirskiego do Krolowey Jmości Jey Mci Zofii

Naiasnieysza Miłościwa Krolowa Pani moia Miłościwa Krolowa Pani moia Miłościwa. Kto z Krolowych miał naymnieysze porcyą rozumu y iakie ludzkie w sercu swoim iskierki życzliwości ten każdo-bremu Panu y zasługiwaniu musi gorzkie y żałosne wywodzić rozdychanie uważaiąc oraz zgromadzone nieszczęśliwości na mieysce Oyczyzny naszey po zeyściu tak wielkiego Protektora który nieprzełomanny zawszy swa dawał zaszczyt całemu Chrześciaństwu a my pod cieniem tey, wtak ciężkich ogniach woiennych bez upadku żyli przez wszytek czas panowania Pana mego, zaco iakieśmy powinni którą czyć wdzięczności y odsługiwania iżby tylko nato tym znaią co wierzą że Bog iest na Niebie. Atheuszom zaś co trzymaią z Ebikuraystylesem iedz, piy, hulay z przyiaciołami twoemi bo to iest dział twoy bodayby tak nadgrodził iak tegoż Kapłana Pyron co offiary z Ołtarzow porywali y który iest autho-rem y konsiliarzem wzbudzenia Domu Pana mego

niech by nadgrodzi

niech tę nadgrodę odniesie iako y Ekeli za posłaza-
nie Synom swoim, Prawda że y Swiat zły y oby-
czaie naniem zepsowane ale któż tych Seianow na-
robił ieżeli nie W. K. Mść Pani moia Mściwa, bo to
czystas promocyja mi swemi Potencye wrzee ludzi kto-
rzy ieszcze się za Panowania Pana mego na Maiestat
zamierzali y teraz tylko słuchai kiedy tenże ambi-
tus wybuchnie bodaj nie z wielkiem zamieszaniem oyczy-
znie naszey osieroconey.

Ale że to niedużym tem wystarczy to przynaymniey
według swoiey przypowieści że dway za tob drudzy za ka-
żdym będziesz ci ieszcze W. K. Mść P. M. Mściwa mia-
ła dosyć Zarbowanych Faworytow Fawentow poki bę-
dą przeciwchywali o tym zalo nietylko wolności y
wszytkie interessa Publiczne y dusze swoie przeda-
wali. Gdyby się to zas bez reflexyi wyższy płai ma-
to to upewniam że ani pieniędzy ani przyiaciół nie-
będzie y dopiero W. K. Mość Pani Nasza Mściwa
w ten czas byś penetrowała że tu seminacya Dobro-
dziejstw podobna do onych nasion w Ewangelij złoto-
rych iedno padło wedle drogi y ptasy ie wyzbiera-
li drugie na skale twardey y gorącey powysycha-
ło trzecie na dobrej ziemi y uczyniło pożytek
dobry.

Ale przecie widzę że tej teresceney niewy-
żywiłbyś mysli do nowego każesz mi W. K. Mść Pani
Mściwa na tapy chodzić z Gigantami [illegible] ich
W. K. M. P. Mściwa z nachwiey Rzecz myśl wyg-
żenie narobiła cięszka to na iednego.

Przecież kiedy mię podżega życzliwość
moia ku Naiasnieyszemu Domowi Pana mego y powin-
ny zupełnej miłej wolności naszej wiabiaią mię
doń ta rzeczy odmiana W. K. Mści Pani moia
Mściwy wołałbym zbliżyć się wszak y Dawid
na wielkie z sobą wyprowadził na poiedynek z Goliatem
armaty pięć kamyczkow w torbie a przecię położył

Goliata

Goliata co szczycił się ciało iego miał Ptakom po po-
wietrzu rzucać ia pełny iuż będąc dni moich mo-
miałbym ukontentowania większego tylko umrzeć
za dobro pospolite y ustępę Nasaszney Domu Kro-
lewskiego y złotey wolności.

Jeżeli tedy WW. Mci PP. Mci Panowie Bracia zbio-
na zamieszanie Oyczyzny prowadzić będą zażywać
nie będziesz offiaruię na obronę żywot y ostatek krwi
moiey będziemy tego bronić strzeż Boże inaczey o
twardych sucharach wziąwszy się za ręce iako nasi
Przodkowie krwią swoią zasłużyli bytnie przy tym
kray stały WW. Mci Panow Mci Panie Oyców Miłościwy
Dobrodzieie mowię etc. nayniższy sługa Ste-
fan Biedrzyński.

Przestroga Szlachcica Rzpltey na Sey-
mik w naypierwszy inter Regni Ao 1696.

Kaptur na świat Polsky quot capiat et tegit
omnes żadnej forma aequalitatis ktora iest funda-
mentum Rzptey. Iestto kaptur ktory się przyda
y naywiększy y mały głowę aby naywiększey z niego
nie widać by naymnieysza bez pełna. To zas Przod-
kow naszych świątobliwie inventum iest dla spra-
wiedliwości to iest żeby ieden nad drugiego
więcey nie przywłaszczał Par super parem non
habet potestatem ale każdy pareat temu na wszy-
stkich zgoda, co komu kto przyrzekł albo obiecał
stus daney y powinnego żeby dotrzymał nie du-
faiąc sobie y swoiey mocy y fortun swoich
ktorey niemasz contra omnes zgoła żeby sprawiedli-
wości et Iudicialis Commutativa et Distributiva
ktoremi Państwa stoią nienaruszona była.

Związek zaś Dzieła tego iest konfederacya
albo przyłożenie się wszystkich Stanow y kon-
dycyi ludzi na dotrzymanie tey sprawiedli-
wości

wości tey powinność tego Kapturu sub fide honore et Con-
scientia toiest ktoby niedotrzymał zdrayca niepodściwy
y niecnota, bo te nazwiska są przeciwne fidei honori et
Conscientiis.

Rozerwać tey Konfederacyi niepodobna: mocy się
żadney nieboi bo przy Oyczyźnie Spolney obronie y wia-
ry daney łatwo omnes consurgunt tanquam contra ho-
stem Patriae ktoby się chciał sprzeciwić zdrady niepyszay
bo ta ustać się w takowey zwiłkości gdzie niemoże. Wytknął by
y wydał ieden drugiego bo wszyscy obowiązani wiarą
podściwością y sumnieniem.

Zwyczay ten iest y nastał czasow niebezpiecznych
Rzpltey y wolności iey kiedy Krolowie odbiegali Krole-
stwa Polskiego y kiedy drudzy przez fakcye y gwał-
ty na nię następować chcieli; Wolność zaś lubo od same-
go stworzenia Swiata y wszystkim ludziom iest da-
na Omnia Subiecisti sub pedibus eius Et tu Dominabe-
ris eis rzadko iednak na Swiecie Narod coby iey albo
dobrowolnie albo z musu pod rząd Monarchy albo Pa-
nuiącego niepoddał. Tak dalece że ci co rządzą maią
sobie za powinność aby ludzie u nich w niewoli byli y tym
się tylko Tyran od Krola rożni że tamten wszelką nie-
sprawiedliwością y mocą chce mieć posłusznych sobie
Poddanych, Krol zaś przez sprawiedliwość y Prawo

Polska iest między narodami iedyna ktora
od Przodkow swoich ten Dar Boży wolności zacho-
wuie za Jego pomocą y nienaruszenie, y lubo obie-
ra sobie Krolow ale ich Prawami Paktami y przy-
sięgami wiąże aby ią wolno rządzili y gdy iey nie-
dotrzymuią tego mamy y odebrania im mocy nad
sobą daney y dotrzymania poprzysiężonego posłu-
szeństwa y Kondycyą zgoła y z Tronu złoże-
nia non praestabunt Subditi obedientiam byle
to omnes uczynili ktorych fides honor y Conscie-
entia

entra obowiązała non aliqua Pars albo fakcya ale ex communi consensu, Coż potym kiedy pod mądrym Politice Panem trudna a ledwo podobno wykonać y zachować nienaruszoną wolność dla Potencyi dystrybutywy honorow y Wakansow ktore za sobą ciągną ludzkie Ambicye Łakomstwa pochlebstwa et Servitia Obsequia.

Remedium żadnego niemasz tylko podczas Interregnum ratować się kiedy Rzpta stanie się sui Juris Domina y może sobie wyszelalią uczynić Sprawiedliwość ktorą jeżeli w ten czas nieuczyni to złą z gorszenia pełną nowemu Panu oddawszy Rzptą wsadzi go na karczg że spe impunitatis et prausatronibus Panuie iako chce.

Dowodem tego przeszłe Elekcye dwie, raptem y nieuważnie odprawione Krolow Ichmćow Michała y Jana III. Michał że mało Panował y miał wielkich przeciwnikow z narodu naszego mało nam zaszkodził mało pomugł. Ale Krola Jmći Jana Panowania skutki są iawne Przeyrzyimy Pakta Conventa choc in favorem Jego pisane bo sobie do nich wybrał naypierwsze y naylepsze głowy na on czas z strony swoiey jeżeli się ich Punktowi ktoremu stało dosyć czytane ie na każdym Seymie wszystkie Rzpta widziała że zniknie a przecię y Posłowie y Senatorowie certatim pochlebiali servatorem libertatis mianuiąc.

Nastąpiły też za tym ustawiczne Seymikow y Seymow zrywania znaki nieomylne dysydencyi y oprzesy wolności y iey wolnych głosow. Gdy bowiem rzekł kto prawdę iako przed tym krolom mawiano zaraz podeyrzany nieprzyiaciel in aeternum nie urosł y owszem wszelkim sposobem deprimebatur y ozydami nawet Trybunalskiemi ktore to zowią columina libertatis a teraz kolumny te Sumtonową mocą wzruszone ciężko się obaliły na czyste

czyste

czyste, Prawa y nie masz ich dopuścić.
A godziłoż się to kiedy Królom [illegible]
Sądzić Szlachtę przez Kommissarzów y Plenipotentów
nie mających na sobie Majestatis character, którzy tyl-
ko mogli tam y wszystkiey spodziewać się [illegible]
blało zaiste Sędziowie Trybunalskiey którzy by się wszyst-
kich sądzi takie sprawy quae sunt convulsiones Legum
Cardinalium y takowe Dekreta przez Rzeczpospolitą powinny
były deklarowane nulla, bo są wyraźnie przeciwko Sta-
tutowi titulo Jana Regalia et a Reginali Majestate co-
empta przeciwko Konstitucyom osobliwie 1696 którze-
mi ostrzeżono aby w Dobrach Majestatów byli Elio-
nomami nobiles Possessionati którzy by in Republica
będący sądzili się et ex bonis suis respondeant injuna-
tio.
Cóż się tą drogą urwie tak pracowicie odpro-
szony tytuł et haeredis et Domini. Też były to Spolia Kuj-
cy w Królewskim Domu nie tylko furtą Krwią Ry-
cerstwa Polskiego wydarte ale sposobami niewiescza-
mi a civibus wywiezione z Skarbu Koronnego per sum-
mum nefas y przez oszukanie wszystkie które za pretext
było wszystkich Klejnotów wymienienie które co miały
były na Rzeczpospolitą obrócone. Rea a thesauros colligat ut sit
in tempore liberalis. teraz się stały Królowey y tego
Królewiczów [illegible] niezgody et avarorum [illegible] propter Ze-
lum Dominationis bo są in eam spem zgromadzone
że mi avarum praesens [illegible] cederemus iako
już iedni Królowey drudzy Królewiczów wymogą się
partes magnates ultimum ut scindant et perdant
omne Regnum inde Divisum desolabitur.
Ustalim odmienić co później utrapiona Oy-
czyzna które by ratować się nałach wiele ran bo rzeźba
y także od własnych synów ginąc mas rozerwana y
będąc to ultima fata ~~[illegible]~~ malia, czyni by to Bo-
ga lubo być by [illegible] Majestatu lubo Wolności lubo równości od
Przodków nam tych chwalebnie utrzymanych tolka

niedaj

niedayże y ginęli. Iest sposob dawny utorowany y
ubłogosławiony od Nieba wiele przykładow Oyczystych
uymiymy się z ręce co mi ich Łakomstwem złe nabytych
tych dostatkow niezmazali y nie tylko na papierze spi-
szmy, ale wyostrzoną Szablą y tą, wedle każdego możno-
ści uzbroieni krwią naszą Oyczyznie pisać że będziemy
będziemi gotowi na karkach tych ktorzy by przeciwko
Staropolskim Zwyczaiom y Prawom gwałtownie sobie
poczynać pod Interregnum teraźnieysze mieli y Woy-
ska Koronne y W. X. Litt. Bracia są nasi y teyże Matki
Synowie co y my pewnie będą z nami bo y oni ciężko
w swoich krwawych zasługach cierpią krzywdy kto-
rych niedoydą nigdy dla Łakomstwa ludzi czatuią-
cych na nie rożnemi sposobami leczeli ich po nadzieiach
nieodbiorą teraz kiedy samemi szafować mogą y ka-
żdemu co zasłużył oddać należycie mogą.

Ale rzecze kto coż to iest Wodztwa sprzysię-
żenie unum Nullus nie chcę in momento niestało wszel-
kiego oczyniąc to wszystkie kiedy w tym zbawienie Oy-
czyzny stacją tylko ... Bog zaczęto Tyszowiecką
Konfederacyą y przeciw in tantum exercerit że się iedna
Oyczyznie skuteczną dość stała obroną wzdyć był ten
czas gdy był początkiem amplissimi Regni naszego
gdy się pisali Reges Cracovienses Sendomirienses wszystko
Krolestwo że Wodztwa nie ustanowiali tylko czym my
tu dzieło ale zaraz każdy pro posse suo armemus da-
tas fides manus et dextras w szczerey wiary świętey
Oyczyzny y Braterskiey naszey miłości, et Por-
tae inferni non praevalebunt eam bez odwłoki Za-
czynać to trzeba żeby nas chytre zmysły niewy-
przedziły ktore wsparte mammoną mogły by y-
nam przeszkodzić y zaszkodzić.

Tego y na przyszłych Seymikach ktore
szczęśliwie powiążą Bracia złożymy w materyą Instrukcyi
przyszłey przez wyrażenie krzywd swoich y Praw Rzeczpo-
litych

litych ktorą na Leczeniu nie nadysskursach de mo
do Konfederationis stawić potrzeba. Niech dawnych Dzi-
dow Methodus Sprawiedliwości zachowana będzie
a tego co ex orbita wypadło naprawieniem napełni
actum Convocationis aby nam przyszły Pan szczęsno z
naszego czy z obcego Narodu wolnie obrany wol-
nie y szczęśliwie sine querela Panował.

SEYMIKOW PRZEDKONWOKACY-ALNYCH. Lauda Konfedera-cye Partykularne Instrukcye Posłom Listy inne Transakcye aż do Konwokacyey Zachodzące y Responsa.

Konfederacya Woiewodztw Wielkopolskich Po-znanskiego y Kaliskiego 1696

My Rady Duchowne y Swieckie Dygnita-
rze urzędnicy y wszystko Rycerstwo Poznanskie y
Kaliskie Woiewodztwo na Seymik na dzień 27 miesiąca Lip-
ca za uniwersałem JO X Jmci Kardynała Radzi-
iowskiego Arcy Biskupa Gnieznienskiego Pryma-
sa naszego podczas smutnego Interregnum po smier-
ci Nayiasnieyszego Krola Jmci Jana III. do Srody zgroma-
dzeni.

Zapatrując się na wszystkie ktore na bystrzy-
znę nasze następują niebezpieczenstwa ktorych przed
się utrzymanie Praw y swobod naszych a nay
więcey przy szczęśliwego Pana Wolney Elekcyey zwyczaiem
nieśmiertelney pamięci godnych Przodkow naszych
idąc takowę między sobą wobec wszyscy y każdy
z osobna

Zosobna czynimy konfederacyą.

Iż przyszłą da Bog Elekcyą ktory pospiech Ichm. Panow Postom na Konwokacyą Posłanym zleciliśmy wszyscy Stany szlacheckie na sobie noszący Rzeczypospolitym ruszeniem za Uniwersałem JaśnieWP. Wdy Lubelskiego Generała Wielkopolskiego iako Generalnego Wdztwa naszych Bakmilie pod Znakami Ichm. Panow Regimentarzow z Prawa naznaczonych pod Warszawą stawić y tam wolnemi głosami samo tylko Dobro Rzpolite upatruiąc żadnemi się interessami ani przyiaźniami nieuwodząc, Oyczyznie pożytecznego wolnościom naszym y Prawom przychylnego Pana obrać powinniśmy z Rzptą całą.

Zabiegaiąc iednak Ambitiosi wiele Civium a przeztosiębiorni w Rzptey y consequentibus z nich malis ktoreby nas in factiones scindere mogły, tedy od tey Elekcyi Piastow exkludujemy co sobie fide honore et conscientia wzaiem poprzysięgamy. Jezeliby zaś kto tak zapamiętały między nami iakiegokolwiek stanu y godności będący znaleść się miał mimo Prawo wolney Elekcyi ważyć by się szczywitemi Praktykami Fakcyami korupcyami, iakim kolwiek innym Wolnościom naszym przeciwnym sposobem lubo kogo postronnego lubo kogo ex Civibus lubo sam siebie na Państwo prowadzić y Prawa Oyczyste per potentiam wzruszać. Tego tą konfederacyą naszą za nieprzyiaciela Oyczyzny przyznawamy y przeciwko niemu iako nieprzyiacielowi y kazicielowi Wolności naszey powstać sobie poprzysięgamy.

Żeby zas to szło swoim porządkiem, tedy zleciliśmy Ichm. PP. Postom naszym żeby inne Ziemie y Wdztwa do Rzpolitey z nami zaprosili ochoty zeby Ichm. zarowno z nami Rzpolitym ruszeniem na Elekcyą przyszłą stawić się. Czas zaś ruszenia się ze zwieku racyi naznaczony bydz niemoże. Tedy ten Seymik nasz do dnia 26. miesiąca wrzesnia limituiemy gdzie pod laską teraźnieyszego Marszałka (: iezeli ziachać będzie mogł :) relacyą Poselstwa swego Ichm. PP. Postowie nam uczynią y o ochocie innych Wdztw, Ziem y Powiatow, takze y o Elekcyi czasie informować będą y my sobie czas do ruszenia się y stawienia pod Warszawą namowiemy.

Stanisław Swiaty [illegible]

Aże na we Unfortunym uspokojeniu stała należy bez ktore=
go żadne Państwo długu trwać niemoże tedy o pilną granic
straż Ichm. PP. Hetmanow uprzęszamy y Imieniem PP. Postom naszym
na Konwokacyą posłanym uprasząc zlecamy azeby Ichmc
przez miłość społney Matki miley Oyczyzny naszey iezeli
kiedy tedy teraz osierociałey synowskiey się oświadczyli po=
winnośći.

Uprassamy y oto azeby podczas tego Interregnum
ktorego się przy łasce Bożey krotkiego spodziewamy Wer=
bunkow żadnych ani rekrutow pod ktore by się swywolne
kupy podszywać miały y mogły in onera Oyczyzny na=
szey niepozwalali ale one Rycerstwo na odwrocie Nieprzyja=
ciela postronnego obracali wszym zupełną załoźywszy u=
fność w trop Przodkow naszych wszpolnego słowy naszemi Ry=
cerskiemi sobie obiecuiemy y przyrzekamy.

Iż ieżeliby kto podczas tego Interregnum miasta mia=
steczka Zamki Dwory, wsie Folwarki Grunta dziedziczne Ducho=
wnych albo Świeckich osob naieżdżać albo pustoszyć ważył=
się albo iakie kolwiek gwałty, rabunki zabory, zaiazdy y tym
podobne niesprawiedliwości czynić miał. Przeciwko takim wszyst=
kim y ich pomocnikom za obwieszczeniem Jm. P. Wdy Poznańskie=
go iako Generała naszego Wdztwo Wielkopolskich wspolnie
wszyscy y nierozdzielnie powstaniemy ieżeliby się w ktorey
Ziemi albo Powiecie znalazły iakie swywole prosimy
żeby JmPan Wojewoda Poznański Generał Wielkopol=
ski ten Powiat albo ziemie uniwersałem swoim Konwoko=
wał y przez Rotmistrzow tych ziem albo Powiatow ia=
ko potrzeba pokaże poskromił, ktorym Ichmciom Pa=
nom Rotmistrzom w tey mierze dla całości tey Oy=
czyzny y Pospolitego Ruszenia czyniącym y wolą
naszą exequuiącym wszelkiey czyniemy ewikcyą
Ktoryby zaś ieżeli ktorego z takowych swowolnikow poymą
azeby do Sądu Kapturowego tey Ziemi albo Woie=
wodztwa w ktorymby się rodził był oddany.

Ieżeliby też strzeż Boże od sąmsiada cze=
go nierozumiemy iakiego Monarchy iaka na Wo=
iewodztwa nasze poszła była się hostilitas. Tedy

miysce

miejsce ściągnieni się Województwom za nay pierwszym
Jaśnie Wielmożnego Wojewody Łęczyckiego Gene-
rała naszego Wielkopolskiego uwiadomieniem
gdzie necessitas urgens pokazywać będzie nazna-
czamy N.N.

Na który czas y miejsce podług Prawa
de expeditione bellica napisanego sub poenis ibidem
expressis każdy z nas stawić powinien y z tamtąd
nie rozjeżdżając się tam gdzie potrzeba każe na od
wrócenie narodu nieprzyjacielskiego od Wo-
jewództw naszych fide honore obowiązujemy się.

Wiedząc też dobrze że sprawiedliwości dostą-
tkich rzeczy w misternej Sądy Kapturowe podług
dawnej Konfederacyi pod wszystkie Interregna
od śmierci nieśmiertelnej pamięci Króla Jmci
Augusta aż do dnia dzisiejszego w Prawach y
Konstytucjach uprzedzonych ze wszystkimi Konsty-
tucyami powagami y mocami legitimowanemi pona-
wiamy y naznaczamy tak ażeby podług tych Praw
w czasie należytym dnia dwudziestego miesiąca Sierpnia
zaczynały się w Poznaniu.

Innym zaś Grodom dla spraw exemptionum w
których z tych Województw zamyślają się interes-
sa w tydzień po zaczęciu Poznańskich prosequi-
mus y Sędziów do sądzenia onych naznaczamy.

Do Grodu Poznańskiego JmPana Woje-
wody Łęczyckiego Generała Wielkopolskie-
go Sąd Ziemski Grodzki naznaczonych Ich
mościów Panów Sędziów Kapturowych 9
32 do Grodu Wałeckiego JmPana Włady-
sława Radomickiego Starosty Wałeckiego
Sąd Grodzki Jchmościów Panów Sędziów

naznaczonych

naznaczonych § 19. — Do Grodu Wschowskiego JmPana Władysława Poninskiego Starosty Wschowskiego Sąd ziemski y Grodzki ma Sędziów 80 Do Grodu Kaliskiego JmPana Woiewody Łęczyckiego Generała Wielkopolskiego Sąd ziemski, Sąd Grodzki ma Sędziów 35. Do Grodu Nakielskiego JmPana Marcina Szmogulskiego Starosty Nakielskiego Grodzki Sąd ma Sędziów N 24.

Ktory to Jchmć Panowie Sędziowie oprocz Prawem sobie zleconym Spraw Sądom teraznieyszym niepodlegaiących niezyskaią zinnych sądzić nie będą powinni.

Otworzenie Ziem in instanti vigore Praesentis Conventus po wszystkich Ziemiach y Grodach naszych uchwalamy alternatę Poselską konserwuiemy pod ktorą Seym Electionis pod padać niema iednak Jchmość PP. Posłowie ktorych na teraznieyszym Seymiku obieramy na przyszły da Bog Coronationis Seym niepowinni bydz Posłami Ze sie consequenter in futurum.

Sędziom iednak Kapturowym non praeiudicando azeby Jchmć wolną mieli na Seym Coronationis o Poselstwo Konkurrencyą, takze alternatą precedencyey między Starostwem Wałeckim a Starostwem Pilzieyskim a teraznieyszym Seymiku mianowana, namowiona. dotąd trwać powinna poki z obudwoch Stron dostatecznych dowodow niepołozą y poki Woiewodztwa Jchmć nierozsądzą.

Kommissyą Poznańską cum ea co przedtym Seuntate reassummuiemy y Dzień zaczęcia iey razem z Sądami Kapturowemi dzień 20. Sierpnia

naznaczamy

naznaczamy na ktorey ażeby Ichmc PP. Poborcy
teraznieysi iako y dawni miasta, y miasteczka
tak czopowe iako y szelezne y retenta wszelakie
sub poena peculatus zwiezli iniungimus od kto=
rych Ichmc PP. Kommissarze nasi iuxta traditam
odebrawszy pieczęciami wszystkie Ichmciów zapieczę=
towane na Ratuszu Poznańskim do Seymiku na=
szego ex Limitatione przypadaiącego in depositori=
um lokować będą po ktorym Seymiku nieustannie
Ichmc PP. Woyskowym z Repartycyi Kommissya wy=
dawać powinna.
Z ktorey zas ćwierci płacić mamy na Seymi=
ku decidemus a ponieważ iako mamy z relacyi Ich=
mciów PP. Kommissarzow Ichmc PP. Poborcy wielkie=
mi się składaią na Dekatach retentami takze nie=
uczynionemi super propinatione iuramentami
Tedy iniungimus tymże Ichmc PP. Poborcom ażeby z te=
mi ktorzy podatki zatrzymuią y onych wydawać
niechcą lubo iuramentow super propinatione nie=
uczynili, podług prawa na Sądach kapturowych pe=
remptorie agant. Iezeliby ter ktorzy z tych Ichmc Sęd=
ziami kapturowemi obrani ut arceantur przez Ich=
mościów PP. Poborcow ab activitate poki realney fisco
nie uczynią satysfakcyi.
Ze zas insolubilibus sese ciż Ichmc PP. Po=
borcy tutantur tedy na Seymiku przyszłym ex Li=
mitatione przypadaiącym ażeby Dekaty Ichmc PP. Po=
borcy produkowali y żeby luculentius wydatki w
nich się przeyrzeć mogły publicznie wokoło przeczy=
tali videndae modernae Confederationis wszyscy u=
chwalamy. Laudum przeszłe w rożnych dystrybucyi za=
szłych Chorągwiom y Regimentom do Repartycyi na=
szey należącym uchwalone approbuiemy y zlecamy
to Ichmc PP. Kommissarzom ażeby się podług niego sprawo

wały

waty wyiąwszy Regiment P. Bernicza na Praesidium
Lwowskim zostaiący ktory że ludzi cale nie niemaią Lu:
boby commode mieć mogł tedy żeby mu z tego Depozy=
tu y innych Podatkow do dystrybucy naybliższy zo
staiący niedawali nie iniungimus Ichmciom.

Ad Laudum na Seymiku przed Seymowym Ar=
ni 16. na ktorym Szelezne w Woiewodztwach naszych uchwa=
lone było niektore strony Szeleznego od Podatek
na wsiach Wyszynkowanych zachodzą dubia. Te=
dy one rezolvendo uchwalamy ażeby od Podatek
na Wsiach tak Jchmciow, iako też Duchownych wy=
szynkowanych Jchmc PP. Poborcy Szelężnego nie
wybierali, a ieżeli od kogo wzięli żeby wrocili na=
zad.

Tę tedy Konfederacyą in unione Cordium
zawartą fide, honore, et Conscientia nostris powtor=
nie sobie przysięgami salva oney melioracyi Se=
cundum exigentiam Woztwo naszych u sątey Rzptey
łobie zachowuiąc.

Instrukcya Woiewodztw Poznan=skiego y Kaliskiego. Jchmc Panom Posłom na Konwokacyą sub Interregno

po śmierci SP. Naiaśnieyszego Krola Jana III. 29 Au=
gusti 1696. złożona w Warszawie za uniwersałem
Xcia Jmci Prymasa.

Jako to Jmć P. Piotrowi na Zychlinie Zychlińskiemu Pod=
komorzemu Kaliskiemu. JmPanu Kazimierzowi Hra=
bi z Leszna Leszczyńskiemu Winnickiemu Kamionackie=
mu Staroście, JmP. Stefanowi Zdychowskiemu Podczaszemu
Pschowskiemu. JmPanu Michałowi Radzyńskiemu Pod
sędkowi Poznans. JmPanu Adamowi Michałowskiemu
Podstolemu Pschowskiemu JmP. Radomickiemu Staroście
Osieckiemu JmPanu Stanisławowi Bogusławo=
wi Hunningowi Staroście Gnieźnieńskiemu JmPa=

nu Janowi

niu Panowi Potulickiemu Staroście Borzechowskiemu
JmP. Andrzejowi Przyiemskiemu Kasztellanowi Chez-
minskiemu JmP. Adamowi Zychlinskiemu JmP. Panu
Franciszkowi Skalaskiemu, JmP. Stanisławowi Hrabi
na Lesznie Leszczyńskiemu Staroście Odolanowskiemu
Marszałkowi Koła Rycerskiego.
Doznać tego teraz naybardziey w tak wielkim nie-
szczęściu zostaiąca Rzplta kiedy ią wyrwał z zbytnie-
go szczęścia ad extremitatem żalu wiodą iako ipsa
felicitate experitur quid contra infelicitatem valen-
dum tym cięzey ingemiscit wspominaiąc sobie na
tak dobrotliwego Pana, im wyżey pod łaskawym Je-
go Panowaniem wyniesiona tym bardziey teraz
casu graviori ruit.
Dowodzi nam tego śmierć nieużyta że iest przy-
stępna y do samych Maiestatow kiedy impediunt nec
Regna mori obtulata nas w nieschodzoną nigdy żało-
bę to przynaymniey na nię prawo że sława obumie-
rać niemoże a osobliwie z nieśmiertelnych akcyi
ŚP. Naiaśnieyszego Pana, iest dobrze wkorzeniona w ser-
cach civium y słynąć będzie immortali gloria w
naypotomnieyszych wiekach, ktorey nec ulla rapiet
sub nube vetustas trudno wymowić y wspomnieć
wszystkiego alequidcunq relinquitur maius erit.
Wspominamy tylko Dobrotliwe naszego Monarchy
Panowanie stawaią w oczach bez invidiey niepro-
wnane cum Dominantibus Krolewskie doskonałości
narret Justitia resplendet Gloria Martis arma sic
referam vires plus egit inermis y tak niezwyciężona
sława całemu światu y znać że nieograniczona kiedy
przez życie swoie nieznalazszy terminos tak wielkiemu
Imieniu odumiera gdy quaerenti defuit.
Przyidzie nam tedy też nieostatszy z woli
Ich SS Posłom aby uczynili należytą kondolencyą
Krolowey Jeymości wyrazili życzliwość nieodmienną
wdzięcznych naszych przeciwko Panu nam ktorey sama śmierć
nieprzerwała

nieprzerwana Teraz zas wdzięczność wszelaka za utrzymaniem Praw y wolnosci y pamięć niesmierteln[ą] szczęsliwego Panowania y zato manet w nas przeciwko Nayiasnieyszey Pani gratitudo że dotąd umiała piastować indefensa sollicitudine zdrowie Pańskie Salutem Populorum tak potrzebne Oyczyznie.

Tenże żal Wdztw naszych exprimunt Krolewiczom Ichm[ość] wszech mają pro consolatione żesmy wszyscy eadem sorte Oyca stracili z tąd biorąc wdztwa w cięzkim żalu Levamen gdy w osobach Krolewiczow Ichmosciow venerantur Regiorum virtutum hæredes.

Zlecamy także Ichm[ość] PP Posłom należyte podziękowanie Xięciu Jmści Prymasowi za osobliwe troski Dobra Pospolitego Conatus Partem solatij nostri które mamy że podczas tak cięzkiego Interregnum dał nam Pan Bog takiego Prymasa który umie Oyczyzny vitam Spumante freto tueri.

Prosić będą Ichm[ość] PP Hetmanow aby in hoc orbitatis nostræ statu et tionem granic Koronnych securitatis ... conservationem zatrzymanie Woyska in Oyczyzny ... wsercach swoich ex innata pietate mieć raczyli. Podziękuią oraz JmPanu Kasztellanowi Krakowskiemu za nieodmienną do Wdztw naszych Kontestacyę y konfidencyą przestrogę ktorey expressit w liscie swoim do Koła naszego pisanym qua sum Patriæ vires urbis ... porzestasi upewniaiąc J[ego]mci nomine Publico Woiewodztw naszych z należytą erga summa merita J[ego]mści niewygasnie nigdy wsercach naszych gratitudo biorąc in obligationem exemplarem erga Publicam Salutem vigilantiam zalecaiąc przezorności Prudentiæ et pietati J[ego]mści utrzymanie Woyska dla ktorego interveniente iustitia J[ego]mci pro temporum sorte należyte za krwawe zasługi ukontentowanie zalecaią Woiewodztwa nasze Ichmciom Panom Posłom swoim iako dziś więcey w Instrukcyey

ktorey niżey wyżey pokaże atu konserwacya Rzpltey zawista natym osobliwie zastrzeże in hoc rerum statu ut suis cuiusq Character sua expresso sit tak nie wątpiemy że nullo adversante utrzyma Jmc Powagę Jurysdykcyi swoiey według tak wielu Praw zwyczaiów y prerogatyw dawnych.
A lubo w obiecieraniu Teraznieyszym możemy sobie śmiele winszowac niesmiertelney Rzpltey naszey że lubo sortes mutantur mutantur et umbrae nie iednak z wolności swoiey to iniq że iest mater molesta sui więc w teraznieyszym nieszczęsciu swoim będący radząc oniey iak bez swiatła zostaiącey po zgasłym naszym Naiasnieyszym Stanie myslić trzeba byczyznie quid sit redituro sole gerendum y tak podaiemy te puncta do promowowania Jm. PP. Postom.
A naprzod pro fundamento felicitatis Publicae sądziemy internam w Oyczyznie naszey Confidentiam y szczery animorum unionem, przeto życzymy nomine Publico w dztwo naszych Xcia Jmci Kardynała iako Prymasa aby omnes modos adhibere raczył do uspokoienia zawzietych diffidencyi tak między Butawami Koronnemi iako y W. X. Litt między Ludzmi Wielkimi iako to między Jm. Panem Wodą Wiśniowiecki Jm. Xiędzem Biskupem Wilenskim y Jchmosciom Pany Kryszpinami
A ieżeliby nieposzczęsciło Pan Bog privata Authoritate Xcia Jmci Kardynała Prymasa aby practicato u Rzpltey exemplo powagą Rzeczypospolitey per deputatos tak szlachec in Publicum simultates uspokoione były wczesnie przed Elekcyą nowego Pana y dzie

consequenter

consequenter zatym doniesiona Wdztwom naszym gravis læsio honore Szlacheckiego concivis nostri JmPana Woyciecha Stackiego Starosty Włodzimirskiego ktorego nietylko persepulchra et magna Genesis zadną nigdy niezawstydzona Obieką ale tak wielą Rodowitey Familij w Wdztwach naszych tym isnieysza kolligacyą zmocniony przeciw Całym Wdztwom naszym influxit votum tym nieznośnieyszy gdy JmP. Starosta Krasnostawski cum diffidatione in vitam honor iego opisał supra Aequalitatem wynosząc się przez co nietylko JmP. Starosta Włodzimirski privatum w osobie swoiey vrażony ale y całe Wdztwa nasze biorą to inpartem sucæ Laesionis et iniuriæ Status ktory niemoze in communi wszystkich civium paritate ferre superiorem.

Godna by rzecz aby supra tantum ausum iuxta praescripta Legum Rzpta animadvertat uważaiąc iednak potrzebną in Rpca Confidencyą a szkodliwe e converso simultates zalecą Ich mM PP. Posłowie nasi to negotium prudentiæ Xcia Jmci Prymasa y prosić będą aby ad aequata medii adinvenire raczył do należytey in laeso honore satisfakcyi ktora gdyby adinterim subsequi niemiała stawać przytym będą in omni loco Wdztwa nasze y wywiodą iako należy in conservatione Aequalitas et reciproce iako iest nieznośna praetensio supra Aequalitatem Eminentiæ.

Materias Convocationis Ich PP. Posłowie znaczną a Confederatione vnionis dawne wewszystkim ordinis Regni zachowawszy Confederacye osobliwie securitatis internæ et externæ cum tota Rpca na mowią sposoby na prolongacyą Konwokacyi niepozwolą ale zeby się intra cursum duarum Septimanarum odprawiło to mieysce zwyczayne Elekcyi pod Warszawą naznaczywszy

o czas

Oczaś Ichm PP. Posłowie instabunt u Rzeczypltey
aby we cztyry Niedziele po skończoney Konwokacyey
zaczynać się mogła, Cursus zaś Elekcyi aby tylko Nie-
dziel cztery trwał, a to dla tego aby omnino przed Zimą
szczęśliwie obranego mieć mogli Pana co ieno
Ichm PP. Posłom iniungimus Iż imieniem Wo-
iewodztwo naszych Rzpltey dadzą Deklaracyą ze Po-
spolitym Ruszeniem na Elekcyą Stanie.

Pacta Conventa futuro Regnanti aby na Konwo-
kacyey umowić nie odkładaiąc ich do Przyszłey Ele-
kcyi aby nie zatrudniły konwokacyey do spisania ich
aby naznaczono Deputatow. W Punktach zaś ad
Pacta Conventa należących stosować się będą Ichm
PP. Posłowie ad commune Consensum Reipcae. Te iednak
osobliwie Ichm do proponowania zlecamy.

1mo Aby futurus Regnans ulla Bella offensiva
sine Consensu Reipcae przeciwko nikomu niepodno-
sił.

2do Cła Krolewskie nietylko divisim od Rze-
czypltey aby dochodziły ale żeby ich futurus Regnans
Rzpltey ustąpił.

3tio Administratorami y Superintendentami
aby szlachta tylko same non vero Plebei bywali
Także aby żadnych Prowentow tak Rzpltey iako y
wszelakich Krolewskich Administratorami Dzierżaw-
cami Plebaei Personae osobliwie detestanda Gens Żydo-
wie niebywali ale żeby szlachcie Possessionatis pu-
szczane były według dawnych Praw.

4to Spraw żadnych ktore concernunt Maie-
statem iako to przedtym stało się w osobie JmPana
Pisarza Polnego Koronnego w Trybunałach wszel-
kich futurus Regnans nec perse nec per subordi-
natas Personas niepromowował Ani uymę szlache-
ctwa iako to przedtym stało się dishonoratis Ma-
iestatis

iestatis nierozdzielały się żeby Trybunały in materias Sta: tus nieoddawały się to iest Buławy, Laski, Pieczęci, Skarby aby razem dwoch podobnych w ieden Dom niedawano Urzędow także Buławy aby żadnemu Senatorowi napotym niebyły dawane.

5to Aby żadnych Legacyi wielkich futurus Regnans ad exteros Principes sine consensu Tri: um Ordinum na Seymie niewyprawował na Able: gacye zas y Rezydencye aby nie Exoticas Perso: nas ale Szlachtę Polską posyłano

6to Do Rzymu zas gdy się Legacya trafi albo ablegacya aby Duchowne Osoby niebywały wysta: ne.

7mo Zabiegaiąc similis casui iaki się stał za panowania S.P. Krola Imci że Seym ob absentiam Maiestatis z okazyi choroby niedoszedł żeby przed czasem wydawania uniwersałow na Seym należy: tym na mieyscu gdzie Kadencya Seymowi przypadnie Krolowie Ichmć rezydowali y powydaniu ich rezy: dencyą swoią tamże założyli Seymy in tempore Pra: wem opisanym co dwie Lecie składane bywały.

8vo Starostwa exprimis vacantibus dwa na Ar: tilleryą aby zaraz na koronacyi da Bog przyszłey inquantum by walorowały oddane były ktore to Ka: zała aby Ichmć PP. Posłowie urgentissime promowowa: li fide honore conscientiaque Ichmć PP. Posłow obliguie: my. Ratione pretensionum ad Domum Regiam conferent Ichmć PP. Posłowie cum tota Repca y zniosszy się z innych Ordy: nes Regni proponentia Domui Regiae prosząc o nale: żytą Rzptey satisfakcyą.

Od Wdztw. Zas naszych Ichm PP. Posłowie te sens promovebunt na teraźnieyszey przyszłey Kon: wokacyi recuperationem Kamieńca, Fortiffikacyą Lwowa Zapłaty dwoch ćwierci Woysku per oratores na Elekcyi

Deklarowanych

deklarowanych Kleynotow Rzpltey y Supellectili, sive restituationem oraz przypomnią y te Kleynoty ktore per Pacta Conventa wykupić deklarowano, jako też y te ktore Sukcessorowie JmPana Morztyna Podskarbiego WXL za Dekretem Seymowym oddali.

Intraty z wielkiey rządów Krakowskich, ktora na restauracyą Zamku Krakowskiego powinna byla isc, owe Intraty także z Podkomorstwa Krakowskiego przez lat wiele wakującego, oraz tego dopraszą Jchmć PP. Postowie aby Intrata z wielkich rządów y z Podkomorstwa nie samemu Woiewodztwu Krakowskiemu ale całey Rzpltey in commune cedat.

Insze Puncta wszystkie ktore są in pacto Conventis et de lege Publica Rzpltey, na ktorą a niedoszli in sią stato, inquirent także Jchmć PP. Postowie et una tota Rzpta znioszą się o tym, czemu Subsidia od Kurfirszta Jmci Brandeburskiego także od Xcia Jmci Kurlandzkiego na tę Woynę pod czas kazdey Kampaniey nie chodziły, w czym wszytkom, fidem, honorem, et conscientiam Jchm PP. Postom oneramus.

Do uspokoienia Pretensyi Rzeczypospolitey, ktore ma ad Domum Regiam udadzą się Jchmć PP. Postowie ad promovenda Pacta sequentia między ktoremi in capite Libri kładziemy.

Exclusionem Posta od Przyszłey Elekcyi na ktorą iako Woiewództwa nasze zgodnie ex rationibus convenerunt tak o tym terminie praecludendo etiam ambitus fuorum ex universalną zgodę Rzpltey całey na przyszłey Konwokacyi Jchmć PP. Postowie serio instabunt consequenter kiedy Rzeczpospolita do uchwały Podatkow przystąpi ktora osobliwie Woiewództwa insze w podatkach nie exekwowały y nie applikuiące się do Taryffy summy

tylko

tylko pro libitu suo deklarowały.

Na zabieżenie temu skutecznie ten bierzemi przed się sposob żeby podatku nie per declarationem ale per Legem Publicam stawały y te wszytkie Wdztwa do iedney Taryffy y Podatki płaciły przeszłe zas deklaracye Wdztwo y Ziem ktore niewedług iedney Taryffy summy do Skarbu znosiły przez co Rzptey in aequalitate Podatkowania ustrzywdziły a Wdztwa nasze bardzo aggrawowały iniungimus Jchm̄ PP. Postom aby się w Publicznych przez Deklaracye summach Wdztwa y Ziemie z nami porownały sinsemus na żadne insze Podatki niepozwolą. W czym Juratam Jchm̄ PP. Postow Conscientiam obligamus.

In materia Pokoiu tak dawno pożądanego Zniosą się Jchmc PP. Postowie nasi cum tota Republica y on omni ratione promovebunt oczym przeszłe Instrukcye nasze rażsummusiemy pro melion informatione Jchmw.

Przydawaią ieszcze Wdztwa nasze non postremum Punctum do pretensyi Rzptey ktore wyszey namienilismy Dobra ziemskie stante Regimine Nayiasnieyszego Swiętey Pamięci Krola Jmci quocunque modo et titulo nabyte. Oczym inquirent seno Jchm̄ PP. Postowie y ktore się pokażą prosic będą Krolewiczow Jchmciow o satisfakcyą żeby tych Dobr iako przeciw Prawu kupionych albo iakolwiek nabytych tym z ktoryck ręku wyszły albo ich Successoribus za takowez summy iakie za nie dano wolne odkupienie zostawało, także aby pretendentes na nich słuszne długi ukontentowani byli. Z takich że okazyi Jchmc Panowie Starosta Borzechowski y Adam Potuliczcy Bracia Rodzeni miawszy na Wieichowie y Ku

cowe

ciowie swoie długi znaczne y niektore per reve=
rentiam Majestatis y trudności ich w windykowa=
niu z krzywdą znaczną swoią zgodzić się musie=
li w drugich zaś ktore w tę zgodę niewchodziły do
tych czas nieszą ukontentowani. Tedy Jchmć PP. Posło=
wie przy Punktach y Desideryach Naszych do Xcia Jmci
Prymasa Kardynała sobie zleconych instabunt aby
wysadzić się ludzi godnych do uznania realitatis
długu y pretensyi tychże Jchmciow Panow Posulickich
w tym cosy słusznosci im należeć pokaże ukonten=
towani byli.

Upomną się Jchmć PP. Posłowie u Skarbu Ko=
ronnego Akcyzy Cełł Hiberny nazwanych ktore do
dwoch tylko lat uchwalone były, czemu y daley
ie wybierano, wybrane zaś aby na potrzeby Arty=
leryi applikowane były. Tenże Skarb reddat ra=
tionem gdzie się plus offerencye z Cełł podziały
także insze tym sposobem podobnych Awidensow po
chodziły. Ekonomie iezeli by Skarb Koronny te=
raz w Arendę puszczać chciał, albo iuż puścił, żeby
albo tyle interest Arendarz ile te Dobra czyniły za
żywota SP. Krola Jmci albo konserwować Dzierżaw=
cow Dawnych przy takiey w iakiey te Dobra po śmier=
ci Krolewskiey zostawały porze, żeby tyle co Krolo=
wi Jmci czyniły importetur z nich y teraz Rzpltey
czego Jch PP. Posłowie nasi nieustąpią.

Inquirent także Jchmć PP. Posłowie in calcu=
lo Skarbu wiele na Largicye należące według Pra=
wa a osobliwie in hac Egestate Rzpltey Jchmć Xięża Opa=
ci sumptu proprio odprawować powinni

Upomnią się także Jchmć PP. Posłowie JmP. Marszałkowi
executionem Legis o Postach Cudzoziemskich żeby według Prawa
relegowani byli zezas wszyscy iednakowo traktowani bydź po
winni etc.

winni, oqdzy Urzędowa nasze ex Maiestate Respu:
blicae aby po Zamkach y Rezydencyach Krolewskich
niestawali co ut Lege in posterum Caveatur iako
naypilniey Ichm Panom Posłom naszym Zlecamy.

Przypomnią także Ichm PP. Posłowie o Kon:
kurrencyach y Konkurrentach na Koronę aby przy
Elekcyi niebyli Praesentes w Warszawie. Co aby in
executione było instabunt. Iako też y Posłom Sędzio:
ziemskim według Zwyczaiu mieysca od Elekcyi odda:
lone aby naznaczone były od PP. Marszałkow

A poniewasz tak scandalosa znaydowały się exem:
pla że na Wolney Elekcyi Krolow Panow Naszych Szla:
chta manifestuiąca się w wolnym głosie swoim op:
pressi bywali. Zeby procurabunt to Ichmć PP. Posło:
wie aby w przysiędze Imćpana Marszałka Koła Ryccer:
skiego na Seymie Electionis wyraźnie dołożono: Iż
iezeliby iaka przy wolnym głosie zaszła Szlachcica
manifestacya ktora podług Prawa activitate insisto:
re powinna, azeby in activitate daley niepostępował
dotąd by przez tegoż Protestanta activitas niebyła
ta przywrocona.

A że konsylia Rzpltey naszey do wszytkich
natęgo scripta zas ad Archivum dawane są iakim
sis sekretem utaionym Stanowi Szlacheckiemu ktory
czasem postronni prędzey niż Obywatele wiedzą. Na za:
dne tedy skrypta ad Archivum nietylko na teraźnieyj:
szey Konwokacyi Ichm PP. Posłowie niepozwolą ale że:
by et in posterum na zawsze dawane niebywały.
Lege Publica Cavebunt wyiąwszy tylko same in ma:
teriis Bellandi zachodzące.

Poniewasz Rzym usurpative Oyczyznie
naszey Authoritatem Iura Patronatus Krolom Pa:
nom naszym ex veteri instituto et observatione znoszi
nec profuere consilia media tak wiele rady przez Pała:

Zniesczych

Najjaśnieyszych ŚŚ. Królów naszych adhibita które daremnemi obietnicami eludebuntur zlecamy Ich WW. Posłom naszym aby Rzplta utatur Iure suo nieodstępuiąc Iura Patronatus y gdy insze non occurrent media insistent u Rzpltey aby nomine publico Xżę Imć postać raczył do Imć Xię: Nuncyusza teraźnieyszego że audyencyi mieć niemoże y niebędzie aż na przyszłey da Bóg Elekcyi y to zaś Konfederacyi ieżeli ad interim procurabit apud Sedem Apostolicam skuteczną Rzptey satysfakcyą.

Przytem że okazyi aby donieść Sedi Apostolicae przez Imci Xiędza Nuncyusza słuszny resentiment iż materias Status pociągaią quodquot sunt ad decisionem Stolicy Apostolskiey co iest cum summo Status nostri praeiudicio starać się tedy Ich W. PP. Posłowie będą aby temu w Konfederacyi Generalney omni meliori modo prowidowano było z tą deklaracyą że ktoby napotym in causas Status Rzptey concernentibus ważył się cives do Rzymu pociągać Hostis Patriae reputari powinien.

Iże nam doniesiono iest z Ichm Xsiędza Biskupa ex levi occasione similibus censuris aggrawuią, zaczym Ichm WW. PP. Posłowie procurabunt, aby to Imć Nuncyuszowi doniesiono było żeby habeatur respectus in Charactere Episcopali Senatorij Characteris. Z tey okazyi zlecamy Ichm WW. PP. Posłom naszym aby collegialiter przełożyli Kardynałowi Imci Prymasowi iniuriam nostrorum Civium zacnego Domu Ichm WW. Korybutów ex occasione eadem adempti Iuris Patronatus na Probostwo Łuckie insistendo per instantiam Publicam Województwa naszego aby temu Xżę Imć prospicere raczył żeby się iako nayprędzey Protestatum Ius Patronatus ad quem de iure fundationis competit urocisto interim aby in humatis Familiis in solatium asekuracyą w tym terminie Xiążę Imć Prymasowi concurrant et

convincant

convincant, z sobą na Seymik Relationi przynie=
śli. Depositiona Towarow Ruskich, Litewskich, Mo=
skiewskich per abusum cum damno Całey Rzptey
y Stt Koronnych praejudicio miasto zwyczaynych
miast Koronnych do Wrocławia obrocone, że do tego cza=
su po tak wielu Instancyach Wdztwa naszych do sku=
tku nieprzyszły, zlecamy to osobliwie Ichm Panom Po=
słom naszym, żeby tę iniuriam Całey Rzptey naszey
na przyszłey Konwokacyey wymowiły, desiderium na=
sze wyraźnemi Konstytucyami innitum et fir=
matum skutecznie promoveant, y tak osobliwym Pun=
ktem w Konstytucyi obostrzyli, żeby się nicht niewa=
żył mieysc zwyczaynych intermittere mieysc sub
Privatione wszystkich Towarow swoich, dopuściwszy
Wdztwom naszym commodam na każdym mieyscu con=
tra Transgressores animadversionem et Prudentiae
et dexteritati Ichmw PP. Posłow committitur diligenter.

Inquirent także Ichm PP. Posłowie inter ratio=
nes Hiberny, tak y kwarty, y o Koequacyą ich sta=
rać się będą, et plenariam o tym Wdztwom naszym
przywiozą informationem. A iesliby do Koequacyi
Hiberny nieprzyszło, żeby iniungimus Ich PP. Po=
słom committitur diligenter, aby per Constitutionem
Starostwa Nakielskie, Babimostskie, Kościanskie, Nowo=
dworskie, Pyzdrskie, Krzywinskie, Mosińskie. Modze, Zelgniew=
skie Dzierżawa także Podarzewo znaczne pofolgowanie
miały.

A że Dobra ordinationis Kotudziennae że to pure
ziemskie pociągają w Taryffe Hiberny Duchowney, przy
inszych Instancyach Ichmć Panowie Posłowie prosić
Kardynała Imci będą Prymasa, aby płaceniem Hiber
ny agrawowane niebyły tako płaceniu iey niepodlegające.
Szukając Wdztwa nasze Sposobow do ukontentowania zastu=
żonego Woyska, wzaiemnie też w ukrzywdzeniu swoim
przez rożne Chorągwie y Regimenty podczas konsistencyi in

viscenbus

viscentibus Regni Anno 1691. rozłożone już Dekreta mi Hetmańskiemi przysądzonej satisfakcyi, ten przed się biorąc sposób, aby Ichm PP. Posłom swoim zalecili, aby per Legem Publicam caveatur, żeby zasługi tey ćwierci, którey tak wielkie szkody Województwa od Woyska ponosiły. Województwa wszystkie na Kommissyą Generalną alias na Trybunał Skarbowy zniosły, żeby także iniuriati in paratis przysądzone sobie summy odebrały, a in futurum prosić będą JmP. Hetmana WXL aby secundum Legis mentem rekruty z swoich Regimentów do naszych Wdztw dawał, które też zasługi u nas swoie biorą.

Za Sukcessorami nigdy Jego Mci P. Wrzyszłota Grzymułtowskiego Wdy Poznańskiego przez Kommissyą Społeczną w Warszawie uskutecznionemu sieć kilka razy institimus, ale że desiderium nostrum dla zerwanych albo niedoszłych seymow skutku wziąć niemogła, uważając że przez Zwłokę fortius iniuria sevit, Ichm PP Posłom iniungimus specialissime, aby bez naszey wtym że Seymie Convocatione niepowracali satisfakcyi.

Correcturam Trybunału Koronnego in Instantijs na przeszłym Seymie zaleconej przypomną Ordinibus Regni Ichm PP. Posłowie nasi, de medijs meyszych zniosą się umtlepea Reassumpcyą dawnych Praw ratione popisowania Woyska przez JmPana Pisarza Polnego Koronnego urgebunt Ichmć Panowie Posłowie.

W Ordynacyey Ostrowskiey ponieważ niedosyć się dzieie według Praw wstawianiu 600 Ludzi na każdą kompanią, tedy conterent Ichmć PP. Posłowie oto cum tota sollicitudine aby JmP. Hetman WK. komputu Woyska 600 ludzi taką iaka iest mens ordynacyi y fundacya dopłacenia z dobr Ordynacyi nadwrłaczył y one z reparacyi Generalney wydzielił też y drugich, którzy by niedosyć uczynili Ordynacyach rozumieć się ma

Instabunt

instabunt także Ichmć PP. Posłowie aby te Przy=
wileie które z Kancellaryi Koronnych miastom
Królewskim przeciw Prawom są wydane skassowane
były, y o to starać się aby Konstytucya y Żydach która
ich in criminalibus respondendi w wszelkich Juris=
dykcyach uwolniła skassowana była salvo Iure
modernorum Palatinatuum.

De quantitate Piechoty Wybranieckiey ponie=
waż iey mało co na Kampaniach bywa inquirent Ich=
mć PP. Posłowie w czym sufficientem Województwa na=
szym przywiozą satisfactionem inibunt media
cum tota Rptą aby ad pristinum statum redukowa=
na była.

Prosić będą Ichmć PP. Posłowie Jmć Pana Marszałka W.K.
ażeby w sądach swoich sprawy prawem opisane są=
dził in causas Iuris niewdaiąc się, ale tylko in cau=
sas facti. Także aby podług prawa w sądach swo=
ich niesądził tylko podczas rezydencyi Króla Jmci
Ludzi w Warszawie zostaiących a w czym excerbita=
tum aby skassowano było.

A że Jmć Sobolewski Pisarz Grodzki Warszaw=
ski Dekreta w sądzie Jmci pisuie zewsząd zachodzi
incompatibilitas tedy prosić będą Ichm. PP. Posłowie Jmć P.
Marszałka ażeby go albo od sądów swoich relegował
albo on Pisarstwo swoie Ziemskie położył.

Inibunt modos Ichmć PP. Posłowie nasi cum
Rptą aby praetium beczki soli Samborskiey in futu=
rum liquidowano y redukowano było y koniecznie
bydz mogło do Ośmiu złotych currentis monetae na
składzie Bydgoskim y Thoruńskim oprócz [illegible]
ney soli Województwom iedynaście tysięcy beczek nale=
żącey.

Ponieważ Kozacy uzurpuią sobie przy konsystency=
ach Intraty z Dóbr tak Ziemskich iako y Królewskich
Województwa Bracławskiego tedy zlecamy Ichmciom Panom
Posłom aby ineant modum quam commodissimum cum

Republica

Republica do uspokoienia tych exorbitancyi. Ktorą to Instrukcyą zgodnie umowioną JmPana Marszałkowi Koła naszego do Grodu podać y oblig iego zostawną przy Herbowney pieczęci podpisaną zlecowo dy Działowy w Srzedzie na Seymiku Antekonwokacyalnym Die 21. Julij Anno. Stanisław Hrabia na Lesznie Leszczynski Starosta Odolanowski Marszałek Koła Rycerskiego.

Konfederacya Wdztwa Sendomirskiego z Seymiku Przed Konwokacyalnego.

My Rady Dignitarze Vrzędnicy y Rycerstwo wszystkie Woiewodztwa Sendomirskiego ktorzysmy się na Seymik do Opatowa za Innotescencyami Jego Xcia Jmci Arcybiskupa Gnieznienskiego Prymasa Koronnego po zeysciu z tego swiata Kaźmierzego Krola Jego mości Jana Trzeciego na dzień dzisieyszy to iest Die 21. Lipca in numerosa frequentia ziachali nasladuiąc w tak im razie chwalebnych postępkow Przodkow naszych.

Naprzod na zachowanie między sobą zgody iedności także Pokoiu pospolitego Sprawiedliwości swiętey y Porządku Domowego Konfederacye wszystkie y kaptury począwszy od Smierci Krola Augusta in Anno 1572 do Et Tertio aż do ostatniego przed Obraniem Krola Jmci Jana Trzeciego swiętego zeszłego iako to

Wolnya

osobnym Spiskiem naszym szczerey opisaliśmy y obiawiliśmy regestrum ie: my y do nich się we wszystkich stosu: iemy.

Dla utwierdzenie zaś wolney Elekcyi czyniemy między sobą takową z godną powszechną Konfederacyą. Iż iezeliby kto bez bożny y zapamiętały miał się znaydować y znaydował w Rzeczypospolitey cuius cunque Praeeminentiis Status et Dignitatis ktoryby mimo Prawo miał y ważył się skrytemi y potaiemnemi lub otwartemi Praktykami, Fakcyami, y Koruptyami et quacunque Arte molimine privato prowadzić kogo na Koronę Stwo Polskie albo samego siebie et per invasionem przywłaszczyć sobie externa et interna subsidia et Auxilia postronnych Panow wznieść, Psować, y konfundować Prawa Wolney Elekcyi.

Tedy takowego y takowe osobę pro hoste Patriae deklaruiemy y uszysey in eversionem iego Iako na nieprzyiaciela Oyczyzny

insurgemus

Consurgemus azeby taką Ambicyą y an
sus nad rownosć Praw Rzeczypospolitey wszystko
scripta Lege, secus et fortibus factis byc
ty postcromine et prospectum było o-
mnimode bezpieczeństwa wolney Ele-
kcyi tedy niniejszą Confederacyą et ne-
xu iey Jurato postanawiamy y obli-
guiemy tak Jchmciow PP. Posłow na
teraźnieyszą Konwokacyą obranych
ktore tylko z teraznieyszych okolicznosci
sci Rzeczypospolitey przez niedziel. 2.
dwie odprawiona bedzie y bydz ma
Aby na początek zey zjechawszy an
te omnia utwierdzenie tego Punktu
per Generalem Confederationem Sta-
tuum Stanisławskiego y domowieście et si-
ne hoc do żadnych innych materyi
Consultationum nieprzystepowali.

Gdzieśliby się kto tak zbawiennemu
mu Postanowieniu sprzeciwił, y na nię
niepozwalał Obliguiemy Jchmć Panow
Posłow sub nexu Juramentorum Aby nie
wchodzyc w insze materye Consulta
tionum zaraz Vtym sciencia mamy et
opera z Jchmciami PP. Senatorami Wo-
iewodztwa naszego efficiant u Jchmć
osobliwie u Jasnie Wielmożnego Jmci Xiędza Prymasa
aby uniwersały na Pospolite Ruszenie
nie wydał do Woiewodztwa naszego
niewziezdzaiącego się z Konwokacyey

Czego resti

Czego iesliby Xiądz Jmć Prymas 114.
nieuczynił Jchmć PPanowie Posłowie
Senatorowie bardziey Woiewodztwa na-
szego uczynią to uczym iezliby y re-
nitentes byli. Tedy aby toż sami Jchm
Panowie Posłowie nasi sprawili daie-
my w tym Jchmciom Facultatem y do
tego Jchmciów Panow Posłow obliguiemy
Amy zatym w takim razie niechcąc
deesse miłey Oyczyznie idąc przy-
kładem Przodkow naszych z tą
rezolucyą y odwagą Prawa żey oraz
y wolney Elekcyi zaszczycaiący się by-
dziemy. Dlatego zaraz sobie naznacza-
my okazywanie y popisy po skoń-
czonym Seymiku teraznieyszym na
Dzień 24 Sierpnia po Powiatach
na mieyscach zwyczaynych na ktore
Jchmć PP. Senatorowie Dignita-
rze Urzędnicy y wszytka Nobilitas
według opisania Konstytucyey
1621. stawić się będą powin-
ni zwyczaiem Pospolitego Ruszę-
nia pod Chorągwie y znaki, y tam
popisy przed Jchmciami Panami
Kasztellanami albo in casu aliquo
absentiae ktorego z Jchmciów Panow
Kasztellanow przed tym de iure ve-
nent

nent odprawić sub poenis de expeditione Bellica Sancitis.

Przytym teraznieyszey Konfederacyi obliguiemy się y pod poczciwością Rzeczypospolitą y iuramentem wiążemy że iezliby śmy widzieli zatego potrzeba była in casu sentowania szkody na Państwo albo na zepsowanie Generalney Konfederacyi stanom Rzptey zadaniem sobie znać y przesłaniem Uniwersałów do Województw y Powiatów według wzwyż opisanego sposobu trybem pospolitym ruszemi pod chorągwie y znali Powiatowe na miejsce umówione naydaley we trzech dniach czasu naznaczonego stawić się more militari z porządnym Rynsztunkiem y woienny wyprawą y zaraz na poparcie Konwokacyi y utrzymania Praw swobod wolnej Elekcyi ruszyć się pod Warszawę y przy Stadem Urzędów nasz zych przez Generalny Konfederacyi contra aggressores aut aggressorem Praw Rzptey in destructionem morum eminentem insurgemus. Nato się fide, honore, et Conscientia, obliguiemy sub rigore poenarum de expeditione Bellice Sancitarum.

Te tedy Konfederacyę nasz Rzptey JmPana Marszałka Koła nowego y wtasnemi naszemi podpisanych ad akta podaiemy

ad akta

ad acta. Interregni JMP. Marszałkowi podać zlecamy Dzia
łosu Deputatowie na Seymiku Confoederationis przed Konfede
racyą Generalną Marszałkowską Warszawską Dnia Dwu
dziestego Siódmego Lipca 1696. Michał Warszycki Woie
woda Sandomirski Stefan Biedzinski Kasztelan Sen
domirski. Jan z Konar Pirley Konarski Sędzia Grodz
ki Nowomieyski Marszałek Koła Rycerskiego Woiewódz
twa Sandomirskiego.

Confoederacya Woiewództwa Ruskiego.

My rady dygnitarze Urzędnicy y całe Rycerstwo Woiewódz
twa Ruskiego Ziemie Lwowskiey Przemyskiey Sanockiey
y za Innotescentiami J.O.X. Jmci Prymasa do Wiszni
pro die Vigesima Junij Consultationi naszym determi
nata zgromadzeni, Naśladuiąc przodków naszych
zelum na zatrzymanie swobód y wolności naszey, oso
sobliwie Libera Electionis Królów y Panów swoich,
kiedy et naturali vicissitudine, która Leges dat et a
dimit, z Naiaśnieyszego S.P. Pana tracąc, Króla
Pana naszego, non sine profundo sore naszych dolore
orbati zostaliśmy, ze wszytkich miar y sposobów,
Oyczyznę naszą miłą. chcąc mieć in terna et externe
provisam et munitam osobliwie in Libera Electi
one. futuri Regnantis securam, et ad Leges cardina
les (z których wiele extra orbitam wypadło) restitutam.
Na zatrzymanie tedy tego wszytkiego cnota podsciwo
ścią miłością, et nexu conscientiae, ex puro zelo, Oy
czyzny naszey swobód y Wolności, et Liberae Electio
nis amore in hoc confuso, tey statu czyniemy Konfe
deracyą Charakterami naszemi zapisuiemy, obowią
zuiąc się wszystkich przysięgą Konfederacyi, in fundamen
to onastych Generalnych. Konfederacyi, in similibus
casibus Status Regni postanowionych spraw naszych
volu-minibus inferowanych, w takowy sposób.
Naprzód iż zassatecznym spolnym zezwoleniem
przyobiecuiemy sobie, żadnego roterwania nieczyniąc
aniego dopuszczaiąc, iako iedne y Rzeczy Pospolitey
Correi Króla, y Pana przyszłego obrać tego tylko

ktorego synam Boska dispozycyia y całey Rzeczy pos politey wolne suffragia destynowały, y ktoryby interesso Rzeczypospolitey, bardziey był Conveniens pessime contra dicense ku dobru Oyczyzny naszey Pospolitemu do sen podały

Gdzieżeliby ktoś kolwiek cuiuscunq status sexus pro eminentia et dignitatis Cuiusvis Thronum ambienti bus praktyki czynić miał, albo przez Ligi zakazane albo illicita media per potentiam factiones molimi na secreta, Lubo zgromadzone kupy aut alio quovis ad inventio modo na Tron kogo wprowadzać y nas mieszać chciał, takową osobę pro ipso Patriae deklaruiemy. Iżeby ausus et ambitus takie na wzruszenie swobod praw naszych y Wolney Elekcyey aventantur. Lege scripta et forti manu, poskromione bydź mogły, niniejszą konfederacyą, fide honore et conscientia ac Sacramento Iuramenti sobie obowiązu iemy. Czego wszystkiego utwierdzenia per Generalem Confoederationem całey Rzeczy Pospolitey, Confoederationem ante omnes Materias, na Początku Convocacyey Ichmość P.P. Posłowie nasi sub fide honore et nexu Iuramen ti et stricte reddenda na Seymiku Relationis ratione upomnieć się będą powinni, y do żadney inszey nie przystąpić Materiey, aż pomieniona Generalis Confoe deratio wprzod postanowiona będzie, obsecrando Ichmo ściow, per amorem boni Publici, aby ieżeliby kto kol wiek tey Confoederaciey, sprzeciwiać się miał, abyśmy omni intermissione nas uwiadomili.

My zas in cum Gnosum Pospolitym Ruszeniem, forti et armata manu, in conservationem swobod y Wolności naszych osobliwie utrzymania Wolney Elekcyiey, sta wić się pod Warszawa za Universałem y obwieszcze niem JOx. Imci Prymasa deklaruiemy. Oco Ichmość Panowie Posłowie Instabunt, Gdzieżeliby tych Uni dać dla iakiey racyiey Xiążę Imość Kardynał Prymas

wzbraniał się

wybraniaz się do JmciPanow Senatorow Woiewodztwa Naszego rewmany, aby oni nas Uniwersałem obwiescili, aniczasu re intentia, ich samych JmPanowie Posłowie, toz uczynili. Azeby zas gotowych yz iuz armatos et obwiesz czenia zastały, dla tego zaraz okazowanie, alias popis poskonczonym, a kiedy teraznieyszym Confaederationis na dzien dwudziesty Miesiąca Sierpnia Roku ninieyszym Ziemi Lwowskiey za P. Lwowem Przemyskiey pod Medyka: Sanockiey pod Sanokiem. naznaczamy, na ktore do mieysca JmPanowie Senatorowie Dygnitarze Urzednicy, y wszyscy nobilitas stawic się będą powinni, z obyczaiem Pospolitego Ruszenia, pod Chorągwie y znaki, y tam Popis Generalny, na mieyscach naznaczonych, przed Pierwszem Senatorem tego Woiewodztwa, y Ziem, lub in absentia ich, przed kim de kim de Jure venerit, opprawić się sub poenis de expeditione bellica sancitis. Więc aby porządniey ten akt był expedyowany, tedy zaraz do Jmosciow Pułkownikow ktorzy z Prawa bydz powinni Rotmistrzow Powiatowych obieramy. iako to z Ziemi Lwowskiey JmciPana Mikołaia Kossakowskiego Czesnika Lwowskiego. JmPana Alexandra Cetnera Starosse Szczurowieckiego. z Powiatu zas Zydaczewskiego. JmPana Dzieduszyckiego. Woiewode Podolskiego. JmP. Adama Rzewuskiego. Starosse Wyszynskiego. a do pomocy ich kiedy Ziemie Lwowskiey z Powiatu Zydaczewskiego JmciPana Czołhanskiego. z Ziemi zas Przemyskiey. za Pułkownika. JmciPana Wiaskowskiego. Podkomorzego Ziemi Przemyskiey y Ich JmPanow Konstantego. Wapowskiego. Sanockiego Misło Daia Stawskiego Łatyczewskiego. Chorązych Clemensa Ustrzyckiego. Stolnika Zakroczymskiego. Stanisława Fedra Woiewodzica. Podolskiego. Jozefa Cetnera Starosica Lwowskiego. z Sanockiey Ziemie WJmciPanow Jana Stadnickiego Chorązego nadw. koronn. Jozefa Mniszka Starosse Sanockiego. Ktorych ze Jmosciow obliguiemy aby naszen Popis z iachanstwo się pod własny Chorągwie Lożeska według zwyczaiu z pisaki opisana z podpisem

Rąk swoich do akt podali y porządek należyty uczynili.
Cum my niniejszą Confoederatią obliguiemy się y podsawo
sną Starzpolską in nata mente wrażemy. Iż jeżeliby tego
potrzeba była in casu forsowanda kogo. na Państwo.
illicitis medys albo na zepsowanie Generalney Confo-
deracyey stanów, Rzeczypospolitey. żądaniem znać, y
przysłaniem Uniwersałów do ziem naszych. według wyżey
spisanego sposobu, trybem Pospolitego ruszenia, pod Chorą-
gwie y znaki na mieysce umówione. naydaley we
czterech dniach od czasu naznaczonego, more militari
z porządnym Rynsztunkiem y wyprawą woienną stawi-
my się. y zaraz na poparcie Konwokacyey, utrzymanie
Praw y swobodney Elekcyey, ruszemy się pod Warsza-
wę, y przykładem Przodków naszych. przez General-
ną Konfederacyą contra agressorem vel agressores praw
Rzpltey in destructionem moliminum consurgemus.
et praesenti Confoederatione ac unanimi consensu nie
przez Posłów ale spiritim wszyscy pospolitym rusze-
niem, Króla Pana wszystkiego, obierać na Elekcyą stawić
się myślemy, y obliguiemy, et fide jurata spondemus.
A potym w tym związku naszym Braterskim, poty obligu-
iemy się trwać y zostawać etiam, cum dispendio zdrowia
y fortun naszych, dotąd Rzplta per liberam Electionem uspo-
koiona nie będzie y Exorbitancyie wszytkie nie będą na-
prawione. Czego jeżeliby Imość Senatorowie starsi Bra-
cia nasi w czym nieuczyniemy ob aliquam rationem, do
skutku nieprzywodzili, tedy in eo casu żądamy, y mie-
chcemy po Imościach PP. Pułkownikach, aby oni zawydaniem
Uniwersałów y przysłaniem Confoederacyey, ruszyli nas y pro-
wadzili, pod Warszawę pod których kommenda zostawać.
y ad defensionem Praw naszych Oyczystych, stawić się
fide honore et conscientia, obowiązuiemy się, sub rigore po-
narum de expeditione bellica sancitarum. Cum iż nie tylko
na poparcie Wolney Elekcyey, ale y przeciwko wszelkie-
mu Krzyża S. Nieprzyiacielowi, Pospolitym Ruszeniem
stawić się y całości Oyczyzny naszey zaszczycać się przy-

rzekamy. y obliguiemy

y obliguiemy się ktorą to Confoederacyią trzymać sobie fra
terne Verbo Nobili fide honore et conscientia przyrze
kamy, oraz vitam et sanguinem, pro aris et focis ac =
immunitatibus nostris tak ochoczo łożyć deklaruiemy,
gdzie tego necessitas et conservatio Boni Publici propo
scet, Co pod pisem rąk naszych stwierdzamy.
In fundamento zas et nexu tey Konfederacyiey naszey
Jm Panom Posłom, puncta ad promovendum in salutem Rei
publicae mnieyszą Konfederacyią naszą concatenata poda
iemy takowe na przyszłą da Bog Conwokacyią.
Primo Naybardziey natym należy Rzeczy Pospo
litey aby Konwokacyia przyszła, quam pacatissime bez
zamieszania była odprawiona. Ktorą rezydencyia Kro
lowey Imci y Krolewiczow Imosciow et ambitu Regnan
di zatrudnic by mogła. y zdrowe mieszać rady, Tedy Imosc
Panowie Posłowie nasi convenient Xięcia Imci Prymasa
aby podczas aktu Konwokacyiey y Elekcyiey oddalenia
się od Rezydencyiey Warszawskiey, y Willanowskiey Kro
lowey Imci y Krolewiczom Imosciom intymowac raczył.
2do Rezydenci et Ministri externorum Principum aby
relegowani także byli, y do żadnych Jm Panow Po
słowie Masenney przystępu. Poki w tym punkcie zado
syc niestanie, ktoby zas ad hunc ambitum et Civib
dopomagał assistował, albo sposobami nienależytemi
wolne głosy mieszał, tako contra hostem patriae powstać
będą powinni wszyscy.
3tio Non postrema considerationis bydź powinien am
bitus Piastow ad Regnum, ugi curabunt Jm Panowie
Posłowie, iako nayskuteczniey, y warowniey promuno
re exclusionem Piastow ani ich ulterius admittent
y żeby żaden ex aequalitate candidaturey non prae
sumat. Confoederatione Lege Publica na Konwo
kacyey teraznieyszey, formando etiam nexu Ju
ramenti stabilienda cavebunt.
4to Znayduie się perplexitas in pactis Conventis, w kto
rym w iednym mieysca, Proles Regia aequalitati Juris subjacere
declaratur.

wdrugim zas ze prerogatywa Juris sub jacere deklaratur, wdrugim zas ze prerogatywa, Potomstwa Przeszłych Najiaśnieyszych Krolow. Gaudere maią domawiac żeby Imć Panowie Posłowie będą, aby Wym Rzeczpospolita dała rezolucyię, a oraz iako Krolowa JMość Jurib[us] Aequalibus nobilium et Reipublicae razem ma Gaudere.

5to Pacti Conventis wczym kolwiek niestało się dosyć tak że y inszym pretensyom ktore się liquide pokażą aby się wewszytkim stała satysfakcyia. Ekonomiy ktore według obliguiącey in punctis Conventis miały bydz wykupione. aby do Skarbu Koronnego przyłączone były, in stabunt Imcie Panowie Posłowie.

6to Exorbitancyi Wszelkie et abusus Juris Regii żeby były poprawione. Puncta Conventa futuro Regnanti, naterazniejszey Konwokacyiey opisane, aby były nieodkładaiąc do Seymu Electionis seriam Imć Panowie Posłowie adhibebunt operam et activitatem.

7mo Wyście ze wszystkiej skarbu Koron[nego] przeciwko nieboszczykowi Imć P. Morsztynowi Podskarbiemu W[ielkiemu] K[oronnemu] Rzeczpospolitey nie est satisfactum, Urgebunt Imć P. Posłowie, powziąwszy informacyią z sprawy in Termino conservato z nim mającey aby successores. JOM[oś]C[iów] skuteczną czynili satisfakcyią.

8vo Lamentabiliter widziemy iako Wszelkich y niebespieczeństwa pełnych Rzeczpospolita zostaie nasza, Paterni Rezolucyiami, a tym cięższey, y trudnieyszey podlega Crisi, kiedy in hac turbulentia y Wnieśrocenii Wielkim, znacznych do niew zaśmiona y zamieszana, rozroznieniem, y niezgodnościem między Duchownym y Swieckim Stanem Zatrudniona zostaie dyffidentiami, kiedy y Stan Duchowny sub praetextu Immunitatum Ecclesiasticarum evocatoria, Osoby Sekularis praeminentia cum convulsione. Jurium Rzeczpospolitey do Rzymu y do Konsystorzow, iako to noviter od Imć M. P. Xięży Byskupow Wileńskiego y Chełmskiego practicatum institunt. actiones Zalecamy tedy Imć M. Panom Posłom naszym, żeby się stawili per authoritatem Primatialem et Reipublicae, że Collisiones.

te Collisiones statuum Rzeczpospolitey afficientes uspo
koic et in futurum takowe ausus obostrzeniem Prawa
pospolitego poskromic. Vtio Materiam o posiłani
wzgledem rozebranych. Po S.P. Nayiaśnieyszym Kro
lu naszym pozostałych skarbow na Konwokacyi
przyszłą W.ne Woiewodztwo nasze odsyła, w ktorey
cum sensu communi Rzptey Imc P. Posłowie zga
dzać się powinni. Ktorym y to zlecamy aby po
stanowienie prawa repetundarum ratione damni
ficationis Rzeczypospolitey opisawszy Imc Pa
nu Instygatorowi Koronnemu, aby ex officio invenit
bit, zlecili, aby oto czynił w Generalny Kapptu
rze, ad delationem cuyusvis Nobilis. Quarto. Guardie
ktore fatis pozostałe et per Regiam domum rozebra
ne, aby iuxta declarationem Senatus Consilij pro
decore ciała J.K. Imci et securitate publica podczas
Konwokacyi cey, iako zawsze practicabitur, podczas dyspo
zycyą J.W. Imci Pana Marszałka W. Koronnego były
powrocone et ex ærario publico providowane, upom
nią się Imość P. Posłowie. IIIto Dobra ktore kos
ciem Krolestwo Imości durante dominio suo, tak
pod swoim iako y cudzym Imieniem, quocunque
titulo sine consensu publico, ponabywali, aby nowo
prætensa reparatione prævio, per repetentem supra
summam pro bonis et summis quæsitis receptando
Juramento, repetibilia et exemptibilia były dekla
rowane domowie się Imc Panowie Posłowie.
Ve tas summy pro bonis quæsitis dane iako
się maią obrocić Woiewodztwo nasze odsyła
ad decisionem Reipublicæ na Konwokacyą, a to
ex ea ratione aby centum miała documentum et
securitatem suam Respublica contra futuros
Regnantes ut non audeant nabywać y skupować
Dobr Ziemskich Rzeczypospolitey contra iustitiam
Reipublicæ ac eius Legem.

Naostatek Przyimuiemy to JmPanom Posłom y mianu sub
scripto fidei honori et consuentia Jmosciow Panow
obligando, aby te wszytkie puncta Konfederacyey
naszey do skutku przyprowadzili. A trzymuiąc się do Pra
wa dawnego y przeszłych Konfederacy totam Rempu
blicam stringant, ad praestandum juramentum we
dług dawnych zwyczaiow, przy Generalnych na
Konwokacyach Konfederacyach praktykowanych
ktore to zgodnie umowione Postanowienia Konfederacyey
naszey, puncta tak wszytkie in genere, iako każde o
sobna dotrzymać obowięzuiemy. J dla lepszey wia
ry y pewnosci wszyscy rękami naszemi, zobopolnie
podpisuiemy. Działo się w Warszawie Dnia dwudzie
stego siedmego Mięsiąca Lipca 1696 J podpisało
się Szlachty z Senatorami y Vrzędnikami 132 Porty
Bogusław z Pierzowic Brzechwo Kasztellan Lwow
ski Franciszek Dziduszycki Woiewoda Podolski
Hieronim Lubomirski Podskarbi W. Koronny Jan
Franciszek Woiakowski Podkomorzy Przemyski
Jan Stanisław Firley Kasztelan Sanocki.

Confederatia Woiewodztwa Lubelskiego.

My rady dygnitarze Vrzędnicy y wszytko Rycerstwo
Woiewodztwa Lubelskiego y Ziem Jego przyległych. Za
denunciacyą do tey czasnego interregnum, ponieważ
nieopłakaney Smierci Naiasnieyszego Jana III Krola y Pana
Naszego przez Jasnie Oświeconego Xiążęcia Jmci
Kardynała Radziejowskiego Arcybiskupa Gnie
znienskiego Prymasa Republica uczyniona na
mieysce Congressum naszych w Lublinie zwyczaynego
dnia 27 Miesiąca Lipca 1696 zgromadziwszy się
moestis zelo et Lacrymis habemus animi ineluctabilis
ctabilis fati wyrokom, nieustępuiąc et necessitati
należyte osierocenia naszego, uznawszy potrzebę
y orbitati miley Oyczyzny szukamy iako naygrun
towniejszy gotuiąc zgodnie

y iednostaynie zgodziliśmy się y na to sobie poprzysięgli
fide honore conscientiis nostris obowiązali wszyscy że
przy wierze ś. katolickiey przy kościołach Bożych y pre
rogatywach ich przy całości Oyczyzny przy nienaru
szeniu, wniwczym swobod Praw y Wolności naszych. przy
iednostaynym we wszystkich okolicznościach postanowie
niu tey Rzeczy Pospolitey. a osobliwie przy Wolney
przyszłego da Bog Pana Elekcyey wczasie uprzeymi
y Statecznie stawać będziemy zawsze Wszyscy sine
dolo et fraude. Adoznawszy per experientiam
iako ambitus tey Korony nawet y za żywota ieszcze
Panow naszych. rożnemi przewrotnościami wymyślo
nemi Spiskami, nawet disturbatione Consiliorum
publicorum, przez złośliwych Maski z boycow di
lacerabat Rempublicam z daleka sądząc sobie zło
śliwą drogę przebieraiąc się do Korony.
Tedy ynquantum był ktokolwiek miał się znaleść
podobny y złośliwy privatim vel publica fakcya
mi y praktykami siebie lubo kogokolwiek
na Panstwo forsowac miał, przeciwko każdemu
takiemu, powstać Wszyscy y na zepsowanie
Jego wszytkie mocy y starania, iego nasze zdro
wia y substancyie obrocić obowiązuiemy się.
Więc że zupełna tego wszytkiego, y dobrowolney
Elekcyey naszey, zasadza się exekucya, y szczęśli
wość in Unione vera animorum na zgodzie in ani
bo tey Oyczyzny, a zwłaszcza tych ktorych
Bog y ta Oyczyzna Mądrością munus facultati
bo iunxit et evexit. że zas Unionem animorum
appetit własnego interessu, zwykł rozrywać, wzni
caiąc ambitum Korony w Piastach.
Iedyna zabieżeniu temu, oraz uwagi iako szko
dliwe konsequentye dwoiakiego prawa tolesz Stanu
kego y Krolewskiego. W iedney że osobie zmieszane.
Stanowi Szlacheckiemu przynoszą, Dla tego praesumen
do takowe małżenstwa wszytkich Piastow pro inhabilibus

na Krolestwo deklaruiemy y onych pro exclusione mie
chcemy. Dla większego zas objaśnienia Imienia Pa
stow annectimus słowa ex pactis Conventis przeszłego
JP Krola Pana Naszego. Tenoris huius domus nostra
nullam successionem et pretextum proximitatis habe
re ad Regnum sibi non præsumat, ate aqualitati
per omnia cum statu Nobilitari subiaceat, Referuiąc
się do Punktu, Wszych ze Punktach Konwentach, na Pro
ke prerogatiwe Domu Regia napisanego. Ad supple
mentum niniejszey z Rady naszey, wszystkie wypado
bnego nieszczescia orbitatis Oyczyzny okazyiacz
czynione bez przodkow naszych Konfederaciye spo
ki y Przysięgi reassumuiemy. onim że podaiem, y po
słuy nich nadobro miłey Oyczyzny naszey, y zasz
czyt swobod Naiwiekszey sprawie się będziemy powin
ni koniecznie. A zebysmy zas tutie conatui no
stro tym mocnieysza siła uwagę przydali. y on do wszyt
kich przyszłych wszystkich stanow sey Rzpltey Ge
neralney Konfederacyey, przyłączeniem stwierdzili
tedy prawo nexu niniejszey Konfederacyey naszey
tak JmP Senatorow naszych, iako y Ich M Panow
Posłow naprzyszłą Konwokacyą od nas uproszo
nych, obliguiemy aby napoczątku sey zaraz
Stanowszy authorize nie tego wszystkiego starali się
do żadnych inszych Consultaciy y Materiy nie
przystępuie.
Jezeliby zas tak szczęśliwey Intencyey naszey sprze
ciwić się kto usiłował, obowiązuiemy JmM Panow
Posłow naszych, aby nas otym przez Universały
obwiescili, A my y tam Granic necessitatis
casu. Przykładem Przodkow naszych, na zasz
czyt Wolney Elekcyey y bespieczenstwo Rzey
Pospolitey Ruszeniem stanąć, y własnemi per
sonami całość swobod naszych, zastawiać wszy
stkiemi Modis et viribus iuxta perscriptum Legis Anni
1621 obliguiemy się.

Obliguiemy się

obliguiemy się. Zwosi czemu Popis pro die 21 Augusti
składamy Sobie na mieyscu zwyczaynem pod Lubli-
nem nad Rzeką Bystrzycą wziemi zaś Łukowskiey
pod Łukow. przy którym zaraz Rotmistrzowie obrani
y według okoliczności exigentiis necessitatis bi-
ze Ruszenia się albo gotowości do niego deklarabun-
tur dzieje się. Tam y my porządek wieczniesny, tako
y wewszystkich okazyiach umowiony przez
nas będzie.

Azeby zaś Imościów Rycerstwa Woyska Rze-
czy Pospolitey zaciężnego, Speciosa promyssa am-
bientium niedementowały, utwierdzamy wszyst-
kich Imościów, y części do Woiewodztwa nasze-
go przez repartycyą należącey długu winny. omni
conatu usiłować będziemy, y wypłacić effective
y do wypłacenia wszystkim, na przyszłych
Seymach dopomożemy serio. Co wszystko so-
bie ztrzymać y ziścić zechcemy, sub fide hono-
re et conscientiis nostris. Działo się w Lubli-
nie Anno. postanowienie nasze rękami naszemi
podpisuiemy się.

Confoederatya Ziemi Czerskiey.

My rady Dygnitarze Urzędnicy y całe Rycerstwo
Ziemi Czerskiey za innotescentiami J.O.C. Xię-
żey Imci Prymasa do Czerska pro die 27 Julij
Consultatyom naszym determinata zgromadze-
ni Przodków naszych zelum in conservatione
Swobod, y wolności naszych, et primario sacra
Ortodoxa Ecclesia, więc także respektu Libera
Electionis Królów Panów. Predecessorow swoich
Vestigia, secuti, kiedy ex perpetua vicissitudine
która Królów daie, y odbiera z naytayniejszego Pana.
Króla Pana.

Pana Naszego non sine profundo serc naszych dolore
orbati zostaliśmy. ex parte zaś Oyczyznę naszę
chcąc interne et externe, pro bono et securitate
osobliwie in Libera Electione futuri Regnan
tis tudzież in Legibus cardinalibus, których wiele
ex orbita Legum wypadło restituere. Nauczy
nas nie tego wszystkiego cnota, podściwość y mi
łość ex bono Oyczyzny naszey swobód y Wolno
ści et Liberae Electionis amor. in hoc confuso
rey statu czyniemy, Charakterami Własnemi
Zapisujemy, y przysięgą obowiązujące się spisu
iemy Konfederacyą in fundamento inszych
Generalnych Konfederaciy, in similibus casibus
per statuta Regni postanowionych a Columnis
praw naszych inserowanych, że z daniem przy
obiecujemy sobie żadnego rozerwania nieczyniąc
ani do puszczając, tako iedney Rzptey Communem
Krola y Pana Naszego przyszłego, obrać tylko tego
którego by sama tylko Boska dyspozycya y całey
Rzeczy Pospolitey naszey Vota chcere podały.
A jeżeli by kto kolwiek cuiuscunque status et
praeeminentiae znaydować się mógł, który by ku obra
żeniu Wolney Elekcyey cum externis Principibus
bądź cum Concivibus nostris, bądź cum quibusvis perso
nis Status praeeminentiae ad Koronę absentibus
nobis. przez praktyki miał czynić viam komu albo
przez ludzi iakie et illicita media per potentiam
faestionum lub zgromadzone kupy, lub quovis
alio ad inventio modo na Tron tego uprowa
dzać y nas mysząc chciał. Takową osobę cuiusvis
Status pro hoste Patriae deklaruiemy, y żeby tako
we ambitus, et ausus na wzruszenie swobód Praw
naszych y Wolnego Elekcyey avertantur Lege scripta
et forti manu ażeby pogromione być mogły tą też
ważnieyszą Konfederacyą fide honore Conscientia et Sacra
mento jur

et sacramento Juramenti usilnie obowiązuiemy. Czego wszystkiego uświeczenia na początku Conwokacyey daie omnes Materias Concludentias JmP Posłowie upomniei się sub fide honore ac nexu Juramenti maią observando ac obicerando Jmościow per amorem Rzplitey aby in quantum by ktoz kolwiek tey naszey Confederacyey sprzeciwić się miał. azeby a nas omni inter pysura nam uwiadomili y donieśli.

My zaś in casu takiego zmieszania Rzeczypospolitey ruszeniem Wiritim et forti ac armata manu, in conservatione swobod Wolności naszych, a osobliwie utrzymania Wolney Elekcyey za Vniversalem JOX Jmci Prymasa, albo ieżeli by ich wydać, dla wszystkich racyi tęże Jmość Prymas zbraniał. zaś Uwieszczeniem przez Uniwersały JWJmci Pana Kasztelana Czerskiego, Stanisława z Lubowska Mrzzyny. którego in hunc casum do wydania ich obliguiemy, y pod Warszawę stawić się z Chorągwiami deklaruiemy y obiecuiemy. Dla czego y prędszego zebrania JMościom Panom Rotmistrzom gdy się na popis zjedziemy obrać przyobiecuiemy.

Aże na ten naypotrzebnieyszy czas naszego Jmci Pana Woiewode Mazowieckiego niemamy, obligamy honore et amore Patria JWJmPanow Kasztelana Czerskiego aby in hoc turbido statu, Oyczyzny et pro necessaria do wszelkich obrad, y zaszczytow ex persona sua w Warszawie circa Consilia Reipublica rezydował, y żadnemi Legalitatibus niewymawiaiący się, ani zatrudniaiący bono Publico, Oyczyzny Woiewodztwa Naszego y Ziemie, iako naypierwszy Senator we wszytkich assistał, nas de statu rerum in firmes et consiliorum radził. A ieżeliby necessitas postularet Jure suo Uobwieszczeniu przez Universał ad tuenda Jura Libertates ac praecipue Liberam Electionem uczynił. Wyże praesenti Consilium nostrorum, actum et Confederationi huic JOOMcKan

Alexander Jozef na Załuskich Załuski Woiewoda

Rawski obecny adfuit primum determinati, ale Ius pro autoritate, et summa et activitate sua addidit momentum godziło się przy powinnym za kommunikacyię in Bonum Publicum Oyczyzny Consylii podziekowaniu JEgo Mci Naszego Wielce Mci Pana. upraszać aby exemplo, prisci instituti incolas, Woiewodztwa Ruskiego ad hoc fidą nostrum powagą swą in duas. Ponieważ Generał nas Mazowiecki Spolny Obyczay ze Woiewodztwie Rawskim, tako y Płockim Podlaskim Iure Obcemus ab is Dotty kto swoiny były odprawować. albowiem virtute, et animis fortiores tuitionem praerogativarum Omnium Praw Swobod Wolnosci osobliwie Liberae Electionis dać możemy. Czego my naszą Konfederacyią cum declaratione, że fide honoris sanguine et substantiis propriis utrzymać chcemy z tą JEgo Mci Marszałka Koła Naszego podpisuiemy. Ktorą ad acta Interegni JEgo Mci Pana Marszałkowi podać zlecamy. Datum w Czersku D. 27 Iulij Anno Dni 1696.

Propozycya na Generale Woiewodztwa Mazowieckiego w Warszawie D. 27 Iulij

In hoc rerum statu kiedy tempore Interegni Rzeczpospolita est sui iuris Propry y kiedy prawa swoich nietylko poprawić ale y one obwarowac może y powinna aby nietylko ab ambientibus była bespieczna, ale też y takiego Wynalazła Krola. y uczyniła sobie, ktory by prawdziwie prawa słuchał, y niemógł nic do czego, Rzeczypospolitey naszey Gogere cokolwiek ley nieda. Przeto dwie rzeczy, powinna uważać tak nasza Rzecz Pospolita Imo Co iest metuendum 2do Ktorey iest zawsze optandum

Naprzod sens

Naprzod ~~haec~~ [sunt] haec Metuenda

1mo Aby Dom Krolewski nieuzurpowat sobie proprietatem et potiori
oritatem ad successionem y przez fakcye y przekupione glosy
niekupił sobie Panstwa y Panowania, tako taki Krol niebył
by Civibus obligatus, ale swoiey fortunie y niedałby się
napomnieć albo iktoniż dowoli krzywy swey rozumie
iąc zekogo inszego, obrac niemogli, nad niego, y byłby
Gradus do pretendowania dominij in perpetuum
poki by Lineam tego Domu Krolewskiego stawała
2do Aby Krolowa IMć Materna Authoritate przy
rodzonego sobie, imperium nieprzytendowała nad
Synem, a żeby potym, niepierwey się rady w Gabine
cie niekonczyły, niż in Senatus Consulto propo
nowane były, a bodaj propozycye seymowe ex arbi
trio Priwatnych Gabinetow niebyły konsupowane
y tak copierwey cupido habendi Panowała oblivio
Libertatis nienastąpiła. wszystkich ktorzy by tuta
et praesentia quam Vetera et periculosa wolełi.
3tio Metuendum aby sama Krolowa IMość niewołała
bydz Pania proprior, ad agendum et Resolvendum wie
pierwszy byt Regnans y natakiego kresek niedysponowa
ła nimium Volendo, ktory by ią mogł posiąc, anie tylko
na iednego ale y nakilku, aby przecie na ktorego kol
wiek tu kostka padła, z ktorym by consors Regni bydz mogła
y ktoregoż by niezłecz posłała ale ona sobie niedla Rzeczy
pospolitey, ale dla siebie krolem uczyniła. Do czego dobre
Principia pokazuią się iuiest rozebranie Starostw contra Mani
festationem Ministrow Reipublicae. wczym ieżeli tanta
audiendi facultas przed Krolowaniem, Coż by to po
obraniu na Krolestwo, ieżeli by powaga Imienia Rze
czypospolitey, sui juris będącey niesklonitasię być
ad Reflexionem uporu. Coż by było gdy by Rzecz
pospolita teneretur ad praestandam obedientiam da
tatas Krolowey Imci obrotnosć et activitas, Tamo
ztego widziec, z tak odezwaniem się Imieniem Rzeczy
pospolitey

ani teneri do swoiego żalu y Małżonka Liżącego teszcze
na kazafatku Vinculum niemogło, utrzymać na iednym
mieyscu acz by było dopiero obrostu na Ziemskie bronią
cych Prawa Rzeczypospolitey Consiliarzow, iako sie to
świeżo pokazało, na Domie Imościow Panow Sapiechow
ktorych y klątwą y mandatami do interessow swoich
przyciągało hoc hæsitante Principe.
4to Metuendum aby Krolowa IEgo Mość ieżeli na nie nie
padnie sors zostania Krolową ani na ktorego z Synow
niepersica dowała Xiążeciu Imci Bawarskiemu Zięcio
wi swemu, aby kontinuował, dlatego żeby przez Corkę
panować mogła, ktora by iey była posłuszniejsza nie
ktory z Synow, coby iuz niemoże propter Incompatibili
tatem, et potentiam Elektorstwa cum Regno Poloniæ
ktore et Vicinitate Potentiæ considerandæ Reipu
blicæ, est incompatibile z Krolestwem Polskim
boty tym sposobem, mogł by concurrere y Cesarz Imość
y Krol Imość Francuski, ktorych Potencia cum Li
bertatibus Reipublicæ convenire niemoże tak że
y Xiąże Imość Elektor, Pan tak potężny, ktory może
mieć naymniey dwadzieścia tysięcy Woyska z dobr
swoich Dziedzicznych, y z tamtąd z niemi za tydzień
może w Polszcze stanąć, iest formidabilis rowno z Mo
carzami. Do tego Verendum abyśmy przez takie
go Krola niewmieszali się w iakie Interessow Parti
alitates. vel dyssensiones cum Imperio, y niewwikłali
się w iakie domow Imperialskych. Od czego smy za
wsze byli daleko, Abyśmy się w iakie niewpli
kowali wiakie trudnosci albo Woyny, y nie uczynili
sobie nieprzyiacioł tak blizkich sąsiadow, iako ma
my Exemplum niedawne. Bardzo za Krola Zygmunta
Trzeciego, musieliśmy Constitucyami Gwarantyować
przeciwko Szwecyey przez cośmy sobie Woyny narobili

niewinnie

pieniężnie. Dotego verendum abyśmy przez takiego Króla
niewmieszali się wszakie Interessow Partialitates vel dis-
sensiones cum Imperio y niewwikłali się.
Ale dotego consideranda et autoritas Xiężney Imci
Elektorowey Bawarskiey Corki Krolowey Imci Wszyst-
kim wiadoma kiedy gdyby consilio et auxilio Materno
sociata była obojga potestas niewybrnęłaby nigdy
et Muliebri Imperio nostra Respublica, a osobliwie przy
tak potężnego Domu Krola koligacyey, ktory się Mat-
ronie swoiey tenerrime accomodować ad complacendum.
Trzeba się obawiać aby takowa Elekcyja niezdała się
bydz per vindictum wymyślona od Krolowey Imci Mary-
cy ad frenandam Reipublicae Libertatem, et confirman-
dam sibi soli potestatem, Lubo tenże Imość Elektor
et natalibus et virtutibus est dignissimus każdego Kro-
lestwa, ale dziedzicznego tylko. bo tu obsunt circum-
stantiae incompatibilitatis cum Republica ex ratio-
nibus, ktore się wyżey wymieniły.
3tio Metuendum y to aby Krolowa Imość mieszkaiąc
podczas Konwokacyey w Warszawie, niechciała de-
ire fakcyiami, obietnicami, sub rosa et consilia pu-
blica do intencyi swoiey przed Elekcyią y niewciąg-
ła się in rationes status in mediationes affectatus, nie miała
pro kostibus tych ktorzy excubiria ter Legum, powinni
by coś upomnieć się, albo drudzy nieodważyliby się
ob reverentiam charakteru Krolewskiego śmieć się odezwać
wolnie, albo domowić, lubo by należało, ex authoritate
publica. Bo zezeli Pactis conventis, warunie sobie Wola Rzecz-
pospolita, aby Krolowie Imć Polscy niemieszali się ad nego-
tia Reipublicae za żywota Krolewskiego. a coż dopiero po
śmierci starsze onegoż, kiedy Rzeczypospolitey samey
imięć osobie radzić godziłoby się, y koniecznie potrzeba sine
umbra et arbitrio ullius Maiestatis. Aczeliby ob-
iecty od kogo że drugie Krolowe Ich Mość mieszkiwały
w Warszawie podczas Konwokacyey y Elekcyey. odpowia-
da się tak nato. Zeto Exemplum niceiest Prawem aby Rzecz-
pospolita miała cierpieć te subiectys in consiliis Wolnym Ko-
lin wszystkim. Cała dishonor żaden Krolowa JEJ Imć poczytać
sobie niemoże.

Bo y Krolowie Panowie nasi ktorym obedientiam przysię-
gamy kiedy w Vradach y sądach Osobach ich cosię tałtsuie
in causa Maiestatis ustępuią na stronę y Colloquia cza-
sem Senatowi samemu cum equestri Ordine pozwalaią
bez siebie, a coż tu dopiero. kiedy będzie trzeba zważyć
pericula Publica y obwarować się od wszystkich stron et
ab ipsa domo Regia iako Rzplta niema chcieć bydz.
wolna a barbitratu Reginalis Maiestatis.

6to Ito metuendum że będąc primum Exemplum y z domu
Szlacheckiego Polskiego obrany Krol ex aequalitate Pierwszy
Prolem zostawi, ktorzy ieżeli candidaturam usurpare
y przez Polską Szlachtę do Polskiey Rzeczypospolitey
Legationes formare będą mogli. powinna pierwey subesse
decisioni y opisaniu Rzeczypospolitey Jako będzie tutum
bydz Polakom od Polakow Oratorami do Polakow oraz
y Electorum. Jakie praeiudicata z tego metuenda na-
leży zważyć Rzeczypospolitey et in dominitati wszyst-
kiej prospicere na Conwokacyey, aby ex hoc novo emer-
genti novam servitutem Libertatis nasitza, non emergat.

7mo Et hoc metuendum że ieżeli nie będzie declaratum
et decisum ab integra Republica czy Domus Regia
za Piastow ma bydź czy niema bydz poczytana. Zmie-
szaią się porządki Praw Rzeczypospolitey, bo ieżeli nie
są Piastami. Do Dobr Szlacheckich nabywać nie będą mogli
a ieżeli Piastami będą poczytani to się niepodobien-
stwo Krolestwo stawać, iako drudzy Cives tylko expectare
in silentio et spe Voluntatem Reipublicae. W tym
tedy est periculum aby Rzplta wolna nasza, nie zamiesza-
ła sobie, Praw swoich, ieżli tego nie opisze, bo y nawey
albo do nabywania Dobr Szlacheckich, bo y naywięcey
domum Regiam przypuści albo bydź Regnaticem ozgli
Utrumque metuendum. zabiegaiąc temu kiedy wszystkiemu
od nas samych.

Co ma bydz Optandum

1mo Naprzod declarare per Confoederationem Generalem że za-
den niemoże bydź Krolem Polskim obrany ktory nie iest
ex professione fidei Catholicae Romanae,

2do Ani ten

2do Ani ten ktory iest maiący iakiekolwiek Pretensye do Rzeczypospolitey in vice versa Rzeczpospolita iakiekolwiek.

3tio Ani takowy ktory był Sąsiad potężny Dominium swoie maiący albo krolestwo. chyba żeby te sub iura Libertatis podał iako Krol Zygmunt uczynił z swoim Potomstwem.

4to Aby Szlachta Polska niemogli bydz Oratorami od Domu Krolewskiego do Rzeczypospolitey. ani Kommissarzami ob periculum defensionis civilis civi Partialitatis privatæ et assentationis ktore qualitates ab Electoribus dalekie bydz powinny.

5to Aby także JmPanowie Hetmani obcych Narodow pod kommende Krolewiczow Jmosciow Ludzi Rzeczypospolitey niedawali, ani dla instancyey Krolowey Jmci.

6to Pacta Conventa na Convokacyey umowione podpisane do Akt podane y aby więcey od niemi nic bydz niemogły tylko takie iakie Rzpta na Convokacyey ymowi y podpisze.

7mo Krolowa JmćJmosci aby iako prudentissima Princeps et in Libertates Reipublicæ æquanimis dla uchronienia się wszelkich Suspiciey y Wolnego y szczerego rozmowienia Stanow Rzeczypospolitey a mobeat obedientiam swam od Warszawy podczas Convokacyey y Elekcyey choć na mil trzydziesci, a to stwierdza uprasząc Krolowa JEy M. et honorare authoritate instancyey Prymasalney rzecz godna y należyta.

8vo Domus Regiæ conditionem opisać y wiedzieć iako starać się może o krolestwo, iako rem novi et in practicati dotąd in Republica casus.

A tak temu wszystkiemu co metuendum iest przed Convokacyią y na Convokacyey tym sposobem obviando Rzeczpospolita, in principalioribus ubespieczona będzie mogła zostawać. Niewspominaiąc tu co providebitur Reipublicæ in Consideratione et facti.

Conventii pro bono communi et securitte Electionis qua lisalibq candidatorum iak nayuważniey y nayskute czniey opisac.

Instrukcya z Koła Rycerskiego Ziemi Wyszogrodzkiey do JO Xcia Jmci Kardynała Arcybiskupa Gnieznienskiego Prymasa K. P. y W. X. Litt.

Jmościom Panom Janowi Dromirskiemu Miecznikowi Ziemi Wyszogrodzkiey Jakubowi Łuszkowskiemu Sędziemu y Podstarosciemu Grodzkiemu Wyszogrodzkiemu Postom od nas unanimiter obranym y uproszonym zgodnie na mowiona y oddana.

1mo Przy należytym podziękowaniu Xcia Jmci Kardynałowi za podiete sollicitudines circa conservationem Rzeczypospolitey, exprimens nasi Jm Panowie Postowie prementia Rempublicam a naprzod suspectus illiatii medijs ambitus Krolowey Jmci że nie pamiętaiąc in pacta conventa Krolowa JEymosc in ulteriam status, y w promocyie zawsze si cum Gravissimo Reipublica y Wszytkich dla miłey oyczyznie dobrze zasłużonych prawidum wdawała, y tak wiele consilio differencyi inter Status wprowadziła, y przyszła konfederacya Warszawska pewnieby usiato Imperio et artibq solitis rudniła. Tedy co in passu aby per authoritatem Primicialem ad monita na Rus do Dobr Dziedzicznych Krola Jmci ante fortu nam nabytych Krolowa JEmosc wczesnie ustąpiła. Nasi Jmosc P. Postowie quam submysiore et efficacissime Xcia Jmci supplikowac będą doniosszy zgodny y poprzysiężony z Wszytek Stan Braterski. Iż Jezeliby tego Krolowa Jmosc ad interpositionem Primatialem uczynic nie chciała Jmm Panom Postom nayżyw na konwokacyi e medio nostri wyprawionym po obraniu Marszałka

Marszałka y Consilia Reipublicae wdawać się prohibui
mus ale sami w osobach naszych zasrzegaiąc się
in securitate Confederationis y Przyszłey da Pan Bog
Elekcyi trybem Pospolitego Ruszenia in ore militari
z Rynsztunkiem należytym woiennym stawić się pi
sato rexu pod Warszawą obowiązaliśmy. Gdy
tego potrzeba będzie o zawiadomieniu sobie od JmP.
P. Posłow na Konwokacyią uproszonych przez Uniwer
sały do Grodu naszego dane stawimy się.
2do Gdy Ten ze metus unas per turbandorum Consiliorum Re
blicorum a Domo Regia per subiecta sibi obligati Że
by in diversa et contraria studia kiedy naybardziey ie
dnosci y zgody potrzeba będzie non scindant Rempu
blicam Dla tego JmP. Posłowie Nasi Upraszać będą
Xięcia Jmci, ut ad paratam constituendam Confedera
tionem powagą swoią odprawę dał, tym sposobem
iako y Krolowa Jmość z Warszawy a loco consiliorum
amoveatur.
3tio Gwardye po Krolu Jmci pozostałe ze Domo Regia
odebrała nieoddawszy ich pod Władzą Marszałkow
ską. Dla powagi Rzpltey in consiliys warty Marszał
kowskiey pro Maiestate et securitate publica suffici
entes, ponieważ dotąd iuramentum fidelitatis
Rzpltey non praestiterunt, aby były subiectioni Rei
publicae przywrocone. Xiąże Jmość Primas lubo
niewątpiemy, iż ex speciale Potestatis et authori
tate sua providebit temu. Jednak JmośćP. Posło
wie nasi usilnie wniosą Instancyą, aby to nieod
włocznie stać się mogło według praw exigencyey
4to Deposita post Intestatum Principem Domo
Regia lubo cognitioni Reipublicae subsunt y innych
Praetensiones Reipublicae Pactis conventis obwaro
wane in termina resarciri powinny. Jednak
że przeciwnikowi wyraźney JmP. Marszałka y Pod
Skarbiego.

Koronnego Manifestacyey nieczekaiąc decisionem Rzeczy Pospolitey per Domum Regiam rozebrane Zleciamy Imc P. Postom naszym upraszać Xsięcia Imci Prymasa aby wsał iawney Rzeczypospolitey scissyey Iura Reipublicae authoritate sua tueatur, et ad moneat Krolowa JCy Mc y Dom Xiązęcy Ciołewski azeby contra expressam Manifestationem pomienionych Imosciow PP. Urzędnikow koronnych rozebrane sub sigillo Imosciow do Warszawy ad decisionem Reipublicae comportowane były sub subscriptione in iuribus et exclusione totali, gdyż widziemy iawne, Zeżemi pieniędzmi y tą powagą Iura Reipublicae Domus Regia niełomyślnie imperie zechce.

5.to Poseł Krola Francuskiego y innych exterorum oprocz JEXci X.a Nuncyusza, ktorego iako supremi Christianitatis Patri a Latere Ministra akceptamy et Veneramur ac censibus nostris benedictionem Jego in vocamy dla mieszania Fakcyami Zwyczaynemi następuiącey Konfederacyey, aby byli relegowani wcześnie przed Konwokacyą Imc PP. Posłowie nasi upraszać pokornie Xiążęcia Imci Prymasa będą.

Ktorą to instrukcyą zgodnie umowioną fidei et dexteritati Imc P. Postow naszych oddawszy JEO Panu Marszałkowi Koła Naszego Rycerskiego. Własną ręką podpisać y do Akt Grodzkich Wyszogrodzkich dnia dzisieyszego per Laudum reserwanych podać zleciliśmy. Działo się to w Wyszogrodzie w Kosciele Farnym, Dnia dwunastego miesiąca Lipca Roku Pańskiego tysiącznego siedemsetnego Dziewięćdziesiątego szostego.

Laudum Ziemie Sochaczewskiey z Seymiku Przed Konwokacyalnego.

Actum in Castro

Actum in Castro Sochaczeviensi sub Interregno Sab 126.
batho post festum S. Annae Anno Domini Nostri Je
su Christi proximo Anno eiusdem Millesimo sexcente
simo Nonagesimo sexto. Ad officium actaq praesentia
Castrensia Capitanealia Sochaczeviensia Persona
liter veniens Gnosus Stanislaus in Bieniewo Bie
niewski Marschalcus Conventus terrae Sochacze
viensis obtulit officio praesenti, et ad acta eadem
actaq praesentia ingrossandum porrexit Laudum
in Coelem conventu, terrae Sochaczeviensis sancitum
et laudatum manu sui offerentis sub scriptum
in praescriptum tenoris sequentis.
My rady Dygnitarze Urzędnicy y całe Rycerstwo obywa
tele stanu Szlacheckiego Woiewodztwa Rawskiego
ziemie Sochaczewskiey za Uniwersałem Innotescen
cyalnym J.O.X. Imci Kardynała Arcybiskupa Gnie
znienskiego Prymasa Krolestwa Polskiego y W.X.a Litt
potczysim z tego swiata Nayiasnieyszego Krola Imci Ia
na Trzeciego wydanym y wczesnie publikowanym do
Sochaczewa na dzien dwudziesty siodmy Miesiąca Lip
ca. W Roku teraznieyszym Tysiącznym Szesćsetnym Dzie
wiećdziesiątym szostym na seymik ante Konwokacyo
nalny ziachawszy za Dyrektora Koła naszego J.W.Imci
Pana Stanisława na Bieniewie Bieniewskiego zgo
dnie obrałyśmy y uprosiliśmy. Przy ktorey Dyre
kcyey, cokolwiek offensarum privatarum między
nami bydź mogło wzaiemnie między sobą umorzy
wszy et propter Bonum Publicum ieden drugiemu
darowawszy Wielmoznych Ichmosciow PP Adama
na Brzezinach y Brochowie Lasockiego Wyszogrodz
kiego Mikołaia z Grudny Grudzinskiego Golubskiego
Grebowskiego Guzowskiego Starostów. Posłow od zie
mie naszey na przyszłą Konwokacyą Warszawską
dnia Dwudziestego Dziewiątego Augusti przypadaiąc
ca unanimi Votorum assensu obrałyśmy y uprosili. Ktory
ze Imosciom instrukcyą osobliwą na pomienioną Kon
wokacyą.

C

przyuczynioney miedzy nami zgodney a nierozerwaney Konfederacyey przu Juraść stosuięc się ad mentem przesz tey Konfederacyey I.P. N. Casimira Krola Imci Michała in anno Millesimo sexcentesimo sexagessimo Octavo opisaney yongz in toto rassumuiąc postanowioney od promovendum oddaliśmy y Braterską Zasciśliśmy.

W interessach zas y occurencyach Privati Boni Ziemi naszey takową uczyniliśmy obrade y nieodmienne postanowili Laudum.

Naprzod uważaiąc orbatam sine Domitore Rempublicam ktora iako Legum Publicarum wsobie zamyka securitatem et fortunarum Civium provisam od antecessorow Krolow Panow Naszych warowacy przestrzegać zbytka omni modam tranquillitatem, tak in oppressores tey Oyczyzny miłey = Praw y swobod, zachowanych obostrzyć zawzgorem y wszelkie uskromnienie.

Tedy iezeli by ktory takowy Violator Legum et oppressor Publica securitatis sub tempus moderni interregni znaydował się, za zgodą wszytkich Braci naszych warujemy sobie praesenti Laudo iż takowe ausus, rozrywote na każdy zaboystwa zastępy drog Publicznych oppressie wszelkie prawem zakazane Wielmozny Im Pan Starosta Nasz Sochaczewski ktoremu zaproszeniem naszym omni modam damy facultatem, solito poenarum uskromi Vigore. Jezeliby zas Rebellica mocniona Rozrywotnemi, kupami exorini miała Tedyśmy de conjurata obowiązujemy się za uniwersałem od tego Wielmoznego IMci Pana Starosty naszego wydanym convocata nostri Nobilitate takowe reprimere ausus y onych iako rebelles in solitis carceribus na Termin sądow kapturowych trzymać, na ktore pomienione Sądy kapturowe przy Urzędzie Ziemskim y Grodzkim upraszamy y obieramy I.M. Mciow

Wielmoznego.

Wielmożnego JOśnie Mci Pana Stanisława Garzyny Kasz
tellana Sochaczewskiego W Jmci Pana Jana Zobor
borskiego Staroste Sochaczewskiego W Jmci Pana Ja
na Nieborowskiego Chorążego Sochaczewskiego W Jmci
Pana Mikołaia z Grudny Grudzinskiego Gołubskiego
Grybowskiego Staroste Jm P Łukasza Izburskiego
Stolnika Sochaczewskiego Jm P Macieia na Łayszczo
wie Łayszczewskiego Podczaszego Sochaczewskiego
Staroste Nieszawskiego Jm Pana Pawła na Kurdwa
nowie Kurdwanowskiego Cześnika Sochaczewskiego
Jm P Władysława Izbinskiego Miecznika Socha
czewskiego Jm Pana Zygmunta Szymanowskiego
Skarbnika Sochaczewskiego Jm Panow Mikołaia
y Hieronima Prazmowskich Chorążycow Nadwor
nych Koronnych Jm Pana Starościca Gostyn:
skiego Teodora Plichte JOśnie Mci Pana Mikołaia
Korzyńskiego Skarbnika Wielnickiego JMP Pawła
Nieborowskiego Chorążyca Sochaczewskiego Jmci
Pana Wawrzyńca Deputta Jm Pana Stanisła
wa na Bieniewie Bieniewskiego Marszałka
Koła Naszego Rycerskiego Jm Pana Kaspra Ła
źniewskiego Jm Pana Stefana Morskiego Jm Pa
now Wawrzyńca y Pawła Rusieckich Jm Pana=
Woyciecha Morskiego Skarbnika Dobrzynskiego
Jm Pana Jozefa Karskiego Jm Pana Jana Ciechan
skiego Jm Pana Jana Mikołaia Bieniewskiego Jm Pa
na Alexandra Morskiego. Jm Pana Seweryna Za
krzewskiego Burgrabiego Sochaczewskiego Jm Pana Kon
stantego Zaborzlickiego Komornika Granicznego So
chaczewskiego Jm P Woyciecha Plichte Podczaszego
Malborskiego Jmci Pana Kazmierza Sokołowskiego
Jm Pana Michała Orzikowskiego Jmci Pana Miko
łaia Magnuszewskiego Jmci Pana Jana Brzeszczewskiego
Jmci Pana Woyciecha Skrodzkiego Jmci Pana Ka
zmierza Mikurskiego. Jmci Pana Stefana Łochat:
skiego Jmci Pana Jana Cybulskiego, Jmci Pana Macie
ia Zydskiego.

JmPana Mikołaia Łukasza Mikołaiewskiego JmciPana Andrzeia Łąckiego Jmci Pana Andrzeia Czarnowskiego Jmci Pana Kazimierza Biedowskiego Jmci Pana Woy ciecha Goiszewskiego Jmci Pana Pana Legatskiego ktorzy Jmość zaczawszy paydatey zasydzieć od przyszłego poniedziałku hoc est pro die sexta Augu sti sądy swoie more tribunalitio zagaić będą powinni y między sobą post praestitutum juramentum juxta Chotam Tribunalitiam obiorą. ktorą rotę wystawiać będzie pomienionem WJmPan starosta Sochaczewski. Czas Jmość żadne dispositiones partium ktore do sądów kapturowych, niebędą należeć wydawać się niebędą y niemaią krom tylko recentium Exemptionum Et expulsionum według dawnych y postanowionych sub tempus Interregni na konwokacyach przeszłych, Constitucyi to zachowuiąc praesenti Laudo.

Jeżeli by ktory z JmPano sędziow censuram popadł kapturowo y exces iakikolwiek podczas funkcyey swoiey, popełnił. Tedy niepowi nien się żadny ac quo judex wymawiać dilaci ami y exemptiami, tylko wyższedszy naustępu Judicatom Collegow swoich pod juxta Legem Inquantum by zas Jakolwiek tak kondemna tą Grodzką iak Ziemską y Trybunalską cum juramentum in obiectione ktoremu Cz Jmo sciow Panow sędziow stawał. Takowy activi tate nasądaćh pomienionych kapturowych carere powinien et ajuramento rugowany być powinien. Tym zas sądom y sędziom omnis secu ritas Legibus Legni praecauta służyć powinna. Pomienionych zas sądow, kapturowych kaden cyja tak że porządek onychże, y miejsce do sądze nia circa inchoationem Actus namowione będą Maiąc in consideratione J.O.X. Jmci kardynała

Prymasa

Prymasa Korony Polskiey y W. X. Litt. chutę około
dobra Pospolitego y oyczystey Oyczyzny staranie
y usiłowanie pieczołowanie godne mieyą. Od zie
mie naszey podziękowanie, do ktorego e medio
nostri uprosiliśmy unanimi Votorum assensu.
JJ. Posłow Ziemi Naszey do tegoż JOJmci Jch
Mościow Panow Kaspra Łaźniewskiego y Pana
Ciechomskiego, ob strigendo JchMościow
in natam dexteritatem, aby pro sollicitudi
ne Curarum Patriæ Nostræ condigne nomine
całey Ziemie naszey podziękowawszy nisko
przytym uniesli postulata aby Labentem
iure Demittere Patriam suo non desistat salu
tare Consilio. Oraz aby wszytkie inter statuy
Republicæ dissensiones, ktoreby bonum Publi
cum commovere mogli Primatiali sua adu
nionem przywodził authoritate. Ciż JmciPP.
P. Posłowie pro amore Patriæ upraszać bę
dą. Iż ze zniem naszey weszło in usum
że Urzędnicy ad qua sui functiones zawsze
promovebantur a żadne młodsze ingenia, te
pescunt et exercitari niemogą ażeby
takowa in posterum in abusu niebyła Pra
xis, præsenti Laudo cavemus, aby nawszel
kie funkcyie Publiczne ieden z Ichmościow
PP. Panow Urzędnikow a drugi z JchMciow PP.
Braci akkomodowani byli.
Item niemniey pro spiaendu aby advena do
ziemi naszey propter ambitum functionis, et
honores exinde assequendos niewinels się obron
terrigenas et Possesionatos y ktorzy obredem
publicznym

assistere z Uwykli, et capaces ad quas vis functiones reperiri mogą. z naydują się niektorzy Imość PP. Urzędnicy ktorzy ob negligentiam na seymikach niebywaią, y z tąd inaniter gaudent Privilegiis więc in quantum byłaby była na dalszy czas u nich oziembłość do przysługi y obrady Ziemi naszey aby provaian ti godztwo takowych Urzędy podawać constituimus. Prosiemy się zaś Cardinalia Legum Publicarum Regni Sancita de suscipiendis inscriptionibus et quibus fies in scriptionibus. Acta Grodzkie nasze praesentis Conventus assensu reservamus, y aby wszytkie dyspozycyie zapisy przyimowane były inhibemus. Tezas zapisy protestacyi wszytkie dispozycyie, ktore przed Seymikiem przyięte były Authoritate praesentis Laudi unanimis voto ratificamus et approbamus. Ktore to Laudum zgodnie namowione y postanowione aby firmius robur et valorem wziąć mogło Imci P. Marszałkowi podpisać y do Akt Grodzkich Sochaczewskich podać zlecilismy Działo się w Sochaczewie na mieyscu Seymikowym zwyczaynym Die quo supra Ao Millesimo sexcentesimo nonagesimo sexto. Stanisław na Bieniewie Bieniewski Marszałek Koła Rycerskiego Ziemie Sochaczewskiey. Post cuius Laudi in acta praesensentia ingrossationem praefatus offerens originale actis praesentibus Reliquit. Ex actis castrensibus Capitaneatibus Sochaczeviensibus Extractum. Correxit Rudzinski Joannes Oborski Capitaneus Sochaczeviensis.

Laudum Woiewodztwa Brzeskiego Litt. po Zerwanym Seymiku Antewokacyalnym do Xcia Imci Kardynała z Brzescia d. 30 July 1695 Anno.

Anno

Anne Eminentissime ac Celsissime Princeps Domi
ne et Pater noster observandissime Wtak wszytkim
zapełnym zgromadzonych niebespieczenstw czasie
iuz in deiumane fluctu będący Oyczyźnie A zas
mogła się przydać major calamitas Jako gdy in
ipsa bellorum turbini Co większa wtakim
rzeczym ~~turb~~ domowych niechęci dystu, tey nam
Bóg umknął zasłony, ktora pro armatura for
tium być zwykła wosobie S. P. Nayiasniey
szego Krola Imci Pana Naszego Miłosciwego.
Praenotescentyami WXMci Naszego Wielo Mo Pana
Publiczney żałoby consternati Classico dzien
naznaczony Województwo nasze, dla Pospo
litey obrony punctis zgromadzeni ani
mis. gdy superstatu Principis ingemiscimy
abyśmy oraz in hoc turbido czynili rebus =
niemas desperatis tuteram do Godney
accessimus obrady. Ale gdy ieszcze cu
mus Malorum y przygod następuiących
reflexia nietak in Valida, abyśmy
in diversa ferri niemieli studia za Pro
testaciami niektorych Ichmosciow =
Braci non sine dolore et punctura Cordis
nas wszytkich Zgromadzonych naszey
miłe zerwany. Niedlatego iednak przy
chodzi despondere animos abyśmy
myślic y radzic osobie więcey niemieli
Ale ex gremio nostri do JOXImci Na
szego Wielce Mościwego Pana delegujemy
Imci Pana Cześnika Województwa Naszego
Brzesciańskiego naszego Mciwo Pana. uprasza iąc
aby in hac Primatiali sede posity et speculi
chuat Zachodzącego Wnaszym Województwie Sopire
discrimina adawszy in dulci peccaro Libertatis

z ktorey Wolny Głos Szlachecki etiam in tercaetrema Wo-
iey zwykł bydz pamiętny wolnosci. Drugi nam Seymik
naznaczył na ktorym Posłow na Konwokacyą y Sędziow
kapturowych obrawszy aby Iustitia Regnorum basis
Wszeiey całosci była. do tego Congressu iednostayne
ac confœderata in unum przynosic obiecuiemy pełno
za y nic więcey nieczynic tylko co communis omnium
Salus et publica dictat securitas.
Właski zatym Wielce Wasci naszego W M Pana Brater-
skiemu łasce nasze za lecamy z czestemi Wasci Mci Pa na-
szego Wielce Mosci Pana uprzeymie zyczliwi Bracia
y Unizeni słudzy I. B. Słuszka Kasztelan Wi-
lenski Hetman Polny W X L. Director Seymiku.

Respons Xiązęcia Imci Kardynała do tegoz
Woiewodztwa dany 29 Augusti 1696.

Niespodziewałem się aby pod ten czas publicae ar-
bitratio, kiedy Oyczyzna naywiększey potrzebuie
obrady. miała się znaydowac w niey consulta Civium
ratio tamuiąca Publica, y kiedy naybardziey in Medio
fluctuantium periculorum Versamur y naywaznieyszego
communis Consilij potrzebuiemy wsparcia aby
Libertatis abusus mogł miec Valorem y zakładac
finem publicis consilijs. Cokolwiek bowiem iedno Corona
nasza caput nam szczesliwie zniosło panuiące przed
tym onego opieczetowania, Tolus tylko in ozda fatorum
acerbitas na nas zwabiła, zesami o sobie radzic in uni-
tate animorum powinnismy. Przyimuie iednak y te
miłe Braterska od WMCi Panow Compellacyą. y wszym
kolwiek pro munere meo suffragari mogę, satisfacio de-
nio, nietylko suppetitando Publicis Consultatio-
nibus WMCi Panow ale tez zeby Sprawiedliwosci Niepo-
firmamentum Regnorum in ordinario cursu nieszwankowała
Za Wydanie powtorny Uniwersał, tak na Elekcyą Posłow
na przyszłą da Bog Elekcyą y naprzod Konwokacyą
iako y Sędziow kapturowych, uprzeymie życzę aby Pan Bog

6 temu

temu powtornemu Aktowi poblogosławić y szczesliwie
nas ad unanimitatem przy błogosławienstwie oraz mo
im Prymaciyalnym raczył. Przybędzie z tąd Gloria
Wo[jewódz]twu W[aszmoś]ciów Panow gdy mu Majorum suorum uni
formia et paucata odprawowane będą consilia y szczesli
wie zakonczone Amnie obsequij gloria restabit et sola
tium, które w kazdey okazyey pro affectu testari zwyk
łem. Zacy się pisząc zawsze ochocie Mci Panow uprzey
mie życzliwym Bratem y powolnym Sługą. Michał
Kardynał Radziejowski Prymas w Radziejowicach.

List Przebendowskiego Kasztellana Chełminskiego do Xiędza Imci Kardynała Prymasa. 2 Augusti 1696.

Kiedy zniewdzałowania Rad Publicznych konfusyi
et dolendo fato bo własnie et fortuita oborti
tumultus occasione zaniedopuszczeniem pier
wszego dnia ad Consilia Publica Internunci
uszow Gdańska Miasta Generał nasz Malborski
post tot frequentatos actus wszytkiey nieszczęśli
wosci take nawiatr się rozchwiał, nec finis datur nec
tantorum meta laborum. Jedyna w prześwietney Mości
y protekcyi Waszey Xięey Mci nadzieia, szczegulne re
fugium et unicum praesentium malorum levamentum
że iako przedtym Interessa tey Oyczyzny trzymałeś Chwa
lebnie tak y teraz niedopuscisz Wasza Xca Mość upadać
y ginąć J[ako] owszem zatrzymasz ab interitu et dabis auxi
lium fessis surgere rebus.
Nieszczęscia tego et inopinati civilis ardoris niepomiar
kowana zarliwosc z tąd poszła że Miasto Gdańsk nicztylko
projecta et concalcata Justitia żadna żadney sprawiedli
wosci in tea mensia Szlachcie nieadministruie, ale z tą
sa Licentia nastan Szlacheckich surowie nastąpuie za nay
mnieysza okazyą, łapaiąc biorąc do więzienia, et igno
miniosissime Szlachte traktuiące. Absolute Jus gładij
et Captivationis Nobilium sobie usurpuią smiele.

Aże niedawnych czasow ex nullo demerito Szlachte Wy-
zuli, na samym tedy Zasiadaniu straszny się wszczął [illegible]
et acclamationes, y postrzegszy wchodzących do Izby
Senatorskiey inter Nuncios Gedanenses owszem Activi et
passivi Cives wespoł z Przyiaciołami swemi z Sze-
na wyszli protestacya et in illa multitudine Popu-
li z sobą zagarneli tychże inter Nunciuszow, po-
kiby się zaczęte motus nieuspokoiły.
Jakoż nazaiutrz moderatis animis et dilata ad
commune Consilium iuridicum et expostulatione po-
słani byli Deputati, ad vitandum tychże inter
Nunciuszow Gdanskich et excusandum strepitum
tumultuarium cum declaratione debitae satisfactio-
nis z tego, ktory by się pokazał evidenti probatione
Author huius tumultus. Tudzież et super compli-
cibus proviza eorum investigatione et coniunctione
więc to wzięli sobie ad referendum ciż inter Nun-
cii do Gdańska, a zatym wszystkim interrupto
cursu Consiliorum nieopowiedziawszy się Jmci
Xiędzu Warminskiemu Vice Praesidi clandestine
et praecoci ambitu powrocili ad propria et expe-
ctationem Publicam et fidem datam Jmci Xiędzu
Biskupowi Warminskiemu eluserunt.
Suspicatur y na mnie choc niewinnego et fervide
mnie inculpant, zem artykuły na seymikach
partikularnych dopuscił Szlachcie formare, ia-
ko by to in mea potestate było, nie dac miejsca
żalom in publico implorantibus opem et iustas que-
rimonias oppressorum et afflictorum Civium
supprimere. Do tego niezartykołow wszczął się
ten tumult bo ich ieszcze nieczytano y do
Izby Poselskiey odłożono ut moris est, aby Civi-
libus mediis et ordinaria Via, pod ten wszystek cza-
s interregni, upomniei się exorbitancyiey, kto-
rych i ja sam una cum iniuriis meis quas patior
od Gdańska nieczystym sposobem wprzod na Generalne

A potym na
generalney

w Generalney Instrukcyey na Seymie Convocationis zawsparciem Waszey Xcey Mci dochodzic chciałem y szczęscie in tondo, nec deficiam nisi efficiam około czego szczerze Waszą Xiążęcą Mcią znosic się będą sczescie m[...] nie simulaiący do opatrznego tłumaczenia wcale nieobawiam. Vacare culpa magnum est solatium.

Usilna tylko y gorąca provolutus ad plantas Waszey Xiążęcy Mci uniosze prozbę, abys fauendo powtornych Seymikow day Boże szczęsliwszą y pomyslnieyszą determinaciyą dignissima interpositione swą Miasto Gdansk quanto propius mala Republica vident zagrzać y iako skutecznie mityguie y uspokoi raczył do przyięcia oblatę satisfactionis ex publico manu tenere nie tylko provisa securitate in futurum ale et sententiatis ad praesens panis naszych, że excessivos ktorych legitime wprzod sądach kapturowych convenire trzeba, boć to na Szlachta była z Hetmanskiey Iurysdikcyi y drudzy się przymieszali iako to bywa in talibus turbis. Quid quid a multis peccatur in ultrum quisque reputat.

Będzie to z wiekuistą niesmiertelnych czynow Waszey Xcey Mci sławą et perenni obligatione uspokoienia tey Provincyey y z zawikłanych wyprowadzenia Labirinthow a mianowicie in particulari prawdziwey moiey y nayniższey przy należytym wyznaniu dzięczynnosci, ktorą na zawsze uzdem Waszey Xiążęcey Mści.

Dan w Lezenku Dnia Wtorego Miesiąca Sierpnia Roku Panskiego tysiąc szescsetnego Dziewiędziesiątego szostego.

Respons Xiążęcia Imci Kardynała na List Imci Pana Kasztellana 6 Augusti 1696.

Doszedł mię List od JMP. Com praesentis. Tegoż dnia Maten
y od Magistratu Gdańskiego longam querelarum paginam
nietylko na Prowincyey Pruskiey. ale y właśnie niesczę-
sie. I przyznam się WMPanu że uwagi modernum
statum tey Prowincyey et faciem wielkie ią odmienną
widzę odtey iakom ią zostawił. Jednym wzorem
po całey Rzeczy Pospolitey bywały Consilia Maiestas
et sancta Jeneratow Pruskich mutatum teraz Au-
rum in scoriam. I niewidzę aby mogła iuż niżey
paść ta Prowincyia, kiedy iuż odsiebie oddala
communicationem Miast z których nayw[i]ększą
pomoc artyc[zną] moc y ozdoba była.

Gdy konfrontuię to co Magistrat Gdański do mnie
pisze y co WMPan widzę że ten affront Delegatii
ich uczyniony był ex industria et praemeditatione
Sądy Gdańskie et iuris Gladii in proprio territorio
od wieków bywało nikt się na niesprawiedli-
wość nieskarzył y owszem Corunia manu tenebat
zawsze Civitatum hac in parte Privilegia. Gdzie
postanowieni Burgrabiowie Legatae Brachium re-
praesentantes, pod którem to Kryminały Szlacheckie iako
u nas pod Starostami Sądowemi, którzy gdyby się tak
sprawowali iako prawo opisuie, byłaby et securitas
maior y większa ozdoba Imienia Szlacheckiego Nie
było tych Zaboystw rozbojów y Wiolencyi które się
u nas hoc iuris Vilipendio dzieią. Ale dayszy
pokoy temu co comprehendi magis quam corrigi
potest ad casum modernum wracam się WMPanu
Byłem zawsze pro iuribus civitatum Zelantissimum
To y teraz mi potwierdził P. Sekretarz Gdański
że z Gdańsk in Particulari niczym bardziey iako
WMMPana gloriabatur potencyią y Protekcyą. Tym
mnie dziwniey iako się to teraz odmieniło, boie
zeli z okazyey Processu iakiego z Mannistą znać że
niebył sprawiedliwy kiedy nie Jmci Panu padł.
Ale y tu pryvata niepowinna była publicam
famam

flammam excitare ktora y Całey Rzeczypospolitey moze zaszkodzic Wypędzac Mennistow iest to iednoz iako z ustawy chciec inveterem redigere formam sollicitudini ktore Rzeczpospolita Decretis y Przywilejami sama takowemi osadziła Ludzmi. Odbierac gladium Miastu iest Oprawa, z ktoremi aggresserint Łamac chciec niemiec sprawiedliwosci w Miastach iest to ius clare scriptum. a ktozby z Cudzoziemcow chciał y smiał do Miasta y portu tak sławnego appellere. Gdy by nulla była securitas y Ślachcicowi Polskiemu wolno było impune grassari tak iako podobnym sposobem w Ciechanowie albo w Białey na Jarmarku. Ale ze się iuz rzecz niechwalebna stała, czy to impulsu WMPana czy to fervor Slachty lubo Wiemy iako rzeczy w Polszcze idą, nalezy moderidam w tym consequenciom aby Prowincya Ruska, przod in Consilijs a potym y sama nie upadła. Trzeba się starac aby uwagodzic Magistrat Gdanski, satisfactione condigna personarum, ktore contempt poniosły et Religiosa imposterum securitate. Kto excitavit Candellam, niech ię z nowu zaswieci. bo puszczac rem nasąd, byłoby Irritare magis y Lisim iako mowią karac się obignom. Przeto ad Nobilem Magistrum aby się honesta satisfactione kontentował et magis tribuat quam contemptui to co się stało. Jakoz y Prowincyey nalezy adfamam saltem Gwiedztwa factum execrari et Levitati Ludzi Lekkomyslnych adscribere, gdy się to stanie będą iesz cze mogli reassumowac consilia, tak potrzebne Prowincyey od ktorey będąc corpore non affectu separatus doznawszy wielki iey ku sobie affekt. Tym bardziey iestem iey Sensibilis naiey nieszczesliwosci WWMci Pan zas iesli mało czego nie utwierdze, aliquam Wszystkiemu tumultui partem, racz w tym tak powagi swoiey iako y activitatem zazyc iako Achylles hasta, ktory et vulnerabat et sanabat prziąc się zatym niiodmiennie w Radziewskiego ...

Litera Magistratus Gedanensis Civitatis ad Eminentissimum Cardinalem 31 Augusti Julij 96

Eminentissime Celsissime Princeps ac Domine Domine Gratiosissime. Acerbitatem fati mitiorem Volui supremum

Numen, dum evocato ad immortalitem (quam meruerat Invictissimus Heros) Rege et domino quondam nostro Clementissimo Eminentissimam Celsitudinem vestram in qua solius imperij moles omniumque salus feliciter recumberet Patriæ Reliquit. Non sane Eminentissimæ Celsitudinis Vestræ celebratis unquam intuendis. Quibus veneramur. Zelum, quoties in natam illam benignitatem. Cui dolore in nostrum ex posuisse satis erat, gratissima mente recolimus, toties tam sublimi Primatialis Eminentiæ tutamine adversus quosvis malevolorum insultus et affectatam quorundam tirannidem securi gloriamur.

Ad idem Asylum et in præsens confugimus moestissimos totius Civitatis hujus animos et querelas. (quas expressit indignitas summa, qualem nec sub ipsis Cruciatis nec post eorum excussum jugum. Provincia hæc vidit.) ferentes et sinum eminentissimæ Celsitudinis vestræ. unde medelam vendere expectamus, depositurj. Prævenit enim circa dubium fama vulgavitque quâ contumeliâ interniuncij nostri, ad conventum harum terrarum Generalem ab Eminentissima Celsitudine vestra vocati post habita Eminentissimæ Celsitudinis Vestræ Literarum Vocatoriarum authoritate et violata quæ inde promanat securitate affecti sunt. Vix enim Margeburgense prætorium destinatumque consilijs conclave ingressi præclusa ad solitum sessionis locum via atrocissimis injurijs excepti strictisque acinacibus impetiti satellites ipsorum vulnerati imo extrema, passi essent nisi saluti sua consulentes ad conclave quod in prætorio. hoc e regione est, sese mature recepissent, ibidemque ad serum vesperum commorati demum cum Celsissimo Principe Preside harum terrarum abeuntes adjunctis, ab eo aliquot Prælatis et dato in securitatem milite ad ipsorum hospicium deducti fuissent. Qua in audita violentia post interpositam abijs et Reliquis minoribus Civitatibus

civitatibus, adquas hæc in audita in juria pertinet
solennem protestationem ipsis illis discedendi imposi
ta est necessitas prout hæc eminentissima celsitudo
vestra a secretario nostro fusius percipere gratissime di
gnabitur. Ita Eminentissimæ Celsitudini vestræ subli
mæ et Regi vicarium fastigium in facie. tociq Provin
ciæ læsum Violatum jus Gentium et Barbaris in Vio
labile. Conculcatus Civitatis hujs non male merita
honor et quidem quod dolendum est unius hominis
ambitione et libidine.. Exstis D. Joannes Georgius
a Prebendum nominatus, sed nec dum a Provincia
receptus castellanus Culmensis qui nunquam a:
nobis læsus. (nisi quod quod compendiosis:
occasionibus in hiantem in fortunas Civium,
et Incolarum nostrorum prohibitu grassari=
non permiserimus) et mera privata simulta
te et vatiniano odio hostiles plane contra hanc
civitatem per nonnullos districtus sibi obno
xios fabricavit instructiones, illisq fundamenta
lia hujus civitatis Iura nec Serenissimus Polo
niæ Regibus unquam in dubium Vocata plusquam
Dictatoria potestate aut præsumptione vertilandum.
in servit, imo tantum sibi tribuit, ut arctata con
siliorum nostrorum Libertate quos ad conven:
tum ablegare deberemq sui esse voluerit arbitrij
Hujus itaq ausu et quos in societatem favoris
traxit id quod patratum est ejq ferocia effectum est
ut Provincia hæc non tantum careat sperato con
siliorum fructu verum etiam, Et in loco qui conser
vandis destinandq est, videret prostratam publi
cam securitatem convulsa jura communica quan
facti atrocitatem auget, quod sedulam ut apud
impotentem animum nullo successu ante conventum
impendimus operam ut omnis q morari potest, con
silia publica dissidij privati amoveretur memoria

Verum spretam Primatialis culminis reverentiam Emi-
nentissima Celsitudo Vrã more Principum attis Lesa
sanctitatis suæ sensus animis condentium vindica
bit. Sed tam ignominiose habitæ Civitatis hujus gra
tissima ratio partem favet curæ cujus illibato ha-
tenus honori justis medelis consuli Eminentissimæ
Celsitudini Vestræ interesit. Interest tranquilli
tatis civitatis hujus, ut exasperati civium et in
colarum animi et vindictam contra Authorem tan
ti Ludibrij spirantes conquiescant. Intererit Pu
blicæ Securitatis ut effrenis Licentia sentiat Lege
etiam mortuo potestatem Regiam in Eminentissi
ma Celsitudine Vrã vigere illibatam. Proderit et
publicis hujus Provinciæ consilijs, exemplo con-
sultasse. etenim tumultus hujus in centore non coer
cito sed crescente per conniventiam animo ma
jora ausuro nulla spes erit expediendorum
pro publica incolumitate conventuum quibus in
ter Professos hostes nostros interesse nobis non
licebit, qui etiam non desinunt spargere minas
immittendi in bona Civitatis hujus milites Regni
Quod Eminentissima celsitudo Vrã cum nobis
in publica commoda semper promptis culpa jam
inchoati Conventus tribui nequeat pro summa be
nignitate avertet. Dabit Eminentissima Celsi
tudo Vestra præsentibus futurisque præsentibus tempo
ribus deprædicandum documentum, quod tanta
indignitas sub Principe Justissimo et oppressionum
vindice acerrimo non abierit impunis. Nos vero
Paterna hac gratia æternum obstricti supremum
Numen invocabimus, ut Eminentissimæ Celsi-
tudini Vestræ Longævam vitam prosperrimosque con
siliorum quibus Publica salus nititur concedat
successus. Dabantur Gedani d. 31. July 1696.

Responsum Eminentissimi Cardinalis Pri
matis ad Nobilem Magistratum Gedanensem.

Geda

Ratione Confusionis illatae Internuntijs Geda
nensibus in Conventu Generali Prussia.

Improsperum Eventum Conventus Marieburgensis magno
doloris sensu excepi majori adhuc improvisum nec hac
tenus auditum scandalum ex oborto tumultu et tenta
ta in personas Dominorum ab Legatorum Civitatis
Regiae Gedanensis Contumelia Palliorum hac ut au
dio malitia fuit, quaesita tamen nec ferenda.
Et cum ex literis Illustrissimi Domini Castellani
Culmensis non ex fide rem narratam deprehende
rim facile Credo eandem in hoc monstroso partu
partem habuisse, cui pro ingenuitate mea ~~respon~~
di fictum damnans meliora suadens. Sed cum non
modo Provinciae Vestrae sed et universae Reipubli
cae plurimum intersit, ut abrupta hucusque ejus
dem, consilia tandem aliquando coalescant
Rogatus Praenobiles ac spectabiles Dominatio
nes vestras Velim ut mitigato tantisper dolore
necessitati Publicae ad calamitoso moderno tem
pori hanc, quam hac tenus in plausu suis ac aestima
tione Aequanimitatem Vestram donare Velint et gradu
prudentiorem Ipsi honoris satisfactionem, ac perso
narum securitatem ~~in~~ sinuabunt acceptare, consum
tia et imprudentis actionis mersas penes autho
rem maneat, penes Inchoatam Civitatem mode
rationis Exemplar. Hoc affectus mei et distinctae aesti
mationis Votum Quibus prosperrima quaeque exopto.
Michael Radziewski die 24 Augusti 1696.

List X[ięd]za Jmci Bowarskiego do Xiędz[a] Xieicza
Za Jmci Iakuba pisany die 13tia Augusti 1696

Cogitanti mihi non sine gravi animi sensu ex in commu
nique ab obitu serenissimi Regis Poloniae non minus in Di
lectionem vestram ejusdemque Regalem Familiam quam Rem
publicam manant nihil pro modo observantiae meae Angu
entiis fieri posse visum est quam destinatione Ablegatio
ne ablegati concordantiam meam palam attestari ejusdemque
operam in servitium dilectionis Vestrae nec non totiusque

Regis denuo decursu habendorum comitiorum in Cum Sere Elect. in finem cum Pompeium Abbatem de Scarlattis Ministrum meum et consiliarium intimum status an te hac in obeundis Roma Electoralis Domus meae nego tiis de eadem non mediocriter bene meritum, in Polo niam mittere statueram, praedictum de Scarlattis di lectioni Vestrae Elect. commendo. precorq ut ei fidem humaniter habendo paternae benevolentiae meae since req gratificandi studio, ut semper facere consuevit, respondere pergat Dilectio Vestra Cui felicitatis et gloriae incrementa summa animitus apprecor. In castris prope Halicz Augusti 1696 Dilectionis Vestrae

M. Emmanuel Elector.

List Imci Pana Sapiehy Woiewody Wilenskiego Hetmana Wielkiego Xięstwa Litt.o do Xcia Imci Kardynała Prymasa.

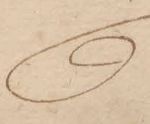
Chciałem był dawney adjasnam tylko, ktora tu unas vi lando crescebat, tako by niedoyrzałe wRadach sub certa negotium Electionis praecipitare miały, pisac in san dore quo feror do WXMci y oraz uprasżac ieżeli by nato zabierac się miało, abyś WXiężęcia Mość pro Autho ritate Primitiali et consummata prudentia takowych zabiezec raczył in conveniens. Ale kiedy mię na owczas uważa super in certos rumores ad lege ab sti nuit. Teraz zas z listu Waszey Xiążęcey Mci dowo dna informacya cogit mię ad exprimendum sen sum, ieżeli by się zdała Elekcya in Novembri albo in Octobri. szczyrze to ochotnie na roskazanie WXcey Mci zdać responsa ad improvisam tey materiey propositionem.

Nieprzynoszeia tu tabulas Zwyczaiow y Praw Oy czystych około wolney Elekcyey bo to iest Waszey Xiążęcey Imci y każdemu civibus wiadome. Wszakże że actus convocationis tempore interregni dla tego iskładamy bywa aby z niego determina tio Elekcyey singulis et universis pateat. W tym czasie securitatem internam et externam ob myslic powinno. Tu zas cos przeciwnego słysze że

przed zaczęciem

Konwokacyi

Conwokacyey kilka niedziel Classicum iuz canitur po Polszcze
kiedy przez Pospolite Ruszenia niektorych Woiewodztw
Ziem y Powiatow, Krzyzstego obierac praesumimur-
Regnantem. Naypierwsze toiest wzey Rzeczy Po
spolitey y onych w niey narodom sacro foedere zumo
wionych, deus wolną zaszczycaiący Elekcyią awo
była nasza ozdoba obrocic miała, gdy by pro ar
bitrio particularis Voluntatis, to commune wol-
nosci naszey Sydus drugi miało. Wzakonu powszech
na Regula yz Elekcyia obrana Krola nemine con
tradicente, stawac powinna, poysci by musiała
Wodmiano gdy by bez złozenia czasu prawem
opisanego, bez ogłoszenia zwyczaynego y urzado
wosci narodu Ludzkiego wielkiego Xystwa Litt.
ktory aeque ad omnes praerogatiwas nalezy ten so
lennis actus miał postanac in praeconceptione wszy
Przyznam się W Xcey Mci dosegoz tego wiado
mosci ktorą z listu Waszey Xięzecey Mci Wyczyty
wam y dnam ię zapewną tak dalece serce moie
przeraziła ze iakobym iuz widział deplo
rabilem tey miley Oyczyzny statum et tristey
oney Rzeczyt successię. Przychodzi mi na pamięc
Unia swięta magnitudine antecessorow naszych
et conatibus postanowiona ktorey utrzymanie-
plus quam devita magnarum ukazdego powinna
bydz cogitationum.
Y dlatego upraszam W Xcey Mci M. M. Pana per
quid quid sacrum est abys tak ciężkie ictą uy
stawione przez ten sposob mutationis forma Re
ipublica powagą y niezrownaną swoią madroscia
od wrocic starał się. Gdyz upewniam ieżeli by
dosego uchoway Boże przyscz miało. niece inszego
ieno mutatio status polliceri może, a zatym
wszytkie nieszczęscia nate Oyczyzne eterni fune
stis casibus moge. Od czego aby nas Wszechmocna
ręka Boska et devotissima Waszey Xcey Mci Stu
dia zasłaniać mogły supplices niosę praces y zosta
ię W Xcey Mci w Grodnie d 10 Augusti 1695

List tegoż JMci Pana Woiewody Wileń.
Do X̃cia JEMci Kardynała Prymasa.

Wysoka Waszey Xiążęcey Mci Consideracya wszyst-
kie zachodzi że do regressu Woyska raczysz uwa-
żyć okoliczności wszey że ustępliwości y sa zostaie
oglądaiąc się nato że ex vi Colliguiącey Moskiewskiey
trzeba by było nam stanąć w potrzeb kiedy z a kamieńcem
ile kiedy z porą ustępuiącą prętki oznać cum ruina
musiał by bydź z powrot y Szwedzka gotowość me-
retur w Inflanciech rzeczy o ktorey nietylko
z Inflant ale nawet zboku Cesarza Jmci nam
przestrogi że sam iawnie mowię o przyszłym szwedz-
kim na granice nasze zbliżeniu in persona Kro-
la Jmci Szwedzkiego resolucyey u siebie znaleźć
niemogę.

Jak że gdy mi JE^o Mci Pan Kasztelan Krakow-
ski metum donosi że sam bardziey o zbrzyskaniu
złi owey nie bez myśli. Obawiam się żeby nasze
Woysko tam zbliżone eadem contagione niezara-
ziło się ktore miasto ostentacyey armorum
nieprzyiacielowi armaretur strzeż Boże in fra-
terna mala Oyczyzny.

Trzeba się tedy ex sensu Consilio y Konwokacyey
Rezolwować ale utwierdzić przyiaźń szwedzką
albo wdemu ~~uspokoiwszy~~ się parare obronę.
Jeśli tam zaś iść tam żeby się trzeba y Loko-
wać bo by ten powrot y woysku się nad przykrzył
oraz y obywatelom niewygodziło by się.
Przyszła Conwokacyia postanowi termin Sey-
mu Electionis ale żeby ten miał bydź in Octobri
vel Novembri zda się bydź niepodobna, Bo gdy się
narody Koronne y Litewskie nan zapatrują Pospo-
litym ruszeniem chcąc obierać Pana, pewnie y
samych siebie Confundent in solito compendio Ele-
ctionis et Principibus externis, tak wrosłam cza-
sem zawrę ambitum.

ambitum

ambitum
zrozumiesz WXca Mość da Pan Bog na Konwokacyey iako
y obie całe Xięstwo Litt. w instrukcyiach obwarowało.
że nie da się Die per strepitum armorum non consulendo
imponere Pana, boo y naszey była by nie Elekcyia
Wolna ale Imperium Gentis contra Gentem Zaczym
iakie sequentur zamieszanie ex Immaturitate Ele
ctionis per compendium krotkiego czasu. iakie rez
zgromadzenia furentis Populi.
Łatwo to WX Imość osądzić raczysz że przysz
ta Konwokacyia przezorney Waszey Xiążęcey Mości di
rekcyią rządzona deffinitiwe ztemi zabiery. a iaż
ferując się na JE Mci Pana Podskarbiego Brat
nego siebie samego Łasce Waszey Xiążęcey Mci adda
ie y zostaię Datt w Grodnie 9 dni Augusti 1696

Uniwersał Xiąża Imci Kardynała Prymasa na powtorne Seymiki Przedkonwokacyialne. Pozerwanych Przeszłych Wielkich Woiewodztwach Osobliwie Pruskich

Michael Stephanus sacrae Romanae Ecclesiae tituli Sanctae Mariae de Pace Presbiter Cardinalis
Radziejowski Wszem wobec y kazdemu z osobna
komu by o tym wiedzieć należy osobliwie J.W. Wielmo.
Imościom Panom Senatorom Dygnitarzom Urzędni
kom y Wszystkim Stanu Rycerskiego Obywatelom
Woiewodztwa Ziemie powiatu NN moim Wielce Mo
nem y Brać. Przyzalecenu Braterskich chęci y po
wolności moich do wiadomości donoszę
W ten czas kiedy Oyczyzna in Publico zostaie
a bieżu nayprzecy potrzebnie zdrowey y dobrey
rady, niespodziewatem się nigdy aby Seymik
Antekonwokacyialny Woiewodztwa albo Ziemie
Lub powiatu NN W M ci Panow miał bydz zer
wany et suo casu optimus zawodzić in tenebro
Gdy się to iednak sinistro fato stało z Władzy
Urzędu mego Prymasowskiego chcę skutecznie sub
peditare media in spes et usque meliores zaradzić y
zdaniem

Jmościów Panów Senatorów tu przytomnych Powtorny Seymik na mieyscu zwyczaynym WW. nadzień mięsiąca N. naznaczam stawiąc każdemu przed oczy wszytko wiadomą blisko przyszłey konwokacyey potrzebę aby mogła pleno cum substantium numero succeder. A teraz własnego Woiewodztwa y Ziem niebespieczenstwo żeby defectu sędziow capturowych sprawiedliwosci et publica securitas nieustawała. Referuiąc się zatym we wszystkim do dawnieyszego Uniwersatu et ad puncta iego pro. ize et amore Patrie ob testor abyscie WWM. Panowie iak nayskutecznieij do tego applikowac się chcieli. Qui unionem animorum et vendo bono Oyczystemu zelum probare moze. A teraz z strony moiey omnis boni consilij życząc successum Uniwersał ten dla wiadomosci wszytkich po grodach Parafiach ymieyscach zwyczaynych publikowac zlecam. Z podpisem ręki własney y pieczęci moiey przyciśnioną. Datt w Warszawie C 1696.

Laudum Tuitionis Indigenatus Palatinatuum Provinciae Prussiae C. Augusti 1696.

Nos status et Ordines Terrarum Prussiae in praesenti Conventu Generali Mariemburgi congregati universis et singulis quorum in terest notum testatumq facimus. Quandoquidem eousq temporis tam Palatinatus Mariemburgensis post fata olim Illustrissimi et Excellentissimi Vladislai Loś Palatini Mariemburgensis iam tere integro triennij interstitio quam et Castellanatus Elbingensis post decessum olim Illustrissimi Stanislai

Stanislai Niewieski Castellani Elbingensis contra funda-
mentales Regni et cardinales huius Provinciae Leges et
nec non et ipsa Pacta Conventa distributionem va-
cantiarum sine ulla protractione fieri praescribentia
vacat. Nec praemissae dignitates, veris indigenis juxta
ta Vera in stituta et quae provida Majorum nostrorum pro
videntia contra temporum iniquitatem contagionem
ambitus ac morum corruptelam seu fundamenta
praerogativae Indigenatus Collatae sunt.
Immo in surgente contra Primaeviam hac eadem jurium
et praerogativam huius Provinciae vasto et Immenso
concurrentium ambitu per tot dispendia Reipubli-
cae dissidentiarum in commoda et abstrusas quoque
Machinationes, toties repetitis rupturis disturbatorum
Conventuum Publicorum cum ita civilibus discordiis
fessa Judicia tam Terrestria quam Castrensia suppres
sa et remota et ex conspectu Ordinum, publica status
tranquillitate Continua malorum serie et fatali
Confusione turbata erant omnia. Nec adversus exun
dantem Potentiam subsistere poterant, per idem
in aestimabili jactura amissarum tanti praeterla
psi temporis intervallo contributionum graviter
afflictum bonum Publicum et irreparabili damno
crescente in dies licentia factionum amore affectum
Verum etiam et stipendia emerito militi solvi pro
venientia propter dissolutos conventus ultra solitum
detardata et interturbata.
Accedit in partem malorum si publicam Justitiae
formam et Laudatissimas majorum nostrorum speciem
Constitutiones quod in Judiciis praesentis in Republica
juxta sancita Sancita retroactis temporibus Laudata Re
blica et non interruptam Praxim Illustrissimi Pa
latini praesidere debeant, neutique Justitiae et Au
thoritas Judiciorum intereat. Et in omnem eventum
ad quosvis Subitos casus in eum tuendi sese abstrahenis.

periculis Ductores Nobilitas ex praescripto Statuti Regni omnio habere debeat et Civilis ad ministrationis Grande opus ad ipsum requirat.
Quapropter in haerendo Laudo unionis sub praesens Interregni temp. unica et unica praesentium Malorum Levamenta pro suprema reputando lege et pericu-lo sum ambitum e Diametro Jurib. indigenatus repugnantem in stringendo ne in perniciem provinciae adventus et ex libertas in praeceps Immunitates nostras tanto sudore majorum partas tot diplomatib. et constitutionib. Regni praesertim Anni Millesimi sexcentesimi Quadragesimi septimi et 1648 solide firmatas involvat Inhaerendo praeteritorum temporum actio et cogente summa et inevitabili necessitate jam ex nunc et defacto Liberis avium suffragiis et unanimi consensu in Palatinum Marieburnensem respiciendo avita Majorum et non minus meritorum claritudinem Illustrissimum et excellentissimum Joannem Losij Palatinatum Culmen se nominamus, et Laudo praesenti assumimus. Subsequenter et Palatinatum Culmensem pari Illustrium virtutum respectu Illustrissimo et Excellentissimo Thomae Dzialinski, Prior Regni Thesaurario Terrarum Prussiae Conspirantib. omnium votis destinamus.
Porro Castellanatum Elbingensem Illustri et Magnifico Sebastiano Czapski Succamerario Mariemburgensi post ascensum ipsius vacantem Succamerariatum Magnifico Alexandro Czapski Capitaneo [illegible]
destinamus.
Insuper praesenti Laudo firmissime et inviolabiliter ac sacro sancte nos obstringimus apud totam Rempublicam instare, ne primaria in dubium vocari aut in vitium et casum trahi queant tum et in dissolubili animorum conjunctione debere nos apponere tueri, deffendere ac manu tenere tam apud Rempublicam

Cum protinus

In proxime imminenti Convocatione Generali omnium Ordinum approbatione ejusdem Denominationis et ratihabitione dispositionis vacantiarum instare. Quam et a futuro Regnante quem Vota Universi, ad solatium hujus Regni evehent in Pactis Conventis approbationem desuper sollicitare. Tum quoque jura Indigenatus omni virium conatu asserere et vindicare, solennissime spondemus et obligamus. Salvis per omnia Juribus Civitatum Majorum Laudi praesentis vigore in praemissorum fidem Sigillum Ordinarum Prussiae hisce est appressum. Actum et datum Mariemburgi in Conventu Generali ante Convocationem Regni. Die Decima septima Augusti Anno Dni. 1696. Loco Sigilli.

Laudum satisfactionis Pro Dominis Internuncijs Civitatum Majorum Prussiae.

Nos status et ordines Terrarum Prussiae in moderno Conventu Generali Mariemburgi Congregati. Quorum interest notum testatumque facimus. Etsi non tantum Communia Gentium jura Personas ab legatas ab omni violentia et insultibus tutas esse velint. Verum etiam fundamentales tam Regni hujus quam Provinciae Sanctiones Omnique securitati Internunciorum ad Publica Consilia missorum severissimis poenis in Transgressores statutis prospexerint. Vidit tamen Provincia Nostra non sine summo dolore et confusione qualiter in Conventu nuper pro 27 Julij hic Mariemburgi Indicto effreni quorundam male feriatorum licentia Jura inviolabilia in personas nobilium Dominorum Internunciorum Civitatis Gedanensis et Elbingensis tunc praesentium convulsa violata et prostrata sunt, Dum non tantum diversis et atrocissimis injurijs affecti Verum etiam ex citato tumultu plane a con

Silijs publicis

prohibiti fuerat Cum vero hi ausus non tantum in praefa
torum nec non Thorunensium Civitatum famâ et honoris ve
rum etiam omnium statuum et ordinum terrarum Autho
ritatis imminutionem et apertum tergant Contemptum
Proinde ut tôsq Civitatum earundemq internunciorum
honor debito modo vindicetur et asseratur memoriam
nefandi facinoris damnandam statamus. Quod illa
te contra omne fas injuriâ in Authores suos poenis
demeritis ab noxios reciderunt nec civitatibg earumq
Internuncys in honore fama juribg praerogativis et
Libertatibus quomodo libet nocere aut obesse debeant
idq sub severissimis poenis debito rigore juris in trans
gressores irrogandis praesentis Laudi in perpetuum du
raturi vigore Inquorum fidem praemissorum Sigillum Terra
rum Prussiae hisce supraexpressum est

Laudum securitatis Consiliorum Publico
rum Provinciae Prussiae Terrarum.

Nos status et ordines Terrarum Prussiae in moderno Con
ventu Generali Mariemburgi Congregati universis et singu
lis quorum interest notum testatumq facimus.
Quando quidem in numero 22 Julij Mariemburgi
in dicto conventu Generali Harum terrarum exaltato
per non nullos malitiosos tumultu securitas consili
orum Publicorum contra jus omne gentium violata et
hoc ausu detestando memoratus conventus in ipso
auditu irritus factus est Proinde tantae Licentiae
obviando ac in haerendo Juribg tum Dominis quo
humanis Legibus et constitutionibg sancitis statuimg ut
In posterum aliquis cujcunq status Dignitatis
et conditionis sit qui Illustrissimos Dominos Se
natores consiliarios Terrestres Nuncios omnesq
alios ad consilia publica deputatos eorumq etco
mitatus sive in itinere sive etiam in Loco Conventus
vel Consiliorum aut in Loco in reditu occasione ordi

tentu gravaminum vel in iuriandum quasi per popanum
violenter impetere, aut vim aliquam ipsis in terra
dissidare, actusq violentos exercere, audeat et praesu
mat. Idq sub poena amissionis activitatis et pro
circumstantia et qualitate facti et personarum
perpetuae banitionis, in transgressores authoritate
conventus ex tedenda. praesentis Laudi vim per
petuae Legis habituri vigorem In quorum praemisso
rum fidem sigillum terrarum Prussiae hisce sub ap
pressum. Actum et datum Mariemburgi in conventu
Generali ante Convocationem Regni Die decima Mensis
Augusti 1696.

Laudum Remissionis ad Iudicia Interregni in causa Violentiae Sedan

Nos status et ordines Terrarum Prussiae in moder
no Conventu Generali Mariemburgi congregati, quorum
interest notum testatumq facimus praesentibus.
Quandoquidem nefando Violentiae ausu anno nuper
Mattheuis Nobiles Domini Internuncij Civitatum ma
iorum Prussiae in Nupero conventu pro 9 mensis Julij
Mariemburgum indigno impleti sunt, Unde tanta
confusio enata est, ut in ipso Limine Conventus
initiaq factus et Provincia Prussia integra consilijs
omnibq auxilio frustrata sunt.
Proinde ut in Loco securitate conventibus et Con
silijs publicis, provideatur, nec tales horrendi
ausq in posterum invalescant. Causam istam
Authoritate praesentis conventus et Authoritati
nostro, pro inquisitione ac poenis pro meritis
contra Authores et Patratores decernendis et exe
quendis ad iudicia Regni interregni in hac provin
cia Celebranda remittimq praesentis Laudi vigore
in praemissorum fidem, Sigillum terrarum Prussiae hi
sce sub appressum est. Actum et datum Mariemburgi

In conventu Generali Anno Dni 1696to

Litera Conventus Generalis Terrarum Prussiæ ad Eminentissimum Cardinalem Primatem.

Quam Vistitem Eminentia Vestra circa has terras tanquam Præsidis sui tunc temporis reverenter grata recolens Provincia. Ubi Serenissimi Regis sui totissimo deflet civis sucepum. Ita tanto Primate Patriæ Gubernaculta dirigente animos reassumpsit et non nisi lætissimum omen concipit fore ut Navarcho hoc supremis prudentia ad clavum orbatæ capite Reipublicæ et vix non dissolutæ compagi, sedente plenis Velis Ventisq secundis eadem felicem consiliorum et felicitatis attingat portum. Grates proinde Eminentiæ Vestræ debitas decernimur quod eandem Interregni hoc tempore solicitudinem tuam Vere Paternam Reipublicæ et huic Provinciæ subducere noluerit, deprædicabit sera posteritas sublimia Eminentiæ Vestræ merita, Nostri tenui pro posse etiam nostro in Conventu modemo per Celsissimum Provinciæ hujus Præsidem indicto tam saluti internæ quam externæ Regni et Provinciæ Prospicere allaboravimus. Instruximus Illustres Magnificos et Generosos Dominos Nuncios qui in Vocatione Regni Bonum Publicum summis promovere annitentur Viribus Numen supremum Consilia eo dirigere velit precamur quo eadem in salutem Regni et Provinciæ Nominisque Eminentiæ Vestræ Immortalem Gloriam cedant Vergentque. De cætero Eminentiæ Vestræ prospera et felicia quæque ex animo precamur. Datum Marienburgi in Conventu Generali ante convocationem Regni, Nona Augusti 1696to. Eminentiæ Vestræ ad studia et officia quævis paratissimi Status et Ordines Terrarum Prussiæ.

List J.P. Senatorow w Warszawie Rezydujących do Xiążęcia Imci Kardynała Prymasa względem Przyiazdu Królowey Imci z Rusi na Konwokacyę

Będąc requisitus dnia dzisieyszego od JmPanow
Senatorow et Ministrow stąd tu przytomnych abym
Eminencyey Waszey wyrazit. mentem Jmsciow
ktorzy omnino od wielkiey części Wszystkich tow Zie
mskow Generaliter są competitatis aby raczył wprawdzie
Eminencyey Waszey tempestive. Oco y Posełstwa
Seymikowe Eminencyey Waszey, są wypraszane
ynieżtore iuż odprawiono, aby Eminentya Wa
sza prosapientia Primatiali raczył interponere
Authoritatem suam do Nayiaśnieyszey Królowey Jmci
żeby Locum Publici Consilij in plena Libertate
mi łasciwie zachowac raczyła przykładem Nayiaśnieyszych
Królow, ktorym nienowina hanc gratiosam
Liberalitatem, impertiri przez przystąpienie Senatu
ne umbra Majestatis gravior Libera Voci incumbat:
Coiako Królom Jmciom cessit zawsze in Gloriam tak y
Królowey Jmci cedet in summam Laudem et aestimationem
Królewskiey Jey przezornosci. Iż kiedy Libertas
całego narodu comparatur pupillae oculi tam delicate
że się słusznie obawiac magnam exinde animorum
scissionem gdyby negaretur tam justum desiderium populi:
Więc zważywszy omnes consequentias ktore sequerentur
gdyby byt pokazał się niteneyszą żadną wypełnienia
roskazania Jmsciow Wszech Wielce Mnie Panow albo wyrozumienia
ochotnosci Eminencyey Waszey albo od Woli Królowey Jmci ad instantiam tam demissam
tak Wielkich Ludzi zdałbym się przeciwko Oyczyznie
ktorey Unionem cum conservatione naiednęy szali kładę
Dignitatem Nayiaśnieyszey Królowey Jmci cum Veneratione
ktorą parabit facilis condescentia adversa supplicantium
przykłade dopierwszey dnia cześcze szyklą. Zegdy by Naiaśnieysza

Krolowa Pani pro Pietate Regia de Rezydencyey Parla
mentem obrac sobie raczyła Ordinabyśmy przez podnosze-
nie rąk Nieustannych do Pana Boga z Samym Jmscią Xięciem
a Eminencyą Wasza cum Iove vincente mala Orbitatis
nostra et tandem triumphante.
Wszystko Eminencyey Waszey sapientissimo discer
nen intellectu widzące quam potenter in ardescunt ne
gata Populi desideria, Ja zas tym się piszę czystem sercem
de tyrotnie w Warszawie d 20 Julij 1695 obligatis
simus obsequentissimus Devotissimus servitor Episcopus
Posnaniensis Stanisław Lubomirski Marszałek Wiel
ki Koronny Jan Krasinski Woiewoda Płocki Hiero
nim Lubomirski Podskarbi Wielki Koronny Bene
dykt Sapieha Podskarbi Wielki W X Litt.

List Jmci Pana Lubomirskiego Marszał
ka W. K. Do Xiążęcia Jmci Kardynała Prymasa
rażone Urzędu Królowey Jmci na Konwokacyą

Eminentissime ac Reverendissime Służył było pewnie
Waszey Xiey Mci do przywitania W. Krolewskiey
Mci albo Krolowey Jmci y sam bym to za wielkie szczę
ście y honor poczytał z tey drogi one przywitać gdyby
mi się godziło urnisztować takiego tu przyiazdu y dawney
rezydencyey takowey od ktorey oddalenie dracey
wielka część Woiewodztw y ziem Rzeczypospolitey
Laudami Artykułami Poselskimi upraszały Krolewey
Jeymości Oco y sam niedawno Listownie z Jmoscią
Pany Senatorami y Urzędnikami Koronnymi y Wielkiego Xię
stwa Litt. upraszaliśmy W X Mści a żeby ex summa
prudentia et aequanimitate wyświadczyła tę discrecyą
Stanom Rzeczypospolitey abyśmy absq. praesentia et
arbitrio oney Mayestatu rozmowić się śmiele y bez wszel
kiey subiekcyey mogli obespieczenstwa wolney ele
kcyey y innych warunkach wolności naszych. To
tedy obstawiwszy trzyma mię że niemogę oddać uni
żoney weneracyey moiey takiey bydź sobie życzył y kło

Rewerency Jmci

Zebym

żebym niezdał przez to iako Direktor Consiliorum Inordinata Imagis utwierdzać rezydencyą tu Krolowey Jmci = bardziey upraszać nim mi przychodzi Waszey x. Jmci abyś poważną interpozycyą swoią sprawić to raczył aby tę prozbę naszę chciała Krolowa JEmości iako słuszną et considerati omnibus gravissimis potrzebną Rzeczypospolitey ważnę nie od nas przyiąć y do skutku przywieść Gdyż Krolowie Jmości Panowie nasi wdzięcznie od nas życzliwości y powinni przyimować choc by też niedosmaku było będzie my to dla dobra Rzeczypospolitey sądziemy, by iako indecorum było by to Krolowey Jmci in vetitis ... in aulae consilys. Tak niemoże bydź indecorum aequanimiter na to ze zwolić Woiewodztwa y Ziemie dla dobra y uspokoienia Rzeczypospolitey potrzebnego bydź sądzą. Achoc by się y na to kto niezgodził tedy sama atoli niezgoda musiała by suggestycyey imputare y aczkolwiek by było złą się animis Publicis Lassowac deczyzy co mniey Magis indecorum czy Krolowey Jmci Jmn Operium czy Rzeczypospolitey obsequium od czego pewien zdatecki iest umysł Krolowey Jmci

Totesz donoszę W. x. Jmci że lubo tu Krolowa Jmości stanęła zaraz z nią się Regiment Krolowey Jmci pokazał woyskowy niepod Urząd Marszałkowski tak iako konstytucye Konfederacye y pacta conventa mieć chcą ale przeciwko prawom Pospolitym in debite wchodzić do zamku zamysła nieoddawszy wprzod przysięgi Rzeczypospolitey ani posłuszenstwa Urzędowi Marszałkowskiemu. Czego zeli convenit ex authoritate et securitate consilium iey aby sub hoc throno niepod Urzędem prawem opisanym ale sub militari Imperio miała Rzeczpospolita de libertatibus suis ... reverenter consulere cum oppressione jurisdictionis et libere vocis. subsit to altissimo judicio W. x. Jmci iako supremo custodi praerogativarum Rzeczypospolitey Jakis ozywiency wiedzieć raczysz Że nasza ... bardziey ... niż praesidium pozwolić nie

moze

ktoby z officerów extra meam Jurisdictionem wchodzą
się ważył, zgdziego bądź pod ten Regiment cota styszę
zaznaczony wedla tego iest w komput wpisany, aby pra
wa Rzeczy-ptey miał gwałcie y praeiudicium supremum
Rzeczy-ptey czynić, a żeżeby podczas Kompaniey na
Weyne wychodził y ptaią od Woiewództwa odbierał.
Cokolwiek zas Ludzi titulo Gwardiey Krola Imci
rzuci się według prawa y pacta conventa do Urzędu
Marszałkowskiey pod przysięgą należeć maią. Coś
ufale do nioszszy Waszey Mci Mci uniżony z uni
żonym respektem y powolnością Waszey Mci Mci
Mego wielce Mi Pana.

Occurrentia o śmierci Naiaśnieyszego
Jana III y innych transaktyi iach Die 17 Junij
Defuncti Anno dni 1696 to.

W dzień Swiętey Troycy Naiaśnieyszy Krol Imość Jan III Electus Anno 1674 eadem die Sanctissima Trinitatis w Warszawie umarł 1696 w Wilanowie ktora circiter 8 Raw poczynaiąc agonizare aliquantum od Doktorow Zatrzymany circa septimam przyszedszy do siebie benedictionem dedit Krolewiczowi JMci Jakubowi praesenti: Drugiemu Krolewiczowi potym nadesli. Ale JEo Mość Krolewicz kazał na ustępy spowiadać się JEo Mci Xiedzu Biskupowskiemu y skonczyusty tylko spowiedz ex spirivit na zal wszytkich ogodzinie dziewiątey. Bo Krolestwo Imość Łzami exacerbabant sydera. Szum, y chuk, in tota Aula stanął się iako by sądny dzien imminens, konie wdziedzińcu zbiegały się y wsamych ingens dolor wpatruie się. Adzoziemcach ktorzy Sensibiliter gravissime ratowali go et Lachrymis astra Verberabant Imość Pan Podskarbi Wielki Kor. wiedząc pierwszy dispositionem dośmierci Panskiey, zaraz wypadł na dziedziniec y wsiadszy w karetę volante rota do Warszawy tu iachał. Zato J.K.Mci ogodzinie czwar

czwartey

Czwartey z pułnocy na poniedziałek zprowadzono do Zamku złożono się prywatnie w Pokoiu Panien Gornych gdzie leżał kilka dni sine suffragio

Zaraz w poniedziałek nawiedzał Jmosc Pan Podskarbi Wielki Koron. y zamek Gwardyami Krolewskiemi widząc potężnie opasany, był u Krolewicza JEMci Jakuba oświadczając mu omnem propensionem suam y dając go in sinum Patriae et dispositionem z JEoMcią Panem Marszałkiem Wielkim Koron. y drugiemi Jmosciami obecnemi natenczas, uczyniwszy Consilium non renitente Krolewicza Jmci Jakuba Skarbce wszytkie popieczętowali pieczęcią Marszałkowską Skarbową y Krolewicza Jmci Jakuba.

Confluebant potym do Krolewicza passim, swą powolność urodzoną ofiaruiący prosząc aby do Zamku Krolowey Jmci z Krolewiczami Jmosciami młodszemi nie puscił, on to in deliberatione zostawił non determinatus. In tercim powziąwszy wiadomość et notitiam o blisko Krolewey Jmci przyiezdzie Jmosc Pan Podskarbi Wielki Kor. od Krolowey Jmci przysłanemu odpowiedział. Trudno ia się mam bić z Krolową JEymcią. Poniewasz iedzie czekam u Bramy ale z wielkiemi Onieć niewiezdża Gwardyami propter tumultum. Przyiachała tedy Krolowa Jmosc ingenti et honorato comitatu karet, Senatorskich y innych siłosta y wszelakiego Kawalerow wielu ktorey drogę Jmosc P. Marszałek Wielki Koronny z Jmosciami Panami Senatorami i P. Podskarbim Wielkim Koron. zaiachał przed Kosciołem S. Krzyża, y tam ią lugubri przywitawszy pompa cum honesto et regio apparatu do zamku prowadził gdzie przyiachawszy Krolowa JEmci zastała u Bramy czekaiącego naśie Krolewicza JEmci Jakuba Prazała się na niego y coś do niego mowiła. Tandem wysiadła y wziął ią pod rękę y prowadził do pokoiu Krolewey Jmci.

Przez kilka niedziel wiązała się na niego o niedopuszczenie do Zamku y Pieczętowanie Skarbow ktore zaraz z przyiazdem Krolowey Jmci P. Marszałek Wielki X. Litt. z Krolewiczami Jmosciami młodszemi Panem [illegible]

Katiskim popsycrzowali wszytkiu.

Tandem Urbieżor successit Exinteraciya Enormissima toties corporis horrendi przedtym całemu swiatu teraz z tilku fleg matikow zupem nałkonym ultra modum bespiecznie pa twilisy examinde fundamenta. Chorobij y experiencij nabywszy wszyst. Rzemiesle jeden nad drugiego przesa dzał się. Onsilviendo nec natura nec luminibus nec aeu mini Expertus pepercere wszystkiego de mangarunt. Jedne tylko skore a kozsci zostawiwszy bawełną natkaną apotyka u tas mowaną ale zeu spiesznie robi li. Spowre niedobrze successit uneta balsamatio bo po częła się wczesnie psowac.

Tandem zrobiwszy kładki wsięniach wstaney Pana na Wody Ruskiego reparowano Theatrum Ciała Pan skiemu obiuzzy a Xamitem Bogatym obiciem bal dakin Zawieszony in apparatu tako Coronatur położyli Oculis Populorum Zaręmandum Zawieszego amicis Com inimicis Veneranda naiybiegałasię. Od Malarzow ktory strun nie z głozowawszy nemo uwet ultorem ognominial terois Szkaradną położyli Maszkarę znaczaiąc zeperiit omnis decor cum Lege sepulto Sarmackich Wolnosci Narodu Polskiego. Leżał długo w szapce bez Korony tandem za przybyciem Xiążęcia Imci Kardynała do Warszawy ktory condigna suo nomini pompa wiezdzał, bo przeciwko niemu wszyscy trzey Krolewiczowie wyiezdzali. Senato row Vrzednikow Szlachty Duchowienstwa Pospolstwa et militum ibi patres Corpus, a Cała tristes exolvit Na nias. Krolowey Imci oddał wizyte y Krolewiczom Imościom y Krolewiczowey Imci Nazaiutrz miał spiewaną Mszą swiętą załobną z pompą Korone Dyamen tową Włożył na Głowe Krolewską. Tandem nakil tay Okaich go paduwnastu dniach do Trumny Włożyli Imośc Ł. Senatorowie przy Xiążęciu Imci Kardy nale. Ktory potym senatus Consilium złożywszy naznaczył seymiki Ranim pro 4ta Augusti Dnij Akonwokacyią determinował pro 29 Augusti Do Woiewodztw y postronnych Monarchow wydał

Innotesencya

Innotescencyi Smierci postrzenych Publicaciey Cessarunt Subsellia Judiciorum donec Laudo Terrestrium Cerntiolend authenticus Cancellarij stabiliteetur Judicia tamen Tribunalitia cessarunt Tylko Kaptury na mieyscach nastąpiły y Kanclerskie Sądy Ustały. Marszałkowska Jurisdykcya ad corpus Regum Prawem obwarowana Cessat, bo ob crimen patratum juz Post mortem Regis cale podobnie jeszcze ante Innotescentias Xiążęcia Imci Prymasa kardynała Wzęcha skazała plectendum.

Potym Xiąże Imość kardynał pożuchł od iąc Ministrom stany swoie pieczęci, atylko pieczęciami Krolewiczow Imości pieczętowac Skarbce. Gdy kiedy się tak stało Krolewiczowie Ichmość iuz między sobą fide et amititia debitum Charitatis unionem przyrzekli. Skarbami się Oycowskiemi podzielili.

Ale Ministri Stany protestowali się przeciwko tey Dywizyey y aresztowali u Krolowey Imci te Skarby ad dispositionem totą Republica potym Krolewiczowi Imości do Zołkwi odiechali tandem Za niemi y Krolowa JeoMość pospieszyła.

Xiąże JeoMość kardynał cum consensu na Senaty Consiliis praedicto Panow Senatorow Legatos de nunciando mortem Regiam wyprawił z dotrzymaniem Pactorum Conventorum Patri et Colligatis Principibus. Potym Pan Grzybowski Marszałek assystujących Dworzanow Cału JeoMci Mci L. P. Starosta Grodzki Annorum 90 mortuus inopinate zdrowy wyumocy spać się położywszy ktoremu successit in munus przyzwyszecie przytym ze cale Pan Przyłuski Chorąży Łaczyczewski.

Potym secutus Protestatio Ichmości Podskarbi Wielki Koronny iako Minister stany tamując w Zołkwi ex divisionem Bonorum ad decisionem Republica ale tam opatrzone Skarby Guardyą od Pana Jabłonowskiego Kasztellana Krakowskiego Hetmana Wielkiego Koronnego niedopuscili brac activitatem P. Podskarbiemu Wielkiemu Koronnemu gdzie mało habitus odiechał pasceymuse do Wisni, y tam się protestował o pomienione Skarby Zołkiewskie.

Pwaego Seymiki y pod czas Interregnum nieustały ale y napewnie wydawał Expedycyie Xiążę Imość kardynał. na ktorych Seymikach Przedkonwokacyalnych to communiter promowowano, aby Skarby JeoKrolewskiey Mci przed konwokacyą rozdzielone ad dyspozycyonem Republica comportentur a sucessoribus Presencij Krolowey Imci y Krolewiczow arcebantur a convocatione et Electione ktorzy chcieli chcą konkurrowac o Protestatio Resignent Bona Terrestria Republ. et gaudeant Titulo Regali Jezeli zas chcą Aqualitate

gaudere Tomogą retinere bona Terrestria ale concurrere
ut Piasti niemogą bo natych że Seymikach promowez
Exclusio Piastow toiest ex avitis concurrentes ad Sceptrum
Była od tych ze Seymikow do Xięcia Imci Kar
dynała requisitya do Krolowey Imci aby nie zieżdża
ła na Konwokacyą; ktora ultro niechcąc słuchać tego wo
dą z Krolewiczami Przyptyneła zpod Jarosławia a zna
Wolce y tam Wysiadszy na Łot z Panią Kanclerzyną Koron
ną z P. Marszałkową Koronną z Panią Marszałkową W. X.
Litt. y inszemi Damami wiechali do Zamku Warsza
wskiego o godzinie dziewiętnastey po południu w ktore=
trelską z małą kawalkatą assistencyą bo nichcieli pa
tzać Krolowey IE Mci w Ujazdowie Tandem fa
cta deliberatione ad Ordines Regni supersedowano
odgozy; W. J. O. Mci X^cia Kardynała Wzy
jadzono ut per omnia arceretur od Konwokacyey
Krolowa Imość ktorey zaczac niemaią poki nie
ustąpi ktorey y Wizyt nieoddaią Damy bo uszy
dać po Konwokacyi się Ciału Krolewskiemu do Kro
lewiczowey Imci Idą w ktorey Wiedza ich bywa
frequencya.

Dyariusz Konwokacyey

DIARIUSZ
Seymu Convocationis tempore Interregni Anno Dni 1696.

Die 29 Augusti. Konwokacya na terminie naznaczonym pri-
sco more od chwały Bożey zaczęła się, gdy in praesentia
wielu Jchmościów PP. Senatorów y Posłów w kościele
kollegiackim Farnym S. Jana Xiążę Primas Wo-
tywę de Spiritu Sancto pontificaliter pod Balda-
chimem bogatym, kędy więc Majestates zwykły
siadać celebrował. A X. Gołębiowski kazał po pro-
stu probuiąc in prima parte, że kędy iest zgoda pokó-
y y miłość, tam musi być securitas publica. In se-
cunda parte, admonitione ad unionem animorum
Senatum et Equestrem Ordinem zagrzewał. Im-
mediate przed Wotywą X. Jan Primas expostu-
lował przez X. Biskupa Płockiego, z Xiędzem Bisku-
pem Poznańskim, żeby podczas Solennizacyey non
in stallo proprio, ex opposito Kardynała, ale w formach
wespół z inszemi Biskupami siedział. Reposuit ne-
gative allegando potissimum has raciones że in praesen-
tia Majestatów Królewskich, na tym mieyscu zawsze
zawsze siedział, daleko bardziey przy osobie Kardy-
nalskiey powinien ialo Loci ordinarius: którego autho-
ritas in propria Dioecesi per ullam Dignitatem Eccle-
siasticam supervenientem deprimi niemoże.

Nie kontentowano się z razu temi racyami, y owszem
ad ferventiores contentiones, y iuż niemiał ad minas
wypienia publiczney konfuzyey descensum, ale inter-
pellatus ab utraque parte JX. Mci X. Kuneyusz dexteritate
sua ortam quaestionem uspokoił, obligowawszy Xcia
Jmci Prymasa że od pomienioney requizycyey
swoiey benevole supersedował. Gdy tedy Xiążę
Jmć Kardynał in numerosissima assistentia

z Mszy S. wyszedszy, na Tronie pod Baldachimem usiadł, Novitate rei offendit niektórych PP. Senatorów przytomnych y PP. Posłów tak dalece, że Pan Marszałek Wielki Koronny przyszedł do niego ex postulatu, na którą Ceremoniałem kościelnym złożony się subjunxit haec formalia: WMMci Panu należy w Senacie rządzić się, a mnie w kościele.

Po usłyszaniu tey PP. Posłowie bardziey szemrać poczęli, y przyszło do tego, że Poseł kilkudziesiąt za powodem JMści P. Lubomirskiego Podstolego Koronnego cum protestatione z kościoła wyszło. Ale Xiążę JMść Kardynał mniey dbając na to konkludował zaczętą Mszę, po którey Dankami Senatorowie y Posłowie do Izb swoich poszli to iest Senatorskiey y Poselskiey.

W Senacie naypierwey stante pede vehementi disceptatum Raźne Baldachimu załdżonego na Tronie Królewskim przybitego, na którym siedzieć, lubo specie renuentis Kardynał JoMść nie zdał się affectare, iednak gdy in partem tego ex sensu Senatus in maiori parte urgentis J.M. WK. kazał odiąć przed nimia excondescentia, mienił się co raz X. JMść Kardynał, alta mente premendo, tak znaczną niemal na samym władzy swoiey Prymicyalney początku konfuzyą.

Za uspokoieniem tego PP. Senatorowie niektórzy Litewscy to iest Połocki, Trocki y Mścisławski Woiewodowie, ex instinctu P. Podskarbiego intendebant bronić zasiadania w Senacie PP. Krzyszpinom, chcąc to przez Xiążęcia JMści Kardynała wyperswadować, żeby dobrowolnie z Senatu ustąpili ob imparitatem dla trzymanych w Trybunale Littni Dekretów. Ale te inania studia per invidiam et nefas juncta superavit magnanimitas PP. Krzyszpinów generosissime przy Honorze swoim stoiących, którzy przy Honorze swoim będąc przed Xiążęciem Prymasem y Senatorami z tym się deklarowali, y klaryzowali, że cum ea intentione na tym placu stanęli, żeby fatum memorandum

po sobie.

po sobie zostawili, praeznego in Supremo Salutis Civium et Reipublicae loco, albo haniebną śmierć, albo justas sic lati Honoris otrzymać vindictas.

Widząc eam Resolutionem Contradictores, podawali sposob, żeby przynaymniey do przybycia JMści P. Woiewody Wileńskiego abstinerent a comparitione do Senatu, dla nadziei amicabilis pacificationis. Ale y to medium PP. Krzyszpinowie, których by ex multis considerationibus periculosissimum niepozwolili, y owszem perswadującemu vehementius Xiędzu Kardynałowi odpowiedział X. Biskup Żmudzki. Woley żeby WxMość pierwey caput meum in disco, całe dzisieyszego S. widział, a niżelibyśmy sami siebie propria sponte na Honorze zabijać mieli.

Tak że Pan Woiewoda Witebski postrzegającemu Panu Kasztelanowi Żmudzkiemu o srogiey zawziętości P. Woiewody Połockiego respondit krewnioszy dziś na szablę gotowego mnie JeMść na to znaydzie, y pewnie ni na P. Iworowskiego kaszt. Niewdaiąc się w dalsze certamina usiadł na krześle swoim P. Woiewoda Witebski. Toż uczynił zaraz po nim y Xiąże Biskup Żmudzki, między którymi na mieyscu de iure należytym sobie P. Woiewoda Połocki niechcąc siedzieć, na końcu po świeckich Senatorach przy P. Marszałku Nadwornym Lit. usiadł, y tam summam na osoby PP. Krzyszpinow wywierał indignationem.

Ale y ci firmiter na mieyscach swoich siedząc rectis animis et frontibus to pokazowali że et certare pares et respondere parati.

Tandem po konferencyach prywatnych PP. Senatorowie occuparunt stalla sua. Xiąże JMść Primasialis przy gradusach tronu Królewskiego in medio siedząc satagebat praesidere Senatui a partibus siedzącemu. Ale gdy to przez P. Marszałka Lit. y drugich Senatorow negatum zasiedli

in Figura.

in figura triangulari vel hoc ordine. Z iedney strony obok Dizdzia Kardynała X. Biskup Krakow. y Zmudzki y drudzy consequenter Senatorowie. Z drugiey zaś strony X. Biskup Poznański, P. Kasztelan Krakowski et reliqui Senatores, denig status Ministri na zwykłym siedzieli Mieyscu przez czas niemały in altissimo silentio, czekaiąc na Izbę Poselską, która vigore novellae legis et vitatae traditionis in instanti obrania Marszałka, pierwszego dnia comparere w Senacie powinna była. ale dla kontrowersyey o alternatę do tego przyiść niemogła. Bo Panowie Koronni po Seymie Grodzieńskim niedoszli dwa seymy w Koronie, ex quo nietylko do obrania Marszałka, ale y do zagaie nia onych nieprzyszło. Za seymy zachowai nieskuge, urgebant żeby P.P. Litewscy zdawali laskę, y alternata przy Mało Polskiey Prowincyey na teraznieyszym Akcie, a na przyszłym electionis u Wielkopolskiey zostawała.

Panowie zaś Litewscy econtra pierwszy seym po Grodzieńskim ob legalitatem choroby Krolewskiey pro nullo actu censebant. ale drugi, na ktorym były tres ordines pro legitima cadentia władzę, inferebant, że na nim Mało Polska ieżeli nieactualiter, saltem virtualiter alternatę swoię odprawiła. A za tym do mey zdania laski Wielko Polskiey Prowincyey należy alternata in praesenti actu. A do Litewskiey Prowincyey in futura electione nale: żyć powinna.

Producebant P. Litewscy praejudicatum Seymu Grodzieńskiego, ktory z okaziey P. Dobrowskiego rozszedł się. I tylko na nim similiter do obrania Marszałka nieprzyszło, przecież Litwa alternatę na ów czas straciła, bo na seymie następującym P. Serwiła z Mało Polskiey marszałkował.

Lecz Panowie Koronni postrzegszy appetyt P. Litewskich do Marszałkowania y rządzenia się, na przyszłey elekcyi vehementiis circa apertionem suam stawali pokazuiąc wiele racyi na ktorych y P. Litewskim ile przy Prawie wyraźnym, y allegowanych przykładach nieschodziło. Ale gdy

iedna.

iedna strona drugiey stronie ustąpić niechciała, porywali się z Mieysc swoich, chcąc się z sobą interlocutorie rozmowić. Interea rozumieiąc niektorzy że skończona sessia, dali znać o tym do Izby Senatorskiey pewnemu Senatorowi, ktory przez tak długie go siedzenia niezczekaiąc rzetelnieyszey informacyi ustał z mieysca y wyszedł z Senatu.

Izba zaś Poselska wpadszy w głosy długo certowała, y gdy iuż conflictus statnum lapsavit ex zelu JP. Kruska Referendarz Koronny moderacynis ergo wziowszy głos, dwa podał srzodki do uspokoienia kontrowersyey o Alternacie do laski Marszałkowskiey, y ktorey się miała dostać Prowincyi. Pierwszy Sposob ten wyiawił, żeby Calamitates dwoch po Grodzinskim niedoszłych Seymow w Koronie do Mało Polskiey y Wielko Polskiey Prowincyi należały. A na teraznieyszym Seymie konwokacyi Alternata laski przy Wielkim Xięstwie Litewskim zostawała. Drugi Sposob, żeby iednostaynemu Głosy wszystkie Prowincye trzy nieczerpiąc o Alternacie Direktora do tey laski za zdaniem y elekcyą Nowego Marszałka obrali. Po ktorego by obraniu statne alternaty, z ktorey by Prowincye complecterent, ustnie rozmowić się y konkludować mogli.

Complanaverunt te podane Sposoby JP. Posłom koronnym ale Panowie Litewscy persistebant in Contradictione, bo alterum medium excludebat ich z alternaty przyszłey elekcyi. Tym czasem X. Biskup Poznański niewiedząc skąd zelo an passione ductus, wszedł do Izby Poselskiey Pontificaliter ubrany in assistentia kilkunastu xięży w komżach przed nim y zanim idących. Naypierwey weszło dwoch Klerykow z świecami w Lichtarzach dużych srebrnych palącemi się. Immediate zaś przed niemi niesiono Pastorał złocisty w gorę go wyniosszy y wodę święconą z kropidłem. Co postrzegszy JP. Posłowie obstupuerunt wszyscy y zlękli się obawiaiąc się wszyscy, żeby niebyło ciało Nieboszczyka Xięcia Jana III albo insze portentum. ale gdy obaczyli że Biskup, rzucili się do niego P. Posłowie Krakowscy y wielu drugich, pytaiąc się po coby przyszedł. odpowiedział. że Błogosławić Izbę Poselską y zaczynaiące się w niey Rady.

w niey Rady. Okrzyknęli go wszyscy przykremi przymowkami: że nie trzeba nas exercyrmowaić, bo nie iesteśmy do sessyi, byliśmy na wotywie wyrażney invocando Spiritum Sanctum ut illuminet Sensus et Corda nostra do teraznieyszey Rady. Lepiey było Mści Xięże Biskupie żebyś przestrzegał w kościele swoim porządku, y nie dopuszczał tak wysoko erzurgere Baldachi mowi Xcia Kardynała Imści. Wyc Xięża obawiaiąc się Tumultu pogasili świece, y poiedynkiem umykali za któremi y X. Biskup Poznański z sine rubore wytaiany odeyść musiał. Post cujus abitum P.P. Posłowie względem alternaty nagadawszy się in o anum, tandem iednostaynie solwowali sessyą in crastinum.

Tegoż dnia wieczorem samym P.P. Posłowie Factionis Lubomirsciane Potocciane Sapiehane byli u Xiążecia JMści Kardynała w karetach iedynastu z ostatnią deklaracyą. o Interessie Krolowey Jey Mści że ieżeli przy niey będzie stawał, to oni z nim więcey trzymać nie chcą. Miał przemowę do nich JM. P. Krakowski pytaiąc się Xcia Kardynała: ieżeli pro libertate chce stawać. Odpowiedział że iako Primas koronny, tak primus Libertatis Defensor chce być, byle ta nie była palliata po rożnych hac in mea dyskursach, wpadł w materyą Baldachimu, y rzekł do P. Marszałka W. K. miałem WMci Pana pro Principe Politici, ale kiedy dziś inter sacra będącego interpellasti, dziwiłem się levitati, bo chciał albo mnie turbowaić, co wszeie niegodziło się, albo oderwać od tego Pana który iest daleko większy, na nie się nie przydało. Jeżelim siedział pod Baldachimem, ale pewnie Korony w Ołtarzu niemasz, iako u kogoś. I tak generosissime odpowiedziawszy, tylko im pomierzał, deklarował Im raz pro conclusione, że Krolowey Jey Mści nie odstąpi którey iuż z Zamku wyrugowaić niepodobna, ponieważ iuż stanęła, y ma dość Przyiaciół, którzy ią bronić będą. A do tego idzie o Honor narodu, żeby nierzekli postronni że takiesmy niewdzięczni tym, którychesmy przedtym m-

szanowali

sekwowali y słuchali. Odiechali tedy pomienieni Zelanii sine ulla satisfactione, z ktorych wielu wydaboryę, że to wszytko ex instinctu krolewicza Jakuba czynione, ktory zgod oddalaiąc tey prawie do Nog wszytkim upadł, proszęc, aby omnibus modis przeszkadzali Rezydencyi tutecznej krolowey Jey Mści.

Dy. 30 Augusti. Na zamku Izba Poselska, takze bez Directora y wnoszenia głosow w tęz Materyę alternaty do laski wpadla, certuiące pro et contra Raźnieius. Niektorey zaś P.P. Postowie osoblwie krakowscy invehebantur na Xcia JMści kardynała ze Baldachimu na mieysca Krolewskim cheiał uzurpowai, przypisuiąc mu zgod nimi um tantum. ale więcey było tych ktorzy bronili, allegando że w kosciele nietylko kardynałowi, ale y Biskupowi wolno tey powagi zazywai. Dostało się y JMści X. Biskupowi Poznanskiemu za wczorayszą Akcyą, ktory iedni pro pro summa kintate osądzili, drudzy pretextu rectae intentionis exkuzowali.

W Senatorskiey zaś Izbie P.P. Senatorowie siedzieli, kilka godzin czekaiąc na Izbę Poselską, ale tu cały dzien na dyspucie okolo alternaty strawiwszy, gdy zgodzić się za dnę miarą niemogli, na Sessye Prowincyalne do uspokoienia tey materyi pozwolono, solwowawszy tym sposobem iako y wczorayszego dnia Sessyą.

Dy. 31. Augusti Odprawiwszy Sessye Prowincyalne Wielkopolska u Xcia kardynała. Mało Polska u Bernardynow, a Litewska u O.O. Jezuitow. Na pierwszey zgodzili się, firmiter stawai przy tym, aby omnino alternata na teraznieyszey konwokacyi przy mało Polszcze była, a P.P. Litewskiey zdawali laske, przeciwko ktorym że dla interessu swego aby na przyszłey elekcyi rządzili się przy ipso rze stawaią. P.P. zaś Wielkopolanie poczeli mowić magno zelo o alternacie, przy ktorey pożegnał ich Xiąże J. kardynał, ex quo z Lubomirskiemi z Potockimi z

Sapiehami

Sapiehami poruczniło się. Insuper conclusum ieżeli by P.P. Litewscy Raciombus P.P. Koronnych cedere niechcieli żeby bez obrania na Izbę poszli, ex ea Racione że teraźnieyszy akt Confoederacionis iako extraordinaryiny może y bez Marszałka obeyść się.

Na Mało Polskiey zaś Sessyi praevalente factione P.P. Lubomirskich y Potockich pozwoli byli zgadzać się na ustąpienie alternaty in favorem Litwy, ale dwaj Posłowie P. Bełżecki z Lubelskiego, y Pan Chalecki z Podlaskiego pijani będąc powadziwszy się prowincyalną rozrywali Sessyą, że wszyscy bez żadney konkluzyi rozieżdżać się musieli z niczym na zamkową Sessyą.

Wielkie zaś Rycerstwo uniformiter zgodziło się przy prawie y narodu swego Honorze stawać żeby od alternaty na przyszłey elekcyi non excludatur.

Po tych Sessyach zgromadzili się do Izby Poselskiey, nay pierwey Wielko Polanie targowali się cum praedicta resolutione, qua przydawszy i szczęście y to, że choć by P.P. Mało Polanie do ustąpienia alternaty swoiey skłonili się. Tedy inni absolute na to pozwolić niemaią. Za czym. Tandem obtestando amore boni publici, et imminentibus periculis obligowali P.P. Litewskich, żeby in ceremonialibus drogiego czasu nietrawiąc ad essentialia przystępowali, ieżeli dla pretensyi swoiey względem alternaty Marszałka obrać niechcą żeby iuż y bez niego hurmem na Izbę szli.

Ale displicuerat sposob, iako novissimus nietylko Panom Litewskim ale y Panom Koronnym, który inversionem status et destructionem Veteris formae Reipublicae sapere videbatur; bo kto wie, ieżeli by y drugie potym Seymy na iakimś zatamowane interessie simili methodo nie odprawowały się y futurus Regnans in qua figura Rempublicam zastał, in eadem chciał by ią continere. Tandem gdy nie tylko Racionibus ale y conatibus certare zaczęli P.P.

Szruba

Szczuka Referendarz Koronny wniosszy glos patetico sermone miserabilem oyczyzny wywodzil statum oko-
liczne z swiezey wiadomosci o konfederacyi woyska Koronnego, konkluduiąc zeby poniewaz tot proposita media kontrowersyi zaięty uspokoic się niemogly, spu-
sciwszy się po chrzesciansku y staropolsku na samego Pana Boga indiscriminatum ktoreykolwiek prowin-
cyi y kogokolwiek niemoryąc nieustaiąc z mieysca y nieprzerywaiąc na alternaty, invocato S. Spiritu ka-
zdy wedle swego instynktu Marszalka obrali, a suffra-
gia pierwszy z kazdey prowincyi poset fideliter notowal.

Przypadli prawie wszyscy koronni na to medium ale PP. Litewscy niedufaiąc sprawie Ducha S. kontradyko-
wali obawiaiąc się zeby z posrzodku onych kogo nie obra-
li za Marszalka y przez ten sposob z alternaty dola-
sli nietylko na elekcyi krola ale y koronacyi nie spa-
dla. Więc gdy urgentissimis acclamationibus et petitio-
nibus PP. Koronnych resistere niemogli, do izba dla rozmowienia się z sobą ad speciem a w samey rze-
czy z przypadami swego senatu apellowali, y tak nie niezrobiwszy rozeszli się. Przecie z woiewodztwa Plockiego PP. Poslowie y innych niektorych woie-
wodztw deklarowali się ze in quantum zgody nie będzie, tu do senatorskiey izby wszyscy hurmem poydą bez Marszalka poselskiego.

Ij maibris Pernoctata dzisieysza uspokoila P.
Poslow Litewskich ktory widząc nieprzelamaną constantiam Panow Poslow Koronnych oraz wcho-
dzącą iniuriey, ktorey co raz z uporą ich przyma-
zalo się, ustąpili swoiey kontradykcyi pozwa-
laiąc zeby na terazniejszym akcie konwoka-
cyi alternata przy Malopolskiey Prowincyi. Na

Przytym

Przystym zas elekcyi przy Wielko Polskiey Prowincyi zostawała, y deklarowali się zaraz przystąpić do elekcyi Marszałka, ea iednak conditione, żeby pod starą laską żadne materye niebyły traktowane.

Jakoż Panowie Koronni Posłowie tamo na to zgodzili się, y tak udnostaynemi Głosami prawie obrali za Marszałka. JM. P. Humienieckiego Stolnika Podolskiego Personam indifferentem do żadney strony, iako mniey podobnego tak y mniey spodziewaiące zgody, ale poczciwości y reputacyi wielkiey, który iest wiekiem średniego, y ma mieć w Woysku Koronnym y Ukrainiemskim znaczną sarę, bo iest Siestrzeńcem JWJMP. Woiewody Kiiowskiego Altyleryi Koronney Generała.

Oddawał mu tedy laskę Marszałkowską Izby Poselskiey Pan Dembrowski Podkomorzy Wileński: za odebraniem którey P. Marszałek nowy wykonawszy Jurament, y podziękowaniu za ten Honor od całey Izby Poselskiey sobie zgodnie konferowany ordinował, y deputował cum denunciatione obrania siebie na Marszałkostwo do Izby Senatorskiey J.P. Dzieduszyckiego Starostę Żydaczewskiego, y Jrawskiego Stolnika Płockiego pierwszego z Mało Polskiey Prowincyi, a drugiego z Wielko Polskiey. A z W. Xięstwa Lit. P. Ogińskiego Woiewodzica Mścisławskiego, którzy deputowani Ichmość w Senacie stanowszy donieśli że Izba Poselska iuż ma swego Marszałka.

Odpowiedział eis competenter X. J. K. y zmówszy się z Senatem, e medio onych ordynował trzech Senatorów do Izby Poselskiey JM. P.P. Rawskiego, Bracławskiego, y Mścisławskiego Woiewodów ze 3. Prowincyi, winszuiąc, że obrał Marszałek w Izbie Poselskiey, oraz ią invitando do Izby swoiey Senatorskiey. Trochę Izba Poselska altercowała się, tym że Posłow Izby deputowanych siedzieć w

Senacie

Oddat
do...
Kluz...
Post.

Senacie niespokoyną, iedno stoiących słuchaną. ale to był mankament J.M.P. Marszałka W.K. że się w tym nie postrzegł. Wysłuchawszy P. Marszałek Poselski Deputowanych Senatorow z senatu ex sensu całey Izby, iako za powinszowanie zaczętych obrad podziękował. Tak uprzątnowszy Rugi z między Posłow legitime y według Prawa obranych po Woiewodztwach y inne preliminaria, ktore by Izby Poselskiey tamować mia ły, do senatu iak nayprędzey pospieszać obiecał. A że Niedziela następowała sessionem distulit na Poniedziałek.

Tegoż dnia przyszła wiadomość z Prus, że Generał Pruskich Woiewodztw Chełmińskiego, Malborskie go, Pomorskiego, w Malborku w Wigilię konwokacyi zaczętey odprawił się, na ktorym podatki uchwalono, Posłow na konwokacyą obraną, insuper na wakuiące Woiewodztwo Malborskie obrali P. Kessa Woiewodę Chełmińskiego, a P. Dziatyńskiego Kraycego koronnego Podskarbiego Pruskiego na Chełmińskie. Na elbląską kasztellanią P. Czapskiego Podkomorzego Malborskiego, nawet Podkomorstwo y Chorąstwo rozdali, fundując się in praejudiciato sub Interregno przed Stefanem Krolem, podczas ktorego P. Hieronima Sieniawskiego Woiewodę Ruskim, a Firleia Kasztelanem Lubelskim szlachta na sey mikach Woiewodztw swoich przed konwokacyą obrała, y tego dokazała że futurus Regnans musiał onych przestych Honorach Przywiliami swemi wydanemi konserwować. O czym in volumine Legum iest wyrażona konstytucya. Quibus pozwolo lubo nie ktorey P.P. Senatorowie y Posłowie nato pokazywali displicencyą, sarkaiąc: Jednak dradzy Jchmość przychylnieysi Prowincyi Pruskiey, a raczey tey kandy datom na pomienione wakanse tuszyli że się nieomylnie utrzymaią przypisuiąc autoritatem w każdey

kontrowersyi JW. Dziatynskiego Krayczego kor: ponie
waz mu się raz godziło bydź w Trybunale Marszał
kiem, niebyuszy legitime obranym bo in controversia
Deputatem z Prus na Trybunał Walny kor:

ij 2da 9bris w Niedziełę P. Senatorowie bankietowa
li się częstuiąc u siebie P.P. Posłow z ktorych ieden P. Dunin
z Woiewodztwa Sendomirskiego dobrze napiwszy się
po bankiecie przybył na Zamek y do Pokoiu kroło
wey Jey Mci wszedł, kędy wiele niedorzeczy nagada
wszy podowno subordynowany na to od pewnych
Senatorow kłe formalia expressił. Będę szinał Hulta
iow Francuzow, y na tym łozku będę spał. Do czego
gdy się chciał zabierai ledwo mu wyperswadowa
ny, że wyszedł z pokoiu nie bez cokolwiego k. Jey Mci
umartwienia.

ij 3tia 9bris Zagaił sessyę P. Marszałek w Izbie
Poselskiey od Rugow, życząc one iako nayprędzey
wyprzątnąć, a potym na Gorę to iest do Senatorskiey
Izby pospieszyć na złączenie się z P.P. Senatorami
do obrad publicznych w teraz nieyszych koniun
kturach. Izaraz primam in ordine obiectionem
przeciw P. Morsztynowi Staroscicowi kowalskiemu
od P. kasztelana Sendomirskiego wniesioną obliguiąc
zeby z pod laski P. Starościc odpowiedział na nię. Przy
ktorym P.P. Posłowie y niemało innych seriò stanelišie
pozwalaiąc zeby szedł po laskę tylko zeby z mieysca
odpowiedział na obiekcyę.
In Contrarium P.P. Litewscy y koronni adducebant plu:
rimas raciones, et preiudicata że kazdy iakąkolwiek
obiekcyę maiący z pod Laski Marszałkowskiey a nie
z mieysca własnego respondere powinien, na ktorey
kontrowersyi kilka godzin stanowszy, gdy oney pro
pter renitentiam P. Morsztyna y Przyiaciół iego uspo
koić niemogli soluta in Crastinum sessio.

ij 4ta ejusdem. O teyże materyi ktora publiczne
dnia wczoraysżego zatamowała obrady, y przeszto
pernoktację uspokoić się miała, zagaił P. Marszałek
obliguiąc się P.P. Posłom, że by pro duise o godzinie ozmey
zasiadali

zasiadali: Odezwali się primario Defensores P. Morsztyna allegantes że Simplex contraventio Dekretowi, nie może onego afficere, ex quo nie iest kondemnata Banitionis vel Infamia Publica. A w wiek na Seymiku cum contradictione niestawanej, a zatym praejudicianti Juribus Cardinalibus et Honori niewinnych Ludzi, gdy ad quaestionis simplicem objectionem Poseł legitime obrany z pod laski miał respondere.

Contra Zelanti aequalitati et justitiae circa positivam Legem et Praxim zasadzali się że controversi quocunque modo Posłowie odpowiedać zwykli z pod laski ad objectionem. Dradzey P. Posłowie nulli parti adhaerendo do uspokoienia tey Materyi rozne srodki podawali albo żeby Pan obiciens indubitowała wprzod sprawy swoiey, a P. Morsztyn na mieyscu swoim siedząc słuchał y iezeli by aliquis Reatus na tenczas na Sąd pod Laskę szedł by y iustifikował się, albo żeby passive przez całą konwokacyę siedział a strona przeciwna cum contradictione pilnowała, albo też iże Deputati z Izby Poselskiey lub też sam P. Mar: super toto contentia objectionis privatnie informowaliby się o ich mili żeby Poselskiey iako ma resolvere praesentem quaestionem. Ale gdy y te sposoby od iednych acceptabant, od drugich reiiciebant, P. M. disponantes sensu, solvit sessionem do iutra praecise na godzinę usmą.

ij Ha ejusdem. Tandem Sedziwie dali, gdy detestatio veramoris Patriae zaszły uspokoiłą Controversium P. Morsztyna Posła kraki: który widząc że unanimis znowu Sensus zachodził aby szedł pod laskę, cessit communi arbitrio sine conditione iednak że by le by tylko uczynił na ukontentowanie przeciwney sobie stronie, nie ochyspne miał być przypuszczony ad activitatem. Zatym powołano obiema Stronom obicienti wywieść statum objectionis suae. Defendenti także dać Raisnes, czemu by objekcye subsistere niemiały. Wywiodła strona obiciens że ma Dekret iako się wyżey namieniło sub poena Banitionis perpetuae, aby protestacye contra Honorem Pana Kasztelana Sendomirskiego eliminowane były et pro iniuria formosa siedzenie w Wieży wykonanie było.

Contra pro parte P. Morsztyna odpowiedziano. Zeby
temu się dosyć było stało, gdy by była publikacya Dekre:
tu zaszła, gdyż nemo presumitur esse malus et nocens
antequam declaretur, y na tych się fundamentach y zgo:
dnych Racyach strony zasadzaty. Nadto obwieszono przy:
dała że oprocz Dekretu ma Mandat 1695 wyniesiony
na Seym po Sesmi: quo stante nie może żaden procurare
charakteru Poselskiego. Ale y to telum Strona
retorsit iż kto chce aby komu przeszkodził mandatem
w takiey funkcyi, powinien przed Seymikiem tam gdzie cita:
tum kilka Niedziel przedtym Mandat obwieścić. Przytym
otrzymać Marszałka Seymikowego podpis y relacyę woź:
nie przez Woźnego w Grodzie uczynić. Co że się nie sta:
ło, trudno mają impedirować, non adimpletis bowiem re:
quisitis a tym bardziey ex quovis defectu każdy Mandat iest
nullitatis. Kazano potym na ustęp Stronom y żeby Po:
selskiey, gdzie gdy przez wota przyszło deklarować Nay
pierwsze Woiewodztwa uznały objectiones esse legitimas
et non convincentes. Iak przyszło do Sendomirskie:
go Woiewodztwa Posłow zaczęt się contrary sensus, ale
y ci victi Racionibus cesserunt. I tak unanimiter cała Izba
Poselska restituendum P. Starostę Kowalskiego acti
vitati Poselstwa censuit. I tak skończyła się tanto motu
obstaculum. Drugie zaś sługi na iutro odłożone.

Die 26 ejusdem. Altero motu non minori agitowa:
ła się obiekcya przeciwko Ićmu P. Radziwiłłowi Staro:
ście Lidzkiemu Posłowi Nowogrodzkiemu, który
tantum miał pro Honore Izby zelum, że aż poczęta się
była facies authoritatis żeby Poselskiey miesza:
inter certamina contentiosa samych PP. Posłow usi:
łuiących ex praejudicato P. Morsztyna Posła Krakow:
skiego, aby szedł pod Laskę, a drugich zastępuiących że tego
miesca winien ponosić propter diversam Racio:
nem, gdyż go tylko z wymyślney elekcyi y z na:
prawy obiicientes inferunt, bo mocą iest Dekret

mieć

mieć y otrzymać na kim; circa im posturę ktasić nako
go. Godzin tedy było kilka, sprzeczki y nieustąpienia
Stronie strony. Tandem Xiążę JMość z kollegą swoim
poddał się także judicio żeby iako y pierwszy
controversus ktoś wiadoma rzecz wszystkim była,
że contradicens et obiciens był przekupiony y protestacyę
contra actum electionis Xcia na Posełstwo w Warszawie
miał ekonomizowaną iako to malitiæ nullæ artes ni liate
Patuit hoc lepiey ex Controversiis Partium że y protestacya
była apocrypha y że requisita et authenticum tey cale
były falsificata et conquisita tylko ex odio.

Ten czas contradicens zwał się Sucyna Litwin Slus
et uniq gdzie też publice zadano mu że P. Chorążemu Lit.
ziechał z Rumakiem y wiele szkody poczynił referuiąc się
ad Protestationem w Grodzie Warszawskim. ale to głucho
puszczono. Ex Parte zas Xcia JMci pokazano instruk:
cyę cum omnibus requisitis z Podpisami PP. Grodowych
Nowogrodzkich daną iako Posłom tamecznego Wo:
iewodztwa.

Gdy zas na ustęp kazano. Poszli PP. Posłowie wszytkich
Woiewodztw per vota między ktoremi PP. Litewscy alias
Wilenscy oprocz tey Racyi że pro ficto instrumento Protesta
cyę uznano, dali tę admittendo ad activitatem Xcia JMci
iż ponieważ w Instrukcyach iest y w Konfederacyach
Partykularnych, aby był pro Hoste reputatus kto by pod
czas tey konwokacyi był ad Generalem Confederationem
przeszkodą. Tocz ycj powinni by subesse huic cautelæ
et Rigori concluso, przytyczaiąc do tey Racyi y PP. Po:
słow Litewskich Lidzkich aby byli activi sine omni con:
troversia lubo się dzis ad justificationem niestawili
podobno diffidentes certitudini Charakteru swego. Re:
vocatus tandem Xiąże JM. Radziwiłł ad activitatem.
Impeditum było y Posłowi Kiiowskiemu ale yto do uspo
koienia wzięto, et Soluta Sessio in Crastinum.

y 7ma 7bris

D[ie] 1ma 7bris 1696. Kiedy niektorzy z Ichmosciow Panow Postow Kontrowersow pogodzili się z stronami swemi przeciwnemi, drudzy zaś mniey dufaiące sobie woleli sponte recedere y absentować się od Sessyi, niż dać się rugować z konfuzyą. Tedy visum est pluralitati dłużey nie bawiąc łączyć się z Senatem. Skoro za tym JmP. Marszałek hortatus est Ichmosciow do przeniesienia się ad intermedium ordinem do Starszych Braci to iest do Senatorskiey Izby, aby unitis votis verbis et animis mogło się radzić w Dobrach Rzeczy P. krotką miał przemowę. Że Seymy insze miec powinny Solennitates insze zaś actus Convocationis, bo teraz gdy Tertius Ordo Ministris vacat, nietrzeba będzie o Wakansach mowić ani o Sądach, kilka tylko punktow przeczytał ex sensu PP. Postow namowionych.

1mo. Aby w Senacie konfederacya była Generalna przeczytana. 2do Aby Pacta conventa były opisane. 3tio Aby każdy Poseł swego Woiewodztwa albo Ziemi trzymał się instrukcyi; 4to. aby PP. Postowie Controversi, ktorzy się teraz od Rugow absentowali niemieli autoritatem. His praeditis zgodnie wszyscy z mieysc się swoich ruszyli. ale zatamował P. Poseł Litewski, warując, aby Panowie Postowie ktorzy iescze nie poprzysięgali in casu obiectionis alicuius mogli się rozprawić w tey Izbie quod itidem concessum ab omnibus.

Przeniosszy się tandem Izba Poselska do Senatu po obszerney kondolencyi P. Marszałka Poselskiego o nieszczęsnym zeyściu się y przywitaniu Xcia JMci Kardynała y Przeswietnego Senatu, przeczytał tamże mianowane Punkta w Izbie Poselskiey namowione, oraz dziękował X. JM. Primas za ochotną sine exceptione in laudes S. P. Krola JMci, et in tulitże namienione Punkta, coincidit w tęż propozycyą, iż wiadomą w Uniwersałach. Disceptatum iednak prius iesli konfederacya powinna być pierwey czytana, czyli Propozycya gdzie praevaluit zdanie J.M. Primas ktory ordinabatur Propozycyą.

Imo a Confederacyi że to iest animorum unione. 152
2do. loco. securitatem posuit internam et externam.
3tio życzył iak nayprędzey Elekcyi hoc illato że Sigismundus w ów 22. Aprilis umarł Exorbitantiae. 5to Pretensye tak Reipublicae iako y z nas samych aby zebrawszy in Compendium per Deputatos extraordinarie tempore roszadzić. 6to Pacta Conventa przynaymniey inchoative seu praeparative teraz pisaiąc tu quo ad futura materya wszystka.

Ad praesentia zas specyfikował satisfactionem Woysku ktore się do związku bierze utendum opera Ichmosciow PP. Hetmanow żeby oni ten ogień zgasili obiecuiąc im to co niemogło stanąć przez zerwanie Seymow teraz nadgrodzić. 2do. Artilleria że subsistere niemoże kwartami, ktore iako tempore pacis same tylko naznaczone maią od Rzeczy pltey. 3tio Moneta iest nieprzyiaciel infernus niewidomy, Mennicze nasze sufficiunt, byle tylko dobra stanęła ordinacya.

Plura niechciał innuere żeby czasu niezabraić ale ad Relationem villicationis suae przystąpił że Intimatoria iako się zdało Ichmosciom PP. Senatorom wyprawił. 2do Responsa niektore iako to od Cesarza JMci także od Krola JMci Szwedzkiego cum Titulo competenti ko położył Serenissimae Reipublicae. Cesarz JM. donosi to osobliwie że Ablegat Moskiewski instat aby z nim Pakta zawierał ktore bez nas być niemogą, y Wenetow tanquam Colligatis. Dla czego co rzecz o Rezolucyą instat.

Zakonczył tedy mowę X. Primas swoię observando Ich pietate in Deum. et charitate tak PP. Senatorow iako y PP. Posłow in proximum, aby zgodnie w tych potrzebach Rzeczy pospolitey consulant. Chcieli zatym zaraz PP. Posłowie przystąpić do czytania konfederacyi Generalney ale Senatu interposuit iż pierwey wota Ich powinny praecedere.

JP. P. Szczuka Referendarz koronny interposuit że snadniey ktorą kolwiek wziąć czyli pisaną czyli Drukowaną konfederacyą Generalną, y czytać ią. ale nie od tąd incipiendum

bo rożne

bo rozne materye są ktore należą z każdey Instrukcyi
od Woiewodztw y Ziem PP. Posłow daney zebrawszy przed
Konfederacyą umowić. Obawiać się bowiem trzeba żeby
my z Punktami od Woiewodztw sobie zleconemi nie zosta
li za ścianą bo by nam potym na Punkta nasze mogli odpo
wiedzieć że iuż po czasie. A iakoż my taki eventu mogli
czynić Braci naszey de Commissis zdaiąc.
Postaremu inni PP. Posłowie nalegali aby czytać konfe
deracyą. Inter caeteros P. Woyski Warszawski w mowie
swoiey divertit ad Regiam Domum, że na Seymikach to
stanęło aby etiam przed elekcyą Marszałka ante omnia do
niczego nie przystępuiąc tych rugować co extra aequalita
tem będący nie należą ad consilia nostra.
Interim P. Marszałek Poselski despiciendo Konfederacio
nem Generalem, że tu iest mutua sponsio, że stąd nie wyie
dzie, poki się nie skonczy konwokacya, prosit aby iey nie
tamować, y choć ony w kilku słowach zawieraią. A że Xiądz
I.M. Primas pro Senatorum votis zelando deklarował że
straszne to praeiudicatum, y satius by vota nie były żadne
iesli praepostere a nie zaraz po Propozycyi Xiędza Imci Pry
masa subsequi maią. Tandem post interlocutoria
P. Marszałkowi z Mieysca wstawszy z PP. Senatorami y Po
słami concedentibus Senatoribus dyskurował, z nadszy ten
że P. Marszałek Poselski pro ea facilitate, y gdy się pytał
iesli zgoda iest y gdy czytać pierwszą Confederacionem Genera
lem Sigismundi III w głos P. Podstoli Koronny, skłonował
się ad sensum P. Referendarza Koronnego że Punkta in
strukcyi in ordine do konfederacyi wprzod umowić trze
ba, y z tym do Poniedziałku soluta sessio.
Die 8va 7bris Vacat Festum B. Virginis Mariae.
Die 9na eiusdem. Niedzielny dzień z swoim nabożenstwem.
Die 10 7bris Zaczął P. Marszałek Poselski tak. Ponieważ w
Sztuce consenserunt PP. Senatorowie aby do konfederacyi
przystąpić, pyta się ktorą ma czytać konfederacyą, czy daną 1566
czyli też ostatnią Michałowską. Wziąwszy zatym PP. Posłowie
sobie głosy in diversa abierunt iuby każdy wyra-

żaiąc.

zaczął punkta Instrukcyi swoiey. Pierwszy censurował pe:
wne słowo w Uniwersale drukowanym Xiążęcia Prymasa.
Drugi prosecavit, żeby o Piaście żadna nie była wzmianka. Trze:
ci y to et plurimi ex Lituanica Gente rugowanie Krolowey
Jey Mści urgentissime promovebant. Ale e contra zaraz
nastąpiły Defensiones od innych allegujących
żeby to było contra Jura Dei, Humanitatis et decus
Narodu Polskiego osobliwie od wielkiey Polski między
inszemi Panami, P. Stamirowski Poseł Halicki radził
aby zacząć od Satisfakcyi Woysku, donosząc że Dobra Zie
mie Halickiey od ludzi żołnierskich wielkie patiuntur
damna. Drudzy życzyli elekcyą Krola przed Zimą od:
prawić, potior iednak pars in Maio.
Mścisławski Poseł intulit że zawsze Napady od Moskwy
bywaią, wyrażona potym była Contraventio Paktis Conven:
tis od S. P. Krola Jana III iako to wystawienie Fortecy w Ko
ronie, y w Litwie Szkoły Rycerskiey wystawienie. Fortyfiko
wanie Lwowa, [illegible] Kamieńca, Ukrayny takie były
na placu. Urgebant tedy, żeby te Pacta conventa teraz pisać
by się każdy mógł w nich przeyrzeć bo in ultimis Paktis
praetensi immediate Regnanti naydują się contradictoria.
Gdyż na iednym mieyscu chcą ich mieć in aequalitate
na drugim zaś Jus Maiestatis Haeredibus przyznawa
ią cum clausula salvo omni Jure Reipublicae, ktore
explikował Poseł Starodubowski, że tacy tylko kupić albo
albo hypothecare mogą Dobra Ziemskie, ktorzy praeeminen:
cyi nie znaią. A za tym gdy Krolewiczowie Ichmość aequalita
tem acceptant niech Dobra trzymaią, sin secus to iest ieżeli
praeeminentiam Status praetendunt supra aequalitatem
to niech Dobra Ziemskie przedadzą.
Ten że Poseł. Remotionem Krolowey Jey Mści z tąd z tąd
suasit że externi Principes oderwać się nie mogą bo się
zapatruią na Remotyą tanquam Scopum po Krolowey Jey Mści
A Milliony po Krolu J. Mści mało na Satisfakcyą
Woyska y na Granice nasze na ostatek chciał żeby

Elekcya

Ta Sessya była odprawiona bez Pospolitego Ruszenia ale temu kontradykował P. Raczyński Poseł Wielko Polski.

Tandem Xiążę JMość Kardynał Prymas żalił się nad stratą czasu, in materia, która passionem redolet non iustitiam, dawszy optima verba P. Stamirowskiemu Posłowi Halickiemu że ex re mowił względem satisfakcyi Woyska. Nim iednak sessyę solwował, o Kramocie namienił Moskiewskiey, y że Rezydent w Pałacu Senatorskim prosi o audiencyą. Item JMX. Hunniusz y inni Ablegati vicinorum Principum proszą o audiencyą, któréy dzień należy naznaczyć.

Die 11 7bris Po zgromadzeniu się in magna frequentia JJPP. Posłow y Senatorow, przed zagaieniem Sessyi daną audiencyą Rezydentowi Moskiewskiemu, który na ten czas Charakterem Legationis na sobie maiąc, wyraziwszy Nomine Principalis sui iako Colligata condolentiam orbatae Reipublicae de fato wielkiego Pana w sławie y tryumfach nieporownanego oraz dawszy plausum Xciu Prymasowi, że tak iest sollicitus y Providus około Dobra pospolitego, doniosł Rzeczy Pospolitey wiadomość, iako Car Moskiewski ruszywszy Woyska wielkie na expugnacyą, obrawszy wprzod na Morzu okręty z Armatami z ammunicyami y prowentami zabrał. Woyska Tureckiego na 50 które przechodzić mu chciało zniosł, pod Ozow podstąpiwszy miny w których Nieprzyiaciel naywiększą pokładał nadzieię, z iedney strony minami powysadzał z drugiey szturm przypuściwszy opanował. Twierdzę obleżoną ze wszech stron chorągwie z murow powywieszawszy dobrowolnie się poddali; którą tę wiktoryą otrzymawszy prosequendo szczęście swoie z wielkiemi woyskami na Krym poszedł. Expressit potym że Car Moskiewski donosi to Nayiaśnieyszey Rzeczypospolitey dla tego aby przykładem swoim pobudził do podobnych przeciwko Xie Przyiacielowi dzieł ukazuiąc drogę przez

Badziałki

Bździali do Konstantynopola, na ostatek nie Moskiew:
skim ale Ottomanskim stilem ab illusione Stemmatum PP.
Hetmanow utriusq Gentis sumebat ominoa ze Staro:
żytna odwagą y odwagą Polską nietylko Stambuł
ale y bogatą Arabią wziąć mogą.

Skonczywszy mowę oddał Kredencyalną Hramotę Xię
zęciu Prymasowi, który spytawszy się nomine Przeswietne
go Senatu o Zdrowiu Cara JMci Moskiewskiego na Hramo
tę gdy ią przetłumaczą dać Respons deklarował. Expostu:
lował potym tenze Rezydent Moskiewski o tytuły które sobie
przeciw Paktom Krol JM. SP. Jan w Przywileiach y Univer:
sałach uzurpował piszący się Xiązęciu na Kiiowskim Smolen
skim Czerniechowskim y Woiewodztwa tych Prowincyi
rządzące y rozdaiące. Zaś że Kancellaria Krola JMci Pryn
cypałowi swemu Tytułu Cara niedawała ale tylko
Kniazia contra Stilum Kancellaryi Cesarza JMci
Chrzescianskiego y innych Monarchow.

Nato nieodpowiedaiąc Xiąże Primas innuit, aby
obiadem z Skarbu X. Litt. ratowanym bydź maiące.

Dana potym audiencya PP. Posłom od Woyska Ko:
ronnego przysłanym e medio quorum P. Chorąży Koron:
ny Synom P. Kasztelana Krakowskiego facundissi
me exagerował merita Woyska nullitate stipendio
rum przez lat szesc et egestatem wypominał się za tym
deserviatam tot laboribus et profuso sanguine mercedem
tmo Respektui Rzeczypospolitey y P. Hetmanow Koron:
nych zalecił się. Czytana potym instrukcya tymże PP.
Posłom dana od Woyska.

Odpowiedział krotko X. JM. Primas appretiando
sobie z całą Rzecząpospolitą merita dobrze zasłużonego
Woyska. Indoluit przytym na tę zwięzkową Konfe
derację non involvendo iednak PP. Posłow teraznie
szych ktorzy integris rebus od Woyska wyiechali na
ostatek deklarował osobom Ich wszelkie ukontentowanie.

Po tych audiencyach P. Marszałek zagaił Sessią y chcąc
ią od tego auspicari na czym onegday przestał to iest

od czytania

od czytania konfederacyi o audiencyą mówił. ale tema zaraz P. Podstoli Koronny kontradykował. Wziął tedy głos P. Poseł Dobrzynski opowiedaiąc desideria Ziemi swoiey, ato intuitu Relegationis krolowey Jey Mści et exclusionis Piasta od kandydacyi oraz circumscriptionis Domus Regiæ. Fortior prædicta urgendo toż w głosie swoim intulit. P. Mycielski Poseł Sieradzki addendo Nominatim aby Krolewicowie Ichmć præsenti Convocationis actu excludantur od kandydacyi.

Trzeci Głos miał P. Podebski Poseł Pinski, ktory lubo modeste et terminis implicitis promowił iednak iak sam krolowey Jey Mści na pospolite Ruszenie niepozwalaiąc, chyba aż na wiosnę in Maio. P. Zdrychowski Podkomorzy Poznanski patrocinatus causæ Reginali w głosie swoim adducendo exempla innych Paniy ktore in statu viduali similibus actibus interfuere. Toż sensit P. Podkomorzy Koronny y po nim mowiący P. Poseł Wyski.

Lecz Pan Referendarz Kor: w głosie swoim obszernie impugnavit Residentiam Krolowey Jey Mści pod ten czas ktorego potym solide refutavit P. Woiewoda Poznanski to pro Conclusione mowy swoiey przydaiąc że ta materia importune obtruditur ni ex motivo utilis et Honesti Reip: propriæ tylko ex privatis odiis vel passionibus, ktore etiam optimas actiones taxare zwykły. Przydał y to stosuiąc podobno do P. Referendarza że P. Jezusa własny Jego ucżen Judasz zabił. Miał prætera P. Podskarbi Kor. Głos, po nim P. Kasztelan Krakowski. Ci wszyscy expresse względem Uspokoienia zamieszanego mowili. Wielkie do tego podawaiąc media. P. Kasztelan Krakowski insuper addidit aby serio inquiratur author hujus mali. W tym gdy się daley w zabieraniu Głosow mieszali P. Posłowie y dla następuiącey Nocy solvit Sessionem X. JM. Kardynał Primas naiwiąc o dziewiątey prædicendo Ichmościom aby się chcieli ad seria circa necessitatem publicam stawiać, y applikować consilia zgodnie.

y 13 7bris

d. 22 9bris 1696. Przy dziesiętey sessyi praecessit 155.
audienčia Posłow Woyskowych w x L. ktorzy uspominą
iąc się satisfakcyi swoiey niezaniechali inwektywy swo
iey na IMści X Biskupa Wileńskiego po assekuraciy zas
strony zapłaty zasłużonej xcia IMci kardynała wszytey
wyłbli Rei publicae praestare Juramentum stąd preka
uią ze idem innovabunt futuro Regnanti.
Potym P. Marszałek Poselski insolluit iako dla przyto
czenia confuse materiarum diversarum żadna dotąd
nietylko iest konnotowana, ale ani ventilata. Z Pun:
ktow zas Instrukcyi Ichmościow PP. Posłow dopiero ieden
iest oddany Proiekt przez IM. P. Posła Halickiego.
A w tym I. P. kasztelan Krakowski conquestus iest na
List Im X. Biskupa chełmińskiego pisany do IM. P.
Marszałka W. K. iako incentivum do diffidencyi, ktory
per copiam iest kommunikowany. Lecz P. Marszałek
twierdził iż żadnego niemiał Listu y że o nim pierwszy
raz słyszał, więc za passkil przyięty.
IM P. Woiewoda Krakowski deklarował się iechać do
Woyska wymowić go, tylko że secum iatem ab intra et extra
przez satisfakcyą woysku, y konfederacyą, lecz trzeba że
iej IM. P. Podkomorzemu W. K. aby kredyt zaciągnął
na ukontentowanie Woyska przynaymniey in parte,
iesli in toto być niemoże. Namienił oraz że X. I. Pri
mas powinien admonere Pana super exorbitantias
albo Senat. Pacta conventa teraz spisać żeby ie nie po
prawiono, iako przed tym konstytucye, ktore P. Marszałek
na ow czas Seymowy dawszy Stadze swemu przedłat wilka
aby ie podał był do Grodu, przekupiono go y poprawio
no konstytucyi.
IM P. Woiewoda Sieradzki contra Residentiam Krolowey
Jey Mści vibravit tela, y mianuiąc elekcyą, pup. Mości libertatis
żeby ią sobie nie dać eripere ostendebat metum non vanum
iż to niepodobna aby krolowa Jey Mść mieszkaiąc à loco con
siliorum nostrorum za trzecią Leiano gdy materie preten
syi ad Domum Regiam pieniędzy aequalitatis Ikolicieow
Ichmosciow. Possessyi dobr y czytania Pactorum conven:

torum

ventorum przypadną. Tudzież reformacyą primi nuptus post fata Króla JMci pozostałych, bo Rzeczpospolita pozwoliła iey Ius terrestre et Regium a zatem Dobr nabyła, y sądzić się cum Civibus exerbitaneyach, niemiała attendere swoim Interessom. Nowy casus Związku Koronnego Woyska stringit do konfederacyi particulariter umówioney na Seymikach, a teraz generaliter przypisuią corroborare iako też nie wiemy kto iest authorem tego Związku Koronn:

Dziecinko teyże Królowey JeyMci deto nuerunt P. Do- liczar, Głogowski Doktowie Rusey iako Królowa JeyMość iest dłużną wakansow przedanych more Gallico Woyny zamieszkania, y rzeczy w Polszcze od ktorey nikt niemoże być uwolniony chyba przez tey Ręce. Wszak Król ka- niemierz abdankować y dobrowolnie wyiachał a niechce dishonor Polsków, także exterorum Principum, prywatnych Francuzow, y innych Cudzoziemców eliminować. P. Gło- gowski czytał, który recentem casum Collegii swego P. Sz- pkowskiego detulit, że lethaliter raniony, na ulicy od P. Orzechowskiego proximus iest morti, aby homici- dum incarcerare.

JM X Biskup Płocki Ichmość PP Woiewoda Kaliski Ka- sztelan Gnieźnieński fortissime bronili Królowey JeyMci Primas to iest P. Kasztelan Gnieźnieński adraźnes prze- szych dni illatas powiedział, że Eleonora nie tylko iako Pani Królowa przy ciele męża swego rezydowała ale też iako kandydatka, gdy by się była odważyła na Neybur- czyka pewnie by była mogła dokazać. Wiele iest Woiewództw z ledwie nie potior numerus za Królową loquentium. Jeśli kto ma prywatne odium po chrześciańsku dimittat. W ostatku naywinnieyszego niekarzą, aż go osądzą. Królowa JeyMość deklaruie się niemieszać in materias Statutów tylko prosi aby bez impedimentu mogła się w pokoiu do woli napłakać.

: P. Woiewoda Kaliski namienił że się ci którzy będą miar- kować super ingratitudinem. a X. Biskup Płocki dokładał że ci co promovent Rugowanie Królowey JeyMci aby sobie tey niedali robić Infamii, bo na to wyrokowego niemasz prawa że impleuta Leges nie uwodzą. a gdybyśmy to teraz chcieli statuere

był by to Dekret

Byłby to Dekret nie Konstytucya bardzo surowy.

P. Starosta Borzechowski compendiose wywiodł iako
dwie materye opposite et defensæ Krolowey Jey Mści ab
sentiæ tamtey Rady, ale by powinny bo pretensa alle
gata et non probata. Instrukcya też od Woiewodztwa
y od niem może proponere. Motus tamen ma reme
dium Trzeciey, żeby niebrać korrupcyi. ale kiedy we
szło ius vetandi, item przyszła elekcya dla ktorey prosił
dziedzica IMci Kardynała o wydanie Uniwersału na po
spolite ruszenie dla wyiścia Woyska Litew Ichmościow
był consensus żeby prowenta z ekonomii y inszych
Dobr zaarendowanych na to obrocić.

J P. Zarzecz Starosta Grabowiecki lubo też miał instruk
cyę niechciał iednak nastąpić na Krolowę Jey Mość.

Na koniec X. J. Primas conscius że na początku kon
wokacyi zwykł się był czas postanowić. cy do niedziel
dwoch, a naydaley trzech, co teraz non observatum
nie przez tenczas nierozbiwszy, pytał się czy na limi
tacyę czy na prolongacyę pozwoleń, y tam tedy per
vota Woiewodztw wyrażone sentimenta. Ale zaraz Wo
iewodztwo krakowskie dało kondycyę że pozwoli, iak od
bierze deklaracyę, że X. J. M. Kardynał requiret Kroło
wę Jey Mość aby ustąpiła. Poznańskie zas Woiewodz
two zalega, aby dla przyszłey elekcyi na Pospolite Ru
szenie wydaneby były Uniwersały. Wileńskie zas Woie
wodztwo, instał aby elekcya do Maia odłożona by
ła, o też samo y JM P Woiewoda Wileński w swoiey
mowie instabat motus.

Reposuit X. JMć Prymas że te præmonitiones
są minus præcoces. Bo kiedy będziem pisać konfe
deracyę Generalną. To y o czasie elekcyi o Pospolitym
Ruszeniu. o Piaście wolno się upomnieć żadney
zas w tym nie mogę dać deklaracyi, chyba że mnie
iednostayny y zgodny w tym całey Rzeczy pospolitey

..zaydzie Roskazanie y konsens. Zatym gdy multi: pridcaverunt aby niepotrzebne materye eliminowai do intra pozwolili. Dnia dzisieyszego dlugo dyskurs y Zas chyba by Krolowa Jey Mść intro przed dziewiątą godziną z rana seus statuerunt activitatem y z tym protestuie się wyszedł P. Kordyal Poseł Bracławski.

Eod: 8tra 7bris kiedy dnia dzisieyszego JMP. Poseł Bracławski w Izbie Senatorskiey non comparet prosił JW. JMP Marszałek JMP Wielkopolskiego collegi iego o deklaracyą względem protestacyi wczorayszey, ale miasto deklaracyi racyą poczoł prawie zrazu mu kontradykowanie zachodzito.

Tandem po explikacyi JMci P. Marszałka Wielkiego koronnego iż ustawała activitas Ichmościow PP. Posłow chyba pąpiwe oderwai się mogą. Contra zas przy Senatorach zostaie zawsze Ius consulendi. Tudziesz Xcia Jego Mści Prymasa, ktoremu także mowić przekładzano, że JMP Wielkopolski niemoże mie głosu chyba pąpiwe. Item że Ichmościom PP. Posłom wolno bywać na Radach post komicyalnych, ale chyba tylko nad stawiaiące się chęce podobno dok commovere aby actum convocationis nierwano. Vibravit tela przeciwko Krolowey Jey Mści chce pąpiwe mowiąc pewny Stor że ona iest causa malorum Rzeczy pospolitey y prosił Xcia JMci kardynała aby addere chciał momentum do pręstkiego Krolowy Jey Mści wyiazdu. Twierdził iakoby miał być z fabryki Krolowey Jey Mści przed kollegami prawił allegując P. Wolskiego Pisarza Grodzkiego Wileńskiego iako by to ultra miał asserere, ale to discursive in turbine dictum. Deklaracya zas takowa była przez kollegę protestantis iako wczora iesli Krolowa Jey Mść uste się to powroci activitatem. Ten że JMP Poseł Bracławski kollega moy.

Postaną tedy do Gospody trzech Posłow po deklaracyą ale tandem Postanie resolverunt Conditionem z ktorey niekontenci byli PP. Posłowie Wielkopolscy.

omnino

omnino urgenter, aby JMĆ Kordysz in sua Persona resti- 157
tuat autoritatem nieprzez kollegę. Nieprzyszedł tedy, więc
drugi raz posłano do niego, więc pozwolił in crastinum
autoritatem, spodziewaiące się że Krolowa JeyMć ustąpi.

d. 14 7bris 1696 Festum Exaltationis Sanctae Crucis
zabawiło JchMościow nabożeństwem.

d. 15 7bris JMĆ Kordysz sam in Persona sua comparuit,
et requisitus od JM. P. Marszałka Poselskiego aby przywro-
cił autoritatem do Audiencyi Postow Woyskowych
reserwuiące sobie Głos reddendae Rationis zatamo-
waney autoritatis. Niezabawiła też ta Audiencya,
bo w niewielu słowach zawarty mowę referował
się do Instrukcyi z dokładem, że samo prope seque-
tur. Naprzod tedy upisali się wszyscy nieprzeciwko
Nieprzyiacielowi Prawem Rzeczy pospolitey, ale da-
wali zaszczyt przeciwko Nieprzyiacielowi na Pogroni-
cu, poki czas pozwoli prawia iednak gratitudine. 2do
Imie Towarzystwa poniewaź zdeptane aby przystoy re-
stituatur rigori. 3tio że przez Deborców Kommisarzow wiel:
kie ponoszą krzywdy. 4to Hyberny uważenie nie
tylko żołnierzom ale y całey Rzeczy pospolitey szko-
dliwe aby zniesione było. 5to Hazgwie y Regimen
ty rzadko miwał komplet w obozach a przecie w pres
ni currebat zapłata. Więc niech by Pan Czaski wrocił
te pieniądze przez wszytkie czasy wzięte y zabrane.
6to Kondemnaty na żołnierzach w Trybunale pod
czas kompanii otrzymane, aby zniesione były. 7mo
o pieniądze niemieckie y od tych. upominali się. 8vo
Cudzoziemskie Woyska aby Ostawady wolno y przy
swoich Ansrechtach zachowane były. 9no o pomocy
Konserwacyą prosili zawsze przez P. Pisarza Polnego Kor. po-
pisane było, a nieprzyiaciołami aggrawowane były. 10. Za
Ferytka mało kogo, więc aby go każdy za zdobycz sobie
własną wziąć mogł.

Responsum.

Respondit Xiąże JMść Kardynał przyznawaiąc an
gustias et egestatem Woyska ale przecie deesbat ubi
patientia. Spodziewaiąc się zaś że redibunt sub obedie
tiam Przeswietny Senat postara się osadzisfakcyą. Toż sa=
mo także imieniem Izby Poselskiey deklarowano. De
putowani za tym do pacyfikowania onych z Senatu JO
X. Biskup Płocki P. Woiewoda Kaliski, P. Kasztelan Gnie
znienski, P. Woiewoda Bracławski, P. Kasztelan Lubelski
P. Woiewoda Mscisławski, y Kasztelan Witebski. Ex
ordine zaś Equestri P. Woyski Sendomirski, P. Chorąży
Sanocki. P. Podkomorzy Krzemieniecki. P. Podczaszy Sokoł
ski. P. Starosta Wielimski. P. Podkomorzy Dobrzynski P. Mar
szałek Grodzinski P. Pisarz Ziemski Ozmianski.

Skonczywszy audiencyą miał głos Pan Kordysz daiąc
zaś nos wyiscia swego Rokosz y teraz urgent do wyiazd
Krolowey Jey Mści sistit do Duka autoritatem. Więc y Xiąże
JM Kardynał do tegoż czasu solwował Sessią in spere
ditus protestantis do Soboty na obronę wolnosci, spodzie
waiąc się że Krolowa Jey. Mć miała ustąpić, iakoż ea con:
ditione przywraca autoritatem.

Pan Stamirowski zaś e contra absolute stoi autoritatem
iesli ktokolwiek o Krolowey Jey Mści złego mowi. Chcąc
ten węzeł rozwiązać P. Podkomorzy Płocki passive disko=
rsem Rzeczy pospolitey exposuit. Przeto iesli Krolowa
Jey Mść utrzyma, ktora umiera, a Rzecz pospolita że sobie
niekapstowała ludzi Szlacheckiego stanu stante vita Re
gnantis.

Ale Xiąże JM Primas widząc że się zanosiło na czas
daremny elucidavit, że y dawniey y przed konwo
kacyą immediate y teraz privatnie (: bo sine consen
su całey Rzeczy pospolitey nomine tego czynić niemogł :)
mowił z Krolową Jey mością ktora na elekcyą absentować
się obiecuie. Więc iż podobno idzie o elekcyą, tedy się sam
składał mediatorem deklaruiąc imieniem Krolowey Jey Mści
że na elekcyi niebędzie. Interea interlocutione PP. Po

stowie

stowie Czerscy powadziwszy się z sobą a Verbis przyszło 150.
ad Verbera y obadwa z ławek spadli pod ławę, także per
indecentiam X. JM kardynał rejterował się z niektoremi
senatorami do drugiego pokoiu.
Potym P. Szymkowicz securitatem ab extra confiden-
tiam ab intra zaleciaiąc upomnieli się Pacta Conventa
oddalenie Krolowey Jeymści et totius Regis Domus iako
konkurrentow osobliwie że przez krolową Jey Mść zgwałcą
na przed kilka lat Izba Poselska była skrwawiona y że się
krolowa Jeymść oddalała iuż była in recenti dolore że przez
Posłow iescze za żywota Krola JMći instituerunt o ablegowanie
Posła Francuskiego. Ale Responsum że instru
mento Legacyi swoiey detinetur, że Marszałkowie są
obligati opowiedzieć mu wyiazd.
Na co wszytek senat iedni explicitis verbis drudzy im
plicitis et tacita permissione konsens dali aby nie
tylko Francuskiego ale y wszytkich Posłow ludzoziem
skich ablegować. Insuper przydał że pospolite ruszenie
nie nie może bydź tak prędko chyba żeby od Hetmana
nowe zaszła kompellacya de insultibus.
Caeterum pospolite ruszenie nie iest in manibus Xię
ża JMći Prymasa, ale na to requirit assensus omnium
ordinum tako bowiem było by Koronnym ale W X
Lit. nietylko ob distantiam Loci: ale też ob ingruentem
Hyemem et iniurias coeli zaczym do Maiu poczekać
z nim y z przyszłą dekretą.
Potym P. Marszałek Poselski dodał primo loco obser
vantiam in Majestatem, secundo amorem in Patriam
obieraiąc średnią drogę gdy kładą na uwagę abrupstam
contumaciam et deforme obsequium vacuum periculis
interr. aż w tym interrumpit Illos JM Prymas his formalibus
to iest deforme obsequium. Nato P. Marszałek attonitus
gdy nie

gdy nie nieodpowiedział, ruszyła się potior Pars Jchmościów P.P. Posłow in defensionem onego, y wziowszy go poszli do Poselskiey Izby gdzie pro satisfactione agentes przyrzekli sobie unionem animorum. Czekał interea Senat a niemogąc się Jchmościów doczekać etiam invito Sermone et Supremo Marschalco Regni wziął sobie JWo X. Prymas Kardynał his formalibus. Atoli choćiek okazya zerwania publicznych obrad maledictus sit in semine Suo, alei iescze nie desperuię że P. Bog nam providebit. Teraz niemogąc prolongować dłużey na Poniedziałek sessyą zabiorę do Konfederacyi na ktorey y Uniwersał wydam na Pospolite Ruszenie. Co samo donieśli wszedszy P. M. Wk. Podskarbiowie Woiewoda Bełski, Podkanclerzy Lit. y wiele utriusq Gentis do Poselskiey Izby, w ktorey conclusum posłać Deputatos do JMći Xcia Biskupa Kuiawskiego, prosząc go aby chciał praesidere Izbie Poselskiey, ale się im wymowił, y natym soluta Sessio.

Die 16 7bris Dzień niedzielny zabawił nabożeństwem Jchmościów od publiki.

Die 17 eiusdem. w Izbie Poselskiey więcey się zabawiono gdzie Posłowie świeżo zgodziwszy się z temi Posłami, ktorzy w Sobotę z okazyi upadnienia Xcia Prymasa w JWo P. Marszałka Poselskiego wyszli z Senatu satisfactionem potrzebowali laesi Honoris wszytkich Posłow w osobie Direktora. Przybyli y z Senatu P. Krakowski, Wileński Bełski Kiiowski Sieradzki Mścisławski Woiewodowie Trocki Międzki Lubelski Sądecki Wiślicki Kasztelanowie Marszałek y Podskarbi WW koronni. Podkanclerzy y Podskarbi W X L. między Posłami nie należeli ale na ławkach siedzących widać. Gdzie zaraz JMP Dyrektor od czytania konfederacyi naterminowaney chciał zaczynać. Ale iedni sobie warowali Insistendi: Drudzy contradixerunt nie chwaląc iedney strony podnosząc, druga supprimitur

expostulacye

expostuluiąc czemu bez Ich konsensow posłali do JE Mci X. Biskupa kuiawskiego, więc repostis ribus koniecznie konfederacyą czyni factum Xiążęcia Imci kardynała ac causans czyściei należała. Więc były rozne pro et contra głosy. Plurimi ad declaratio nem perswadowali osobliwie P. Referendarz koronny. P.P. Posłowie zas Litewscy ktorey partialitatem przypisuiąc Xiu Imci kardynałowi ac causans czyściei należała. Więc były rozne pro et contra głosy. Plurimi ad declaraionem perswadowali osobliwie P. Referendarz koronny.

P. P. zas Litewscy ktorey partialitatem przypisuiąc Xiążęciu kardynałowi cum pokori Senatu skarżyli się iż ad solam nominaionem krolowey Jey Mci karaną milczeć w Senacie czapkami y laskami lżwaiąc kiedy się za tym niegodziło tam mowić więc tu doskonały konno wi Libertines y ratowai się możemy y musiemy perswaduiąc dismembracyą, et quod posse fieri non putasme tuas tamen. konfederacya podobai się ma y koniecznie iej trzeba, tak dla relacyi na Seymikach Posłow wo iewodztw ialnych iako też na potym dla elekcyi novi casus novas dant et faciunt Leges. Dosyć że w Warszawie stanie konfederacya. Nie chcesz że nie w Senacie ale żebyśmy niczynili odia między sobą nietylko Ius vetandi ale y proponendi pozwolić.

Drudzy zas tycząc mieć Relacyą od Deputatow do JMci X. Biskupa kuiawskiego posłanych inversum ordinem detestabantur, a na dismembracyą niepozwoli: Niektorzy P.P. Posłow wielkopolskich invitare ky czyli; bo te woiewodztwa 5600 ludzi stipendia militaria płacą. osobliwie iednak P. Rzewuski Starosta Chełmski po kilka razy suasit aby się zgodzić iesli będzie satisfakcya od Xcia Imci kardynała.

bo kiedy się tu w tak małey kupie zgodzić niemożemy. Coż na pospolitym ruszeniu, gdzie korne zdania y udania będą, gdyż wiele niedostaie Posłow, ani się może komu podobaić ta Sessia, bo iesli mamy uraz do Xiążątka Kardynała, ktory gotow satisfacere. To do Senatu niemamy nic do Posłow snadnieysza.

Wszey niezgodzie proponował Pan Direktor Poselski iesli expedit posłać Deputatow, do Posłow Wielkopolskich Item ieżeli dawać audiencyą Ichmościom PP. Senatorom ktorych JM. X. Prymas chce deputować.

Ale Pan Marszałek Wk. w Głosie swoim dysswasit że by sine charitate chyba posłać do PP. Posłow Wielkopolskich z prywatną perswazyą. Item żeby audiencyi niedawać PP. Senatorom, y gdy by przyszli aby się prywatnie tylko rozmowili.

Znowu tu potym avidius quam cautius o Konfederacyą prosili, ale niektorzy obiem Dismembratio nisza rzucili bo instrukcye od Woiewodztw y tem na seymikach przeszłych dane PP. Posłom na konwokacyą Senatu w sobie, aby Generalną uczynić konfederacyą cum statibus Reipublicae.

Interea P. Podkomorzy Wilenski z okazyi głosu P. Sędziego Woyskowego contra clerum namienił punkt Instrukcyi swoiey na JMci X. Biskupa Wilenskiego exkommunikę rzucać ale owszem co niedziela co dzień to powtorzyć to samo, natym większą exacerbacyą. Także JMci X. Biskupa Zmudzkiego że podobny akt uczynił in mortuum JmP. Starosty Zmudzkiego prosząc o czytanie Konfederacyi na ktorą tu y na Dorze był assensus wszystkich.

Pan Dunin o Brandeburskiey Summie innuit że nie bodaj Xiężna Radziwiłłowa dała in subsidium Woyska.

z do Krolowa raz czemu niema dać ile kiedy tak słuszne 160
są pretensye. Pan Stolnik Kaliski przysiągł iż niepozwoli
dłuższey prolongacyi nad Srzodę. Tym czasem intra Contra
dictiones Karty przyniesione PP Posłom sub vaniloquio
dla zabawki y ledwie ten co przyniosł bez kotwicy umknął.

JP. Podskarbi WX w Mowie swoim originem malorum
reprezentował Krolowy JeyMćze, y winował Radę na
tey Rezydencyą że jakie Radzie aby Partis Conventis
satius czytanie Konfederacyi fidem obligavit suam
że tylko ią przeczyta przecie non habebit robur, y nie
wprzodię podpisze aż trzy razy spyta iesli zgoda, ale
inter resistentes na ichno stanęła prolongacya.

Ps. 28 7bris Zgromadziwszy się Partie dismembro
wane iedna w Senacie, druga w Poselskiey Izbie, gdzie
tak iak y wczora o czytanie Konfederacyi Generalney
mowili, ale na to zgody niebyło. Tym czasem przysłał Xiąże
JM Prymas JMci X Biskupa Kuiawskiego Poznańskiego
Płockiego, Przemyskiego Biskupow y niektorych Swie
ckich Senatorow z prozbami y perswazyami nie z Racyami
chcąc zchad unionem animorum prowadzić, ofiaruiąc się
że y sam z ukontentowaniem totius Equestris Ordinis iusti
fikować się będzie. Item że Krolowa JeyMć gotuie się
do wyiazdu. JMX Biskup Kaliski w Mowie swoiey ad
persvasiones przydał Supplicationes et vota ponieważ ka:
żdy Poseł aspirat ad Senatum non Regnum desiderat co
plus significat quam dicit, aby się niesprawdziła Ewangelia,
ne quod unus aedificat, alter destruat, aby wczorayszego
dnia pereat memoria a zaczey wszystkie materye przez łaskie
skombinowawszy, żeby desideria nasze semel et simul zaczę
ć się mogły. Ale miasto Deklaracyi.

JO P. Woiewoda Sieradzki radził aby tu była omnino
czytana

czytana Konfederacya po ktorey omnia obstacula same przez się cadent. JMP Kasztelan Płocki. JMP Kasztelan Łęcki JMP Chorąży Sanocki abitum Krolowey Jeymści urgebant, bo taczyni venales animas przekładaiąc że PP Posłowie contraria w instrukcyi swoiey Ktey Racyi pro moventa przecie im Jchmć PP Senatorowie niektorzy favent.

P Wielkopolski cokolwiek tego y niezgody y innych inkonweniencyi między nami znayduie się wszystko na Krolową Jeymść zwalał, y że z Jey roskazania kłotnia między JMX Biskupem a P Woiewodą Wileńskim orientant, przeciwko Xiu Jmu Kardynałowi tak że impetuosum fastum et Regale tumens na mieniu JmP Dębinski; nad to addidit, że straci li Posłowie konfidencyą do Xcia Jmu Prymasa y Senatu, bo Senat powinien był hamować impetus primitiales oczkliwie assidentes. Item deklaracyą względem wydania Uniwersałow na pospolite ruszenie, exaggerant, że tego y sam Krol niema w mocy, a Prymas ważył się takową dać deklaracyą.

Potym teskinit JmX Biskup Kuiawski że nieprzyszła deklaracya od Xcia Jmu ani od Krolowey Jeymści względem wyiazdu. A potym deputowany z Izby Poselskiey tegoż Jmć X. Biskupa Kuiawskiego y drugich Biskupow z między ktorych, gdy nazad powrocili, retulit Jmć X Biskup Płocki że Krolowa Jeymść deklarowała się pozdwie dzis wyiechać z Zamku y z Warszawy.

Concertabatur potym jeszcze pro et contra nad Prawem y skryptem Konfederacyi Generalney, ale JmP Przewodzki Starosta Chełmski contradixit że mu się dismembracya niepodoba, gdzie Xiąże JM Prymas cum potiori parte Senatu y z PP. Posłami Poznańskiemi Kaliskiemi y niekto

rem

remi innemi z Matey Polski tak że odprawie Sessię non sine 161.
exercitio patientiæ, y kiedy media auesstowai niechcą iuż
więcey niezabieraiąc głosu niepozwolili na to bez suspicyi
non sit alterius qui potest esse suus.

Także JMP. Rogowski ex occasione prywatnie pisaney
Konfederacyi przymowił JmP. Marszałkowi Poselskiemu
że przysiągł żadney od nikogo mieć dependencyi, dziękowai
kazaną potym Jchmościom PP. Deputowanym pro
impensa opera, a przytym gdy solvebatur Sessio prosi
li niektorzy JMci X. Biskupa Kuiawskiego, aby præside
re raczył miasto Xcia JMci Prymasa.

Die 29 9bris Niektorzy Jchmość w Poselskiey Izbie albo
czytai życzyli Konfederacyą, albo żegnai P. Marszałko
wi perswadowali a darmo czasu nietracai mowiąc o Xię
ściu JMci Kardynale albo o Krolowey JeyMści ktora
iuż iako mowią w nocy wyiechała, ale gdy do Kresow przy
szło naybardziey radzili, y nayięcey aby pogodziwszy
się iść na Gorę to iest do Senatorskiey Izby, y tam genera
liter skonfederowai się, bo partykularnie iuż każde wo
iewodztwo na seymiki przedkonwokacyalnym skonfe
derowało się.

Osobliwie iednak JMP. Szymanowski Woyski Warszaw
ski odradził dismembrationem że to zguba Rzeczy pospolitey
et eversus status, a wymieniwszy exempla w inszych Pań
stwach zgodzić się ile kiedy iuż dosyć zemsty in detestan
da novitate, życząc sobie w starey umrzeć wolności.

P. Starosta Grabowiecki pericula Dobr na Pograniczu
zalecał, y żeby poyść na Gorę aby podatki uchwalić dla
Woyska inaczey na prolongacyą niepozwolą PP. Wolski
y Godebski, przeniesc do Senatu animowali positis
conditionibus żeby JMci P. Marszałkowi Poselskiemu
fiat satisfactio. Więc na pospolite ruszenie żeby niebyły
wydane. exkommunika JMci X. Biskupa Wileńskiego
żeby była miana a tota Reipublica pro inwalida. Mandat
na PP. Sapiehow skasowai y żeby była circumscriptio.

in futurum Exkommunikli żeby niemogła bydź iusi pre nis assensu sedis Apostolice.

JMP Minor annuit zaprosie PP Wielkopolskich Posłow przez Deputatow do Izby Poselskiey w Senacie pozostałych. Ale w tym P. Rzewuski Referendarz Kor. zadzwonił się, iako sine agendo nil agitur, refutował mowy że Wielkopolscy Po słowie się extra activitatem bez prolongacyi magnum Ly trum Protestationis JMP Marszałka Wielkiego Koron: nego. Zaczym w Senacie niemoże bydź activitas kiedy Pierwszy Senator y Gospodarz z tamtąd wyszedł z pro testacyą. Tu zas activitas, tu powaga nasza. Czemu niema my uchwalić Podatkow, kiedy wszystkie Wojewodztwa na nie consentiunt ieszcze niewiedząc o Zwiąsku Woyska Koronnego.

Item mowiono że się niemoże skonczyć Konfederacya pewnie nie na psowanie tu przyszlismy. Tu iest sama na tym mieyscu Rzecz pospolita. I gdy by Ichmość PP Wielkopolscy Senatorowie pozostali na Gorze widzieli y wiedzieli że tu nie dysputa niedyskurs w słowach, sami by do nas przyszli. Niesłyszeatem zadney ieszcze satisfakcyi, niesłysze iaki sposob satisfaciendi laesioni Fautorum Conventorum A ia to mam w Instrukcyi, iako proszę y obliguię do Punkta Satisfactionis a Domo Regia. Niemowię abym miał przeszkadzać ab unione animorum, ale securitatem niech stawią, ktorą niewidzę a sam się niegodziło mo wić o tym. Więc gdy postarcmu kiedy perswazyą i mi na Gorę ciągneli, ofiarował się P. Marszałek Poselski że gotow sam przeprosić chać nullo de merito, kiedy niewidzi satisfactionem od Xcia Imci Prymasa przyposilnię ciesli do se nasze postaci prosić PP Posłow Wielkopolskich. Aż w tym sub interlocutoriis przyszedł JMć X Biskup Inflantski z ex plikacyą, że X. Imć Prymas zadney mysli niemiał wracić Equestrem Ordinem, y reke wyciąga prosi ut iungatur Dextere. Obiecali tedy iuż się złączyć z Senatem apertis his Conditionibus. Zmo żeby sam JMć Xiąze

Kardynał.

Kardynał dał bona verba Imci P. Marszałkowi Poselskiemu nie nieuspominaiąc de deformi obsequio. 2do aby od konfederacyi zaczęte Sessyę przeszło w Senatorskiey Izbie y od Rady publiczney. 3tio uczynić deklaracyą względem Pospolitego ruszenia. 4to wysłuchać pretensyi contra Domum Regiam. Na które punkta długo czekaiąc deklaracyi z któremi poszedł do Senatu, y proponował ie JmX Biskup Inflanski publicie w Senacie. ale Jm P. Woiewoda Poznański y P. Kasztelan Wileński temu contradixerunt alleguiąc że to extra dignitatem Senatu posłać do nich, iako o tym nie uwiedząc, tak się to stało privatim przez Jmci X Biskupa Inflanskiego znać ex instinctu Xcia Jmci Kardynała.

Gdy za tym niemogli się doczekać deklaracyi w Izbie Poselskiey z Senatorskiey Izby. więc iedni prolongowali do Soboty, drudzy tylko do iutra y to conditione żeby od konfederacyi zaczęć, żeby externos Ministros koniecznie z kąd ablegować. Jeden głos iednak excypował Jm P. Rezydenta Moskiewskiego.

W Senatorskiey zaś Izbie Xiążę Jmć Kardynał Prymas także a culcione Partis condolens zaprosił poczekać do iutra życząc tak że od konfederacyi zaczynać y na to tylko pozwoli co będzie ad salutem publicam communem.

Die 20 7bris Tandem Izba Poselska złączyła się z Izbą Senatorską, gdzie sobie wzaiemnie dobre słowa dali, a potym w różnych materyach y kontrowersyach naznaczone Sessie Prowincyalne dla prętszego porozumienia się do iedności.

Die 21 7bris Vacat ad praesens ob Festum S. Matthaei.

Die 22 7bris Po odprawionych Sessiach Prowincyalnych Małopolska u OO Reformatow Wielkopolska u Xcia Jmci Kardynała Prymasa Litewskiego Xięstwa Prowincyalnego u Oycow Jezuitow in materia iako by wszystko skonfederowane

rozwiązać

rozwiązai, y czynił z mało Polskiey Prowincyi P. Marszałek Poselski Relacyą. 1mo asekurowai woysko o zapłacie 2do aby Podatki uchwalili za so ćwierci, które wystarczą solucyom mediétatis stypendiorum, gdy się względem niekompletu potrzeci woysku. 3tio aby instanti obmyślić PP Hetmanom dwa Milliony, na które sposobu inszego niemasz, chyba ekonomię Samborską zastawić, a futurus Regnans niech ią wykupi.

P. Podkomorzy Kaliński ekskuzował się z Relacyą swoią do małey Polski, aby woysku satisfakcyą obmyślić iednak gdyby się aliquo casu do tego przyyść niemogło, żeby Uniwersały na pospolite Ruszenie wydane były od Xcia Imci Kardynała. Prowincya Pruska także do Wielkiey Polski należąca że niebyła przy tey Sessyi excusowała się.

P. Dąbrowski z Prowincyi W. X. Lit, nie od Relacyi zaczął ale wprzód respondit, ab illicita illata onegdaysze explikuiąc że kommissya Lwowska wygodziła Litwie 3ch tynfow, ale ex lucro in communi z Mennicy vigore contractus Bratyniego, którą całą PP Koronni nam zamknęli iuż teraz żadnego niemamy pożytku. Względem ex kommuniki referował się na mowę P. Woiewody Trockiego. Caeterum od pospolitego Ruszenia niewymawiał Prowincyą swoią byle interstitium było, żeby mogli czekać na elekcyą obawiaiąc się konsekwencyi, żeby bez nich na pospolitym Ruszeniu nieobrali Krola dismembratis Provinciis przez co by civile bellum oriri mogło. Manifestował się raz coram senatu aby in casum zerwania się konwokacyi provideant Rzeczy pospolitey, żeby ten casus non profundat sanguinem.

P. Stolnik Trocki y z drugim Posłem Litewskim nullam necessitatem pospolitego Ruszenia opponowali chyba altare wystawić życzą to odprawić o trawie

a teraz

a teraz do uspokoienia Zołnierza Ekonomię Samborską zostawi y podatki uchwali ieszcze in supplementum dla przyszłey satisfakcyi.

P. Kasztelan Gnieznienski reposuit, czemu P. Stolnik Płocki na Sessyi Prowincyalney Małopolskiey milczał a teraz iest contrarius evellendo suspicyą że nie na elekcyą requiritur to pospolite Ruszenie, ale ex necessitate że Annibal ad Portam, żeby nas Związkowi niewidzieli inermes, bo choć by nam Związek na 300 szkody były by nadare mnie, ale y to ieszcze co mi winni nad to extorqueretur.

P. Starosta Borzechowski. Także pospolite Ruszenie promovit expostulując się że Pospolitego Ruszenia nie trzeba iesli się uspokoi Związek, ale tylko in casum żeby przeszkodzić wyszły. Żeby Rzecz pospolita nie została inermis dokładaiąc że Województwa ieszcze niewiedziały o Związku na ten czas kiedy pisały Instrukcye PP. Posłom na Konwokacyą naznaczonym. Sens pewnie był to były obwarowały. Ganił ten że P. Stolnik Płocki na Sessyi Prowincyalney siluit a tu contraria nawet quod non probo.

P. Slizien powiedział że im bardziey napieramy się pospolitego Ruszenia tym większa suspicya ile gdy PP. Wielkopolscy naydaley są a periculis. Czytał potym dwie Konstytucye sub confirmat Regis Stefani iako non licet Pospolite Ruszenie kiedy się podoba convocare inaczey Reges mogli by prędko subiugare Rempublicam prosząc żeby wszyscy nie zginęli dla iednych.

Refutavit P. Podkanclerzy Koronny że mens Reipublicae iest żeby nie była indefensa. o elekcyi vanus iest metus wszak niemasz tey Instrukcyi u żadnego Posła Województw Ziem y Powiatów żeby na to Pospolite Ruszenie niepozwoliła.

P. Starosta Wieluński

P. Starosta Wieluński przysięgę in Decreto nagle przypo-
mniał, pytał że Rzecz pospolita do uspokojenia się in-
tendit. P. Referendarz Koronny assensum praebuit do przy-
sięgi. Pospolite zas ruszenie przed czasem wzgardzone bo je-
sstze niezkończona konwokacya. Teraz rzecz krotka z
Woyskiem tractanda zapłacie Woysku, tym co prosią
żeby ich choć ultimo remedio nie bardziey zapalić ad de-
sperata media. Przyznać się coś my winni woysku y
dziesięć ćwierci uchwalić non sufficit, bo niewiedzieć ko-
mu by się to dostało, ile kiedy by to starsi między się roze-
brali. Rzeczy za tym ieśli Xiążę Imć Prymas nie odpi-
sał, ieszcze assekurować że się zgodziemy na 24 ćwierci
podatkowey, to na sessyach skończemy.

Potym onegdayszy głos P. Poznańskiego refutavit
że dawne rzeczy przypomniał, quemadmodum vexandus
Thesaurarius broniąc P. Podskarbiego iako zawsze exa-
cte y za niektórych Króla Imci tak per Ministerium
iako też inne per Senatus Consilia assignowane sum-
my wyszło wypłacać, który nie zatrzyma co by się zna-
lazło, ale etiam de propriis dla Rzeczy pospolitey fun-
dere gotow. Do arendy dalszey ekonomii poniechałem
bo się każdy obawiaiąc musi, żeby ie futurus Regnans
nie odebrał, bo Ius Cardinale Rex negat. Item że
się ile pod ten czas, każdy mógł by się spodziewać [illegible].
Insuper Rzecz pospolita chce żeby ekonomie sam Im-
P. Podskarbi administrował, a za tym miał by semi-
praeiudicium. Podał tedy medium żeby na ieden rok
ciężko sobie czyniąc, powoli woysku w królewczy-
znie konsystencyą z mową. Względem zaś koło wczy-
zny mówił, żeby się nie wszystkie otrzymać ią Iure caduco
to iest Panis bene meritorum ale że Król JeMc Niebo-
szczyk Ius caducum nigdy nie dał a dopiero kiedy się

znaydowali

znaydowali Successores otrzymać te Dobra Iure vendito Iure expedito, ani się reflektowawać niemogł zkąd że ma nadałbyię JWMci Szembeka Kanclerza Wielkiego uznawszy go zawsze przyiaznego sobie chyba ex instinctu tey osoby, która go zawsze w nadzieiach suffocare chciała.

Przetoczył tedy iako Nieboszczyk P. Kotowski zapisał Dobra swoie Nieboszczykowi JMci Wielkopolskiemu Kanclerzowi hoc tamen pacto, aby nie Żonie ale temu in quantum on miał przeżyć te wracały się. Potym JMci Wielkopolski zapisał ie Rzeczy pospolitey, ale pactum non est adimpletum, zaczym gdy iemu prawo służy niedało bie Dobra evincere qua Poseł, qua Urzędnik, poki niezgodzie decyzya w Trybunale. W ostatku mógł by JEMci Szembek Kanclerski ex proprio partis Rzeczy pospolitey darowawać a nie cudze na substancyę insty[gować].

Odpowiedział JEMci Szembek Kanclerski że się w życiu swoim starał zawsze recte agere, neminem laedere ani był w tey szkole, gdzie by się mógł nauczyć quo modo vexandus Thesaurarius vel defendendus. Godzi się P. Senatorowi mówić in causa Reipublicae o Ekonomiey, y zastawić y zaawendowawać wolno. Osobę zaś JMci P. Podskarbiego zawsze venerowy y wyrażam że JEMci Referendarz Koronny, ma donacyę, ale quaeritur czyli ta mogła być sine praeiudicio...

...si stantibus praetensionibus Reipublicae. Nieboszczyk Kotowski trzymał przez tak wiele lat królewskie Dobra z których kwart nie płacił. Citatus był o to y nakazano qua tenus solvat, a potym ciało iako na ruse u poddanych do bie nie wybiera. Iako tedy Trybunał Seymowe Decreta ma convellere, nec invideo malae bene parta JEMci ta z strzemienia przyszedł tem do fortuny, krwawie służę ani się partis rachowawać powinienem, niech mi JEMci ex

partis

partes meis da pokoy, a sa sługa Jemu.

P. Starosta Wielinski iterawit, żeby JchMościow PP. Hetmanow expediował na uspokoienie Związku. Inaczey na prolongacyą niepozwoli poki niestanie przysięga, pozwoli potym na prolongacyą iedni do Srzody, drugiey do Poniedziałku, ale żeby od konfederacyi zaczęcy przysięgał exceptis his ktorzy iuż wykonali iuramentu.

§ 83 Ibris Niedzielny Jest zatamował publicum.

§ 84. eiusdem. Dzis lubo miał zagaic na przysięgę ktorą P. Starosta Wielenski proposuit, y od ktorey zaczęcia stanęła zgoda, iednak deviavit od niey proponendo proiekt pro satisfactione Woyska modum contribuendi podatkow in Declarationibus exprimendum pro semotate zapłaty woysku ktore asensieater deklaruiemy.

Ale P. Starosta Wielenski upraszał aby do inszego inszego nieprzystępował, tylko aby ante omnia przysięga była czytana. Do ktorey czytania facultatem pokazał P. Marszałek Poselski, hyle była zgoda na to iakoż gdy żaden z kontradykcyą nieodezwał się, czytał inter alia, że ani samego siebie, ani kogo inszego in aequalitate zostaiącego promowował na krolestwo nie będzie, ani się da corrumpere pieniędzmi obietnicą ani podarunkami. Iako niebyłem Author związku, anim Consilio aut auxilio do tego pomagał. a ieżeli bym się dowiedział revelaturus sum.

P. Dzbinski Poseł z krakowskiego urgebat aby P.P. Senatorowie z niem przysięgali. a w tym in medio wszyscy powstawszy disiunebatur, a interim P. Woiewoda Wołynski Kamieniecki Kasztellanowie Chełmowscy in assistentia Xcia Imci Kardynała JchMci P. Marszałka W. K. tanquam non iurati iescze Senatores przysięgli po tey przysiędze P. Kamirowski Poseł Halicki prosił Xcia Imci Kardynała aby on in exemplum bonum praecedat ad iuramen

ad Iuramentum. JW Mći P. Woiewoda Podlaski chciał non tam celeriter, ale praemediate przystępowai ad mysterium Iuris Iurandi. ale non erat auditus z tamemi gogłosami urgebatur wykonanie onego nayprędzey. po nim wziął głos P. Podkanclerzy koronny chcąc tę przysięgę odłożyć na elekcyą. Na co P. Marszałek odpowiedział iesli my kilka set będący niemożemy się na to zgodzić y exemplo w tym non prohibimus onym wszcze pospolite ruszenie będzie się mogło na to zgodzić, durante za tym contradictione.

Ichmość PP. Posłowie Wileńscy y Sieradzcy myślą non sistendo activitatem ponieważ przysięgi nie przeczytano liber sam obradom cursum zostawując do Braci iechać determinowali się pasywie. Potym gdyż ta macza niepozwoloną. Refutował mowę P. Dębinski do P. Podkanclerzego koron: mówiąc że obietnica konwokacyi są praeparatoria elekcyi. Niemożemy tedy tylko per circumscriptionem sumnienia naszego praeludere viam ambitum y emulacyom naszym, zatym y postronnym svasit, aby per deputatos elekcya była. P. Marszałek chciał aby do intra przysięga odłożona była, ale na to niechciano pozwolić. Potem za tym JM P. Wollowicz Poseł Mścisławski radził aby przysięga na końcu konwokacyi stanęła ponieważ konwokacyi successus extra situm oraz wszystkich cert. Na co się tedy przyda przysięga kiedy się zerwie konwokacya przez niezgodę.

JM X. Biskup Inflanski non reclamabat przysięgi ale dawał konsyderacyę do niey aby kogo na duszy y na ciele niezabita. Essentiam przysięgi in tribus fundamentis zakładaiąc in virtute, aby rzecz na którą przysięgamy była prawdziwa in Iustitia aby na słuszności ufundowana

Rzecz była in Judicio, aby to cum recollectione nad wszystkiemi rzeczy y słowy Juramenti stałoczy. Jchmość P.P. Sędzia y P. Wojewoda chcieli wprzod negotium publicum stabilire a potym przystąpić do przysięgi.

Xiążę Jegomość Prymas, czytał przysięgi słowa gdyż rozumiał niektorym Jchmościom była iż temu zdała długa. Rzecz się wiodł potym. P. Marszałek Poselski traktował z niektoremi Województwy o prolongacyą.

Ale P. Sturnowski Poseł Halicki wyszedł z protestacyą ale prędko wrocił activitatem, y stanęła prolongacya do iutra z tą kondycyą aby naprzod ad publicum przystąpić negotium albo przysięgi.

d. 25 7bris Przysięga pro et contra ventilabatur iedni bo wiem urgebant aby Xiążę Jmści Prymas praecederet exemplo, drudzy contrarium żeby to musiało być non sine iniuria gdy by się kto potym up[illegible].

Chciał mieć głos P. Kasztelan Międzyrzecki ale mu kondemnatą zarzucono. Stanął iednak in Defensionem iego P. Kasztelan Poznański. P. Wojewoda Kaliski, ktory na końcu Mowy swoiey, namienił że materia uspokoienia kraiu ustała. Druga o pospolitym ruszeniu porzucona. Juramentum dziwnie teraz intricatum.

JEMP Wojewoda Sieradzki longa serie speciem Reipublicae Veteris cum forma recentis powiedziawszy że w teraźnieyszey zadrwiły by się wielce quodusq usq., ile ktory veterum adys. et contubliam. Dawna Rzeczpospolita miała te w sobie maxymy ktore na swoich rysowała z iedney strony Honestum an teutile, z drugiey strony honeste vivere. Neminem laedere, Jus suum unicuiq tribuere.

Na Poselskiey Izbie pisany zadano privata publicis na Podeoiu Krolewskim Sutcum [illegible] humo ama et Libertatem tuere. wywodził primum Jak teo

to była.

to była Honestas ante utilitatem. Dosyć to na ten czas było asekuracyi wiązać się wiarą podczas y sumnieniem. a teraz co in depravato saeculo miasto tylko kilku słow urosła konfederacya na arkusz powoli in depravationi saeculo na arkusz zow dwa et consequenter też się dziwić że wierzyć nie trzeba chyba wszytkie terminy circumstancye ad puncta wyrażewszy y naydziesz obrystkeniem. kiedy iescze nie było Grodow Trybunałow nie taka to była Inskrypcya donacya Rezygnacya y inne przyiacielskie Sąsiedzkie tranzakcye, kiedy na karteczkach małych kilka wierszow zawartą z podpisem ieden drugiemu. Czemu to tak bywało, bo zastępowała wiara y poczciwość do trzymania słowności y prawa.

Wywodzit edum Fundum Neminem laedere. Bywało to u starych Polakow że kiedy mieli wchodzić ad publica consilia publica na czas albo de toto prywatne swe składali niesnaski, y one na stronę odkładali nie wtrącaiąc ie do materyi Dobra pospolitego tyczących, przewodow gwałtownych nie było ani przymowiskow y niechęci, ale dosyć było na sporczywego zawołać dla Boga aby ustąpił albo też ob amorem Patriae et Libertatis.

Ztym Fundum wywodził: Ius suum unicuique tribuere, zkąd się tak zachowała kommutativa albo też vindicativa Iustitia tey Trybunały sacrosancte doglądały. Communicativa zas Iustitia należała ad aequalitatem to iest wszytkich za równych miano nikt nad drugim nie przewodził quia omnes omnibus pares.

Była y Iustitia Distributiva zapatruiąc się na zasługi kto uczynnie praemiis Sanguinis żołnierstwom avidis secundum quantitatem meritorum et capacitatem

Vacantiae

vacantiæ cedebant. Quum punctum wywodził zegemana Honora et libertatem tuere królów wo chancy razem bez wolnosci broniony domawiaiąc plus ad oculum naymnieyszych exorbitancyi hoc addito Salva Regia Majestate. Dlatego tedy Rzeczypospolita antiqua honorandissima była.

Co late wywiodszy descendit ad comparationem teraźnieyszey ab anno 1688 Rzeczypospolitey, iakie w niey mutationes charitatis boni publici. Izba Poselska poczęła iakiey traktowai de civibus suspicye. Rzucili się do manifestu ustifikuiąc się w nim quid quisq nocuerit vel uniformitas upadła na stałe kolliicye, suspicye y inne novitates.

Apellabat przy tym memoriam wszystkich kiedy niebosczyka S. krola sejmu o wakans publice prosić, nie oinsey tylko redintegracyę wolności.

Trwała tedy Rzeczpospolita w tym lat kilka od seymu Jmc. Działyńskiego krayczego koronnego. Wszedł seym przez to, że quae non convenientiae libertas oppressa securitas skrwawiona, w Izbie Poselskiey ledwie niezabiiany. Nastałek vocem liberam et ius vetandi z nienowy. owa chto swych batalia iakiey była zbawiłyby na konfuzyę posłów po dziedzinu uczynionych. Protestował się nieboszczyk krol że inaczey niemogł poradzić effrenatæ in licentiam Reipublicæ tylko dla uspokoienia onych zamieszaniu zbotyć pospolite ruszenie iako się iuż w tym in Senatus consilio publice odezwał. Ale y to się medium odmienilo kiedy woiewodztwa gdy im dany w uniwersałach optionem eligendi albo pospolitego ruszenia albo seymu prosiły o seym. Zatoż iuż na niego była wygotowana expedycya w kancellaryach.

Ale nastąpiły na krola nieboszczyka paro dyzmy że iey podpisywai niemogł przez długi czas a potym tedy

dies.

dies extrema nastąpiła y tale in turbido dotąd zostawia
na luget et moret. Więc kiedy teraz Respublica cięzka
poczęła była Iuris sui bydź, wzięła była Bonum publicum
konfederacyą, ktora powinna bello civili zabiegai. a zeo
convulsiones partialitates. Gdy się ratowai chcemy
nas samych pogrążamy, a przy Nas Rzecz pospolita in
profundum idzie.

O Rozwiązaniu Woyska Związkowego gdy tak trepide cho-
dziemy wielkie by to było absurdum rozerwai się ex hoc sa-
lutari Consilio nieobmyśliwszy uspokoienia dopiero si-
ne cardinali et fundamentali basi bez konfederacyi bez
ktorey pewnie omnia in ruinam praecipitabuntur. Do uchwa-
ły podatkow trudno przyiść do elekcyi swoiey czasu nazna-
czenia non creditur rationibus. Było y to in veteri Repu-
blica ze ad latus Xcia Imci deputowany pro consilio czego
teraz non sperandum y wielka by nastąpiła status mutatio
Sprawiedliwości by upadła znaydzie się ambitus subsellio-
rum ze Krol niechce niebędzie kapturowym Sędzią iako
iuż zaczęło bydź w kilkudziesiąt Sędziow w iednym woie-
wodztwie znaydzie się per Instructionem iakie potym
stąd Instrukcye trudności exoriantur Seym Coronatio-
nis complectetur.

Więc ze Sieradzki Poseł wyszedł był cum protestatio-
ne non rediturus aż zaczną od przysięgi. Tedy on ad varian-
das diffidentias upraszał aby przystąpić do niego.

I. Marszałek Poselski exkuzował że iak on mere zabie-
rał się z propozycyą do Iuramentu in fundamento prae-
iudicatorum ante Confoederationem in ordine do elekcyi
prosząc nas o deklaracyą ostatnią co chcą traktowai
czyli o koło tego Iuramentu, ktory iest fundamentem

praesentis actus czynic, bo iesli by to non placeret oprzeć aby przynaymniey chcieli radzić na uspokoienie Związku tanquam in urgentissimo casu.

Lecz neutrum elegerunt głosow tylko non fundata propositione napierali się, tandem za powtornemi dopominaniem się głosu P. Kasztelan Międzyrzecki miał mowę amota objectione exhortando iako wielkie imminent pericula nabycz pro primo objecto uspokoienie Związku a potym solwowana Sessio dla następuiącego wieczora

19 8bris P. Marszałek Poselski na początku Sessyi propono[w]ał iesli publiczną dać audiencyą P. Posłowi Krola JMci Francuskiego, ktory dnie ustąpi z Warszawy declaratum iesli na Charakter do Rzeczypospolitey że mu non denegabitur. Po tey zgodzie chciał disponere animos do czytania Aryngi Confoederationis spondens że przez to Ius vetandi non tolletur, bo y po przeczytaniu iesli by kto chciał abrumpere ten akt gotow stanąć y podziękowawszy iako prosty Szlachcic powrocić do domu et lugere fata sua. Po konfoederacyi zas praecise przed się wziąć ilo wiązanie Związku koronnego.

Lecz Xiądz JMći Prymas chawiaiąc się aby ten dzień in eosdem niewpadł scopulos iako wczorayszy ne traheretur mora na iednych diffidencyach czemu uprzod iedno słowo dyc niemamy y na taką deklaracyą niepozwoli czy na rozwiązanie Związku czy na konfoederacyą kontatgiedł.

P. Podkomorzy Kaliski żalił się nad stratą czasu condescendens na przeczytanie Aryngi Confoederationis iednak że aby po niey żadne insze nietyczące materye do rozwiązania accedere Związku Woyska Koronnego iako ad magis pertinens sub nullitate wszystkiego aby potym mogła insers. P. Pociey życzył to koniecznie Cos my około

rozwiązania

Rozwiązania woyska przez ukaz dni kilku tow ali prosząc 168.
JWMći X. Biskupa Łockiego o relacyą prezensyi Ludzi związ
kowych. P. Szymkiewicz odpowiedział że związanie woy
ska stała ma okoliczności iako to inter alia media pospolite
ruszenie ktore exarcebarent bardziey. Item że związek czyni
motum konkurrencyi Cudzoziemców dążącia JMći Bawarskie
go y innych bo widzi że PP. Posłowie nietrzymaią się Instruk
cyi tylko ukazali potrzeba podatki ale niemogą być dziś nie
podoia Confoederatione.

JMć P. Starosta Drabski związek ukontentowai czyli to
ea conditione naczytanie Arengi konfoederacyi pozwolilismy.
Przymowił się potym P. Kociey z P. Szymkiewiczem że to sen
tis co w Instrukcyi ma yże niezna Xcia JMći Neyburskiego
chyba ten co in visu tego czytaie. Econtra zaś P. Szymkowicz
reposuit że Krolowa JeyMć Xcia Bawarskiego promowanie
y chyba on od niey Largicye bierze. a w tym chcąc uspo
koić między niemi zabieraiące się zwadkę do dalszych
przymowek. Ruszyli się wszyscy JchMć z miysc swoich
znaczna ich część siedziała na krzesłach y mieli z sobą
interlocutoria. Po ktorych tandem cessat P. Marszałek
Rozelski Arengę konfoederacyi ale ad Contextum iey nie
przyszło, kiedy niektorzy niespokoyni sprzeciwiali się czytaniu Re
lacyi w Prezensyach związkowych prosili. Tu wiosły
Posłowie JeMć X. Biskup Kuiawski obtestabatur ad unio
nem animorum. Potym JeMć X. Biskup Łocki
czytał Relacyą że PP. Posłowie byli dziś u niego de
klaruiąc się prawie iż w Zgodzie ieżeli nie będą mieli
expedycyi maią stąd z niczym wyjechać. Może za
tym każdy uważać consequentias. PP. Gnieznieński
y kamieniecki kasztelanowie representarunt peri
cula także JMć X. Biskup Poznański życząc niewadzić się

ale radzić

ale radzić o ratunku Rzeczy pospolitey o rozwiązaniu Woyska per respectum Boiazni Bozey.

Xiązę Jmć Podkanclerzy Litt. życzył latentibus consulere rebus przez przedsięwzięcie Konfederacyi Generalney. JP. Starosta Borzechowski zalił się iako omnes conquerimur nemo succurrit, representamus discrimina a ratować się nie chcemy. Interea ogień związkowy latius serpit, który nam wolną elekcyą opprimere może. Prawda że zawsze na podobnych aktach bywał początek od konfederacyi, ale też nigdy przedtem było związku iako teraz. Trzeba koniecznie aby Jchmościów PP. Hetmanów expediowali czym prędzey, gdyż woysko w krótce poydzie z pola. Za zgodzeniem się pow. trzecim do Senatu był publicus omnium assensus stał pro lege y przy nim się opponuie y ieśli od tego nie zaczniemy non utar terminis contra Statum ale rzeczy nie poprawiam y iuż stąd odchodzę.

P. Krasuski potym prorupit in verba że iusto Dei iudicio confunduntur nostra consilia. Traktowaliśmy z PP. Wielkopolskiemi przez te wszystkie czasy omni possibilitate ale in vanum. Za czym nie zostaie insze medium abyśmy y tu sobie reliqui pisali konfederacyą.

E contra Jchmć PP. Wielkopolanie pokazali wszelką gotowość qua privatim qua publice zgodzić się ale nieszczęśliwość że trawiemy czas nihil proficiendo nie czyniemy nic extra aequalitatem coby było. Propozycya dzisiey zła aby konfederacyą zaiąć. Y nasza także prośba była taż prosiliśmy aby pierwey rozwiązać związek excludere miasta przez co tollerur w nas ambitus. Pacta Conventa pretensiones ad Domum Regiam konfederacyą także życzemy ale dla Boga pierwey umówić punkta

uprzedniey my

uprzętniey my materias ut jungi possint dextera a nie będzie my od tego. Poczeście od święthu czemu nie konwokacyi czas terimus de ente ad ens proponimus nihil concludendo. Abstit od nas y od kollegi naszego nie możemy y owszem chcemy liberare sauia. Jesli by iednak do drwania przyszło zawczasu prosiemy o pospolite ruszenie.

Odpowiedział znowu P. Krasnowski. Mamy w konfederacyach naszych że pro Hoste Patriae ma reputari ten co versie konwokacyę stawi cum praetensionibus ad Do: mum Regiam iest obiectum konfederacyi. My zas prosiemy kto kocha bonum publicum żeby spisał się Woiewodztwo Krakowskie nie zbrania się od pospolitego ruszenia iezeli będzie necessitas.

Znowu Ichmć PP. Wielkopolscy Posłowie confutarunt że ta była wymowa nasza do konfederacyi, aby gradatim y punctatim postępować do tego co praesentem convenit statum po wyjściu oney Rozwiązanie Związku exclusio Piasta niewiemy czemu y przedtym y teraz nie podobało się pierwey desideria Województw według prawa exponere ustąpiliśmy contemptum że w Poselskiey Izbie mówiono kto nie chce konfederacyi może się bez niego stać: Poredintegracyi związek przypomnieliśmy. Dziś przystąpiliśmy aby konfederacya czytana była a coś więcey możemy czynić, wtrocililiśmy in Raones skarbu ad media do rozwiązania. Czemuż nieskończyć. Juz to alteram sessionem capit wyrwiwszy diffidentiam chce przysięgę bo żadne arcanum nie mamy.

JMP Starosta Chełmski: Zgadnąć nie mogę czemu tak awiterwmi Panowie postępujecie że iedno strona drugiey nie ustępuje. Powtórnie powróciwszy do Senatu od Satisfakcyi Związku, mieliśmy zaręczę; prożno co w tym za mysterium: Na konfederacyą Generalną zgodzę się ale na Partikularną nie pozwolę bo nullius pugis.

JMP Marszałek Poselski gdy odpowie JMP Starosty Borzechowskiego

Borzechowskiego apelluował, a że y sam comparuit ekskuzuiąc się że nie tamował aktiwitatem. Tandem gdy około pół do ośmey godziny ... ngaii do iutra cum condicionibus iednak, od konfederacyi, drudzy aby od satisfakcyi Woyska za cząc disceptatum. Ale P. Horodyński Poseł Czerniechowski z protestacyą wyszedł, aktiwitatem inaczey niechcąc restituere, chyba że concludetur Rozwiązanie Woyska y iuż Bysę zaraz wyiechał więc solwowo ana sessio do iutra na dziewiątą.

Dię 27 9bris kiedy dziś protestans wczorayszy P. Horodyński Poseł Czerniechowski do czwartey godziny z południa non comparuit. Więc P. Marszałek Poselski proponował żeby przynaymniey w tym nieszczęściu iuż Jus naturale z niezrozumnemi zwierzętami udaić się do konfederacyi, a przy niey Woysku satisfakcyą obmyśli, uszy dzień elekcyi determinować.

Xiąże Jmći Prymas także żaląc się nad zrwaniem konwokacyi in praticato exemplo prosił żeby się iedzże zatrzymać do osmey godziny, do iutra a żali restituet aktiwitatem y tak wszyscy z mieysc swoich ruszyli się dla konferencyi a potym znowu P. Marszałek znowu za prosiwszy Jchmościów na mieysca swoie, solwował sessyą do iutra na osmą.

Dię 28 9bris P. Marszałek Poselski składał laskę oddaiąc Rempublicam in manus Xcia Jmci Prymasa bo iuż nadziei niebyło o powrocie Protestanta. Xiąże Jmć kardynał przyiowszy tę nieszczęśliwość pro flagello za grzechy nasze uczynił udai się do obrony naturalney ad confoederationem gdy inszego niemasz sposobu tuendi salutem publicam upraszaiąc aby się wszyscy podpisali na niey iako będzie przeczytana. Deklarował oraz że wolno będzie przymować się do wszystkich punktów

konfederacyi

konfederacyi, y lubo pasiwe, to iednak ni nie czyniąc co by 170
się niemiało wszytkim podobać. Stanęła na to zgoda, y gdy
sami między sobą animowali się, aby ktokolwiek wpisał się,
kto by zas niechciał relinqueret. Wziął głos JMć Starosta Bolle
chowski że konfederacya będzie y mu się zda bydz pozorna
nie fundamentalna, bo zaczyna się. My rady z Senatu y Stanow
ktorzy sine autoritate nie redimus ad triwiatum [?] statum ani
zgody iako w nie trzeba pisać. Rozumiałbym tedy zeby za
czey nie konfederacyą nazywać ale manifestacyą, w ktorey
by się mogło wyrazić wszystko iako to rozwiązanie woyska
y tego satisfakcya in ordine do Seymikow, zeby oni tam
postanowili contributiones.

Czytał konfederacyą potym JMć X. Podkanclerzy nie chcąc
do mowy wpuścić, ciągnąć w tym jednak kardy nała ex consensu omnium
we srodku szlachty stoiące w ktorey odkładaiące wszytkie inne ma
terie do elekcyi naturalem tylko wyrażaiąc Defensionem.
Naprzod obiecali sobie żadnego rozerwania albo dismembra
cyi nieczynić, factionibus przez prywaty nienarabiaiące aby
siebie albo kogo inszego pieniędzmi obietnicami y iakiemi
kolwiek sposobami obrać za krola. I kto by się taki znalazł aby
pro Hoste Patriae reputaretur. Ado. Do denominacyi tutanice
grandis Xiąże Jemć wprzod nie przystąpi, aż Szrzeb spyta
iesli powszechna iest zgoda. 3tio exorbitancye aby wprzod
spisać takze pacta conventa ktore zaraz poprzysiądz y potym
na koronacyi stwierdzić przyszły krol powinien będzie. 4to Pro Ho
ste Patriae tenere reputabitur, ktory by chciał ex Principibus exter
nis, lubo z nas kogo per illicita media vel per potentias wpro
wadzać na tron fortuny zycie substancyą sine dismembratio
ne ofiaruiące pro libertate. 5to Immunitates kosciołą Rzymskie
go od przodkow wzięte manutenere.

Tu się przymawiał JMć Woiewoda Wilenski skarżąc się
na JMci X. Biskupa Wilenskiego że sub immunitate Ecclesia
stica Honori jego szkodził kiedy go ad valvas Ecclesiae y po Rzy
mie exkommunikami y mandatem wszystko kazał pisać abusiva
authoritate et immunitate. Przez co in temporalibus zamieszania
nie było. Prosił tedy aby te abusus w konfederacyi circumscri
berentur

beventur. Reposuit Xiąże JMć Prymas że niechciał prodi pitantiam JMci X Biskupa Wilenskiego, żeby iednak Sądził teraz iesli violata iest potestas secularis. Była by to nie tylko Rada y konwokacya ale Seym cały. Zatym radził w nieye instancyą do oyca S. imieniem całey Rzeczypospolitey żeby chciał lenire dolorem JMP Woiewody Wilenskiego.

JMP Zarzecz Starosta Grabowiecki skarżył się na JMci X Biskupa Chełmskiego z Domu Swięckiego, że po otrzymaney kondemnacie exautoratu iego w Trybunale exkommunikował go, chcąc go o to iudex et Iudex Sądzić że się wazył Biskupa wzdać, przez co wpadł in bullas Cenæ Domini. Albo nunciatura kasowała Dekret, przecie on daley z nim poszedł do Rzymu, w czym detulit oppressionem suam Rzeczypospolitey.

JWMć P. Jabłonowski Kasztelan Krakowski Hetman Wielki Koronny, także na tegoż JMci X Biskupa Chełmskiego querulatus est, że niewinnie na Honor iego od kilku lat następuie bardzo surowo. Albo go prosił aby mu dał pokoy nic to iednak niepomaga bo coraz kopie Listow czyli paszkwile latać prosząc o protekcyą od Rzeczypospolitey.

Xiąże JMć Kanclerz Litt. przełożył iniurias ktore cierpi od Opactwa Sieciechowskiego. Tandem JP Woiewoda Mścisławski totum cursum Kancellaryi Biskupow w Litwie exposuit, a naybardziey na JMci X Biskupa Wilenskiego invexit, że laesit Honorem Senatorow nazywaiąc iednego Desportanum a drugiego latrantem canem, że z tego okazyi kościoły pozamykane tu w Warszawie, dopieroż w Litt. Albo by mogła Rzeczpospolita kassować exkommunikę, ktorą JMć Pan Wolski czytał przytym oświadcząc że JMć X Biskup Wilenski Mercenarius iest Krola JMci Francuskiego. Ale że visum pisać do oyca S. tedy prosić w tym liście aby go skarać tanquam litigiosum Episcopum. Formowany tedy proiekt listu do oyca S.

talii. A że exkommunikowała na JMci P. Woiewodę Wileńskie
go z okazyi lokowania Woyska przez JMci X. Biskupa Wileń
skiego abusive extensa, y contumeliae na JMci P. Krakowskie
go niewinnie wychodzące. Nadzień nowiwus ausus JOMci
X. Święcickiego Biskupa Chełmskiego z okazyi Trybunal
skiego Dekretu na JM Pana Łaszcza Starostę Grabowieckie
go. Ponieważ tedy niemożemy injurias has Stany Rzeczypo
spolitey ob obstinaciam partium discernere, zachowuiemy
ie do Elekcyi tanquam materias Status. a teraz zgodziemy
się aby Imieniem Rzeczypospolitey X. JMć Prymas do Oyca
S. napisać raczył wyrażaiąc has injurias. Potym z czy
taniem konfederacyi salvis Juribus procedebant dissi
dentium vigore constitutionis anni 1668.

Żeby się raz wygodzić mogło Państwo tak w Koronie
iako y w Wielkim Xięstwie Lit. cum Annexis Provinciis po
stanawiamy czas Elekcyi w Kole przyszłym 1697. pro
15 Maii Pospolitym Ruszeniem, ktora trwać ma
Niedziel sześć bez assystencyi wszelkiey cudzoziemskiey pod
Sądami y podczas Elekcyi będącym.

Przymówił się P. Poseł Sieradzki expostuluiąc żeby praeten
siones ad Domum Regiam nie są interowane, y aby avulsa
bona wprzody specificentur ale go prętko inni Posłowie umi
tygowali: a że była zgoda ieszcze przed zwaniem konwo
kacyi na podatki dla satisfakcyi Woyska. Tedy według re
partycyi 1690 ex mutuo consensu ad ultimam Januarii 169
Woiewodztwa y Ziemie będą winny onus wypłacenia przyięte
na się zaraz na Relacyinych Seymikach.

P. Podkomorzy Kaliski skarżył się że Woiewodztwo Wielko
polskie bardzo w Repartycyi są aggrawowane. Także P. Kaszte
lan Chełminski praecavit przekładowanie Prowincyi Pruskich.
Demum Principes Regni eorum Piastow excludowali.

P. P. Posłowie Krakowscy aby wprzod mogli przeczytać
szczerze sobie warowali konfederacyą nim się podpiszą
bo ob raucedinem vocis Cześnika niewszystko zrozumieć

mogli

mogli. X. JMć Kardynał solwuiąc Sesyą dziękował Panu Bogu że lubo in consulto prawie in unione animorum dis kończyliśmy konfederacyą. Wpadł mu w głos interim JMć P. Stolnik Stocki o co reprehensus od Xcia JMci Kardynała. Że iam tego nieczynił, a przecięm był o to reprehensus, czemu mi tedy od Xcia interrumpitur sermo meus że iednak nie wszytkie ieszcze materie dokończone iako w Sesyi Provinciales deputati do boku mego ex utroq ordine ad Consilia komisya Hybernowa. Nie miały Respons dać Cesarzowi JMci Chrześciańskiemu, o którym w propozycyach moich naszmieniłem po kilka razy, bo niemogłem in Senatus Consilio odpisać kiedy się iuż konwokacya zaczęła. Tedy na poniedziałek do podpisu konfederacyi zapraszam.

29 7bris Fest S. Michała zabawił nabożeństwem solennym wszytkich JchMościów.

1mo 8bris 1696 Poniedziałek zagaił X. JMć Kardynał w ten sens. Iże w ciągłej pracy pracowaliśmy nad konfederacyą in patientia et in unione, którą z łaski Bożey dokończyliśmy. Więc że iuż czytana non restat, tylko deputować do ciała S. P. Króla JMci Jana III deputować JchMościów ex utroq ordine do boku mego pro consilio in occurentiis emergentibus. Do Kup Solnych, do Skarbu kor: do Woyska do Trybunału albo komissyi Skarbowey. Ale w tych Deputacyach nie może żadney trudności tylko deklaracyi trzeba iesli zgoda. Że znowu diversi znalazły się sensus, bo iedni chcieli aby się podpisywać drudzy zaś nalegali Racyami aby de novo czytana była.

Także Xiążę JMć odpowiedział że etiam decies repetita lectio zawsze by w takowey frequencyi znalazła co ad trutinandum non sine fastidio powróciłoby przepisany ad mundum

ad mundum konfederacyą komu się tylko potrzeba y podoba przeczytaie. Interea wszystek czas subinterlocutoriis skończyli prywatne kontinuiące punkta. Proiekt taki ze listu do Oyca S. stosowny J. Woiewody Witebskiego JmP. Kasztelana Krakowskiego y Starosty Grabowieckiego przeczytał X. Jmć Prymas Biskupom. Tandem post multas concertationes eliminowawszy niektóre rzeczy podpisał się eminentissimus a po nim Jmć X. Biskup Poznański. Alez drudzy Jchmć prae fastidio odeszli byli. Tedy X. Jmć Kardynał twierdząc ze trudności które się znayndowali w tey są pomiarkowane do ukontentowania stron obudwu, zapraszał na iutro o osmey z rana do podpisów zaczętych.

2da 9bris Kwadyursy X. Jmć Prymas wielką nieochotę do podpisania konfederacyi Generalney utyskował super procellas które od pierwszego dnia konwokacyi turbate nieprzestaią consilia Publica, to co wczora placuit dziś znowu nie podoba się. Po wyściu posła z Protestacyą umie szczony tekst był do konfederacyi, która spisana y tego dnie czytana. Teraz gdy do niey iako oziembłość idę y do podpisania oney pytam iesli się podoba alterutrum którymi z którymi będę trzymał ieżeli nie, albo ieżeli iest iaki inszy sposób salvandae Patriae salva Conscientia podaycie Radę a Ja ię przyimę.

Żeby czas porzuci Rzeczpospolitę salva conscientia nie godzi się, a to z dwoch przyczyn. Imo żeby woysko zwiąskowe redigere ad obedientiam. 2do żeby sąsiedzi nie czynili abrupta consilia y zamieszanie. Proszę tedy resolwere bo na morze sortis iniquae me permittere nie mogę ani mi zdrowia staie w tych fatygach.

JMć P. Kasztelan Poznański dziękował Xiążęciu Jmći quo in defessa cura, maiąc nadzieię nie rozwiązaniu się chyba in unione animorum. Ten czas respondebit Panu Bogu który zatamuie Rady. Woiewództwa Wielkopolskie applikowały się

applikowały się pro posse do rozwiązania związku do Po:
spolitego ruszenia ochotę swoię pokazywały y teraz go-
towe do podpisania konfederacyi. ale kiedy każdy rzecz
opuszcza. Prosiemy WXMci non desistas ratowai Oyczyzny y
całości iey, niech swiat wie kto zapala incendium
a kto gasi. Wasze Woiewodztwa uchwaliły 120000 po-
datkow. Chciały Elekcyi przed Zimą, a teraz iuż y na wio
snę pozwalaią. Przystąpiymy do podpisow a kto manum
retrahet, ten związku rozwiązai niechce. Ten Związku nie Pan-
skich koroni recusabit. Ten Piasta excludere niechce a w kław
mowiąc to podobno materią przyczyną iest niezgody.

JMć P. Kaliski toż mowił. JMć P. Kasztelan Żmudzki reka-
pitulował vota iako zgodził się na konfederacyą in casum
niedoszłey konwokacyi niemożemy bez niey zaniechai.
Zaczym albo podpisai trzeba konfederacyi, albo reassu-
mere konwokacyą publikowawszy zaraz Uniwersał w Gro-
dzie na powtorny akt reassumowaney konwoka-
cyi. Poniewasz czasu dosyć restat do Elekcyi na ktorey niech
by konfederacya stanęła. JMć P. Woiewoda Bracławski miser-
rimam Rzeczypospolitey sortem przełożył, ktora nigdy w
większym niebyła niebespieczenstwie iako teraz. Bywały
bowiem Interregna, ale felicioribus temporibus kiedy obfi-
towała nayszerszym Rzeczpospolita amplissima. A teraz
za oderwaniem tak wielu Prowincyami otwarte wrota od
Kamienca do Związku ktory sprowadzić może nieprzyiaciela
czego tu się spodziewai: Kto resistet nieprzyiacielowi, kto wol-
ney elekcyi obroni gdy kto rzuci zedwa tysiące talerow bitych
y rzecze non habetis Regem Poloniae. A niegdaisz się temu
zabierać. Dysputuiemy się nad słowami że to nie iedna kon-
wokacya co y konfederacya, bo gdy iedno umiera
drugie żyie. Ale rzecze kto, że w tych związkowych są
to Bracia Nasi, ale odpowiadam że wolno y Brata zabić
in iusta Defensione. Więc kiedy widziemy periculum

in viscenibus

in visceribus Rzeczypospolitey idą in oppressionem do-brotliwskich y Szlacheckich, nie są to Bracia ale Hostes Pa-triae. ale rzecz ktorey by konfoederacya y konwokacya in nullo fundamento stała. odpowiadam że ią Rzecz pospolita approbabit. Czy zła to Rzecz naznaczyc De-putatow do Woyska, Trybunał skarbowy determinowac. Czy to zła obawiac się Sąsiadow, kiedy obacz nie oręż nasz. Jakoz my Starsi Bracia attoniti credo. sumus bo iako Polska stoi nie było takie partialitates.

JğMc P. Woiewoda Sieradzki. Jezeli kiedy tedy y teraz libertas libertate perit. nie kładę aby takie serce znaleźć się miało ktore by niechciało konfoederacyi, zeby elekcya elekcyą była bez dismembracyi nulla potentia ani od dołu specialitikowaną. Mamy w Instrukcyach zeby Gene-ralnę uczynic konfoederacyą, to iest aby wszytkie partyku-larne in una Massa adaequatum perficiat opus.

Alez sa przecie takie zyczę, zeby speciem aliquam Gene-ralney konfoederacyi miała, to iest unionem animorum iako zas paspwie mowię pisac ią ariwe senatus cum Nobi-litate moze. A ordo Nobilitatis w Marszałku Poselskim constat, ktorego iuz niemasz bo iuz renunciavit funkcie in Sua.

Gotowem się y za podpisac na konfoederacyą ale pod temi kondycyami. Imo zeby się P. Marszałek P. podpisał na niey. 2do aby była w niey determinowana elekcya 3tio aby zapłata woysku w sobie zawierała, inaczey mogła by in dubium vocari.

Odpowiedział P. Marszałek P. ze Juramentum wy-konał explicate od Posłow mieć dependencyą implicate in conscientia według przysięgi zaczym exkuzowac się z tym muszę. Ze przysięga moia iest detenere tali. To iest abym trzy Rady pytał się wprzod, nim się podpi-szę iezeli powszechna zgoda iest na to. Dopierosz kiedy Orzeł z kontradykcyą w uot nam activitatem, nie mogę

tego

tego uczyni chyba bym tego sobie życzył żeby mnie palcem ukazywano, że na tym Marszałku wolność polska szyię złamała.

JeMć P. Woyskowy Sędzia z Domu minor, woiewodztwo tego zniszczone od Nieprzyiaciela niemoże płacić podatkow ob egestatem życząc aby Duchowni JchMć z kommiseracyi necessitatis Rzeczypospolitey zastąpili prosząc oraz o czas Elekcyi y Seymikow, y rozwiązania woyska, ktore nie krwią, nie słowami, ale rzeczą y zapłatą rozwiązać trzeba.

Tandem post interlocutoria urgebant JchMć Xięża Warminski, y Inflanski Biskupi do podpisu ale ci sami niechcąc ob invidiam włożonego na konfederacyą Artykułu in favorem JMci P. Woiewody Wilenskiego przeciwko JchMć Xiężom Wilenskiemu y Zmudzkiemu Biskupom formowanego, y uchronili się do inszych pokoiow. Murmur tedy inter Fratres powstał przeciwko Stanowi Duchownemu, że nie tylko tey zwłoki ale y samego konfederacyi nie doyścia są okazyą.

Inclinati potym ad instancya za włożeniem się Eminentissimi, y explikowaniem że ci JchMć Xięża Biskupi poszli do drugich swoich kollegow aby się razem podpisali. Tandem dając z siebie pierwszy przykład podpisał konfederacyą JMć P. Woiewoda Wilenski cum hac praecustoditione salvis ministeriis Reipublicae et officiis nec a potestate cleri per fulmina ecclesiastica laedantur. Wielkopolscy zas Senatorowie y Posłowie zatym się podpisali klauzulą in vim [illegible] y inni różne sobie salwy zostawili, tak dalece że y iednego niemasz podpisu bez praecustodycyi. Nadeszli potym JchMć Xięża Biskupi Kuiawski Warminski y Inflanski cum

Metropolitano

Metropolitano Russia krom Warminskiego, ktorego Prowincya Pruska prosiła aby się z Podpisem zatrzymał zniem się niespiesząc Ichmość Xięża Biskupi Podpisali się Salvis Iuribus Sacræ Romanæ Ecclesiæ excluso Articulo tangente Authoritatem Ordinis Episcopalis. A potym JmXiądz Biskup Warminski In Crastino do tey klawzuli Sensire przydał Salvis Iuribus Provinciæ Prussiæ cum protestatione contra omnes Sectas per Prussiam contra Iura Regni et Terrarum Prussiæ se se extendente.

JmPan kasztellan krakowski, Ruskie Mazowieckiey Inne Małopolskie Woiewodztwa z Częścią Litwy podpisały się de Domo zas Lubomirsciana, & Potocciana zaden się niepodpisał.

Tandem die fugiente Xiądz JmośćKardynał dziękował za pisnie dzielną Pacyencyą In ea Tempestate mianą biorąc to In Partem Consolationis że przecie gdy fundamentalius ratować Oyczyzny Fata niepozwolily iako kolwiek iednak z tey iuz podpisaney Konfederacyey weźmie Podporę. Kto rymby się zas JchMciom cierzeć podobało podpisać zapraszał Xiądz JMość Kardynał do siebie ponieważ nieżyczył już In Publico znią comparere żeby według zwyczaiu z tego tey konwokacyey znowu nas Data non Involvat Malitiæ tempestas. vel novus aliquus pro privato Interesse zelus an ambitio

Wczym kolwiek zas moia Usługa niepodobała się komu z WWPanow upraszam o przebaczenie y Despekt Konniwencyey dla moiey nieudolności bo to iest rzecz prawdziwa że nemini omnes, omnibus nemo unquam placuit.

Finis Dyaryuszu Konwokacyey.

w Sanie.

Wsame zas. Konwokacyą

Wota Senatorskie Listy Proiekta

z Responsami y Inne Transakcye. Anno 1696.

Oddanie Laski P. Marszałkowi Nowemu przes Pana Dombrowskiego Podkomorzego Wilen.

Juz ter nad zamiar vis Fatorum Saevit na Oyczyzne naszę, ktore dy przeciwko niey od Lat 50 rozne wywieraigę Impetus Continu is Intus et ab extra non cessat agitare procellis. Ieżeli bowiem obrocięmy Oko ad Extra, a ktoz się nienapatrzył przes tak wiel kiczas nie juz lapidibus, Iako kędys, ale calamitatum fulmi nibus bellisq pluisse Tak dalece ze wtey nawalney powodzi nieraz Oyczyzna nasza ledwie niezatopiona Singulną tylko Bozką Prowidencyą emersit.

Naostatek rabido furore zaostrzonych Xięzyca Othomanskie go Rogow Ictui exposuit. y trzybiastey krwie Chrzescianskey chciwey na Pozarcie prawie prostituit Hydrze.

Ieżeli zas weyrzemy Intus. ktoz nienapast załosnego O ka gorzkim Pokarmem publicae domowych niesfornosci calami tatis, ktorą się in dies et in momenta wzmagaigę, a y do tego dnie szeze rozrzarzac nieprzestaigę na nasze przez Boze zgubę, nieugaszo ne Iakiiaki Wezuwiusz wypycha Płomienie tak srogiemi y ledwo znosnemi conjuratis Fatorum od dawnych Lat na Oyczyznę bi ię y szturmuię Insultibus. ktore mniey cięzkie bydz się widziały Poki nam niezwyciężone Nayiasnieyszego Clypei praesidium swie cilo, y nas zaszczycało Ale kiedy juz Ecliptica ktora nam in Re lo Polono Luminare majus Solem felicitatis nostrae gloriam Do minij, Terrorem Hostium Propugnatorem Christianitatis Nay iasnieyszego Iana III. P.N.M. ktora mowię nietylko Zaćmiła, ale tez radios Majestatis radicitus zgasiła. A Stany Rzpltey Orbato Principe nieutulonym przeraziwszy Zalem chmurą ciemnego Kolory pokryła. Iuz tu Lachrimis non verbis cum Fatis certandum.

Iociednak nam iedynie na Otarcie Lez Zagniewanego Nieba zostawiła dyspozycya, ze I.O. Xięcia Imci Prymasa Primig Princi pis Panstw naszych Paterna Sollicitudo około Dobra Pospolitego In hac Orbitate patrocinatur. Afflictis nostris Subveniendo re bus. Dobrą mozem cieszyć się nadzieią ze sub Auspicijs Aurei velleris Herbownego Iunoszy Xięcia Imci przychylnosc Siderum pożądane Oyczyznie naszey Caelitus stillabit favores Abysmy z Influencyey Łaskawych Niebios Seminando Lachrimas Solatia et prosperitates Reipcae colligere mogli.

Obracam się

Obracam Ja mowe moię do WMW Pana AuPanie Stolniku Podolski Marszałku Obrany Izby naszey Winszuię WPanu, że stimulo powszechney zgody impulsi ciągnie się w Poważną Rękę WPana, tu kaige Medelam Orphanie Patriae rebus actus praesentis, Directorij fasces. Bez wątpienia Eximia dexteritas WPana, et consummata prudentia Szczęśliwie primum jaciet Lapidem na założenie firmamentu subsequentis da Bog Machinae. Bespiecznie się dziśeysze Consilia dispositionis reparandae Fortunae Reipcae na nieporuszonych WPana onego wesprzeć się Ramionach Wrzeka sobie faustissimos pod Wielkim WPana Imieniem auspicando eventus.

Bierze tedy WPan szczęśliwą Ręką te virgam directionis zażyczliwą Izby naszey Appretacyą ut prospere inchoes, prosperius perficias, prosperrime concludas In Solatium Oyczyzny.

Dzyękowanie Jnl. Stumieckiego Stolnika Podolskiego za Laske konferowaną.

Niechay nikt nie wątpi aby to swobod naszych Sacrarium nie miało quidpiam ex Divino, kiedy z desperowaną wterazniejszych Konjunkturach tey Izby konfidencyą wStaropolską przemienia Miłość y zgodę, kiedy mi dalekiemu ab Ambitu Konkurrencyey prowadzącemu aby Strepitu dni swoie szczyrym Wolnego wybrania Duchem w Niezdolne Ręce Poselską wkłada Laskę.

Rzucacie WPanowie na fundament perennaturae In saecula mołu nieprosty iaki kamien, ale nieoszacowany bo złotey Wolnosci głos loco Libertatis erit, quod eligi caepimus. Jam iedem z Sług WPanow na układanie dalsze tych pretiosos Lapides wyrobionych z Wielkich zdań WWPanow Sertem Inventus y nie predi tego ze minus habens bo miałkość Rozumu et cetera pania, nigdy we mnie tey nieczyniły Prezumpcyey, a dopiero Nadziei abym do wystawienia tey ad invidiam da Bog kruktury był wezwany od WPanow.

Wiść kiedy niespodzianemu ta wRęce dostaie się Laska ktora we srzedz Panstwa tego tułała się Prowincyach chętnie one arripio przy uniżonym podziękowaniu będąc tego pewien że pochodząca z Ręky Affektow WPanow selectorum de Milli bys ipsa me docebit omnia.

Respons Xcia Jmci kardynała na Denuncyacyą z Izby Poselskiey Deputowanym o Obraniu Marszałka.

Okropne do tąd Interregnum atra nube obvolutum In Lucem dnia dzisieyszego assurgit. ad Conspectum Luminaris kto

re.

re powszechna zgoda cnego Rycerstwa firmamento Senatu Pol
skiego przywraca ut prosit Diej Wdzięczna zatym Prześwietne
mu Senatowi nowina Ja Wm Panow y Braci denuncyacya ktora
et spem oraz placidioris Influxus powszechnemu Osieroceniu omi
natur. Czekać ochotnie będziemy Wm Panow z Dyrektorem Koła do
nas przybycia na wysłuchanie propozycyey ktorą to materyą ma
bydz futuri Plasmatis pietate Prudentia ac Zelo Wm Panow ani
mando.

Plenipotencya Krolewiczow Ichmciow Alexandra y Konstantego w Grodzie Warszaw. zeznana na zawiadowa nie Dobr ich wszędzie

Nos Alexander et Constantinus Principes Regij olim Serenissimi Jo
annis III. Poloniarum Regis non ita pridem luctuoso fato defuncti,
Filij et nostro pro Interesse Successores Legitimi. Notum testatumq
facimus praesentibus quorum Interest Universis Quod cum In Animu
nostrum Induxerimus opportunam ad externas Nationes proficis
cendi viam, non alio capescere studio, quam ut Indolem nostram O
ciari nesciam, Ulteriori Scientiarum cultu, Exoticarum Rerum Noti
cia adq omnimoda Gentium Morumq cognitione reddamus perfe
ctiorem. Consultum proinde cupientes rebus fortunisq nostris ne
aliquod Sub Absentiam nostri In hoc Regno patiantur detrimenti,
ad Curam et Superintendentiam Omnium Negotiorum Publicorum
et privatorum, Personas Bona, fortunas, resq nostras concernentium
generaliter ac particulariter omnium.

Eminentissimum Principem Michaelem In Radziejewice et Krytowo Ra
dziejowski S. R. Ecclesiae Cardinalem Archiepum Regni et Primatem
Interremq Naturalissimum. Illustrissimos et Rdissimos Stanislaum Dom
ski Vladislaviens. Stanislaum Zbąski Warmiens. et Sambiens. Andream Za
luski Ploceens. Georgium Denhoff Supremum Regni Cancellarium Pre
misliens. Episcopos. Illustrissimos Stanislaum Jablonowski Castellanu
Cracovien. Supremu Regni Exercituu Ducem, Casimirum In Bychow et
Dombrowna Sapieha. Supremu Exercituu M.D.L. Ducem Vilnensem
Albertum Constantinum Breza Poznanien. Michaelem Warszycki Ser
dominien. Stanislaum Malachowski Calissien. Rafaelem a Leszno
Leszczynski Majoris Poloniae Generalem Lenicien. Marcum Mat
czynski Russiae Joannem Jablonowski Volhyniae Palatinos. Joze
phum Huszla Campiducem M.D.L. Vilnensem. Stefanum Bidzin
ski Sendomirien. Castellanos. Alexandrum Sapieha Mareschalcum
Curiae M.D.L. Perillustrem et Rdum Joannem Przerembski Refe
rendarium Regni. Mcos ac Gnosos Athanasium Miączynski The
saurarium Curiae Regni Andream Gielgud Notarium M.D.L. Stani
slaum Szczuka Regentem Cancellariae Regni Casimirum Dom
browski Succamerarium Vilnen. Andream Zydowski Vexillifero
Cracovien. Joannem Rudzki Notarium Terrae Crescen. praesentis
Commissionis seu Plenipotentiae nostrae adhuc Invitamus atq pro

Commissarijs

Commissarios Pleni Iuris designamus & constituimus. Dantes et concedentes eisdem Eminentissimo Illmis et Rdmis ac Mcis Dominis Supramemoratis plenariam facultatem adq omnimodam Potestatem, de Omnibus negocijs In Absentia Nostri publice et privatim Intervenientibus, disponendi Occasiones omnes adq pretensionesquasvis ad nos Bonaq et fortunas nostras modo quovis Emergentes Ubivis locorum Excipiendi discernendi et decidendi. Vicissim quoq Iura et Ptensiones nostras ad Personas cujuscunq Eminentiæ Status Conditionis se extendentes Urgendi promovendi, ac determinandi. Transactiones Decisiones tam Immobilium quam Mobilium Bonorum, Summarumq ac Proventuum attentandi, concludendi Nomine nostro cavendi Inscribendi quietandi, adq In fidem nostram Ratihabitionis Semet obligandi. Imo etiam Plenipotentes Si Opus fuerit ad Executionem premissorum Substituendi.

Cavemus Ptentibus tamquisq nostrum esset Persona Sui qm Ambo In Solidum Nos quid quid per Eminentissim Illmos et Reverem ac Mcos Superius Specificatos Absentia Unius pluriumq non Obstante dummodo ex prævia cæterorum requisitione ad sint Nomine nostrum actum gestum constituturumq fuerit pro Rato et Grato Suscepturos. Nec Secus quamsi præsentes adessemus approbaturos. In cujus Rei fidem Ptentes Manibus nostris Subscriptas et Sigillis communitas dedis Insuper Regni Inseri voluimus Dabantq Varsaviæ d 7. 7bris 1696 Alexander Princeps Constantinus Princeps Loca bina Sigillorum eorundem.

Mowa Imßana Morszatka Poselskiego przy Złączeniu się Izby Poselskiey z Senatom

Jezeli ow Walecznego Wodza w Wolnym Narodzie Syn poznawszy Smiertelnie położonego Oyca własnemu stalsie Nieprzyiacielem wzrokowi, Oculos Germane nocentes Spectato Genitore ferolem. Oo pierwsz Izba nasza Poselska postrzegszy Nayiasnieyszego Pana swego Depositum ad Luctum nie Oczy tylko we Łzy, ale Serca resolvit In gemitus. kiedy takiego utraciła Pana ktory rozpierszy wszy Imie Narodu tego, stawszy się naypierwszym Belligerantibus Wodzem. Strasznym Swoim Nieprzyiacielom Piorunem, Poddanym własnym Chwalebną Ozdobą, y mitym Zaszczytom, Szczęsliwey Sławe Panstwa tego o Grobowy rozbił kamien. Quis talia fando temperet a Lachrimis Nosiemy nie tylko w Oczach ale y Sercach naszych Zywy Reiterat Naszego Pana, a tym głem biedy y Załosniey ze swego Polaka. Unum se Ille ex nobis dicebat et eo magis excellebat quia unum tantum se ex Nobis dicebat. Dodaie Tyranstwa Monstroso Fato geminata malo Sors tey Przeły

tey kiedy strata Woiennego Pana podkała nas In actu Belli: Jni kneta, ktora zastaniała Tarcza, Clypeus trucis porrectus in hostes.

Ale niemasz Ust ktoreby wystarczyły żalu Materyey O czu, ktoreby wydołały Łez wylania Lachrimæ nobis prius deesent quam causæ doloris.

Wtęc kiedy zdało się Oyczyznie że non est qui protegat, Obmysliła Dyspozycya Boska. In tam fatali Interregno cnotego, Mądrego Majorem Majoribus suis Prymasa Jedyne Pierwsze nam dzisiay Waszły kardynalskiey Mości Tuszemy sobie że iako Polscy Jazono wie Fortune tey Rzpltey przy złotym Wdzięcznie Runie do szczęśliwego przybędziemy brzegu, że metus publicam rem velut seteja fortunam.

Idzie In Consortium dobrey nadzieie Pan optima nostri Selectissimus Senatus ktorzy Ramionami swemi nieustannie to Polskie dzwigniè Niebo. Et si fractus illabatur Orbis Impavidos feriunt ruinæ. A w tey nadzieie przynosiemy ad Patres nostros Swobody nadwątlone Prawa, y fortuny nasze, to tamq Lateritiam Romam, chcąc społną Pracą y staraniem, wystawić iney Marmoream.

Juz tedy puszcza się tey Rzpltey Nawa In Mare Tempestatum do Wszystkich WPanow mowię Implete Clapem, tendite Carbasa, Inferte Remos, Ite Volentibus fatis Quirites ite ventis vestra tument animisq vela.

Respons Jego Mci Xięcia Jmci kardynała Temuz JmPanu Marszałkowi Poselskiemu przyznanieniu się.

Dopiero obumarłe te Rzpltey Corpus animatur: kiedy Glos ten ktory na przeszłym Seymie Stupore czyli też Vicinæ Orbitatis extasi, zamilkł był, In harmoniam dnia dzisieyszego resurgit. Osiadaią znowu vacuæ do tąd Curules, y za złączeniem Cnego Rycerstwa z Przeswietnym Senatem Majestat Domini replet Domum. Wdzięcznie zatym iako przybycie tak y Braterskie WPanow Przeswietny Senat przyimuię przywitanie Affekt rownym Affektem pensat, vota votis reponit. a iako dextris teraz iungitz tak aby et animorum consensu y nierozdzielną na ratunek Utrapioney Oyczyzny Pracą zgodą y Miłością non coalescat modo, sed et coaguletur. Usercey mie Zycze.

Po tey Przemowie Xiąze Jmci nim do Propozycyi przystąpił odezwali się niektorzy JchM. Postowie Litewscy: aby wprzod do Konfederacyey Generalney przystąpic a nizeli do Propozycyey. Odpowiedzieli In Contrarium JchM. Postowie Wielkopolscy że Propo

zycya iest

Zycya iest Anima kazdego Aktu. Od niey tedy zawsze trzeba Konwokacyą. Obchodził tych wszystkich P. Marszałek Poselski y deklarował potym z Mieysca swego że pozwalaią JchMoŚć na Propozycyą. byle ią Xiążę JoMość Prymas zaczoł od Konfederacyey. Co gdy X. P. Kardynał deklarował. In PP. Posłom Litew. Urosła zno-wu druga kwestya y trudność, bo Iedni Urzebant aby JchMość PP. Senatorowie dla Oporniionego czasu Vota swoie Opuścili; Drudzy a by po przeczytaney konfederacyey dopiero ię mieli. Wtey Kontrowersyey obchodził kilka razy Postoro Marszałek. Conclusum tandem naypierwey słuchać Propozycyey. którą Xiążę JoMość Kardynał In haec verba Zaczoł.

Propozycya Xiącia JoMci Na Konwokacyey.

Seymom Ordynaryinym Szesc niedziel provida naznaczyła Vetustas, Konwokacyey Dwuniedzielny tylko czas postanowiono dla tego, bo gdzie tutiora Consilia, Ubi longiora. In periculis zas promptius agendum. Iesteśmy teraz bez Głowy możesz bydz większa deformitas, Iezdeśmy w Niezgodach y Nieprzyiazniach. Możesz bydz większe Niebespieczeństwo Periculosiores Sunt Inimicitiae juxta Libertatem. Modicus zatym Sermo y tym krotsza Przemowa moia do WPanow, In krotszy czas. Kiedy Sperabamus quod redempturus esset Israel. Pełni nadzieię po łaskawey na Ostatniey Radzie Deklaracyey. Że nie dla czego Inszego extra Patriae fines zdrowia Zamyślał szukać, tylko aby nie wprzod Oczyzno ię zawarł, azby Pacatam nam zostawił Rempublicam. Ale Panu Bogu Inaczey się podobało. In Umbris jacet, ktory wielkiemi czyny Swiecił Oyczyznie, ktorego Nayiaśnieysza Janina Othomański przygasiła Xiężyc. &c.

Niedarmo to Rady podtenczas nasze przy Zmarłym odprawuią się Ciele, Nie wprzod grzebiemy Krolow, Panow naszych, az Sukcessora obierzemy. Dla tego rozumiem ne Interrupta Consilio rum Maiestas credatur. I przed oczyma zawsze bydz optimo Principi promptius Sit desiderium Successoris

Zasiadam tedy Styr ten ktory fortiores potrzebowałby Lacertos, Lękacbym się z wielkim owym powinien Wodzem Atten de o Periclus, Tibi attende, Cives Sunt, Athenienses Sunt, Liberi Sunt quos Regis Ale mie firmat doswiadczona Stanow Rzptey Łaska, ktora dyspensowac niegdy do Piastowania Orła Polskiego In affectu raczyła. Infirmitatibusque nieudolności moiey w dzwiganiu Swiata Polskiego In Charitate Indulgebit.

Firmatzyta Ochota ktorą w WPanach widze kiedy tak

promptè

prompte z Domow swoich y wczasow, na Ratunek y konsolacyą osierocialey tey Oyczyzny przybydz raczyliscie. Zaco WPanom z Mieysca mego dziękuię. Wielką zabieram Otuche szczescia Ob rad Publicznych przy Błogosławienstwie Bozkim. ktory non deest Volentibus, byle by dispositissimos Inveniat ad bonum Publicum.

Zaczynam tedy Propozycyą more. A zaczynam ią ex Car dinibus ac fundamentis, to iest od zgody y konfidencyey. Audio Inter Vos Fratres Scissuras et Offendicula, a Jakoz moze stawac konfederacya. na ktorą tu zasiadamy przytych niechęciach, przytych niesnaskach. Ordines Belgij Fœdera ti Rycerza zbroynego na złocie rysuią In Signum fœderis, ktory Snopek strzał w ręku trzyma. Rycerzem Fortitudinem Snopkiem Concordiam ac Unionem znaczą. y temi dwiema Cnotami Terra Mariq Dominantur. Rycerstwo niegdy Polskie Łancuchami się wspolnie spinało do Potrzeby ludzi.

A kiedyz mam ieżeli nie teraz do WPanow wołac prosic et obtestari, Eradicetis ex Cordibus vestris Inimicitias, Odia ac Simultates darujcie Miłosci Oyczyzny, Juz niezelazem ale animis jungamur & affectu. Gdy ostawa idzie, o Wolną Ele kcyą., o Wolnosc Samę, et Invulnerabile Sit, non quod non ferit sed quod non læditur.

Niedosyc iescze ad Publicam felicitatem extincta wie dziec odia, trzeba y konfidencyą wprowadzic, Co konfidencyą Braterską Sub hoc Interregnum alterowac moze. Sus picya. Causa zas Suspicionis? Czastko to złote, ktore nietylko externos ale y nas Samych podobno In Appetitu torquet. Ejuremus wszyscy Polacy szlachta y rowni Bracia Ambitum a będzie konfidencya w Bliszcze.

Gdy się tedy wprowadzi Miłosc y konfidencya, In præcordia Civium łacwiey poydo dalszę konfidencye, y konsulta cye, ktorym należy terminum præfigere, Sine Spe Prolonga tionis. Tak iako było prædicatum pod Interregnum po kro lu Zygmuncie. Cobysmy w Nadzieię Prolągdeycy In Inania non excurramus, y czas nadaremnie nie strawili. Trzeba mię dzy sobą postanowic, coby Materyą po Materyey traktowac nie puszczaiąc drugiey Materyey nieokączywszy pierwszey Jedne skączywszy, zaraz ią podpisac, Coby ley niepowtarzac za przybyciem tych, ktorzy by się mogli opoznic. Taki porządek by wał dawnieyszych Konwokacyi.

Determinacya Czasu Elekcyey, Securitatis Mieysca o czym naypierwsza Deliberacya præsentis consilij mar

deuge Się

kxiężke po Instrukcyach tedium uważam, Longioris Interregni y słusznie, Okropna bowiem rzecz bydz bez Pana, a gorzey ieszcze bez Rządu, y Sprawiedliwości. Taedium niemnieyszey może z codzien nego niewczasu, Pracy, et Vigilijs

Uważaiąc iednak czas tak zpozniony, Lubo tego sam Życzę powątpiewam, aby się Akt ten Electionis przed Zimą mógł zmieścić Król Zygmunt Vltima Aprilis Vmarł. Konwokacya in Junio była a przecie się Elekcya ad 13 9bris przewlokła. Teraz zas iuż 7ber a dopiero konwokacyą zaczynamy, a ktoz może bydz tak In humanus przeciw sobie żeby ią chciał na Sniegu na Płutach od prawować. Zimie na dniu krotkim musielibysmy co dzień w O ponczy do Okopu iezdzić, Audyencye w Opunczach dawać, Mro zić Posłow Cudzoziemskich do wczasu przyzwyczaionych, y było by to cos fabulosum ad Posteritatem y przyrownałoby się owym głosom ktore zamrożone na Powietrzu na Wiosnę dopiero resolvebantur Niewszyscy iestesmy Vnius roboris, Vnius aetatis, Jedney kom pleksyi, Ani młodszy starszemu, Ani mocny słabszemu, może in Materia Salutis Jus dare. Ani też trzeba Życzyć Krolowi Obra nemu, tak wielu na Początek Wakansow.

Przystępuię do Exorbitancyey ktore życzyłbym na teraz nieyszey konwokacyey expedire. Znayduię się niemałe tak z okazyey praeteriti Regiminis iako y z nas samych. Sposob expedyowania prętszego naylepszy per Deputatos ex Vtroq Or dine. Jm. PP. Posłowie podadzą iedne Exorbitancye, drugie Jm. PP. Senatorowie a osobliwie Status Ministri et Publica Munia exercentes. Ktore to Ministeria nieco ponizone nale ży primaevae restituere Activitati, Authoritati, Libertati. Stąd racya, że ani Rezydentow przy Boku Panskim, ani Pieczę tarzow często niebywało, zkąd et in Statu Mankamenta, z kąd oraz weszły y dyffidencye.

Pacta Conventa rozumiałbym na teraznieyszey konwoka cyey spisać nieodkładaiąc do Elekcyey praeparative saltem. Sa muel nim. Krola Ludowi Izraelskiemu podał przepowiedział Im wprzod Quod est Jus Regis. Niech zawczasu kandydaci wiedzą Jakiemu Narodowi et quibus Legibus maią Panować. Gdyż as V trumą mielibysmy do Elekcyey odkładać Takby było iako wiele bywało in Confuso ad Speciem bardziey a niżeli ad Pu blicam Salutem. To ad futura regulative do Elekcyey, et ad Regulam Przyszłego Pana y Panowania

Ad praesentia przystępuię Już to trzy Lata przeszło ia ko Woyska Oboyga Narodow bez zapłaty bez upewnienia na samey tylko Dyskrecyey zostaią. A to fato Rządzce prze tak częste Seymow rwanie, Prawda że nam samym z tym nayso rzey, bo y Woyska w Obozach Mało co bywało Granice odkryte

Wrota.

wrota Nieprzyiacielowi otwarte, Kolligatow Nieukontentowanie y u całego Swiata Obmowa, Ztąd Honor Imć Pp. Hetmanom Oboyga Narodow Augmentum Że choc non in tam Severa iako Hejsju num Militem Disciplina in Obedientia Iednak do tych czas trzymali A że sub tempus dopiero Moderni Consilij O konfe deracyey Częsci Woyska koronnego Słyszemy Znac Zaraz kiedy przy Woysku Wodzow niemasz. I ztąd y mnie pochop Ichm Pp. Hetmanow uprasżac ut ad Fasces et Stationem suam Io ko naypredzey powracali y z Utrapioną Owo Matką do WPa na Ruśanie kasztellanie krakowski Zawołac. Domine si fuis ses tu filius meus non fuisset mortuus. Potrzebnieysza była pod ten czas WPana w tamtych krajach bytnosc A nizeli kiedy tu sami zasiadaiąc praesens Consilium Interes całego Woyska cor di maiąc naymnieysze Staranie ukontentowania Powagi WPa na, utrzymania przyłozylibysmy A teraz ad triste hoc classi cum trepidamus.

Artylerya Quarto nequaqum Subsistere niemoze, chyba y to ledwie podczas Pokoju, a coz pod czas Woyny Nietoiest Sekaos miec y Działa, ale miec w nich to wrzystko in Promptu, co do wyprowa dzenia zupełney Armaty nalezy. W Arsenale Weneckim 600 Ludzi continuo robi, y krom Woyny ale tez we dwudziestu szte rech godzinach moze Flotem Instruere. Słuchamy to cum Admi ratione, miramur na to patrząc, a przecie nihil proficimy. Co Seym mowiemy o Artylleryey, Sed numqam Providemus.

Krom Nieprzyiaciela Postronnego, Iest wnętrzny, co nas nieznacznie Woiuie et consumit, Moneta. Załozylismy Mynnice Domo wą az tu Stemplow całey Rzeszy Niemieckiey. Tak się wiele A osobliwie w Ruskich krajach namnozyło, Co nietylko czerwo ne złote Talery, ale nawet dosc podłe Szostaki kaziemirzowskie y Tynfy powykupywały. Bruchum comedit Locusta, Locus tum comedit Erugo. źle gorszym wyginęło. Wyniesc miały z Ostatniey Rady na ktorey byłem w Wilanowie Vniwersały Skarbowe, na zabiezenie tey Inundacyey, Niewiem ze Iezeli to effectuatum. Nalezy tedy to providere teraz cobysmy cale nie wygubili ostatka Srebra y złota. Nie trzeba nam Mennice domo wac, Towary y Defluitacye nasze Staną za Mennice, bylesmy a dulterinam monetam obcą nieprzyimowali. Same tylko Czerwone złote y Talery Owo zgoła Simplicitate nostra wszystkie narody proficiunt.

Byłoby więcey proponowac ale niechce czasu Obciązac Ile że non desunt na tym tu Mieysciu decora Ingenia ktore tke Zamilczą potrzebnych Rzplitey potrzeb.

Nim Iednak Skoncze.

Nim Iednak skgcze należy mi dać racye Villicationis od Smierci Krola JeMci S. P. aż do tego czasu. wydawszy Intimatorias Seymiki złożywszy, Terażnieyszą naznaczywszy konwokacyą z dało się wszystkim JmPP. Senatorom. na ten czas w Warszawie przytomnym. koronnym y WXL. Intimare externis Principibus dał żym y pobliższym Publicum Luctum, Iednym per Ablegationes extraordinarias, Drugim per Literas Instrukcye ze daty do Rzymu do Widnia, do Szwecyey gdzie może co occurrere oportunum do Wiadomości Rzpltey Do Innych zas Iako to do Krola JeMci Francuskiego, Brandeburskiego Bawarskiego y Innych po drodze Elektorow zkomplementem się samym ex decoro Reipcae wyprawito.

Nieprzepomniałem eandem Humanitatem y Krolowey JeyMci Eleonorze, Pani quondam naszey swiadczyć, komu się kędzie po dobało widzieć expedycye te wszystkie są ad Manum. Potrzebna zas rzecz tu teraz WWPanom przeczytać dla Informacyey, bo na to trzeba będzie prętkiey rezolucyi. Traktat ktory Cesarz Imść z Postem Moskiewskim świeżo umowił w Wiedniu Communicandum przysłał. ktory to Traktat Rzpta Wenecka probavit. Od nas tylko Cesarz JeMość Respondu czeka teskliwie

Kgczę tedy tym tzym Zaczołem zgodą y konfidencyą WWPanow, Wszystkich wielce upraszaiąc abyście WWPanowie pietate in Deum, zelo In Patriam, Charitate In Proximum, y temi Cnotami, ktoremi Oyczyzna nasza crevit, Majestatem praesentis Consilij adornetis solenni Orbitate, ne quid Vetustas supra nos exaltet. ne quid Posteritas damnet. y takiemi Suntami skgczył Propozycyą Swoią

Votum JmXiędza Biskupa Płockiego Lubo per Exclusionem Votorum PP. Senatorow niemiane przecież per Partes rożnemi Okazyami dotknio we wsiku Głosach Iego.

Ktoby chciał pomyśliwszy szczerze wyrazić genuine praesentem Rzpltey naszey statum w ktorey Succedant an excurrant Infortunia, zgadnąć snadno, Łatwiey by mi o Łzy niżeli o Słowa prorumperent Lachrimae antequam Verba, kiedy pod ten czas ktorego coram Scientibus nieuywodzę, okoliczności, veros In petat plangendus Iacturae Magnitudo. Straciliśmy Pana kto ry Ita Patris, Ita Domini miscebat officia, ne alteri deesset aut obesset. Tego Pana ktory viscera sua In usum Patriae nunquam clausit, saepius effudit. Zniknoł z Oczu naszych expleta Mortalitate. Ten ktory ita manserat, ut optimus quoque haberetur.

Nierozwodzę się ani załem ktory laborantibus quasi In ru

inam.

inam nostram satis kazdego uwaznego opanowac musiał Ser-
ce, Ani zpochwałą de mortuis Principis, ktorą y Słusznosc requi
rit, bo na te sobie pewnie zarobił, y Obligacye moie przy szczerym
Affekcie wyciągaią, zostawuiąc to Historyey ktorą pisze, Bo dam
devotam Reipublicae meo mentem procul ab omni assentatione pra
wde same wyrazaiąc obszyrnie sine praejudicio drugiego cza
su pokaze a obaczy tam kazdy ze y po Smierci plus amo eum
qui dedit quam id quod dedit.

Do Propozycyey Jego Mci Xiędza JMci Kardynała Prymasa w Uni
wersale podaney przystempuiąc Oddaię naprzod zmieysca me
go należyte podziękowanie nie tylko pro Solicitudine quae
est Incomparabilis & Immutabilis około Dobra Pospolitego a
ley zato Osobliwie ze wpierwszym iey zaraz Punkcie to zale
cic raczył na czym wszystko należy. Gdyby tylko Primatia
lis pro Authoritate Animadversia słuchana była. Bene cum
sequuntur omnes, qui dicit omne bene. Iestem pewny & firmi
ter operando, & constanter credendo, zeby tak pilne Staranie Bo
ni Publici emolumento cederet, Ile kiedy widziemy więcey kando
ru Staropolskiego na Sercu niz Purpury na Ciele, kiedy sine In
termissione Impendere siebie et Superimpendere raczy Posteri
tati.

Dałby tylko Bog aby ad vota et pijssimas Intentiones teraz
znieysza Konwokacya nasza et alij actus subsequentes odpra
wiły się y podobne były do owych dwoch w Pismie S. wyrazo
nych Transakcyach. O pierwszey czytam Convenitque omnis
Israel ad Civitatem quasi unus Homo, eadem mente, unoque
Consilio. O Drugiey kiedys Dobry Pan cordis Iubilo wyspie
wywał w Syonie Principes Populorum congregati sunt cum
Deo Abraham. Aby mowie na tey konwokacyey to oboię spra
wdzi się mogło zeby ante omnia Congregati cum Deo nie tak
aby nową modą na pozor Oyczyznie służyc, ale attendendo ad
Petram de qua excisi sumus. po Staropolsku cum Deo Abra
ham Iako dawni Abrahamowie Patryarchowie Avi Avitaeque Re
ligionis Przodkowie nasi non ad speciem ale grontownie non di
sertis verbis sed solidis Consilijs ratowaliesmy się mogli
Sami.

Nonne ita egerunt Patres nostri? czytac in Simili casu
przeszłych Wiekow akta, zaras Spisywaną Konfederacye
in Ordine ad Salvandam Rempublicam providebant Securitati in
ternae et externae, ktoby by chciał mieszac rzeczy, Liberae Electio
ni przeszkadzac, pro hoste Patriae uptykano. O tym wszyst
kim cała Myśl, aby Swiata Boska, Prawo, Słusznosc, y mile

Swobody złote

swobody, złota wolnosć Pospolite Dobro, Sława Oyczyzny Utrzymana była. cum Deo Abraham, ktory ambulavit in viis Domini prostą drogą niescieżkami idąc.

Inspiret tedy nam Pan Bog wszystkim, eum mentem abstrahae od Interessow prywatnych, o ktorych nec Somniare quidem etiam inter Fulmana Deorum licebat. Swiedkiśię za Interessami za Smakiem prywatnym Pierwsi Rodzice nasi! Coż wskorali! a to cognoverunt se esse nudos. I naszy przykład same nawet grube daię nam Pogaństwo Nieznały Ołtarze Rzymskie żadnych Vota, ktoreby nie pro Bono Publico ac Communi oddawane były. między gęstemi Ogniami, ktore we dnie y wnocy Coram Jove Statore gorzały. Sama się tylko ku dobru Pospolitemu Religio wydawała. Cokolwiek privato affectu pachnęło, wessnąć się inter Thura Publica niemogło. Neminem suo privato Nomine Capitolino Jovi Votum solvisse, Omnia pro Patria dedicabant, wszytkim Dobro Pospolite iako wsercu, tak y na celu było.

Czemuż nas ten niema movere przykład Synowie Jesteśmy Oyczyzny y Rzplitey. A ta Matka z nas się tych czasow bespiecznie mowi moge rodzi, bo ią tu z nas złożoną a pociechy swoiey tak potrzebney czekaiącą widziemy. Mater me genuit eadem mox gignit ex me. Schorzała, zbolała, do każdego z nas mowi Fili omnia mea, tua sunt, Mądrość przedwieczna głosem tak piękną y wspaniałą Machynę Swiata wystawiła. głosem konserwuie, Verbo Virtutis suæ, My tych czasow y konserwowac y zgubic bron tego Mocny Boże Oyczyzne głosami naszemi możemy. Jeżeli iako Grekowie ktorzy Językiem, Nieiako Rzymianie ktorzy sercem mawiali o tym myśli niebędziemy żebyśmy mogli ædificare Domum wktorym iako kiedyś Arka Domini quiescebat. Tak wolność nasza bespiecznie odpoczywała. Nie narzykaymyż na narzekania Starego Doktora Kościelnego Tota rerum natura depent Bonum Commune, Nos miseri toto Ingenio et facultatibus a Patria acceptis adversus eundem decertamus.

Jeżeliśmy przedtym woleli widziec Publiczny Nierząd niż prywatney Chęci naszey przeciwności, Jeżeli prędzey z nay dowała się przedtym Pszenica bez prochu, y szkło bez wady

woda.

woda bez mułu, niż Rada bez pożytku żadnego własnego Tantum ex multis periculis Sentiebamus, quantum ad res privatas pertinebat.

Jeżeli przedtym bywała wolność w Usiech ale nie w sercu Jeżeli przedtym chlebem tym ktorym nas Oyczyzna nasza wypasła na nię smy ziewali, a ona in Caput Suum iako Annibal dentum ze łzami tak wiele Ludzi utrapionych wzdychaniem, Tak wiele Miast wsi zruinowanych z płaczem samych Przodkow naszych Popiełow gdyby Oczy miały mowić Szaltasi te et Tu fecisti Tibi Deos alienos, quia Sua cuiq utilitas Deus. Demus Initium consvetudini meliori.

Zgromadziliśmy się teraz na to mieysce żebyśmy tonącą mi tą Oyczyznę in communi periculo Salwowali, więc czyńmy to nie ementito boni Publici Zelo, Nie uwijaymy w kopercie Dobra Pospolitego, Prywat naszych wszystkie discordiantes animi motus na strone odrzućmy, a tak Saluti Publicae Auxilium non Impedimentum przyniesiemy.

Była w Arce zgoda lubo między tak wielą nieprzyiaznemi Subjektami, Czemu. bo była apprehensya żywa prywatney całego Swiata na ten czas ruiny. Słyszały one Zwierzęta zamknięte płacz y Lamenta Ludzi tonących, Arki się iak kto mogł chwyc prożno bo poźno chwytaiących. Widać było po Wodach gęsto pływaiące trupy dla tego chcąc się Same Salwować dziwnie się z sobą zgadzały. w rodzonych swoich Passyi, Affektow Nie przyiaźni Zapomniały y niechęci.

Czasy u nas nie to dzisiejsze Niechce Odiosam czynić Comparationem, dosyć natym że Jesteśmy tak iak owi o ktorych czytałem, Nihil sciebant quid cum illis deliberaret Fortuna, nihil quid agi deberet, nisi quod omnia pessime agerentur. Juzci prawie wtym naszym Nierządzie nietylko niewiemy quid agitur. In Polonia In Patria ale an Ipsa Patria Instet, Seymy nie Seymami, o tym y mowić wstyd.

Prawo na kamiennych przedtym Tablicach wyryte było bo niema być Woskowe, aby to prędko spłynąć mogło piszemy go ale wyryte. A nasze Prawa folia sine fructu bo iuz radko kto słucha, Dobrze ie ktoś do Paięczyny przyrownał, w ktorey to tylko Muchy małe y drobni komorowie więzną a Bąc y Szerszenie przebiiaią się. Na cosz się przyday Prawo. Inanis Lex quam Servare Populus detractat Le

dwo nie do nas

dwo nie do nas stosuię directe Słowa Pisma S. Nonne vobis Moyses dedit Legem et nemo ex vobis facit Legem.

Więc teraz iakom iuż namienił czas ut demus Initium melioris consvetudini, filium prioris abrumpamus. wszak bona consvetudo ex vere debet, quod mala Instruxit. Teraz czas diligentia tam curativa quam praeservativa naprawić to wszystko, cokolwiek vel amisimus Fortuna vel admisimus Infortuny w Wolnościach y Prawach naszych, Statuendum Salubriter cavendum providenter pamiętaiąc że In rebus Humanis Secula et personae Intereunt, causae et eventus, iidem recurrunt

Nigdy Rzplta do uleczenia chorob swoich nieznaydowała sposobnieyszego czasu, iako gdy sobie relicta libere, et mala sua eloqui & remedia providere mogła. Przewracamy wszystkie Prawa nasze, znaydziemy optimas Legum nostrarum hos Interregnis debere. Znaydziemy że nunquam magis Libertati prospici potest, quam dum sine Rege sumus. Positis tedy aliis curis do tego iak nayprędzey udać się życzyłbym pridie caveamus, ne faciamus quod pigeat postridie

Wprzod iednak czas Elekcyey umowić póki tego nieskonkludujemy errabunt Consilia nostra quia non habebunt quo dirigantur. Jest to rzecz cale rożna dare Consilium. Jeżeli Elekcya aż na Wiosnę będzie albo Jeżeli prędzey, boć Ignoranti quem portum petit nullus suus ventus bonus est, I ten iest fundament na ktorym wszystkie Inne materye budować się będą Bo albo zdać się Rzpltey będzie żeby prętko do Elekcyey przystąpilismy albo nie! Si Primum to choć czasu zachodzi się trzebaby y zaraz około Exorbitancyey, około postanowienia Porządku Elekcyey, przyszłey około umowienia dispositive Pactorum Conventorum ut mala prohibeantur Incipiantur bona. Bo ieżeli to wszystko odkładać będziemy do Elekcyey. To Jam falsus Vates że z tego nic nie będzie ob rationes ktore nieśmiem In Publicum proferre. bo często nieostrożny Spowiednik grzeszyć nauczy.

Czytałem Akta przeszłych Elekcyi y widzę bardzo piękne porządki opisane. ale mnie się zda przydały się nato, iako owa według przypowieści Musztarda po Obiedzie. Opisuie się porządek Elekcyey, a ten do Drukarni przychodzi aż po Elekcyey. Rozumiałbym tedy żeby tu zaraz namowić się o wszystkim y takim albo podobnym Sposobem iako bywał przedtym y prawem obostrzyć. Exorbitancye teraz zaraz poprawić, Pacta Konventa teraz spisać. Quale Regnum et Rempublicam Electo tradiderimus tale relicturus et traditurus est. A tak gdy czas

przyidzie

przyidzie Elekcyey, ktora iest adus privilegiatus na same tylko O bieranie Pana. Insze prawie cessant, albo nierzko ido, Albo de ede kucyey nieprzychodzo. Czego Experyencya tak wiele razy nau czyła.

Gdy mowie czas przyidzie do Elekcyey. Po wysłuchaniu Posłow Iako Vicinorum et Amicorum Principum, tak Kandydatow gdy wszystko będziemy mieli gotowo cokolwiek ad Internam Salutem należy, łacno przyidzie wszystko bo provisis quæ tempus et necessitas monebit, tylko Sama zostanie Nominacya Wygotowac zas to łacno może, byle między nami była spolna Konfidencya. Dividenda negotia destinentur Przes JmPana Marszałka Poselskiego, ex Equestri Ordine, ex Senatu zas przes Xięcia JoMci Prymasa. Iedni do tych, drudzy do Inszych Materyi kto rzy koniis a publico consessu liberis niech tylko szczerze popracuią ad referendum in Publico Congressu To prędko per kas Sessiones choc naytrudnieysze uspokoią się Materye.

Zebyzas niezwłocznie po naszemu do Iutra pilności negotia Reipeæ odprawowac mogły Zmiałbym WW Panow upraszac Iakoy oto zebysmy Publiczne Sessye rano odprawowali vg o Dziewiętey praecise do pierwszey dla tym prętszego dokonczenia.

Poniewaz zdanie moie iest zgadzaiące się z Wielą Wowodztw y ziem Instrukcyami zeby się Elekcya mogła przed zimo odprawic może być że in tanta Luce alium Anguli vident Solem Ia deprecor contrarium Sentientes et magis pro Interesse Oyczyzny eligo zebysmy upadły całe koniecznie dzwigaiące oczywiste ex tardidate niebespieczenstwo evitare mogli wszak wolno kazdemu pro Suo Genio Loqui pro voto Sentire.

Non Indecorum tedy puto, choćbysię y Inaczey zdało Iczpręy necvanitatis famam metuo poniewaz z Wielu IchMciom taksię zda, ile ze censeo non pugno zebym zas niezdał się bez mocy mowic ktore ad persvadendum faciunt non ad extorquendum krotko to namieniam, ktore non persvaserunt Sed convicerunt y mnie Samego ad id Consilij dandum ale salvo Sensu meliori wPanow, Wszystkie Panstwa taksię rządzą iako ię Wola Bozka et Suprema illa ktorey niekt się sprzeciwic niemoze, prowadzi dispositio. Niewspominam Absoluta Dominia ktorych prae Sumptivi Heredes rowno z Iezykiem Imperia biorą. O naszey Polszcze mowie, że naszą Rzeczpltą Pan Bog ex tribus Ordinibus złozoną miec chciał, y od dawnego tak czasu mirabiliter y miraculose bo przy naszym nierządzie konserwuie. Tocięgo niewest wola abysmy bez Pana Sine primo Ordine

byli

byli ieżeli fatiscente Oyczyzny spes et attritam oney dźwignąć chcemy fortunę. Non dormit secure Regnum nisi Principes excubent. Kiedy niemamy Pana ta ani externae Securitati tak iakoby należało providere ani Internae niemogą.

Externa Securitas zawisła na Woynie albo na Pokoiu cum vicinis mamy teraz Woynę poieliśmy Tatarzy na ktory nas niechce pusci, per experientiam patuit. non bene stare Belli rationes, nisi cum uni reddantur et periclitari omnes ubi plures Regere quam obsequi cupiant.

Jako daley Woynę cum fructu prosequi w tym ciężkości strażney wydawania Podatkow, do czego Domina Paupertas nay bardziey pomaga, y w tym nieporządku niewiemy ieżeli potrafiemy tak y skończyć, sposobu niemasz poko Pana niemamy. Sine quo nihil ad spectati geri tot ingentibus damnis przeszłych Wiekow Rzptta sensit. A zatym ieżeli niechcemy bydź et foris inglorii et Domi inutiles pospieszyć nam trzeba prevalente iam Tranquillitatem do to Publicam. żeby Pan o tym myślił, radził, zabiegał, Quod multi curant nemo curat, chyba żebyśmy chcieli cudzych periculorum inconsulte chwycić się remedia si non intelligant.

Zabieży się temu wszystkiemu ubi idoneum Electio nostra invenerit, gdyby koronowany Pan mogł bydź na Wiosnę. Wziołby media prędsię et cogitationes Odwalenia kamienia Lapis offensionis, finis podobno et fructus tak kosztowney Woyny z ktorego uti ex equo Troiano tak częste pokazuią się Hostilitates niezkodziłby więcey Oyczyznie ze chciałby dla Pozyskania sobie affectu ab intra, reputacyey, abo extra dokazać czego dobrego z tamtey strony myśląc y o innych sciagach, ktore iako głaskać tak przeciwko nim gotowemi zawsze bydź potrzeba.

Conservaretur przes te accelleratią Securitas externa kiedy by ustały konkurrencye. oto nasze iabłko ieżeli pokoy stanie do czego blisko in Christianitate, szczyście w tey Materyey niechce y radbym żebym niemowiąc dał do wyrozumienia to do czego iasney oczywiste ą apparencye, zgoła ieżeli woyney sobie życzymy per omnia Elekcya, si salvam Rempublicam volumus spieszyć trzeba w podobnych okazyach actio in celeritate consistit, assequimur omnia si properamus si cunctamur obawiąc się ne amittamus optimum.

Interea Securitas [illegible] conservaretur. bo oprocz tego utilitatis specie [illegible] Candidati im dłużey o nich myślić będzie, Sprawiedliwością swią Krolestwa. Ale zabawy wciernie zdrowie słabe S. P. Krola Imć niepozwalały często iakoby vacare. Judiciis tak wiele iest Spraw ktore in deliberatione

Tak.

tak wiele ktore obtogiem leżą disjudicandæ. Czemu przyszły De
gnans iezeli takiego obierzemy żeby się szczerze aplikowat ad offi
cium suum prętko mederi może. Trybunały Sądy otworzyćsię
Wakanse tak długo cum magno præjudicio etiam sprawie
dliwosci zatrzymane, cedent Zasłużonym. Woysku prętża Ja
tysfakcya stanie się ktorego usiungi by koniecznie potrzeba,
albo lepiey go mniey mieć a pewnego, a niżeli więcey a Na
papierze tylko ktore postarkemu realney Zapłaty upominać
się będzie.

Zgołać mowić muszę tam libere quam Vere że mille sunt
commoda prętkiey Elekcyey a iesz cze więcey Incommodorum
z pozniey szey. ktore uprzedzić trzeba, bo y o Związku coś mo
wić poczynaią non ut desiderant tanta mala, sed ne nos e
tiam obruant. Prętko salwować nas może a conspectu malorum
quæ nostra tot per annos videt ætas uwolnić może publi
cam expectationem skutkiem uiszczyć y ukontentować kie
dy evenient quæ eventura obtantur. Zkonfundujemy opacz
ne o nas Externorum opinie, że się niezgadzamy kiedy po
kazemy że Optimi cito conveniunt.

Im dłużey Pana niemasz etiam w Prywatnym Domu
tym większy nieporządek, tym większy kłopot. gdy powroci.
Czemuż y my niemamy się zastrzec de Regnatura y popisać
tym że prętko, nietak iako owi źli dozorcy nasi, ktorzy sobie
Pana nigdy życzyć y widzieć niepragną. Czemu mowię przystą
pić prętko niemamy do Obrania tego Pana, ktorego nam P.
Bog destynował. Nasze y Jego Inter spem Andiam osadzaią
fortune. Im dłużey siedzie Bogata w Domu trzymaią Jar
ke, tym więcey odzywa się Prozby. Często bywa że ta ktora się
długo wybiera na naygorszego trafia y Omyśle dostaie.

Dogodziemy accellerando Potrzebom Rzeptey, Czasom Nie
bespiecznym Expectationi Publicæ. kiedy długo bez Pana bez
Obrony bez skuteczney Sprawiedliwosci niebędziemy. Oczym
dobrze nasz ktesiłowy Hystoryk mowi Tædiosum sine Rege
vivere dum In libero Populo apud Potentiores Libertas In
Licentiam absente supremo Rectore amat degenerare.

Prowadzi nas do tego Miłość Oyczyzny quæ diu Vidua sine
sponso bydź niemoże, secura. Według tegoż kochaiącego Oyczy
znę Senatora Stoto, Circumsepta est Respublica Varijs genti
bus cum rapaci manu. paratis. Datur ocasio Universis
absente Pastore Populi, Populi desolatum gregem opprimen
de quivel.

di qui vel Libertati ejus Invident vel Imperium affectant Wywo:
dziontam szeroko graves In vicinia Potentias Liberis Popu
lis Inimicas. I konkluduię non posse Regimen diu Subsiste
re Sine Rectore nec praesentia periculorum remedia habe
ri absente Medico utili & proficuo.

Azatym kto kolwiek to prudenter uważyc może y że
chce, zgodzić się y znim y zemną tardum non debere Con
silium directis In rebus. Gdy na Głowie schodzi Członki Rze
bieią. y ustaią, Sprawy y trudnosci Rzptey krola Głowy po
trzebuią. bez ktorey Corpus aegre movetur y wigoru żadnego
miec nie może. W teraznieyszey Okazyey wsztesmy Iako Ci
ktorzy żegluią, radziby iak nay pręcey do Porthu quibus tar
di venti et omnis pigra Velocitas. Daię nam Bog czas że
dotyd za Iego Łaską a za pilnym Staraniem JchMciow PP. He
tmanow utriusq Gentis spokoynie na Granicach Zostaiemy.
ktorym z miejsca mego uniżone oddaie dzięki. Gloria In po
steritate et grata memoria rependet Zelum IchMciow et
amorem Patriae nadgrodzi. Daię nam mowie Bog czas
więc pamiętaymy na to cui tempus est tempus non ex
pectet.

Wiemy y podobno znamy tych co konkurruią Iuż się ten U
rodził ktorego nam Bog destynował. Więc haud diu procras
tinandum ne aut diu Ignorare videamur. quem eligere
aut Concordes fieri ut Eligamus. Owszem trzeba niezobli
gowac tego komu ten Honor ma cedere. Bis dat Benefi
cium qui dat Celeriter. Ile że iest wczym z Łaski Bozey wy
brac Non sceptro digni non huic Viduae desunt Proci

Uchron Boze o ktorą etiam vivente Principe nietrudno Inkur
syey Poganskich zwyczaynych Sanguinem Dusz zgubionych
de manu nostra requiret Deus, gdybysmy odkładali. Bo temu
zabieżyc et Authoritate et Libertate łatwiey Pan może. A
mittuntur multa tarditate quam res nostrae. Iezeli kiedy to
teraz nay bardziey non ferunt momenta Reipcae gravia y
owszem bespiecznie nulla Invidiae formidine rzeke, Si hanc
rem sero fecerimus Omnia Opera Sero faciemus. bo zawsze
oblatae Occasionis propera Vicinitas nutantes to na te to na
owe strone Iako In varietate Liberi Populi bydz musi widząc a
nimos, poty mysli o nas a podobno y przeciwko nam będzie, pu
ko sobie dobrze nieporadziemy.

Nacoż tedy mala accersere ktore nas et vincere et obruere
mogą. Iuz ci napisany iest w Niebie, ktory na tym Tronie Sie

dziec

dzie bedzie ktory Liberæ Genti conjunctim cum Ordynibus Jura dabit. Czemusz renitere chcemy Woli Bozey, y to differre dobrowolnie, co ab æterno constituit Deus. Uwazyc y to ze przez te kilka Miesiecy Summa Injuria Rzpltey bedzie, bo kto tu na długi czas, rezydowac moze, Obron Boze zeby sobie Woysko licencius nie postompito kiedy Elekcyą azna wiosne przedłuzemy.

Prawda ze się zda niedaleki bydz czas y na Wiosne ale pamietam na to ze videor parum esse nostrum si perdamus Tempus gdyby się obowzac nietrzeba, ne nos ipso perdamq in Tempore kiedy scaiq Audaci et potenti ad perversa Consilia damy tryzztu kiedy zewszad Niebespieczenstwa nisi provideanq.

Obicią ze czas krotki juz to Zbrez zimna nastempuią Campą Electoralis byłby niewygodny, Konwokacya się nierychto skonczy Jezeli się dobrze skonczy ma, Juz praeliminaria na Seym Electionis nim wyidą. Mosty Stopy et alia præparamenta wygotowac sie juz niebędą mogły.

Brevibus grato quod Sentio quod y plures alios mecum Sentire Scio Odpowiadam: Co O czasie, iest go dosyc byle go natych Materyach perquas dum tacitum Tempus abire solet, a często darmo nietrawili, Incæpta non relinquamq relicta non repetamq to go bedzie dosyc. Jedna sie materya zacznie, nie puszczay: myz iey az sie skonczy bo albo na nię konsens stanie to mieią pro conclusa, albo nie! to wiedzą ze evinci niemoze per rationes Status et Libertatis vetandi To iey dac Pokoy. ani więcey Lazarum non suscitare. Dobrze zgoła ktos nam powiedział Si me noluens per devia ducere, celerius ad id perveniam, quo tendo. Bylesmy tylko prosse do tego co teraz naybardziey pro conservatione Universi expedit mowili, bylesmy chcieli agere Consilia non trahere. bylesmy się chcieli applikowac wszyscy do tego, co iest z dobrem Oyczyzny, bylesmy mieli społną konfidencyą y doskonałą. To konwokacya ta juz nie tak iako przed Elekcyą Stefanowską, bo ta tylko dzien Jeden trwała ale we trzech naydaley niedzielach skonczyc się moze. a dobrze y porządnie providebunt uti providere omnia debent, cokolwiek do Elekcyey potrzebnego nalezy.

A tak kiedy wszytkie Materye teraz umowione bedą mogłaby się ad Initium 9bris zaczowszy circa festum S. Martini skonczyc Elekcya (Boc to nie iest Prawo zeby trzese Niedziel trwała, owszem są præjudicata ze tylko trzy) In Decembris Initio kon się Jeszcze pozywi y lepiey. Pospolite Ruszenie łatwiey bedzie sprowadzone. niz na Wiosne zaraz siana są y

Zboza tansze

Zboza tansze. a commoditas większa. Wszak y Chocimska w ten dzień była a jeszcze lepiey tego Roku bo mieliśmy Lato mokre, Nadzieia w Bogu co nam Astrologowie Obiecuią będzie Jesień długo piękna a choć też troche Zimna ucierpieć, Zagrzać nas powinien Zelus pro Publicum. Lepiey przez Tydzień niewczasu Zażyć a na długi czas Commoditatem Publico Bono providere.

Srodkiem naszym Bimestre Interregnum. Prawie habebat dawne zwyczaie In pretio esse deberent, quorum Certitudinem non opinio, sed experientia subscripsit.

Elekcya Stefanowska była złożona d. 4ta 9bris Elekcya Władysławowska stanęła 8. 9bris, Elekcya Kazimirzowska Skończyła się d. 17. 9bris Czemuż y my niemożemy pokazać Securiore ætati że Salo cunctas Amore Patriæ terrores curaskładziemy, tak y niewczasy dla Oyczyzny chętnie sobie podięc Życzemy. Ale że nie tak iest res operosa Volentibus.

Jeżeli Most Szopa tak prętko nie będzie mogły Może ye lubo wiadoma każdemu et exemplaris we wszytkiem JmWPP Podskarbich activitas w to może potrafić. A choćby się też y wozić przez Wiste byle do Portu Szczęśliwego zawinąć, wszak et Ventus dum directus non est, obtat obliquus.

Co Szope Elekcya Henryka, Stefana Zygmunta, pod Namiotami odprawowała się O Stefanowskiey mowi Historyk erat tempus anni alienum, et tractandis Consilijs sub Dio et Papilionibus Ineptum. Do tego ktoby się intemperiem Cæli obawiał ledwoby Ow Stary Democles nierzekł. Vide ne dum Cælum consideras & times, terram amittas

W ostatku czemużby wszelkie Insze Materye do Elekcyi należące niemiały się w kościele odprawiać, a w sam dzień Nominacyey naznaczony In Campo Electorali more majorum Comparemus. Admittuntur quidam mala minora, ut propellantur Majora. Quolibet Statio tempestatem fugientibus pro portu habenda est. Rozumieiąc y przyznawaiąc bydzto legitimum. (słowa to są Prawa naszego) Co się pro Salute Reipicæ dzieie, ktora sama y Ludziom y czasom rozkazuie

Więc abyśmy Jako Konfederacya Jędrzejowska Sonat przykładem. Srodkowo naszych Wolnosc y Swobody nasze a nay większe, ktora iest srodkiem wszystkich y wszelkich Swobod naszych wolne Obranie Pana. In tanta Zostaiące temporis egestate, utrinque mali. Chciey my tylko accellerare y Applikowawszy się wszyscy Maledictus qui facit Opus Suum & Domum negligenter. A mam Nadzieie w Bogu. że per Gratiam ejus adjuvantem

do

do ukontentowania naszego opus suum agent data. Caeterum powiedziawszy to co mię coram Deo zdało to oczywiście widzę plura quae terrent kiedy zwłeczemy, quam quae praement jeśli pośpieszemy.

Inquantum zaś bracey zdaie się będzie Rzptey całey, ja pewnie pamiętaiąc na słowa Apostoła. Servum Domini oportet esse docibilem, sensum meum upornie bronić niebędę. wiedząc że nietylko te rady dobre bywaią które aprobantur et vincunt. ale y te które improbantur byle się Wiara y Miłość pokazała ku Oyczyznie. Ea protuli quae meliora credo Gotów y daley sitempus et ocasio feret racyami inszemi jeszcze oprocz namienionych o tym podyspütowac. A tak o czasie Elekcyey pro sensu meo powiedziawszy do inszych Punktow Propozycyey przystępuię, et quod in mentem venit pro emolumento Reipublicae krotko namienię. ad trutinam WWPanow.

Woysku zasłuza de necessitate powinna być zapłacona, w tych niebespieczeństwach które nas wndy otaczaią. Amanda miles et emenda. Ale iako o tym in hac egestate nostra pomyśli? Jeszcze stare podatki niewydane, y cudowna iakas wszędzie renitencya w wydawaniu onych, a trzeba o nich myślić. Tak wieleśmy winni a tekeśmy ubodzy y Poddani nasi. Rzecz przecie niepodobna aby tak wiele wypłacić. I chociażbyśmy tu ad proportionem zasług podatki postanowili obawiaiąc się aby tak znowu iako był przedtym. Rei non bona consvetudo pessima, niebył zawod.

Pochodźmy koło tego na tey konwokacyey, aby ieśli iaki być ma równy na całą Polskę, na ubogich Ludzi Poddanych naszych postanowiwszy podatek, na samych siebie na Luxum nostrum nie obrocili. Non desunt nec deerunt media iakobyśmy z tych długów wynisc mogli

Rozumiałbym tedy y suppplikuię oto aby każdy nad sobą Przymas y nato osobliwie radzył złożyć sessyą na ktorey prespice de medijs ubogich Ludzi o zatkaniu tak wielkich długów mowic się mogło ad Referendum Rzptey, semotis arbitris. Przypomniałem sobie Krola Kaziemirza votum Lwowskie publicznie w kościele in extremis Oyczyzny periculis że na ubogich Ludzi składać podatkow niemiano ktore jeduże uczynione, zaraz Pan Bog pobłogosławił, y suspirijs pewnie ubogiego Poddanstwa debetur. quod non fuerimus do czego było blisko. na tenczas consumpti. Jeżeli simile de super życzemy sobie Benedictionem torby. uczynić potrzeba, bo padaią na ziemię ubogich Łzy, a z ziemie do Nieba wołaią. et vindictam extorquent. Milczy język ale oczy mowią.

oczy mowią a z nich wychodzą grandia pondera Vocis do W. Zu
sprawiedliwości Bozkiey. bo są Jako Wapory ktore podnoszą się od
ziemie ale Super In Nubes Ingrescunt In fulgura, cuduntur,
Inflamina przeciwko tak ciężkim Aggrawaiącym Obozstych
bo się wszędzie Mocnieyszi ochraniaią ascendit Clamor ad De
um, Dałbyż tedy Bog abyśmy postąpić sobie mogli przy
kładem Owego Egypskiego krola, ktory kościoły Rożnym
Bogom wystawił pisząc na nich sine Subditorum Sum
ptu, hæc ædificavi. A nie przykładem onych ktorzy Cyre
neyczyka do dźwigania krzyża przynaglali. Bo cżyten Ja
koy nasi Poddani był także ze wsi, Venientem de Villa.

Na Artylleryą na Opatrzenie Fortec, Kozakow utrzyma
nie, doczytawszy się w Historyey naszey ad Casum præsentem
quarta Pars redituum Regiæ Mensæ In Stipendium Militi
bus concessa, Ponieważ kie et nunc koniecznie potrzeba a zkąd
Inąd non est modus dostania tego kosztu, Czwartą Częsc
z Ekonomij krolewskiey tożył życzyłbym na to, wszak et
in Volumine Legum doczytamy się tego, że tak bywało. A
choćby przyszło mieliśmy krola, tedy rozumiem że Nieciężko
będzie tey porcyi pierwszego Rodu Commodo et necessita
ti Reipcæ ustąpić.

O Porządku Elekcyey o Exorbitancyach Iużem mowił.
y przypominam że za rzecz naypotrzebnieyszą rozumiem
aby dividendo Negocia między rożnych Deputacyi kilka
naznaczonych było. Do Exorbitancyi, do Spisania Pacto
rum Conventorum, do Porządkow Elekcyey, do Sposobu
Podatkowania do Traktowania z Woyskiem. Bo tak kła
de że Jmć Pp. Posłowie Woyskowi maią komissyą z Woys-
kiem do upomnienia się Jak considerata egestate reffle
xyą uczyniwszy na Małą Liczbę Woyska ktora In Opere
belli bywała, non stricte ale discrete Jako z Matką Oyczy
zną rachowaćsię będą.

Jezeliby zas niemieli Plenipotencyey to trzeba Visita
to to iest more postać do Woyska, a łacno to bydz może

bo że

bosię w kupie teraz znaydzie y z nim konkludować de quanto Sitasmy winni, ale y Sitom płacić powinni. O tym rozmo wić się trzeba Inter Partes, nie tylko dla tego żebyśmy pro porcyą wzieli Zapłaty ale żeby też et Regnans wcześnie się reflektował Jaką też Summą na Zapłatę Woysku In digentiam nostram Sublevare zechce. bo przy Inszych Za kcieniach na Tron nasz taka Liberalitas non postremo loco kłaść się powinna. wcześnie tylko wiedzieć, ostrożnie wierzać et mature providere należy. Co rozumiem mówię, żeby loco ostentato et nudo promissario które często zawodzą niechcie liśmy się uwodzić, po wpodobnych Oferyach plus offertur quam affero. Uczynmy Prawo Sub rigore żeby nikt In priva tum niebrał, a co ma dividere Inter plures Publico cedat, bo się tak każdemu dostanie kiedy cośmy za Poddanych założyli wy liczona a futuro Regnante In Publicum offerta. In communi nam nagrodzi.

Życzyłbym tego żebyśmy konwokacyą teraznieyszey czas założyli et tanquam trabuli clavo przybili non plus ultra bo tak wiedzą determinatum tempus. tracić go nadaremnie niebędziemy. próżnować niezechcemy. Tempus et Tempestatum tacitum ambulat. Brać nadaremno czas jest grzech tak cię żki że communi Sententia et decisione Theologica ad resti tutionem tenetur, który u każdego tacita Subtractione transit. Restytucya zaś trudna, Satysfakcya niepodobna. Quod ipse non videmus ipse cognoscimus. Cokolwiek zaś kosztu tożemy czas każdy swoy opuści ex lucro cessante, damno emergente kaz demu nadgrodzić trzeba który Artem difficultatis nauczy wszystkie Inszemi Materyami tamuie Rzecz pospoli tą.

Żebym zaś o czasu Stracie mówiąc samego daremnie niebrał, mową moią factum arguerem, et arguendo face rem, od których daiące Insze Materye, na ten czas gdy ex Ordine traktować się będą. Każę pokorną Supplikę do Majestatu Boskiego którą po całey Dyecezyey ingeminare kazałem aby Bóg mocny zmiłował się nad nami. Każę wyrażona

Kędyż wyrażoną Prozbę Uczoną do Xcia JMci Kardynała Prymasa aby iako zaczął Regem non sollicitudinem Regis abesse y dáley pokazał. Do WW. Panow zaś wszystkich Rekurs w tym czynie, abyście Memores Chwały Bozkiey Wolnosci y Dobra Pospolitego, w Zgodzie y Miłosci Braterskiey procedere w Radach chcieli teraznieyszych Jezeli chcemy y chciec koniecznie ex Amore Patriæ potrzeba ut Reliquiæ Israel nostri salvæ fiant et Integræ.

Mowa Ablegata Moskiewskiego do Senatu na Konwokacyey pod czas Interregnum

Szczęśliwie zaczęta Konwokacya J. Wnych Jey Rzptey Panow Moich wielce MciPanow pod Prymacyalną Dyrekcyą Jaśnie Oświec: Mci Xiędze Kardynale Arcybiskupie Gnieznienski Prymasie Koronny y W.X.L. Od ktorey Konwokacyey nietylko wielkie Osierociałey bez Oyca Oyczyznie rodzą się pociechy Ale całemu swiatu Chrześciańskiemu tym pewnieysze pomnożenie Chwały Bozey tym większe pospolitego szczęścia rosną nadzieie Im więcey Uraz prywatnych dla Boga dla Miłosci Oyczyzny darowawszy Publiczne z Niekim z Budowaniem Całey Europy Zaczynacie Rady.

Winszuię Ja tey Szczęśliwosci Imieniem Przeswietnieyszego Cara JoMci Monarchy Moskiewskiego Pana mego Miłosciwego ktory Za Sporządzeniem Bozkim Jako życzliwy Konfederat poprzysiężoną dotrzymanie Paktow Te Nayiasnieyszą Rzeczpospolitą z Poczty Sobotniey nowemi ubezpiecza A Oraz Jasnie W. WW. Panow tey Szczęśliwosci liczniemi Aplauduię Tryumfami. Bo iako szczery Kolligat Przeswietnieyszy Monarcha nieprzyiaznego nic dla wzaiemnego pożałowania nie taj, Tak co iest szczęśliwego dla Pociechy całego Chrześcianstwa Jako nayprędzey do Wiadomosci podaię Szczerze dla Boga woiuiącey Ufaiący w Bogu

Rzeczy

Nayprzeswietleyszy Monarcha w Nieodmienney Nayiaś=
nieyszych kolligatow pokładaiąc Nadzieię Miłosci, Zycie y
Zdrowie swoie za Boski Honor za Całosc y Dobro Pospoli
te y za dostoyne Całey Ewropy Szczęscie wielkie ważąc
niebespieczeństwa Tryumfalnemi do Potempienia Nieprzy
iaciela temi Sukcessami Animuie Iasnie Wielm. Panow,
y zachęca. Sam na Morzu wdaiący się na Oczywiste smier
ci skoputy y na Ziemi między Marsowemi ogniami
woienne odprawuiąc gonitwy. Krotko mowiąc Nie iako
Monarcha, ale rowny Zołnierz wpadaiąc na Okręty często
bliższy zguby niz Zwycięztwa odwagą Stateczną Męstwem
wrodzonym Dwanascie Okrętow procz Innych Dwanas
cie, ktore Zaporowscy kozacy wzieli Iedne z Woiennemi
na Sukkurs Ozowi Ammunicyami Działami Grana
tami, Bombami Prochami ołowiami, poraziwszy Nie
przyiaciela odebrał, Drugie nagotowane na Zachęcenie
Zołnierzowi Oblężonemu z Suknemi gotowemi Barwami
pieniędzmi, wprzod wybiwszy y potempiwszy Nieprzy
iaciela zabrał

Inne ktorych wiedzo było dla Wielkiey straty Ode
brac, z Roznemi Supplementami pozatapiał. Czaiek zas
dla wielkosci z ktorych dosc y Ludzi y Ammunicyi na
brał niewspominamy. Tylko to o czym moia mowa
teraz Opowiedam Iako Nayprzeswietleyszy Monarcha
szczęsliwe z Nieprzyiaciela krzyża S. pod Ozowem y w O
zowie odniosł Zwycięztwo.

Niedosyc że na Morzu pracuiące dwoiakie Iedney
głowy dzielił Starania tu Miłry pod Wały pozadza
iąc Tam w Morze Ludzi ordynuiąc Tu nad Fortecą
ustawiczne Mysli trzymaiąc Tak Oko pilne maiąc na
Nieprzyiaciela ktorego nieraz po pięc po trzy poseł
po Dziesięc Tysięcy na Odsiecz przychodzącego napowad
walił.

walił. Mocno sedy kilkanascie razy z Nieprzyiacielem się Nasze wa
ły y Fosy w ktorych naywięksżą Nieprzyiaciel pokładał na
dzieię Szturmem wziął, y dnia 27. Julij do attakowa
nia Naymocnieyszey Wieży przystąpiwszy, w Oney Nieprzy
iaciela wybił, wyciął y wszelkie Armaty te ktore tam by
ły nabywszy, Onemiż Basztę obarmowawszy nazaiutrz do
samego Fortecy Muru co tylko szturmować miał, azwywie
sza Nieprzyiaciel Chorągwie y dwoch Basrow przysłał do Het
mana nad Woyskiem Generalissimum z Miasta prosząc
go, o Miłosierdzie y poddaiąc się dobrowolnie. Itak daro
wawszy Onych Zyciem y zdrowiem wzieli Fortecę szczęśliwie
Die 28. Julij

Teraz Nayiasnieysza Monarchia wasza Polska doznaiąc
skuteczney y szczęśliwey Przeswietleyszego Monarchy mego
przeciwko Nieprzyiacielowi krzyża Swiętego, y poprzysiężonę
Monarchom Miłosci smiele zaszczyt dającemu. Monarsze do
konać Nieprzyiaciela dopomoże

Produkuię on Chorągwię krzyża Swiętego y onym Iako pra
wdziwy Piotr kluczem otwiera Portę, do utraconego y
obiecanego Chrzescianskiemu Narodowi Ieruzalem, w ktorym
to Chrystus Pan Nasz krol na Tronie krzyżowym Tryumfował. I
dziś prosto zabieraiąc Przeswietleyszy Monarcha do Tatar
skiego krymu gosciniec.

A do Inszych kolligatow. Iako to do Nayiasnieysze
go Cesarza JeMci Chrzescianskiego Rzymskiego. List przyt
kie posłał. aby się ugruntował w Dalszym Woyny Sukcesie
posłał także Ipusne Pisanie do Rzeczypospolitey Wene
kiey aby iedną dawszy sobie konfederaciey Hasło, na te
Zartoczną krwie Chrzescianskiey y przerażaiącą Nasze Oyczy
zne Bestyą razem bespiecznie uderzył. Ciebie wszem Nay
iasnieysza Monarchya Polska według powinnos
ci Chrzesciaskiey y Paktow poprzysiężonych y wzywa

y Zgda

y zgoda, abys tę Drogę ktorą Nayiaśnieyszy Alexander Polski s Pamięci Krol. Jan III. przez Budziaki do Konstantynopo la torował, raczyła dzielnym pospieszyc Skutkiem. gdzie by teraz iako przystoi za krzyz Swięty złozywszy się Presię tne JchMciow Panow Hetmanow Koronnych krzyze takze presurretne zgodnie na Porazenie nieprzyiaciol Jednoczyc by się JchMcow PP. Wodzow W.X. Litewskiego straty y mierze nieomylna rzecz zeby niezwyciężona co przed Wiedniem by ta Waleczna Ręka y Oyczyzne swoie odzyskała y więcey Prowincyi zasięgnowszy Samaby Bogatą Arabię swobodne mu mogła podbic Polskiemu Orłowi Teraz dobre Herbo wnym dosom wypowac stac Nieprzyiaciela podacię zni wo, kiedy krzyz Panski tryumfuie.

Teraz czas z krzyzem Swiętym zbroynym isc Rogom, De ptac Machometana, y nowemi Wschodnych Panstw zapomnia wszy Smolenskich Szorgcie de Tytułami Teraz Szlachetnym Podkowom czas Nachylonego y tył podaiącego tłumic Pogań na, y tam swoię moc y władzę rozszerzac, gdzie tylko Pol ska zayśc y postąpic nay daley moze.

Czego z Presświetleyszego Monarchy Cara JeMci Pana naszego Miłosciwego affektu Winszuie y zycze, y Sam z Osoby moiey Ablegackiey Nayiaśnieyszey Rzeczypos polity z serca zycze y zyczam. A na dokument tego Af fektu Szczeryego Presświetleyszego Cara JeMci Pana Me go Miłosciwego te Hramote do Przymuiących W.Xięcy Mci Pana y Dobrodzieja oddaię Ręku.

Respons JmPana Marszałka Poselskiego JmPanom Posłom Posłusznego cesrsk Woyska Koronnego.

A coz moze bydz Poządanszego wtym beskolesnie

naszym

naszym. Co gruntowniejszego utrwaiącey Ingenti Sanguine Woynie. Co bezpiecznieyszego w osieroconych radach iako obsequio Woyska swego bydz assekurowanemi. Toborsiem tyl ko sq w założeyin razie bases wolnych Rad Narodow naszych w Domu zgoda, a od Zołnierza przy Granicach zasłona wedle Herburta, In armata quippe militia defensio Regni dependet. Ocie Izba Poselska iako Stawa Narodu tego chwalebnie Szablą Ichmość Panow rozgłoszona, iako choc przy dorywczych Caseriach stangt non rarus ad signa miles, Wyznawamy nieporownaną koło Dobra Pospolitego Jelmość Panow Hetmanow applikacyą ktorzy Wielkiemi Akcyami swemi nayprzednieyszych przechodzą Woiennikow et si magnorum facta Virorum iungantur in unum excellunt numero.

Wznasiemy że od tego Ichmość Panowie Stawanie Woyska ktore daną swey Oyczyznie do trzymuie Wiarę ktore zastaniało y zastaniac ma Granicę Państwa tego, a zatym za naypierwszy Cel obrad naszych bierzemy y z tąd się nie rozjedziemy, poki niezbmyslemi. quas merces è mentis quas rura dabuntur.

RESPONS tegoż P. Marszałka Poslom Woyskowym W. X. Litewskiego

To iaki iest iedyna chęć to uniwersalne Państwa tego Desiderium styszeć iako woyska swoie pełniące imperia Ducum assekuruiące nas w Radach, a Granice w Bezpieczeństwie. Znayduie Izba Poselska nasza to wszystko Woysko W. X. L. czego tylko w tym razie Oyczyzna potrzebuie znayduie przeciwrone Granic obrońce y Posłuszne Rycerstwo znayduie zywych Scypionow a oraz torquata nomina Legum wielkich Akcyami

kich akcyami nieprzetamanych Radami Wodzow
iakoby his affictis Szczęscy rebus Servator desuper.

Dziękuie tedy Izba nasza Ichmsciow Panom Hetmanom że się w każdey Okazyey niezasługuią in Publicum eos si Bella vocabunt Duces erunt, si Repositis toga gestiret armis. Dziękuie y Całemu Rycerstwu że swey Oyczyznie dotrzymuie wiary a wtenczas nay chwalebniey, kiedy iy nay potrzebniey a zatym starać się usilnie będzie aby przed zakonczeniem Obrad teraznieyszych wynaleść mogła proferat ex Sangvis quorse post Bella Senectus.

RESPONS Xcia Imci KARDINAŁA Postom Litt. Woyska w Senacie dany. xi. 7bris. 1696. Ao.

Ktoż niewidzi zasług prace y ochoty Rycerstwa WXL. Cuis non compatitur że in Laude dotąd znowu ac estimatione non in satisfactione ac præmio zostaie ale że to Calamitates Publicæ influxus przeszkodą ktory niepozwalał dotąd etiam benefacere servatum to felicitati moderni consilii. A iako Przeswietny Senat magni estimat ktorom dawnieyszych zasług modernam pod ten czas Ichmsciow Panow Wodzow vigilantiam. Tak majori cura incumbet Zołdzie całego Woyska ktoremu wszelką ofiaruiąc ochotę integram przeciwko sobie Oswieciatey Oyczyznie fidem ac conscientiam zaleca usilnie.

RESPONS Pana Marszałka Poselskiego Postom Woyska Koronn z Konfederowanego.

Niepodobna aby w tak cięzkim razie Oyczyzny bez żalu przyiąc miała Izba Poselska doniesione przez Wmsciow Panow wzruszenie Woyska Koronnego bo zostaiąc aktualiter w Woynie wrzeże non dum defuit hostis a coż potym było cognatas uzbraiać acies y na się verbere manus. Nie bez żalu mowię bo ztąd gdzie Braci naszych liczemy spodziewać się przychodzi monstrosos partus suisq matrem Contemnit Infans

A lei

Ale Wm Panowie pokazuiecie Instrumentem swoim że Konciunktiurom swoim za Cel bierzecie Państwa tego zaszczyt. y to tylko co należy zastużone mu Woysku prosicie sint praemia Iessis.

Bierzemy w pilną refflexyą przeczytaną Instrukcyą Wm ci Panow iakoby się naylepiey akkommodować przytozy Izba Poselska starania swego aby te tak żadliwe animusze na wschodnią raczey bardziey obrócić dumę, nienatych którzy znamy się żesmy winni y pewnie gotuiemy zapłatę,

Poset Litewski Postowi Koronnemu Pewnemu zdrowia y Lepszey Polityki życzy.

Znać to notorie po WmPanu zes Ethiki to iest Philosophiey Polityczney niesłuchał ani czytał kiedy Regulas Prudentiae et modestiae żle Postowi na Iezdzey w Pokoiu Krolowey Iey mości podeptałes bo iezeli w domu Szlacheckim rownym sobie, gdyby się na Loszku w drugim albo Panienskim chciał roztożyć, Coż w Krolewskim ktore Sacrarium vrctorii nazywa się.

Polityczniey szy zaiste ow był mizerak co w gnoiu Leżący na te słowa iedney pobożney Krolowy z politowania pauper ubiq iacet, mowiącey odpowiedział. In Thalamis Regina tuis hac nocte iacerem si foret hoc verum, pauper ubiq iacet.

Jesli tedy nieomylna to prawda że gravitas offensae sumitur a maiore vel minori dignitate offensi iakoż dlatego Theologowie infinitum peccatum bydz mienią że ten ktorego obrażamy Bog nasz iest infinitus Toć y w ludzkich urazach większa enormitas iest tey że rzeczy dawney postanowiona przeciwko godnieyszey niż podleyszey Osobie więcze w Krolewskim Stanie iest vicaria DEI Potestas. Tos Bracie szlu

wprzody

uprzedy Bogu nieprawo Druga że każda akcya re:
spicit agentem y także iako pozor sukienki bierze
dignitate agentis tak y szkaradność.

Naprzykład gdybyś WmPan niemaiąc na so:
bie tego Charakteru Poselstwa, a podobnym sposo:
bem obżarłszy się (: iako teraz :) ukazał tumulentus
ac tumultuanius w Pokoiu Krolewskim y tam się
chciał rozkoszować z nowieyszą przyznam się akcya
WmPana bydź by mogła ale żeś to uczynił in veste
Legati że tak godnego y wielkiego Wdztwa Sendomir:
skiego zmazałeś tą sukienkę y cale dekolorowałeś
ktorą trzeba będzie iezeli nieozdobniey przynaymniey
niewpłamach wrocić się na Placu relacyinego Seymi:
ku iako pożyczaną do czasu oddawać tanquam ar:
bitro Staropolskiey Polityki, do ktorey po rozum
Polityczny przenosimy uczynił, ożeniwszy się z tą
Poważną Panią, o ktorym też to napisał Salamon.
Omnia bona venerunt mihi pariter cum ea to iest
Sapientia.

Ale to humanum est labi diabolicum perse:
verare Divinum pœnitere. Toć iako erubescendum
est contra Legem tak sine Lege loqui, że przeciwko
starodawnym zwyczaiom gdyż consvetudo altera lex
Wczas'miepoc iedną Krolową Polską in antecessum
ktoraby w Zamku aż do Elekcyi subsistencyi nie:
miała przy depozycie Ciał Nayiaśnieyszych Panow
Małżonkow swoich lubo niebyły Patriotki y w Pan:
stwie tak Possessyonatki iako Nayiaśnieysza Krolo:
wa superstes wszakże y w stanie Szlacheckim Jure
Gentium, naydzie się Jus viduale rok zupełny
lubo by niemiała żadnych opisum post intesta:
tum Maritum Ale wszelako grzeszysz WmPan
swoią kontradykcyą Contra Jus naturæ naypier:
wszemu Prawu y przyrodzonemu kiedy takową =
Małżonkę od ostatniey usługi odpędzasz a zatym

bydz tak

bydź tak Polityczną iako sam iesteś. Umrzy tylko
choć na krotki czas a zprobuy małżonko swoiey czy
też będzie tak niepolityczną y zapamiętałą że od
trupa swego iuż za żywota grubiaństwem trą
cego odbieży y ostatniey w pogrzebieniu nieoddá
usługi, ożalobyś się ożywiony na kim kochał
ciężeli w inszym stanie nieuchodzi, Daleko bar-
dziey Krolowey JeyMości w tak wysokim bo y nay
wyższym.

Ale mowisz czemu Krolowa JeyMość z wiel-
kiego kochania odbiegła ciała dla Skarbow Zol-
kiewskich odpowiadam że niedla tego co napisa-
no ubi est thesaurus tuus ibi est cor tuum bo te
niekrolowey JeyMości ale Serenissimis hæredibus na-
leżały lecz że się dla umarłego małżonka zabiiać
samey siebie y dziatek niegodziło, ile kiedy to by-
ła rara Phœnix in terris rarior est concordia
fratrum, musiała choć nollens na krotiuchny
czas wybieżeć żeby one inter meum et tuum uspo-
koiła kontrowersyę iakoby z tąd Oyczyźnie zamię
szania iakiego okazyą niebyło.

Raczey tedy dziwować ani żeli indignari
należy że się Macierzyńską Krolewską powagę
swoią w to interposuit ale quod extrate nihil
adte dosyć że doloris et amoris munus adimple-
vit lepiey, tedy dispone Bracie Szlachcie Domui tuæ
a magnatom day pokoy, lepiey radź teraz ze-
in materia status aż żebyś ciężary Podatkowa-
nia do Udziału nieprzyniosł, bo dla unii iedne-
go niepolitycka pewnie Krolestwo Polskie oboy
ga narodow in statu Politico nad inne Narody
kochaiące się niewczesnie obrzydliwą na siebie
Larwę Barbarismi czego nieczynią nayzapadleysze
Indyiskich sławnych Antypodow obyczaie naucz się
tedy Umilan wprzod bonos mores a co masz mowić In
Ærarium Polityczney Izby Poselskiey wes wprzody ad Li-

mum Prawa Pospolitego deuiet a potym semel ad Lingvam inaczey nil deroganbur voci vetandi.

Otyd będziemy upraszali wszyskiey y w teraznieyszey Konfederacyi naypierwszy Punkt położymy perpetuis temporibus aby takowego pro hoste Patriae miano ktoryby bez fundamentu wyrażonego Prawa chciał konwokacyą rwać na ktorey Salus Oyczyzny polega albo żednym uporem Sprawiedliwe rady tamować poniewasz takowy prudenter supponitur bydz corruptem a consequenter proditorem przedawcą y zdraycą Judaszem Oyczyzny matki naszey takowym się Umlan teraz na widok całemu Swiatu pokazuiesz Saniora tedy Umlanu życzący y potiora consilia piszę.

PS. Przepomniałem in contextu Listu tego przydać Umlu Panu z kąd Dyffidencya ta Umlu dana przeciwko Krolowey Jlmości, Pani y koronatki swoiey, iezeli tedy ex opinione duszy do bre uczynki za złe mającego tedy bierz wprzody od Boga naukę.

1mo Hominis sententia fallax Ovidius 5to. Fastorum 2do Prawa Pospolitego Przedsianskiego Opinio est ratio cinatio cum Dubitatione Iuris consultorum 3tio Quaedam falsa sunt probabiliora quibus datur veno ibidem 4to. Opinio versatur circa ea quae se aliter habere possunt ibidem 5to Opinio est alienda quae favorabilis et ad conservandum et ad perdendum. Jakoto Umlan czynić zacząłes.

Bierz y od Polityczmych Statystow 6to sicut in Ibeni Aequor a favonio vento concipere inquiunt et aiunt sede vanido fatu sic qui ab opinione blandiente gravidi sensum nihil pariunt famitibantum utres qui displosi increpitum desinunt szczego się Umlan przyniestrazonych y pasmiących nad tych myslach y swych mowach dudo strzedz zawsze możesz.

wsze mozesz na koniec ut miasto dandum est tempori sic animis hominum ut eiciant faeces opinionum boni et mali utilis et inutilis jako to w antale burzące cięszą głowy Umiłsana representuie zeby Lagier po uśnie onegdayszym dotąd nieprzezuminanym opadł a Senc Umłsana cum bene sentientibus de Spe et Domo Regia wyklarował amen Dayże to Boże upamiętanie

Mowa Pana Marszałka Poselskiego po wyściu z Senatu miana w Poselskiey Izbie.

Eripit verba dolor kiedy niesłychanym czyli ex odio personae czyli z złey moich słów interpretacyey X.Ja Jmc Prymas powstał na mnie przykładem dosicem recto posłedł tramite bo szkodliwin prawdy a przeciąg tak ciężko na honorze obarczony ieszcze dziękuię Umpanom y Braci zeście innocentiam allidere do ziemi niedopuścili ktorych od daszy gorszye protekcyą na Poniedziałek w to mieysce zapraszam Umpanow.

Tegoż mowa ustaiąca P. Marszałka W.Ko w Izbie Poselskiey Przytomnego.

Haec est dies quam fecit Dominus. Pan ten ktory niedoyrzeze Prowidencyą swoią nawdoni temu y całey Rzpltey succumbere Dziękuie Izba Poselska Umpanu zaten oswiadczony szczyżnie et Aequalitati fawor że będąc super Aequalitatem w Senatorskiey Prerogatywie doniey się bardziey konformować raczysz zabiera non vanum dwoich obrad omen, kiedy przy Łasnie Oświeconego Senatu y całey Korony Gospodarzu afflictos będzie raczył consulere Patriae.

Na rozerwanie Konwokacyi

Consilium Bonum Senatus integer, Agere Conventus venus Factum stramea amen.

Pożegnanie Izby Senatorskiey

Ktorego iednak ob rationes doyscia Partykularney Konfederacyey

federacyi siła kontradykcyi niepozwolił y wymowić.
Senatory w niedawnym czasie wolnego Izby Posel-
skiego głosu stanotem Dyrektorem dziś infelicis offi-
cii stawam Minister zdesperowaney Publiczney fortu-
ny prototypon y kiedy Oyczyzna nasza ipsis suffut-
ta casibus miała podźwignąć Imię Narodu swego nad-
tłumioną podnieść wolność y samey tylko cnocie bi-
ty do Korony utorować gościniec chybił się y samie to
złote Szpitey Corpus. Tak owa sławna Statua corruit in
pedibus fictilibus.

Upada wszystko do ipso casu wolną dwoch Stanow
tłumi y dusi dyspozycyą iedyna przy niezgodach ale
ale przeciwna wolności Respublica Rem ad unum trans-
ferri passi interfuit. Wielki teraz na Oyczyznę szwan-
kować na Growy. Quis stetent dum membra cadent stra-
szny bo bez nadziei ugaszenia związkowy Pożar fra-
gmenta suis sibi vendicat ignis żałosne y pełne bo-
iaźni do samych fundamentach wzruszenie Wol-
ności nefanda timemus sed venient maiora metu.

Żegna izba Poselska kiedyś dobrze powitawszy
Senat a oraz żegna fortunam Publicam przyznaie
plus est quam vita salusq quod periit y niekomu in-
nemu vulnera Rpb. sananda poleca tylko Sane-
mu Jaśnie Oświeconemu Jaśnie Wielmożne-
mu Senatowi mala nostra deinde communia wo-
bis.

Ja zas iako ten exhorrui nie niespodziannie
wtłoczony w niezdolne ręce laski tak pomie-
rzony na krotki y nieszczęśliwy czas przy uniżo-
nym moiey podziękowaniu Statum non elevatu-
ni orę aż in valle Elekcyi ciężki z laską mu co in condigne
gesti, iestem niewszystkim slubo unitis placere votedam sta-
tu thi wszakże Publica forte polubuię y nadalsze
życie biorę sobie z tey okazyi perpetui materiam Luctus

Literis

Litera Electoris Bavariæ ad Eminentissimum Cardinalem Primatem.

Vix satis exponere mihi potuit Serenissima Poloniæ Regina vidua pro amore ac gratificandi studio partes suas fovere non intermittat Eminentia vestra cui proinde cum non minus nec me ipsum redundet obligatio hæc in Regiam Domum collocata, non possum non debitas reffere gratias, eandem porro humanissime rogans quatenus præfatas Domus Regiæ et peculialiter Serenissimæ Reginæ viduæ convenientiam atq decorum ulterius sibi etiam meo nomine commendatam habere non dedignari velit Eminentia ~~vestra~~ sua de qua quidem mihi quasi nulla benemerendi hactenus occasio obtigit. Ubi autem multiplices mihi subministrare Eminentiæ vestræ placuerit non parvum gaudebo testari posse quod speciali ratione sim.

Responsum Eminentissimi Cardinalis Ad Electorem Bavariæ

Serenissime Princeps Elector Domine mihi observandissime. Non modo obsequii sanguinis cum Serenissima Domo Regia nexus sed et tot receptorum Beneficiorum et ipsius gradus obligatio stringit me ut Serenissimæ Reginæ viduæ et Serenissimæ ejusdem proli totum me in veræ gratitudinis exhibeam exemplar accedit ad hoc humanissima Serenitatis vestræ ad me scripta Litera non modicum ad constantiam calcar quando et præstentorum officiorum meorum tantam estimationem et ad continuanda, eadem tam efficacem exprimit persvasionem. Surrexerunt quidem non modicæ hinc et inde contra Reginalem Majestatem procellæ sed easdem vel prudentia superavit vel prævenit summa ejusdem animi moderatio. Poterant hæ quidem sub hac Interregni Libertate metus difficulter prohiberi. Plura ex literis Majestati suæ Serenitas vestra percipiet Dum

cipiet Dum ego in obsequiorum meorum conatu magni Serenitatis vestrae nominis haereo cujus manus in affectu deosculor Varsaviae d 23. 7bris 1696.

Praesens Instructio Ex corporis humani Oeconomia Epygraphae o wyyściu z Senatu do Izby Poselskiey y Konfederacyy.

Iura Monarchiae triaparvo in corporis orbe viscera contendunt. cor iecur et cerebrum. Do quod amas Iecur inquit. Habes me fontem calorem vitae cor. Cerebrum me sine sensus abest. Horum mancipium venter tunc ima recedit. Ostia, mox, Hepar cor cerebrumque gemunt.

Non reserat cerebrum premitur cor palpitat ardet.
Hepar frons pallet spes nulla salutis.
Principibus tribus inde manet cetera membra tument
Ne pereant servi quisque precatur opus.
Si plebs in parvo tantos ciet in orbe tumultus.
Quis stupet in magno turbida cuncta videns.
Discite magnates absque inferioribus esse
Vos nihil alterius sic eget alter opem.

List pewny z Warszawy d 27ma Septembris pisany 1696to Aō

Iak rozumiem że WmPan nietylko z partykularnych relacyi ab extra ale też et ex publica fama wiesz to dobrze ze Konwokacya in expiratione Konwokacyalnych obrad czasu tesz niedoszłego in publicum uchwalenia naszego wczorayszego dnia zerwana. Ktokolwiek iest przyczyną tego. Causa dicet Lascum y Bogu straszny da rachunek że na skierowane inspiracie dyspozycye ad formandam Stanow lepszey compazem iezeli kiedy to w teraznieyszey Interregni okolicznosci summe necessariam do ziednoczenia zepsował teraz niezostanie tylko myślic o korte

skiey Konfederacyi Generalney alkeby y teraz chciano podobnym wszelkim sposobem impedire aby smadniey można piscari in turbido iezeli się to nada czas pokaże.

Exijt temus sermo o Kandydatach in capite ich ponitur Krolewicz Imc Jakub którego że Umbar znasz dobrze non descendo in exagierationem qualitatum Jego.

Drugi iest Elektor Bawarski którego Krolowa Jmc potentissime promovet ten ma swoie zalecenia ma y przeszkody y chociażby nic inszego niebyło tylko samo macierzyńskie impenium serca y matki nuż do tego przez Krolewiczow, dość wielkiey rzecz godna konsyderacyey.

Podany też iest przez Pana Posła Francuzkiego Candidat Franciszek Ludwik de Bourbon Xże Jmc de Konty. Jest to ostatni ex Principibus Sanguinis Krolestwa Francuzkiego in ordine ad Successionem y dla tego nietrzebaby się obawiać zeby tak uczynił iako Henryk Trzeci, ponieważ ma inszych dziedziców przed sobą. Jezeli iednak iest ostatni in ordine, pewnie pierwszy in meritis. Cała Francya y sami nieprzyiaciele iey na to się iednostaynie zgadzaią, że ten Xże wielce dzielny, mądry, dobry, rozumny, hoyny, miły nad wszystkich Xiążąt Europeyskich. Ma lat dopiero 33. zaraz od czternastego roku woynę traktować począł, z wielką sławą y nieporownaną reputacyą, iezli komu to osobliwie iemu powinna Francya za otrzymane wiktorye pod Fleurus, Steinkar, Landen, także we wszystkich wydawały się iego akcye z wielkim wszytkich podziwieniem, ze szczęśliwością y sławą służył w Węgrzech przeciwko Turkom iako to w Batalij pod Granem, pod Nowogradem. Także gdy wzięty był Neyhauzel, ma dwakroć sto tysięcy talerow bitych intraty roczny

straty Roczney tak z własnych iako z Żony Dobr na=
raikusigo Sukcessyi z Domu Longevillar o ktorą wygrał
z Xiężną JeyMością Namurską niedawno.

Xiężna Żona iego niemnieysze ma qualitates
według Oyca y Stanu swego, iako y sam Xże, iest Corką
Xcia Kondeyza y Xżney Palatyny Rheny, Fantazya
uniey pełna dobrey Ludzkości. O czym informować
się każdy może od Kawalerow y Dam Polskich kto=
rzy byli we Francyi. Tak tedy niech sobie każdy
nieimaginuie żeby się w niey co znayduie albo co się nie=
podoba w drugich.

Ten pomieniony Xże Rzpltey kilka na=
ście millionow dla ulżenia Nobilitati w zapłacie
woysku, także deklaruie odebrać Kamieniec ko=
sztem swoim wprzod niż będzie Koronowany za=
y w sam dzień Elekcyi gotow kazać wyliczyć po=
mienione milliony, y Xżney JeyMości przyszłey
Krolowy niebędzie potrzebował reformacyi, y tak co=
roku dwakroć stotysięcy Rzpltey ochroni się.

Co się tycze y tenże wykonania Pactorum
Conventorum, ktore mu napiszą wszelkiey na to assekuracyi
uczyni iakiey Stany Rzpltey potrzebować będą
y Krol Francuzki z Naiaśnieyszym Synem swoim
poprzysięże zachowanie ich y będzie Garantem wszy=
tkich rzeczy, iako iest Garantem Pactorum Oliveńs[kich]

A gdy sława Narodu Polskiego przez tę Ele=
kcyą stanie się sławą Krolestwa Francuzkiego, Krol
Francuzki, Krolowi Polskiemu krewnemu swemu de=
klaruie na wszytkie potrzeby według woli Rzpltey
wszelki succurs pieniężny, iakiego potrzeba bę=
dzie dla kontynuowania Woyny z Turkiem, iak pręd=
ko tylko Generalny stanie in infinitate Pokoy ktory
iest in puncto ostatniey konkluzyi.

Nie trzeba się nic Polszcze naszey obawiać od takiego
Krola y owszem wszytkiego się dobrego spodziewać bo

niemaiąc

niemaiąc żadney dependencyi ani Protekcyi od Cesarza od Krola Szwedzkiego tak się od Elektora Brandeburskiego bo żadney z niemi niebędzie miał Koniunkcyi. Respublica semper erit Domina sui ipsius nietak iako insi Kandidaci ktorzy przez Allianty swoie zawsze będą mieli pewne sukkursy et reffugia apud vicinos Principes.

Kiedy zaś Rzeczpospolita naylepiey będzie rozumieć skonczyć woynę z Turkami, Francya to obiecuie że weźmie ná się te interessa iako swoie własne y one trzymać będzie omni etiam extremo vigore. To donioślszy WmPanu niechcę penitius in hac Arcana intrare. Ale życzę aby ex futuro Regnante quam optime fiat Oyczyznie wspolney nas wszystkich Matce. Zostawam zatym.

Konfederatya Generalna

Po konwokacyi zerwaney umowiona. Tuby powinna ex consequenti Ordine mieć swoie mieysce ale że była w siedmiu arkuszach wydrukowana tak wielą exemplarzami, więc supponitur że się na ówczas iey Instrument dostał. A zatym pisać ią tu byłby actus supervacaneus.

MOWA Jmći Pana Iana Pieniążka Wdy Sieradzkiego przy determinacyi teyże Konfederacyi Extraordynaryiny. d. 2. 8bris 1696 miana.

Ieżeli ktoremu czasowi to rozumienie prawdziwie służy. To teraznieyszemu że libertas libertate perit Seym Konwokacyalny iest summum et maximum Arcanum Libertatis Konwokacya y Konfederacya są złączone z sobą nierozdzielnym związkiem iedno od drugiego dzielić się ex natura

Status tey Rzpltey

Status tey Rzptey niemoże y tą intencyą in positiva et Cardinali Lege leipcal, po denuncyacyey zmarłego Pana Stany obadwa Rzptey na to miesce stawiły się aby złączone Ordines konwokacyą y Konfederacyą Generalną zaszczycili, utwierdzili, umocnili prawo Wolney Elekcyi, aby nulla arte, nullo molimine nie z prywatnego interessu ale z publicznego Futurus Regnans był obrany nie przez czyie torytowanie na Państwo authoryzacyą y niegwałtownie ale wolnie był obrany od wszytkich.

Tą intencyą Stanęły tu Ordines, aby particularne Konfederacye które po województwach Stanęły w zgromadzeniu Generalnym Rzptey in unam massam Generalney Konfederacyi złączone były na zaszczyt Wolney Elekcyi na utrzymanie praw dawnych Rzptey na uprzątnienie wszytkich Exorbitancyi które były in mutationem vel eversionem Antiqui Status Rzpl aby Securitati internae et externae było provisum.

Nauczymy tedy takiey konfederacyi Stawiliśmy się tu, ale że się ta pierwsza Generalna Konfederacya per Ius vetandi rozerwała to teraz do nowey y extraordynaryiny rzucamy się y tak że głosy zachodzą, ktoby na te nową niepozwalały nany się niepodpisał hostes Patriae Sunto.

Pytam się teraz czemu gdyśmy do Konfederacyi która się ufundowała in Positiva Lege in unione dwoch Stanow Rzptey hunc zelum niezachowali czemuśmy przysięgi która miała sprawić unionem animarum y założyć powszechney zgody fundament nieprzyięli. Czemuśmy Lesiones Publicas et Privatas a Domo Regia, gdy chcieli prawem opisać y windykować tak zmieszali per involutum, które ma

teniarum że

teniarum że quasi chcę całemy do tego nieprzy
stąpili. Czemu investygacyi niebyło. Quis Author Con-
federacyi Woyskowey et motor tak wielkiey in Rpca
exorbitancyi et alia multa praetermissa przeciwko Kon-
federatyom Partikularnym, Instructom Wdztwo podo-
bno żeby z tego wszystkiego nic nie było y dla tego na
dobrym fundamencie Praw ugruntowaną rozerwa-
ną Konfederacyą.

Teraz dopiero gdy Izby Poselskiey cessavit
activitas gdy Imć Marszałek Izby Poselskiey de-
sijt esse Marszałek gdy nulla activitas Stanu Ry-
cerskiego gdy sobie tylko passive pozwalamy mówić
a iakoż active Konfederacyą pisać możemy a iakoż
Activitas et passivitas in uno Subiecto salva libertate
subsistere mogą. Jako excluso Equestri Ordine może
secundo Senat może sobie Jus Consilij totius Rei-
publicae usurpare iako excluso Equestri Ordine eodem
może Constituere sub titulo totius Reipublicae.

Chcę ia Konfederacyi ale takiey iako Pra-
wem Rzptey opisana iest in unione Ordynum
y na takową gotowem się podpisać kiedy się na nię
podpisze Imć Marszałek Poselski y Wdztwo Nie
iestem od tego abym iuż widząc w ostatniey zgu-
bie Rpcam et Libertatem zostaiącą fundujące
się in Iure naturalis Defensionis, która Lex est
supra omnes Leges niemiał pozwolić na Konfede-
racyą y sam podpisać się na nię lecz tych wtych
punktach iako bez dysmembracyi futurum membran-
tem et requisitis Reipublicae obierać będziemy
aby termin czasu Elekcyey był naznaczony aby
na Seymikach złożonych uchwały płacy na
Woysko y na rozwiązanie Związku Koronnego

była aby Kraj

była aby Kraj excludatur.

Jednak aby w tey Konfederacyi inne materye Status ktore należą do władze Stanu Rycerskiego z samey władzy Senatorskiey miały tu stawać nad to nigdy po woli niemogę ani się na takową pod pisywać Konfederacyą zgodze gdyż była to transformatio Status veteris Reipcae, a formatio nowa wczym mam związane rece y sumnienie przysięgą Senatorską gdyż Seym konwokacyalny nato był złożony aby antiquam Rpcam Prawa y swobody iey utrzymać utwierdzić co exorbita Legum wypadło, ad orbitam przywieść a nie nowy Consensus illicito et aliam formare Authoritate Rpcam. Libentius magni Civis sensus in Libera Rpca libere inprimi non veto maxime vero cum nihil habet quod orthodoxae fidei et bonis moribus contranietur Episcopus Posnaniensis

Lament Wolności podczas Konwokacyi 9 bris 1696 pogrzebiony.

Nieszczęsny to ziazd wtey chwile zwołanie
Ktory sprawiło Wolności zdeptanie
Gdy wszystkie Stany z swych stopniow zepchnione
Monstrum Oyczyzny nanich postawione
Krolewska Godność moy wypędzona
z Zamku grubemi gdy słowy dotkniona
Senat się zgony z tecsyt Krzesła w dole
Porozrucane po Rycerskim stole
Stolic z Piasty dawno wyświedyło
Prawidło Prawa w ktorym przedtym było
Jak cito kiedy większe złota błędzy
Pnieyście za niemi tymże torem rzędzy
Aniezałby mi gdybym od Turczyna
Była zdeptana m.. własnego Syna

młodsi zaczeli

Młodzi zaczeli iak Kawalerowie
A ich przykładem y Senatorowie
Posłowie z Wdztw z Korony y z Litwy.
Wszey radzie bardziey mieli się do bitwy
I Kardynalskie Wład y Prymasa
Ani Biskupie wywiodły z Zarasa
Obrady Matkę dość iuż utrapioną
W całe do Końca chcę mieć zagubioną
Ani Hetman Boyga Narodow
Dość mieli na złych ze szpiegow dowodow
Z Korony Litwy godni Marszałkowie
Ratuią przecię Oyczyzny swey zdrowie
I Dygnitarze z niemi Urzędnicy
I Szlachta Brawa zażywszy z szklenicy
Głosem Ziemiańskim Wolności swobodą
Chcę by się działo Oyczyznie z wygodą
Lecz Czermiechowski Poseł ruinuie
Bo nie Oyczyznę tysiące smakuie
Bog sekundował obrady w Senacie
I twoiey zdrady Judaszu nie bracie
Trzy dni sprawiły co przez trzy niedziel
Hałasem zwadą nakazili wiele
Zgodna Konfederacya stanęła.
Y pietnastego maia dnia Elekcya.
A za tym będziem mieli krotko Krola
Po wzwiązku uymie szczęśliwego Rola
Przywroci się nam dawne Szczęśliwości
Ktorym tak życzy Sługa moy mey uprzeymości.

O Samym

O SAMYM ZERWANIV KONWOKACYEY.

Listy z Responsami Proiekta z Replikami y Prywatne Zdania z innemi Transakcyami

Odkryta Maszkara Przyczyny zerwaney Konwokacyi

Listem z Warszawy d. 4 octobr. pisanym 1696.

Niezdało mi się gęsto o teraźnieyszey Konwokacy-
ey przynaymniey interruptim tygodniową Pocztą
donosić WMM Panu żebym przyznał Entia chimeri-
ca kiedy to co iednego dnia przypadło resuscitabatur
drugiego y co na noc o iedney głowie poszło na zaiutrz
multorum Capitum stawała bellua teraz wszytko
razem oznaymuię WMM Panu dwoch tylko zażywszy
terminow dla lepszey informacyi, compendio et vir-
tute.

Prima fronte zaraz niepodobało mi się Rega-
le tumens fastigium Xiędza Jmci Prymasa w Izbie
Poselskiey ktory idąc na Wotyw u Fary S. Jana
do Ołtarza Wielkiego ubieraiąc się y inne Ceremo-
niałki pod Baldekinem na Krolewskim mieyscu ro-
zbitym exercuit. Oco Ich MM. Posłowie rozgniewani y wszysze-
ns ingenti motu wyszli z Kościoła. Idem accidit tegoż
dnia w Izbie Senatorskiey gdzie także rozbity na mieys-
cu Krolewskim Baldekin zastawszy Przeswietny Senat
uczynił natychm. pilną animadwersyą że go naprzod
oberwać a potym wynieść z izby musiano koniecznie

Początek zas w Izbie Poselskiey in ordine do Obra-
nia Marszałka dosyć hardzie postępował nie tylko z racyi
że alternaty tryzowanych Contrawersia Seymow pomieszały się
Ale że dwie Partye iedna Maiestatis druga libertatis gotowe
do zapowaniu się z sobą pilno upatrowały ne in uno convin-
cantur

cantur. Jakoż człowiek Integrae fidei y credit wszędy maiący Wezwany do tego Izby Poselskiey ministerium JmP. Humiecki Stolnik Podolski ktory tegoż dnia dosyć głosno adimplevit Iuramentum Corporale y Ilho: ten Seymowym Marszałkiem solitum. Szły potym Denunciationes y skargi w Izbie Poselskiey expediebantur z utratą niemałego czasu bo Jedynie wtydzień od Obrania Marszałka przyszło ziednoczyć Izbę Poselską cum Senatu na Obrady Publiczne.

Pierwszy tydzień złączonych ordinum pokazał dewan Regnitaniem y pragnący wziąć podczas tego Interregnum w naypierwey przed się Securitatem internam et externam iakoż ex prætio Przeswietny Senat ustąpił vota swoie, ale większa część Województw Ziem y Powiatow fundujące się na Instrukcyach swoich y chcąc bez dependencyi radzić o sobie wmiasta desiderium Populorum aby Krolowa JeyMć ustąpiła a proximitate Consiliorum z Zamku allegando że iuż wyiezdzała ex privata voluntate. Ponieważ niemiała wyiechać intuitu facilitandorum Consiliorum ile Suspicacissimus metus invasit wszytkich że Krolowa JeyMość mieszawszy o Instrukcyach Województw demansione sibi neganda ista ultro przyjechała trzeme dniami przed Konwokacyą do Warszawy czyni Dispositionibus Publicis oppositionem pokazując że Rady Polskie odprawowane bydz niemogą in consulta Regina.

Byli tes ad iuga faciles Populi et seva volentes pati Regina ktorzy smakuiąc sobie Despotismum przeszłego Panowania wziąć za punkt honoru utrzymać ad latus Consilii Krolową JeyMość że ta Pani y nieumie y niechce się mieszać in materiis Status y tylko tego pragnie aby omni cura Soluta mogła dulci Saturare quiete.

Odpowiedzieli nato qui rem penitius norunt że Krolowa JeyMość immunis a præsumptione mieszania tey Rzeczy bydz niemoże ex vi tego usu et inclinatione bo ktoż przydał

ultimam

ultimam manum do Tronu przeszłemu Naiaśnieyszemu Panu też li nie Krolowa JeyMość ktora in suo marito notabiles summas na uystawienie swey ambicyi expedowała, ktora Gdański przezorne miasto ad symonuiaca munera przywiodła że z niewagi Boga naywyższego w Publiczney przeniesionego Processyi hac intermedia tabuo ustąpiło muszono. ktoż nad zwyczay narodu naszego plus offerentiam ~~narodu naszego~~ wakansu uczynił że się nie tylko optimus znaydował ktory et opimus. Ktoż ius Gentium w Posle Krola JMci Francuzkiego Marquez de Vitri nad zwyczay Narodow przez JmP Kraycżego Litt[a] violavit. kto potym praetextu odebrania Kamieńca (dla rozporządzenia tylko Domu swego wziętą Niemiecką nas uprowadził aby Corka Cesarska dostała się Krolewiczowi Jakubowi a Krolestwo Węgierskie w posagu cederet. zaczoż non subsecuta hac conditione o włos liga nasza z Niemcami ad instantiam tey Pani non eversa gdy by nieożenienie Krolewicza JMści Jakuba cum Neoburgica y desponsatio Krolewney JeyMości XiążęciuJmci Bawarskiemu subsequeretur.

To takiż iest fructus tey oyczyzny Zatracone żadne a drugie spustoszone kraie Ruskie za pobrane Ludzie w niewolę Pozarły zasieczonę się ustawicznie krew Polska za wydanie kilkudziesiąt millionow.

Ktoż Jmć Wdę Wileńskiego Koronnego zawsze circa libertatem niewinnie wprawił we Ekonomiki a przez to był przyczyną zrwania Seymow żeby nie Krolowa JeyMość, ale y w tym czasie znać było w izbie Senatorskiey bliską tey Pani rezydencyą kiedy nie tylko Pochlebcy za usługi Domowi ale y sami niektorzy Posłowie obnażyli mordis naprzemiany latali do Gabinetow tych co się działo w Izbie.

Opponebatur pro partibus Krolowey JeyMości ob propriam Gentis gdy było u nas practicowani miało co ledwie crevit w naygrubianszych narodach. Na to tak reponitur naypo-

litycznemi

lity cnieyszemi Narodami Francyą Hiszpanią y Włoskich. pozostałe po Królach Wdowy iedne biorą sub clausuram drugie etiam exulant co się stało z Babą Króla Jmci Francuzkiego teraznieyszego, ale y zamężnym tam nieprzepuszczą Damon co chciał niedawno widział w Delphinowey iako pewnym lubi że wydała secreti Consilij Belli.

Ac tandem kiedy do uspokoienia tey materyey wziął głos Jmć Pan Marszałek Poselski zaczęwszy że idzie szrzedną drogą inter abruptam contumaciam et deforme obsequium. Małe słowa porwał się z krzesła Xiądz Jmć Prymas y groźnie wotał. Będziesz mi umilkł te słowa tłumaczył, na ten tedy niespodziany impet wyszli się wszyscy Posłowie y wziąwszy z sobą Marszałka swego poszli do Izby Poselskiey.

Iterum Xże Jmć dawszy okazyą adhanc dismembrationem plenus terrore chciał głos zabierać in praesentia samego Senatu. Ale odpowiedział Jmć Pan Marszałek W. Kor. że została activitas w Izbie tey kiedy izba Poselska iuż od nas odeszła. Jednak Xże Jmć Prymas hoc non attento wyrzekł. kiedy mi umilkł głosu mieć dajesz. tego sobie sam biorę y naypierwszey chcesz zaczne od Konfederacyi y na pospolite ruszenie wydaniu et his similia.

Naw Jmć P. Marszałek W. K. protestuiąc się wyszedł z Izby ~~Poselskiey~~ Senatorskiey et bene sentiens committitur illum Senatus. Sami tylko Poznańskiego y Kaliskiego Województwa Posłowie zostali w izbie Senatorskiey nie chcąc swych destituere Senatorów którzy [illegible] et ad insultum na Pana Marszałka Poselskiego był umotivum stało Jmci Kardynałowi.

Ceterum w izbie Poselskiey przyiąwszy condigna veneratione P. Marszałek Poselski Jchmciów PP. Senatorów odebrał iednostayne deklaracye od wszystkich uczciwo pro tuitione honoru swego et praerogativa izbie Poselskiey Jchmciów PP. Senatorów. Itaw continuabantur per triduum

w izbie tey etc

w izbie tey exageratione fastus Primatialis, które łedwie wyperswadowały że X. Prymas przystał X. Biskupa Inflanckiego cum Satisfactione obiema Imieniem PP. Marszałkom y całey Izbie Poselskiey, że Krolowa JeyMość iuż ustąpi z Zamku iakoż sub secutta.

Atqui præmissa satisfactione et spe freta Izba Poselska że Krolowa JeyMość ustąpiwszy nil adversi molietur w Radach Publicznych złączyła się znowu z Senatem ale zastała loco motam non animo tantum Krolowa JeyMość y iuż co desperatius agebatur à partibus że medella doloris non inveniebatur tylko przez zerwanie Seymu Convocationis, aby pokazali że y w nieobytności swoiey potens in terra semen eius.

Jakoż duobus Seymikom Srzedzkiego et quibusdam Ante Signanis z Litwy periclitabatur innocencya Konwokacya nie im do smaku przyszła niemogło ani konfederacya ani przysięga ani exclusio Krafta ani rozwiązanie związku. A iesli się z tych co podobało to de portionitate ingens controversia uwozgata nihil conceptabile quod erat populare ale tylko Rzeczpospolite ruszenie insinuabatur od strony quasi in oppositionem związku oto żeby sub hoc prætextu stanące podwerszawszy et inseqi designare Regem.

W tych terminach gdy się inne wszystkie Prowincye postrzegły Województwa ruszyli się zaraz ad determinationem czasu Elekcyi pro d. 15 Maja naznaczonego to iest pro commoditate sprowadzenia Województw Pospolitym Ruszeniem in Campum Electoralem gdy do tego ventum metus arripuit Regiæ Domus Aspectus aby non circumscribebatur progenies Regiæ quo iure ma gaudere aby na pretensye tak Publiczne iako y Prywatne non designetur aliqua Commissio iako mos ante veterum et præsens necessitas uczyła więc Regalistæ apud Tyrannidi in

Publicam

Publicum nic iuz wiecey tylko iacturam Rad Rebli-
cznych meditabantur.

Jakoś palamerat że P. Hrodzinskiemu Posło-
wi Czerniechowskiemu 600 Talerow obiecano na
zerwanie Konwokacyi oczym dowiedziawszy się
wczesnie JmP. Marszałek WXL. donaszt JmP. Wo-
iewodzie Wilenskiemu venundatam Spem prosił że-
by zasiegł destinedo Dwore Wysłać WXLtt. pod JmPa-
nem Strehoyn Oginskim Chorązym Litt.dn zostaie.

JmP. Woda Wilenski omni possibili modo applico-
wał się ad destructionem huius subiecti, ktoremu we-
zwanemu pro revelando secreto od Wozbey ad hoc nepunda-
tentaretur altro tanto obiecował przyznał się tedy że od
Krolowey JMci Ymości był compellatus ale potym deklaro-
wał niebrać ich wiecey et posse de ex otio swey oyczyznie.

Pan Marszałek Poselski conscius huic conclusioni
et declarationi kiedy Seimus agere in partem Szpetey
począł podnosić głowy, Fabricius inter servatoresq camd-
bo wynaleziony, Canpius y naprolongacyą dalszą nie-
pozwoliwszy by abripuit całą konwokacyą wielu nec Spes
restaret rewokacyi iego wywiezionej ludzmi ten-
mi z Warszawy y tylko nazaiutrz kommunikien poka-
zawszy się niektorym in assistencya Pana Chorązego
Litt.o disparuit wiecey non comparendo in consensu
Publico.

Suspendebatur deklaratio od JmP. Marszałka
rozerwaney Konwokacyi ad tradicium. Az tandem kie-
dy nulla Spes zostata rewokacyi Pasta musiał dekla-
rować że iuz abrupta Consilia y zna się do tego że de-
sij esse publicus minister zaczym expetebat consili-
um od Xcia JMci Prymasa, co in hoc dolendo casu
czynic z nakazy sobie ma z Rzeczy pospolitey. Ar-
ripuit casum in fortunam Xzo JmXa Kardy-
nał Prymas contra adesse trahendo y zaraz
intimavit

intimavit Konfederacyą y oppressa Izby Poselskiey Acti-
vitate czytać ią dwoma Pułkom wzkazał co tylko gotowego
było więcey zas przez dwa dni wypisuiące niedawszy do przeczy-
tania publicznego P. Marszałkowi Poselskiemu o zgodę
ordinum niespytawszy się sam one wprzod podpisał y innych
wołkował do popisu.

Motus in dignitate rei Jmć P. Woiewoda Sieradzki
invalidabat per omnia actum hunc illegitimum i dołożył
że się pisać niemoże y nie myśli poki nieobaczy popisu
P. Marszałka Poselskiego, ktoremu tym głosem Pan Mar-
szałek Poselski deklarował publicznie że się in hoc instru-
mento pisać niemoże ktore confudit iura ordinum dico-
re convellit prerogativas Izby Poselskiey et inaudito hu-
plerem ad unum transfert. Przełożył y to że iest ligatus
in conscientia nemine contradicente czynić wszystko y
nic niepodpisać naco by zapytaniem się po trzy razy zgoda
niezeszła. Horum że tu nihil observatum deklarował pro
irrito et innani cassabiliq apud Acta.

PRAWDA bez maszkary w Respon-
sie na list pod Tytułem Odkryta Maszkara.

Odebrałem list z Warszawy ⁊ 4ta 8bris y w ko-
operacie Dobra Pospolitego y pod Tytułem pozornym
spodziewaiące się że od Kryta Maszkara ktora emen-
titum Boni Publici Zelum odkrywa kiedy człowiek
wyda prawdę iako oliwa na wierzch bo ta że nuda
iest tegi non amat, Gdy tedy z ukontentowaniem ie-
bo non tam legendam quam lugendam zerwaney
Konwokacyey historią in spe non dubiu że bo le-
gendum Verbum na poczętku datum było miał ter
in compendio et veritate czytać zaczynam. Aż w tey
odkrytey nową znayduię Maszkarę kiedy aliud
in superficie, aliud in pixide co inszego obie-

cuie bo prawdę

nie do prawdy, co inszego wyraża do fałsz y tak in-
sze sutno w probie insze w postawie kiedy wziąwszy
pro obietto przez papier prasowac podeyrzenie. To chce im-
ponere Populo innocenti ktory etiamsi ignorat ta-
men est capax fieri gnarus przeciwko czemu ignorat
tak wielu oczu ktore widziały y słyszały indisputa
bile stawiaią testimonium.

Darmo tedy experverteere et commovere chce
Fratres speue veritatis do kiedy by kochał bycżyny
azażby affektu swego patam się wstydził facere azaż-
by w ten czas gdy iedne zdeymuie szarfy drugie kładł
gdy by był podczciwy. Azażby nastepował napoczciwość
bo kto ma swoie cnoty kocha ludze kiedy by prawdy pi-
sał. Azaby imię swoie ukrywał do słuszności y pra-
wdzie gingcey xsięgę podał zasługe samym tylko nadgro-
dzona niebem, zgoła si sunt vera quae scripsit, cur
publicum timuit, si falsa cum scripsit abo podobien-
y tytuł y poczatek owego dzbanka amphora coepit
institui cur urceus exit. Ze zas czas iest bodzmy
do punktow lepiey obserwuiąc niżeli on swoim scripsie
compendium et veritatem.

Jako rady nasze ab invocatione Ducha S.
zaczynać się zwykły. Tak one daie początek stosownie
mi pismie a Materia Ecclesiastica insinuando fa-
ctum. Kardy nasz Imci Prymasa ktory ten tylko Ime
w nim albo nie zna iesżcze

Baldakin był w kościele, bo być powinien
każdy Biskup w swoiey dyecezyi ex praescripto ceremo-
niału rozbić go może, wszak wołkę ceremoniał
duchowny od tak wielu lat obserwowany przeczy-
tać, obaczy tam każdy wydrukowany zakaz mabyć
zażywał go Imć X. Biskup Zienkowicz w Wilnie
a niewyrzucanemi iego choćby było pewnie nie-
zapomniono a zatym Cardinalitia Dignitas iako pier-
wsze post

wsza post Supremam in Ecclesia et par Regibus za
Consensem y Zyczeniem całego Chrześciańskiego Swia-
ta aże tym tak niesłusznie Seculari potestas w
zburzyła się et excitavit gorącości niektorych Ichmościów
Panow Posłow Ziemskich tanquam id sit plus posse in
Libertate plus Libertates ac licentias habere lubo by
byli podobno o tym niemyślili et in modestia debita Kości-
ca nabożeństwa doczekali infuissent excitati.

Co do Baldekina w Izbie Senatorskiey y ten
niejest ordynowany od X. Jmci Prymasa bo kto in-
szy Gospodarzem, lubo y teraz pro Dignitate Kości-
nalezałby gdyż jest znakiem Serenitatis, wszak pre-
tendujemy teraz Interregno Titulum Serenissimae Reipublicae
a samiśmy go sobie odejmujemy, quid nocuisset Balda-
kin na pokazanie cudzoziemcom że lubo Pana niema-
my zostaie nam iednak godność taż y w osieroceniu.
ile że między in ter X. Jmci Kardynała niewszto
ktory Publici decoris quam privati Studiosior aby
miał chęć siedzieć pod nim, y owszem słyszałem
że in intentione erat Ołtarzyk tam postawić na ktorym
by co dzień Ante inchoationem Consilionum de Spiri-
tu Sancto Msza się święta odprawowała.

Bez animadwersyi zas Przeswietnego Senatu
uti allegatur, Jam tiqde Primas widząc skrupuły odięć
go kazał żadney sobie et dignitate Cardinalitia nie
rozsząc praetensyi, bo kto kolwiek zdrowym okiem
na akcye iego patrzy przyzna sine fuco musi że ysta
Purpuram gestat in corpore ut suum erga Patriam
Candorem proferat in mente wszak krzesła tylem obro-
cone pod Baldakinem in signum osierocenia wszak insze
y X. Jmci Kardynała y inszych Jchmościów PP. Sena-
torow krzesła w cyrkul pod Baldakinami ustawione były

wisieć

wśćie pokazywały, że Baldakin non pro fastu privato ale pro publico decore mógł zostać, który z dięc y grądusie wyrąćie kazał żeby było miejsca przybyło, które dość przez się ciasne było przy tak wielkiey ludzi ciżbie y frequencyey.

Idę za Marszałkiem do Izby Poselskiey a według Regulam honesti viri nequid veri non audeat nequid falsi dicere. Primat. Przyznać y ia że się sprzykrzały alternaty Wielkopolska y Małopolski nawet były y tacy co y za libero się trzymali. Ale przecięż nierozumiem quid Author velit że była inter maiestatem et libertatem lucta bo niestyszałem żeby de subiecto naymniey była w Izbie Poselskiey dysputa

Przyznaię y to że P. Marszałek człowiek godny gdyby chciał był wierna być słuchał tych których pełni famam conscientiam parum verentur, którzy boni sensus prospera nunquam Authores semper interpretes przyzwyczaili się, iactura publica privatim agere et augere fortunam ut ipsis bene sit optant alijs male esse.

Pruszak nie niemowię że iesto pewna, że długi czas inutiliter extraxerunt. Z tych dwa Senatorska y Poselska Izba wszystko zaczęli byli o tym myśli quod pro primo et ultimo obiecto consiliorum być było powinno to iest de securitate externa et interna y pierwszego zaraz dnia in illo ardenti affectu populorum in Regem. co dobrego by było stanęło gdyby był Pan Onihow li Woia Troki niewrzucił materiam impertinentissime na ten czas pre- sama Wody Inflantskiego która potym niemało czasu wzięła ex promotione tych którzy musieli mowić bo in dobrze zapłacono.

Reszta potym Dysputa y wyiazd Królowey ktz noszi nawo gdy ani prawa opisanego ani zwyczaiami utwierdzonego pokazy- go ani zwyczaiem pokazano operem była y zawsze tosię cer- tabatur.

tabatur. Contraria zacceptantur. Stawało wiele pro Sen-
su Libertatis et rationibus dlaczo Oyczyzny żeby
nierzeczono że tak źle conata traktujemy do praeiu-
dicatorum które contrarium pokazywać justitia bo się ża-
dna rzecz hic et nunc nieposzkodzywała która by mogła słu-
sznie hunc excitare zelum.

Patuit y to że nie ex contemptu instrukcyi gdzie
kilku tu w Warszawie stanęło Króla Jmści bo-
nich nie wiadziała kiedy y list nawet na Jmci Xiędza
Biskupa Poznańskiego podany którym proszono aby niego
zrwała na sejmik dopiero doszedł unde revertisse gra-
ve intaminato honore. Niesłusznie zaś nazywa adinge-
tantes populos tych którzy bronili oto pewna że non exclau-
re Despotismi który wiele podczas panowania nieapprobo-
wali et directe go impugnabant ale ex ipsa Justitia quod
sola rationem habet stawali.

Nato co dalej pisze przywodząc racye których nicht
nie słyszał ipsa sibi plaudens crepitante circum rostro
nieodpowiadam lubo snadno zdmuchnąć te allegacyi mo-
głoby się ale non moror nad tymi, bo co pisze non sunt
vindicias honoris ale tylko samej prawdy iż że satisfa-
ceret Królowa Jmość gdy gdzie chciała y gdy ore Xięcia
Jmci Kardynała declarationem positivam każdy słyszał
że podczas Elekcyi tu nie będzie która deklaracya pomiesza-
ła nie zadziała bo tylko także odjęty wszelki pretext ponie-
waż nie tak dla przyszłego wyjechania który nihil facie-
bat adrem y który najgorszy z Pp. posłów ziemskich
urgebant ale dla tego najbardziej że kaśli vulgatam te-
mere creditum że im wyraźnie opowiedziano iż na
Elekcyi Królowa Jmść będzie albo nie wyjedzie czemu gdy
contrarium potem deklarowano wielce się mieszać po-
częli y alterować.

Attandem kiedy czyli to do uspokojenia aczy
dowodniejszego zamieszania et affectu patuit głos wszego

P. Marszałek

P. Marszałek Poselski ab encomiis ſui zaczywszy
że inter abruptam contumaciam et deforme obsequium
idzie zdaliby te słowa directe petere tych którzy nie
ſwiego dobra ale dewiz cudzych bronili. Dla czego Xże
Kardynał nieporwał się uti aſserirer z krzesła ani gro-
ził ale mere już solito (: bo immediate przed tym trzy razy sło
Prymacyalny przemowny spytał głośno P. Marszałka Quid sibi
velint te słowa deformy obsequium? że się głośniey nad zwy-
czay zdało bo trzeba było y głosu dobyć gdzie chodzi o honor.
aby P. Marszałek który daleko siedział y cała izba słyszała
iniuste petit tak wielki honorem

Usque captata hac occasione (: bo wiedzieć trzeba że
in privata zwiebu Jmcziow Posłow uti se asserebant colloquio
conclusum było omnino wrócić się do Izby Poselskiey y z niey nie
wyyść aż by była Królowa Jey z Warszawy wyiechała) casus
infortunam cessit y pytanie iedno de verborum significa-
tione tantum excitavit motum rem uti indebitam ita mi-
nime speratam czyniąc bo co przedtym na siedzenie tylko
excessus iakiegoś w Posle do Izby Poselskiey wracano się. To teraz
y na siedzenie iakoby słowo Prymasa y na universey status
Ubo[illegible] minima mutatio facti maxima Junio za pobudze-
niem tych quibus species tranquillitatis odio est z wię-
kszym impetem nie słuszności poszli.

Wyszła tedy wielka część Izby iako to bywa że
często populus facit quod lex Juriat ignorat wziąwszy pra-
wie z sobą reluctantem nieco P. Marszałka Poselskie-
go ut in re simili fieri amat Publicum rumor
ostendentes w Izbie Poselskiey czegoż by było spodzie-
wać ex hoc motu praeter motum który tym bardziey wzbu-
dzony. Kiedy Jmć P. Marszałek W. Kor. z częścią Jm. PP.
Senatorow tamże comparuit albo zaraz zaraz po wyyściu
niedawney Izby Poselskiey do Województwa Wielkopolskie
części Mazowieckiego Rawskiego część Pru-
ſkich

skich części Pruskich, części znaczna Województwa Wo=
Xż. Zostali nie chcąc et dignitate Characteris swoich
hanc pati indignitatem, gdy Xiąże Jmć Kardynał już bę=
dąc przestrzeżony że tak stać się miało w Poniedziałek
trochę zturbowany w sobotę uprzedzono aiszcze praetext
wziąwszy niewinnie z tego słowa. bo kto prudenter uważył
co się działo praecipitati discessus causas musiał uznać
alias ipse alias videri za zdaniem tedy wielu Jchmciów
Panów Senatorów chciał zaraz in herba zatłumić to
inconveniens przez wstanie ut mori est in similibus
ex Senatu albo przez insze quod videretur podane me=
dium.

Chcąc tedy inire rationes prosił o głos Jmć P. Staro=
sta Wo który iako conscius rei tantae majorem su=
kcesu praetextem wziął że Activitas ustała lubo tak wiel=
ki minister in Principiis errarit y pokazał że to mo=
wa inter propositis et parum excolta być się mogła bo
Senatus Activitas ustawać nie zwykła et praecticatus
tene Respect nos że choć się Seym zerwie przecięż
Senatorowie o sposobach revocationis Posła manicae zwy=
kli a tym bardziej in hoc casu gdy Izba Poselska w Siebie
mowiła czemu e singulis curia Patrum być miała.

Gdy tedy Xięciu Jmci Prymasowi in consulte
denegata vox wziął iako powinien być ex privilegio di=
gnitatis mowiąc więc sam sobie biorę głos a Jmć P. Star=
osta Wo ustawszy protestatus przeciwko czemu
nicht nie mowiąc hoc esti censeus voti ad iniquum locu=
ventum erat, sistebat enim y Xięciu Jmci Prymaso=
wi ex officio należało szukać sposobu iakoby Ape=
ra vias planas reducere widząc że części Izby Poselskiey
wyszła, zszedł tedy z głosu który wszędzie być musiał
Consiliis sobie et quasi wielce Petram his forma
libus. Którykolwiek się konwokacyą tak potrze=

bny Rzptey

bną Rzpltey wielkokolwiek nieszczęścia tak oczywistego przyczyną iest maledictus sit in semine suo.

Przydał potym że Xże nie godzi deserere Rempublicam iezeliby izba Poselska inszy et magis convenientem ductus et consvetudini nie wzięła viam tedy na Poniedziałek zaprasza wszystkich do pisania Konfederacyi wici zaś na Pospolite Ruszenie za prozbą tak wielu Obdzełw y Ziem denegare nie będzie mogł dicens hic sermo videbatur tym ktory Pospolitego ruszenia niechcieli y tak znowu przeciwko temu protestowali za laską JmP. Marszałka W.K. między karetami y końmi przez złoto dość znaczne na ten czas widzieliśmy ich non ire sed praecipitare ad libertatem Izby Poselskiey.

Przyięli ich tamże JmP. Marszałek Poselski et in defectu Krzesełek ktorych y potym noluit pati Izba Poselska na drugszą prosit tam ex posito dolore suo na Xcia Jmci Kardynała słuchali zelum Izby Poselskiey ktory nay bardziey wzbudzony był głosem Jm P. Referendarza Koronnego dobrze iuż wyęmiczonego ex genio metin libertatem cuius verbum gustum nunquam habuit. Quitionem tedy honoru P. Marszałka Poselskiego praerogativa Izby Poselskiey przyrzekli sobie y niespytawszy się ieżeli ci Posłowie ktorzy zostali na dworze nie chcą ani mogą pozwolić in tam evidentem eversionem Status na prolongacyą ktora iuż uczyniona była pozwalaią odebrawszy tylko consensum prolongationis od tey co byli Absowat JmP. Marszałek Poselski, przed skończeniem zaś Delegati do JmXiędza Biskupa Kujawskiego prosząc aby do Izby Poselskiey przyszedł Primatialem Dignitatem exercitu-

nus oeo

nisko JMć przed przyjazdem jeszcze do Warszawy
wcześnie myślę o tym co się ex casu teraz stało prze-
trzy kilku listowo compellarunt.

Uwiedziawszy potym tako JmPan Refferen-
darz Koronny omnino Confoederationem statuen-
dam w Izbie Poselskiey, praedicabat nihil conclu-
sum & Lagellacye tylko cięzkie y niechrześciań-
skie honorowi słychać było, Wystąd tegoż dnia Xżę
Kardynał etiam se posita na ten czas dignitate
Primatiali y sam do Izby Poselskiey z JchMściami
XX. Biskupami descendere et propter me cassata
est, propter me destinatiua, zagarnowy do Senatu zło-
bą invitare, ale że z tey, z ktądeś chce y nayprzy. Lo-
trawy treściwy zwykł obracać przestrzeżony że ne
hoc profuisset supersedował

Gdy tedy mi się niepodobało wołała Kro-
lowa JMć ex consilio Xcia JMci ustąpić Bono Pu-
blico y wprzód przez JmX. Biskupa Kujawskiego
a potym przez JmX. Biskupa Płockiego wyjazd
deklarowała y dostatnie przed wieczorem deduxit
satisfactum videbatur uporney stronie kiedy
quod voluit habuit.

Przecież zawziętość convertes bonum
in malum przeciwko Prymasowi do pretendo-
wania satisfakcyi przystąpiła zawziętość zło-
żąd się wzięła że kiedy przed kilku dni-
wielu JchMściów było u XXcia JmCi Kardy-
nała et vehementius quam justius
wyjazd Królowey JMci mości urgebant,

rzekł zmilę

rzekł im X. Jmc Kardynał że gdyby to ex sensu vel timore Laedendae Libertatis czynił niebyłby nayiaśniey przeciwny, ale że tu Libertas videtur esse palliata niezdami się bydź słuszna, aby eat in sensum swych.

Przymówił w dyskursie dalszym pro ambitum do każdego żeby kto Bakłakin nad głowę go był iako bydź powinien w kościele niema go iednak iako ktoinszy wytówie, tak tedy prudentiores sądzili że by ten Łaskun z tego discursu sentiebat tui ulcus inerat y ten był przyczyną ta przyczyna tak ciężkiey per calcata iura Cardinalia pomsty. X. Jmc zas Kardynał facti intentus verborum licentiam condonans do końca prosilenda Rpltae desiderium pokazał kiedy y przez Jmci X. Dzi Biskupa Inflandzkiego w izbie Poselskiey y przez usta własne za powrotem do izby Poselskiey w Senacie dał mu maiorem quam debuit satisfactionem satisfactionem.

Napada na seymik Średzki et insimulat Posłów iakoby ani konfederacyi ani przysięgi ani exclusyi Rzeszy ani rozwiązania związku chcieli rozwiązyło directe przeciwko prawdzie bo żaden z wszystkich Województw tych wszystkich materyi tem co żeło nieproponował iako nieposobliwie iednak rozwiązanie związku et circumscriptionem Regis Domus

Lecz w pospolite ruszenie et in instructiones kilka razy wspomnieli ozyniki to widzę na co się zamiast ze y związku rozwiązać się niechciało y Electyę bez Szlachty odprawić którey czas zyczyliby byli przed zimę widzieć ale kiedy communis sensus y X. tam esse naznaczył cesserunt necessitati.

Zerwanie Konwokacyi Pan Bóg wie komu po-

winno adscri-

winno adserisi. Za nikogo nieuwinnie y nieslarzy y nikogo niebronię bo quid realiter nescio sitere anno multi fama in ore famos otio credentiam ocula probationem exigunt. To tylko mowię iniuste impetitur y w tym X. Jmci Kardynał Prymas iako by po zerwaniu konwokacyi chciał cuncta ad se trahere bo to res evidens była że J. P. Marszałek Poselski Izby wyszedł ex activitate niechcąc Konfederacyi ledwo y od siebie na pisaniu czytać et nisi coactus X. Jmci Prymas Pralatowi swemu legendam tradidit.

Wiem że Jmć P. Woda Sieradzki mówił bo y mowa wydrukowana nec arguo liberum sensum było zaś tam nic tylko dziwniejszych czemu promowuiąc fortissime aby czytano Konfederacyę y podpisaną w Izbie Poselskiey divisa iey Speca teraz iey było przeciwnym gdy była integra. Czemu za wyiściem Posła iednego na prolongacyą niepozwalaiącego cessare activitate affirmavit aż postanowieniem Izbie Senatorskiey magnâ partis Posłow, choc także prolongacyę nie pozwoloną usprzeciwię prosecutionem Spraw Skryptey sua sit a zatym Skrypt tem że ten errat eo dulate qui Publica errat via. Ani się może znaleść racya którąby convinciat, żeby ten Instrument konfundować miał, Jura ordinum żeby convellat prorogativam Izby Poselskiey żeby rem ad unum transferrat y ius Jem konkludować mogło że ten Skrypt. Prawdą lez Mas. Lewny że konfederacya sicre esset tych którzy zachantius quam venius Skrypta podrzucaią którym illud placet nisi quod omnibus displicet. Ktorzy alys severi sunt sibi indulgentissimi którzy id quod nec est nec fuit Populo imponerent którzy niechcą rozwiązać tego zła, którzy życzą indefensam mieć Speca którzy

chcą inturbido piscari

chcą in turbido piscari, którzy ut dent venenum addunt
mellis aliquantum ut pereat quod dulce est lateat
quod amarum est ut bibatur in perniciem. Ale bym
życzył aby ten co w cieniu chodził, aby
kto ma dach szklany nie rzucał na sąsiedzkie
kamieniem, któryby zaś chciał więcey o tym wiedzieć
si quaerantur vera dicet optime. Lubo mendaces fa-
ciunt ut nec vera dicentibus credatur.

Projekt który był okazyą zerwa- nia Konwokacyi y złożenia związku Ko- ronnego y Litt.

Nad słońce rzecz jaśnieysza y konwokacya par-
tim ze złości przeciw Oyczyźnie zerwana iest przez
królowy JeyMci partią dla ze circumstancyi Domu
swego Królews. wstała bo nawet regestr znany co któ-
mu data na samo Xięstwo Litews. 29. mil. Talerów bi-
tych wyliczyła w które niewchodzą co JeyMci Panu
Kasztelanowi Wileńs. samemu 4. mil. Talerów
z osobna samey JeyMości niby to sposobem pożycza-
nym 5. mil. Talerów data a tysiące y sto Talerów które
wydał JmP. Kasztelan którémus posłowi dano y co
Wielkiey Polski y gdzie indziey niemałe summy wy-
chodziły.

Poczynioney zaś tak wielkiey krzywdzie
in Publicum RP. Krzyszpinów pobudziła dawszy im
12. mil. Talerów bitych aby na trzech mieyscach związ-
zek uczyniono w Litwie to iest pod Brzysciem zakoz
stanął tam też z Marszałkiem JmP. Ogiński Chorąży
Litt. który do zerwania konwokacyi pomógł bo na
iego koniach wyiechał z Warszawy P. Horodinski
za 600. Talerów zerwawszy konwokacyą w Woiewódz-
twie Witebskim druga ma być partya gdzie pobieżał Jmć Pan
Woda tameczny y na Żmudzi trzecia gdzie JmP. Zaranek ime do
skarbowa. Tenże związek zaś y Koronny niedla czego in-
szego z fabrykowany y z praktykowany

iest tylko

tylko że Krolowa Pospolitego Rusdenzi z dania się ktorym nietak łatwo rządzić iest y wiele wyszłoby pieniędzy y tak przez Potencyi ktoiuż Rozałowo osm Tysięcy zaciągaią y więcey pewnie będzie, chcę wystawic na Thron Xcia Sawarskiego pod ktorego Panowaniem naniełi by się trzeba pożegnać z wolnością naszą albo też iako teraz się dowiedział po Konwokacyi te chce żeby Ms za sobie przybrawszy mogła znowu Panować

Więc Xże Jmc Kandynat wystrzega się teraz y widzące nieprzyiaciel ku oycżyznie zaturie że iey bronił boiące się żeby Cesarzowa Szpter niebyła przyiechała do Warszawy rzeczy myśla facieye robi, y pewnie ku Elekcyi niemyśli wyiechać do Czerwinska y iak zas niebezpieczno tak blisko każdy rozumny domyśli się a zatym potrzeba tego aby nieustaiące Poselstwo było do Xcia Jmc Prymasa ut instet koniecznie żeby przynaymniey od Warszawy na 30. mil oddaliła się iako y Domowi Krolewskiemu oddalić się także trzeba ponieważ w Kandydacyi wchodzi a Posłow tylko y Plenipotentow swoich zostawic.

Sermo Familiaris Senatoris z Szlachcicem.

Senator Witam moy zacny Mci Panie Bracie iako się powodzi iako teraznieysza służy iesień bowiem że każdy myśliwy przy tak pogodnych nieproznuie czasach y chwilach.

Szlachcic Witam y ia z Rezydencyi Warszawskiey W. mci Panu winszuię zbliżenia we wymsiedztwo nasze a ci zasięgo przyiazdem nietylko w myśliwey służyc Compani, ale też iako od zacnego Senatora de statu rerum y o przyszłey niomie discursem zabawić Ssię commoda foret occasio

Senator Jako widzę że WmPan bardziey myślisz o przyszłey niomie niż o teraznieyszey iesieni y niedziwuię się że widzące quae sunt quae fuerunt uważasz quae mox futura sunt, sequenturque ale radbym widział będąc cow in cappacitatis vir, iuż oddał lat kilka negledisti seculyi, Publiczny, ktorey lepsza by była informacya niż z prywatnego naszego dyskursu.

Szlachcic A za iest tayno WmPanu dla czego deposuit curas Publicas bo widzące co się in Rpca działo iako nowa Seymowania methodus, Cardinalia Jura wolności convellabat iako żaden ex viris rectis do honorow chyba za pieniądze promotus niebył, iako przeszły Pan dinumeravit capillos nostros y wiedział qua arte kogo tak in popularitate dysluredytowac sobie zas fauentra subiecta promovere obratem hanc beatitudinem bydz procul a negotijs y czekać meliora, a lec in hanc diem y widzę że tidesque, pietasque distituunt, malosque mores sperare relictum.

Senator

Senator Trzeba było właśnie na tę Konwokacyą Poselstwa boć pod tenczas non potuisti spernere curas y natenczas miejsce uznałbyś było, teraz nie trzeba de fatis epcoe desperare.

Szlachcic Ani ja o nich desperuię ani też tego zatuię zemsty tak bardzo nieuisnął między tych którzy iako z aliquo studio, dromo, ubiegali się do tey funkcyi gdzie tot innocentia in rem Publicam wprowadzili niechay Jeszcze haec subiecta które sobie przeszły Pan, pro subsidiis Dominationi dobierał ille dominentur nidula.

Senator Słabe to subsidia Dominationis uznaliśmy którzy się disponebantur iż nay bardziey stawać będą przy interessach Domus Regiae e contra pokazały się dość żarliwie instructiones suas in vindicanda libertate promovebant ze fidus amicitias nunquam contigit amicus.

Szlachcic Proszę non obsit mihi w łasce WmPana że się libere spytam iako to być mogło żeś chciał veteris Reipublicae formam zatrzymać, kiedy na Konfederacyą podpisałeś się która nie tylko że stante contradictione stanęła ale że wziąwszy nas y Szlacheckiy Stan depressus bo bez Marszałka Poselskiego bez tak wiele Posłów iakoż to nazwać się może veteris Reipublicae forma.

Senator Otto tak żeto iest Konfederacya do ktorey wiosię konfederują obligantur a zatym nie trzeba patrzyć kto się podpisze komu się podoba albo nie, bo lepiey adhibere aliquod remedium aniżeli nullum.

Szlachcic Niejestem satisfactus a firmo że to mierę veteris vestigia status bo przeczytawszy wszytkie Konfederacye a w nich nie znaydujemy Marszałków Poselskich podpisow primarie a raz też assumpt gdzie kolwiek obaczymy że po zerwaney Konwokacyi formata et firmata Confederacya a za takowym ogłoszenie vocis vetandi wyrażone gdziekolwiek że niechce niby liberos voces derogare nihil, protextu przywodzony strony omnia constituta y przez zniesienie Poselskiego Marszałka odeyścieno przeczytania zaś że stante contradictione stanęła Konfederacya vocis vetandi libertas prawie zniesiona y niewiem co więcey ad depressionem wolności może desiderari.

Senator Niedowiero to bez Marszałka actus similes in Repa odprawiają się wżdyć to w Środnicy w Warszawie taksię Seym zalewicky Trze też eadem y teraz nietylko stanęło nieyście tad vana tiohem ten porum et Leges vanan.

Szlachcic Prawda że została nam to perenne monumentum Panowania Saskiego ale teraz gdy na tę Konwokacyi toco etorbita legum wypadło na prawie miano aliter in depressionem wtym wolności więcey stać się niemogło iako to kiedy bez Marszałka Poselskiego y tak wiele Posłów Konfederacyą zpraktykowana boć przecię in volumine

Legum ta

Legum takiey nieobaczemy Konfederacyi.

Senator Jakoż to bez Posłow zwdyć się ~~przez~~ tak wiele podpisało y coż tak dalece szkodzi że się iedni podpisali a drudzy nie.

Szlachcic Z tych właśnie to podpisow iest proba że praemeditata Divisio Reipublicae intendicitur y chcę wiedzieć ktorzy przystawo pośliby (?) mocie atoli to iest damni [illegible] acerbi że na przyszłey Elekcyi Laesum honorem ordinis Equestris vindicare sobie śmy przyprzęgli.

Senator Day Boże żeby sam czas był in turbido kiedyśmy go mieć niemogli in tranquillo sim factus vates aby związek non confundat nam Jus omne manus et ferri potestas gdy niewdzięta

Szlachcic Mnie się zda że to iest connexum et fabricatum wszytko na zmieszanie Stanu Szlacheckiego y duże in calamitatem tey Oyczyzny uczyniono Konfederacyą iedną samą no na Konwokacyey przeszłey. Drugą stilo ferro sine Equestri ordine obmyśliwszy Związek ale dlaczego non inquisivistis WMPanowie kto iest author et factor w ostatku iuramento konfederować się było to zaś mnie

Senator. Były prawda o tym mowy aby się z przysięgą ale potym transmisimus, bo iżaby takich było ktorzy by po iuramencie receli. Quod iurat meno est nihil cum iuravimus illa.

Szlachcic Źle to rayca że teto ma złe przysięgz wiecej non stringere ad hanc obligationem wiedząc wszelkie vincula Regnorum lubo niezawsze od Monarchow exacte observantur a przecie che Sacramento ligantur. In superfedera matrimoniała nakturoby nigdy przysięgać nietrzeba gdyby ha Konfederacya miała subsistere atoli niewiem iak WMPanowie Senatorowie trzymacie gdyż tak contra immunitates Ordinis Equestris stawiacie samey z Szlachty porodzieni.

Senator Wierz mi WMPan co do mnie że mi iest milsze urodzenie Szlacheckie wzięli Curules y niewiem z czegoby WMPan mogł colligere abym niemiał przy wolnościach stawać Szlacheckich. Powiem dlatego że mdłą na tę Konfederacyą podpisał uczyniłem to ipse że się y J. Marszałek Poselski miał podpisać gdyż nasze Senatorskie praecedunt podpisy że on zas non apposuit manum et nomen suum powinien by dać rationes czemu to bez niego ta dysmembracya stała się.

Szlachcic JMP. Marszałka Poselskiego nieznam bo słyszę że człowiek młody ale wiadomo WMPanu intermisit od Lat kilkunastu Functiones Publicas, ale rzetelny prawdy że dependował to a maioribus co bez tak wielu Posłow bydź nie może Jeduieby m nierzekł ktorzy znać in depressionem Ordinis Equestri niechcieli tego ut vetus maneat. Spolio ktorey ale intendebant pokazać to drugi że Konfederacya bez Marszałka Poselskiego bez tak wielu Posłow bydź niemoże, Jeduieby tak nierzekł iako Historik Tranquinius pisze. Potentatem in pauc[os]

transtulit

transtulit in contemptus paucitate Ordo veneretur magis Principem et vereretur.

Senator Wiesz go Pan Bog iako mu in hoc casu displicet omnibus placere ale kiedy tu niezdała się konfederacya czemuz inszey lepszey nieuczyniono.

Szlachcic. Powtorem uczyniono bo mamy iako wreszcie taka y wnyszej ktade konfederacyach w ktorey toz co y w tey includitur ale derogatur Iure Ordinis Equestris naznaczone Deputacye dispositiones Prowentow Spei et mense Regiæ czyiawnie non deprimunt Ordinem Equestrem Nostrum.

Senator Prawda ze się to wielom y mnie samemu niezdało ale sią tez przeciwko temu Protestacye y ci ktorzy się podpisywali prawie kazdy salvę zostawił y zu ktorych.

Szlachcic Zawarowy Boze aby to salve niebyło ostatnie wolności naszey vale poszło na owe iako komedia wszystko a potym rzecze przebacz Wm Pan. Niedaleko pogrzebł stan szlachecki otrzymał a PP. Posłowie nasi iedni in vim ratihabitionis drudzy apposita salva podpisali zkąd malus his terminus wynalazł się. dla Boga gdzie in volumine legum znaydziemy quid simile, ale my Patres Patriæ mielibyśmy circa immunitates Ordinis nostri stawać powinni.

Senator. Inowrem cito Senat dość pokazał kiedy succedente Ordine Equestri tak wielu nas Senatorow do Izby Poselskiey tam że poszło gdzie y ia ad: ibi powaga Senatorska deposuimus chcąc in illa æqualitate pokazać iako nam dulcis libertas Ordinis Equestris

Szlachcic Słyszałem ze in illa transmigratione byłeś Wm Pan w Izbie Poselskiey zaco honos nomen que hunc laudesque manebunt. Lecz dla czegoś się stanęła prawdziwie et genuine rad bym wiedział.

Senator Wszyto Constat WmPanu że dla wyiazdu krolowey Jeymości stąd się to musiało ktorey defensores gdy co raz zelozivosi się wali, y nietylko Posłow ex vi swoich Instrukcyi to promowuiących ale y Marszałka Poselskiego gdy ustawicznie tłumiło przyszło do tego że się Posłowie circa præsentationem Ordinis sui wyszedszy ze Izbie Poselskiey declarunt wszyscy fide honore et conscientia stawać circa honorem.

Szlachcic Skrzetnie to uczynili, ale dotrzymaliż tego kiedy tu spondebant circa statum honorem Direktora swego azas czy iąc innych privatum utrzymali in depressionem tak ze totius Ordinis Equestris podpisali się niechcących Bog błogosławi ktorzy tam non dederunt nomen suum nato fatalne wolnościom naszym Diploma, wiem toze y WmPan gdy byś teraz ktęże functione Poselstwa zasiadł nigdy byś tego nie uczynił co nasi teraznieysi Jchmć PP. Posłowie.

Senator Iuzci si penitet huic nocet error

Wszak ci.

Wszak że y jego nasi żałowali P. Posłowi ale to certissimum gdy by simili casu papl. był się był zam nie, gdyby in illa stassione Postował Zem, nigdy Nomen meum non dedissem teraz in illa że jako Senator subscribsi bo się bardzey prosenatus consilio actus hic replicari może.

Stolnik. Wiem kto iako chce actum hune titulować przecież o nim rzecze posteritas że tam było decensu libo Thirdenses jura Tribuni. Atoż dostało mi się słyszeć że była occasio tego Krolowa JeyMość która za nie bodzczyła panowania Krola na zamieszanie Oyczyzny na zamieszanie Rzeczypospolitey, nad diffidencyie se minassiones in terricoes ad pressionem Ludzi prawdę y cnotę kochaiących. żeby mianę stanu Republiki y zniesienia Wolności Szlacheckiey omnia studia applicabat y na tey Konwokacyi iako druga Agryppina omnium Vindictum moliebatur impatiens eo oppzata est do tego że na rozerwanie Konwokacyi ey pieniądze dała aby tym sposobem między niemi iedności zerwawszy z Konfederowanymi za pieniądze z Węgrzkiem do Krakowa cześć mogła albo siebie albo kogo z Synow na tronie Polskim osadzić.

Senator. A bo by się to nie zdało WMći Panu aby wtym że domu sceptra Polonia collocare iako wdomu Piastow y Jagiełłonow bywało ale iuż się domyślam co WPan nakoniec powiedzieć był Questyi. Jednak że czas zpozniony że naszą terazniey szą rozmowę zakonczyc radzi, że dy dnia jutrzeyszego ociec materiey rozmowic się z chęcie z JMPanem y kontynuować dyskurs o Kraiu oraz Reflexyie względem Candidatow. Pokaże do Korony które są niżey wtym manu skrypcie przed Diariuszem Elekcyey.

Stolnik. Nie chcę y ia diskommodować dłużey WPana Godney tey reflexyey y ochotnie słuchać Bodę. Jednak ber manet in Voto mens mea firma nie żeni pozorne racyie ani fulvi vasta auri congeries ani żadne Reflexcie inne do tego non flectent aby

w ktorey urodzony y wychowany iezden naden do Pana przeszley narabiano konwokacyey y chcę ieszcze na przysz ley Elekcyey robic ktorey dla dobrey Rptl. et sanguinis iarasa sunto y teraz

Proiectum ad Comitiola Post nuplam Convocationem Varsaviae

1mo Confaederationem Generalem modernam 11cus iuribus et Prerogativis status Equestris nocivam prius per confoederationem novam prius per assad et postea in Electione ante omnia cassare conservato tamen tempore Electionis ex necessitate constitute.

2do De expadendis universalibus ad comitiola contra ius a primate mentionem facere in Instructionibus quatenus in competentias cessentur.

3tio Comitiola Relationis sub Titulo Confaederationis nacsare non rumpant nec non in principio ipsorum statuere coniurationem contra illos, qui vellent Comitiola disrumpere et facere difficultatem aliquam nam idem fieret quod et cum convocatione.

4to Limitare sibi Comitiola a tempore ad tempus propter conservationem termini ad Conferendum de securitate sua

5to Qui disrupit Convocationem et Nuncium corrupit pro hoste patria declarandus.

6to Legationem ad Eminentissimum Cardinalem Primatem Archiepiscopum Gsem expedire quatenus tercia Universalia non expadat quia non est iuris ipsius

7mo Non permittere transferre Trybunal Radomien se et Comissionem Thesauralem huc Varsaviam ne fiat Electio Regis per industriam Regni

8vo Puncta de abusu praetensi et praestantis Domi nus de circumscriptionibus domus Regia de praeten sionibus ad eandem domum publicis et privatis con scribere.

consoribere in Comitiolis et precavere ut ante omnia in futura Electione tractentur.

gno Reginam Serenissimam circum scribere ut ulte=rius ab Electione amoveat praesentiam suam quam a convocatione et Electorem Bavariae quem certis mediis promovere vult ad Regnum Poloniae exclude=re et canditaturae.

List JMci xiędza Biskupa Kijow=skiego do xiędza JMci Kardynała Pry=masa 4 8bris 1696 przeprosinach Kro=lewicza Jakuba.

Rozumiałem że na poważną WXcii interpozycyą nie tylko Królewicza JMci Jakuba materno Kro=lowa Jmści Jmości severe affecta, ale y nas Sena=torow kilkanastu Concomitantes Królewicza JMci benigne aspicere volte asz wszyscy natałęg przy=szłsmy Indygnacyą żeśmy wyrażnie nie podobna Naprzod widząc obytnosci moiey naszey ultro = z Bielan wyiechano aut ym że tłuszy w drodze zawołaliśmy na woznice Krolowey JMci stoy Krolowa JMości niestoy Że przecie woznica widząc nas tak wiele Senatorow z Królewiczem JMcią do Karety przystępuiących stanął, i tak ia wprzod z JMcią Panem Woiewodą Chełmińskim przywita=wszy Królowa JeyMości Indignabunda w przytu=lenie Królewicza JMci który ią za nogi ściśnął wszy, to tylko usłyszał sługa. WMci Gdy że cesia żalami łzami tam znowu przystąpił do Krolowey JMci chcąc zmiękczyć serce Macierzy=ńskie ku mnie y Synowi swemu.

Famme fewor tam zaras wyraziła Krolowa JMości co tylko miała przeciwko Synowi z taką Indy=gnacyą że y twarz y Marszałka nie dała tak

długo znama

Sam tesz tym zakonczysz Wasza Krolowa dosyc WKr
Mc. masz wsz nieprzyiacioł ych wdzięcey w Polszcze
przybędzie ieb więcey z takich postępkow gdy ani
z Synem ani z nami nalezyac sobie nie postępuiesz
szanowalibysmy posłuszni bylismy WKr Mci poki Pani
nasza była teraz zas ynaczey WKr Mci nalezało
szanowac Senatorow tez stoiących przy karecie we
społ z Haydukami. Lepiey nas było czekac ugabi
necie y o takich rzeczach rozmawiac nietu do pohu:
kiedy tak WKra Mc. traktuiesz Syna swego ktorego
zyczemy sobie miec za Krola a ktoz wszeli ten nie
będzie tedy z nich zaden ynikt z promocy WKr Mci
niestanie Krolem Ktagesmy się wszyscy na tych słowie
rozeszli od karety Krolowey Imci
Więc zes nas WKra Mc. nate narazil Confuzyi gdzie
Czymy nato za Łosni Bosmy tego u Krolowey Imci
upominali. Ze nas Xiaze Imosc kardynał ubes
pieczył iz WKra Mc. miałas inaczey przyiąc:
Krolewicza Imci nato od powiedziała, ze uczyny
Xiązeciu kardynałowi nic mowiła Wszytko to z ewid
ke kazdemu przyiachac do mnie kiedy chce a czy go
kiedy bysmy byli wiedzieli pewnie bysmy się nie na
razali na te funje y indignacyi Krolowey Imci
Zwasz ze tedy WKra Xcie Mc. quo in perio et super
bia narabia Krolowa JE Mość et laborat tak
despotice kazdego traktuiac zostaiac uz nie Kro
lową ale pod opieką tey Rzeczypospolitey z tad sna
dno in ferre około czego chodzi Krolowa JE Imci
rzeczy etiam nec per abrupta circa reassumpti
onem sua potentia ut imperet et sumat Vindictam
Wymawiała Krolewiczowi Imci zes nie wyiachał
z Warszawy, a czy wał ab solute nie myslał y nie domim
do czego to podobne exilium. kiedy Krolowa JE
Mość ustawicznie przebywa w Warszawie na:
Konferencyach Trzeba to tedy dorzegere po przy
sztych Sey
mikach

Seymikach Nobilitati y Lepiey onych instrucie Oie
mu y iako zabiegac maią kiedy to Krolowa Imość
cum Pani et Selectis amicis suis et Rei publicae ex
parte suspectis niewiedziec co traktuie et molitur
w promocyie się Kandidatow w daie codzienicy niena
leży. Procres Regni ab unione animorum distrat
hit suis factionibus trahendo in suas partes iia
ko Unich reponit spem swoich mi prez y zawzię
tosci uważyc to wszystko ma Rzecz pospolita na przy
tych Seymikach y cale albo tych ingrave odium:
weźmie ktorzy assistunt muliebribus factionibus et
assentiuntur tantis malis albo Krolowa Iey
mość obesła Poselstwem et quietius et remotius se ha
beat od Rzeczypospolitey interesow bo zaraże
ni sprawami y Mieszaninami scissis in varias par
tes subiectis A czego się spodziewac na Przysz
tey Elekcyey Jezeli non cades et Iurgia: że kto
będzie Validior debiliorem opprimit Et Liberam
Electionem una cum Legibus Patriis tollet per po
tentiam albo per scissionem dwoch zaraz sprawę
obiorą Krolow
Gdy tedy ex vi Legis Publicae do WLCi należy aby
we wszystkim przestrzegł Rempublicam y Oyczyznę
Informowal muszę o tym siebie omni respectu exone
re conscientiam Status unius quam alterius offensio
nem quam omnium perniciem A zatym many
Emae Vae. decessitor.

Respons Imci Xiędza Prymasa.
Do Imci Xiędza Biskupa Krakow:
i Kiego dany. ratione tychże prze
prosin.

A ia rozumiałem że te przeprosiny Civitatibus
medis miały się odprawic a nie takiemi iako

namatwa

Pisu WMCi Pana wyraza! Niedosyc było to naty ... co prawda ze Krolowa JEyMośc coprzyidzie na Bielany krolewicza Jmci y WMCi Panow commitanium wiedziec mogła albo ex fama Publica vel communi wiedziała trzebaiz było przez umyslnego Precursora otym uwiadomic. Ychoc bysię tez prima fronte niepomyslnie stawiła należało ... doloni materno levetaxamentum pozwolic

To zas y mnie y kazdemu podobac się nie moze ze w drodze zadney ymiłac obvios chcacey Imperiose zatrzymac się kazano Wżdyc to urazonemu dawszy przeprosic albo ni, cest liberae voluntatis actus do ktorego zadne prawe ... niewoli niemoze chyba Dictamen samego sumienia. Oczemuz było zanie gdy na mieysce niciachac y tam decentia JEJ Maiestatu wi placamina szukac nie nadrodze venium, ex tolque re nolenti.

Gdy bys to WMCi Pan naylichszemu Stacheiowi wfortunie uczynił czyli by posobie niemiał praesidia: Izeum a ukoronowana głowa tanto faces ita ludibrio należytey u WMMCi Pana nieznaydzie kompassyey y owszem Widze iey dalsze po Seymiskach puncturas gotowesz. Bolisc WMCi Pana zesyna materno zasłużyły uraza tristis obiit vultu adotego WMCi Pan umysłu nie bierzesz reflexyi swoiey, ze do tez Maneczyn-skich tyle nieblogosławienstwa podana nego Lsto-rego trzebaby go lustralibus dobrze obmyc aquis, ze-byś go WPan insalusem gentibus wystawic zyczył. Bo coz mu winna Matka chyba to zego wiecey nad innych pokornieyszych choc młodszych Synow dolecan.

Poniewasz WPan dobrze y iako delikatnego sumienia Senator publice powinienes wyznac Krolowey Mści około ożenienia więcey niz Maneczynskie starania et in repulsa od Xiężney Radziwiłowey extases iako potym iacturam reputacyey zego mel ... nadgrodziła Sorte. kiedy z zarliwosci utrzymania Chrzescianskiey fortuny w Wiedniu iuz prawie upadłey apoczesci ...

chcąc

chcąc mu wstęp in Austriacam Domum parare Ligę ta zarzyła ktora tey samey Brevia Oyca swiętego przypisuią słusznie. Kiedy potym w małżenskich kontraktach dzieci ogląda się Oyca ś. p. Nayiasnieyszego Krola a Małżonka swego na innych Synow proporcye. Dobra wszytkie swoie ad supplementum postanowienia tego nie wątpiła hartowac mieć wszystkie a krolestwo staraniu, ktorażby go mogła zyska szczerzey podpierać, kiedyby wdzięczne acceptorum chciało sercu ingenium y szczerze patere. Niechay Krolewicz JE Mości naystarszy przypomni, iako młodsi Bracia iego odieżdzaiącemu do Prus ledwo się nickruq wżąsną zapisali, że mu ad intentiones Regnandi nie tylko przeszkadzać nie będą ale y owszem dopomagać gotowi.

Niechay Krolewiczowa JE Mość opowie iako na konwokacyey podczas niebytności tego Krolowa JEy Mość XX. Biskupa Poznanskiego, Pana Woiewodę Bracławskiego, P. Ablegata Cesarskiego, P. Posłowa do Łożka Krolewiczowey JMci, zawoławszy caput Consulendi obstrinxit, iako mu nie ma przeszkadzać y owszem aby sobie caveat a falsis amicis przestrzega.

Kiedy żeś WMPan słyszał y czytał list przeciwnie JMci pisany. Kiedy żeś WPan słyszał słowo in depressionem tego rzeczone chyba w tych rzeczach ktore Libertati Materną naganić się godziło przeciwnym zas sposobem porachuy WPan disgusty machinationes na wygnanie Matki praecipitationes Populares Braci swoich substancyi. Wiemy zas has artes ktore Krolewicza JMci per odium Maternum crescere in populo wczą. Ale oszukaią się na Magistrach swoich bo takie sztuki in praecipitio approbata veris coloribus iudicabuntur.

Niewieleś WMPan wskorał że Brawura WMci Pana znalazła swoie u wozniczy Paniey moiey nieposlusznego powagę, Kiedy to było miraculum, gdyby były sceniè quibus non est intellectus na słowa WMci Pana na Biskupie stanęły, bo na ten czas Krolowa JMość

przet ad takowy conjuncta fuisset manifesta sud. =
=mentatio Cok tedy zadziw ze y Maszkarki nie dy
za poniewasz mowic ypiedziec sie z Wszei Pany ud
li nazen czas niemiała. Czyli ią Cowisz faitus ynapus
czona fantazyią zalatowała zdaleka dla czego iu re
rum Majestati aerpici niemogąc odorem zatkac nos
musiała przed czasem. Ja z moiey ku WPanu
zyczliwosci y obserwancyey dawney poufale prze
strzegam abys WMciPan wsey mierze reputacyey
swoiey ktorą masz inter Cives wielka y zwarzy
Protekcyią Bnie naruszył Czaszasem bo to uz ire
ici geste Pataia ze iakos WPan na nieboszczyka
J.P. Krola Imci Capeczurawy ią na Biskupstwo Krakow
skie exorsit Tak y teraz Czegoz Biskupstwa pleuna
obietnica y iakos tam ieszcze ab hoc candidato
wprzydatku obryndac skortysic Wmei Panu
ktoe zelum commovet i piero inquietnie ze sie
znim poseymikach tak gesto uwiiasz.
Oto małe wielkiego senatora serce tak bardzo
sie iedney białey głowy obawiac a zwłaszcza
cnho y niewinne multorum testimonium wsey
cie sobie będącey obiecuiesz WMciPan exagita
re onez od Wieuodztw Posełstwami Roznemi.
Przestrzegam ze mało iezeli ią WMciPan z Krole
stwa wypedzic zechcesz. Trzebaby ieszcze ordy
m societatem znadeniu zaciągnąc

Respons Posła pewnego do Imci
Xiedza Biskupa Kiiawskiego ratio
ne tych ze przeprosin.

Dostamie sie czytac per copiam List Wmei Pa
na od Xsci Kardynała w ktorey pisany było
nas kilkunastu dobrey Kompaniey, cosmy az
zdretwieli ad indignationem pisania tego. Au przed
gadania WMciPana y kiedy te Copie Uwazylismy

Uwazylismy

Uważyliśmy umyślnie rozrzucone zeprawio nam by puerorum teria niepodobna strymaćsię było. od owey własnie do Jmci Pana rzeczoney Prawdy et cum male fecerint gloriantur. Niewiemczego był WmPan. niebył reus impotentia animi ześ z białogłowa tak sam pierwsze descendisti in are nam Chrołowa Biskup dignitatem es gladio amoto y nie Pawła S. mieczem conversionem sumnien ludzkich stiedebas ale raczey dosto ienstwa Krolewskiego obowiązkiem Pasterskiey powagi Senatorskiey całosci Stancowey universi lenem moliebaris. Synowi nawet do Matki Matce do Syna wstręt tym sercom uczyniłeś niewia rzey. Przym iasn Rozumiem zganił by te płochości WMć Pana ktory życzyłby tym przez Boga y wyżbie naszey Poselskiey z Ptaszowych o Krolowey Imci reputacią y honor WMćPana deprepit itak uniq labij vocę promulgavit WMćPana zasubiectum garnitu alwerza his ad limam semel ad linguam godzisię bez ceremonik in publicum wysyłano.

Niemasz czego chwalić ześam WMćPan absolute Coi hunc et non aliud Regem dias y co do wszytkich nas należy, iedensam nad wszytkiemi się ctypsz Wolno życzyć ale niewolno upewniać osobliwie kiedy wiemy, Pas dixerim Numinis Loquitur przez WMć Pana Niestatka Łaski trzeba Boga zeprzecie tym niebozętkiem tudzieie WMćPanowie Albo iezeli mu Thronu całe życzyc Te Rzecz pospolitą zawedziać utrung extiosum.

To pewna że Relegacyia ta z Warszawy Krolowey ad aequiparentiam Krolewiczow była uczyniona, biedno się iey przeć y tyle też podobno zatego Milliony ustęgi Jednem słowem parturiunt montes nascitur ridiculus mus z tego wszytkiego. Co to Krolowa Imość Krolulaca WMć Pan nazywasz mowisz tak insciq statu Reipublicae. Bo u nas Krolowa nigdy nen Regnat. Z tym Wszytkim tak

iest iak bez Krola tak za Krola in delebilis Maiestas
Obiecuiesz sobie magnalia z Seymikow, bedziem tam
wszyscy y nierozumiey WMC Pan, zebysmy tych sztuk
wszystkich nierozumieli, Zwiazek Woyskowy y ten do
chodziemy quo motore stanat by y gdy nieustarczy
dosyc. Boze odpusc Prinzypatowi WMC Pana
przecie sie chwyta extrema, Ius Divinum et natura
bile wszatce Humanum Woyczyznie convellit et
quod uult maxime uult WMC Mei Panowie, go tez
niedowiedzi cie widzac.

Ja pro candore meo prosze WMci Pana non pro
iumas ieden bydz zawszystkich ani sie gorsz z szlasz
karki niezdiecy auzzak ze Pontificium est utrzy
mywac Zakony. Zakonnice Vela maia toe y ta:
Velata facies revelata niepowinna byla bydz
kiedy nawet nec Pocior dinarius niewstaiz tosze
nie na mieyscu ale na Piasku iak dziecie Panie
swoie bawil. Biskupia tez Castimonia niepo-
winna appeterc pieknej twarzy. Lepiey mutu
is isc z Rzeczypospolita dziaca Jmci Kardynata
Prymasa nieobsytac wiecey podobnemi basniami
ac tandem Verum Episcopum agere. Caetenim La
ice WMCi Pana zalecam sie

Przyiaciel Przyiacielowi dzieku
ie za Kommonikacyie Responsu
do Jmci Xa Biskupa Kuiawskiego
od Posla Jakiegos raczone Przepo
sili.

Dziekuie WMCi Panu za kommunikacyi Listu
iakiegos do Jmci Xiedza Biskupa Kuiawskiego
pisanego. Znam dobrze Biskupa tego y Ucalej
Rzeczypospolitey in optima opinione zostaiac
ego. Ten zas co do niego pisat wielkim iezykiem
sie pokazat censuruiac to w nim to sie modrszym
podobato. Wiecey przyznam sie tribuo temu rea
litatis, ktory sie mowi swoiey nie wstydzi y wyrazi natura

na karcie

rakarcie aniżeli ten cosub annonime Posła tak
wielkiego człeka carpit Iudicium. bo iezeli Uro
dzonym szczęściu y urodzeniu położony człeko
wi miał subtrahere cognomen par, pari, respon
dendo. Ależ to Lekkich y niepoczciwych lu
dzi iest vitium y zabawa per ignota alienam
virtutem et per imposturas petere ktore godny
ze omni vituperio. Aniżeli Reipublicae Ojczy
zna nasza tak Wielkiego Biskupa realitas ktoray
po samym Imieniu, Szczęściu, Wszystko by y po Szczęściu
prowadziło płochości iako pisze poseł vituperari
miała.
Zaczyna List swoy od tego Extremma
admiratione kilkunastu dni Przyiaciel Jego
Indignationis Krolowey Pani przez JmCi Xdza
Biskupa y oraz wniey Senatorskiey y Szlacheckiey ca
łości aversionem moliebatur. do kładąc że:
per impotentiam animi z białą głową digladiatur
es gladio acuto iuż nie składa.
Ta taka propozycyia iuż należało z kilkuna:
Ja Przyiaciel non ignoto nomine respondere.
y przynaymniey iednego non pluniserio u rzealita
te et paritate eminerent, inter insipientes pa
lam certando. Bo coto na adversionem Szlacheckiey
całości ze Krolowey Prawde szerzono. Baculus
stat in angulo ergo pluet. Za takową interpre
tacyią ten Poseł słusznie się uchronił mie za
tego Pawła. S. Ignoto nomine żeby ten Impo
stentia animus niepodkał go głupie rzeczy sądzi
iącego ktory Xdzu Biskupowi przyznaie.
Ale zaś że podobno ten Poseł albo przeciem u swo
iey funkcyey albo wosadzonym honorze Tyto
zostać gdy iam turpi mendacio zadaie Izbie
Poselskiey że JmCi Xdza Biskupa unius Labij
voce promulgavit. Za subiectum Garrulum
Co iako distat ziemia od Nieba. Tak ten odsto
pił od prawdy, bo też y ia postrzegę musiał by

tak szalonej Podlegac censurze wielkiey gruby prze
ciw zakrzyszakz Biskup in v[illegible]abatur Do[illegible]y Posel
skiey lingue honore neptus od Izby Poselskiey
tako Authoritatem Gravitatem et animos sensibus
magnos pro Bono Publico Venerabamur omnes. Swia
dkiem iest Izba Poselska cała, kiedy z Instrukcyi
swoiey z naypierwszych Woiewodztw Gratiarum
actiones. Dutak Wysokiemu Senatorowi vertebantur
aposytnomine Izby Poselskiey Marszałek czynił
temu dzieki. Atoz lepiey by był ten Posel co
napisał Xiedzu Biskupowi semet ad Linguam
bis Lima na siebie samego obrocił y nauke ut
[illegible] suam temeritatem et mendacium
Wyrawia wtak Podsciwego Biskupa [illegible]
cu Tribunium Legnantem, aniemiał cała Rzecz
Pospolita edocta Wysoko tako potak Wielu Seymach
unicum tuenda Libertatis miała Zdrugi praesi
dium in a zawsze w nim posiłek nam reponit spem.
W osobie iego, toc bardziey opposito zego Posta
Partunt montes ut nascatur ridiculus mus:
zobiekcyey iego
Mogo Posel pro in seio statu Republica
z Kratowey nonagnoscit per indebitum chara
cterem za Paka. Juz to naystarszy Biskup=
Wsenawie nietylko inter Spirituales ale et inter
saeculares, wie tako unctas z Canowac sine ob
temperatione servili. Wszyscy Biskupi iedno
Charakter maią. a Pleban sę tylko iednego Boi
Ktory pra est Cł[illegible] swoiey. Inszat[illegible]dy=
bydź unetam ains[illegible]a Pania wszędy się bez Władzy
Wdaiące Cwiesci się Posłowi podoba to bardziey
de im [illegible] status Papulare ma.
Wyrawia przytym Jmci Xdzu Biskupowi
zesobie obiecane Magnalia z Seymikow zeiz quo
motore Zwzgled Apostolicy Rzeszy Pryncypał Tego.
chwyta extrema izz ze wszytko Figle rozumie.
rozumie

rozumie. Juz tez ten Poseł Jedwie nie sam figle
stroi gdy się tak per spicacem czyni ysładzie ze
wszystko rozumie piszące nierozumnie siebie ma za
coś, wszystkich zanio celebrioribę ignotus chce
præferri, dłuzszku Notitiam præfert et simulat
Biskupa. a Biskupi radzi by się y kościelnemi
kielichami od xupili tanto mało. Dopieroz Pryn
cypał Xcia Biskupa. non Laborat tantis extre=
mis. Vbi magis præcipitium quam felicem votoru
nerum eventum inveniet. Azas sobie tylko Pa
gnalia zseymików Pollicentur, ktorzy się to ob=
cym Narodom poobiecywali. nawolaz ten=
Poseł y z Pryncypałem swoim bodey nie zabrał
y przez nich ten Numerus mowi ani przez xa Bi
skupa którego inclanuit omnibus Liberalitas qui
dare scit non accipere.
To mnie zas przyznam się WMci Panu gorszy
gdy czytam w Liscie P. Posła tako Królewicz
Jmosci jus divinum et Naturale wszystkie Huma
num w Oyczyznie convellit et quod multi maxi=
me vult. a WMci Panowie go tez nie odwodzicie
Słowa są te P. Posła. Byłem tesz sam Po=
wodze Jnstrukcyey y miejsca swego pilno=
wał niewchodząc in cognitionem Juris Paterni
cum Filio. tylko słysze że maxime Królewi=
cz Jmosci chce aby iego wdziałach po Oycu
niektorzych niekrzywdzone, nec præferantur
w Manierzynskim affektu y respekcie juniores
nowi Starszemu dość to zawituperia co bolli P.
Posła. Naostatek rzecze tym kończy Pan Poseł
swoy List. Ja procandore meo proszę WMci Pana
nie præsumas jeden byłby zawszytkich ani gorsz się
z Maszkarki nie z dietey owszem ze Ponsificium est
zakony utrzymać Zakonnice zas Vela maią. Doczy
za Velata facies niepowinna była revelari kiedy
nie na mieyscu niew Klasztorze ale w Kraiku tak dzie
ci Pani swoie bawił. Pogotowiu wdowi Stan od

Tenpwać się niepowinien.

Candor ten pochwalić muszę ale że w nim reperiuntur fucati colores niegodzien pretium Azaż niewie Pan Poseł Zoto unas Pastor ponit animam suam pro multitudine ovium y godzien być żeden za Wszystkich bo insza radzie co Wszystkich a insza sapere et velle pro omnibus. Krótko zaś płace te Veta Niemoże się Xiądz Biskup gorszyc zrego że Przed nim y tak wielu Innych Senatorów Marszałków z twarzy niezdego chyba in policies dziwuac y całowac na to może Ze na mieyscu tako y w Włoszech multis revelata superficies a od tey Płaskowey y dziecinney zabawy tako Poseł pisze zedla mey rewelaci niemiała.

Ale ten Poseł cum suo judicio lepsze by może zabawiey w Płasku z dziemi niżeli takowe Rzeczy pisac bogdzie kolwiek Król czyli Królowa senat zastanie choc vaticanum ubi Papa Dereży deneyey tey Królowey JEgo mci Senatorowie się puścili, nen in arenam rozumiejąc że Wdowe lucturi niemeyscom, y ustawicznym obieżdzaniem na konferencyę Duorow compositam zastać chcieli mieli w Zlaszcza gdy maz na Marach leży Iniedzin że per Veltatam jawem Płaskowey zabawy uchodziła. Ale co pisze P. Poseł że też Osstimenia Biskupom należyta niemiała appetere pięknej twarzy. WM M. zetostypiam, żeby tylko Pisenem ustam twarzy dla siebie conserwowad. A Biskup też niedbało żeby niewpadł Tensze mi W censuras. zlaszcza gdy pisze Poseł, że do w stan odkrywaiąc się niepozwalał codziey Panno Boże aby się tak sprawiono.

Więc gdy Pan Poseł zeystraedyey czynie Renise, temi słowy. Żeby lepiey malowiś isć z Rzeczą Pospolitą ssąc Kardynała Prymasa nieobsypac uy pelnie podobnemi kapmuni ac tandem Venim Episcopum

Episcopum

Episcopum agere Bładzüzey niebawiąc natym=
skencze. do WW Mcia Pana. że to officium bardziey=
stuży niewwadze tego Posła, ktorego zawsze major cen
tusio od Rzeczypospolitey anizeli tak zasłuzonego
Oyczyzni Biskupa który clarus est potkac moze.
Ten bowiem propriis Legionibus consiliis magnis reri
tudinesumma tuebatur, zawsze Rempublicam.
A ten podobno Poset dopiero oney admiratur et
nni officio vivit eius Beneficio. Lepiey zeby mutu
is cum hoc suo ignoto nomine ozgat y Wszystkich
Senatorow falstami non paggat bo to kazdy mę
dry y sredni widzi y nabsko uwaza zesię smiac
z tego o Listu tego potrzeba a Biskup tanti nomi
nis in eodem zawsze statum honoris et amoris
Rei publicae permanebit a temu czas przymu
sic, zego tandem temerariis odkrypi ausus.
Zycze aby Xiązęcia Kardynała Prymasa nie
obsyłac więcey podobnymi basniami Rusz to=
basnie ktore proveniunt amagnatibus judicatio=
et manibus in praecustoditum vel privatam.
vel publicam Ale raczey bardziey ten P. Poset
wimen stysząc tako Laecessitus był honor xcia
Kardynała w Izbie Poselskiey gdy Oycza tego za
zdrayce Oyczyzny wspomniono po Synie Kardy
nale ex fastu defectionibus ac consiliis non de
generem a Patre filium przyznawano a nemo
erat qui suffragaretur honori tego Dopiero takis
sub anonymo Poset Wymiaieysię Listowne
basnie ktore magis trahunt z sobą xcia Jmci
Prymasa authoritatem ne abeat post fautores
et decipientes saepius muliebres actiones quam in
eius confusionem scriptas.

Wierz mi WMM Pan zeten Poset lux przeciw opraw
Krolowey Jmci reputacyey ani wnayszym nie
Wystawi honorze Xięcia Jmci Kardynała Incer
dibus et animis imperium consiliis bene de Republica
sensientium nisi in maleveloru ac imperium

animus miedzy ktoremi go zeszczyt Luk niar Zawsze go sadzę być z Litewskiego P. Posła, a zatym swoię Po wolnosc z WMMci Panem et omni Civitate przy Braterskiey oraz observancyey certuię Zostaię WMci Pana Zyczliwym Brat.

Uniwersał Xiażęcia Jmci Kardynała na Seymiki Relationis o zerwaney Convokacyey.

Michael Stephanus S.R.E. tituli S. Mariæ de pace Presbyter Cardinalis Radziwiłłowski Archiepiscopus Gnesnensis Legatus natus Regni Poloniæ et Magni ducatus Lithuaniæ Prymas Primusque Princeps

Wszem wobec y każdemu zosobna komu o tym wiedzieć należy osobliwie zaś Jaśnie Wielmożnym Panom Senatorom Dignitarzom Urzędnikom y wszystkiemu Rycerstwu WWMciom Panom y Braci przy zaleceniu chęci moich do wiadomości donoszę. Jako w przeszłych Annotescencyiach moich pro munere meo do wszystkiey całey Koronie y W. X. Litt. Provincyey fata S.P. Króla Jmci Jana III P. M. nie inaczey każdy co tylko ex Lege Publica et usu recepto do powinności mney należało tak naznaczoney Konwokacyey stanami Rzeczypospoltey te præcipuum miałem in votis ut hac Orbitate nostra kiedy suo Juri reddita est Rzptta aby wszystko externa et interna securitati zta co nay gruntowniey y nayspolitey provisum było. Ale y wszytkie exorbitancyie ktore enervant stan Rzptey omni meliori modo uspokoione były.

Gdy iednak occulta vi fatorum præcedit desideria y studia moie, oswiadczam się przed Maiestatem Boskim y protestuię przed całą Rzptą miłą Oyczyzną y przed wszystkiemi in genere et in specie Współobywatelami że ex stationa mea usilnie y wszelkie possibiles conatus na to obracałem, zebysmy ratunku tey Oyczyzny zupełney iedności y konfederacyey in vera Unione animorum et charitate to co naybardziey premit et jugulat Rempublicam

To iest

Woiest Konfederacyję Woyska Koronnego uspokoić wzdarzcza non destituti adaequatis medijs do przyiącego tego z Związku rozwiązania przydeklarowaney do tego ochoćiby szczerey Intencyey oraz applikacyey Mościów Panów Hetmanów Koronnych.
Gdy około tego desudabatur opus armorum et causas z Związku tego expendendi w pierwszym punkcie considerabatur początek dopiero zaymuiącego się genia ochaley bardzo Liczbie będącego według ręce in parte poniewolnie do tego Związku zagarnionego Woysku. W Drugim punkcie apprehendowac przyszło zeta Konfederacyia bardziey w sobie ma colorem et praetextum niżeli realitatem odzyskania zasłużonych przez Woysko stipendiorum ponieważ uniedzyskaną eventum Konwokaciey. ktora satisfakcyę Woysku obmyslic miała. A zdad non Vanos me tus szkodliwych in publicum consequencyi Non defuissent podobno media gdyby nie umiera ła była tey szczęśliwości in ordine fatorum series przydawszy in perniciem Rzpltey extremam calamittem upadłych Regnorum exitium zawiętą inter Cives nullo merito diffidencyię. ktora nietylko czasta ad simultates et Contentiones, ale na ostatek calldissimam bationem Consiliorum pozałsię Boże przychodził Do przez co uno ictu upadała wszytka consulendi o konserwacyey miłey Oyczyzny nadzieę Activitas. A lubo in eo statu non deflere desperationis rationes iednak pietas in Rempublicam w dobrey nadziei przymała zelosos in Bonum Publicum animos y nie ięs nie opuszczało co kolwiek ad reunionem animorum należało. Poszczęścił Pan Bog urgendo in spem meliorem obrady Publiczne przez złączenie mowu consiliorum et recollectos civium animos.
Niedługo się iednak cieszyła Rzplta przywroconei nadzieia będy in tractu Consiliorum przez I. Posła Czerniechowskiego Woiewodztwa na Daszą prelegandey się niepozwalaiącego per protestationem tego zerwana konwokacyia a Rzeczpospolita omni destituta praesidio bez rady y nadzieie została, bo lubo z zwiedney

strony prosequtionem consiliorum urgebat necessitas z
z drugiey strony vetabat Rigorosa vetus vetandi observan
tio a zatym uwpasc musiały wszelkie y potrzebne in Publicum
et privatum materie ad actum Convocationis należą
ce samętylko naturalem defensionem traktowac przy
szło około ktorey zachodziły zaś znowu większe
Skrupuły y trudnosci tam impia Volvere fata za
nosiło się powtornie na nowe saisones et Cives
bono spei pleni ad desperationem adigebantur.
Aż tandem tandem nadeszła szczęsliwa
godzina y pożądane momentum gdy uważy
wszy iako przez wyzey spomnianą wszczętą konfederacyię
ta Rzeczpospolita nietylko iest orbata ab extra praesi
dio ktorego się od tegoz Rycerstwa spodziewała ale owszem
z tey okazyey ab intra plena iest periculorum. Zgodzi
ły się stany Rzptey na pisanie konfederacyey, ktora in
suis Contentis tym lepiey de statu moderno informowac
będzie WWM Panow iako y Relacyey Imosciow Panow
Posłow na seymiku Relationis ktory ex mente [illegible] onych
że in loco solito w Brzesciu na d. 23 Miesiąca Listopa
da w Roku teraznieyszym składam per charitatem spol
ney Oyczyzny praw swobod y wolnosci naszych obte
stando WWM Panow abyscie zwrodzoney ku Dobru
Pospolitemu Zarliwosci curam salutis Publicae et
conservationis siebie samych przed siebie serio wżyc
zaczyli przykładem przodkow naszych ktorzy gło
bo krwią swoią własną granice tey Rzeczypospo
litey rozprzestrzenili et ampliarunt, Dali y my
dla utrzymania złotey wolnosci fortuny y zdrowia
nasze et si quid carius datur, ochotnie litare po
winnismy. A że przyszła day Boże sz
częsliwa futuri Regnantis Elekcya Pospolitym
Ruszeniem per instrumentum Generalney Konfe
deracyey iest determinowana stosowac się potym
do Instrukcyey wszystkich niniał Wiewodztwo
Tedy

Tedy upraszam WW. Panow przez miłość Oyczyzny zebyscie adomnem casum na obronę oney gotowi bydź raczyli przystawszy te przestrogę moię Zadrwie WMciow, ktore WW. Panow in tremulo z mieysca mego Maiestat Boski błagaiąc zeby nam wszystkim curas publicas wszechmocnescie y nieskonczony dobrocią swoią miłosierne do pomocy raczył.

A ten Uniwersał ręką moią podpisany y pieczęcią utwierdzony z zadaniem Ichmosciow PP. Deputatow tak z Senatu iako y ex Equestri ordine do Boku mego pro communi Consilio ordynowanych do Grodow wszystkich wedlug zwyczaiow posyłam. Dat. w Warszawie 9 8bra Pazdziernika Roku Panskiego 1696.

Post scripsit Xcia Imci Kardynała w Responsie do Imci Pana Woiewody Krakowskiego etc.

Accusatio est res occulta y ztąd pismo swięte wspomina Jakuba, że accusavit fratres crimine pessimo y miał też odium fratrum zato bego do piwnicy suchey wsadzili. Uniwersały moie narrant fratribus to nam wszyscy przytomni patrzyli, qua auribus adwerunt. Zaczym iest non accusatio ale relatio a od kogosz mapcysz prawdziwszą, iezeli nie od tego ktory tenetur etiam de lege veritatem dicere, y tak iako co było genuine informowac. W Uniwersałach moich niemasz tłumaczenia dla czego się co działo niemasz pochwały, ani tym co nagorze radzili, ani tym co na doł zeszli na gany libertas unicuique sensus relicta. Nie podobaią się uniwersały iednym Woiewodztwom, podobały się iednak drugim. Omnibus placere operosum. Zaczym tym się bynaymniey nieturbuię żyiąc in libera Republica, chocby się co komu nie po

dobało, si hominibus placerem servus Dei non essem
Konfederacyja Woyska Koronnego ma plausum wie-
dnych a drugich maledictionem, iedni Pane vescun-
tur a drudzy Lachrymis, Za przestrogę zaś y po-
ufałą konfidencyją Uniżenie WWMci Panu dzięku-
ię

Supplika po Koronie Oyczyzny do Kro-
lowey Jeymci w doległościach iey

Ta Oyczyzna ktora tak pieszczono wychowała tak
szczodra fortuna ubogaciła, tak rożnemi Honorami
uwita, ktora na koniec to co miała, nay pięknięy-
szego na głowe włożyła to iest Koronę, skłania się
do nog twoich miłosciwa Pani żebrząc miłosier-
dzia twego abys kiedy kolwiek uważywszy obo-
wiązki wszystkie twoie ktores iey winna, tak cięż-
ko na nię nie następowała iuż dłużey.
Czy godnaz Oyczyzna takich persekucyi te za
Tatku co przeciwko Maiestatowi twemu dla
utrzymania Wolnosci nastąpili bo widzieli iako
ta była poniżona, zepsowana, wysmiana z gruntu
przewrocona. Chcieli pokazać że przecie staropol-
ska podsciwosc et Generositas lubo długo two-
im więcey niż despotyczym panowaniem przy-
ciśniona, przyda sena iezeli nie zupełnie żyie
przecie z przynaymniey dycha.
To zato że chcieli zubożoney Oyczyznie pomoc
temi zbiorami, ktore iey że własnie są, że mowić
może iak do nowey sukni, iest tu moia nitka
to zato że widząc iakos się zawzięta na syna
ktory był przyciśniony, widząc zdesperowane
swoie rzeczy, bo by był szeląga nie miał, wedłu-
iak wielu własnych deklaracyi, chcieli go bro-
nić, y przy nim stawać. Że zato że wolną Elekcyię
utrzymać

utrzymać mieli y chcieli y chcą boć nauczywszy się
postawach naszych dziedzic chciała y na ostatek
wolności hamulec załozyc promowując albo siebie
albo Zięcia zebys z nim panowała. Ta nas odda-
ła. To za to że do Bielan nie na odpoczynek
całe nawiększe honory (bo tam co dzień pułk War-
szawy bywało) na czas dosyć krotki ustępiła.
To za to mowię rwać konwokacyią między mię-
dzy sobą wielkich ludzi spiski promowować, nie-
nigdzie ona zwierzchności dawać, y co kolwiek do ru-
iny naszey należy czynić. zaprzeć się tego tan-
dem a dłużnosz tego będzie. Supplikuię tedy szlachto
na Polska wypuść ze mu z opieki swoiey. Iuzes
się tesz dosyc napanowała y naborowała.
Czemuż ostatek tego zdrowia ktore krow dłu-
gi trwać będzie, niemasz dać pokojowi Iakaby
to sława była podziękiwszy dzieci sa y nie trzeba
by dzielić bo by żywo pochowano. Ilepiey poyść sobie
do klasztoru pokutować za grzechy, Panu Bogu
służyć, y nałe korone sobie zarobić u nieba kto-
ra oeś dla zguby moiey trzymała tu w Polsz-
cze na ziemi.
Supplikuie oto Duchowieństwo ktore krzywdowane
tak wielce iest razy dla fochow twoich bo gdy-
byś była Xa Biskupa Wileńskiego nie wsadziła
na P.P. Sapiehow, w dawnym kościół Boży
był by splendorze. Supplikuię Senatorowie:
z ktoremi na Radach, zasiadaiąc iednych wy-
noszą drugich zniżaiąc asz kadłu rządziła.
Supplikuie Szlachta ktorych imienia ścierpi-
eć niemozesz, tak lekce ich sobie waząc, iakobyś
się sama krolewą czy krolewną urodziła.
Supplikuie ubogie Chłopstwo ktore za pieniądze

Iey.

Zaley takczitnym staraniem przez Zdrayzki przez
Tatarow Kozakow wyrzynowane do Nieba wołaią
y Płakać do Boga będzie opomstę. Juz Zetez
wielka Monarchini opuści nas a udayśię do Pana
Boga uznasz Że wytwrgzki ustaną y Tatarowie
do nas przechodzić nie będą. Konfidencyia mię
dzy stanami się uroci ywolna będzie Elekcyia y
wdzięczności ku Potomstwu Jak Wielkiego Krola
upośledzić się nieda dawnym wiekiem y zakurnie
iedności pokoy stana Narodu. Z czego wszystkiego
nic bydź niemoże poki tu miłościwa Pani między
nami żyiesz. Ani nienawidziany Syn ani Ko-
chany życ nie uskoraią się, bo się zguby iednego
z tobą rządu drugiego boigc musze o sobie myślić
Jak twemi faktami y Kościoły Boże ymnie że
przez odciebie traktaty godną Oyczyznę y Dom-
stwy zagubisz, nieuwadzą się iednego pyszne przez
Tatarow Szwedow konkurencya nieutrzyma
zwiążek drugiego.
Wznieś Boże staropolską cnotę ktora niedla pi-
nyszy bo tę ystrawić y nabyć się może niedla bo-
gaczni bo ta cdsena nieznych Polakow daleka
ale dla własnego Dobra Oyczyzny poradzi so-
bie ateco zniszczenia wszystko uniesłości się obroci

Przetłumaczony List z Francuskiego
Krolowey Jey Mci do Pana Kasztella-
na Krakowskiego z Warszawy [illegible] 1695

Po komplementach ktore nic niemaią do rzeczy.
Widziałam żeś WMPan nap[isał] co Imieniem Oyczy-
zny ktoś napisał do mnie. Przecież nic dobrego
w Polszcze więcey znaydować się. Janiewem owszem tak dale-
ce Winna przypomnieć Sobie WMć nasze y Zalbur[?] y rozmowy

diskursy

Dyskursy wszak moie Intencye niebyły insze. Tylko
aby się y Oyczyznie dawna sława y ozdoba Wwiła Wszak
y syna mego starszego dla tegom nieżyczyła na Krolestwo
zego znam lepiey niż kto inszy urodziwszy go y wy
chowawszy go wydząc tedy. żeby y Imie tak Wielkiego
Oyca [?] ktory z mego Oyca serca poki żyie nieuydzie
za mazał y Oyczyznie przez swoie obyczaie bar
dziey by zaszkodził niżeli pomogł. Dla tego nie
zdał mi się sposobny do Krolestwa y Panowania
Zważywszy potym to co Wsz. lepiey wiesz że to było
niewinyszło dla zawzytosci złych ludzi a mnie tak
obligowanych, rzuciłam się do Elektora Bawarskiego
ktorego godnosc rozum odwagi y sposobnosc Wsza
ta wiadome. Nierozumem żebym przez to zgrze
szyła żem dobra Oyczyzny wyżey życzyła.
Jezeli żeby na wolnosc nie nastąpiono, pozwal
się Boże żesmy y my panuiąc, a maiąc taki spo
soby otym nie pomyslili.

A komuż się nieuprzykrzyłaby swywola na
szey niz wolnosc Czci na nikim niezostawic.
honor szarpac na mnie następowac ktora tak
wiele dobrego dla tey Oyczyzny uczyniłam =
czy mogłaż to cierpiec
Ale dawszy temu pokoy poduszałe pytam Wsz
mci corozumiesz Wsz. żebym uczyniła. Niezbyt
ci to z honorem by było poyść do klasztoru kie
dy ieszcze y zdrowie służy y sposoby są oddaw
ną swego nieprzyiaciołom y ustużenia przy
iaciołom. Ale z drugiey strony uważaiąc, za
wszystosc wielu stron, boięsię żeby mie albo do ode
spedacyey nieprzywiedli. żeby mie na wieki pa
miętano, albo żebym zas spaużowac niemusia
ła. Nieprzyiacioły się sadzic trudno, to iest Od
do Litwie ten związek, ktoż wie ieżeli się sam
utrzyma, nietylko by mnie, y podobnego my darmo.

pieniądze wydali; a to tylko uskoramy ze sobie tym mocno w Wdzięcy przyczynilismy, Uważywszy tedy wszytkie racyie teraznieyszego opuszczonego stanu mego. Czy nielepiey że służyć Panu Bogu będę. y tako nieboszczka Pani Woiewodzina Krakowska u karmelitckich zamknę z iedną sługą. Ale gdy tam będę żądałabym aby mnie iuż nikt nieuwidział żeby mi nikt nieprzerywał nabożeństwa. Powłacie aż nadto mężnie y Króla mego Dworowi Na Xiężną Imci kardynała y na Imci dam dział dzieci moich a sama się reyteruię. bo mi się iuż uprzykrzyły te kłotnie y boię się żebym kiedy nagle nieumarła. a idzie przecie o dusze. Czekam w tym poduszkey rady o sekret tylko proszę bo tego nikt niewie ani wiedzieć może y nie będą. bo ieżeli mi rzeczy lepiey poydą. ktosz to wie ieżeli tey Intencyey moiey niezatożę daley.

Supplika do Krolowey JEy Mci od Prawdy.

Supplikować do Waszey Krolewskiey Mci lecz przemieniwszy żebraka urodowitego szlachcica Polskiego, wstyd którym m wszak że iest, mam wolą. a supplikować od opuszczoney skaleczoney y cięższe niż Ja ubostwo przyprawioney przez oppressie JKMci Prawdy. Bo ledwo co ta na przeszłey Konwokacyey dźwigać się poczęła. Izbę Poselską y Senatorską nawiedzać, a szczęśliwie zamieszkała zaraz iuż teraz niemiłosiernie baczna przezorności WKMci one tak tłumić naiętemi ręcami ruinować, y pod płaszczykiem nieuczynności zapalać ze wszytkich stron Oyczyzne ze chyba z Korony Polskiey y WXLgo na zatracenie wolności złotey. swobod Oyczystych y fortun.

y fortun prywatnych ktoremi się zdobi swoie y zasz=
czyt Panstwa ßego decor w Generalney Szpital przemieni
usiłuiesz. Szczęka tedy y nasmierć choruie. Prawda ktorą
Starostowie Borzechowscy Podkomorzowie Poznanscy wpo=
srod całey Rzpltey tułi y stamiroscy ranili Lowczowie Wo=
iewicztowie ointįge wołali. Oniły Boże Dziczycy ta
kiey Senatorowie ktorzy przysięgaią Quid quid nocivi
videro Reipublicæ avertam et ne fiat nie opponam
wyszłoli wybuiali y wzaka przepasc wrzucili że niebożętko
dorady y dobra Rzpltey przez obserwancyią Protestacyey
delikacko w Polszcze trzymaiących się pokątnych tułasię.
Abyś tedy Miłosciwa Krolowa wiedziała że Rzeczpospolita
nasza prawda iest podobney natury, ktorą chcą mieć Poeto
wie Herkulesa że zadotknieniem się ziemi Matki swoiey
iż mu więcey przybywało, otworzyła Podskoczyi od
ziemie przedesperowie iesczę Postanowionej onoce y resztu
cyey, byzastał niewdzięczna oziemie y głowe W.K.Mści
iż by zrawiwszy dominationem od padły reformacyey
substancyey y tych skarbow, ktoremi tu Licho robisz
za Wierzona nieopatrzna w Borzechach y niebolała
na tako niewdzięcznosc. Przypomniey sobie W.K.
Mści za żywota J.P. Krola JE.Mci, iakoś się udawała
zawsze na błaznow ubiegałaś się okazała pocciwego
Ludziom broniła się respektu Krolewskiego. Brałaś
piniądze za Urzędy Starostwa Seymy fakcyiami swe
mi Orwałaś, mieszałaś Oyczyznę y dotąd nieprze
staiesz. A to z urazki powięzałaś w Polakach
Rzeczy Pospolitey Radę czy z Radę ustawicznie
knuiesz y tak się z Polską Szlachtą obchodzisz, iako
byś nigdy od nich niebyła wolna przyięta y zaka
zana na tęsknie miana, ach zbyłeś ta. Wyłączysz
tedy zatym Waszą Mć mému Poselstwu lękesz pra
wdę do Gabinetu wprowadzić chyba podchlebstwo.
Trzeba żebyś Miłosciwa Pani ieszcze Panowała a
to ten Senator ieszcze nieprzyiaciel W.K. Mści niebo
zastawnie niema pieniędzy przyidzie na kolanach
do Waszey Krolewskiey Mci. A to na seymiku był

hałas wielki na Pana Marszałka a to na Pana Sapiehy związek dobrze to za nich. A to Pani Podskarbina złą się tak przymówiła a to za tego Paszkwilem sztyszał. Czyż odwiedźcie od tego złego mijewszy wielu drugich Wizgasiow y Fuzanow ktorzy żgonow pełnią y na nich w pokoy wierzdzaią podeskłek (?) pięcy. Czyż powie Prawde ktora z Ich Mciow konfidentek iż to Madam Lezko in ulile pondus sens, ktoreji się zatkać. Inflanska Medda spaszydło do popi ksiepowie nie Pani Gdanska bo ta wzięym aże pogrzebiona ani Gordano ua bayta przy smaczki rada nosi Krolowey Jmci. Uwasz ze Pani miłościwa czego się masz spodziewać kogo masz słuchać. Itakże zatko Posłe ob serwowac y za drugo lekce nieważyć. A tak od prawiwszy to Poselstwo odbieram na zad prawde. Boby pewnie żadnego momentu zgabinetu Wk Mcii na teb wypchnęła była kaczy niechay tu mieszka w kącie ciasnym, aż a się doczeka opieki kiedy Szlachta na ten wsiedzie ia teraz zostawam.

Lyst Xcia Jmci Kardynała na seymiki Relationis do Wiszno Wyszło Zerwaney konwokacy.

Jaśnie Wielmożni Wielmożni Jmci Wiele Mci Panowie y Bracia. Jaki nas poteyscu Ś.P. Krola Jmci opasały pezicula. Jakowe być na Rzeczpospolitą zewszad tempestates nie trzeba WM Panom szeroko wykazać bo to wszytko w Uniwersałach moich na seymiki expressum ale też ipsa rerum fama sufficienter donieść mogla. Doysc na tym zeco za Krola Ś.P. Ego Mci tak mądrego y Waleczrnego Pana, magnis conatibus captum et Agitatum. To se nasz utarghioney in planety Rzptey konkludowac potrzeba.

Jeszcze zesby tak ciężki na Rzptą razy zmornieysze były by gdyby ich civium diffidencya nonaggravaret. Jmci nostris urges hinc atrocius in stat et in Rzp in certa unda dubitat aij cedat malo.

Jednak ze przy Łasce naywyższego Pana niejest ieszcze tak desperata tey by szybiny sors aby niemogła bydz nayonig consilys podzwigniona. Niejest tak nieznosny.

Ciężar

ciężar aby ramien pod niego podłożyc niegodziło ynie
nagło wszystkim zabieżec.
Zerwana dolendo et nunquam practicato exemplo Konwo
kacya iedyne Conservationis sui remedium Została Rzeczypospo-
litey bez Miasta Rzpłtey nawa succursus per observan-
tiam Liberi Vocis wstaniki zniszkad.
A że co czyni Dobroc Boska ktorey to iest szczegulnie
dzieło nomen convocationis przemienia w konfederacyą
ado niey corda et animos Civium iednoczye.
Że sposoby doratowania się naturalnie Ius w instinkt
ktore y samym niemym creaturom ad defensionem na-
tura podała, arripuit zgodnie Rzpłta, hac salvandi
sui media kiedy nietylko propossibili extremis ne-
cessitatibus w Koronie provisum aleteż na zapłatę
zasłużonemu Rycerstwu ktore ex tadio expectati-
onis ad desperata żal się Boze poszło media po-
datkowa na onus na seymiki Relationis adsię-
bie obranę Woiewodztwa y Ziemie wzięły.
Więc też in grunt necessitates Wielkim Xięstwie Lithewskim
tanquam in vivo corpore z własczcza gdy od Woyska
W. X. L. tenże co y w Koronie timetur metus. Więc tym
nietylko z powinnosci mojey Rymowalney aleteż
ex amore communis Patriæ należy mi oderwać
się W. M. Ci Panom uprosic abyscie has necessitates
quibus nec in minimo provisum discutere y respicere
racżyli. Jmoscciom Panom Ple-
nipotent z Liqwidacyey in anno 1690mo ob non
sufficientiam podatkow na dopłacenie summy
y pensye ktore quo annis currunt gdyż na appli-
kacyą Jmosciow W. X. Litta należy podłożenie
mieszkanie et periculorum pełne czasy Artyste-
riey pro praesenti aleteż nec pro futuro provi-
sum ataczest robur belli.
Jmosci P. P. Posłowie wszyscy Budżaci Posłowie
Constanscowe ex terminum Principum w Budowaniu
Mostu nadwisło y szopy na Elekcyią z Trzeciey
Rzeczy się i ne necessitates nullos habetes argumento

ktoregdy osobliwemu WWMCi Panow rekomenduie respektowi et amori in Patriam oraz usilnie y gorąco upraszam WWMCi Panow azebyscie na teraźnieyszych obradach stoiąc positis omnibus które dobro Pospolite tamować mogą dissonantiis et simultatibus in unione animorum et sensuum te przed się brać chcieli media ktore iuz cała korona arripuit y ktoreby ex imminentibus periculis per provisionem futuris dźwigać y salvare Rempublicam mogły. A to y teraz in sensibilia onera tako to czopowe y ktore in privatum teraz usum wielkim K.JMci. obracaią się a temu obviis zuzytkowsię succurrere necessitatibus a to dla nieumodlonoey dla nas gdy proszącey. Co tym poufaley WWMCi Panow rekommenduie im pewnieyszy iezdem tak amoris in Patriam WWPanow tako tesz y ku mnie szczerych y prawdziwych affektow y chęci, ktorych sami WWPanowie publico voto et instrumento z seymikow swoich nieraz probę dać raczyliście. A teraz tako prosperrimos Consiliorum eventus WWMCi Panow animitus zycze tak zostawam WWMCi Panow.

List Xcia Jmci Kardynała do Przyiaciel dobrych na seymiki Relationis pokonwokacyey.

Mnie Wielce MciPanie Jako zawsze w publicznych aktach tanquam ad Lydium lapidem probę affektu y łaski WWMPana ku sobie obierałem tak teraz tym poufaley do niey rewno gdy do osoby mocy interessa boni Publici całey Oyczyzny devoluta. Napatrzyłeś się WPan na przeszłey Konwokacyey quanto z zerę iam poszczęście ardore desudabam pro Bono Publico, per quam ardua et rigida rzeczy ad felicem eventum kierowałem, że czas aliter przez zerwanie konwokacyey sors cecidit. Coż było więcey czynić. A toli znac zewszeze providencya Boska

non posuit

non posuit nam metas verum kiedy przez konfederacyą
ntowaciy z ostatniey toni podźwigniona. Co się działo nie
wyjawiam bo to WPan widział y drukowana konfe
deracya sucum rei demonstrabit. Tu tylko o to nisko
proszę WMPana, azebyś ieżeli malignitas taka na
honor mey y niewinne akcyie także chciała przez
na radę y życzliwą informacyą obsistere raczył.
Y te ponowił dowody affektu swego ktory by mnie
dewinktorem tak zacnemu domowi WPana iako y
osobie iego uczyniły. Na seymiku wczorayszym Zie
mie Warszawskiey z tąd publicum plausum per Lega
tionem od Imościow prac moich odebrałem, Zna
było insinuationes tak contra confaederationem
iako też contra extraneos concurrentes iako to Fran
cuza y Bawarczyka excludendos. To zas na to chy
ba się przydało żeby czas Elekcyey zatrudniwszy
praetensionibus iustis ad Domum Regiam Pactis con
ventis conscribendis et exorbitantiis corrigendis nie
dać miesca albo też derogare authoritati Coronae od
prozby multos odstrychnąwszy a iednego kogo wprowa
dziwszy na nię.

Listy zas Królestwa Imościow na tym Seymiku
lubo były cum satisfactione ziem ale żem sam szczeby
ły iako to Imci Xiędza Biskupa Kuiawskiego a
offendiculis dlatego wszystkie wreście puszczone
Laudum Seymiku Wielkopolskiego rozumiem iż się
dostało czytać WPanom pewnie że laudandus ie
zeli tali sensu godzi. Plura gdy łasce y affekto
wi osobliwemu WMciPana oddawam nic niewąt
pię że expectationi de activitate et affectu suo
odpowie respondere y mnie znacznym iest WMMciPana
w Warszawie.

List Imci Xiecia Kardynała do Imci
Pana Mikołaia Grudzinskiego Starosty Go
lubskiego.

Napatrzyłeś się WMć Pan iako sawim Nave Republicae ledwie non ad naufragium priwodziły civium motus. Tezy y dotąd nie ustaią apeuni y na seymiku Sochacze skim zaspiać nie będą. Ktore abys pro affectu WMć Pan solito zumniu et activitate sua avertere raczył, y starał się uniżenie proszę nieposlednią honoru mego własce WPana zakładaiąc obronę. Będą WMći Panu pro anciosura actus Woiewodztw Wielkopolskich per authentica Instrumenta ktorych JM. X Ekonomy będzie kommunikować. żeby y WPanowie co exemplo insistere raczycie. Tez dowody in publicum Bonum daiąc iako gloriosum całey Ziemie będzie tak posyłaiąc WPanu. Punkt ex Laudo tamtego Woiewodztwa y ia wszelkie moie WMćPanu obligaiąc winien będę. Zostaiąc w Warszawie 9 9bris 1696.

WMći Pana uprzeymie życzliwym sługą Michał Kardynał Radziwiłł.

List Krolowey JMći na seymiki Relationis do Wdztw WoXo Littᵒ pisany.

Wielmożni y Niemogą bydź tayne uprzeymosciom waszym wszelkie niedawno przeszłey konwokacyey niebez Zarudnienia zaszłe bożę dobra Pospolitego zachodzące dyfficulty między ktoremi pokazała przecież całemu Swiatu dowodna nasza ku Dobru Pospolitemu y tey Oyczyzny skłonność y obserwancya bydź żadnego nie widząc prawa ani przykładu ażeby Krolowe Polskie od Oyczystey y naypodłeyszemu Stanowi przyzwoitey przykazała tak Małżeńskim usługiwane były, lubo nas instancyie tak wielu Wielmożnych Senatorow y Urodzonych Posłow nie tylko przynaszym ieszcze całey Rzeczypospolitey utrzymać chciał, abyśmy się nie ruszali, raczey na pretensye Publiczne y prywatne tak wielką Oni srulecey Załeczone przykłady

dawali.

dawali rezolucyey Wielkiey iednak nay mnieyszey Zoso-
by naszey okazyię tamowac obrad Rzptey widzielismy
przed się odstępic własnego honoru y rezydencyey naszey
ale wprzod Oświadczywszy Jasnie O. Xcu Jmci Kar-
dynałowi Prymasowi obøyga narodow rzetelną wtym
naszą gotowość że na prætensye Rzeczy pospolitey dałey
y Czyie kolwiek prywatne naszey nie chcemy ni-
komu nigdy umykac justyfikacyey. Jezliby zatym
Oyczyzne (ktore teraz nietrudno) udania kandor
nasz y szczerą ku dobru Pospolitemu Życzliwość tłu-
maczyc chciały. Zadamy pilnie po Waszych Wprzy-
mosciach aby nasze niewinność tak wiele kosz-
konfuzyi umartwioną kredytem swoim y powagą Rę
zę masz osobliwey godności swoiey zaszczycic chciał,
Pewien tego że z poboźną nad sierotstwem naszym u-
przeymosci Waszey kompassyią ~~kaso~~ sam Pan Bog
nadgradzac będzie y my wszelkich okazyiach Zaw-
dzięczni nieomieszkamy dobrego zatym zdrowia. ~

List Krolowey Jmci na Seymik Rela-
tionis do Woiewodztwa Wielkiego X.stwa Litt.

Maria Casimira z Bozey Łaski Krolowa Polska. Wiel-
możni Urodzeni Uwiernie nam mili Uznawamy tym nie-
szczęśliwey osierocenia ~~konc~~ naszego kondycyą ~~trzy~~ Wię-
ksze Osobe naszę y Dom pozostały naszego S. P.
Małżonka ściągaiące coraz afflikcye dla ktorych gdy
nam żyć samo przy ustawicznych troskach y upła-
kaniu sierocych y dni prawie przykrzone w inszey
po Panu Bogu naszym utrapieniu naszym nieszukamy po-
chy tylko ~~Urez~~ respekcie y poktowaniu Chrzescianskim całey
Rzptey ktorey interes y dobro Pospolite iako sobie
poważamy, dalismy aczywisty dowod naywyraźniey
szey Konwokacyey, gdzie lubo żadnego Prawa y
przykładu niebyło, ażeby Krolowa Polska owszem
nay podłeyszego stanu Małżonki od ostatniey przy-

służeniasię były Chrześciańskiego Krayu oddalone były
ołtarzey. Lubo tak Wielmożnych Duchownych y
świeckich Senatorow także urodzonych Posłow pre
tendowali, wtym honor Państwa swego ażebyśmy iy od
stancyey Krolewskiey niemuszali owszem na pretensye
całey Rzpltey tak wielą intratey zalecone przytomne
wosobie naszey z naiaśnieyszemi Krolewiczami Synami
naszemi uczynili iustyfikacyię, woleliśmy iednak się
spozwszy żal w sercu naszym Spodziwieniem, cudzoziem
skich ablegatow niezatrudniać by nayslusznieyszym
interesem naszym obrady Rzpltey Niewprzod iednak
zmieysca y samey Warszawy ruszyliśmy się, aż uyzna
naszy przy JO. Ks. Jmci Kardynale y Prymasie
obuyga narodow zostawiwszy deklaracyię że na wszyst
kie pretensyie tak całey Rzpltey iako y prywa
tne czyie Krolewicz byłiśmy y iesteśmy odpowiadać
gotowi, w czym gdy dowodną naszey ku dobru pospo
litemu skłonnością oswiadczamy Rzetelność wzmie
wątpiemy że wszystkie cierpliwosci y umartwienia nasze
Pobożne w sercach naszych znaydą Kompassyią, wszak
że my nie tylko osierociałe Oyczyzny nasze ale y
wszelakie na nayzacnieyszych Synow naszych interessa
urodzonemu tych narodow ku potomkom Krolew
skim affektowi y całey Rzpltey oddaiemy przy tey
szczęśliwego w obradach Rzeczypltey szczęścia ży
czymy etc.

List Krolewicza Jmci Jakuba na Seymiki Relacyalne do Woiewodztw Ziem Powiatow.

Jaśnie Wielmożni Wielmożni Moi Wielce Mli Panowie,
Kiedy przeszłey Konwokacyey periculum orbita
tis publicae nie tylko cała Rzplta communi afflixit
dolore y naszemu domowi poszły S. P. Naiaśnieyszym
Rodzicu naszym inter publicas fluctuanti

Vicissitudines.

vicissitudines adeat in utrumque utinus nie należy nam tylko adversa tey u ktorey urodziliśmy Rzptey iak Matki naszey mieć swoie własne kiedy ex prosperitate oney naprzerwanym rad Publicznych cieszyć się niemożemy. Zachodziły Urzeli Woiewodztwo naszy Konwokacyey ad Domum Regiam pretensiones ktore życzyliśmy aby były sine dilatione discussa, ale kiedy się zdało Rzptey do dalszego to odłożyć czasu, obędziesiemili prostolamur devisionem oney, teraz in meritis magni Parentis nostri posłusznie upraszamy, abyście WWnWPanowie semel asumptum et ex ... domum nostram w ... ekstach y affektach swoich alibi niedopuszczali, Nam zaś będzie należało nie tylko ktore pramatura fata interpella sunt Naiaśnieyszego Oyca naszego in defesso propagare studio ale wszystko to co kiedykolwiek Rzptni juris domina et vindex zasłużne uznać zechce do nas pozostałych, niby ex non satisfactione pacterum conventorum pretensye cum voluntate non disputare, ale y owszem że exiguas ultra spes nostras et opinionem Publicam spadaiące nanas sortes moderatione oney iako Patriae nostrae ochoczo poddać.

In terim vicum et sanguinem pro patrialitate submittuiemy się, zakładaiąc wielką nadzieię własciwey protekcyey WWnWPanow że wosobliwy respekt mieć zechcecie uniżonosci nasze ku sobie et amorem in Patriam, in cuius sinum wszystkie nasze Dobra y fortuny ao vota składaiąc singulorum WWPP Ci Panstwa. Stosuiemy WWnPanow naszych Wielce Moscium Panom Życzliwy y Uniżony ...

Dat. ... Pana Kasztelana Krakowskiego Na Seymiki Relationis Post Konwokacyalne

Jaśnie Wielmozni Wielmozni Mci Panowie Wielce Mościwi Panowie y Bracia. Życzliwości et obsequium in Publicum Regimentu pierszego Gwardyi I.K. Mci Króla Jmci z tąd: Estymować potrzeba. Żeby adhaerent ani adhaerere chcę ucis inobedientia iako inni Jmość, więc gdy Regiment tenze propterindio Krajów tamtych pogranicznych nistam ofinie sine subsidio Łaski WWm Panów upraszam abyście aliqua portione krwawo zapracowanych zasług Regiment tenze supplementować raczyli. Za słuze tę Łaskę będę statecznie WWm Panów.

Lyst Pana Lipskiego Kasztelana Sieradzkiego na tenże Seymiki Relatyine

Kiedy mi włożona od Rzptey pospiechem do Słowa advocat od należytey oddania weneracyey WWmci Panów Funkcyia zniżona iednak WPaństwa prezentuię się usługę ochotnie, Wszelakie ambiens obsequia, A że Starostwo moie Stanisławskie świezo dostałe assygnacyą Liberrową na Ansistencyę obciązone do tego ob desolationem aliquam per impossibilitatem in statum pristinum wrócić się niemoże consequenter, podatkowania takiego ziemi to istotnego było by ruiną. Pokornie tamtem Wielm Wm Panów y Braci supplikuię aby wedle nowey rewizyi ex iuste postanowioney egzempcio skommiżeracyey onych płacił mógł, Do czego że osobliwa WWm Panów addet Łaska in othentum nieuspie mo ię wszelką każdemu z WWm Cum Panów tego zowenda usługę Et obtestando Zeieżdem

List drukowany Jm x Biskupa Kujawskiego na Seymiki Relacyonisie 12 9bris 1696.

Kiedy ani ledwie nieostatnia zguby Crisis na Oyczyzne nasze pada Frustra Deos Fatag in ausamus.

będzie.

będąc in excusabiles tyś żadney ex pravinis zawulis niebiorąc przestrogi którą byśmy mogli avertere noxia et rebus suis cur rere lapsis a mogłoż co tristius affidere Rempublicam et infestes dare ictus nad smierc Królewską za którą iakoby cadente quercu lingua quisq(ue) odrzegit, nawszetki obrod tam ex tra quam domi że Rzptą zabieraiące, Cóż my aliene mortis sobore wpadszy w lethargum niebespie czney choroby dotrzec się w obradach naszych Wita les spiritus niemi czemy. Jam alieni asensu quam ab unione remoti zostaiąc,

Zerwaliśmy konwokacyą, spisaliśmy per conuulsionem virium Izby Poselski Konfederacyą, Classicum canimus na pospolite ruszenie wołaiąc Omisiam Rempubli cam gdzie divisa kompeksi iassaz in partes Consilia iedni używali drudzy w Izbie Poselskiey conserwan da Libertatis studia vertunt in diversas. Kiedy Izba Poselska in suo directore Laesa et quasi ad ani zniemała części Senatu et Ministerium Status prze nosi Consilia a pałszby in campos Martios zasiad szy Izbę Poselską. Cożałko wszystkich teiis adtonitos talium varios trahebat sensus którym zda ła się Respublica destituta Lege non dirigi ulla Lege

Aż in illo animorum et sententiarum Estu od Izby Poselskiey JMP. Potocki Starosta Krasnostaw ski z wielą zacnych y godnych Posłów przychodzi cum in bitatoriis domine, ut vices gerem Primati ales w Izbie Poselskiey suffultus Lege Publicam.

Haec modestissime odpowiedziawszy sermone miasto Izby Poselskiey poszedłem do Senatu gdy nazaiutrz ferventi-oribus tegoż napirali się pom nie prośby abym szedł do Izby Poselskiey. Odważyłem się ex Consilio X. JMci Prymasa et multorum Stendu Procerum przybrawszy do siebie JMci X. Biskupa Poznańskiego Płockiego Prze myślskiego Biskupów Moich Mościwych Panów do Izby Poselskiey. Kędy magno Junuionum numero JMci P. Marszałka Poselskiego Adpatum zastawszy

tam że

tamże potiorem partem Senatus widzieliśmy Ich mościów PP. Potockich Sapiehów Lubomirskich Xiążąt Radziwiłłów y innych zacnych Senatorów którzy semotis suis curulibq znizyli się ad scabellum Aequalitatis zarownie widząc wyższe Poselski maiąc to sobie pro decore et in Patriam amore ad cunabula redire Libertatis, z tąd ona prima sumpsit exordia libere Gentis. Itak uprosiwszy sobie audiencyi, takiej factorum necessitas verba dare et rationes componere mogła, te zosoby mocy zarownie z inszemi Imcściami ad complebimq perswaduiąc aby per in audita nec ullis idem lis visa, vel lecta exempla, sami my się nierozrywali diviso imperio, ale raczey Izba Poselska more maiorum uwagą z Senatem a z obopulnemi Radami unanimi votorum animorumq consensu Oyczyzna muniatur. Niebyliśmy biedrak a tak się czynili ut recentia curaremq vulnera ciedni . . . Reasultatione Izby Senatorskiey z Poselską stawiłiśmy, tandem offensionis lapidem amovimq że Xiąże Imcść Prymas per inter Nuncium suum warioris liniguis et oris przyniosł Izbie Poselskiey pharmacum y rezolucya iże na zgorę z przytomnym u siebie Senatem apposita conditione aby Krolowa Jeymość sub tempus consiliorum z Warszawy ustąpiła. Co zaraz Krolowa Jeymość adimplevit y dawniey by to była uskuteczniła dla dobra Rzeczypospolitego gdy niepotrzebne założyli ad honorem Krolowey Imci niektorych Imościów spem utrzymania w Warszawie Krolowey Imci niezyczyli. Oyczyzny wolelli iacturam boni Publici pati aniżeli Rzeczne displicere

Gdy się tedy szczęśliwie Izby złączyły in spem melioris vergebamur aż w tym większa nastąpiła niezgoda. simultates praktyki y niektorych praevaricationes tak daleko, że omnia erant confusa nec suo ordine stabant y w takim odmęcie zerwali konwokacyię a Oyczyznę in mille pericula et casus fatales podali.

Maiąc

waięi in viscera związkowego Żołnierza hoste externo
periculosiorem, a podobno i crudeliorem. Przeto sit WWM Panom
prime curae dowcześnego zabieżenia tanto difficilio żeby
nieprzyjaciel fortunas nostras degluttiat a potym cum eversi
one status niepodał nam kto per insolentem militiam
Pana contra jura Cardinalia Electionis Liberae takiego kto
by był chciał się na tronie utrzymać per concatenatas Legio
patrias Królestwie wolne tyrannica impenandi bij obra
cacię in absolutum. Dlaczego rozumiałbym effi
cacissimum mało remedium jako nayprędzey podatki
składać samym ad regressalia będą gotowemi. Lubo
w prawdzie Jmość Pan Krakowski Hetman W. Koronny zaro
wnie z Jmością Panem Hetmanem Polnym in magna
spe posuerint illas ze maią powagą swoią et persva
sionibus utrzymać Woysko in obsequio Reipublicae
byle mu zapłata obmyślona była, iakoż y dał iuż
documentum Labovii Jmość Pan Woiewoda y Kasz
telan Krakowski MWM Pan w oczach moich którego
w rezydencyey tego zastał, nadtym desudantem iuż
ze Rycerskiem wielu Pułkowników Rotmistrzów Porucznikow
Woyska cudzoziemskiego Generałów Officierów
Gdzie y mnie zaprosiwszy ponderosissimis rationibus et a
more in Patriam obowiązywał starszyznę aby non violanda
fide przy Oyczyźnie stawali nieidąc in partes związku
co feliciter persvasioni Jmci cessit kiedy mu wszystka
starszyzna constantiam fidelitatis nobili et militari
verbo przyobiecała. Przecież iednak trzeba omni ex
clusa mora dodać mu subsidium pieniężne aby magis
niedopuszczaiąc Confoederationis malum ingravescere,
Woysko ad obedientiam revocare y Oyczyznę prętko
od zuchwałości tey uwolnić insolencyey. Inquantum
by zaś z związku zostaiący Żołnierz niechciał in obse
quium Reipublicae et obedientiam Jmościów Panów
Hetmanów redire, radziłbym zaraz ogłosić nowe zaciągi
zatem podatki z których kiedy formabitur nova militia
przy pomocy Pospolitego ruszenia nietylko związkowym
ale innym Libertati Electionis insidiantibus upadnie
serce in preconceptos ausus y będą musieli ad pacaciori
et honestiora Oyczyźnie venire media, Jmpares Rządc.

extremis Per Lauda zas załozyć panas ktorzy by panowy zaręg niewyiezdzali aby non ob temperantes Parentibus kreunym omni hereditate et successoribus careant i pogrodach niech będą sądzeni iako rebelles propriae patriae. A teraz uważna sublata causa maiora nietrudno oczewe ktore nas non postremo afficiunt ad praesens gdy Francuzka gęs bierze in proceribus et civibus praktica żeby non pręstra ad cunctos transfertur Electio którymy magnis promissis pro missisq largitionibus inszemy innym sposobem trahuntur multi in partes Francuzkie Ligze ca ac Conti. Co iako by perniciosum było oyczyznie uyć Króla Francuza y Królową Francuską każdy madry statista exemplis przez tak długi czas w Polszcze infallibiliter może in ferre consequentias.

Niemożemy się wypłątać z francuskich fakcyi które mi tak inwodawiony Regnum żesmy dla nich tesylle fortuny nasze in dependiu puścili zdrowie y honory Ja dis probationem dali. Ale też pierwszy Candor Polski et in tegritatem Libertatis onym że in debrecationem podali a stare Polską realitatem perde honesta mimo wszystkim od nich.

Coż bono Publico commodi nasze Francyey uczyni y dubitaty przyniosły, jeden y drugi z nich tylko aby oyczyzna sił y zdrowych nadupadać Jedyne corruptelam morum et amorum biorąc in lucrum. Oczydziliśmy się Vicinis nostris że zbytnio do Francyey applikuięmy cuius moribus regimur. Dopierosz pod Panem Francuzem quis non in principis mes mores. Dla czego życzył bym posłać z tego Seymiku do Iego Mci Ryma ut premoneat Iegomci Pana Posła francuskiego aby chciał resistere ab hac premocione et tam perniciosis studiis non preoccupet Procerum et civium mentes z tego zelusztykiey nadziei futurae Electionis

Z szczętą Iegomci Bawarskiego Niemnuy Krolewicza Iegomość ex ratione neq promowuie, ale tego z tego ac esse Electionis Divisum Imperium bo by pewnie dziedzicznego Państwa pilnował a nie tej Krolewsztem naszym rządził, Jest też in trinsecatis Krolowi

Hiszpańskiemi

Aistrzpanskiemu y obowiązany parte tey Konfederacyi do uroiny ktorey z Jeie Synowi Minorenni iako y Pan stwa niemoggc podobno by chciał utrumg trzymac ataks neutrum tenere tyet absolute Imperio Liberis Genti dominari ni ei esset tollerabile, azatym Republi cae Polona periculosissimum neper tam Potentem Pri cipem vertatur in absolutum. Doznalismy nattenrzysku co mei duplicati juris et domini ktorzysię pyrtko ad haeredita tem ssilenius y portucit nospaem Libertatem a Władysław ter hat Dziedziczne Zgamać Panstwo niż opoliczce gadzic ezpro tezet Stamgniac anizeli tu natrone siedzic, Co przyszło duo Galacego Panstwa panowania et distracti per Regna Regis Zy ctiss bym tedy Krolowey IEymosci przeczito co naturalius in prolem Regiam raczey iako matka feratur affectu ani zeli extraneum Principem Electioni Liberis usmycaes Con pra jura materni affecti et pietatis przeciwko S. P. Kiara Pana naszego maigc Zapewne ze ex ratione status ymieta obblicznosci niemoze Ligze Synowi Bawarski y dlategoza ney promocyey przez a Krolowy IEymosci pamparowa Zadną miarą. — Uznam tedy za rzecz słuszną pro obligatione Consuentia mea tych Rzeczy Panom refer ze concurrentow ktorym existis fabricationibus iezeli Zrych Deymikow niezabierzycie Wspanoac mieycie to za nieplonną odemnie przestrogę. zetak pomieszane et divi dent subiecta in varia studia na Przyszlą Elekcyją zelij niedadzg secundum prescriptum Legum odprawo wac ale rechce in turbido piscari tego y osadzic natro nie ktorego nie tibera voces lecz servilia ingenia am bitu tueri powsichtane promowowac bedą. mieci con servationem wolnosci y praw Oyczystych, ale na pri vatne z bogacenie y te et perinaem Pamie abundan cij se habent idlatego wszystkiego czasu wszystek przed Zimą wyrznietą abysy przeciwko tej Studencyus utattati Libatorum Elekcyja et mora temporis in wieksze po zyskli Oyczyznie niebespiecznieysze trudnosci y zawich tania przyniesła - Dlatego Salutarius te bedz rozumniem Republica, mora majorum głosic propen nonem ad donnand Regiam anizeli per concurrentiam externorum zarazic praevaricationibus, dlestwo tego Ztego Ordinei Republica in tempore Miasto porozumienia

mięszac diwizyi in partes pomi siebie Bozaiyc depau
perabant Oyczyzne belliq ex ternis vexavitibq [?] do czego
iuz Wielki wstępy implicabunt. Cóz zatym Cudzoziemci
post pollicitationes auri et argenti abeunt y zawczasu
abeste appetitu non arcebuntur. Zyllko naszprzyszley Ele
kcyey sessiones animorum zeszer abrupta unusquisq sua
zechie eligere Regem itak iednego albo dwoch per eruen
tam electionem obierzmy Pana. na wielszy Oyczyzny zamiesza
nie tępiey tedy iako auctoritate Posłow tak y Dostoyno
mosci sedza expostulatione prevenire zebyscie wszelkie
ki przyszlego krola. ante tempus nie wydawali et in tempore
Liberam electionem nieskazili nie zawodzili.
Czemu ex virtute et statione sua daię ze Jmci
Prymas. invigilare ma nequid respublica adversi
per connuventiam patiatur poniewaz post recessu
z Warszawy Jaśnie Oświeconego Jmci [?] ktory sobie dziala pro vi
puria a Republica tak niektore subiecta oney adhe
serunt zeszua quiete uti niemoze od ustawicznych
Jmosciow konferencyi przeczo tako siebie takey tero
Jmosci obtinexias Reipublica trahunt suspicione
Wszystko provinciaeob obligationi meae Se
natoria et amore Patria in fraternum Wasze
cow Moich Wielce Moscivych Panow sinum
złozywszy zycze aby Pan Bog pro Bono Pu
blico consultantibq tak pobłogosławił zeby
z obrad Waszeciow moich Wielce Moscivych
Panow universitas salutem Leges et Liber
tates Patria tuitionem, Ecclesia Romana propa
gationem Immunitates Ecclesiastica defen
sionem odeberały a umagnede prac [?]
Mości Panow cum adiectione longitudinis dierum
Impleant singulorum Domus benedictio
ne Divina ctoto meo przy ktorym na
zawsze zostaie. Caeteri Li
centia superiorum exprimatur.

z Reymikow Relacyinych &c

Seymikow Relacyinych Postkonwokacyalnych

Instrukcye, Konfederacye, Iuramenta Listy z Respensami, Proiekta z Replikami, Senatus Consilia, y inne w rożnych Materiach Transakcye aż do Elekcyi Zacho-

Respens z Seymiku Relacyinego Wielkopolsk. Do Krolewicza Imci Iakuba in 9bri. 1696to

Renowował nam List W. Krolewskiey Mci dulcissimam memoriam S. P. Nay: Krola Imci P. Nas. M. a przez to instan dos ussit renovare dolores. Ale zaraz eadem litera przyniosła solatium venerantibus Nayiaśnieyszego Oycie W. Krolewiczowskiey Mści Regias virtutes et innatam ku tey osieroconey Oyczyznie propensionem. Eodem modo co y WW Mci ferebantur Woiewodztwa Nasze aby na przeszłey niedawney konwokacyi utrapiona oyczyzna ex legitimis ad Domum Regiam pretensionibus mogła była odebrać consolationem. Ale że multa vis fatorum praecidit nadzieię naszę ostyga necessitas to negotium do przyszłey day Boże szczęśliwey odbędzie się elekcyi. Dziękuiemy W. Krolewiczowskiey Mci pro ea in Rem publicam aequanimitate, że się ultro ad subsidia labentis Patriae oddawać raczysz, należytą erga merita sua w sercach naszych zapisuiąc wdzięczność, z ktorą gdy się oświadczamy, profitemur że iesteśmy W. K. Mci uprzeymie życzliwi y uniżeni Słudzy.

Respons z pewnego Seymiku Relationis y o zerwaney konwokacyi na List Imci X. Biskupa Kuiaw.

Z woli Woiewodztwa mego kiedy mi przychodzi odpisywać iako Ministro Praesentis Consessus na List W. Mci Pana, ztąd mi przychodzi zaczęć w czym się baczę usilnie gratitudines od nisłusznego pro dexteritate majorum virtute et zelo in publicum podziękowania żes W. Mć P. niedawney zawidki naterażnieyszey Warszawskiey konwokacyi in laqueos venantium Generosam mentem niemiałeś exercere

exercere Idolatriam upadaiąc ante Idolum Baal, y kiedy postrzegłeś, że owe chwalebne Starożytskich wrzesiod zawszedy na ofiarowanych y niestusznych prętextach nie na prawdzie y wolności chwiać się bardziey nie stai zacedły, poredłes z Przeswietnym Duchownym Senatem, tam kąd wychodzą Senaty, kąd dworskim y swieckim przykladem. Trony się zradzaią. Ibi sunt cunabula Regum exordia Senatus.

Nie z historyi tylko Wać Pan ale z Relacyi samych Ambasadorów narodów notitiam iako Wać Pan znalos wszak bardziey choć to amaritudine utemperowaną wolność ius owe Kanarowe z ust delikatnych persvazye. Czego wszystkiego ten chyba nie przyzna który prawdy y rzeczy się samego tylko Dziedzicem znać będzie dyskredytem.

Ale to non sufficit semel bonum esse. Nayschwalebnieysze Przodek-ry stąd tylko gruntowną biorą chwałę, że semper iidem, że ich y Honory y ozdoby z orszakiem w Nieodzielney sferze quia adperunt eum.

W czas Wać Pan kiedy nabywszy libero sensu pod przeszłym panowaniem y zwalnieyszym in statu agendi w Rzeczy pospolitey krewnych zamysłaszy serca y osoby amorem praeoccupare iako in oppositionem Jego Kandydatowi to iest Królewiczowi Jakubowi non admittantur casi. Dowodliś Wać Pan że w tey mierze, niemoże ale Woiewództwa mego zda nie doniosę Wać Panu.

Jak iest naypierwsza wolności naszey prerogatywa że u nas Królowie nie dziedziczą nie przez sukcessyę następuią ale y od wszystkich y ze wszystkich stron swiata obrani być mogą. Caetera namque Imperia regnant in quibus certa Dominorum Domus est caeteri servi. Hic imperaturus omnibus eligi debet ex omnibus. Ani mi tu Wać Pan nie przywodź Piastów continua serie przez lat 600 panuiących bo w ten czas Rzeczpospolita nullis legibus ten czas Wolność w obieraniu Pana rudis była et titulo Hereditatis iednemu tylko Piastowemu Domowi podlegała.

Niekwadrący

Niekwadruy Wać Pan do tego Domu Jagiellow, ktory naprzod tak obszernie Panstwo y Xięstwo Litewskie prawie rowne na ten czas, tey ktorą od bierał Korone, do niey in korpo rował, krzyżakow wykorzenił, Ruskie Xięstwo zhołdował, Czarną Czerwoną Ruś w iedno Panstwo zagarnoł. Całe Krolestwo legibus ornavit, wolnosciami naposił, a w ostatnim Juym potomku Zygmuncie Auguscie praetext calieykolwiek Monarchii to iest titulum Haeredis Libertati Rzeczypospolitey abrenunciavit.

Sciągnoł tez tę miłosc zdziecznych Polakow, że ukha Maria wyprowadzoney krwi krolewskiey szukali y na Tronie u sadzili Siestrzeńca Augustowego Zygmunta Trzeciego. No do nobis simile nihil odpiera nietylko w Sukcessyi po Nayiasnieyszym Oycu Krolewicza Jmci Jakuba. Pacta w niczym niedotrzymane naypierwsze Prawa podeptane. Taxy na Honory y Krolewszczyzny umocniony. Granice spustoszone, Gloriam Gentis zdeptaną, diffidencye między naywiększe Domy, ut inter duisos securius imperaretur. wkorzenioną Unitag impessum data et ruinam.

Ale odpowiesz Wać Pan. Non nequidem portabit Filius Patris iniquitatem: wiem że nie idzie konsequencya in statu Conscientiae, ale in statu Politico zawsze idzie bez tahiescze z Wać P. mowię. Nayiasnieyszy Oiciec był krolmęzny, woienny statecżny doskonaty. Trzeciesz żadney pamięłi miłosci swey ku Oyczyznie niezostawił. A czego się Wać P. każesz spodziewać po tak do tym mniey uważnym y innych set a tych nałogow maiącym, ktore radbyś Wać Pan w nim pokryć gdy były abscondita a sapientibus. Sed plura supersunt qua celare velis inventa Sena tibus ipsis.

Wiesz Wać Pan że taiest natura elekcyi obraitakiego ktory by inszych celował, Bogoboynoscią umieiętnoscią,

Wzielnoscią

dzielnoscią, Rozsądkiem statkiem Hoynoscią y inszemi cnotami. Optimus quisq eligitur ex omnibus. Obeyrzey się Wasz Pan zewsząd na swego Kandydata, ieżeli takie in dumentum tego.

Jeżeli Wasz Pan chwalisz w Krolewiczu Jmci hoynosć. Ia onę zowię marnotrawstwem, bom słyszał że się nią szczycą ludzie ladaiacy Rotmistrzowie zausznicy Kartownie. Widzisz tedy Wasz Pan że choc Panska cnota iest hoynosć, za nim niei est kie dy w kompaniey nie chce Iudiciusza.

Czyli możesz mieć obligacyą Oyczyzna co iuż dowodnie constat iako merens Iakub poset od Krolewicza Jmci Iakuba taktownie u Krola Szwedzkiego na Zmudz y Kurlandią, aby mu apisktat swoim woyskiem na elekcyi. Czyli chrześciańska zas że kiedy oboyga Narodow woyska od Nayiasnieyszey Matki do swiętku sprabdykowane. Krolewicz Jmci Iakub Tatarow sciągnął na Polskę, spodziewaiące się elekcyi in Novembri, ktorych pewnie na szczęsciu elekcyą obawiai się potrzeba. Coś tylko podobnego czytamy o Neronie, ktory zewsząd wspaniały Rzym, własną swą Oyczyzną zapaliwszy sam się wyniesiał naywyżey karał, flammam goreiącego Miasta biorąc pro fama et solatio. Dożby dopiero wspomnieć sobie potrzeba nieomylną nigdy to liszyko przestrogę. Regnum flagitio quaesitum nemo bonis artibus exercuit.

Więc kiedy constat iako tę Powszechną Matkę Oyczyznę naszę kocha Krolewicz Jmci Iakub, rad bym się dowiedział, iako z własną sobie postępuie quod genuit et aluit. Bo ieśli to prawda że z Oyca ieszcze Dusza niewyszła a Ludzie Oycowscy adaiki ad Sacramenta. Matka za lichem nie za swego od Syna tedwie puszczona do Zamku Warszawskiego od tegoż po tym

więcey

więcey tak ustawnie affligebatur. To pieczętowaniem Warszawskich Skarbow Kotnierskich wybraniem, Malbor:skich wyrugowaniem Matki z konwokacyi Warszawskiey pobudzeniem, samego JoMci Pana do tey strapczowania drodze między Warszawą a Bielany, niepodobna aby żal Matki niemiał afficere przeklęstwem actus takiego Syna.

Jać y Matki nie kanonizuię. Jednak choć by naygorsza była, Synowi zawsze miłą w poszanowaniu być powinna. A stąd zdaie, iesli ktokolwiek z JMci własną swą Matkę tak kocha tak traktuie, coż by się działo z Oyczyzną naszą: w ktorey si voluntas adest, nocendi datur licentia.

Był żeby też iaki postrach Nieprzyiacielowi naszemu z takiego Pana: ktory in vita sua nihil laudabile egit, czy był żeby u swoich w poszanowaniu: Facile enim Principem contemnere si fortitudinis non extat Ratio.

Uważ y to WaćPan żebyśmy wprowadzili Germanismum, maiąc obnoxiam fakcyom Niemieckim Austryackim Panią. Ale WaćMćP. rzeczesz, że to niewinna Dusza, tym snadnieysza regere alieno consilio, a nayięcey na Dworze caskakiwało Niemcow, ktorych przodkowie nasi zdawna się strzegli; lubo iescze tak potężni niebyli Niemcy.

Niegorz się WaćPan tym uwodzi żedaie aspekturacyą na Biskupstwo Krakowskie, y obiecuie nominacyą do kapelusza Kardynalskiego, bo pierwszego ascensum gradus Canones Sacri postępować na czwarte Biskupstwo. Drugiego Leges Patriae ktore bywały u WaćP. quondam mile niechże y w tym observentur.

Jesli tedy WaćPan kochasz pro solito Wolności chcesz całości Oyczyzny, życzysz Gloriam Genti; reintegrationem Praw złomanych, rozprzestrzenienia

Kraiu

Granic, nieraz się alligowai do tego Pana. Quaeramus
nobis alium aliunde. ktory by nas oddawszy chwalebnie
wszystkim naszym Nieprzyiaciołom poodbierawszy
Prowincye uspokoiwszy, Wcisła Prawa poprawiwszy
dał w Reszcie dni naszych dulci saturari quiete. Zostaię
zatym w Niedopytawie 9 2da Novembris 1696. między Gdań
skim y Podolskim kamienicem Waszmość Pana szczeliwy Brat y po
wolny Sługa Deo datus prawdziwszy na zawsze bez odmienno-
sci: Instrukcya PP. Posłom Woiewodztwa Lubelskiego,
Do Ichmosciow PP. Lubomirskich Marszał: y Podskarb: W. K.
To donieść cum contestatione, zżaliśmy że co inni za Słuszność
mieli ktorzy Godność za wierność Domowi Swemu mieli Suk-
cessyą, Prawa zakazujące ne quid ultra za uięzenie swoich
Urzędow Krolow, Panow Zaszli powzięte, nietak prywatnym
Domostwem, ale iako publiczną nagradzai Ruiną. Dotąd
że Waszmość Panu inne a samey słuszności pełne widzieliśmy
wszytcy słusznie mowiemy, z tego Domu Familij wszyst
ko dobre, y na pomoc Oyczyznie zawsze się rodzić musi.
Sam Waszmość Pan pokazałeś, kiedy wysokie obiaśnienie
Osoby Swoiey, z woli Boga y Łaski Pana miłością Oyczyzny
nagradzasz pozostałe Skarby po Krolu y Panu Naszym im
iescze brać ie miano, arestem y Pieczęcią zamknołeś Ko:
ronną konwokacyi niechybną, pluralitatem do liczby nie
ktorych obierai Pana powagą swoią wsparłeś, owo zgoła
nas wszystkich w osobie Ichmościow PP. Posłow a frustione
Kleynotu tego oddalonych y do należytego wracaiących
Mieysca w Sebie Krolskiey przyozdobiłeś, Nomen nienarze:
telne Princeps Mortalis Rempublicam ukazuiąc aeternam.
Zkąd iako Waszmość Pana odpłata u Boga tak też u nas mi:
łość y poufałość trzeba. Iest teraz doniesiona przez
J. Wielmożnych Ichmościow PP. Woiewody Wileńskiego wszystkich
wzgarda

wzgarda y mały szacunek iż Krolowey Jey Mci w Serce y Podnoże WMci Pana oddaiemy Krolowę Jeymć aby śmiercią Nayiaśnieyszego Pana Małżonka swego wziętą z Rąk władzę y Koronę odwetowała spraktykowała ciężkie Woyska W. X. Litt: przez co się stały męż acerrima odia proximorum uczyniły skutek o czym bo na żadną by szczęny pomoc miasto Brzesc Stolica Woyny pola tameczne trupem napełnione y krwią skropione.

Dlaczego iako J. O. Xcia Jmci Prymasa tak y w nim Mci Pana przez List y Instrukcyę oraz u Krolowey Jeymci będziu kazał że insza legacya Posła do JW Jm. P. Woiewody Wileńskiego expostuluię aby originały Jm Pana Woiewody Witebskiego podpisane ręką własną do Elekcyi do chowad gdzie szczęśliwey pokaże że to za pieniądze Krolowey Jeymci z Rąk dane ten pożar Domowey Woyny w Wielkim Xstwie Litt. mężwypiknot et alia metuenda perswadowai aby poprzestała, oraz w Warszawie nietylko aby nie była ale wolną Elekcyę czyniąc daley nie na Konwokacyą odiechała.

Individuus amor Serenissimorum natorum tu się szaga z każdey części całey, a całey in qualibet parte. o czym iak iednakowo szczu miemy, tak iednakowo przez Posła naszego obliguiemy. Instat WaćPanu cunctos excellentinom Illustrissimo amore et officio, aby y Krolewiczowie Jchmść Pari distinctione czynili assistencyą Elekcyi przyszłego Pana naszego. O co iako prosiemy, tak siebie w Respekt y łaskę zalecamy. Stefan Wąż Michowski Marszałek Rycerstwa Woiewodztwa Lubelskiego.

List pewnego Szlachcica do Przyiaciela swego z pod Lwowa o Seymikach Relacyinych.

Z wielkim a to żalem y iuż niewiem co mowić te nieszczęsne nowiny oznaymuię WMMu Panu. A to iuż widzę że na=

sza Polska bez Głowy y Gospodarza ginąc musi kiedy iuz ogon tylko rządzi y ieszcze liho robi. O bodayze oyciec nasz So:bieski kochany. ato ta nieszczęsna orda co nie ma wyssać Dzieci nasze brać nasz Dobytczeh nasze ubustwo, nasze zasiew:ki na co się to krwawo nizbieraich Szlachcic ubogi pracł, w co się to obroci, ue ich podobno nie będzie my zbierać iuz zez po nas. Jesce iak na to nieszczęście zasiało się dobrze y urodziło wszystkie kawałki, a komusz się dostanie podczas Woy=ny. To ono ci Złodzieie inspetraie napadną, y zaraz nas z Dziatkami naszemi y z Żonkami y z dobytkiem na tym pokrzywiią, y iak niesprawnych poprowadzą do swego Krymu. Dla Boga Mći Panie Bracie miey się Wać P. na ostro:żności wielkiey bo ia to teraz niedawno z Warszawskich słyszał nowin od mego P. Swagra, y iuz to kilka nocy Sen:ku na oczach niemiałem co się boię, y byle się wyprzysypa, zdami się że iuz Złodzieie żagłę daią.

Tylko że człowiek przecie ostrożny, kon zaraz przy Toczku w komorze stoi, a żeby cym prędzey wiekać bo tylko w tym y W. Panu Bogu nadzieia. Pistoletniska też ieszcze tak Roku do Trybu:natu cadzę do Piotrkowa nabite, tylko na podsypkę poży: cyć mi Wać P. prochu bo nie dostanie pokliszku. Do Warszawy też przeciasko nieby było przyjechał mogli by Złodzieie Żony napaść, y tak a nikt by nie wiedział o Przypadku gdzie się obraca.

Jesce ten Złodziey Hultay mi dobrego Frankę Syn moy gdzieś się tam u Dworu tłuce, przecie on ich mogł by wy:gnać z Chałupy. Przyiy P. Bracie oradę zdrową co tu czynić Trzebai to było Na Seymiku Relaci mowić gdy by się było wcze:śnie wiedziało. a zali by się byli Braciaw tenay z naszey Zło:kiny zebrali. a teraz ni tak ni owak. Co ocenaymniey się bra:terskiey się kommenduię tasce Waćpana iako nayżyczli

wszego Brata naynizszy Sługa. Mathias Ogonowski. 232

List Woiewodztw Wielkopolskich z Seymiku Srzedzkie
go do innych Woiewodztw.

Jasnie Wielmozni Wielmozni nam Wielce Mci Panowie
y Bracia. Indebitum est co zal sie Boze z doswiadczenia ma=
my non esse usui Rzpltey crebras mutationes. Ledwie co ad=
versa Szczesciu naszemu fata oczy zawarty Dobrotliwemu
utiniam niesmiertelnemu Panu, a iuz w tak krotkim cza
sie non sine sensu niezliczonych calamitatum extremam
rebus incumbere widziemy perniciem y niemal iacturum
ipso Rege Regnum. Nietrzeba Wm Panom expliciare ma=
gnitudinem periculorum et discrimen Praw, Swobod, y wol=
nosci naszych, gdy ta utrapiona Rzeczpospolita ab intra
et ab extra napełniona niebespieczenstwy, niemoze sie
skutecznie ratowac, nisi Dii manum admoveant.

Trzecie iest naycięzszy iest intolerabilis ictus osieroconey
Oyczyzny konfoederacya Woyska, od ktorego powinna mieć
robur, tu tamen et presidium, gdy teraz miasto obrony
poczyna sobie in viscera Matris. Prawda ze gdy sie reflec
ktuiemy na wyprawionych o Rzpltey do Woyska Związkowe
go kommissarzow, niepowinnismy bydz bez nadziei Woy
ska tego, ufaiąc ze Synowska ku tey Oyczyznie spolney Mat=
ce teneritudo przyniesie Woysku temu iako Comitibus Sanio=
rem mentem y naleźytą ku Rzpltey pietatem.

. Gdy iednak z drugiey strony bierzemy in Consideratione
meritum tego Związku cogimur majora timere po=
niewaz evidenter constat pretextus tylko windykowania
zasłuzonych Stipendiorum. W rzeczy zas samey latet
scintilla sub cinere dolosa in incendium Rzeczy pospolitey
strzez Boze swego czasu erupturo, in documentum veritatis
Lydium lapidem przez uchwalone podatki ktore w Woiewodz=

naszych

naszych iako nayprędzey wydać chcieliśmy. Seymik ten ad diem 20 Xbris limitowawszy, abyśmy na nim nową znowu kontrybucyą obmyślili na ukontentowanie w zasługach Partyi naszey mediante z Woiewodztwy naszemi. Więc że ex praeviis Relationibus na samych Podatkach publica salus zawista funduie się na zgodliwey in unione Generali całey Rzpltey konfederacyi, za ktorą praesentissima malorum remedia tanliori negotio adhiberi mogą.

Niegodzi się podać sub hastam Militaris Licentiae dla tego do wszystkich Wielkopolskiey Prowincyi Woiewodztw na Seymiki Relationis iuxta Cadentiam onych, że piszemy, iako y do WWć Panow per amorem Oyczyzny, per Conservationem Libertatis obtestando abyście consilia swoie zgodnie z nami sociare raczyli: Nieżyczemy strzeż Boże sobie z pomienionym Woyskiem cognatas acies, bo to są ossa de ossibus nostris. ale z drugiey strony integritatem Prawa y Fortun naszych circa Defensionem naturalem zdrowiem y Substancyami naszemi zaszczycać deklaruiemy się, wszelką in vim tego mamo wniwszy gotowość, do ktorey invitamus WWć Panow, z tym się oświadczaiąc że na zaszczyt tak statecznej cnoty ipso facto praestare gotowiśmy.

Unum porro necessarium abyście WWć Panowie zupełną między sobą y z nami observowaną iedność y konfidencyą maiąc innata Generositate una nobiscum certare raczyli vitam et Sanguinem na utrzymanie wolney Elekcyi odważowawszy, życzemy tego abyście WWć Panowie, tak iako y my Seymiki swoie od czasu do czasu limitować raczyli, a d cupienda pro opportunitate necessitatis communicanda z naszemi Woiewodztwy consilia continuando z nami z każdego Seymiku korespondencyą. a Listy swoie do JW JMći Pana

Woiewody

Woiewody Łęczyckiego Generała Woiewodztw naszych adressuiąc. Na co oczekiwaiąc zostaiemy.

Kopia Listu P. Kasztelana Inowłocławskiego do Xcia Imci Kardynała z 23 9bris 1698.

Wątpic niemożemy że Prymicyalney W. X. Mci przezornosci non latent te inkonweniencye in deplorato statu Oyczyzny naszey nietylko publica fama ogłoszone, ale y subsellio noviter Judicii Confaederationis Ziemi Warszawskiey recentissime od Imci P. Woiewody Wilenskiego kommunikowane, ktore manifesta to authenticis w ręku Imci existentibus demonstrat documentis, kto nam et quibus subsidiis praesertim nullo Reipublicae consilio zepsował konwokacyą, kto związki compegit et privatis opibus suis sustentuie, kto perniciosas libertatibus et quo fine fomentuie seditiones. Ktore że obscura dotąd latuere, pokis my ich per coniecturas tylko domniewali się mirabimur inclementiam fatorum.

Teraz gdy in propatulum wynikaią authores, cooperatores et motiva periculorum Oyczyzny naszey y swobody iey perimentium odkrywaią się et palpare licet mala communia za serce skruszoną będziemy donieść Prymacyalney W. X. Mci dignitati et cognato in Patriam amori sensum doloris, ktory z serc naszych tanta vis seditiosorum y odważenie się in commune nefas malignantium wyciska.

Terret nos y pociągnie ta ultra sphaeram autoritatis concessa Ichmosciom Panom Kommisarzom a Republica do Traktatu z woyskiem skonfaederowanym naznaczonych authoritas kiedy Ichmć nowym woyskom auktoramentow bez dokładow y żadney deliberacyi Rzeczpltey nato w konfaederacyi Generalney y nieuspokoioney privato consensu pozwolili iako samych Imciow wydanych obloqui

tur Manifest. et non vanum incutit metum ta Schizmatików facultas, aby tych zaciągow na tę impreze iako się tu w tey od JMci X. Woiewody Wileńskiego przechodzie zawiera za-czyi y obroci mechaniczny. Coby ipsa vincula unionis sacra violare y Narody inter se collidere musiało.

In his tedy occurrentiis noviter emergentibus recurrimus ad Primatialem W.X.Mci dignitatem et praerogativam u-praszaiąc aby W.X.Mci raczył authoritatem swoią y nietyl-ko media efficacia crescentibus malis in herba applicare et authores seditionum ut a coeptis desistant ausibus admonere raczył. Ale ieżeli salutaribus in rem W.X.Mci non cedent monitis et in praeconcepta malignitate non resipiscent do niesłychanie incunctanter Woiewodztwom zechciał, a potym ad effectuationem Woiewództw, o co bez pochyby W.X.Mci z przeszłych ex limitatione Seymików upraszać będą, et omnino pro rationibus praesentis Sta-tus Reipublicae expediet ieszcze przed elekcyą choć na krót-ki czas ad universale consilium pro centibus noviter emer-gentibus convocare raczył.

Co pro liberis sensibus nostris cum debita Primatialibus W.X.Mci dignitatis veneratione doniosszy y uprzeymszy życz-liwey się W.Xcia Mci zalecamy łasce iako eminentiae vestrae uprzeymie życzliwi Bracia y powolni Słudzy.

Mowa P. Szyszki Stolnika Bracławskiego Deputata od Izby Poselskiey z Prowincyi Litt: do Rady Xcia Pry-masa przy oddaniu Listow do Kapturu Warszaw: na Zamku d. 27. 9bris.

Niemowić ale płakać by potrzeba superstata tey Reptey że się dostawszy w opiekę Novercantis Dominae złotey wol-ności y oyczystych swobod, któremi na cały swiat aż do-tąd słynęła odbiegać musi. Quoniam partam wielkiemu Przodkow naszych Imieniowi czyni. I bodaj na tym stanęła usadzona in Rempublicam perfidia ale i owem dum abytey swobodney Reptey temi fakcyami po Wodztwach

Sapiami

Swiśpiami y Związkami w Obudwu Narodach z fabriko
wanemi in Domum Securitatis albo raczey Servitutis nie
przemieniła, iako lu ulentius pasebit WMci Panom z Li-
Stow dwoch JmSci Woiewody Wilenskiego Hetmana WX
Lit. ktory y z urodzoney erga curam Patriae zyczliwosci
et ex nexu Iuramenti Senatorii oshrzega WMci Panow
praesentes Informationes komunikuie, y pokornie
upraszа WMci Panow przezemnie, abyscie iako Ocży-
zna lapsita et decora tey zacney Ziemi lapsis chcieli
Succurrere rebus.

Respons JmCi X Biskupa kuiawskiego do XCia
JmCi Kardynała Ratione Summy złozoney,
Krolewicza JmCi Iakuba.

Przeczytawszy List Suae Eminentiae nie nie wpierw ze
Krolewicz JmCi Iakub na odebranie złozoney u mnie
Summy należącey do Rąk Suae Eminentiae oddał requisitus
więc oznacznie idzie Summę dędy Krolewicza JmCi fideiusfo-
sio et subscriptiones zachodziły, moretur to negotium parem
authoritatem a nie prywatnych osob kwitow. Zaczym y gdyie:
szcze y to auespit ze JmCi woiewoda Łęczycki Na Seymiku
Srzedzkim palam wyrzekł, iesli de Domo Regia wychodzi mia
ły na Związku Pieniądze. Tedy od JmCi X Biskupa Kuiawskie
go przy ktorym zostaią Krolewiczow Sekluius w Pieniądze.
Iesli tedy mniam Dnam Honoris mei ex integro łechaiącе:
go wydai tych Pieniądzy nie mogę, az podczas da Bog przy:
szłey Elekcyi, abym pokazał in vanum garrulientem na
cudzy honor, zem niemi Supervinanis nie szafował imprisorum.
Prosze tedy WXMci zebys mnie ex hac Ratione więcey anisie:
bie samego niemolestował do wydania tego Depozytu az
da Bog podczas przyszłey utinam szczęsliwey Elekcyi.
Zachodzą nadto codziennie Suppliki, a niemal areszty
na te pieniądze u mnie od Pretendentow ad Domum Regi:
am, ktorych Krolowa JeyMci nazbyt subtelnym chcąc ukon-

tentowai

tentowai terminem cautiores fecit, upraszaiąc w Liście swoim na Seymik danym, że na pretensye całey Rzeczypo-spolitey y iakieykolwiek prywatne należytey niechcemy umykai iustifikacyi. A tu nie o iustifikacyą idzie aby nikomu nie nie dai, ale o satisfakcyą każdemu. Za iedno elusionem biorą ludzie iustificationem.

Wiadoma Waszey Xcia Mci Im Pana Starosty Dobrzy-skiego, w którego się bez zapłaty skoioną kleynoty iakoto Sama zeznała Królowa JeyMci, na co te przerabiane. Tengdy w pewnym Interesie uczynił na mnie swey pretensyi y kaucyą na 30 tynfów. Wprzód tedy uspokoić z tey summy należy ze mną, a niżeli oney requirowai, dla tego ustąpić nie mogę.

Nie wspominam wielkiey niepolityki że słowa dobre-go niedawszy na windykacyą tey summy która bez ko-sztu kilka tysięcy Pruskiey monety, y uszczerbku zdrowia przez kilka niedziel bydź niemogła a raz do ostatnich 22 groszy oddania Summy compellor, iako bym to Amoda-mi z Malborka do Torunia ten ciężar przenosił y samna tey wszędze in buccella panis 40 diebus vixerem. kiedy się tedy Coronata Capita et Regia Domus nie wstydzą brać upominai swego y mnie non sit Labori ab ingratiore petere damnosum officium a tym gloriari mogę żeby iuż tey Summy vix memoria extaret, gdyby nie moia sollicitudo. Czego się żal Boże, tem zazdrosić powrze-kniejszym vel elemento Reipublicae.

Zrozumiałem y to dobrze dla czego assignacya do mnie toties podpisana JMci X Biskupowi Chełmińskiemu nie wyszła, że JMci bardziey uchodzę w Respektach prevaricationes in media quam mea rectitudo która temi

czasy

czasy mniey postaca. Strzeżesz przy niey zawszem be:
spieczniey szczy aliorum vitia non vituperando, gdy tym
tak od mierzasz, iako mi też przyiaźnię ludzie daią. Tym
konkluduię zostawam w Osnie 29 Xbris 1696.

Respons z Seymiku Wielkopolskiego do JmX
Biskupa Kuiawskiego po zerwaney konwokacyi.

Odebrawszy List od WMci Pana ea qua Pars est observan:
tia. Czytaliśmy cum ea attentione ktorą in dredsurd W.
Wielkiego Biskupa y Senatora authoritas obiecuię
sobie ex contentis onego in hac orbitate et confuso rerum
statu odebrać solatium. Niedaremne były nadzieie
y expectationes nostrae doczytawszy się prudentissimi
sensus. Vota Senatoria et praeiudiciorum Rzeczypospo:
litey reprobationes. Trudno odebrać aequanimitatem
et debitum in Conservationem Rzptey zelum WMci Pana
ktore enituerunt w zamieszaniu publicznych Rad niesły:
chanym a condita Republica przykładem, gdy status tey
Oyczyzny nie tylko mutatus, ale całe plusquam eversus
zostawał. Kiedy to iako w Liście czytamy niemała część
Senatu et nonnisi horum status e loco Consiliorum Legibus
instituto et usu recepto proiecta status sui dignitate do
żeby Poselskiey consilia swoie przenieśli in evidentem
confusionem Rempublicam wprowadziwszy nulla ve:
teris Reipublicae forma relicta Posteris suis. A co nay
żałośnieysza ze a Custodibus suis Iura Cardinalia enor:
mem odebrały laesionem. I tegoż iuż ad integrum exi:
tium Praw swobod y wolności naszych nie dostawało
by, WMć Pan postulationibus niektorych IchMościow
PP. Posłow contra directas Leges publicas deferendo Pri:
matialem dignitatem na osobę swoią assumpsisset im

więszey

większey Liczby z listu Waszmościa czytamy magnorum Ministrorum Status w tey dismembraciey praesentium tym bardziey nieszczęśliwości że potey in dolore musiemy z tym się deklaruje że à ca tutionem status et Iurisdictionis tri muti alis X.cia Imci Kardynała stawać będziemy inde te spos dego conatus delicatissimam in libertatem tene ritudinem, curas studia et sollicitudines około Dobra pospolitego wszelką naszą nadgradzaiące wdzięcznością.

Mają się czym popisać Woiewództwa naszego Stany że in hoc rerum statu integram mię dzy sobą confidentiam et indissolubilem ani morum unionem zachowali y z tąd mają pokazać tak Ichmościów PP. Posłów iako też y Senatorów virtutes et intactum candorem in libertatem.

Co się do naszych Woiewództw pertinere sądziemy zamienione w liście Wasz. asentationes Krolowey Jeymci P.N.M. w osobie sey do Krzywniczę debitam hic tak wiel: kim zasługom przeszłego Pana naszego y Monarchy dobrotliwego gratitudinem w powinnym erga Majestatis respekcie, y należytey weneraciey Honor Narodu naszego zakładaiące szczerze.

W tym zas coniunkcie niemożemy aby odiarł Krolowey Jeymci primo a podobno etiam apud exteros dignitati Rzeczypospolitey, in curioso exemplo miał mieć w sobie candidas Boni Publici raciones, owszem z Krolowey Jeymci in demissione majestatis nieodmienną ku Dobru pospolitemu miłością et Regalem magnanimitatem lubo to żadney in publicum nie czyniemy diffidenciey

Materiam electionis zarówno do wszystkich należącą uważając pro fundamento mamy Majorum Nostrorum Instituta y wyraźne w tym termini nie authoritates et iures które severissime zakazuią Avibus et pro crimine

censentur

censentur, ktokolwiek by się prywatne spiski y praktyki po
Woiewodztwach y Powiatach in genere. ale podobne pro
moaye ad integram Rempublicam odrzytaią, iako się każdy
doczytać może w konfederacyach annorum 1587. 1632. 1680.

Dlatego na ten punkt pisania Wać Pana przytho cum Legibus zapi
suiemy in offensione konkurrentow, ktorych im się swego czasu nie
sey zgromadzi, tym większa tu będzie Rzeczy pospolitey inter plu
res electiones ex decore et utili publico.

Przestrzegasz Wać P. iakobyśmy lici ex praevaricationi obno
xii profunda animadversione przyimuiemy referuiąc nocentes
do namienionych w konfederacyach wyrażonych surowości
memoriae memores tey przestrogi, ktorą da Bog in campo ele
ctorali przypomniemy sobie y prosić będziemy abyś nam ex
plicitam około tego dał informationem.

Z woli czemu List Wać Pana in archivo zatrzymuiemy in ar
gumentum przysłey naszey Requizycyi aby tam da Bog in
theatro publico uwydali się de meritis illicitas ductiones et
gratitudo całe Rzeczy pospolitey maneat za doniesioną informa
cyą.

Nasza Rzecz interim exorare propitia Numina aby di
rigantur vota et sensus civium na pomnożenie chwały świę
tey świętey do starożytnego wszelkiey ozdoby in Rempublica
kandorw ad emolumentum Rzpłtey ut impleant vota popu
lorum. Co tu wypisawszy oddaiemy się z powolnością na
szą braterskiey łasce Wać P.

Excerpt Listu pewnego wielkiego Statysty na Seymi
kik Relationis do wszytkich Woiewodztw Rzpłtey.

Trzymam w tym z Wać Panem że odłożenie do nastey
Elekcyi z osobliwego instinktu Bożego stało się. Bo co Wać
Pan rozumiesz co by było teraz gdy by była elekcya w
Nowembrze na ktory termin wszelki porobione Szwedow
zaciągnione, Tatarow naięte, nieodkryty by się były ieszcze
sigle y molimina przeciwko Rzeczy pospolitey. Wszelk

Litewski

Litewski nie rozwiązał by się był, y niewiedzieć coby było ro-bić wprzód czy przymuszać do posłuszeństwa y obłożeniem ry-bawić nieposłusznych. Czy securitatem electionis provide-re!

Teraz czas odkryć fortele zdradzieckie. Sejmiki porozumia-ły się y przejrzały w sztukach zawziętości malevolorum z czego Rzeczpospolita poznać może pericula wszystkie prze-ciwko wolney elekcyi zgotowane. Ale nie dosyć poznać, taż potrzeba stałości y exekucyi Laudorum aby iednostayną konfidencyą uczynić y obwarować ią sobie obowiązkami ia-ko nayściśleyszemi przeciwko odkrytym y iawnym machi-nacyom, które nietylko nie ustaią, ale co raz większe zdra-dy knuią y z Pany Chrześciańskiemi cudzoziemskiemi porozumienia sekretne maią.

Naywiększe periculum iest od Królowey Jeymci y Do-mu Królewskiego, którzy te consilium maią aby w elekcyi scissią uczynić, a potym do swoiey partyi postronne cudzo-ziemskie iako to Szwedzkie y Tatarskie przyłączyć.

Królowa Jeymć iako piszą pewnie z Warszawy iuż się zgodziła z Królewiczem Jegomością Jakubem, y zaleca go wszyst-kim iawnie na królestwo, rozumieiąc że go łatwiey nad którego z młodszych dokazać będzie mogła.

Cóż z tego sequitur niech każdy uważa. potwierdzi D. Dom nietylko niezasłużony Rzpltey ale y owszem szko-dliwy wskrzesi dawne łakomstwa in Haereditatem obroci ultra manifestu bez żadnego Rzeczypospolitey pożytku, iednemu ze trzech oddawszy królestwo ztemu appetytowi powierzyć panowania, ugruntować sukcessyą Domowi iednemu y prawo do dalszey sukces-syi zarazić Rzeczpospolitą Neronami Agryppinami Sar-

danapalami

danapalami, y zgoła dać całe krolestwo w niewolą upstolki w ambicyę y pochlebstwa ludzi podłych, a co większa cudzych.

Nastąpi contempt Senatu, succedent muliebria consilia Łapie ustawiczne y mieszanie Ludzi wielkich, nieszczerością chytrością y zawziętościami et effrenatis moribus et corruptissima vivendi norma. Proszę co tego za potrzeba czy wyzwolił nas ten Dom z niewoli Egipskiey, czy Milliony in commodum Publicum zebrał, czy Państwa y Krolestwa za tym na Rzeczpltą idą. Dla Milliona naywiększey iednego na wieki wieczne w niewolą y brzydkie absurdum Rzeczpospolitą zaprzedać.

Jakom tedy powiedział że naywiększe periculum od Domu Krolewskiego, ktory illicitis et apertis machinationibus przez gwałt chcą panować z Matką, Synami Braćią Szwagrami Siostrami Siestrzeńcami obiecę y rozdo żyć tę Rzpltę usiłuią. Przeciwko temu naybardziey trzeba obwarować konfederacyą, y to też extirpare z ktorego Bella civilia, auxilia externa perduelliones y wszystkie domestica mala et opressiones Rzpltey.

Czego żeby się ustrzedz potrzeba na nie mieć oko w Elekcyi aby żadney korespondencyi in eversionem Status ac liberae Electionis nie mogli mieć z postronnemi Pany. I już nie tak daleko o to dbać potrzeba aby się od Rad oddalili iakożeby obsides być de mogli Sami pro securitate publica, a żeby na wszystkich Szlakach y Gościńcach postrzegani gdzie wolno stać będą aby żadney korespondencyi z Pany postronnemi mieć nie mogli, ponieważ żadnego od nich bespieczenstwa Rzeczpospolita mieć nie może, kiedy się odważyły tak dowodne konspiracye o czym świadczy y sam kilką

zelu

zeli Litewski y iawne Tatarow confessata. A ze Związeli nie do pomocy Ich Subiekta potrzebne uczynili, ktore nie dla Dobra Rzpltey, ale dla swego prywatnego pozytku Domtem na Panstwo indukuige ale aby Sami Rządzili. Tedy securitatem takich Promotorow powinni sobie Woiewudztwa iako nayważowniey postanowić y konfederacyą stałeczną cum executione obostrzyć, bo miawszy partialitates więzzych się osob wiele zachodzą y zamieszaią na liberam Electionem.

Konfederacya Ziem Pruskich.

My Rady Duchowne y Dignitarze Swieckie, Urzędnicy y wszytkie Rycerstwo Woiewództw Ziem y Powiatow Prowincyi Pruskiey pro termino Seymiku Generalnego na dzien 10 Miesiąca Grudnia do Grudziądza zgromadzeni w Roku teraznieyszym 1696.

Kiedy nas in hoc lugubri Reipublicae statu tak fatalis rerum vicissitudo mieć chce aby nas orbatos Principe zostawiwszy ze wzgrzenemi zawsze dissensyami roznonionych et infelicitato na własną Oyczyznę skonfederowanych Synow na ostatek in praedam podała wszytkim nam w ktorych ieszcze vigor Sensus Libertatis ziednoczonemi affektami do tego concurrere należy iakobyśmy imminenti tey Rzpltey, tak Suwerene y upadaiącey wolnosci servilitate ktore iey per abruptas factiones parantur jugum zrzucić mogli.

I lubo Woiewództwa nasze na przeszłym antekomicyalnym Generale Malborskim unita virtute Generalney Konfederacyą circa liberam futuri Regnantis Electionem zarowno te obowiązali się, y sprzysięgli ze iednak non vani zawsze motus nic iuż auspicii quadam propelli aurea ale publicis patet documentis iako na zniesienie y zrujnowanie uchwalonego publico assensu pospolitego Ruszenia na przeszłą da Bog szczęśliwą Elekcyą in debita procurantur media

gdy nietylko

gdy nietylko od Panow Cudzoziemskich Chrzesciańskich
ale y od Pogańskich Narodow extrema tentantur auxilia, lata
ią nietylko volatili fama ale iuz z drukowanemi Gazeta-
mi iakie w obcych narodach y Panstwach Traktaty czynią
z daięy poymanemi tatarscy Jeńcy cuius impulsu z tak
licznie dusz Chrzesciańskich tysiące teraznieyszym razie
za wtargnieniem Pogaństwa cesserunt in praedam.

Juz zaktykowane tak Koronnych iako y W. X. Litt. Woysk
Konfoederacye in convulsionem Legum Patriarum in op-
pressionem Liberae futurae Electionis Stanu Szlachecki-
go. Z czyiego instinktu zerwana przeszła konwokacya
wszystkie te akcye nic inszego tylko fatalia Rptey mi-
nantur exitia, na ostateczną zgubę naszey wolnosci na
szych nieomylnie erupturam.

Czemu wszystkiemu consulendo, a wiedząc iz praecisa
cula minus tewe zwykły, powtornie tę naszą stanowie-
my Konfoederacyą sacro sancte fide Honore et conscientia
in unione animorum zpisuiemy się iz stanowszy da
Bog in Campo Electorali naypierwey proponere zechcemy
Stanom Rzeczy pospolitey ut serio inquirant aby pateat
motor et machinator tych wszytkich teraznieyszych nie-
szczęsliwych Rptey actus.

A iesliby się te machinacye na ktorego ex civibus po-
kazały tanquam contra Hostem Patriae et reum perduel-
lionis wszyscy rownemi Woiewodztwy consurgere obligu-
iemy się. Inquantum by zas na ktorego ex Kandydatow,
quo excluso mieć go deklaruiemy a Kandidatura tym od-
mym.

Ze nam wszystkim Statibus et Ordinibus Provinciae
quo die hodierna zgromadzić się, et consulere in hac
calamitate Rzeczy pospolitey, unitis consiliis ob absentiam
Majorum Civitatum y Powiatu Swieckiego nieprzy-
szło. Więc teraznieyszą Konfoederacyą naszą niewcho-
dząc w dalsze insze zadne consilia et materias Status

wymowiąc

approbuię iednak in toto actus Seymikow Partykular-
nych y instrukcye ich reassumuię. Upraszamy Xiędza Jm-
ci Biskupa Warmińskiego, aby iako praesens w tey Prowin-
cyi, vigore muneris sui, iuż in fundamento tey nadziey
respektu partykularney Seymiku uniwersał Generału pro
die 10 mensis Januarii w Roku przeszłym 1697 tu w
Grudziądzu naznaczył y wszytkie nasi Miasta convocare
raczył.

Wszytkim zas Jchmościom Powiatu Swieckiego
iako Braci naszych na przeszłym da Bog Generale ró-
wno z nami activitatem przyznaiemy, y do spolney
animorum unionem upraszamy, a in quantum by tym
kontentować się nie chcieli Jchmść Obywatele pomie-
nionego powiatu, upraszamy Jmci P. Woiewody Po-
morskiego, aby ad instantiam Jchmciow Uniwersał
na partykularny Swiecki wydał Seymik.

Na tym zas Generale przeszłego Termi[nu] z nami pro
primo stawał na obiecto Konfederowany in visceri-
bus Reipublicae y Prowincyi naszey grassuiący żoł-
nierz. Tedy gdy nam ex necessitate na ukontentowa-
nie emeritorum Jego stipendiorum summy iako zna-
czney uchwalić potrzeba. A certitudo długu tego con-
stare Prowincyi bez odebrania Rachunkow niemo-
że Skarbowych. Więc ante omnia do odebrania tych
ze Rachunkow skarbowych sebie przystąpić przyrze-
kamy. z ktorych gdy weźmiemy lumen zasłużonych Woy-
ska stipendiorum zaraz unitis consiliis pro proportiona-
lem illo quod unanimi consensu Prowincyi zay
die genere contributionis uchwalić. obowiązuiemy
z tym iednak wszytkim na Jchmciow P. Pułkownikow
y Officierow w Repartycyi naszey zostaiących obligiem
aby w Prowincyi naszey iuramento sacrosancto obligowa-
li się, iż do żadney się Strony wiązać nie będą, ale przy Pro-
wincyi

wincyi Pruskiey, ktorey swoię biorą zapłatę exemplo pri
orum temporum Interregni assistere będą powinni.

Interim zaś consulendo quieti et securitati Prowincyi
naszey, aby nam lub skrzese Boże ab extra hostilitas iaka
lub ab intra skonfederowanego Woyska ktenkā czyto
in visceribus Prowincie w Dobrach Duchownych Krolew
skich y Dziedzicznych czyli w Xięstwie y w Biskupstwie
Warminskim saevire y grassari nienabierała się. Tedy
inhaerendo lando et conventu Generali sancito obliguie
my I.W.W.W. MMC. y Ichmciow PP. Woiewodow iuż na to
przez laudum Prowincye Elektow y konstitutow aby
congregata Nobilitate przez Uniwersaty swoie na dzien
czwarty Miesiąca Stycznia w Roku przyszłym popisy
iak nayprędzey instituant.

Do czego aby y Xiążę Jmc po Xięstwie po Biskupstwie swo
im contribuat porządek ten ze uczynit zaprasżamy,
facilitando zaś przyszłe da Bog szczęśliwości negotia
ktore przywodzić in executionem laudum Remissio
nis ad iudicia Interregni in causa violencyi Ichmciow
PP. Miast naznaczamy delatorem Generosum NN.

A Imci P. Podskarbiego Ziem Pruskich obliguiemy
aby sumptum na to non extendat summum 200 z skar
bu Pruskiego ordinando ktory delator sprawę z requi
sita do niey od Ichmciow PP. Miast odebrawszy in iudi
ciis capturalibus Prowincyi naszey tam będy sobie
u prawdaię promovere et prosequi sine mora omnipo
tentni en będzie.

Iak tedy prospiciendo zewsząd futuris Deo Iuvan
te consiliis nostris et securitati per amorem Prowincie
Libertatis et Iurium communium per salutem po
puli ktorych salus suprema Lex esto wszystkich sta
tus et ordines pro nunc absentes upraszamy aby na
termin naznaczony ad succurrendum et consulen
dum

dum bono publico ziednoczonemi stawali affektami mani
festuię się przed Bogiem światem y całą Rzeczą pospolitą
iezeli by ktorakolwiek strona privatis quibusvis fakcioni
bus oderwana ad succurrendum in hoc afflicto Rzptey
y naszey prowincyi jako accedere z nami nie chciała. Non
nobis imputet iezeli byśmy ieszcze in absentia onych szuka
li przed się iakie remedia, succurrendi tey prowincyi,
ale sobie sama praejudicabit. Czym się wszyscy sacro
sancte konfederacyą teraznieyszą obowiązuiemy sub ho
nore fide conscientia.

List Woiewodztw Wielkopolskich do innych Wo
iewodztw Koronnych o związku koronnym y in
nych niebespieczeństwach.

Gdy przez publiczną calamitatem tey Rzeczy pospoli
tey partykularnym Woiewodztwom prosto każdemu
ingemiscere przychodzi to za rzecz słuszną baczemy a
by iedno drugiemu per communicationem consilio
rum suffragaretur y przez te unionem animorum fortiq
Rempublicam componendo Reipublicae malis subveni
atur te unicam znayduiemy Rebus desperatis medel
lam że iako nasz status urgeat perire nec salvari nisi una
possumus. Tak do WMci Panow summa cum venerati
one spectare konfidencyą WMci Panow provocare prou
nio malorum sądziemy remedio. Tak nas malis no
stris nieszczęśliwa uczy experiencya nunquam omine
lepso dividimur miseri y cokolwiek in Rempublicam
malorum było będzie y iest to wszystko nieszczęśliwey przy
pisać niekonfidencyi. Cokolwiek zas szczęśliwsi
exempla videmus stąd zgodzeniu się do Dobra pospolitemu
serc unum cor et unum velle ac nolle przynosło ie
dyne Rzptey dobre.

Provocamus tedy do tego nie inszego volentes tylko też
spectantes WMci Panow ut bene sit Patriae communica
mus partum nostrum że y same nasze scrutamur su

mnienia

sumnienia mało nam się zdadzą Matce Oyczyznie naszey viscera debere. Patebit ex adjunctis Juramenti Rotha universat do Braci y Synow Woiewodztw naszych. Patebit y veneratio consiliorum w Mci Panow dla ktorych uiadomosci Seymik limitowalismy ad diem 16 Martii 1697. abysmy erudiri mogli summis Ich consiliis et sensibus magnis.

Czekamy tedy summam zeli nostri erga bonum publicum censuram czekamy profundissimos sensus do ktorych ad Rempublicam salvandam gdy zycie wyciągamy Braterskie serca nasze do Sebe w Mci Panow, nietylko konfederuiemy ale co angulare chcemy iako tey Oyczyzny Synowie a wnukow naszych wielce Mci Panow uprzeymie zyczliwi Bracia, y powolni Słudzy.

Juramentum z laudum Seymiku Srzedzkiego.

Ja NN przysięgam Panu Bogu wszechmogącemu w Troycy Swiętey iedynemu że według konfederacyi tak Generalney Warszawskiey iako y Prywatney Woiewodztwa naszego promowowac będę y circa exclusionem Piasta stawac będę y onego ani przez się ani przez kogo inszego promowowac niechcę y przeciwko kazdemu ktory by takiego promowowac chciał tanquam contra Hostem Patriæ consurgam ad tuitionem liberæ Electionis pospolitym Ruszeniu in Campo Electorali stanę y onę totis viribus bronic będę ieżeli by go Woysko in materias Status osobliwie electionis futuri Regnantis wdawac się chciało lub in viscera Woiewodztw naszych s stante Interregno iakimkolwiek prætextem puszczonych pro Hostibus Patriæ miec będę et me omni possibilitate opponam, tak mi Boze dopomoz y niewinna Chrystusa męka.

List Krolowey Jey Mći do Xcia Jmci Prymasa o Związku Litt. d 28 Xbris w Warszawie.

Illustrissime et Reverendissime in Xto Pater cognate charissime et Honorate. Trudno żeby serca naszego wskros to przenikaiące nie miało, co całey Koronie y W X Litt. zgromadzone po Woiewodztwach Stany zszy y oczy napełniło kiedy rozkazy skonfederowaney częsci Woyska W X Litt. tym niewinniey im okrutniey Honor nasz attakowany. Więc że iuż za łaską Boską, za co osobliwie dziękuiemy Maiestatowi Jego o uspokoienie y na Zmudzi y w Księstwie Litt. doskonałym odbieramy doskonałość. Teraz nayspósobnieyszy czas bydź rozumiemy y upomnienia się dokumentow ktore przeciwko nam tak sprawliwie allegowane y windykowaniu tego Honoru ktorego obrona każdemu nietylko wolna ale koniecznie potrzebna.

Niemożemy tedy nigdzie lepszego uczynić recursu iako do Przeswietney W X Mći pod ktorym naprzod o pierwszych probach iak słowie iasny Wielmożny Jemć P. Podskarbi W X Litt, ktore w kilku dniach od Rzeczy Się miały powiadać. Drugi raz przez kopią Listu Jmći P. Woiewody Witebskiego y po Seymikach wszytkich y po kapturach przy uskarżaniu się Wm P. Woiewody Wilenskiego publikowane. Niedosyć raz zarzucić y zadać iako nayniewinnieyszey osobie a dopieroż nam od Pana Boga na Tronie osadzonym iż że przez to całemu Domowi naszemu zapomniawszy y wszytkich chtak wielkiego Syna y prywatnych y publicznych zasług wielka stała się niewinna y tedwo nieruszetna ruina niedosyć mowiemy zadać ale probowaić należy.

Udaiemy się tedy do Przeswietney W X. Mći nayg..

cey prosząc

cey proszę, abyś y JWJmP Podskarbiego o pierwsze doku
menta, y JWJmP Woiewody Wilenskiego powtornie za
grał naznaczywszy termin Radzy z temi wszystkiemi
ktorych Rzecz pospolita do Boku Przeswietney W. X
Mu naznaczyła.

Na ktorey Radzie albo się pokażą dokumenta albo nie
Jezeli te prawdziwe będą, to wolno będzie czynić to o co
Woysko niektore przeciwko nam zanoszą, y informo
wać całą Rzeczpltą na Seymikach z Limitacyi przypa
daiących. Jezeli zas niesłusznie na nas następuią,
iako to iest pewna bo y dufamy naszey niewinności
y sprawiedliwości tych w ktorych ręku te dokum
menta podrukowane będą.

Tak kładziemy ze sama słuszność do reparacyi
tak okrutnie aggrawowanego Honoru poda sposob,
Ale ze my protestuiemy się przed Bogiem, że nie o
fawor ale o samę sprawiedliwość concerniną, bę
dąc tey nadziei, ze y dla Boga, ktory iest niewinnych
Obrońcą, y dla uspokoienia zewsząd zamieszaney
Oyczyzny zechcesz Przeswietna W X Mć, o co iako
naygorętsey powtarzamy prośbę uczynić. A teraz
Prz. W X Mći pomyslnego od P. Boga przy dobrym
zdrowiu zyczemy powodzenia.

Excerpt z Listu pewnego z Warszawy,
pisanego d 29 Xbris 1696.

Jako trudno było temi czasy widzieć Regimentow
y Chorągwi komplet. Tak y wiadomości [illegible]
ktorych WaćP. tak gorąco odemnie potrzebował,
y nie będą podobno z daty takie, iako byś sobie ży
czył y chciał, ale żebyś z naturalney swoiey impa
cyencyi dłużey nie narzekał o tosz powiem co wiem,
ale proszę nie pytać mnie zkąd, bo naygorzey by mi się
raz przeniewierzyć, y wydać tych od ktorych wiem,
to by oni mało potym, a ia nie nie powiedział y dla
siebie

siebie y dla WaćPana.

Dosyć na tym mieć że teraz Królewicz Jmć Jakuba pieniądze uwięzione wyciągnie od X. Biskupa Kujawskiego. Co to zaś za pieniądze wiem że WaćP. wiesz że z Malborskiego Skarbu przychodziło po kilka kroć sto tysięcy na każdego Królewicza rozeszło się na Galantomów niemało bo za błazna teraz maią, wdzięk tego kto by nie skarpnął reliquum w Depozyt daną Jmći X. Biskupowi Kujawskiemu który był tem Proiektorem y Promotorem były S. P.

Długo o te pieniądze kłutnia była bo na nich rozmi rozne mieli pretensye iść mieli do Rąk P. Sardego, który czyść do Królewiczów należącą miał przeprawić do Paryża y uż wziął był pozwolenie od Królowey Jeymći żeby ich tu dał P. Postowi a podobną Summę w Paryżu odebrali Królewiczowie.

Napadła potym niejako o to nietrudno insza fantazya żeby było ścięcie wywiedzieć Postowi choćby dzieiinny przepadł interes przechodzący czego teraz załuią, bo X. Biskup z tey okazyi zarzucaiące interessa y publiczne Rzeczypospolitey iako tak wielki Miłośnik Oyczyzny, y prywatne bo trzeba y z tego co się skarpnie wydać nieco. Kłutnia tedy o to. Postany P. Szczuki małego dawszy mu dobrze na drogę z łaycami, przyianemi słowami a na koniec y z kiutem nabił ta tysięcy Talerów w Bitych woląc cokolwiek stracić niżeli wszystko.

O tym tedy wszytek diskurs przez dni kilka został, napadła potym insza materia, widząc Królewicz Jmć Jakub że swoie interessa samże popsował y psuie. Bo choćby też wszyscy tego nie przyi aniele usadzili się na zepsucie tego, nie potrafiliby tego co on sam pokazuie co moment wyższe defekta niesposobności nie doskonałości, widząc że P. Szwagier Elektor Bawarski do kazai nie będzie. mogł bo się postrzegaiąc w co

wolności

wolnośi kochaią.
Rozebrawszy od X Berniza z Wiednia y od Ablegata ze Szweyi y od Brzyiaudt z Berlina ze Cesarz mi oskady z tego Krolewicza dokazać darmo, Elektora ni spodobora swego Szwagra Neyburczyka niechce się, bo własna Siostra Cesarzowa bardzo zła że takki Niewieścinch y do niczego. Ze Szwedzki Krol iako rozumny niechce ptuie ani Inflant: ani Zmudz: bo wie że to bez Rzpltey będę niemogłoby. Ze Brandeburski boią się Francuza, a tak takiego, grzecznego, odwaznego. Zmawiaią się żeby Niemca wystawili y na X cia Ludwika de Baden skłonili się ze namawia Hollandię, angliy żeby pieniędzmi pomogły y chciały by pewnie że go te Państwa gdy by mogły, bo Idzie o commertia, które zakwitnęły by w Polszcze, cum prelium mięsne ty złote Rzeki, pomarły srebrne Zoltiny, dlatego darmo się spodziewać ztamtąd pieniędzy. Szczęśliwi słowami fakcyami chętnie ani potęgą chcą tego dokazać. Niestych anie to teddy Papi y Krolowa y Krolewicza y o tym disburs ze Xiąże de Baden niechciał ku spodziewać się z nich niemoże żaden, tak sobie mowią. Toten niemiec tak pyszny, który w Niebo pluie tak durmny, ktoryby chyba zhortem na Polskę patrzył nadęty. a do tego taki woienniki iako był nieboszczyk Galasinski w Niemczech, ktory nigdy nic niezrobił, a wszytko sobie przypisowało. To ten ktory wbogiciało Szczur kościelny co tylko z Żony ma Noche Fortuny. Toieden Kapitan na Dom nasz wynurci ma nam panować.

Bywaią te momenta ze Krolewicz perswadenie Krolewey Jeymći, aby się raczey skłoniła żeby mu y z

Francuzem traktowal a nizeli cierpiec tego pysznego a dumnego Niemca. Ale ona żadnym sposobem skłonić się nie da y wiem to zapewne iż mowiła Krolowi czowite istotne słowa. Czy nie lepiey że będzie z tym Niemcem ktory nic nie zrobił nigdy, bo ieżeli raz w życiu orzech poszczęściło mu się, to iak kokoszy ślepey ziarno się trafiło. Druga bardziey się tam szalone szczęście a niżeli umieiętność w woiowaniu pokazała.

Czy nie lepiey że mowią że Xiąże de Baden osiędzie Tron Oyca swego bo ia wiem zapewne że tego z dawna ab bo na zawsze iak go Polacy poznaią, zaraz wspomnią sobie Oyca iego, on był wielki, ten nadęty, on z każdym mowił, ten będzie przedmiokował, on wolności nikogo nie ruszył, ten od pierwszego momentu myśli będzie iako by ią z gruntu wyrwał, iako by y panow możnieyszych y szlachtę starożytną wykorzenić a po niemiecku panować to iest absolute despoticè a nie lepiey to, bo przez to pomścimy się na tych dołączkach co nas tak źle traktowali

A gdy by Xiąże de Conty miał być Krolem to by z czysca do nieba przeniesieni byli Polacy. a Niemca panowanie było by im piekłem. Za Xcia de Conty przeżyli nabyby nasze panowanie, bo czy nie był by tak rozwią tak woiennego nie w słowach ale w rzeczy tak szczodrego nieszczędzącego złota Pana ktory by dawał swoie dostatki nie przedawał Rzpltey urzędow. Za tego zaś de Baden wzdychali by do ciebie y do mnie często.

Moy kochany reflektuy że się a nie przeszkadzay mi, wa bo ia gdy by można y smokła bym im dała za Krola być nie tak grzecznego, iak Xiąże de Conty. To wypisawszy daią mi znać że poczta odchodzi muszę tedy odłożyć na inszą ostatek sentimentu y diskursu lubo bym ieszcze niemało miał do oznaymie

nia

nia.

Głos Krola JeMci z czyśca do Krolowey JeyMci przez Kadeckiego d. 14 Januarii 1697.

Czas był też tych Fochow Marysieńku poprzestać wżdyć 70 lat iuż do mnia. A ato może na katafalku a umrzeć według lat, z Paryża przywodzą stroie, mnich na Sobie kilkadziesiąt. Chces WMć zas za K. Marszałkową wy udać się ktora prawnuczką WMci będzie by mogła przy ko po moiey śmierci w białych kamizelkach y w białych kornetach w kościołach bywałaś y bywasz byłaś WMć u Sakramentek. Ale dla czego tylko, dla tego żeby się było w owey kotarze bogatey wciągać. Temu Brodie kapucynowi dziwię się wodziu, że przed przywroci cię w zgłach to ludzkich naturę y termin od Boga naznaczony przemienić. Niespokowała się Wasze Mci że wody chyrzbeskie tego czego lata nie ..ai więcey nie sprowadzaią WMci nie przyniosły. Niecyn z siebie Marysieńku śmiechu dosyć zieszsię nakonowała, świata zażyła, wspomniey sobie za czasu Zamoyskiego dwierzyńskiej pod Zamoyściem, y spałaś Kazimierzowski. Za mną zas będąc zawołanej Rezydenta weneckiego Sanię Zebo y Tyciana Sekretarzow, przypomniy WMci sobie co robiła, co się cierpieć musiało WMci ciało mnie y siebie y dzieci zgubiła, mnieś do tego przywiodła, zem Pacta conventa w niczym nie dotrzymał. Pieniędzmi Rzpltey tak wiele na swoie potrzeby obrocił. Moskwie tak wielom Prowincyi darował. Kościoła Parnego Gdańszczanom mogąc odebrać nie odebrałem. Tak wiele razy zapędziłem się aby było iakim sposobem wolności zagubić, a dzieciom dziedziczną koronę zostawić za co teraz niekładziono cierpię, y odpowiadam na sądzie za moie zawziętości. Teraźnieyszy konwokacyą zerwałaś, związek w Litwie zrobiłaś Sapiehow nadzieś woiewodztwa mieszasz Syna starszego

iescze WMć za żywota mego nauczyłaś, co teraz robić że woysko koronne zbuntowała. Tatarow sprowadza, cesarzem y Niemcami grozi, ze Szwedami na odebranie dwoch Prowincyi całe nalezie iest similia.

Day WMć lepiey wszytkiemu pokoy bo WMć swego nie dokazesz ani siebie ani syna ani żadnego ani Xięcia na Tronie niesadzisz Polakow nieukraszysz. Obiorą tego ktorego będą chcieli z ktorego Polszcze a nie Szpiadom będzie dobrze. Pieniędzy WMć lepiey nie chcai ale ratuy Daszę moię. Proszę WMć spokoy Rzptey, wspokoy prywatney, a sama idz do Rzymu P. Boga błagay, narowow wszytkich poprzestań, bo cię tu cierpieć nie będą nawet y Mniszki same gdyby WMć w klasztorze być chciała pewnie by pouciekaty, bo by ich WMć kłociła a na ostatek wygryzła.

P. S. Proszę aby P. Krzytuskiemu chorążemu Łatyczewskiemu iuż karmionych sto wołow oddać iak nayprędzey bez żadney odwłoki.

Respons krolowey Jeymći na głos krola Jmći z Rzymu wydany 1697.

Moy kochany Pacientku w wielkim to u swiata podziwieniu aby komu za ordinacyą Boską z tego świata w tam ten kray zawendrować dostało się mogł napisać co się tam z nim dzieie. W kronikach tylko Polskich ieden tylko przykład mamy taki o Piotrowinie co go S. Stanisław wskrzesił, y to nie dlatego Bog ten cud pokazał żeby wiesci Piotrowin, co się tam z nim y z nim działo powiedział albo napisał ale żeby swiadectwo krzywdzie kościelney przeciw krolem niesprawiedliwym zeznał.

Dobrze by było co teraz na Dom nasz krolewski rzie cżoną kalumnią. walą aby y tych wiekow iako Pio: wskrzeszony został żeby dał swiadectwo krzywdzie sła

chalicy

chalwey. ale gdziesz temi czasy takich słuchał. Stani stawow dusch tch tyslo, tego Imienia Kiiawskiego y Poznanskiego mamy.

Mnie zas gdy od WMću z Czysca List zachodzi co w nim dla mnie cierpisz z tubowal mnie nic cozrazu bo y ręka na podpisie podobna cos do WMci ney ale przecie niewoszelina. Zas sam List lubo tam marz Jasien ku X Tarnowskiego, bo go iescze ztąd X kardynał na tamten swiat nie przesłał szyt.

Jednak domyslam się że to podobno owego Litwi na Pietucha co był przey pokoiu w WMci albo drugie go Markiewicza ieden cotysz swoię zmyslał drugi pieczęc Litewską falszywą zrobic kazał za co też za co też na seymie Warszawskim szisty został. Zaczym znać żeże nowiny od krewnych tch z Litwy a boday z samego Wilna nie z czysca ale z kiełta tego co tam gdzies w Miescie znayduię się wyleciały. Więc iako falszywemu Listowi wiary nie daiąc na punkta inne iako na basnie pro zne y zarzuty niesłuszne mi nieodpisuię ale też wycznięcy cierpliwosci moiey passyi wszytkie pokrywam.

Na ratunek tylko Duszy twoiey odpowiadam że samlepiey wiesz Jasienku y Bog naywyższy nayle piey widzi co czynię za Duszę twoią y poki zyi będę daley czynić nie przestanę, że ciebie w Modlitwach moich niegodnych y innych dobrych uczynkach nie zapomnę aby ci Bog dał że ieżeli tak iest. Iz Czysca prędkiego y szczęsliwego iako nayprędsze wybawienie.

Płaczewna zmyslaiącego Głos z Czysca.

Morfeusie przeklęty, ktory zmarłych głosy
Zmyslasz y płonne między prostym ludem Losy.
O przeszłych Rzeczach sieiesz co mięte popioły.

Iuż przepryszczone w swoie początki na poły.
Mowię do ciebie słuchay y krolewskiey trumny
Iż się wyprokow twoich wdzięcy Sławy, dumny
Szarpaczu a cokolwiek cień ci marsowy wrogy
Wiedz zapewne y że to od ciebie niezdrogy
Wrocysz zas cień za swemi Sierotami mściwy
Iże cię przytko bardzo Sędzia Sprawiedliwy
Utopi wiecznie kadź w Stygijskiey kałuży
Abyś piorem nieszpecił wielkich Imion dłużey.

List Xcia Imci Kardynała do X. Biskupa Płockiego ratione rozwiązania węzłu koronnego.

Kombinuiąc cum moderno Rzpltey statu wszystkich niemal Woiewodztw przez Poselstwa y Listy do mnie expediowane explorata desideria y następuiące we Lwowie dwie komissye, na ktorych non postremum Reipublicae zasadzone momentum ad stationem meam pertinere sądzę na wszystkie strony pilne mieć oko y wszelakie studia et conatus pro bono publico impendere, eo fine z rezydencyą moią do Warszawy przenoszę kiedy pro 15 stęną constitui y tam iuż rezydować będę. Donoszę to WMci Panu y wszystkim Imciom w Konfoederacyi Generalney na Rezydencyą Generalną przy mnie pro communi consilio mianowanym niechcąc uchoway Boże naymnieyszey in rem Dobra pospolitego przenatere inquantum by studium rozwiązania węzłu in gradibus Traktatu potrzebowało sociati consilii communicationem.

Niewątpię że WMść pro munere suo nieraz wprzód gravitam że do Warszawy ziechał abyśmy wszyscy aeque do ratunku Rzpltey należący in casum necessitatis mogli mieć wspólnie [illegible] consilium co krotko z powinnosci moiey prudentiae WMci Pana namieni

wszy

wszy zostawam w Skierniewicach.

List Xcia JeMci Kardynała do X Biskupa Płockie
go Ratione tychże obudwuch kompsyi.

Tegoż momentu na List WWci Pana odpisuię, niewidzę
teraz potrzeba bytności moiey w Warszawie niewidzę
obiectum alicuius Consilii sądzę zas rzecz aby potrzeba
było tam podten czas, kiedy się we Lwowie obiędzie
kompsye tak Liquidationis z Woyskiem iako też y
druga ex Limitatione z konfederatami odprawo
wać będę. czyli doydą te kommissye czyli nie niemo
ia iest rzecz wodzić ale być gotowym ad casum
cum Consilio. wiem że są appendices w podpisach
ktore mogą in disputaćnem podać kommissię liquida
tionis. ale nieczytałem żadney ktora by była pre
cio rozwiązania Związku wiem że szła z seymików
wyprawiło na pierwszą komissią sądzę ią być potrze
bną a chociaż seymiwz podatki zaczym potrzebnaiest
bytność moia w Warszawie ad casum consilii mo
gą bowiem być dobre dubia ktore mogą potrzebo
wać Rezolucyi.

Może dość iedna komissya choć druga niedoydzie
może stanąć może się y rozerwać. Traktatz Związki
em ktory ceu feliciem ceu infeliciem casum Rei
publicae trzeba mieć consilium. chyba byśmy mieli
y chcieli talis onus committere cy to wina nam nie
iezdzić darmo do Warszawy. siedziemy w niey pro
lubitanascie czasem tydzień, nullo fructu kiedy się
Seym zerwie a przecież adimplemus officium no
strum.

Rozpisuię tedy Listy do tych JchMciow ktorzy do
Boku mego naznaczeni y WMci P. upraszam sam
na czas naznaczony w Warszawie być rezidować
poki się we Lwowie nierozeiadą, ne quid enticus or
bis respicienderndum reperiat. na wolite WMci Pani

y prędzęe

tę podięe fatigę. Wrzeie bym życzył nie tylko dla tego aby tam siła powaga et autoritas Wmci P. promo tą in publicum ale dla innych Respektow ktore nie są małey konsideraciey.

Zatyc wielkie angaryzacyi Biskupstwa ktorego niechcemy się postrzedz et patimur, gospodarismy ich a oni nas za to scibraią do krwie. Konczę odnowie niem affektu y życzliwosci moiey cum recursu an ni pisząc się Stateczny Wmci i Mci Pana dobrze D. Servitor.

List P. Generała Wielkopolskiego, do P. Kaszte lana Kaliskiego po francusku pisany.

Niechce odmieniać stilu lubo od Wci P. odebrałem polski respons, bo Listy francuskie Wci Pana te nenimel zawsze były y z moim dowodem chce Wci Pana sobie konserwowac iakos był moim. Niech że się Wci P. zawsze do mnie po francu sku a mow do mnie po bawarsku, a kochay mię tak Wci P. iako ia kocham Wm Mci Pana zawsze.

Co strony Hyberny powinieniem był dać infor maciey woiewodztwom valeant in quantum va lere possunt. To pewna że naszę laudum pomie szane było kommissyą y całą Rzeptą. Bo intenc ya była przez te deklaracye przedrzeć P. ksiązęcego wysz devincire y przywiesc ad obedientiam Reipublicae a teraz wszytkie się zruynowa to przez tę deklaracyą, bo ta materia iest do u stnej rozmowy. A teraz zostaię Wmci Pana.

Respons Imc P. Kasztelana Kaliskiego.

List Wci P. potrzebował wielkiey przed Respon sem reflexyi ale maiąc liberum genium et sin cerum zawsze po przeczytaniu zaraz biorę pio ro w rękę odpisuiąc ex realitate cordis. Dał by to Bog abym tyle miał kreditu u Wci P. co mnie te

dwie adrabienie con

Zebym z WMPanem mowił po Bratersku piszę po Francuzku. Piszę tedy tak iak WMPan chcesz będę mowił teraz po Staropolsku, że czyniąc refexią nad przeszłym czasem, y teraznieyszym, krzyknąć muszę Zadumiałyby czy podobna Pomnisz WMMPan quam gloriam comparaveras sobie opponendo se za nieboszczyka Krola Muliebri Imperio. Uwidz WMPan sam in se ipsum. Co my teraz o takim się przywiązaniu do Krolowey Jeymci myśli powinni. Przez co WMPan przyiaciół tracisz y mnie naydowodnieyszego ktoregoś miał mile na Swiecie.

Chcesz WMPan znowu widzieć Krolową Jeymć na Tronie, ktora choć tam iuz nie siedzi, a przecie nas crudeliter traktuie, ktora miasto żeby miała de aeternitate myśląc szukać tranqvillitatem, y iednego momentu nie traci aby Polskę pomieszała y onę całe zgubiła. Otoż moy ięzyk Bawarski ieżeli się WMPanu zda acutior, trzeba wybaczyć naturze moiey ktora umrze libera et sincera, y ktora więcey powie in tempore et loco, ktorą iustitia proteget od Pana Boga Scrutatore Cordium.

Co do Uniwersałow Coś WMPan u Diabła miał za sprawę na tey Galerze wszyscy się uskarzaią powiadaią że to primum et inauditum exemplum psować przez Uniwersały co tanto motu na Seymiku stanęło A co WMPan chcesz rozumieć przez te słowa. Az communicato Consilio qvid solidius decidetur. Chciałeś WMPan użyć konseqvencyą, bo kto non decidet solide, facit stolide. A możeż to WMPan w mocy wydać takie Uniwersały bez naszego pozwolenia. A y Krol nie może ich wydać oprocz tych ktore mu Prawa pozwoliły

Widzę że się WMMPan gniewasz y trzęsasz głową, a ia zaś w takowych przyiaciołach kocham, ktorzy prawdę mowią, y z tąd WMPan uznać możesz, że iestem w samey rzeczy nie w pochlebstwie. Co do Związku Bog odkryie

Wszystko

Wszystko y cokolwiek in Simplicitate Cordis ignoramus a teraz Zostaw

Punkta z Rawskiego Seymiku die 6. Januarij odprawionego 1697mo

1mo Do Xcia Jmci Prymasa uproszeni e medio JmP. Jarzyna z JmP. Babskim dziękuiąc pro cura et sollicitudine a prosząc aby convocet Sehmiow narażonych per Confoederationem y złożył Senatus Consilium w Warszawie zabiegaiąc his malis które iuż prawie jugulant Rempublicam.

2do. Zeby Krolowey Jeymci nie iuż prosił ani perswadował ale ex munere officij sui admoneat do prędkiego wczesnie wyiazdu z Warszawy, ale kiedy arguitur od JmPana Woiewody Wilenskiego że nie tylko Konwokacya przez nie zerwana, ale y związek spraktykowany. Zeby się zas nie domyslili Krola czego inszego coby było cum ignominia summa eius.

3tio List JmPana Woiewody Wilenskiego cum summo applausu czytany skąd zaraz fremitus był wielki nie tylko na Pryncypałow, ale y na tych ktorzy są z fabrykowanego związku complices. Tenże list ad acta podany exemplo inszych Woiewodztw do przyszłey da Bog Elekcyi.

4to Na list Woiewodztw Wielkopolskich dano replikę że się stosuiemy cum magnis sensibus Sehmiow y podatki ad proportionem summy Noo namowione.

5to Generał Woiewodztwa Rawskiego aby był w Bolimowie wszystkich trzech ziem przed Elekcyą, żeby całe Woiewodztwo unum idemque sentire mogło y Konfederacya aby była ponowiona.

6to Seymik ad diem 26. Februarij limitowany Kommissarz na Trybunał Skarbowy Lwowski JmPan Stolnik Rawski obrany. W Poselstwie do Xcia Jmci Kardynała Prymasa wzięty assumpt z przestrogi listowney JmPana Sapiehy Woiewody Wilenskiego. tamże sprawi pomieniony Poseł według Informacyi

Konfederacyi

Konfederacya Pruskich Ziem y 20 Januarij 1697. na Generale umowiona.

Niedosyc było nieszczęśliwości krptey intermiscendi Passionibus na przeszłey Konwokacyi Warszawskiey sed ut Calamitas nunquam sola była, trzeba było ut serpat daley malum in visceribus iey kto-rymby pateat całemu swiatu iż lento gradu ad vindictam procedit Ira DEI tarditatemque supplicij gravitate compensat.

Dotyka iuż fatalis nieszczęśliwych Interessow gangrena y Prowincyą naszę gdy tak pięknie ziednoczoną ex Unione animorum tey Prowincyi compagem rozerwać infelici Schismate et ut imperet dividere usiłuie. Oczywistym to patet dokumentem, gdy Pierwszą Generała naszego przeszłego y 30. Xbris anni praesentis Kadencyą, y teraźnieyszą zawtorną tak fatalis Radzie publiczney livor invidâ Bono Publico depressit factione, aby swoią imprezą in turbido piscari, y nas rozerwanych ultimo afficere mogł exitio.

Na co gdy ieszcze vividi ad defensam Praw swobod fortun naszych sensus w każdym Kochaiącym Oyczyzny swoiey super sunt Synów, insistendo Authoritati Anterioris laudi Unionis animorum na przeszłym Generale Malborchi sanciti, tymi Nas fide honore et conscientia obliguiemy Maiestatem iż in hac Unione animorum zostawać nifestem... na zaszczyt wolnosci naszych sprzysiężoną iedynoscią labenti succurrere chcemy Provinciae y na przysięgę da Bog Cłeczyą viritim et conjunctim iuxta mentem Konfederacyi naszych wszystkich swobod tak Duchownych iako y swieckich Praw Immunitates Wolnosci naszych bronic będziemy nie mniey et Iura Miast naszych Pruskich, ktore

gdy nam

gdy nam vigore unionis laudi y nateraźnieyszym konwencie per Internuncios suos ad kommune consilium comparuerunt et constantem perseverantiam suam circa dgve laudum unionis testatae sunt. My wzaiemnie ad ulteriorem seymiow constantiam zachęcaiąc zarowno z Prawami y swobodami naszemi primaeva iura et immunitates ve-nustas Seymiow coniunctis animis et studiis promowac obiecuiemy.

A ponieważ ob fatales niektorych wtey Prowincyi dispensiones nie przyszło nam ordinario teyże Prowincyi more, integris statibus emerito militi debitam sti-pendiorum obmyślac exolutionem. Widząc iednak quantum salutis w zastonie vigilantium od krajow nieprzyiacielskich onego Rycerstwa y nie przywodząc do podobney desperacyi zostaiącego iest rzecz pod dire-kcyą zło Seymiow Panow Hetmanow części wszelka cudzoziemskiego, a w repartycyi naszey ad exolutio-nem stipendiorum należącego bo naznaczonego.

Umowiliśmy sobie y zgodziliśmy się praesente, na uchwałę Poboru pogłownego iuxta abiurata sto-rych to tak iuramenta iako y czas wydania et ple-nariam seyk dispositionem do przyszłego da Pan Bog Generała odkładamy, non includendo personas ecle-siasticas. Rusząc sobie firmiter, iż Seym PP. Miasta na przyszły termin Generała zupełnie Internuncios suos przyślą y exemplo nostro ad proportionem summa uchwały naszey necessitati publicae bę-dą się akkommodowali.

Co się tyczę xięstwa y Biskupstwa War-minskiego, ponieważ xże Jmć proponit propor-tionatam summam. Tedy wolno będzie xiąc Jmći obrac sobie quodcunque genus podatkowania w taryfie przyszłey uchwale naszey korrespondują-cego. Adinterim upraszamy xiąc Jmci Biskupa War-minsk aby ex vi muneris sui expedycyą tę tak do wojewodztw

iako y do Miast

ciało y do Miast pro die 27. Martij w Roku teraznieyszym
Ordinarie wcześnie radzili.

Ichmć zaś Wielmożni Woiewodowie na Partyku-
larne Seymiki swoie wydadzą Uniwersały, ktorym Par-
tykularnym Seymikom inquantum by Zazdrosna-
ioła Unioni tey Prowincyi et Compagi ktore y Koszy-
te Imprezy officere miały y chciały y toties practica-
tis exemplis dispendium ich miały sprawie, Kiedy
vigore Niniejszey Konfederacyi Naszey nie oglada-
iąc się y na rozerwanie Seymikow Partykularnych
na naznaczony czas Generała ad consulendum Bono
Publico tey Prowincyi deklaruiemy się ziachać
y tam da Pan Bog przyjechawszy et Seriam huius
fatalis Obrad publicznych vicissitudinis Między
sobą uczyniwszy investigationem, naprzod ad ra-
tiocinia Skarbu, potym ad dispendium Miano-
wanemi zowyz [?] podatkami Ulterioremque Circa
Bonum publicum consultationem przystąpić sobie przyrzekamy.

Że zaś Cała Prowincyi Naszey ażeby wtym Za-
mieszaniu Szptey [?] tam ab intra quam ab extra należy-
te miała opatrzenie, Kiedy upraszamy Wielmożnych
Ichmciow PP. Woiewodow teyże Prowincyi ażeby na
wszelkie strony, pilne oko y animadwersyą maiące
in Casu ingentis et urgentis periculi media pra-
cticata ad defensionem teyże Prowincyi bra-
przed się radzili.

A że na przyszłym Zieździe Grodzkim ad pro-
sequendum Causam violentiae Securitatis w Osobach
Ichmciow Miast na przeszłym Generale Malborskim
naznaczamy. Jest Delator Imć P. Kazimierz Cieciers-
ki w ktorey sprawie revidendo propozycyi Sine
Specificatione delinquentium uczyniona do tych
czas in forma nie iest podana, Zaczym Delatora
Obliguiemy aby tak JW. Imć Pana Kasztelana Chełmskiego
iako y Imci Pana Piotra Kozienskiego Pisarza

Ziemskiego

Ziemskiego Lemburskiego, poniewaz in facie całego Generału et Consensu na ten czas Nostro Sama Sz. Mcio evicit rów-no z Nami prezencyą w tey Akcyi nullo ratione involvit. A tak Ulteriora Consilia Nostra y stwarnieyszey Kon-federacyi Naszey actum ipsum do przysztego do Koy Generału remittuiemy y prorogujemy Solennissime się fide honore et conscientia przy niey obliguiąc &.

Copia Karty JMci X. Biskupa Kuiaw-skiego do JMci X. Bernicza Nominata.

Illustrissime et Rdme Domine Nominande Frater Di-lectissime. Czy iest czego co brać u Królewicza JMci Jakuba, bo ieżeli nie masz y WMPan domyślay się vrum albo do Niemieckiego Kandydata, które-go maią do tego in promptu, albo do Francuzów których wszych sobie poczytaią zniewalać. Mnie też X. Moy Teolog Ociec Kruszewicz Jezuita do-brze tuszy że obiecaną od Królewicza JMci mieć będę na Kardynalstwo Nominacyą, abym dla Boga dla Sumienia dla Oyczyzny chciał tego na Królestwo promowować, który iako my nayłepiey wiemy, naprzód siebie, potym nas y na ostatek Oy-czyznę zgubi. Czy iestże w tym Panu aby iedna cnota godna Korony, czy iestże aby iedna in-clinacya do czego dobrego.

Nie piszę więcey bo teraz przeymuią karthi by nayseKretnieysze, poufale tylko przestrzegam, wezmy ieśli cieszże co ma a potym poradziwszy się z sobą dysgustuymy go gdzie indziey sobie upatrzy-wszy fortunę. Kochay mię WMMPan proszę boy ia rad wezmę iako y WMMPan.

Respons X. Bernicza do X. Biskupa Kuiawskiego

Moy Dobrodzieiu. Nie spodziewaj się WMPan wiele brać, wezmą Tatarzy, wezmą Szwedzi wezmą Krzy-żakowi, wezmą Chłopcy Wolscy, Kochanowscy,

Wypowszy nie zostanie nam nie. Ia się boię, aby ia-
ko Nominacya na Kardynalstwo WmPana Dobrodzie-
ia tak y Mora na Biskupstwo Chełminskie nie po-
szły precz, boć mi wyexplikowano, że eadem sentiunt
inter se. Zaś to podobno iako y owo. Przecież Pan
nasz nie sekretny niestateczny nieszczery. Iuż ia po-
czynam nie tylko desperować o tym ale y nie życzę
go, boby zgubił Oyczyznę, o czym da Pan Bog ustnie
bo tego nie śmiem pisać czegom się dowiedział. Obła-
piam WmPana za nogi y iestem na zawsze Dan 1697.

List Krolowey Ieymci do roznych Ichmściow WW. Senatorow Urzędnikow Po- ufałych Przyiacioł na Seymiki teraz- nieysze d. 27. Ianuary w Warsz. 1697.

Lubo nie wątpiemy o prawdziwey uprzeymości Wa-
szey ku nam y nayiaśnieyszemu Domowi naszemu
życzliwości, że iako przy nim stawać tak wszelkim
przeciwnym skutecznie opponować się interessom
nie omieszkasz. Gdy iednak mamy przestrogę, iako
fakcya Francuzka w promocyi Xcia Kontego gorą-
co podżyna. Za samo uprzeymości Waszey dowodząc
usilnie żądamy, abyś uprzeymość Wasza honor nasz y
nayiaśnieyszego Domu naszego powagą swoią na przy-
szłym Seymiku tak zasłużyć zechciał, żeby znakomi-
te w tey Oyczyźnie nayiaśnieyszego JP. Krola Pana Mał-
żonka naszego zasługi nie przeważyła malitia. Wszym
gdyśmy udziemy do przychylnego uprzeymości Wa-
szey affektu, w ktorym niemałą pokładamy nadzie-
ię, owo z tą poufałą czyniemy instancyą, abyś
y sam osobą swoią iak nayskuteczniey chciał do-
pomoc do poparcia Konkurrencyi nayiaśnieyszego
Krolewicza Syna naszego starszego, y przyiacioł
swoich do tego dysponował życzliwości. A ieżeli
tey utrzymać nie można, to przynaymniey Xcia Imci Ba-
warskiego doskonałey zalecamy promocyi, na ktorą iako

Zupełnie

Zupełnie spuszczamy się tak uczynności tey ...ney Naszey uprzeymości Waszey rekommenduiąc Wdzięczności obiecuiemy etc.

List JmPana Pieniążka Woiewody Sieradzkiego do Jmci X. Denhoffa Kanclerza W. K. Biskupa Przemyskiego De statu moderno Interregni.

Rozumiem iż consummata prudentia WmPana aspexit, et quam oraz et quam periculosissimo statu zostaie Respublica. Doczekaliśmy się tych czasow ktorych Divina Ecclesia Regni Iura et humana ruunt. Niedosyć nam żeśmy woyną Turecką obciążeni y pogański miecz impune corrodit viscera tych Państw. Ale nadto co longissima deliberatione zwykły narody wszystkim y silnym staraniem oddalać od siebie iako nayleniwsze czyniemy w tym punkcie resolucyę unde sumantur belli vel pacis initia.

Nie wiem quo fato vel infortunio publico nie skończonego seymu oto dyspozycye y wielka apparencya belli civilis między nami o woyskiem prezentuie się, y ledwie iuż nie założone na to fundamenta co krotki czas detegit się może odkryie.

Jeżeli się tedy zapatrzamy na pogranicza dotąd spokoyne aż iako ogłaszaią wiadomości od strony Brandeburskiey granice liczne woyska lokowane coś większego minantur, iżeli quocunque praetextu o ktore nie zwykło trudno bywać, gdy kto chce albo komu nocere albo ex collisione discordia nostra universalis compendia quaerere pożytkow swoich tylko invasiones et irruptiones y ktorych cum vicinis kłotni periculosissima consequentia.

A co naywiększa gdy iako murem całym otoczyły nas wielkie nieszczęśliwości, y iuż cuncta gladius comperit et vastat sternitque y wisi nad karkiem naszym iakoby in media pace w radach publicznych w ziazdach marszałkowie y gospodarnie powszechna niezgoda, ktora naystrasznieysza nad wszystkie woyny, za ktorą iako w trop vastatio totius Regni

inenumerabiles

innumerabiles conclusiones, nie rzecz Mutatio ale eversio Status prezentuie się. Otwieraią się wrota aby Pogańskie y Heretyckie na Wiarę S. Rzymską Katolicką insultus tym fortius nastepowały, im naybardziey my nie zgodni iesteśmy.

Maxima woiennych nieprzyiaciół Kościoła Bożego testantibus Omnibus historicis w tym swoy naywiększy zakłada fundament, woiowac nie tylko pro Regione, ale pono bardziey pro Religione z tych Okazyi Imperyi Orientalis, nastąpiła naprzod convulsio, po tym ruina a na ostatek strata iego y deoccupatio a Saracenis et Turcis.

Svecia Anglia Dania Hungaria w Ksząt naszych są y niektore Imperyi partes iako dla odmiany Religiey albo oziembłosci bronienia Wiary Swiętey Rzymskiey co za rewolucye passe ingenti damno Religionis et Ecclesiae Romanae na zgubę wiernych dusz w Chrystusa wierzących bez odmiany.

O czym WMPanu namieniwszy tacno consequentiam formare, iż ieżeli kiedy to teraz verendum aby ex improviso iaka niespodziana et insupportabilis podobna nie padła plaga Gniewu Bożego iako na nas tak y na WMPanow stan duchowny ktorzy w ninieiszy iesteście z nami.

Czego abyśmy mogli uyść lubo iestem minimus in Ecclesia DEI y niegodny ktory bym co z ruchcie iey mogł siedzieć to suggero in sinum WMPanow placandi Numinis Divini remedium abyście pro DEO suo et Ecclesia ieżeli kiedy to teraz zelare chcieli in Spiritu et fortitudine Heliae pokazaliście quid virtus vestra valeat in Prophetis valeat y swiadcząc to Panu Bogu w Trzycy Swiętey iedynemu pokazali Swiatu iż non est DEUS propter Unum ktorego Trinum

in Unitate

in Unitate et Unum in Trinitate Colimus adorantes glorificamus, ktoremu iednemu ab Omni Creatura debetur honos virtus gloria claritas fortitudo gratiarum Actio Deo Nostro in Saecula Saeculorum!

Iakim to zas sposobem innego nie widzę, dolorentszego y swiątobliwszego nadten abyscie WMPanowie uczyniliscie, o honor Boyski Przenayswiętszey sprofanowany przez Sektę Mennisticow iam longe lateque w tym Panstwie a mianowicie w Prusiech radicatam, ne blasphemetur Nomen Domini D.C.I. Nostri y prześladuy Nam swiętym zelo et exemplo recurs uczyniwszy ad Rempublicam. Aby ta Sekta bezecna przeciwko ktorey mocno pugnant prawa tey Rzeczypospolitey z Panstwa Iey eradicetur evellatur et detrudatur usque ad infimum Orcum, Albo aby ta Sekta nawrociła się ad DEUM verum y poznała prawdę Boską, zaktorą mogłaby przyść do uczestnictwa przenayswiętszey Męki Chrystusowey aby w tych ludziach zwiedzionych zalazła się fructuosa Passio Domini Nostri.

A że ta Sekta ukryta się prawdziwie bywszy Aryaniką pod Imieniem Mennistow pozytkuie examen dey lucì publica datum a institutum przez powagę zacnego nieboszczyka swiętey Pamięci JmX. Sarnowskiego Biskupa Kujawskiego y 17. et 20 Ianuarij 1676 to examen Convincit ich że są actuales Professi Arriani.

Gdy tedy Mam wiadomość iż JOXiąże Primas Regni MWMPan z Deputowanemi JchMciami Deputatis ex Utroque Ordine mieć ma radę in Necessitatibus et praesentis Senatus tey Rzplitey Occurrentiis ufam iż WMPanowie huic Consilio iako Deputati assistere zechcecie. Tedy żyszę tego et per omnia Sacra per pretium Salutis Nostrae, y przez mękę y rany Chrystusowe Supplex procidens ad plantas nog WMPanow

uniżenie

uniżenie proszę abyście inter prima et maxima puncta
Kondycyi Zatorzyłszy vindicationem honoru Bozkie-
go o wyskorzenienie tey blasphemiey starali się
et Juncta virtute z JOXciem Jmcią Prymasem
mam Panem de cujus pietate ergo DEUM nie
wątpliwy Zostaię że per authoritatem następu-
iącego Consilium efficiatis żeby Nomine publico
et Sancito praesentis Consilij removeatur et
instituatur hoc examen wcześnie przed przy-
szłą Elekcyą aby ex hac Deputatione ne dochoda-
ła uwiadomiona była Rzplta na Seymie Electioni
y Prawa y Konstytucye ferowane przeciwko
Arianom świątobliwie y Zelose do exekucyi y
skutku przywiedziono. Niepodobna rzecz oba-
czywszy documentaliter tantam vim illatam
Prawom o Arianach ferowanym ad tey bezec-
ney sekty żeby nie miała Zelare pro DEO swo
Niepodobna aby kto etiam apidens in Religi-
one miał broni tey bezbożności ktora prze-
chodzi Pogańską y Żydowską.

Commoda zaś będzie miał Kościoł Boży
y Rzplta z teyże negocyacyey te naprzod. Iż Panu
Bogu w Troycy świętey iedynemu ten actus
będzie podobny przy mocney wierze y nadziei
że iedna nam łaskę iego y miłosierdzie święte Ze
opiekę nam da Bog et Consiliis nostris iego Bo-
skie błogosławieństwo na przyszłey Elekcyi.

Secundo Gdy y powtornie Authoritate
Reipublicae ta sekta convincetur in Arianismo
iesli się nawrocą do Wiary Rzymskiey Kato-
lickiey, O iak wiele Dusz tysięcy pozyskanych
będzie Panu Bogu y Męce Chrystusowey świę-
tey Boga naszego.

Tertio Ieżeli nie tedy Exekucya prawa na
nich y Aryanow ferowanego sciągnie się ex Confiscatione

Dobr

Dobr Ich będzie wielki Supplement na woynę Turecką y na zapłatę Woyska. Na ostatek gdy tak że smrodliwey zarazy Oyczyzna będzie uwolniona z Prowincyą Pruską, Sperandum iż propitium DEUM in Conservatione Status tey Wolney Rzptey znaydziemy. Po tego postawi Pan Bóg Przysztą Elekcyą Avertet iram suam a Nobis, et miserebitur Nostri Rex o którym Pismo Swięte mowi: Qui facit regnare Hypocritam Regem propter peccata Populi.

Ale takiego da nam Pana ktoryby był na pociechę tey utrapioney Oyczyznie y Rzptey, non in pænam et flagellum grzechow naszych, y da tey Oyczyznie zbolatey y w nieugarnionych Żalach utopioney że się spełni effectum Proroka Bożego iż Secundum multitudinem dolorum multiplicabit in corde ejus consolationes, którego sukcessyi od Pana Boga niegodny grzesznik życzę y niegodnemi modlitwami Maiestatowi Boskiemu oto suplikuię.

Wspomnieycie sobie WMM Panowie iako wybrany lud Boski provocaverat y wzruszył przeciwko sobie Boga łaskawego dla przestępstwa y oczywistey prewarykacyi rozkazaniego aby się nie mieszali z córkami Moab a gdy ieden z Izraelczykow ad Scortum Madianitidem videnté Moyse et omni Turba Filiorum Israel wszedł do niego contempto Mandato DEI iako gdy Phynees wpadszy ad Lupanar z puginałem zelo zdięty pro DEO suo przebił y zabił. O Boże grzesznych iako się Panu Bogu podobało iawnie Pismo Boskie demonstrat że zaraz cessavit Plaga a Filiis Israel. A coż iest wiara Arynska inszego ieżeli nie Scortum Madianitidis et Diaboli. Bądz WMM Pan tym Phyneesem

Confedias

Confodias rado staraniem et omni applicatione in toto Corde in totis viribus, et transfodias pugionatem Praw Oyczystych Sectatores tych bezecnych Aryanow Ara zmitnie się nad nami et cessabit plaga, ktorą Oczywistą widziemy, nie dwudziestą y kilką tysięcy ludzi, ale Krolestwa praw y swobod naszych zgubie, ara powroci nam serenum taski y Milosierdzia swego iz wyrwie nas de expectatione narodow postronnych do ich zgubę y padnie na nich strach gdy obaczą ze Bog taskawy z nami.

Gdy się nawrocą serca Oycow do Synow a Synow do Oycow et Charitas DEI et Patria iak ieno Niebieska rosa na zeschtą ziemię od niezgody spadnie, a zazielenieie się Campus Electoralis mitoscią braterską y iednoscią nierozerwaną, ktorey po nas Pan Bog potrzebuie kosciot Bozy pragnie. O ktorą utrapiona Oyczyzna zebrze y ktora iedyna od ostatniego zginienia wyrwac moze hostiam sanctam et placentem in congregatione Ecclesia Bogu samemu swemu prezentowac będzie.

Jezeli ta moia unizona prozba o czym nie wątpię znaydzie gratiam in oculis WMPana Oiciec szczęsliwym zostanę nad tę na swiecie naywięksey non praetendendo szczęsliwosci. Da niech będzie Coronis wszelkich zastug moich w Oyczyznie zktorey się cieszyć będę y w ostatnich dniach moich tanquam in omnibus deliciis Regum gdy ta bezecna sekta suffocabitur eradicabitur et non multum lit et erit nomen Domini Nostri Jesu Christi blasphematum. WMPanu zas tey taski y Bozkiego zyczę btogostawienstwa tego ktore otrzymat Phynees ut de domo tua non exeat Sacerdotium in sempiternum, y zebys w kosciele Bozym byt ardens lucerna et in hoc lumine videas lumen, ktore

w wiecznosci

w Wiecznosci nunquam extinguitur semper świecy pas świecących facit filios Lucis. Czego summo voto Życzę tasce WmWmPana oddaię się z moią uniżonością y należytą Obserwancyą zostaię.

Respons JmX. Kanclerza W. K. do JmPana Woiewody.

Jeszcze ia nie desperuię o tey opłakaney Oyczyznie naszey lubo ią in tam miserabili statu widzę że o większym iey nieszczęściu iakie teraz iest iesz[cze] my nie czytali ani się napatrzyć zdarzyło. Kiedy tak zelosissimum znalazła w sobie pro Domo DEI Senatorem że gdy list czytam WmPana nie mogę inaczey sądzić tylko iakbym widział aut Eliam aut Hieronymum aut Jeremiam vel unum ex Prophetis. Nadgrodzi to Pan Bóg osobliwemi Osobie y Domowi WmmPana błogosławieństwami że nas Spirituales excitas ad vindicandam iniuriam Unius et Trini DEI do czego ia z mieysca mego wszelkę czynić obliguię się z całego serca applikacyą.

A ktoż nie widzi że te mala Gentis nostrae tak niezrozumiane zamieszanie sprawuią Herezye et contemptus honoris Divini. Niedawno smy byli victores Orientis, nie dzekalismy nieprzyiaciela Krzyża Swiętego in visceribus Patriae alesmy go szukali za granicą, vidimus et manus podwalczyną tarczą nigdy nieodżałowanego niedawno zmarłego Pana naszego Krola Jmci. Teraz u starnych synow tey Oyczyzny u Braci naszych facti sumus sub Tributo, a przecież rady sobie dać nie możemy. Czemuż oto woła Bog przez Proroka: Quia contempsit me Populus iste, adimam illi Consiliarium virum Bellatorem.

Nie mogę tylko zawsze memoriâ memor esse y niskko oderwać się oraz dziękować WmPanu że przypominasz mi lubo minimo inter Fratres vindicationem honoru Boskiego. Dać to powinna być naypierwsza dobrego Katolika cura, et haec omnia adiicientur nobis, nie zapomnię tey materyi pewnie dum et ubi venerit hora mea.

Ale to Primarium

Ale to primarium et principale, zatkąwszy łzęcz y drugie Oyczyzny perimentia mala, gdy przed tą przyszłą ktora utinam feliciter evincat Pana Nowego Elekcyą niechcemy ciąkos czy dla grzechow naszych nie możemy convenire in unum każdyby chciał mieć swego Elekta, alius Cephe alius Pauli, a powinnibyśmy bydz unanimiter Christi takiego szukać Unctum Dominum, ktoryby periclitantem Patriam dzwignął et ad antiquum reducat florem.

O co gdy ia Pana Boga mego z całą Dieceżyą moią lubo przez związek in vinculis zostaiący prosząc płakać nie przestanę donec faciat Dominus misericordiam suam. Per fraternam WMPana suppliku y Confidentiam, chciey salutari et efficacissimo Consilio suo ciąkos zawsze zwykłt pro sua innata prudentia persuadere komu rozumiesz et inducere in vias planas abyśmy potym gdy przyidzie czas ow Consiliorum in Campo Electorali ktory iuż słusznie w tych okolicznościach teraz rownamy cum valle Iosaphat nie napadli na niespodziane a niebespieczne precipitium.

W czym kiedy zabiery wcześnie każdego dozu każdego z nas exemplo WMPana solidum studium seria sollicitudo et applicatio y owa ktorą mes prosit na każdym Seymie Confidencya, weyrzy ieszcze miłosierne na nas Oko Boskie. Czego y sobie y WMPanu cordicitus y uprzeymie życzę, zego się zwykłey łasce z usługami memi pilnie zalecciwszy zostaię.

Iuramentum Woiewodztwa Krakowskiego na Seymiku wykonane

Ja NN. Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu w Troycy S. iedynemu że przy wierze S. Katolickiey y Swiątnicach Boskich, przy wolnościach prawach y swobodach naszych stawać będę ani żadnych fakcyi contra Ius vetandi et liberam Electionem futuri

Regnantis

Regnantis tak przez siebie samego iako y per subordi-
natas personas praktykować, ani żadnemi respektami
podarunkami obietnicami uwodzić się nie będę. Ale
to co mi Pan Bog sumienie, poczciwość, prawa y swobody
każą, perswadować y promowować będę, y iako motora
Związku teraznieyszego doskonale nie wiem, a żelibym
się o nim dowiedział, tedy go wyda powinien będę
y iako contra hostem Patriae powstać obliguię się
Związku nie fomentowałem ani fomentuię. Pospo-
litym ruszeniem na Elekcyą stanę. Od nikogo mi nic
nie wziął ani wezmę na szkodę Rzeczypospolitey
y iako nie wiem kto był okazyą niedoszłych w Sam-
borze traktatow z woyskiem związkowym y ie-
żeli będę wiedział revelabo.

Instrukcya Powiatu Starodubowskiego.

Od Dygnitarzow Urzędnikow Rycerstwa Szlachty
Obywatelow tegoż powiatu pro d. 5. Marty w
Wilnie ex limitatione Seymiku Gromnicznego
zgromadzonych dana Ichmościom PP. Michałowi
Jaszkowi Podsędkowi Starodubowskiemu
Janowi na Berczowie Szypce Stolnikowi Bra-
cławskiemu Postom do Imci Pana Stanisława
Hrabi Lubomirskiego Marszałka W. X. w Wilnie
d. 6. Marty Anno 1697mo.

Jeżeli Powiat Starodubowski extorres ducit
Incolatus utraciwszy per arma belli obszerne do-
bra y fortuny swoie ktoremi potym Oyczyzna
Matka od tamtey strony pokoy y sobie ziednała nie o-
puszczał się iednak bitego od antenatow swoich toru
Optimi de Republica sensus, ktory pochodzi iż groma-
dziwszy się na teraznieyszy Seymik kiedy to nam prze-
torono co y sami dobrze wiemy y widziemy boleiący tyl-
ko longo ex interruptione iako status swobod na-
szych per maiestatem invertitur. Dopieroż verendo
aby na przyszłey da Pan Bog Elekcyi, taż potentia
do ostatniey zguby nas nie przywiodła przez forytowanie

Subiecti.

Subiecti na Dron mimo wolne głosy Civium Permisit Powiat tyle virtuti Consilij żeby pro praeterito sposobow Salvandae Patriae nie oddawał Bogu rachunku.

In futurum zaś Rempublicam quam a Maioribus accepimus dochowac Successoribus. Itak oddaie naprzod Powiat Starodubowski gloriam JW. JmP. Marszałkowi WK. Naszemu Wielce Mciem Panu, ktorey wszyscy debent y My na teraznieyszey obradzie naszey coleré nie przepomnielismy nomen magnum JmCi za tak wielką na przeszłey Konwokacyi przy Izbie Poselskiey assystencyą Jego, kiedy nie dopuscił Pupillam Wolnosci naszey in Praerogativa Izby Poselskiey zamkniętych y skoncentrowanych loceppere.

Jako się tedy Powiat nasz zbudował esta JmCi Naszego Wielce MciPana zelo, tak winne oddaie przez JchMciom PP. Posłow swoich dzięki biorąc mia[?] ex turbine teyże Przeszłey Konwokacyey iako taż Maiestas praeaggravatis stany Rzpltey co całemu Swiatu iawno było. A tym uważaiąc więcey iako Krolowa JeyMC postposita Woiewodztw y Powiatow Obojga Narodow authoritate Xcia JmCi Pryma[?] za multiplicata persvasione z Warszawy caloco conciliorum nie chce odmieniać Rezydencyey z Xzędproxima tempestas timetur.

Tedy JchMC Panowie Posłowie upraszać będą JmCi Pana Marszałka WK. naszego Wielce MPana iako Gospodarza Rzptey żeby z władzy Urzędu swego ktoremu tak wielkie Rzplta fasces powierzyła pokazać to chciał na widok Swiatu. Quod tum Republica non potentia sed Iure administratur. Doniorsy Krolowey JeyMci Powiatu naszego takowe desideri[um] abyśię raczyła ab Urbe oddalić do Dobr swoich w Krazie[?] ich Jezgeych[?]. Co pilnie committimus JchMciow Panow Posłow obliguiąc fide honore, aby tego poparli et ut reqvirant po władzy JmPana Marszałka WK.

Bedzie zatym

Sądzi zatym rzecz potrzebną Powiat nasz Starodubow-ski doniesć JmPanu Marszałkowi WXL. anjore Powiatu ca-tego z ktorey pretenduiącego Woiewodztwa po Jmo. Censkim Woiewodztwie przed Starodubowskim powia tem mieysca in Consiliis, ktore na przeszłey konwokacyi iniuriosius troche Powiatowi Starodubowskiemu kolegey ab Ordinatione Rzpltey od Woiewodztwa Jmo. linskiego głosy zabierało co etiam Natura Woiewodztwa z Powiatem indissolubili Nexu skompaktowanym praeiudicat.

A zatym Manifestowac się będą JchMć Panowie Posłowie przed JmPanem Marszałkiem WXL. JWJmPanem et anticipabunt Jmci prozbą imieniem całego Powiatu aby gdyśię zgromadzi znowu ad Compagem cała Rzplta, strze-strzegac raczył, wtym za laski swoiey Ordinem iako by co wypadło z myśli dawnych Praw y Ordynacyi Oyczy-stych za powagą Jmci Naszego Xiędza JmPana mogło ad Cardinem suum wrocić się. Reliqua iako y to wszyst-ko fidei activitati et dexteritati JchMciom PP. Posłow Committit.

Konfederacya Woiewodztwa Brzeskiego Litt.

My Rady Duchowne y Swieckie Senatorowie Dygni-tarze Urzędnicy y wszystko Rycerstwo Woiewodztwa Brze-skiego Litt Za Uniwersałem Xcia Jmci Kardynała iako Prymasa Korony Polskiey y WXLitt pro die N. Mięsią-ca N. w Roku terazniieyszym do Brzescia zgromadzeni wszem wobec y kazdemu z osobna do wiadomości donosiemy.

Poniewaz Occulta vis fatorum przy obroceniu Oyczyzny utrapioney tak obcoecavit animos et obdura vit corda niektorych Civium, ze bez zadney na Synow-ską ku Oyczyznie powinność reflexyey samı nawet sobie słuzyc ambicyey swoiey per omne fas nefasque wyga-dzaiąc, nie wspominaiąc zerwanych Malitiose Seymow za Panowania Nayiasnieyszego Krola Jmci, teraz sub tri-sti et dolendo Interregno Seymiki przypadłe violantur rozrywaią y na drugich usurpationem pretendunt odgadzaiąc illicite rownych sobie Braci, a Consiliis pu-blicis arcent y rozne Sancita pro libitu sua ac interesse

Privato

Tedy My Wszyscy idąc exemplo całey Rzpltey która na przeszłey zerwaney Konwokacyi citra omne wolnego głosu et Iuris vetandi praejudicium, Iure naturalis Defensionis ante quaevis Iura Regnorum concessa udała się ad Media defendendae Reipublicae przez Generalną Konfederacyą. Spisuiemy się, y Konfederuiemy y solenniter sprzysięgamy na te to sobie niżey wyrażonych Punktów umówionych zgodnie, Religiose et Sacrosancte dotrzymamy.

A naprzód stawiąc circa veterem formam Rzeczy-Pospolitey przyznaiemy y utwierdzamy debitam Authoritatem Xcia Imci Prymasa y przy niey stawać obiecuiemy się wszyscy.

Zaczem Iura Cardinalia które osobliwie in libera Electione consistunt bronić zasłużyć et evincere fortunam y zdrowiem naszym sub nexu Iuramenti do ostatniey kropli krwi naszey zaprzysięgamy się, y na przyszłą Elekcyą wiritim pospolitym ruszeniem stanąć przyrzekamy insistendo wydanym po całym Królestwie iednym za drugie Wiciom a trzecim in ipso Actu Electionis w Konfederacyi Generalney determinowanym, dziękuiąc Xiążęciu Prymasowi że pomienione iedne za drugie Wici y przyszłych których Seymiki, które Malitia suppresserat świeżym universalem swoim Woiewództwu naszemu z przezorności swoiey nadgrodzić raczył.

Więc że y po drugich Woiewództwach nie tylko tym podobne, ale wszelkie które tylko złośliwa na wolności Szlacheckiey zawziętość wymyśli et subministrare może opponuntur impedimenta żeby quovis modo przeszkodzić umówionemu y przed całą Rzpltą postanowionemu pospolitemu ruszeniu, aby Wielkie Xięstwo Litt. in Servitute Potentiorum będące y vano tylko Libertatis vocabulo szczycące się subiecta sub iugulo trzymać y nie pozwalać oppressis Civibus communicationem cum Generosis Consiliis Koronnych Synów aequalitatem in suo vigore trzymaiących

Protestuiemy się

Protestuiemy się przed Bogiem y Stanami Rzpltey de oppressione nostra, ktorey da Bog na przyszłey daybore szczęśliwey Elekcyey należytemi medies vindicare spondemus, nie ustępując ze Koronnemi Woiewodztwami ex nexu et vinculo unionis dopomogą concivibus suis ad vindicandam libertatem et animadvertent super contemptores aequalitatis

Ingeminamus znowu, y znowu sponsiones nostras że nie inaczey ale pospolitym ruszeniem sub poenis de expeditione publica sancitis et sub privatis nie tylko honoru ale y urodzenia Szlacheckiego, ktokolwiek sława chcicem się mianuie na przyszłey Elekcyi stanąc y życiem naszym liberam electionem poprzeć et iniurias nostras vindicare. Do czego wszystkie Woiewodztwa W.X.Litt. per amorem Praw swobod y wolności naszych vita cariorem invitamus et obtestamur, si sanguini prisco robur inest et zeli vigor pro libertate ktora iest unicum vitae decus.

Nosząc się takze do Generalney naprzod konfederacyi a potym ad mentem woiewodztw Koronnych y W.X.Litt. że ambitus civium et aemulatio bardzo exturbet daybore szczęśliwie odprawuiącą się Elekcyą przyszłą nie wkładaiąc woto ani za Piastow podzytaiąc Mayiętnieyszego Domu Krolewskiego przeciwko ktoremu manet vigor in pectore grato super exclusionem Piasta de aequalitate nostra sacrosancte poprzysięgamy.

Termin zas do ruszenia się, z woiewodztwem y popisania się, nas na dzien 29. miesiąca Apryla 1697. w teraznieyszym roku mieysce pod Brzesciem naktoniach naznaczamy obrawszy sobie za Pułkownika w Imp. Krzysztofa Dunina Wasi[l]ckiego Pisarza W.X.Litt. za Rotmistrza zas Imci Pana Ludwika Podkomorzego y za drugiego Rotmistrza Imci Pana Mikołaia Sadowskich woyskiego y za trzeciego Imci Pana Reynolda Sadowskiego Pisarza Ziemskiego Im Pana Mikołaia Muchowicza Stolnika Imci Pana Zygmunta Chrzanowskiego Czesnika Woiewodztwa Brzeskiego Litt.

z ktorego

z ktorego mieysca zaraz rozdysponowawszy się prosto na
Elekcyą iść deklaruiemy y zaraz ponieważ impetu Ma-
levolorum na przeszłych zerwanych Seymikach za zgo-
dą y postanowieniem naszym przeszłych Rotmistrzow
teraz de novo obieramy tych wyżey pomienionych
Rotmistrzow. Poczet wszas da Bog po Popisie pod samym Brze-
sciem na dzien 29 miesiąca Aprylja lubo też pod Warsza-
wą podemonstrowawszy się z między siebie obrać deklaru-
iemy. Co wszystko in maiorem fidem rękami swoie-
mi podpisuiemy. Działo się w Brzesciu d. 12 Marty 1697.

List drukowany P. Piotra Zychlinskiego Podkomorzego Kaliskiego do JW. Imść Pana Władysława Przyiemskiego Kasztel[ana] Kaliskiego Starosty Międzyrzeckiego d. 16. Martij 1697. a to iuz ultimis diebus Zycia swego wydany.

J.W. Mći Panie Kasztelanie Kaliski Mości Wielce Mći Pa-
nie y kochany Bracie. Lubo in lecto aegritudinis
avidissime wyglądałem desiderium w domu moim
praesentiam, od ktorey że mię secinxerunt affectio-
nes Podagrica WMMPana, bardzo tego żałuię. Dzięku-
ię wdnak że to co obecnie adimpletum listownie
przez poufałą Correspondencyą supplere raczysz.
Wypisał trudno iako mię to angit że na Sey-
miku przy zwyszey Woiewodztwom nie mogę u-
studze moiey swiadczyc ochoty, votis tylko proszęż
przychodzi mi WMPanow bene sentientium conatus
aby ie Pan Bog sam sekundował przeciwko tak szko-
dnym y podeyrzanym machinaciom tych Protecto-
row ktorych tak częste widziemy w teyz Rzptey
odmiany. Nie dbaią ci o nic qualiter se habeat
Respublica byle tylko oni opatrzyli się dobrze
a swoie promocyą wystawili dla siebie nie dla Rzptey

Pana

Pana, Forma Muliebris Regiminis Rzpltey tot experimentis nociva non execratur modo, ale et quaeritur ażeby iedna Regimentarka parum valeret ad perdendum Statum Reipublicae czterech więcey przybierać trzeba. Juzby też Pan Bóg nas zapomniał, y gorzey by być nie mogło, iako to gdyby cztery Materni fastigii accedere miała Korda z Mężem, dopiero byśmy wydzieli nova aula graviora mala et Perdendae Reipublicae paratissima Dominationis flagitia.

Ale Generosa Nobilitas która da Bóg comparebit in Campo Electorali, Zawsze w swoich circumspecta Prawach y wolnościach nie dopuści tantum wprowadzić na karki swoie.

Co do Kommissyi Lwowskiey przyznawam y ia że Nimium Studium iedney Osoby nie powinno by przeważać Bonum Publicum. Widziemy od tak dawnego czasu quantum avaritia rapinis peccatum est iako summy na Żołnierza y Woysko od Rzeczy Pospolitey Ordynowane rozszarpane cesserunt in commoda Prywatnych Osob co y teraz tamże Traktat Rzptey przyść nie pozwalało do szczęśliwey z woyskiem Kombinacyi.

Ale to Powaga słabe bardzo ma z inszych Województw subsidium. Tylko tota gradus affinitatis tuetur One y to nie wiem iak długo kiedy się tak przez ustawiczny niestatek dyskredytować będziem. Siła iuż resentimentow inter cives się znayduie a dopieroż promocya tak odiosa Muliebris Regiminis pociągnie ich zatoby nieomylnie więcey.

Co tak in publicis approbando sensum Magnum WmPana krótko opisawszy y przy słabości zdrowia mego kończąc ten list z tym się oświadczam że iakkolwiek Pan Bóg sobie ze mną postąpi lubo umrzeć każe lubo żyć pozwoli iestem &

Respons Xcia Prymasa do Ziemie Wyszogrodz.

Lubo publiczne solatia fortunati każdego ex concivibus

Successu

Quicquid Communis całey Oyczyzny prosperitas sufficiunt Osobie moiey in recompensam podiętych erga Rempublicam kosztow trudow y exvisceracyi moich. Przydawa iednak Stimulos do Synowskiey za Oyczyznę inclinacyi y wrodzoney za Dobro pospolitemu Zapału świadczona Ziemi Wyszogrodzkiey wdzięczność przez teraznieyszą do mnie ex Nomine expedyowaną Legacyą.

W tym urodziwszy się Oyczyznie et ad hanc usque provectus dignitatem, wiem że żadne honory non excedunt paritatem ktora wszystkich, tey szczęśliwey Cives tak porownała że tylko urzędami differimus praerogativa Nobilitatis et aequalitatis wszystkich nas sobie rownych deklarowała

A zatym omieszkany na pierwszą Legacyą W[asz]m[oś]ciow nowo respons imputetur ciężkiey na ten czas Pisarza mego Pokoiowego Chorobie w ktorey invalidus Commissi negotij ultimam clausit diem, moiey przy tym ex hoc fato turbacyey twarzącza [?] że mi się po tym ob curis distracto pomienionego nie wspomniano responsu.

Uczyniłem iednak dosyc votis Ziemi Wyszogrodzkiey W[aszmość] Panow gdy do Warszawy zaraz in Januario ziechałem Rezydencyą moią wszystkim ich Mosciom do Boku mego naznaczonym Rezydentom listownie intymowawszy do tego czasu non gravor taedio de Ligae [?] szczęśliwey o pomyślnym Traktacie z Moyskiem [?] wiadomosci o ktorym do tego czasu samy tylko nadzieią dubium tenemy eventum. Lecz kotwiek [?] occulta vis fatorum przyniesie determinacyą musi de Necessitate nastąpić desideratum Consilium żeby de fortuna vel fatis Oyczyzny cała Rzpta mieć mogła plenam informationem. Nie uskrzytem [?] y w tym instancyi moiey wszystkim niemal Woiewodztwom Communikowawszy desideria Onych Krolowey Jeymosci y tam gruntowne adimpleti Officyi dowody nie tylko słowne

Ale

Ale ~~et quorum iakoby~~, y listowne Krolowey rezolutiones Ziemi odwotecznie oddaleniem swoim vota civium umontem towai non renitenter deklarowata et in eum finem Zaraz in illo instanti commoditatibus podrozny prospectabatur cuyi pospiesz wadzane y tam tylko defuit skutek.

Nastąpita potym invaletudo Krolowey Jeymi potym rezolucya Zimy ac tandem divinare nacepi ie zeli nie nowe iakie consilia et rationes kiedy iusz raz zadney do predkiego wyiazdu nie widziemy apparencyi. Atoli non desistam y daley przypominai desideria Publica nie wątpię że Onym Krolowa Jeymć memor beneficiorum tey Oyczyzny cum bona gratia deferre raczy.

Jeżmiciow PP. Posłow Cudroziemskich y Przyiaciołow Ich ex re et circumstantiis dependent declarationes dla tego się cum categoricis zwyczaynie ad actum Electionis zatrzymywać zwykły. Drudzy zas et quidem non postremi dopiero się obieciuią za tym ex Generalitatibus exiguam miałaby z nich skrypta informationem Żeby iednak miało bydz indubitatum co ieden z nich nie tylko pismem ogłosił, ale et Typo clarificavit.

Pro conclusione przy należytym za wyświadczoną konfidencyą podziękowaniu, Zalecam Ziemi Wyszogrodzkiey WWMPanom prezentissimum calamitatum Oyczyzny remedium integramlex Szczerliwey Excepcyi confidentiam za ktorą, concordantibus civibus reflorescet to, co discordantibus est pependatum. Nastąpi da Bog szczęśliwa y spokoyna futuri Regnantis Elekcya, ktorey pro pewno ma bydz Obiecto żeby w osobie Przysztego Pana contineatur gruntowna ex omni ratione Libertatis Securitas. Mnie in hoc gradu positum uwodzi nie może zadna prywatna reflexia a zatym commune tylko szukam solacium z czym

się oświadczywszy

się oświadczywszy praesentes in maiorem fidem ręką włas-
ną podpisuię, y pieczęć przyciskę. Zatem.

Respons Xcia Imci Kardynała Prymasa do Wdztwa Lubelskiego 9 d. Martij

Na Legacyą Województwa WMMPanów z Seymiku
25 Novembris odprawionego expedyowaną, dany
odemnie in tempore respons. Że iednak dopiero na
teraznieyszym Seymiku nastąpi relacya officij
et necessitatis bydź to rozumiem daie sercu memu sa-
tysfakcyą y ponowi Ich WMPanom zwykłą venerationem.

In ea tempora venimus które fortunam Rze-
czy Pospolitey iako elevare tak sprzez które uno ictu
allidere mogą. Publiczne szczęście iedyna tylko inter
status salvare może konfidencya, do którey iako
słusznie z osoby moiey powinny bydź motiva et inci-
tamenta tak pleno candore z mieysca mego pro-
voco do niey WMWMciów Panów.

Calamitates osieroconey Oyczyzny adsensum
nie tylko ad notitiam każdemu wiadome znaią, z o-
soby moiey exvisceratum animum exactas curas in
defessam circa ferendum auxilium sollicitudinem
zgoła nic nie opuszczam, modo Dij manum admo-
veant. Ziachałem tu zaraz in Januario na Warsza-
wską rezydencyą, non alio fine tylko abym z Ich
Mciami do boku mego naznaczonemi Rezydentami
iako naylepiey mogł prospicere integritati publicae y dobru Rzptey.

Zapatruię się do tego czasu na eventum Komissyi
Lwowskiey y zawartego day Boże bonis avibus skutkiem
Traktatu, którego alteruter eventus ex natura sui di-
versa potrzebowałby consilia. Hinc remora głowney
Rady, o którey Wszystkich Ich Mościów do niey nale-
żących obwieściłem.

Nie ubliżyłem oraz communi nie mal wszyst-
kich Województw desiderio proponowawszy kró-
lowey Seymu votivam ab Urbe distantiam, otrzyma-
łem y słowne y listowne declarationes publicznego

ukontentowania

ukontentowani iakoż wszystkie do nieodwłoczney drogi były apparencye dysponowane, podrożne commoditates pospoprzędzane, cugi rozprowadzane, poładowana supellex. nawet pro dignitate Krolowey Jeymci uproszony odemnie ieden z Ichmciow Panow Senatorow ktory Krolowey Jeymci na samo mieysce pro honore Rzptey et omni pod ten czas y teraznieyszey zamieszania securitate assystencyą swoią służyc miał.

Ale in procinctu ipso nastąpiło słabe zdrowie Krolowey Jeymci potym zimy rezolucya, a podobno insze consilia et rationes ktore, teraz żadney do tego nie widziemy dyspozycyi. Nie ia tedy dilationis culpandus bo y teraz non desum y daley non deero votis publicis perswazyą swoią zwłaszcza że na to wszystkich Ichmciow natenczas tu przytomnych zgodne concludunt sens

Co pro officio donioszszy WMPanom et per omnia sacra proszę, abyście WMPanowie unionem animorum bez wszelkiey suspicyey bono publico y wolnosciom swoim nad ktore nihil carius dochowac raczyli et sine omni diffidentia do przyszłey utinam szczęśliwey stawili się elekcyey. Prima sit inter omnes curas libertatis securitas, w tym animos firmare expedit constantibus Przodkow naszych exemplis circa ceteras in publicum utilitates.

Kocham się ia w tey wolnosci iako w niey urodzony wychowany et ad hos usque provectus honores, eximit mię ab omni opinione godnosci moiey gradus a zatym nic in particulari nie pretenduię. Commune tylko chwały Bozey y świętey Religiey y całey Rzptey szukam solacium y dam tego in ipso actu Electionis da Pan Bog formalne dowody. A teraz dłuzey nie bawiąc oddawam się iako naypilniey braterskiey WoMPanow łasce. w Warszawie d 20 marty 1697.

List Xcia Jmci Kardynała do Krolowey Jeymci ratione wyiazdu iey z Warszawy d 20 Marty.

Naiiaśnieysza Miłosciwa Krolowa Pani Moia Miłosciwa

Wiem że iuz doszło.

Wiem że iuż doszło uszu WKMci Komissyi Lwowskiey żałosne załowniczenie nadchodzące na Oyczyznę niebespieczeństwo z rezolucyey Woyska Związkowego weyścia w głąb Oyczyzny na niebespieczeństwo Matki szarpania wnętrzności iey. Bezbożność to wielka y okrucieństwo, ale nadto zuchwałość kiedy złotą wolność krwią przodków naszych nabytą dotąd konserwowaną dobrze wolną elekcyą ambicyey Cuius Łakwyskowi odwraca bezbożnie.

Udaię się zatym do tey Lwowskiey Kommissyi do tuteczney rady, aby ostatniey Oyczyzny zgubie dać ratunek. Zamyślam tedy na Wtorek dalszey nie odkładaiąc walną radę złożyć. A że się obawiam aby z okazyey bytności w Warszawie Maiestatu WKMci, w trudności żadne rada nie wchodziła, ale odiazdem WKMci y ustnie y listownie upełniona a przezemnie Województwom w Respensach na legacye publikowana, poważam się iak z naynizszą weneracyą podać to do reflexyey WKMci aby tak prędzey się wrócić raczył Macierzy, któreby miłość y weneracyę z osobie swoiey y nayiaśnieyszemu domowi ziednać mogły.

Więcey w tym przezorność rozumu WKMci docieore aniżeli pióro może wyrazić. Kończę zatym pisząc się z należytą weneracyą Maiestatu WKMci wiernie życzliwy y nayniższy sługa Michał Kardynał Radzieiowski Prymas

Responsum Królowey Jeymci do Xcia Prymasa d. 25 Martÿ 1697mo pisany.

Śmiertelnie niemal przeraża serce nasze żałosny Rzeczy-pospolitey zawod y nieskuteczna około rozwiązania związku obudwu Kommissyi praca, zwłaszcza kiedy pod ciężarem tey licencyey osobliwie fortuny nasze y ubodzy Poddani nad zamiar cięży y do ostatniey przychodzą ruiny. Miłość ku tey Oyczyźnie pobudziła nas do wszelkiey około uspokoienia szczerey applikacyey y oddwrócenia znacznego kosztu żeby to Przeswietności Waszey wiadomo.

A że Ambicya

A że Ambicya czyiaś tak dobrze y pobożne Dzieło na sa-
mym brzegu rozbiła. Będzie Panu Bogu odpowiedać ciężko
y całey Rzptey zatakiemi bezbożnemi sposobami im-
przę swoię wystawić usiłuie.

Iako zaś Chwalebna iest intencya Prześwietności
Waszey że w takowym przypadku przytomną do siebie
zaczęsz zbierać radę, tak okazyey żadney widzieć ani się domy-
ślić możemy, ktoraby spokoyna nasza przy boku JK. Nayiaśnieyś-
szego Krola Pana Miłościwego naszego przeszkadzać miała rezydencya.

Wyświadczyliśmy na przeszłey konwokacyey dzialem Szczę-
ści publiczne naszy respekcie bez wszelkiego przeciwko Oyczy-
znie naszey Prawa nie chroniąc się dawnym zwyczaiem y nie za-
staniaiąc się zawną słusznością przez samego Prześwietnoś-
Waszę Rzptey reprezentowaną, a zatym nie bez ciężkiego żalu
być musiy nie ustaiące przeciwko osobie naszey niechęci.

Domieśliśmy przedtym Prześwietności Waszey intencyą
oddaleniu naszego w Ruskie Kraie, dokąd nas kontrakty y insze
interessa nasze domowe pilno wołowały. Zatrzymała iednak
dobra życzliwych przyiaciół reflexya nieodprawioney iesz-
cze w Lwowie kommissyey żeby nie dać było opacznego sposoby na-
szey naymnieyszey okazyey tłumaczenia, ktore dosięgło nie-
winność Nayiaśnieyszego Krolewicza Iakuba Syna naszego
go naymilszego, lubo spokoynie y zdaleka tu w Warszawie rezydującego.

Perswazya Prześwietności Waszey iżeli tak nagle
może być skuteczna podawamy to pod wysokie rozsądek
iego, iż staiąc żebyś sam prześwietność wasza nie był na-
do tego powodem żebyśmy nadchodzące święta wielki-
tygodnia y same zbliżaiące się świąt uroczystości w drodze
odprawiać mieli. Owszem spodziewaliśmy się z wrodzo-
nego affektu Prześwietności Waszey otrzymać łaskę prze-
strogę, żebyśmy niewinności naszey y ławną o sobie zwią-
zek potwarz nateraźnieyszey radzie iustyfikować
mogli. Nie zawiedziemy pewnie słowa y powagi y po-
wagi. prześwietności Waszey, ktore naszym y swo im-
mieniem wzgłędem oddalenia się naszego y niebytności
w Warszawie na przyszłey daj Boże szczęśliwey elekcyi
Prześwietności Waszey zachowywać raczył.

Zedy konsyderacye nasze przezorney uwadze Prze-
świetności Waszey podaiemy oraz szczęśliwey przyszłey

Rady

Rady Sukcessow y pomyslnego zdrowia Przeswietnosci Wassey
uprzeymie Zyczliwemi. Dan Roku Panskiego 1696. Dnia XX. Mie
siąca Marca. Maria Casimira.

Z Warszawy d 28. Martij 1697mo

Choćby też miano przeiąć ten list moy smiało pisze
bo wolę w ostatku choćby też wiedziano czego piszę
aniżeli żebyś WMPan nie miał być informowany w tym
co bym rad żeby cała Polska wiedziała krotko tedy.

Gdy Xże Kardynał widział autentyczne dowody
że to związek utrzymał y tak wielkim pracom Kommis
sarzow przeszkadzał obawiaiąc się żeby też Duchowy
na radzie nie oderwały się y albo PP. Związkowych iako
swoich Dependentow na niey przez subiecta przekupio
ne nie trzymali. Albo ieśliby co przeciwnego y niestate
go żeby ich nie przestrzegło na fundamencie danego słowa
y na pismie y ustnie że miała wyiechać przed radą na
pisał Civilissime do Krolowey Jey Mci prosząc aby Rze
czypospolitey pozwoliła o sobie radzić y oddaliła się
z Warszawy do [illegible].

Z Respons ktorym Sutrzecia dnia P. Gene-
rał Wielkopolski z P. Godlewskim widział przychodzi
pełen tylko Komplementum. Ale co naiosobliwsza w nim
że się Krolowa JeyMć chełpi iż na rozwiązanie Związ-
ku posłała 50tys Talerow bitych a Krolewicz sto tysię
cy posłał według opercyey pewnego Senatora. Chwa-
lebna to prawda rzecz. Ale gdyby też pieniądze na roz
wiązanie były posłane, żeby o nich wiedzieli byli Kom-
missarze. Alem od wielkiego człowieka słyszał że X
Biskup Płocki z przysięgą przyznaie że ani JMPan Woiewoda
Kaliski ani Podskarbi Koronny, ani Pan Sieradzki
ani Pan Kruszwicki ani żaden ex equestri ordine nie
wiedział o tych pieniądzach. Sam pan Generał Wiel
kopolski iako ie odebrał, tak niemi dysponował.
Co za tym idzie kiedy ich nie zabyło na rozwiąza-
nie Związku. Coć musiano zabyć na utwierdzenie
I teraz się weryfikuie co dawno słyszałem że ci Ichm
Panowie Partyzanni Krolowey JeyMci ktorzy za pieniądze

Wolnosc

Wolnosc Szlachecką, Godność Senatorską przedali Antiszwe-
dzką wszytkie Chęć. Bedzie się Chwalił Pan Generał że utrzymał
Sam woysko że nie szło tu do Wielkiey Polski.

Alem ia słyszał że insze były sposoby których zażyli bez in-
teressu twoiego Oyczyznie. Więc kiedy gdy Królowa Jeymść
wyiechać nie chciała wyiechać prowidento przez Jmci Kardynał-
ską naswary tylko nie narady zaniosło się bo iuż się na
Gracye gotowali in favorem naypięknieyszey Pani
wołał differre Radę y Mądrze dawszy do nabożeństwa
czas, prosząc aby też więcey tey Mizerney Oyczyzny
tak Osobistemi nie chciała mieszać fakcyami

Wysłał tym czasem Pan Generał przodkiem P. Gniezn-
skiego powiedano mi że wzięli nie mało pieniędzy od Kró-
lowey Jeymci do Wielkiey Polski podpisawszy się iuż na
Królewicza Jmci Jakuba że go per fortia wprowadzą na
Królestwo nasze Polskie. Więcey żal nie pozwala pla-
ra Sequentibus bowiem wiele. Przyiechał też tu Pan Wo-
iewoda Sendomirski chcieli go na swoię stronę przeciąg-
nąć Mulierista, ale człowiek Poczciwy plunie wszyt-
kim tylko y takie na Wolności zasadki osobiście

List Cary Jmci Soltana do Jmci Jablo-
nowskiego Kasztelana Krakowskiego H. W. K.

Jasnie Wielmożny Hetmanie W. K. y Przyiaciela
nasz Szczyry. Żałuiemy wielce pytamy się o zdro-
wia dobrym WMPana y szczęśliwych Onego progres-
sach, czego My ciągle się życzemy fortuny Statecz-
ney. Iż po ufały między sobą zachowamy konfiden-
cyą Swiata nie tayno, to iest tey vigore należytey
Pospolitym w Panstwie naszym dobrym człowiekiem Na-
szym posyłamy List za którego dali Pan Bóg dobra
kiem do uwagi taki dać dyskurs. Kto stary pokoy mię-
dzy nami rozerwał a te nieszczęśliwą wprowadził Woy-
nę, dobrze tego Mielibyście bydź świadomi, Atoli
My z tey Uraziemney Woienney Zawziętości do tych
czas nic nie korzystuiemy u WMciow też progressow żadnych

Oprocz

Oprocz szczegulney szkody nie widziemy. Bo iako ledwie
nasze y wasze Nacye woyne na siebie podniesli. Sam
ieden Pan Bog wie ex adverso zyiąc w pokoiu y bra-
terstwie cosmy za fortuny doswiadczyli y Bog y swiat wie.
Zaczym pilnie po WMPanu szukamy y żądamy aby
WMPan staredawną przyiazn w prawdziwą szczerą
konfidencyą, nie zapomniawszy owych szczęśliwych
czasow te dwie Nacye do uszczęśliwienia pokoiu promowo-
wał z naszey strony y samego WMPana chęci proporcya
nasza może swoy sprawić effekt. Do czego ieżeliby de-
sideria wszystkich następowały in specie iakieby pro-
pozycye skuteczne w tak poważnych interessach mogły
dosyć opisawszy wyżey od posłania mego Człowieka
iednego y przez niego posłać.
Jeżeli też adversa przeciwko naszey affektaciey
WMciow uchwali rada bardzo y to ochotnie słyszeć
chcemy, widziec należy iż nie z twoią prywatą
z tym się odzywam iakkolwiek z tamtąd przynie-
sie nowinę w Expedycyey stana Jmci ony iako nay-
pilniey ukontentowac mam. Ale moia o tym z nie-
sie przysłuży się ochotnie tyssę sobie gdyż słuszney
rzeczy upominam się, abym dwom narodom in bonum
Publicum służył ktore tak iuz lata nieszczęścia roz-
maitego poniesli.
Masz WMPan y rozumu dosyć y experyen-
cyey. Chcieyże się rekolligowac w tey okazyey na
rzeczy zapatrzywszy się y one zważywszy, cale
z tey woyny fruktu nie masz, y komu się też in ter-
tem dostał będzie pamiętał iakiego w niem smaku doznał.
Co pilno do uwagi wniozszy deklaracyą
przez człowieka naszego pilnie WMPan expedy-
owac racz, aby Pan Bog ten narod pokoiem po-
żądanym zgodą wszystkim dobrym nawiedził ży-
czemy. O tym aby WMPan znał w tey expedycyey

Ordynowany iest.

Ordynowany iest Mahmet Sach Murza, ktorego Zalecam, na powrot onego zdrowy do nas ochotnie. Czekam co doniosrzy Cziten przyiaciel Wasza Gazy Gierey Chan.

Postskrypt Imci Pana Kasztellana Krakowskiego ręką własną do Pana Woiewody Rzesyckiego Generała Wielkopolskiego pisany ratione tegoz Posłania

Przed moim Tłumaczem tak deklarował ten Poseł że Cesarz Turecki pewnie na wiosnę na Budziak Uchodzi z Wszytkiem ikor (?) iuz drzewa na Budowanie Mostu na Dunaiu pod Isaką porwożono z tą Intencyą Cesarz idzie zeby się połączył z Moskwą. Do czego iezeliby Moskwa nie dała ochoty(?) tey to flottę Czarnego Morza ma restaurowac. Że Zamki na Dnieprze co przed Dwiema laty Moskwa ich zrzynowała. a Sam Cesarz Turecki ze wszytką potęgą do Polski ma isc Szukac drogi torowney do Niemieckiego Kraiu.

Senatus Consilij albo Rady Walney Punkta proponowane o Pokoiu Tatarskim o Związku Koronnym od Xcia Imci Prymasa y 13. Aprilis 1697.

Amo Iuz to osmy miesiąc iako Oyczyzna w ptasz(?) przez podniesiony Związek et in lacrymarum valle Optywa per licentiam Militarem. ktory krew Ubogich Ludzi inhumaniter wyciskaiąc ad extremum Paupertatis, Małopolskie Ruskie y Czesc Wielkopolskich Woiewodztw przywiodszy ostatek niszczącego Krain dotąd eadem Minatur ferire ferocia. Nihil intentatum relictum Civiliter ~~ferire~~ ferocia dotąd tangoam cum Concivibus actum. Kommissye dwakroc reassumowane Nullo in publicum Solatio rozeszły się. Termin interea Electionis nadchodzi. Quo securitas libertati Consultantium

y Własnych

y Własnych Domow ma bydz obmyslona.

2do Commissye Skarbowey obstinatum in malitia militem pro rebellibus infamibus et irrevindicabilia ich capita deklarowały, iezeli non expedit authoritate moderni Consilij Uniwersały wydac do Woiewodztw ni Limiti ingruantum by się zbliżać chciały y żałości przychodziły.

3tio Słuszna rzecz aby te Chorągwie y Towarzystwo ktore się fadahu łabe niezmarało nie było od chleba zimowego oddaleni, ciało woto potrafi kiedy wszę dnie P. Baranowskiego assygnacye powychodziły to na dwa to na trzy chleby

4to Qua securitas providebitur tim ktorzy Chleby na assygnacye JmPana Hetmana WXL. authoritate pierwszey kommissyey powychodziły, porozdawali ciało Archidiecezya Gnieznienska Biskupstwo Warminskie y innych tak wiele Krolewszczyzn, na ktore assygnacye Pana Baranowskiego powychodziły.

5to JW JmPan Woiewoda Wilenski Hetman Wielki WXLitt nunquam satis laudando exemplo oppressit in cunis w Wielkim Xięstwie Litt nascentem similem Hydram zaymuiący się prompta manu przytłumił ogień. Za co immortales Oyczyzna winna grates. Aże dwie Cwierci de proprio wyliczył tumultuanti militi należy securitatem Jmci obmyslec ex hoc consilio, coby z przyiętych da Bog Podatkow, tu erogowana Summa była przywrocona. Niepodobna przepomnieć Constantem fidem et fidelitatem tego woyska WXLitt ktore recentiori Sacramento przy Prawach y Całosci Rzeczy-pospolitey y przy Powadze Regimentarzow swoich stawać obiecało się

6to Consulta praecautione wyprawił Xiąże JmC Prymas Kardynał z naypierwszey Rady do Dworu Krola Jmci Szweckiego P. Pakeina cum titulo Ablegati Extraordinarij ktoremu ex gravissimis rationibus dany Ordynans aby tam

Aż do

.. Aż do nowego da Bog Króla zostawał należy mu obmyślić Supplement bez którego zostawać tam nie może ponieważ nie wziął ze skarbu tylko na drogę dwa tysiące Talerow nie na dalszą rezydencyą.
7mo Do Stolice Moskiewskiey zdałoby się posłać ex ratione Status ale kiedy od Dwora Duńskiego pisze do Xcia Jmci Kardynała Prymasa że tam delegata swego KJMć Duński posyła na Ganek ktory z tamtąd ma się zdem na Stolice przebierać. Ima tenże in Commissis aby ktorą otrzymał dobrą korrespondencyą cum Ministro Nostro y ziskim się znosił ingruentem tam ieśli będzie
8vo JchMć PP Kommissarze tak do rozwiązania związku ex utroque Ordine Senatorio po dwa razy iako y do likwidacyey po dwa razy ieździwszy do Lwowa y czas nie mały we Lwowie iako y w Samborze mieszkaiąc proszą o nadgrodę podiętych kosztow, iakoż ex iustitia operaria merces należy.
9no Murza od Adziggireia Sołtana przyiechał w poselstwie do JmPana Kasztelana Krakowskiego list będzie przeczytany, ktoremu iaki ma być dany respons radzi się przytomnieyszey Rady P. Kasztel Krakowsk
10mo Należy niemniey praesenti Consilio informować się o Pieniądzach o ktorych Krolowa JeyMć determinative pisze do Xcia Jmci Prymasa iż się admissro todere Krolewicza Jmci ordynowały były iakoby na rozwiązanie związku obrocić. Że zas JchMć Panowie Kommissarze zeznaią iż o tym nie słyszeli lub actu Kommissyey żadnym godzi się wiedzieć skąd y na co y dokąd się tak znaczna summa obrocita
11mo Doniesiono iest Xciu Kardynałowi Prymasowi iż lub titulo Ministrow y Anabaptystow zarazna Ariańska herezya dawno iuz z Polski lege publica wyrzucona nie tylko opurgit ale et dilatatur tak we Gdańsku iako y Zutawach. Iako tedy serpenti malo zabieżeć odkąd dał się wtym Xże Jmć Kardynał Prymas rady walney teraznieyszey zey

Vota Senatorum

Vota Senatorum deliberativa super iisdem Punctis Senatus Consilij odprawionego u Xcia Imci Kardynała.

Xiąże Imć Kardynał. Omiiam wszelkie externa pericula omiiam dyffidencye civium które non excreverunt in herbam. Tego minąć nie mogę co nas intus premit to iest Związku Koronnego, który żeby nam nie przeszkodził na Elekcyey occurrere potrzeba. Krolowa Iey Mć miała tęże pewną summę na tę kommissyą, iako się rozgłosiła y listem swoim do mnie pisała, o tym informacyą mieć się godzi. Imci Pana Woiewodzie Wileńskiemu należy podziękować że similem Hydram nascentem in cunabulis oppressit, oraz y asekuracyą erogowanych expens na zapłacenie dwoch ćwierci. Wszystko postanowić trzeba mieć w respekcie żeby fidelitatis constantia non argueretur y miała suam mercedem et consolationem. Nie godzi się zapomnieć y woyska W.Xł. które przed wyiazdem moim z tąd manifestowało się de conservatione wiary et obedientia ku Rzeczy Pospolitey y Wodzowi swemu a zatym żałą teneritudinem swą nam godne respektu. Gdańsk non caret dispositione ad suspicionem że na Seymikach Pruskich nie zasiadali y mnie do tych czas przez całe Interregnum nie oderwali się. Lwow przecię y Krakow y inne miasta omnem submissionem według zwyczaiu uczynili a oni nie. Menistowie zagęścili się tam na Żuławie, trzebaby ich extirpare według Praw. Rezydent we Szwecyi którego tam umyślnie zatrzymałem prosi o stipendia, słuszna rzecz żeby go providere

bo tylko

bo tylko na drogę wziąt był 200 Talerow bitych. Jakże wysłać do Moskwy Ablegata y do Xcia Jmci Brandeburskiego życzyłbym a to dlatego żebyśmy wiedzieli Motus Ich et intentiones in Omnem Casum, In reliquo Legzi Sensus WMPanow mam sobie pro voto.

Jmć X. Biskup Poznanski. Resurgente Domino resurgant vota erga Patriam y Ia WXMci Nasze ze skoto Dobra Pospolitego desudare raczysz. Związek ponieważ iest ad praesens trudny in dissolutionem nadzieia w Bogu że kiedy Naywyższy Pan coadunabit nas iż będzie unum corpus et unum labium łacno dissolvetur. Obiecał JmPan Generał Wielkopolski iż gd odiezdżaiące zelżyszcy in armis będą, a zatym potrzniyesza Rzeczpospolita niż związek obawiać sięnie trzeba. Jmci Panu Woiewodzie Wilenskiemu należyte podziękowanie oddaię z Mieysca mego za iego nieśmiertelne opus Rozwiązania związku w Litt. Mannie: tow. Wykorzenii potrzeba, dlatego należy do Jmci Xiędza Biskupa Łuckowskiego tamecżney Dyecezyi Pasterza przydawszy mu Pasterza Commissarzow. Pamiętam że za Krola Kazimierza była similis Commissya za Jmci Xiędza Tarnowskiego Biskupa Łuckowskiego.

JmcX Biskup Płocki. Nelacyey gesta functionis mea na Commissiach czynie teraz nie powinienem bowbyć Commissarzem de plena Republica powinienem też in tanie całey Rzeczy-pospolitey explere. Pamiętam że Jmć Prymas listem swoim przyznał to kiedym o apeluracyę Amnistycyey ex Senatus Consilio ad complementum potestatis Nostrae pisał żebyśmy pleni Characteris od Rzeczypospolitey całey. O Pieniądzach Krolowey Jeymci miettyszałem, y niewidziałem bo były invisibiles, znać żebytem natenczas wgrzetem o całkiem Smiertelnym, zem ich widzieć nie był godzien. O zwiąsku mi piszą iż zatuię że się na nasze perswazye fundamentalne nie rozwiązali ktory związek qua arte teraz mogłby się rozwiązać

nie widzę

niewidzę sposobu ktoym my dość szczerze prawowalismy
Wszystkiesmy pretensye niemał ad libitum związku po
uczerali a przecie nihil effecieramus bosmy pieniędzy
niemieli to iednak pewna ze kiedybysmy byli mieli
pieniądze effectuassemus opus Niewczesmy chorą
gwie partykularne chcieli rozwiązywać y sustento
wać każdt bym tedy obmysliwszy suplement pieniężny
wystać poblizszych Szefkierow do Związku iak to I
MP Podkomorzego krzemienieckiego ktory dość dextre
trawał znami IchMP Baranowskiego podczaszego Lwo
wskiego ktory godzien za iego ku Oyczyznie Sollicitu
dinem pochwały Niemogę zapomnieć IMP Grochol
skiego Porucznika IchMP Podskarbiego WK ktoremu
przyznać muszę omnem activitatem singularissime
okolo rozwiązania y oraz uniwersały wydać y miec
garowy in casu renitentiæ deklaruiąc ich pro ho
stibus nostræ Patriæ inherendo decisioni latæ ostat
niey komissyi.

Proposuit Szefkierow potym PP Woiewody kaliskie
go kasztelana Sieradzkiego ad recompensendum Ira
ctatum ale iesli vacuis Manibus Szefkse WWa
nowie wyprawuie Szefkierow prdeus: odlio Zeirva
num laborabunt. Pieniądze zgodzaią gnone do
rozwiązania związku podaie sposob ruszę
nia sum po Nieboszczyku IMP Woiewo
dzie Ruskim

Nieman tego z siebie ale z danie obudwu kom=
missyi namieniam iako słuszną rzecz zeby zaś Nay
prędzey pomysli o tych pieniądzach Gdyz do
Uwagi WichManow podaie co za exakcya PP Związ
kowych umnie kilkanascie Chorągwi w kłu
sach z ktorych tylko 40 hiberny daią a oni wy
brali na 300 iako czasu swego pokaże Archidi
ecezya WX Mci szczęsliwa ze niema tych agrava
cyi ale ze iest gaudium miseris socios habere dolo
ris Lubo WaXMsc iestes Prymas et pro decore

Kz pocy

Rzeczy sumptus in functione non modicos erogas. Sed
nak że niegniewałbym się o to choćby Archidioecesia Ich
X Mści niebyła szczęśliwsza nad moię dioecezyę.

JchMsc PP Komisarze upominaią się Mercedem nato
Odpowiadam Niech ia y oni nie niebiorą Gdańsk
Żeby mieć in suspicione Nie życzę bobyśmy przez to pła
Załisię metuentes crego a iater Vierorum iem żeby oni Mie
li quaerere alienos bo lepszy Zras mały poczytek Nau
czyli się Zras dobrze mieć Kiedy by mieli exobicem
Za Dana albo by się dał oszukiwać albo nie y iuż
by artes oszukiwania wymyślili Gdańszczanie
Niewie żeby im przybyło do dobrego mienia Legacye
do Moskwy do Szwedów y dla Brandeburskiego
pomienione aprobo.

JchMc X Biskup inflanski Agnus Paschalis totum
Orbem exhilaravit Agnus W X iey Mci exhilarat
Oyczyznę naszę Niech że Pan Bóg Wszechmogący Mości
iako Naydłużey konserwuie propter exhilarationem
Oyczyzny Co zaś ad materiam Związku Nic nie
Może być Salubrius iako uszczerze tentare Iniemi
Co una negat hora altera dare może JchMci P Woiewo
dzie Wileńskiemu powinną Ymieyszą Mego oddaię
podziękowanie za iego generosos afectus szczeszczeniem
Extinxit flammam ynszey niedałey rozszerzać Woy
Sko posłuszne (: żeby non damnaretur fidelitas:) godne
Respektu Mannistów którzy sobie ad instar Arianów
godna Rzecz nie cierpieć more Majorum Naza
Ne Zas puncta zgodziłey się z JchMciami przed Sobą mo
Więcemi Duchownemi Senatorami

JchMcP Kasztelam wileński Boskiemu Magestatowi
dziyki że propter Salutem oyczyzny konserwuie Zdro
wie W X iey Mci którego wiek Naydłuższe
Sercu życzę. Co zaś do propozycyey roz
Wiązania Związku Niewidzę efficacius
Remedium nad to iako Sequi Sensum JchMo
Xa Biskupa Płockiego. Co się tknie pieniędzy kro
lewskiey JMci Te zdamisię iako prywatne niepo
winny być

winny by intrare in consilium praesens które nie con
silio ea intentione do królowey JeyMci dane a żeby quan
ocyssime komissye się zakończyły y nie dla inney
żadney racyi iakoż uważcie WMsci Panowie że ex
tra omnem spem zaczęły się. Marszałek feliciter
Stanął Potym JchMc PP związkowi acceperunt do li
quidacyey extra declarationem temerariam permise
rant z sobą traktować Inne facilitates pokazały się
y dobre akceptorra Pokazało by się było ex feliciori
fine komissyey ktoby iey addidisset momentum
Iakoż jeszcze spem nie tracimy że ostatni wonabię
eventu absit tedy wielka sinistra interpretationis
suspicio o królowey która pro meritis mieć chcia=
ła y chęć przyłożyć się Rz Ptey.

Co zaś należy do winnego podziękowania JchM. Woie
wodzie Wileńskiemu Dziękuię temu którego stipen
diis redactus miles ad obedientiam ale stipendia nie
wszytkie wypłacone Bo tylko chorągiew moia husar
ska wzięła deservitam mercedem za dwie ćwierci inne na
ię obietnice Trzeba tedy wiedzieć iak ta restitucia
tych erygowanych sum bydź powinna in reliquo z Inne
mi JchMciami zgodzę się

J O MciP Woiewoda Kiiowski należy W Xcy Msci w
inne podziękowanie za te curam et sollicitudinem ku Do
bru Pospolitemu które z mieysca mego [illegible] wiąza
nie związku jeszcze tentare życzyłbym niegdyś [illegible]
ale trudno bez pieniędzy Zaczym życzyłbym którą Elekcio
mą zostawił Kortuszne Woysko godne respektu
łobliwego a wtaszcza ludzie ziemskie które swoim
kosztem żołnierza lenungwie zaczym półtora kroć
180 tysięcy które na Komissyey Lwowskiey po
życzyli z Hyberny słuszna żeby były doro
wane upraszać Mniem za niemi in reliquo
Zgodzić się z niemi

Jegomość Pan Woiewoda Płocki kto niewidzi ia
defensa curam Wszytkiej erga Pana za którą z mieysca mego
Uniżenie

uniżenia dziękuię co do propozycyiey WKeyMci na przed
iey obiectum iest primum rozwiązanie związku które
materia dość miała studia et labores JchMci pręcie
rescindi niemogła oddaię się tedy życzyłbym ad rigo
rem praw które iest in volumine legum kon
stytucyiey tobie na insze punkta zezwalam
które commodum Rei Publicae przynieść mogły
by y zgadzam się z Innemi JchMciami
JchMć P Woda Ruski przyiety miesiąc maiowy as
trologow iest hilaritatis serenieyszy iest Anxietatis
którą że WKM pro bono publico zna uszczerbieniem zdro
wia swego wyszczymniesz uniżenie tmego mieysca dzię
kuię tuą Vigilia est nostra Salus co zaś ad obiectum
Senatus consilii praesentis rozwiązania związku
lubo iedeni statista napisał że melius providet man
suetudine cum iudicio quam rigore cum periculo
iednak że iuż civiliora media praeceperant ani
operari niemogły zaczym życzyłbym udać się ad
fida pectora którymi antecessorowie nasi prze
wnoszą się opponebant et tuebantur iura liber
tatis pozdarzonemu woysku słusznie być po
winna satysfakcya gdyż każdego gratis po
nitet esse bonum in reliquo zinnemi JchMo
sciami zgodziłem się
JchMP Woiewoda inflantski uniżenie dziękuię pro
ta boni publici vigilia życzę żeby Bóg eadem con
stitucione zdrowia Dobrocią podczas elekcyiey
WKeyMci dignetur pieniądze królewscy ex sola pietate
dla Dobra Pospolitego expendowane niemiały by mieć miey
sca in praesenti consilio ludzie ziemskie woysko godne
rest pokoju w possessionie zostaie zgadzam z JP Woie
wodą Kiiowskim w tym punkcie także y na in
sze puncta z innemi JchMościami prze
ciemno mówiącemi zezwalam
JchMP Kasztelan Trocki wszyscy się na to zgadzamy
że longam annorum seriem pleno życzemy voto WKMci
co zaś ad materiam rozwiązania związku przyznamy
ani znimi traktować ani im grozić niemamy czasu bo

bliski czas elekcyey absumit sposoby. Niemamy się ter tak da
lece czego obawiać bo Rzeczpta będzie innumeroso con
cursu niedałaby się iuribus suis czynić krzywdy bo do
pieniędzy królowey JeyMci są dobre porty dobrze by tylko mnie
znowu nieprzyszły ex serpens serpentem non devoraverit
JchMci Panu Woiewodzie Wilenskiemu condigne za rozwiązany
związek osobliwie podziękował in reliquo z inne
mi JchMciami zgodził się

JchMPan Kasztelan Inowłodzki trochem sporniey propo
zycyey WXiMści ale informuię się ex sensibus JchMciów
Moich Mściów pro primo obiecto iest rozwiązanie zwią
zku które ponieważ do tych czas tantis sudoribus
JchMściów PP. komisarzów nieiest uspokoione bo może
dari inne remedium na to żeby accedere ad rigorem
prawda y przez uniwersały ogłosić JchMPP possessibus
Łaznie Do czego to powinno addere momentum że my
z Woiewodztw wielkopolskich qua securitate poie
dziemy na elekcyą y czy się kto odważy odiechać w do
mowości niepodobna tedy żeby dystrakcyi przez to Wo
iewodztwa nie miały bo każdy domu pilnować musi
y woli niżeli cum detrimento suo publicum pilno
wać w tedy czas ruszać się chorągwiom Za
tym upraszałbym Waszey Mości żeby przynay
mniey napisać do JchMPana Marszałka Związ
kowego żeby quam velocius chorągwie z stanowisk
zimowych uniwersałami swemi ruszył

W tym JchMP. kasztelan Wilenski w głos involavit
że niemoże księże JchMc Prymas pisać wiwnieniem Sena
torskim bo by przyznał legitimam functio
nem Jego Mości Panu Marszałkowi Związkowemu
odpowiedział JMsc X. Biskup Płocki że nie ma
nad czym skrupulisować uznaliśmy ówcześnie PP. komi
sarze Marszałkiem go zwali bo nim iest nie zowie się
Hetmanem. In reliquo zgodził się z in
nemi JchMciami

Jego Mość Pan Marszałek Wielki nie żałowałby y słowy obszer
nieyszey mowy kiedy bym wiedział że taedium długiego

słuchania

Słuchania miasto przyniesc salutem RP. y byczynie Więc przepe tylko seukaigc vulneribus Patriae lekarstwa niechay dnie lepszego iako in presenti rerum statu Civilipiine się o beyse z Cwigzkien y Wyslac tych ze Ich Mciow do nich Zeby do konczyli inceptum opus poniewaz iest in bono spe a do lepszych Traktatow sierdli videtur JMP Podskarbiemu Ekonomią ktorą Zostawie. Inne punkta iuz są wyrazone przedem no rekompensą pariratem slow Moich plena veneratione WMcey Mci zycze Zeby Pan Bog in hac cura et Sollicitudinem przydał sił y Zdrowia uzyczał iako naylepszego WMcey Mci

JMP Podskarbi WXL Rzeczy niestow do kazdey sprawy Nalezec potrzeba naygtey Ja wedzi Bog rzeczy same sluzytem y komissyey Zeby aliquo curą modo mogli rozwigzac związek Ale ktoz kolwiek iest okazyą nierozwiązania kiedyz kolwiek dla cięzki rachunek Boga za te gemitus y Izy ktore Niebo przenikają Wyda się to czasu swego y byczynie kto winien tanto fato Proli iezeli Nietrzeba desperowac Trzeba myslic de mediis ratowania się trudno opuscic rzecz y dac się dobrowolnie premi Ich Mci P. Komissarze niewiem qua Autoritate limitowali aż zdzy Augusti obiedwie komissye wiedzę u elekcyą zaś 25 Mai Wrdyc to tylko kursus komissyey od Ley Mu wrdyc to teraz przed Elekcyą rozerwac Go nam trzeba było Zeby Nieprzeszkadzał nam na Elekcyą. iako w Rzymskim panstwie obierano supersuita Caesarem Zaczyn ande electio Nem trzeba nam asumere stat limitationis non attentis ligamentis a kiedy by iezeli można limitowac elekcyą Zeby wprzod rozwiązac Związek zeby elekcya Mogła byc in plena securitate Ekonomie są dwie ktore mogły by invadi an Samborska iedna ale ta in sufficiens bo zdesolowana Malborska druga tak Zdamieiy mogłaby invadiari et obligari skarb zas ma swoie expensa na kozakow bo co rok Welwowii komissyey

to trzeciey

sto tysięcy kilka na potrzebę wydał J.P. Postom związko
wym teraz Skarb Koronny po tym Czytać kazał
Xiądz JMć Kardynał list od JMci P. Krakowskiego w któ
rym pisze że których nie niewzieli ieszcze y te asygna
cye na Pogłówne Żydowskie JMci Panu Kasztelano
wi Krakowskiemu nie oddały
Odpowiedział JMć P. Podskarbi że iuż zapłacono
w Skarbie którym bo co rok punctualiter Skarb
płaci inne zaś asygnacye że chybiaią temu nie
Winien bo związek przeszkadza y nawet cięlym
żadnym impedimento tym nie przepuszczaią exe
liguo zgodzi się z innymi
JMć Pan Podskarbi W.X.Litew: w tak ciężkim infortunium
Unicum levamen circa się de solatio zdrowia et
incolumitatis WKey Mci co do pieniędzy Króle
wey y hoyności iey nie wiem ieśli non caret miste
rio ponieważ hunc zelum et pietatem ku koronne
mu związkowemu Żołnierzowi Wyświadczyła
Czemuż by ter ex eadem ratione devotionis er
ga integram Patriam Litewskiemu nader
Czas co udzieli nie miała toto ieśli pietas
movit Królową tak Świątobliwą Panią ad
hunc hedum pepinum dla pokarania życzli
wości swoiey ku Oyczyźnie czemuż tę samą
szczodrość taiła czemu nie miała kommisya
wszystka o niey wiedzieć czemu ci iego swego
tak pobożnego uczynku wstydziła się non
lares misteria nie wchodzę in iudicium ale
ieśli te pieniądze efficient co dobrego zama
wiam sobie winne podziękowanie Królowey
in loco et arena electorali sin tey podobis
Oyczyźnie revelatio suspecti zeli
Co do Woyska W.X.Lit: że nie wszystcy są ukontent
towani respektem dwoch Ćwierci Prawda bo to trzeb
Nie podobna tak wielkiey summy z kroć 100 tysięcy stan
te pede wybierze Niesz la chcieka to być ciała ale Monar
chow tak wiele płacić a doli płacić y y przed Elekcyą

pewnie

pewnie wszystko się wypłaci na Rezydenta do Moskwy
et ad alios exteros principes zgadzam się z niemi
bo iest potrzebna Wiadomosci tamtych do pod
ten czas kommunikacya
JeMc X. Sekretarz Koronny krotkim periodem po
winszowanie zdrowia dobrego Xięciu JeMci
Kardynałowi y prymasowi y zdania przed sobą
mowiących aprobowanie mowę tuz expedyować
JP Podkomorzy Koronny parcendo tempori niechce za
cesere? Panom długą mową premitto tylko wprzod
oddać moie Inaczey tylko życzenie zdrowia iak nay
lepszego WXMci ad puncta zas propozycyey krotko
tenko się przymawiam z wigrek lubo mi iest dosc
lekki bo ze Starostwa Tucholskiego daię się
zwyczaynie hyberny 20 tysięcy triple z nie
go ktorych wypłacic niepodobna) bo ze Staros
twa Tucholskiego ied tak ze ieszcze paradis
Medius czysty byn go lepiey aniżeli samimi sere
bensur nostri. y Wtym upraszam WWPanow
o animadversyą zeby pomiarkować te hyber
ny bo na niektore Starostwa komissye przeszłe
gravaminose tarife więcey włożyli iako na Mesta
rowstwo 30 a choc na Lubelskie go kil ka tysięcy
intratty czyni tylko 2 tysiące hyberny i tak inne wid
zą maią krzywde a drugie mało co hyberny wyd
ą. Pieniądze do JP Wodzie Ruskim choc by były and
Dni na nie wyszła wszone być nie mogą In reliquo
z inniemi zgadzam się
JeMP Lubomirski Podstoli koronny zdrowia dobrego WXMci
Uprzeymie iak naydłuzey życzę y upraszam oto WX
Mci zeby illius cura et sollicitudine pozbylismy gosci
z domu bo na Elekcyą iak trzeba mogli byśmy podług
do Wszystkiego Senatu WMćPP. Mnie z Ruskie Rosk
krzywdy nie czynią ale sąsiadom mym naprzykrzaią się
JeMP Skarbnik WXLit: Nie byłem y nie należałem do kom
missyey y tela więcey teraz w niey uczynic nie mogę tylko
zdrowia dobrego życzę WXięcey Mosci w tych
pracach ad multos annos

JeMP Gndzinski

JeMP Grudzinski Staro: Golubski In hoc luctuoso Rzeczy Statu co mowie iak sobie poradzie y postompie niewiem Niemasz pieniędzy niemasz Skarbu ale iest Skarb fida pectora nas ktore pararunt sobie et iura libertatis y one in unione animorum trzebaż Skarb iest incolumitas Zdrowia W.X.Mci że ci Pan Naywyższy konserwuie propter salutem Pat. Adpunctatas przy stempuiąc proporcyiey niewidzę inne media iako dać związkowym repressalia żebyśmy pokazali Nostram potentiam że servi nostri dominari Nam Niemogą et a similibus przez to napotym arceratur ausibus gdy by raz frangeremus glaciem tey rebellii ktora cum gemitu et lachrimis pauperum vindictam clamantibus iest nam bardzo cięzka iam Ta starostwo dał 30 z oni tak że chcą 30 hyberny y tak drugi raz starostwo okupić Muszę dniecieść żeto cięzkość wielka Niemał opressya

JeMP Niszczycki Chorąży płocki Na wszystkich nas tak calamitas bo ią wszyscy tolerare musiemy według proporcyi substancyi każdy ma swoie passye y perse kucyę od Związkowych unica salus Patriae w zdrowiu Xcia Kardynała ktorego prolongent Superi zdrowie multos in annos iak nayduzszey życzę brać unizenie Dziękuię że tego zdrowia W.Xcia Mci cura studium Boni publici immolare raczysz in reliquo ziomi Ich Mciami zgodzi się

JeMP Szyszka Stolnik Bracławski Nie tylko od siebie ale y od powiatu Starodubowskiego odzywam się od ktorego iestem postem ktory wiedząc że tenasy Consilii Niechce osobliwym poselstwem facessere W.Xcie Mości że ciężkimi funkcyą podziękowania pro ea cura et sollicitudine quam agis in Rem Publicam. Exequor tedy powinność me longe plus życzę annos co czas do proponowanych punktow Życzyłbym iscere tentimedius z Związkiem postompie brać uniwersały do Woiewodztw wydać in

casu

in casu renitentia publikuią ich pro hostibus Patriae

a żeby wszyscy tanquam contra hostes insurgerent in

Religia zgodzić się z nimi

Konkluzya Senatus Consilii Punctorum od Xiędza Kardynała Promulgata

z. 13 Aprilis 1699

Nasze consilia podobne są do owego Gospodarza który zostawszy in pomario na drzewie poma decerpentem obcego człowieka chciał go naprzod słowy z sadzie kie dy że nie pomogły floribus et graminibus rzucał na niego chcąc go similiter zpędzić kiedy kiedy y te nie pomogły udał się ad lapides y te wyimuiąc z zanadrza pocz[ą]ł nie ciskać y z onego spędzity.

Podobnie teraz y nasza Rzplta sobie z Rycerstwem postą pic kiedy wprzod słowy chciała rektyfikować który żeśmy że nihil profuerunt ciszczemy na nich floribus graminibus ciskamy bo choc byśmy chcieli ru ber lapides to niemożemy bo Elekcya pyszka trudno semen belli civili et Domestici seminare

Ad Primum Reasumere tedy traktat z Rycerstwem życzył bym y ia ale trzeba nam umowie tak et qua facultate kiedy P. Komisarze od Rzplty Warszawskiej limito wali go authoritate sua adeoq[ue] usque Augusti My ex Senatus Consilio niemożemy im imponere legem bo tylko ex Senatus consilio bo by była collisio iurisdictionis num, kiedy za samprzecie w limitacyi do tego P[ro] P[ro] salvam reasumendi facultatem y przyrzey limitacyi in ca su declarationis ex Senatus Consilio et arbitrio Nas. Ja za tym rozumiał bym napisał do JMP. Kasztelana Krakowskiego ut convocet publicznych Sch[e]m[atów] P. Komisarzow aby reasumant Rerum tractatus z Rycerstwem ovatut tractet z Panem Marszał kiem Rycerskim Woyska Koronnego a taka kom missya żeby nieodwłocznie de viribus Patriae

rewokowat

rewokował rozruch ruteczne chorągwie u nas konsys
tencye maiące

Ad 2dum Ekonomio zostawu nierozumiał bym bo
by było przeciwko prawu y gdyż bona Mensae Regiae
invadian nie mogą, alle że takowa deklaracya należa
taby ad torum Q. Pean.

Ad 3tium Jeśli Panu Woiewodzie Wileńskiemu
należy odemnie winne podziękowanie y tu na tym
mieysca et in loco publico podziękować nie
mieszkam.

Ad 4tum Gdańska nie mam suspicii ale przecie
należałoby do mnie pisać oznaymuiąc że Jego Królewski
Brandeburski chce przeieżdżać Gdańsk choy z domnie
dwoma albo trzema niedzielami musiał o przeieżdża
niu dać znać y musi od niego mieć list ieśli go puszczą
czy w Wenecyey kiedy kto przeieżdża a Tmin Ji De
ned Widzi Anie powiem że go widział y iaki żnie
mi komplement albo interes miał tego Sądzą
criminaliter

Ad 5tum Postuszne woysko godne respektu
y że kto na komissycy z hiberny porzucane słuszna
rzecz aby były darowane

Ad 6tum Hyberna że ciężka niedziwiweczę
bo Jch Mć Związkowi na 120 koni wybieraiąc onea
Nie powinniby bo teraz musi być mnieysze kompas
ludzi kiedy ubyły porty Komissarzowskie pon
czenikowskie y tak wiele towarzystwa
których nie ma w związku a y tym należy de aequo
takał hyberna iak y Związkowym choć by
tedy y z Polski były to by nie wystarczyły na tak wielkie
komputy które trzeba by umnieyszyć albo że ty hyber
ny podwyższyli. Ja sam się do tych czas ganiał iak Prymas
niechciałem dać z siebie złego przykładu pierwszego
oddałem hyberne JMci Panu Kasztelanowi Krakowskiemu
wyprowadzono mym Miechowskim Związkowi 40 tys
zatysięcy wybrali sobie y kiedy beczek wina wtym
mieście wypili Wasze Jmość permissive pokarać

y cierpieć

y cierpieć niżeli na sobie mieć taką labem inconveni
entiae

Ad 7mum Ablegatów tak do Moskwy y do Szwecyi
iak y do Xcia Brandeburskiego w tey bliskości zostaiącego
słuszna żeby posłać aby nas informowali de inten
tione ich do Moskwy takiego potrzeba żeby y do O
rdy iechał y porzecie umiał nas informować toż
y na JMP. Podskarbiego Wielkiego WXL ponieważ
JchM. Pieczętarzów tych tu niema

Ad 8vum Ministrów Heretyckich iuż tak po Gdańsku
zagęszczonych y Kurlandach loci ordinario przez listo
zalecić ut inquirat regulas ich.

Ad 9num Poszkina słuszna rzecz żeby prowidować
który dość dzatrz tam sobie poczempcy y swego kosztu
nie żałuie ale rzeczy prosi z tamtąd aby go
rekwirować.

Ad 10mum Murze od Stana Orumiatbym od
prawie rzym komplementem zeteraz niemożemy do
skonatey dać deklaracyey chyba aż po elekcyey aż
będzie K. P. toco gdyż Senatus consilium niema mocy
resolutionis tey w tey materiy In reliquo dalszych
prać do przysługi Rzeczypospolitey żałować nie będę

Puncta laudi Seymiku Lwowskiego
y 15 Aprilis

Odprawionego Anno 169 ... mo

1mum Na exponowany żal Nayiaś. Królowey JeyMci
PN. mtwey przez listowne doniesioną Sarkazmacyą com
pillatorum impresyą y my debita promovemur com
passione gdyby auctores patefieri mogli że my in elicien
da innocentia longruas vindicias ofiarujemy ochot
nie y szczerze

2dum Nayiaś. Królewicza JMci Jakuba indentidem in
flicta per varias opiniones et imposturas afflictio provoca
szczere unas super innocentes obtiones reflexyą że iako Nay
iaś. Król S. P. Rodzic incompensabiles ministravit
et monstravit. Tedy by szczyrzy całości obligowani
zyiano clypeos tuitiones swobody nasze in ramina zła
chowuige. Tak non degenerem Królewicza Jego Mści
ku całey Rzeczypospolitey a nim profunda colimus

Revereamur

ac veneramur Religione et fidelitate pro semper sincera ta
quam herois magni filios

3tium Dwigrau woyska tak koronnego iako y Wo X Lit.
Auteres iakoby investigari mogło abeant conatus sch
me Dr postowie na Elekcyą

Z poznania 15 19 Aprilis 1697o Seystey

U nasz u Seymik magnis contentionibus odprawił się bre
ves et infausti Populi favores gdyż teraz co przedtym pur
wszy ultimi facti et in continuis versationibus et ve
xationibus remanserunt choć podobno ex falsis relati
onibus. Owo zgoła pokazała się teraz scipio y vorna
Sentymenta które iesli teraz nieumierzy y nieuleczy ni
żeli wyidziemy in campum electoralem obawiam się
niesmyslnie trzeba dispensiey krwawey Woiewodz
twa nasze dopiero die 15 Mai zieżdżać się maią pod
koła na popis generalną y ztamtąd pod Warszaw
prosto gdzie dopiero stanąć mogą przed skonczeniem
Elekcyey w pułtorey Niedzieli od dnia dzisiey
szego.

List Xcia kardynała do P. Starosty Osie
ckiego przed Elekcyą 7 4 Mai 1697.

Im pracowiciey cum dispendio a nieomal non exinani
tione fortuny y zdrowia mego wszelkie difficultatum
uprzątnąc obices iak nayprościeyszą do zgodney Elekcy
ey usili conatum assiduitate torowałem y torowac
usiłuię drogę. Tym cięszey ubolewać mi przychodzi
y na relacyą Seymiku WWMMciów Panów Szredzie
kiego kiedy woiewodztwa Wielko Polskie te
które dotąd innym całey korony Woiewodz
twom nasladuiącym optimarum zawsze
in Rem Rei Publicae consiliorum były przy
kładem. Teraz doloza diffidentia
rum flumina zaiste szkodliwsze całey
naszey byczyznie między sobą wznie
cać poczynaią scypie et simultates którego gdy wo
twarzą wybuchną nienawisc periculum aby przy

Szte

szłe tristis inter Regni niewgasiły Solacya ongo malo rum niecoinszego rorum iem iest tylko idea par tiali tas ktora niewyplekszyge się że to samey tylko ręki Bozey dzieło Regna et Reges condere na omylney praw tnych interesow Sumdniesię nadzieię Ia za nowego Pa Dać się czego y spodziewać niemogę bo tego będzie smie nia ktoremu post fata iuż więcey nieprzeyidzie rera sci Niesukcessyą po sobie ale tylko post humam w fericiti livium chcęc zostawić pamięc stosię usilnie staram się ko ut sit bene Patria et livibus

Upraszam zatym WMPana iako magnorum meri torum meritorum civem et iustitia Cultorem aby Veritatem opprimere niedopuszczał dla ktorey ci ta cierpieć musiemy gia wtym niciestem Sine Lesura Wiedzęc przez kogo y kto na przeszłym WMPanow Seymiku niewinności honoru mego chciał impone re notam poczciwości maculam

I nie będzie inszze extrametem aby ta Zawrzy boze ktora na przeszłym WMPanow Seymiku swego do kazać niemogła na przyszłym poprzeć maiori nie wypadła impetu Proszę wielce WMci Pana abyś hu tionem honoru mego miał w pamięci y on sua aesti tate in casum defendere raczył ktorą certitudinem Las ki WMPana odsługować winien będę

List pewnego do XcIa Kardynała

O Seymikach przed Elekcyalnych

Zawzięte złych ludzkich umysłow prawdziwi Za mieczona in metam mali practicandi przed czasem reguium urnata. Clandestine albowiem chciała sine cura nimi votorum consensu Zyczliwych Braci iako dziś na mens WMci Py Dobrodzieia Mego przesaga przeście futurum malum quam malum opę operari Jednak ostrozność okoliczna moia maiąc na to baczność ile mogła Emacie ludzkich pulsow niedopuściła in vium laborare. A co rzęd że partya iedna przedtym ini

micissima menti WeMPana iur non in loco solito gdzie Solemnitas celebratur Seymikow ale na inszym przy Farskim kosciele sub dio nobis absentibus zagaita I wszym mea sub Ordinata instrumenta invigilando eum Solenni protestatione opus perplexum solverunt. Plura ore tenus iako WXchci Pr. y Dobrodzieia

List Xcia Jmci Kardynała Prymasa Do Jchci P. Czarnkowskiego.

Dozrzate podobno byczyznie gotuiesz Nieszczescia kiedy y z Woiewodztw Wielko Polskich ktore znapu gnabile do rąd religiey swiętey praw y swobod oyczystych asylum były Pax e vivo exulare muri Poniewaś tamś iako z Seymiku WcMP. Sredzkiego słyszę Dissidencyom Szp. Miastibus y szkodliwym byczyznyz tym rupto amicitia foedere otwieraią wrota Dierze się z tych dywizyi załosna Rzeczy Pey konsequencya kiedy by miały tę Niechęci in apertas załąć o dia ne triste interregnum fatali vertetur discrimine. Tego wszystkiego nayurzkszą za czyse zelu biore ko ledzie o non ad exinanitionem fortuny y zdrowia mego stawałem się y stawam aby quam pacatissime zgodna Elekcya felici no gta conari eventu

Wszystkie te Nieszczęśliwości iedna partialitas sprawuie ktora zumiesz ey Loca prywatnych interessow swych cupiditate niewidzi ze to Regum solia Sas vordeie Dominus Dominantium

Ja za przyięstego Pana nec expectatione futuri Sollicitus nec metu Alexią vivem bo widzę ze Imie moie razem zemną umiera Idzie mi tylko o pozostałey niesmiertelnosc pamięci w effektach civium Idla tego samey miłey matki byczyzny non sortem bonorum Meorem ampliorem być pragnę Upraszam tęzym WcMci Pana iako zelosum iuris ieius defensorem

re veritatem

-de veritatem ktora zawsze in absolutet caligine niechcę li obumbrari pasiaris. Siła nam wszystkim z tego dla tey prawdy przychodzi znosić y ia dla niey patior według przez kogo y kto na przeszłym Ucken- Seymiku szuka ige iniquam nad niewinnoscią uloionem conducta honor y podeszwosć moie chciał opprimere vexa.

I obowiązujący wrzeć aby ta animositas ktora raz na przeszłym Ucken Panow Seymiku vana tentavit na przyszłym popasie: tyna quantitate: w Uzeesis ad la Viendum viribus ktorey niewypadała proszę wielce WMciPana aby punctum honoris mei ktory iest naydelikatnieyszy in periculum detractionis na here niedopuszczał y on firma dexteritate sua podpie ral niebmieszkał Że takiey ktorey iestem pewien od Ciągowae nigdy nieomieszkam piszę się in affec tu z 3 Maii 1697.

List JMci Kardynała do JMP. Przyiem skiego Kasztelana Kaliskiego o Seymiku przed Elekcyalnym

Relacya Seymikow WMciPanow średzkich tych mi kaze słow zażyć ktore correpto ktoś mowił Wielo nie iam est currus rerum et lex quaedam mundi vel tak veritas cessant et exurgat quid quid turbidum aut pravum est kiedy wszy Wojewod twa Wielko Polskie ktore do tego antiqui imago status były, dawney zapomniawszy ozdoby zazy Nalą przez diffidencye y szkodliwe byszczyznie dla sziones degenerare in simultatum vires ktore gdy in aperta rayną się odda. Natura pewnie mi łoi interregno minantur pericula tym bardziey mi to perstringit imię usilniey aledwie Nie zwyniszczenia fortuny y zdrowia mego staratem aby iak nayspokoyniey przyszła in unione animo rum odprawie się mogła elekcya, o ktorą tego zbe go partialitatem bydz rozumiem w ktorey Żaden

niewinaiąc

niewważaiąc że to na Tron Regnantes wsadzać est Superum labor certat pro suo inter esse quis qz. Ta lni wnadzieiami w tey Ciarni Zyc bede cało wego P. bo będąc ultimus tego Imienia haeres nie mi nie zostaie tylko vitam et Substancią Dobru Do spolitemu in immolando superstitem w sercach ei vium zostawić memoriam. Upraszam Zatym WeMcPana ne nubes vincant diem ażebyś prawdzie niedał zachodzić chmurą które nam wszystkim ta prawda multa male pati y ia Zaniewczesnie Wiedząc przez kogo y kto na przeszłym WMcPanow Seymiku malo bene praeordinata malitia chciał detrahere integritati honoru mego y poczciwości moiey I Nie będąc iesce in securo a tak animo sitato którzy na przeszłym WMcPanow Seymiku probo spei nieszczęśliwy Zawodu. Na przyszłym popisie ac res levius proszę wielce WMcWMci Pana abyś nie dał in Naufragio opaczney o Mnie Mowy honorowi memu periclitari y onemu in locum autoritate sua succurrere raczył. Które będąc tey WMc Pana łaski odsługować niemieszkam pisząc się in affektu w Nadzieiewiecznie.

Wyprawa Szlachcica na Pospolite Ruszenie do Elekcyey Nowego Pana

Moi mili Łaskawcowie Łaskawey Urodzona Szlachta Przezacni y wielko Możni Panowie Oskarżał raczył Nay łaskawszy Swiecka Boży oszarek który nas dzie dzi ne. A byście sy Wasz Mość Państwo gotowali ona cyli na ten Mitły Warchoł albo Kaczey pospolitey uwarkey Żebyście sy Wasze Moi Wielce Mościwi Panowie przy krasawscy iako Żołtwie w blachy mieli przed się bo dla nadstawić ta lu hopy ki darmoć chwiecie unie kownice Siebyśo wnice Smigace Salsesalci siggau Korascyny

Rosciepiny

Roscepiny Pluywersaki Bandeletie Pistoletie Rzezni
chow WMć Nie Zabaczaycie. Abowiem ci moi Mili
Panowie Szlachta Będzie tam będzie ruta dla Boga ly
Wego huk puk szczęk brzęk wrzask wrzask plask łap
łap tup cup choc iest tylko strzelec to bowiem Zie
dy przyidą tantaryne chudzistych Bachmatach
chan y zwoim rusznicowstwem az grota pada takie
tam bywa krwi naszey rozlanie Ruz znowu Kusznier
stwo Tylko samo palika pobierzie toyna Nogach
Niedostoi to muszę y żywa duszyczka nie ukryie
Ze moi Mili Panowie Szlachta odziatawszy Mię
dzy sobą Rędą y rzędę li chuchno y z pospie=
chem pod Warszawę Matkę naszę a po mi
tey rozgwardyey do Miłosciwego Krola przy
bywaycie.
Przy tym też WMć niezapominaycie wziąć to
bą rydwownice Wyciskacie zrwałeś z. Lo
Mańcem stawinogi łoziego tarysu brzeduchy
iście sabsaichy Wiernosci ma stateczne krwi
garow y inney szczelakiey trwałosci bo cześli
tego wszyskiego mieć nie będziecie to was nie tylko
Rusniarstwo z Tantarami ale y w czarnasci Dia
bli od głodu do piekła pobierą
To do Wiadomosci podawszy Waszey y wiecho
to Wam cale wtorzywszy skazadnego y haniebne
go pomną zema życzmy Datum wiersku o godzi
nie bwey okrowey bydło y żywiżne z pola gna
no Brzyze godzinie zostałowany tez uni
wersał pod ciemną gwiazdą w liechwiku
Na wisiulce

Respons na tę wyprawę Szlachcica

Dawno to wiedziałem ze między wszystkimi ino
tami pierwsze zabierze Mieysce zbrorę w Liscie
twym do Mnie pisanym oswiadczas bo to nie iest
Szarstwo y niepomnis na nasze Boze przykazanie
Nie Try

Nie zły był cię karn Boga nie popadła Przyiechałem
y ia do Warszawy dla samopierwszo samo chwiewu
y onego ięgo iens było na pospolitą pustawkę pozorze
za u kiedym się ter onie pysałł lościmi napisali
Albici tylko y WMć o sobie napisałeś prawdę że
barziey ttek kardy nie Bestya tyle y Zgansowaś
serce tylko nas kupienie wolnosci naszey popisałeś
umie swoie.
Jesteś WMć y litewak bowiem iakiemeś się rzemie
stem balwił tylko sobie przypomniey Beyglis
za raz iesteś większy bo to znać zgoła gdy chciał aby
krol po krolu z Domu krolewskiego nanas władał
y iako u Chłopow syn po oycu dziedzicznie nas
tempował lecz by to było ie po tym oycu o
ktorym tak że WasMci piszesz że nas obpiła znowu
syna brać To byśmy się sami obpeli y obrocili by
My się w Chłopy Żebyśmy zaraz pochwili blyskawicz
po chwili nie było wolno kupować tylko płury
ie solniki tedła lemiesze iako WMć o takiey an
Maćie myslisz bo coż mniey Maią Chłopi od
Nas tylko to że syn u nich iest po oycu Panem
gdyśmy się ter wto wdamy będziemy także takiej
Diabeł drwiny iako y oni
Nasłuchałem się y ia o Brandeburczykach o Prus
kach o Brawenczykach Chemniewem ktorych gu
Nie a ktorych chwali ktorzy znich Naylepiey
tego wziął Zapana ale już tey piasty nie ska
dżmy na obso iey Mocno przesarto y iakobyśmy
ię znowu na tego tak że diablu z ciołgany y wytar
to w to tyle do kaduka by się y koda potom aży
Przebacz że mi Moy kochany Bracie ciu to
lor na Salonego posło wspominać znowu Piastow
lormy się ich iuż na seymikach iako Diabłow na ko
rcie wyrzekli ler prożuiąc tego słuchać y czytać
w Dawnych kronikach a Piastowie dziwszyli lor my

to Synow po Oycach obierali aż dopiero za owego
Ludwika Freyczusa do Wolności przyszlismy Nacoż
Znowu co to błądząc znowu w starzy którego byśmy le
dwo po tym Wysiekli dla Boga niedaymy się oszpié
bo iak znowu w Dom Królewski wpadamy się to tak
skakać będziem musieli iako Nam zagraią choć
pono Nie do Tańca
Ganis WMć tego iakiegoś kundla że Freyczur a nie po
Mnis że nasi przodkowie także Freyczura woleli
Icia Landgrawonskiego niżeli ardeszła Niemca ponie
waż y Desz Niemiecki gorszy Polakom byłoby y zwy
padywali byśmy y powyżsi byli od niego iako to
kazy iść WMć piszesz że ten iakiś walery Freyczur
od Nas wielki tosz tam bardziey oszpił niżeli
Nas kiep który tych boi co wielkie fortuny by ci
byli bo byśmy przed Niemi musieli uciekać a
Wi Bóg gdzie Niewiemi od Węgrów. od Czechów
Cesarz ato y królowa teraźnieysza w Dania choć
Niewiasta a niechciała wiekać bay ustąpić
choć ią proszono aż kontraktę zerwała patrzay
cież WM co by robiła gdy by kogo z iey Domu kró
lem obralismy ciecze lub Syna lub Swagra
a koncy Życia
Ten naymilszy Duszka Iakub co go chwalicie złamego
Imienia y czy nieszczęśliwy Nieboraczko bo cztam
gdzieś iest Iakub iakiś zam oycem a niemog się na
swey stolicy osiedzieć a cięż kiey zadno m czas to a co
WMć piszesz do Szura podobny to prawda bo iako
kur w syrze holenderskim rad by na tronie Dom swoy
osadzie aby nas sobie gryzł iako musię podobna apo
tym wszystkich Wygryzł choć by się powierzchu zdało
ze Syr cały iako to Szury umią. Ale boymy się żeby
Nam go iako popiela Myszy Niezradły Nie Zoepskoc
bieć iego pociot kiedy Dom swoy dla tego z Rey
burcykiew y Niemcamy powiązał aby Nam tak
po śmierci dzieci iego panowały iak oni krechson

Chwalis

Chwalis WMć Jakuba że co rok to prorok Tym by
gorzey na Szlachtę było im więcey słodu Krolewskiego
Ale w onim zdziwaczeie rzecz prawie iak iest zawo-
tliwy y musi bydź Nie bez przyczyny że się Waszmć
w nim zakochał Ale mi Diabeł do czyiego Zadku tylko
szczęścia szukam o tych konkurencyach ktorego też robię za
duka Sto mi dziś powiedział że Brawarcyk widzę
że Nie Starosta Polsce Nie dadzą się ośpić dał po
koy wcześnie wszystkiem zawodom

Jeruberyk ostrzy zęby iak pies na pieczenię ale
Widzi czy Polscy Niemców strzegli iak Diabłowy że
iuż były iego w tey konkurencyey oszpiono nie raz nie
wielo z tym Lipsk i Niema co dla R.P. ofiarowac tyl
ko iakis Specyał

Xiążę kardynał też słysze że się wszystko powadził
z Krolową y Ministrem Wyiechał z Warszawy a tego
Tuchał Niechciała wszy y to tak diabeł iako y to
Dwa iako y on teraz lepiey przy wolności szlacheckiey
trzyma bo co na konwokacyey chciał nam też tych Ko-
lewiciow Krolami podziałał teraz przyznawa żeby
to z kaduki złe było to tak na nas iako też y na na-
szych potomkow

Ofreyeurie to WMć pisesz niewinney prawdę mowisz
bo kiedy obiecuie kiedy to on trzy y cztery rzeczy diab-
ła z Krolem będzie kiedy to zda y żołnierzom za-
płaci Na coż przed czasem szurzem uczynić ucz-
nilo to go Wezmy Nie uczyni tomu daymy po
kości Czas nie lepszy ten co prosi y obiecuie niż
ten co przez gwałto chce nas osiedlać iako
to przez tatarow przez Związkowych przez
Szwedow y Kozerow przez Zrwanie konwoka-
cyey Mieszanie seymikow. Aniż się nie tego w Wer-
sawie nie pryncze że takiego dostarcz Otoż Wolność
Nasza Szlachecka

Freyeus słyszę chce dać miliony na zapłatę
Woysku y Kamieniec od Turkow odebrać a Jakub
z Marierg

z Macierzy niektorym korykacom posyła aby wrze
szczeli iako Diabli iaky. Ale Wies Warszawa iako rze
ły chodzy za niedbałego brac Niechcę niemyśle y nie
będę iebał go pies z pieniędzmi choć by też Nayelbo
żey dawał bardzo by tanio o dem nie wolności ku
pił Nieczynie tego dla grzechu bo ia wiem gdzie w
Warszewie rozgrzeszaią. ale to wiem choc iarzem chu
dy pachołek z tego w Wolności mogę być panem
a w Niewoli będąc Panem gorszym bym był pewnie nad
Naychudszego pachołka

Dziękuię WMci Moy kochany bracie że korumpuie
Szlachtowa fizyke y zaprzedanie się w wierne dziedzi
ctwo Domowi Krolewskiemu ale Bog y Jakuba
brwiczi czasu Nie będzie się nad niego pióro Lecz ie
Nie podoba i iuz stąd ze dam kiemus Diabła wspen bo
powienar ale my ~~lepszy chleb~~ trawayny iako szlachta nie iako ku
pcy bo lepszy chleb z solą z dobrą wolą szczy
i dostatku do powiem Braci Mocy pod bugo
y gdzieci Konkurrenci iako trawi przyley
y poydą do Diabła Aco przeciw temu Bog im
da w ... Dobro tego y WMci Życzę
Zostaię Kochanym bratem.

Respons Posła Przeszłego A° 1732 na
List Imci Pana Woiewody Kiiow
skiego. do Woiewodztw na Seymiki
Rozesłany wymawiący za Kollegami swemi

Gdy czytam List W Pana po Woiewodztwach na Sey
miki rozesłany ad accusationem fratrum na przy
szły Seym Posłow naznaczonych dwoiako attoni
tus zostaię, pierwsza że się WMM Pan zapom
niał owego axioma. si vis esse censor primum te con
mnie purga, sam się prawie naypierwszym do ze
psowania Seymu przeszłego stać mogąc dowodzę

Hic meum:

Incomparabilis Zelus erga Bonum Publicum, ktorym
WPan zdaiesz się certare nietylko List podeyrzany
ale całe docięty ze privatum sapit piszesz WPan:
ze ten ze Zelus powzięty od antecessorow Godnych Jego,
jest isto motiwo do przestrogi, niby to iakieyś dla Oy
czyzny zdrady, alec dał by to Pan Bog zeby się co
kolwiek w tey rzetelności staropolskiey zawieruszyło
z ktorą WMWM Pan. tak gloriose evolas, pewnie by się:
był nie przystępował ad has violentas temeritates
ktore się praktykowały nay pierwey na Panu z dzierżące
mu Głowy korone potym na Prawach ktore ex cardi
nibus poruszał wystawuiąc się exotica potentia sie
dawnymi czasy na pierwszych honorach Buław, per cal
catos honores alienos na poniżeniu Aequalitatis rownych
Braci swoich, a na ostatek na ubogich Ludziach całey
Polskiey cawiando ruinas swemi dywizyami wysysa
iąc cięszkie ubogiego ludu uciśnia wydaiące sonores
planctus oppressorum qui nubes et aethera scande
bant ale tetylko antiquiora crimina obiter WPanu
przypominam. de noviter repertis zachowuiąc sobie
in ulteriori tractu więcey wyrazić ze to jeszcze haeret
in cordibus nostris bo lubo przez amnistyą się zdaie się
bydz senatum vulnus, ale cicatrix manet piszesz WPan
że mu Posłowie niektorzy Seymu przeszłego praesumpsi
mus z arbitrami turmatim adire Majestatem impactia
to et inaudito exemplo per calcatas leges, et prazes upra
szaiąc aby rozdał Wakanse ktore Konstytucyą 17..
obwarowane aby na Seymie rozdawane były, odpi
suię na to WPanu. naprzod ze się to z rzetelnością nie zga
dza bo nas było więcey iak sześćdziesiąt nec iussu nec
nuto arbitrow z wotywaiąc Bośmy sami byli arbitrami.
potym żeśmy Posłami nazwac się nie mogli directe kiedy
od pierwszego momentu Seymowania Seym był zerwa
ny ad malevolorum conatus zapamiętałą idąc am
bicyą niepozwoliły przyść ad activitatem musielismy
się in passivitate, iako szlachta nie iak Posłowie, (czego
nikomu zabronić niemoże.) ruszyć upraszaiąc J. Kro
lewskiey Mci. aby się rezolwował rozdać Wakanse kto
re nam iuz trzy Seymy psuią in Bonum publicum Zelas
ad hac et trema. udaliśmy się media pewnie non inten
tione łamania prawa, (ktore WPan lepiey obserwowas
nad nas a day Boze aby przynaymniey tak iak my.)

Zagadzaiąc necessitatibus Publicis propter evitanda pericula
Republicae żeby go y nienachylić ponieważ to nihil novi że się
naczas y całe Kassuią actandem czasu swego jeżeli by było
potrzebne restauracyi mogła Ale ten co był causa cau
sali, żesmy to czynić musieli, respondebit Deo et erubescere
powinien przed całym światem, że dla prywatney ambicyi
y dopięcia swoiey imprezy miesza dobro Publiczne y ô
czywiście pokazuie że tranquillitas Publica odio illi est
et turbida in amore, wychwalasz WWmPan w tym że
ście in comparabilem Principis prudentiam in enarra
bilem benignitatem, et moderationem in rebus agendis ale
ktoż tego nie zrozumie że to iest mera blandicies, że nie
mogąc że niemogąc wymierzyć Buławy per extorsionem za
cor(?) był udał się przynaymniey podchlebstwem Volumpert(?)
fuisset żebyś WWPan dawniey był widział nas perfe
ctiones WPana y applikowałeś się iemu et bono commu
ni niecierpielibyśmy byli tyle krzywd odłożyć(?) u WPana
et varia extorsionum genera, podymnego, łanowego, poborowego,
anaestatek(?) y dymowego, którym WWmPan denigrasti animam
et conscientiam y reputacyą godną antecessorów swoich
którzy zasłaniali od in kursyi nieprzyiacielskich propriis
pectoribus Oyczyznę nec augebant mala Reipublicae przy
wiązaniem się do strony nieprzyiacielskiey czynisz WW
Pan w tym że ście nas godnemi, z sądzam się z WPanem
żesmy niegodni byli ale niew tym sensie niegodni episzanym
tak wielkiey censury pro bono opere my zas przyznaiemy WW
zes godny ale wszelkich reprehensyi od całey Rzptey tanta per
positione idąc równych sobie nazwuiąc abusivis et scommati
cis terminis in paritate zostaiących opisuiąc wprawiłeś się
WWPan oppressyiach szlachty podczas Elekcyey swoiey
w Piotrkowie na Marszałkostwo. kiedy szlachtę zaszyte chustka
mi duszono poturecku more paganico tych którzy in oppositi
one WWP stawali Vota et innocens sanguis Glinieckiego
zabitego ultionem a Domino auvescit dies me deficeret wy
liczać wszystko co się za oppressye in konwenienciye od WW
P dzieie które napełniły Rus wielka Połkę, województwie
zostaiących, każesz WPan sobie Sądzie Wdztwom in poste
rum pro capaciis honorów et praemiorum pytam się WPana
quis te constituit Judicem zkąd tam fortis praeum
ptio żemy za samą tylko WWPP łaską y nidy rekwi
zycyą miały sobie Wdztwa tam żemię postępować
supplicium ante Judicium decidendo, gdy byt tarzeg
od samego WPana dependencyą nieustępię że by się solitu
et in nata seleritate ad ultimum pospieszył. chocnie
słusznych rzeczy prosisz WWmPan orekomendacyą do

Buławy

Buławy. Woiewodzt ale nieuem qua fronte iednych Braci kalwakuiąc na honorze adnegich do honoru subsidia petio Vet(?) nas pismo suple ze ex fructibus eorum cogno scetis eos amy tyle dowodow WWPana zuchfałosci, pospozycyi, et credelitatis, wtym stopniu odebrawszy czy możemy altiora życzyc y do Buławy Stopnia do pomoc, przy ktorey niechybnie, major daretur angażania et nocendi Licentia wybaczysz WWPan. że unppen' ie moim, możesz się co non ad Gustum WWP. zna lesc, ale ci się WWPan. niepowinien tnip(?) zaten kontempt podziękowania namę ledunt ledunter qua scindunt scinduntur. Jestem przytym etc.

Zjawił się w Warszawie List Cyrkularny nakształt Apollogio adressowany ad Magnates Krolestwa Zoła zytyvyvn activitati Seymu Generalnego.

Nikt by niemogł z wyższą wyrazic Energią, in minente nad as, ktorey Miłey Waszey grozą Oyczyznie przez czyste alteracyie usutnym zostałego Stanie iako ten ktory ma nayweiększą sposobnosci przeyrzenia y ktoren codziennie dlaney miłosc swoie swiadczy, bez interessu żadnego okoliczney, tenwokowaniasię mu, iuż potrzy razy bez skutecznego obowiązuie Serola Ymei odezwac się Wx. zarliwi ostawe y po waze swoię wdrogim zaś powierzonym sobie zawi rzecz się depozycie, zgadzaiąc się cum sensibus et medivis samych ze WPanow niegdzie indziey tylko do nich rzsamych czyni adres, pragnąc konserwo wac tenże depozyt wcałosci y należytym stende rze konserwowano sobie wystawic Zerone iako Ociec Oyczyzny iedyne staranie opubliczne szczęscie y pokoy zabawiaiących się zprzezornie radzi, Srod kow utrzymania y utwierdzenia tego szczęscia y spokoyności Waszey est protektorem Wolnosci Waszey y nayuiernieyszym oraz prawa Waszego ob serwatorem, upomina po Oycowsku WPanow ebyscie pamiętali otym zetak wiele razy depczecie prawa

Własne

Własne ktorzy dla partykularnych racyi na Publiczny
interes względu mieć nieraczyli ktorych sam miał umo
cy czynić wam imposycyie Panowanie przez lat szes
dziesiąt y trzy Gdzie Rzecz Pospolita nie widziała się być
umnieyszoną w swoich granicach przez strate żadney
cząstki Prowincyey gdzie Wolności nieuznała nay
mnieyszego attaku ani zamachu nakłonienie Jey
od Maiestatu ani też dobroć Pańska exuberans in
beneficijs żadnemi okrzyzona być niemogła
przezami gdzie wprowadzeniu y poszanowaniu dys
cypliny militaris i dobry porządek w ekonomii
wszelkiey milicyi y należytym stanem możne Woyska jawno
tosz dowody do uznania junctis viribus a osobliwie
z tak przyczyn że za opatrznością łaskawego Pana może
mieć Woyska na czas Woyny dla obrony Oyczyzny bez
uznania ciężkości podczas spokoyności przez to łaska
we Panowanie criminalne fakcyie ani rebellie lubo
z niesłusznych opinij wzbudzone umorzały y potomny
za dobroć Króla Dobrodzieystwy mógł się spodziewać
J.K. Mości że w pokoiu przez lat szesnaście szczęśli
wie ugruntowanym miałby widzieć że z takiego chwa
lebnym przykładem wszystkie członki Stanów Rze
czypospolitey ex zelo publicae felicitatis do za
chowania tegoż pokoiu concurrere miały aż do
fatalnego momentu, że ta szczęśliwa Publiczności
chyba by wraz z swoim Autorem umknąć się miała iże
zeli Bóg niedotknął was srzcze chwilą tu fanesto
sluska jednak dać widzieć Boskiey uzyczając inspira
cyi ad providendas et praeveniendas tristes sequellas
jedności była by naybezpiecznieyszym do tego końca
środkiem, i taie iest ktorey dobroć Królewska życzy, y nad
wszelkie Vota tego powaszey wdzięczności wyciąga:
w takogodnych Pańskiego serca zostaiąc sentymen
tach ktore prawie są naturalne delikatności dobremu
Oycu, według J.K. Mości iest tkliwy zatem widząc
prze..., gdy po dwa razy zieżdżaiąc do Grodna
ostatniem razem konwokowany seym extra ordy
naryiney do Warszawy nadzieię po ... ktorych
niektorych

niektorych Postow evanuerunt pretextami ktore wezyst bez zadnego fundamentu allegare wazbie Posetskiey adnagie do Aktow Grodzienskich przez publiczne podawac Protestacyi. Amnegoz dobry y poczciwy Patriota Mase na rowne wage alternate aituiqcieyszy w Grodnie Lub tu Seymu wraz z reze Lutyta mi tak Wielkich importunycy aoraz za zardem zdrowia Krolewskiego przeniskoim prezsy winnych respektow obligacyi Maiestatowi achoc by ta alternata pociggata zapkata iakie essentialnieysze skutki obow Zwyczayny expensy, ktora nakazdym mieyscu Zgromadzenia Seymu wszystkie iest prawie iednakowo, takonwekcuya ex ra Wndyskrecyina y Temu prawu non praejudicat y owszem przeciwnie I Kmci wrownyn maiac affekcie obeyga narodow poddanych swoich pragnie zachowac kune pretendowaney alternate formalitem aiezeliby kiedy trudnosci iaka tych Intencyi skutkow niepozwolila deklaruie ta cum emolumento Publico essentydlniemi compensare sposobami ale naco sie przyda super uno hacitan obiecto ktorym kazdymi Zeto iest tylko powierzchowny pretext ktory poderina coraz figurz nakazdym Seymie odrodzic sie moze, chcby wktorym kolwiek mieyscu y wktorym kolwiek czasie byl Seym Złozony tak daleie yz przezto sam maiestat wswoie zdasie bydz zkrzywdzony prerogatywie co sobie myslic moze blizkie narody otakiey Rzeczy stanach ktore tak czyniscie yo slep prawie doswoiey bez zguby wktore wpadna: bez wstpienia wszystkim moneacie gdy wekani ponim odkryie hoc praecipitium ten moment iest wyszy Boskich wiakowym terminie Wszechmocnosci y przeznaczyla in R K Mu utrzymywac bedzie do stoienstwa swego rownemi sitami iako miał zawsze wtaskawym Respekcie utrzymywac prawa wolnosci niechcac dluzey troskliwych znosic reflexyi I K Mosci Czyni wszym rekurs doznaczney Liczby

prawdziwey

prawdziwey Oyczyzny Synow ktorzy magnis conati
bus starali się przyięcia Krui y Kollegow swoich do
zbawiennych pro bono publico sentymentow niebyło
do mogli na partykularnych Seymikach Seymu
ynnych czynie relaciyi chyba tylko o hałasach, tu
multach zamiast wszelkich potrzebnych delibe
raciy przyrzeczonych funesti pr[illegible] informowa
nym umyśle trzymać [illegible] wstanie zbyt słabym
y chwieiącym się. Stąd wydaią się oczywiście Pu
bliczne zgorszenie. J.K. Mci życzy y nalezy aby
się pessima vestigia niezostały posteritati y zeby
co ktorzy teraz formuią sobie iniqui status idea
mogli mieć czas wygładzić z pamięci kiedy że takie
monstrosum cum abominatione Legum uznawanym
iest uczone ktore mieszaiąc się aktualnie wewnętrzno
sciach Oyczyzny niemoze bydz dissipatum bez na
ruszenia Jey wewnętrzności iezeli doskonałych srzo
dka niezabieży początkiem tak szkodliwym
Jest ieszcze czas J. Kr. Mci niestraci na
dziei pomyślnieyszych sukcessow widząc blisko przy
tomnych WW. Senatorow y Postow pełnych szczerych
pro libertate sentimentow y sposobnych do należy
tych rezolucyi gdyby tylko niebyli rozdzieleni
absentia zas niektorych iest oczywistym dokumentem
abusus z ktorego nigdy niebędą śmieli
ad quasdam Rempublicam zadac rationem ex motivo
ich procederow. Jaka iest rzecz iawna ze
Elekcyia Marszałka iest akt dnia pierwszego o
ktorey skutek starac się koniecznie postowie po
winni aby weszli in activitatem z Weryfikacyi
Legimitatio onych ze J.K. Mci zdaie się pod:
rozsądek dekret stanow, iezeli godzi się mieć
wzgląd na expozycyią tych osob. Ktore na generał
nym Kongresie pokazały się bydz bez wszelkiego
na całą Oyczyznę bez respektu oto tylko starające się

aby

aby z aktu ciuszy ustałtowym od menui zostawic reszty.

Naostatek ieżeli doyrzałe Reflexye Singerent media ten Seym kończący utrzymać ieszcze pro utilitate et tranquillitate Publica, Krol JGo Mość nieutrzyma niesklonnieyszey do skutkow dobrych intencyi pro conservatione universi niżeliżby pokazać miał indignacyą matey malevolorum. Lecz że niezechcę się z tranzakcyą, bydz gotowym do zezwolenia Laskowego wczym słusznie stanow Rzpltey ustępuię propozycyie aby mogł prevenire niemyślne ktorenie zamieszania ktore z teraźnieyszego stanu kontynuacyiey wyniknąc by mogły bez czego y złego ne Consilium status y bez ustąpienia tak iako Seym iest nieskuteczny JE^o K. Mći doczekać się życzy. Jeżeli niepomogą wszystkie humanae prudencyi remedia applikowane z iego strony aby sam Bog te przyurosne Duchy dissypare raczył. ktore natym Seymie przewypszczyły amorem popularem y nieustaiącey wstaraniu o dobro Pospolite Applikacyi y Konserwacyi. y dotąd miłego pokoiu ktorym dotąd cieszy się.

Copia Listu Xciącia Jmci W^o Wdy Krakowskiego do Xięstwa Zatorskiego na Seymik Relationis pisanego.

Stateczna zawsze bez żadney prywatnych Interessow rezerwy wpromowowaniu dobra Rzpltego applikacyia iako prowadzi omnes gressus meos in vias planas obsequentem Reipublicae taki przywodzi penes explicationem interni affectus ad extremam demonstrationem winnego WWm M Pan^o wtym Liście respektu y weneracyi obowiązuię, oraz ażebym nie tylko sam vetis possibus ad conservandam Patriam postępował, ale też y wszelkie status motus attente obserwuiąc fideliter pro innato erga vos amore Jurata Reipublicae fide

Braci

Brac na Seymikach donosił, y complikował zadosyć
uczynić obopólnie tym kiedy przyzastaniu uniżonego
W. W. Panu uważeniu składam na tym przypadaiących
Relationis Seymiku cum Relatione in conventien
tiarum Seymu przeszłego communicatione m
oraz zdania Senatorskiego in Senatus Consilio
post Comitiali Magestati ademnii ademnii poda
nego azeby swo inmie iżzeli copro Libertate
opuścił y drugich in quantum była zgo contrarego
ac equalitatem dopuścili Consilijs instructionibus
vestris in fraterna Charitate poprawili. Krótko
tedy aszczerze donoszę W. W. Panu qua et quanta
Lex Libertas equalitasq pavebatur praejudicia
oppressiones et violentias na tym przeszłym Sey
mowym Congressie, Seym bez początku bo przed za
gaieniem zerwany po zerwaniu iednak arrogantur
zagaiony, Porządek zagaianiu Seymowania Uspio
ciony, Liberum Veto pupilla Libertatis tenebris fa
ctionum zaćmione głosy Głuszone, prawo Wolności
y równości Szlacheckiej clamantibus in deserto bo po
zerwanym Seymie rozdawano iednym Stanym tam
Sensus quam sentimenta Wszystkich życzących dobrze
Oyczyznie Synow intollerabilibus totque Dantur ma
teriis, Widząc słysząc y konsyderuiąc has ignotas do
tąd Weyczyźnie exorbitancias które były podobno były
y całey Rzptey słyszeć dali, kiedyby był moderator
omnium Deus forti iustoq brachio swo przezornej
y sprawiedliwey dyrekcyey na J. Krola y Pana Naszego
posito tych wszystkich excessow y zwiotlenia niepo
Humit. Położył albowiem ten Łaskawy Pan non
tangendo Libertatem iustum moderamen Licentia
Wykromuiszy chcących bez seymu lub po zerwa
nym Seymowac Seymie przez ogłoszenie resulta
to Senatus Consylij nowego extraordynaryinego Seymu

Ut

ut Vera Libertas dotąd in passivitate przytrzyma
na, Competentem agendi habeat campum na ktorym
pulso Licentiâ ausu liceat stanom Rzptey, Laudabi
lem consiliorum perficere cursum attingereq metam
Publicâ felicitatis przez przyczynienie Woyska au
keyą Skarbu obwarowanie Confiniorum zakonczenie
cum extremis conferentiarum comissii Kurlanskiey
approbowanie pomiarkowanie podatkow mini
steriorum et belli ostatus konserwowanie a na osta
tek tam in terno et tam externe securitatis upro
widowanie Wszystko się to przy pomocy Boskiey
a manudukcyiey tak sprawiedliwego Krola y Pana w
unita Virtute Republicâ łatwo stac może byle
smy tylko szczerze chcieli wszelkiey prywaty
odrzuciwszy na stronę przy zbawiennych na przysz
ły da Pan Bog nieinteressownych Posłow ylnwek
cyiach raczey cum in detesso majestatis circa nos
bonumq nostrum labore, przyłożyc starania in ma
nu tenenda lege et bono ordine Republicâ nie
wątpię że WW Panowie takie grati wespoł ze mną
serdeczne propaternis Krolowi y Panu in rem
Publicam beneficiis tak z nim zjednoczeni być
zechcecie pro Patria votis ac sollicitatemibq ve
stris meis cum illo parati. Ja z mieysca mego upe
wniam y assekuruię że iako szczegulnie tylko dla
Oyczyzny żyć chcę tak za dostoienstwo Łaskawego
Oyca Krola y Pana całosc, każdego kochanego Bra
ta Stańca gotow zawsze umierac będę zostaiąc
Vndique sollicite Voto na całe życie.

Instrukcya Woiewodztwa Podolskiego na
Seymiku przed Konwocationalnym ... an
no 1733 Imosciom P. Posłom dana.

Ogłoszona Publica interregni Crisis lubo perstringat
nieutulone serca civium fundueiq iednak niezmyślney
nadziei J.O. Xcia Imci Prymasa Korony Polskiey y Wielkie
go Xstwa Litt. ktory orbata capite membra nie tylko adumbrat

ale tez ad provisionem Publicae securitatis et Eligendum futurum Regnantem salubria media propinare
raczy. należy zatym nieśmiertelna prac y fatyg od Wszego
naszego Podolskiego rycerstwa, przez Wmpanow Posłow
naszych Mpanow przynayniższym podziękowaniu referenda, zasługi JW. Imci P. Stanisława Poniatowskiego Woiewody Mazowieckiego Regimentarza Generalnego Woysk Koronnych w utrzymaniu wewnętrznego
pokoiu y zaszczycie Granic Polskich nietylko w całey
Rzeczy Pospolitey ale tez Szańcer u Woiewodztwie
Podolskiem stringunt nas wszystkich ad gratissimam
recollectionem y dalszy protekcyey expostulacyey
ktore Wielmożni Imość P. Posłowie nasi Mći Panowie
In publica Sane exponere raczą, Promowowac przy
tym będą P. Posłowie nasi determinationem Electionis Przyszłego Krola Polaka exclusa per omnia
exotico. aukcyey woyska aby nie z Generałow, Pułkownikow, y innych officierow ale z samych Ziemianow nastąpiła, tandem in Regno Catholico pod Regimentami aby się nie mieścili cudzoziemcy w Regimentach Polakow non praevaleant y musztra aby po
Polsku exercerowana była in Valut zwyczay
ze Imość P. officierowie cudzoziemscy młodych Synow
swoich albo Kolligatow szkody następuiących ultra
competentiam annorum pod Regimenti Czasu zaiąc
y zasługi na nich od Rzpltey odbieraią Surget
ty y iustytuny Ich P. Generałowie in proprium
commodum obracaią mundurum y naznaczone za
trzymaią przez co Egestas ad detrimentum w usłudze
Woienney subsequitur. przedto instabunt Imość
P. Posłowie nasi aby te abusus zkasowane były.
et insuper upraszac będą o naznaczenie Kommisarzow
do Kamieńca y Okopow Swiętey Troycy na rewizyią
Magazenow, cekauzow, fortificacyi, Wysłuchania
Kalkulacyi percept y expensy Krzywd Zołnierskich

z lustrowania

z Lustrowani dopisania Regimentow, in qualitate et quantitate Zołnierza, ktorzy Jmsci P. Komisarze deffectus quos vis circum scribent et Reipublicae defferent onores autem et abusus decident ac satisfactionem injungent, chorągwi Polskiego y cudzo ziemskiego authoramentu, aby Jmsc Panowie Officierowie nieprzedawali dla domniemania że nasie zasłużonym kawalerom Regimenty Senatorom y Ministrom Status aby konferowane niebyły, ale tylko dosługującym się w Woysku czwerci pod konfederacyią przeszło w Woysku oschło, tudzież Regularna Zapłata aby in subsequenti zachodziła, do mowic się Jmsci P. Posłowie nasi cavebant przytym aby Woyska Koronne y WXL. Litt. z leży swoich bez nagłey potrzeby rzeczypospolitey nieruszały się y dezertorow naruinę Oyczyzny niekupiło się. Chorągwi nadworne pod czyim kolwiek Imieniem zostaiące aby osobliwymy dywizyami niechodziły, y owszem wszemdy Regimentarzow Generalnych obojga narodow oddawane były zawsze przytym prywatnych eludantur, ktore iezeliby attentowane były przez Jmsciow Panow Regimentarzow z ruszone być maią y ia kieby y wszelkie statecznie były, furwachty na Granicy stoiące, aby kupcow ze strzelbą zagranica idących sequestrowali y przedawać niedopuszczali, Regimentarze swoich partey, aby przy swoich kommendach znaydowali się tudzież y Jmci Officierowie. Promovebunt przytym Jmsci P. Posłowie nasi, circa legem possessivam utrzymywania Liberi veto. ze assumptionem Konstytucyi Anni Millesimi sexcentesimi nonagesimi, oporządku Seymowania, ex planatione Konstytucyi Anni millesimi sexcentesimi nonagesimi septimi circa pacta conventa ferowaney aby iedney osobi

nad dwie

nad dwie Starostw zaprzywileiem in post trzymać
niegodziło się y wszytkostwa ad normam Legis scorsim
bene meritis tribuantur. Jura communicativa Ostatu
tu muliebri excludantur. tak że Starostw Grodowych
in minorennibus z przydaniem Lat, aby nie konferowano,
z takowych Przywileiów na Wszystkie z Starostwa
ni Urzędney osobie super jura communicativa et
consensus ad cedendum in personam muliebrem aby
Jmość Panowie Kanclerze y podkanclerzowie niepie-
czętowali sub amissione ministeriorum. Quartam par-
tem Proventuum ex bonis Regalibus. Za p. Jmości
Panowie Starostowie takoż też y Tenariuszowie fi-
delissime do Skarbów na zapłatę Woysk Aukcyalnych
aby importowane były annua przytym zasobki
wyymi przywilejami dotąd trzymane aby in suo robore
zostawały. Upraszać będą JP. Posłowie nasi JW. Jmo-
ściów Panów Senatorów y Ministrów aby Orderów
In aequali Republico niezażywali. Iżeliby in ne-
cessitate Publica Woyska wpole wyprowadzone były.
Jaśnie Wielmożni P. Pisarze, Oboyga Narodów, aby we-
dług prawa y zwyczaiu in ornatu Patrio popisywali
Woyska na przyszłą Elekcyą, aby sąsiedzkich Woysk
wodzi przechodem nie agrawowały Ażas pogranicz-
ne Woyska in fundamento prawa. na mieyscu pozosta-
wały azeby przez Posłów swoich in quantitate
et numero ad libitum sui obranych na seymie
Electionis stawiły się. na teyże Elekcyi Jmości
P. Posłowie Cudzoziemcy, aby się nieznaychowali
non nisi in Locis per rempublicam designandis com-
morentur. Jaśnie Wielmożni Panowie Senatorowie
y Ministrowie żeby na konferencyey. Priwatne do po-
stronnych zagranice nieiyzdzali, y praktyk żadnych
na szkodę Rzptey nieczynili, Woysk cudzoziemskich
In vicinia Regni aby nikt wprowadzać nieważył się

y owszem

y owszem. Jeżeli by takowe postronne partye znaydowały się in-
stantaneam evacuationem urgebunt JmPnowie P. Posłowie nasi. Ar-
maty z Kamieńca Podolskiego y z innych fortec tak przed tym
iako tesz y na campament zabrane, aby na zad przywro-
cone były. Insygnia Regia w Skarbcu Krakowskim aby
ad normam dawnych zwyczaiow rewidowane były przy
wielcie na Podskarbstwa Koronne y W. Xstwa Litt. aby
in posterum plus offerentibus et cautionem importantiae de-
monstrantibus konferowane były. Salvo iednak mo-
derno possessore, Żydzi y Ormianie aby się w Skarbie nie
mieścili ale Polska Szlachta rodowita, zamiana Dobr
Ziemskich za Krolewskie a Krolewskich za Ziemskie
abrogetur. Pieniądze od Wakansow nayostatnie miastow
pod Warszawą impetowane in cassynam manibus
extant, Dopilnuią się JmPnowie P. Posłowie nasi. Woły do
Sląska aby za granicę nie wychodziły, tylko pod Krotoszy-
nem y Krzepicami przedawane były. Ad normam zaś
dawnieyszych konstytucyi Woły Szlacheckie przez nie-
wane aby od ceł y myt pretendowanych y opacznie inter-
pretowanych wolne zostawały. Woda przez mieszczan
Kamienieckich ad mentem dawnieyszego prawa, aby im-
net wprowadzona była. Interes Kunegundy Domu
JO. Sanguszkow y Lubomirskich, aby był ustawi-
towany y kompensowany, Grunta Szlacheckie do Staros-
tw przyłączone aby in fundamento anteriorum Commissionum
przywrocone były ponieważ Wwo Podolskie Electione
Posłow szesciu gloriatur, a zaś iednego tylko Deputata
na Trybunał obierać zwykło. Więc imitabuntur JmPnowie P.
Posłowie nasi, aby ad normam innych Woiewodztw
dwoch Deputatow obierać mogło, promovebunt przy tym
cautionem iż Wwa Kiiow tudzież alternatę
w Piotrkowie, w Lublinie y z wtwornie dla Wwo Ruskich
de mowią się. Deputaci Duchowni ażeby ad normam
Trybunału W. Xstwa Litt. do spraw Swieckich nienależe-
li, y na Ratuszu nie znaydowali się przy Deputatach
Swieckich. Promovebunt też JmPnowie P. Posłowie nasi
aby ad Clerum ab attentatis Violencyis per illum tow
ordinarium arceat, żeby swieccy ludzie w sprawach do
iurisdykcyi nienależących pociągani nie byli. Ponieważ in
exclusionem Constitutionis Anni millesimi sexcentesimi
ni quinti większe summy ultra equivalens precium Duchowieństwo

nadobra

na dobra wkładaią y zapisy prokuruią, więc takowe zapisy, aby per
Legem positivam annihilentur bona occupata successoribus median
te restitutione reales importati przecz retradantur, im przypadły, zas
tales abusus praecludantur. Dobra Hołozubinie y Łaczyńce na szpital
S. Łazarza pokaleczonych żołnierzow fundowane, że dotąd in possessi
one kapituły kamienieckiey cum praejudicio collatione abiudicie zostaią,
promovebunt J.J. P.P. Posłowie nasi aby pomienione dobra ad mentem funda
tionis pro rata calculo restituantur. zagnunt na rzędel wzięty y deklarata
cyią tamże klasztoru summa sześć tysięcy złotych polskich OO. Karme
litom Kamienieckim przez komisarzow Rzpltey naznaczona, aby ze skar
bu z prowizyią wypłacona była, upraszać będą Ich Mość P.P. Posłowie
nasi przytym promovebunt articulum de Immaculata Conceptione
B. V. Mariae, abym ad Sanctam Sedem Apostolicam circa Legationem
expediendam był do łożony. zasługi J.W. Imci P. Woiewody Podol.
przy traktacie Warszawskim Anni millesimi septingentesimi
decimi septimi do Rzpltey odesłana ut suum sortiantur effectum
commitabunt J.J. P.P. Posłowie nasi, tudzież zasługi domu J. Wiell. J.P.
Jabłonowskich tudzież Ich M. Panow Wołodyiowskich y Ma
kowieckich, tudzież Generała Kampenhausa Obrzteleyt
nanta Głowera successorow iuris quaesitorow Generała Bran
ta cis Ich Mość P. Posłowie zalecą, jak że alternatę lo
kacyey skarbowey w Radomiu y Wilnowie promowować będą.
A ponieważ tempore interregni praescriptiones et fatalia
iuris deferendo się niepomniny, oraz sumpcyia prawa tego
Ich Mość P. Posłowie nasi serio instabunt, żeby de
creta Trybunalskie przez lat sześć czekane, kommissiey
graniczne w kontynuacyach z niemałym kosztem oby
watelow Rzpltey zostaiące, et aliorum subselliorum decre
ta nie wracaiąc się na zad ad sua iudicia pro viis ad
ordationibus, et in notescentiarum literis post
electionem futuri regnantis, in suo robore continu
owane były, cetera probatissimae activitati et dex
teritati tych Ich Mościow P. Posłow zalecamy.
Alexander Tomasz z Miroda Stadnicki Podczaszy
Latyczewski Marszałek Koła Rycerskiego Woiew.
Podolskiego manu propria.

Laudum Woiew. Podolskiey

Laudum Województwa Podolskiego na Seymiku Antekomicyalnym Die Anno 1773 w Kamieńcu.

My rady Dygnitarze, y całe Rycerstwo Województwa Podolskiego zjechawszy się do uniwersału Jaśnie Oświeconego y Nayprzewielebniejszego Xiążęcia Jmci Teodora Potockiego Arcybiskupa Gnieźnieńskiego Korony Polskiey, y Wielkiego Xięstwa Litewskiego Prymasa de data ejus w Warszawie. Dnia siódmego Miesiąca Lutego w Roku Tysiącznym Siedmsetnym trzydziestym trzeciem wydanego y do akt Grodzkich Kamienieckich sextam post Dominicam Reminiscere Quadragesimalem Anno quo supra millesimo, septingentesimo trigesimo tertio, per oblatam podanego, na dzień trzydziesty ósmy Miesiąca Marca, na mieysce obradom publicznym zwykłe zjechawszy się. Naprzód do obrania Marszałka Koła naszego przystąpiliśmy, et unanimi voce Wielmożnego Jmci Pana Alexandra z Żmigroda Stadnickiego Podczaszego Latyczewskiego z antenasow swoich qua toga quam sago et ex proprii mentis w Oyczyźnie naszey dobrze zasłużonego za Dyrektora oraz za assessorów Wielmożnych Jmościów Panów Michała na Wielkim Markowie Markowskiego Pisarza Ziems. Podolskiego, Dominika Stefana Krokowskiego Miecznika Czerwonogrodzkiego, Pisarza Grodzkiego Kamienieckiego, tudzież Piotra z Romanowa Surwskiego Miecznika Ziemskiego, Pisarza Grodzkiego Latyczewskiego nemine contradicente obraliśmy y uprosili. Poniewasz zaś wszytkie postronne Państwa przez administrowanie sprawiedliwości, vel maxime subsistunt, przeto przychylając się do prawa dawnego, konstytucyi Koronnych świeżo przeszłych zwyczaiów y wyż wyrażonego Uniwersału Jaśnie Oświeconego Xiążęcia Jmci Prymasa, aby in hoc luctuoso sub tempus Interregni praesentis Stanu, wielkim Exorbitancyjom zabieżeć mogło, Sądy kapturowe postanawiamy, do których Sądów WW. Jmościów Panów, Stanisława Piotra Telephusa Chorążego, Karola Maximiliana Kruzera Sędziego Ziemskiego, Michała z Łysiec Humieckiego Podczaszego, Jana z Romanowa Surwskiego Podstolego, Patrycia z Wielkiego Lukoszyna Makowieckiego Cześnika, Antoniego Wasylkowskiego Łowczego, Stanisława Sieklutyńskiego Woyskiego, Michała Markowskiego Pisarza Ziemskiego, Alexandra Włodkowskiego Miecznika Podolskich. Rządzca Jmci Walenjana Korybutha Sędziego Grodzkiego Kamienieckiego. Dominika Krokowskiego Miecznika Czerwonogrodzkiego Pisarza Grodzkiego Kamienieckiego, Franciszka z Ziemblic Bogusława Podczaszego Halickiego, Floriana Błeżyńskiego Łowczego Inflantskiego, Krzysztofa Rzeszowskiego Podstolego Trembowelskiego, Antoniego Chruścickiego Podczaszego Żytomirskiego, Alexandra Silnickiego Cześnika Czerwonogrodzkiego. Z Powiatu Kamienieckiego Wielmożnych

Wielmożnych Jmościów Panów Marcina Franciszka Kruteta Chorążego, Alexandra z Łzigroda Stadnickiego Podczaszego Dęngzana z Lądy Popławskiego Podstolego Ziemskiego Podstarościego y Sędziego Grodzkiego, Józefa z Cosnanowa Świrskiego Miecznika Ziemskiego Pisarza Grodzkiego Łatyczewskich, Jerzego Bogusza Cześnika Zakroczymskiego, Jędrzeja Brzezańskiego Łowczego Łatyczewskiego, Chryzostoma Błeszyńskiego Podczaszego Pomorskiego, Michała Dąmbrowskiego Stolnika Czerskiego, Jana Goreckiego Stolnika Kurskiego, Tomasza Lastowieckiego Cześnika Bracławskiego, Konstantego Starzyńskiego y Michała Zalikowskiego Cześnika Buskiego z Powiatu Łatyczewskiego, Wielmożnych Jmościów Panów Michała z Grotkowa Łosia Chorążego, Józefa Podhorskiego Stolnika, Woyciecha Leżyńskiego Podstolego, Baltazara Gurowskiego Woyskiego Czerwonogrodzkich, Mikołaja Kruszyńskiego Miecznika Brzozowskiego, Józefa Sokołowskiego Cześnika Brzozowskiego, Franciszka Leżyńskiego Skarbnika Sandomirskiego, Antoniego Giedymina Podstolego Ruskiego, Stanisława Wydżgi Podwojewodzego Wołyńskiego y Pawła Mitkowskiego Miecznika Mozyrskiego, Mikołaja Dębickiego Wicegerenta Grodzkiego Kamienieckiego z Powiatu Czerwonogrodzkiego. Obraliśmy Pomiędzy się Sądem tym, że Kapturowym w Kamieńcu Podolskim na Zastusie Jurysdykcyi Polskiey, pro Feria Quinta post Dominicam Misericordia in anno præsenti millesimo septingentesimo trigesimo tertio, in adendo naznaczyliśmy, na który Termin Jmości Panowie Sędziowie Kapturowi Starałaby się solita praxi in prima Sessione jurament juxta formam Tribunalitiam per antenores Constitutiones circumscriptam przed Urzędem Ziemskim wszyscy, et subsequenter Sędziowie Ziemscy do tychże Kapturów obrani, et stalle et ordine suo wykonawszy, Marszałka e medio sui obiorą, sądy reassumują y kadencyią pierwszą przez niedziel dwie Continuować będą, absentia Non nullorum minime obstante, byle był komplet sześciu Sędziów znaydował się. Po skończoney zaś Kadencyi Dwuniedzielney. Czy Jmści Panowie Sędziowie Kapturowi tak wyrażeni. w niedziel trzy do Łatyczewa. Zieżdżać, y tak alternatim po trzech Niedzielach Sądy swoie od prawowac maią, aż do Seymu Coronationis futuri Regnantis, Ultimam feliciter eligendi, hoc præcauto aby przed Seymem Electionis trzema niedzielami zalimitowawszy, subsequenter w niedziel trzy potym ze Seymie reassumowali. Do tych Sądów Decyzyia quasuer Articuloni Castrensium Spraw nimirum Violentia fæmina Stata, prædie in Vias publica facte, Incendy et dimissionis ignis, Invasiones Domus

Domus. Item causa Homicidarum et omnium in Universum Crimi
natium, item expulsionum, wrosentarum, damnorum in describendo
nec non spoliationis, in bonis ad ministrandi justitia de in culpa
tis, similiter extraditionis subditorum intra spatium inserenti
Licentiose in Palatinatu praesenti profugorum tak że Czeladzi do
roczney bez ostatney zbiegłey, tudzież nafundamencie Prawa
causa exemptionum liquidarum, et debita contracta ad inscri
ptiones liquidas należeć będą. Wszelkie także w kondygar
dach od lat kilku w Kamienieckich ob involutionem causae
dotąt niesądzonych, też Sądy kapturowe Dekretowac mają
aże podsymne y kosztowe. przez Lauda przeszłe Woiewództwa
Podolskiego, od Traktatu Warszawskiego anni millesimi se
ptingentesimi Decimi septimi do Grodow Kamienieckiego
y Latyczowskiego, importowane, do tąd sine calculo per
cepta et expensa zostaią Także prowianty in vim subsidij
Charitativi do Magazynu Kamienieckiego, ab anno millesi
mo septingentesimo Vigesimo primo, sub custodiam Jmosciow
Panow Kommisarzow Magazynowych na Seymikach boni Ordi
nis obieranych. skomportowane, y lokowane de quantitate
praesenti informowac nas nie może. Więc serio iniungimus aby
Instygator kapturowy przez sąd tenże delegowany, mediante
te adcitatione distincta in termino cadentia, tak Jmosciami
Panami Regentami przeszłemi, y ich sukcessorami, iako też sub
sequenter teraźnieyszemi Grodzkiemi Kamienieckiemi y Laty
czowskiemi tudzież y z Ichmosciami Pany Kommisarzami Maga
zynu Kamienieckiego peremptorie causam faciendi calculi wszych że
sądach kapturowych prosequatur ktorą to kalkulacyą sąd kaptu
rowy exacte zliquiduie y finalnie osądzi, Strona zaś pozwa
na. praecisis diffugys quibusvis in primo termino, stanąć, kalku
lacyą prawo iuramento uczynić, et judicato parere powinna
sub poena banitionis, et in ditate executione, Pozwy zaś że sądy
kapturowe pod pieczęcią ziemską wychodzić, Relacye ich w Ak
tach Ziemskich y Grodzkich tygodniem przed terminem ~~??~~
zeznawane bydź mają. Sprawy powiatu Kamienieckiego y Tra
ktu Czerwonogrodzkiego w Kamieńcu, sprawy zaś Powiatu
Latyczowskiego sądzić się będą według alternaty wyżey
wyrażoney, Ztąd pograniczne sprawy z Portą Otomańską
y Wołochami, tak express contenta, iako też ex senatus
Consilio, immediate ante subsecuta Fata Nayiaśnieyszego
Krola Jego Mości do rozsądzenia naznaczone, y dotąd chwalebne
przez Jmosciow Panow Officyalistow Grodzkich, cum ad minicullo
Sędziow pogranicznych delegowanych expedyowane, nieustaiącey

potrzebuie sprawiedliwosci. Więc obliguiemy tychże Jmosciow Panow Sędziow Zgranicznych. per Senatus Consilium dezygnowanych aby in fundamento Ordinationis suae, ad ministrationem Justitiae według kadencyi swoich w Zwańcu y Serebryi kontynuowali, y nic potrzebnego do sąsiedzkiego, przez ten czas Interregni, aż do przyszłey Koronacyi nieopuszczali. Pozwy nasze sądy, Sub titulo Nos Proceres Regni, et Judices Causarum Finitimarum Vigore Senatus Consilii, et Laudi Palatinatus Podoliae delegati, tygodniem przed terminem wydawane, Relacye pozwow z Regestrami tych ze sądow diligenter wpisywane Dekretarze Regestra etaite konserwowane przez Jmci Pana Burgrabiego Kamienieckiego bydz maią po skonczonych zas kadencyiach w Zwańcu y Serebryi w Grodzie Kamienieckim tez aktykowane, et ad cujusvis instantiam, extrakty wydawane bydz powinny, ktore to extrakty y pozwy pod pieczęcią Grodzką wychodzic będą. Zeby zatym Legacye, zapisy, protestacye, y inne Tranzakcyie, dla wygody Woiewodztwa Naszego in sub zostawały. Pobere stosuiąc się do dawnego prawa y Zwyczaiow Zlecamy Jmosciom Panom Rezentom Ziemskiemu y Grodzkiemu, aby akta Grodzkie Kamienieckie y Latyczewskie in instanti, Ziemskie zas dwoma Niedzielami przed kadencyą kapturową otworzyli. yako codzienny, tak Traktaod Ziemskich, tako tez w Sądzie kapturowym zapisywali, ato zczey rany ze y Dekreta kapturowe ad normam Trybunalskich Dekretow, pod aktem Codziennych ferowane będą. Stosuiąc się przytym do prawa pospolitego y chwalebnych Zwyczaiow Woiewodztwa naszego Podolskiego Popis pod Baliną, na poniedziałek po przewodney niedzieli, unanimiter przyrzekamy, y obliguiemy Wszystkich Jmosciow Panow Obywatelow, aby iak nay prędzey wszyscy bez zadney excepcyi Salva non nisi, indispensabili legalitate per legem concessa. Zezwawszy się, semiratem internam providerant, nakttory termin, Jmosc Panowie Chorążowie Powiatowi, Podolski, Latyczewski, y Czerwonogrodzki ad normam dawnego Zwyczaiu, Chorągwie podniesc powinni, sub rigore de expeditione bellica Sancito. Uchwały dawne Woiewodztwa Podolskiego, y postanowieniu tmiany reassumuiąc, Obliguiemy Jmci Pana Podwoiewodzego Podolskiego aby po miastach Miasteczkach y wsiach Osmaki in aequilibrio z Miastem Kamienieckim, take ze Smura, Wiadra, Sarce, Kwaserki, wcałym Woiewodztwie pod pieczęcią

y duorska postanowit, y obserwowani ich przykazat, aiezeliby Szyn
karze albo Zydzi per renitentiam aliquam manu tenere niemieli
y Jmośc Panowie Dziedzic albo Possessorowie wtym punk
cie sprawiedliwosci nieczynili, Forum ad respondendum in
Judicys Capturalis, tak Dziedzicom y Possessorom iako tez =
Szynkarzom y Zydom ad cuiusvis delationem et in stanti
am, etiam Jnstygatora Kapturowego, naznaczamy, Regratifika
cyia Jmoscom Panom Michałowi Markowskiemu, Pisarzowi
Ziemskiemu, Podolskiemu, y Dominikowi Krokowskiemu =
Miecznikowi Czerwonogrodzkiemu, Pisarzowi Grodzkiemu
Kamieniec-kiemu, przez Laudum anni millesimi septingente
simi sexagesimi primi, za Poselstwo od prawione naznaczo
na, ze dotad skutku swego niewzieta, naznaczamy z Kołło
wego dwa tysiace złotych Polskich, y upraszamy Jmci Pana
Marszałka Koła naszego WWM Pana, aby assygnacyią pomie
nionym Jmoscom wydac raczył, Jmośc Pan Władysław =
Poznowski Łowczy Łatyczeski, Pułkownik J Krolewskiey
Mosci, Priwilegem od Naiasnieyszego Krola Jmci, Augusta =
wtorego w Grodnie dnia dwudziestego Octobra, Roku Tysiąc
Siedmset Trzydziestego na Łtwo Latyczewskie Konferowa
nym, y w Grodzie Latyczewskim Sabbatho post festum
Sanctorum Omnium, demum Feria Quarta in Vigilia Festi
Sancti Andreae Apostoli w Grodzie Kamienieckim, oblato
wanym in gremio Congressus nostri zaszczycił sie, ktorego tan
quam privilegiatum cum omni reverentia, za prawdziwego =
Łowczego przyieliśmy, Respektuiąc przytym zasłuzonego
Jmci Pana Rzymowskiego Chorazego Pancernego Jasnie =
Wielmo Jmci Pana Sapiehy Kasztellana Trockiego, na
znaczone złotych sto, przeszła uchwała nasza do wypłacenia
z Kołłowego Wielmoznemu Jmci Panu Marszałkowi
Koła Naszego assygnacyią wydac zlecamy, Poczta Kamie
niecka dotad testudineo passu per devia wracaiąca, aby iako
nayprostszym Traktem do Lwowa z Kamienca idąc w tydniu
powracała Serio przykazuiemy sub privatione Ministerii, Oco
Forum w Sądach Kapturowych naznaczamy, Uspokoi
wszy zatym domowy porządek Woiewodztwa Podolskiego,
do Elekcyi Jmosciow Panow Posłow, na Seym Convocationis
przystąpiliśmy, do ktorey funkcyi Wielm Jmosciow Panow Jana
z Peplowa na Stayskarze y Wysłku Peplowskiego Podkomorzego.

Woiewodztwa Podolskiego. Bazylego Zagwoyskiego Starostę Czerwonogrodzkiego, Pułkownika J. Krolewskiey Mości, y Jana Jakuba z Wielkiego Pogroszewa Kolumna Pogroszewskiego Podstolica Ziemskiego, Andrzeia Gurowskiego Stolnika Podolskich, Kazimierza Boreyka Ławczego Ziemi Lwowskiey, y Waleryana Trembinskiego Podczaszego Łukowskiego liberis suffragiis obrawszy, upraszamy tych Ichmościów Panów Posłów naszych Mościwych Panów, aby ad Contenta Instrukcyi osobliwym Instrumentem sobie daney, publica desideria tak całey Rzeczypospolitey, iako tesz Woiewodztwa naszego, konformuiąc się cum statibus Regni promoveant, futuram Electionem novi Regis determinandam curent, errata verò ultra orbitam Legum emanata corrigenda provideant, ktore to Laudum unanimi Senatus Consensu omnium accedente postanowione, Wielmożnemu Imci Panu Marszałkowi Koła naszego, y Ichmościom Panom Assessorom podpisać zlecilismy. Datum w Kamieńcu Podolskim, na mieyscu obradom Publicznym zwykłym, Dnia Osmnastego Marca, Roku Pańskiego Tysiąc Siedmset Trzydziestego Trzeciego. Alexander Tomasz Oz z Zgroda Stadnicki Podczaszy Latyczewski Marszałek Koła Rycerskiego Woiewodztwa Podolskiego.

List J. W. Imci Pana Lubomirskiego Woiewody Krakowskiego do Wdztwa Podolskiego na Seymik Anteconvocationalny.

Niejest to nowa ale od dawnych Antecessorow naszych y przodkow chwalebnym przykładem dla nas successorow utorowana droga, abysmy tey Oyczyzny wszyscy Synowie, orbata sine capite membra, iezeli kiedy tedy podczas fatalnego interregnum, wspolna ad providendam internam et externam securitatem na mowy wspolne między sobą pro bono Publico communikowali consilia, bo iezeli natenczas kiedy w dawney Rzpltey iedności zgoda rzetelnie [illegible] et inominata erga Patriam conscientia

adinvidiam

ad invidiam postronnych narodow florebat, a postaw
nie Wszytkie Woiewodztwa przed Elekcyią nowego
day Boże nam szczęśliwie nam Panuiącego Krola, poro
zumiały się z sobą y wzaiemnie consultowały ne quid
Detrimenti Respublica pateretur, dopiero z teraz
kiedy Regna et imperia takoby ante condumna
tionem, iesli nie pełnione są, niewyliczonemi fakcy
ami skrytemi szkodliwemi Oyczyzny praktykami poli
tycznemi pretextami, a na ostatek nie publiczney ale
uważny Interes utrzymuiącemi subiectami z właszcza
takiemi, ktore te vitia pro Virtutibus et Virtutes pro
vitiis reputando wszelkie zdrowo bene sentientium
obrady Oczywistemi diffidencyami y gorszącemi suppo
ciami tamować nie przestaią y annihilować usiłu
ią ale takoby sami tylko plus ceteris saperent.
Lubo ex anteactis suspecti dosyć, ale a tym JMści
Przesławnego Wdztwa Krakowskiego, Brania Stach
ta Obywatele zabiegaiąc takowym podeyrzeniom
Wszyczynie subiectum tako do chwalebney profi
de Lege et Libertate przystąpili pod direkcyą
mężą Konfederacyey, tak przez ten nie dobrze uważ
kie Intencye y przedsięwzięcia swoie składaią
in sinum WMPanow y wraz tenorem pomienioney
kommonitusie Konfederacyey, abyście z Wszytki
rzeli puncta, y obowiązki tey mogą wczyim prae
iudicare y prawu y dobru Pospolitemu szkodzić.
oraz niewątpliwą w sercach swoich nadzieię że
WWPanowie exemplo tuteczneego Wdztwa do
podobney nie tylko przystąpicie heroiczney rezolu
cyey, ale y też sociatis z nami cordibus, et consi
liis in tuicie utrzymania w całości Oyczyzny,
in tuitu obrony Wolności nie prawie giniącey narodu

narodu

narodu Polskiego firmiter manu tenebitis conatę
zy do osoby moiey ktorey przesugone Woiewodztwo
Krakowskie ten kredytowało tuitionem Sui, z tym się
przed Bogiem oswiadczam, że post positis quibus:
cunq privatis iakom zawsze zwykł, samę tylko
całey Oyczyzny Publicum commodum, etiam cum
dispendio zdrowia własnego fortun substancyey
y życia moiego przy affektach Braterskich utrzy
mywać obliguię się. Zostaiąc perenni Cultu.
J. O. JWW. M. Panow szczerze życzliwym Bra
tem y Vniżonym Sługą.

krotkie zebranie

Krotkie Jmł. Zebranie Dzieiow Polskich.

Przes Szlachcica Polskiego, Szymona Franciszka Na Pułazłach Puławskiego Podczaszego Woiewodztwa Podlaskiego, Pilną Attendencyą maiącego kancellarij Hetmanskiey przes Lat Dwadziescia y Pięc osobliwie za Waleczney Buławy Jasnie Oswieconego Jmł Pana Adama Mikołaja z Granowa Sieniawskiego Hrabi na Szkłowie y Myszy kasztellana krakowskiego Lwowskiego, Rohatynskiego, Lubaczowskiego &. &. &. &. Starosty, Spisane

Od Roku 1640.

Do Roku Pańskiego

172 3go.

Krotka Annotacya Seymow Warszawskich Prodzińskich także Elekcyi y Koronacyi Nayiaśnieyszych Krolow Jchmciow Polskich Jana, Kazimierza, Michała, Jana III. y Augusta II.

Tudzież za Panowania Jch kompanii co rocznie odprawionych zebrane ab Anno 1648. ad Annum 1723.

1640. Woyna w Polszcze z Kozakami zaczęta

1648. Krol Jmć Władysław Czwarty umarł w Merecku.
Elekcya Krola Jana Kazimierza pod Laską Filipa Obuchowicza Woyskiego Mozyrskiego.
Cołem Chmielnickiego Bunty, Okazyie, Zołtowodzka, Korsuńska, Piławska.

1649. Koronacya Krola Jana Kazimierza pod Laską Stanisława Dobrawskiego Podkomorzego Przemyskiego. Okazye Starogrodzka, Międzybozka, Ostropolska, Zbaraska y Zborowska.
Tegoż Roku Seym in Decembri pod Laską Bogusława na Leśnie Generała Wielkopolskiego.

1650. Seym w Warszawie pod Laską Wincentego Gąsiewskiego Stolnika WXL. Oboz pod Horyninem potym pod Kamieńcem Podolskim

1651. Okazye Woienne z Kozakami y Ordą, Krasnińska, Winnicka, Kupczyńska, y Beresteczka.

1652. Seym Warszawski pod Laską Alexandra Sielskiego Starosty Stęzyckiego.

Okazya Batohowska z Chmielnickim gdzie I. Kalinowskiemu Hetmanowi Polnemu Koronne-mu Szyię ucięto, y Woyska Polskiego część fundi-tus zniesiona, potym Oboz pod Sokalem.

1653. Seym dwuniedzielny w Brześciu Litewskim pod Laską Krzysztofa Paca Chorążego W.X.L.º Oka-zye Pohrebiska, Manastyrska, Żwaniecka. Eodem Anno Traktaty z Ordą y z Kozakami

1654to. Seym Warszawski pod Laską Krzysztofa Przy-multowskiego Podkomorzego Kaliskiego, Okazye Woienne, Bazańska, Denowska, Ochmatowska, Zasub-ska.

1655to. Seym Warszawski pod Laską Iana Wonsiatow-skiego Sędziego Ziemskiego Brzeskiego, Okazya Piatkowska. Krol Szwedzki Carolus Gustavus wszedł do Polski. Partyńska, Kraliowska Okazya, Woy-nicka, Łęczycka, Opoczyńska, Grodecka z Szwe-dami.

1656to. Okazye Woienne z Temiż Gnieźnieńska, Kozie-nicka, Warecka, Warszawska Tremeszyńska Łę-czycka, Gołębska, Oboz pod Gdańskiem a Krol Szwedzki poszedł ku Lwowu.

1657mo. Węgierska, Rakocy uchodzi, Rakowska Czarno-ostrowska, Wierca dobywano, Barogrodzka.

1658vo. Seym Warszawski pod Laską Władysława Łu-bowieckiego, Oboz pod Krylowem Woysko iedno za Dnieprem, drugie z Czarneckim pod Wiełu-niem, potym z Cześcią Woyska do Daniey z Cesar-skimi y Bradeburskimi ludźmi.

1659no. Seym Warszawski pod Laską Iana Gnińskiego Podkomorzego Pomorskiego.

Eodem. Kommissya Hadziacka, Pakta z Hetmanem Janem Wyhowskim y całym Woyskiem Zaporowskiem Krol Szwedzki wchodzi z Woyskiem, Czarnecki w Daniey, Lubomirski pod Toruniem z częścią Woyska swego y Kwarcianego, ten Lubomirski był Marszałkiem W. Koron. y Hetmanem Polnym.

1660. Pakta Oliwskie zawarte z Karolem Gustawem Krolem Szwedzkim.

Eodem. Z Moskwą Połonska w Litwie, Basienska, Lubarska, Cudnowska, tamże Szeremet z Moskiewskim Woyskiem zniesiony.

1661mo Woyska Koronnego w Związku Marszałek Swiderski.

Eodem. Seym Warszawski pod Laską Xcia Radziwiła Podczaszego W. X. L.
Approbacya kommissyey Cudnowskiey y Jerzemu Chmielnickiemu Hetmanowi Zaporowskiemu Nadgroda.

1662. Woyska w Związku pod Lolcem, Seym warszawski pod Laską Jana Wielopolskiego Starosty Bieckiego

1663. Krol Kazimierz za Drdowicą.

1664. Woysko za Dniepra powraca, Czehrinska, Stawinska, Sąd JmPana Marszałka Lubomirskiego.

1665. Częstochowska, Palczynska.

1666. Montewska Deprekacya JmPana Marszałka Lubomirskiego Obóz.
Brahilowska Machowskiego z częścią Woyska y jego w niewolą wzięto.

1667mo Seym Warszawski pod Laską Andrzeja Kotowicza Pisarza W. X. L. Obóz pod Kurdawą Podhatecka Tractatis Ordo.

1668o Seym Warszawski Abdykacyi Krola Jmci Kazimierza pod Laską Stefana Sarnowskiego Podkomorzego

Łęczyckiego.

Łęczyckiego. Obóz pod Pilicą Krola Kazimierza Abdykacya.

Eodem. Konfederacya Generalna po Abdykacyey Krolewskiey, y Konwokacya Stanow Rzpltey za uniwersałem Xcia Primasa Arcybiskupa Gnieznienskiego.

1669no Elekcya Krola Imci Michała pod Laską ImPana Bzę-snego Potockiego Podstolego natenczas Koronnego

1670mo. Seym Coronationis Krola Imci Michała, zerwany przez Pana Olizara.

Eodem. Złożony Seym Walny Sześćniedzielny od Tegoż Kro-la Imci Michała pod Laską ImPana Michała Lu-bomirskiego Podstolego Koronnego Starosty Spiskiego

1671mo. Krola Imci Michała Wesele w Częstochowie z Ele-onorą Siostrą Cesarza Leopolda, Obóz Woyska Koron-nego tey Kampaniey pod Bracławiem y Białym Kamie-niem, Okazya z Turkami Tatarami, Kamieniecka, y Kaśnicka.

1672do. Cesarz Turecki wziął Kamieniec Podolski.

Eodem. Okazye Woienne Batohowska, Niemirowska, Komar-nicka, y Katuska, gdzie ImPan Jan Sobieski natenczas Marszałkiem y Hetman W. Koronny Szpahow y Tatarow około Statysięcy funditus zniosł y zgro-mił.

Eodem. Gołębska y Lubelska Konfederacya.

1673tio. Expedycya Okazyey Chocimskiey powtorney, w ktorey Hussym Paszę ze czterdziestu Tysięcy Turkow Woy-ska Koronne za Buławy ImPana Jana Sobieskiego Marszałka y Hetmana W. Koron. funditus zniosły, y obóz wszystek Turecki in prædam poszedł temuż Koronnemu Woysku.

Eodem. Seym pacificationis pod Laską Stefana Czarneckie-go Pisarza polnego Koronnego przed Smiercią Krolew-ską.

Eodem. Krol Imc: Umarł we Lwowie.

1674to. In Junio Krola Imci Trzeciego Jana Elekcya w War-szawie pod Laską ImPana Benedykta Sapiehy Podskar-

biego

kiego Nadwornego W.X.L:
Obóz Woyska Koronnego był pode Lwowem z kąd potem
Krol obrany na Ukrainę y tam w Braclawiu Zimo=
wał aż subsequenti Anno koronowany

1675. Okazya Zurawińska z Turkami y z Tatarami
Eodem. Pogrzeb w Krakowie na Zamku Krolow dwoch Kazimie=
rza y Michała.

1676. Koronacya Krola Imci Jana Trzeciego w Krakowie pod
Laską JmPana Mikołaia Sieniawskiego Chorążego
Koronnego.

1677. Seym Warszawski za Panowania Krola Imci Jana
Trzeciego pod Laską JmPana Sierosławskiego Chorą=
żego Poznańskiego. Woyska Koronne na Leżey loko=
wane pod Trębowlą y Mikulińcami.

1678. Seym Grodzieński Pierwszy pod Laską JmPana Fran=
ciszka Sapiehy Koniuszego W.X.L: za Panowania Kro=
la Jmci Jana Trzeciego, Woyska Koronne tamże
lokowano pod Trembowlą

1679. Tamże Woysko lokowane subsistebat

1680. Xiążę JMć Dimitr Hetman W.Koronny umarł po ktorym
Buławę Wielką odebrał S.P. JmPan Stanisław Jabło=
nowski natenczas Woiewoda y Generał Ziem Ru=
skich, a potym Kasztelan Krakowski Hetman W.Ko=
ronny. Hetmanem Polnym JmPan Sieniawski Wda
Wołyński. Woysko tamże pod Trębowlą

1681. Rozgraniczenie z Turkami dla czego było Woysko ściąg=
nione pod Mikulińce ale potym na swoie stanowisko
rozeszło się.

1682. Na tychże mieyscach Woysko Koronne

1683. die 27 Januarii Seym w Warszawie zaczęty za Pano=
wania Krola Imci Jana Trzeciego, za Laski JmPana
Rafała Leszczyńskiego Chorążego W.Koronnego
Eodem Tenże JMć Krol Jan Trzeci z Woyskami Koronnemi
za Buławy Wielkiey S.P. JmPana Stanisława Jabło=
nowskiego Wdy natenczas Ruskiego Hetmana W.
Koronnego będącemi szedł na odsiecz Wiednia, Polnym
Hetmanem był JmPan Sieniawski Wda Wołyński.
Pierwsza Okazya pod Prezburgiem Woysk Niemiec=

kich

kich z Turkami. Druga pod Agrem z Szczęściu Woyska
Koronnego pod Kommendą JmPana Hieronima Lubomir-
skiego Marszałka natenczas Nadwornego Koronnego.
Trzecia wdzień S. Bartłomieia nad Mostami. Czwarta
pod samym Wiedniem ktory d. 12 7bris Anno praedicto
za Osobliwą Wszechmocnością Boską od cięższego atta-
ku Tureckiego y ostatniey prawie Ruiny Liberowa-
ny. Woyska wszystkie Tureckie y Tatarskie męstwem
y dzielnością tak niezwyciężonego Krola, iako tesz przez
zgodną dyrekcyą Wodzow Woysk Koronnych Wiel-
kiego y polnego funditus zniesiono. Obosz wszystek
z nieoszacowanemi Skarbami Działami, y wszyst-
kie ammunicye dostały się Woyskom naszym. Jan-
czarow y znacznieyszych Panow Oryentalnych y
Paszow niezliczonemi tłumami w niewolą zagar-
nionych do Krola y Hetmanow prowadzono, y na
morze Wenetom przedano. Woysk Tureckich prze-
szło trzykroć Stotysięcy Tatarow Stotysięcy, pod Se-
limgierey Hanem starym y sławnym Woiennikiem
było.

Eodem. Powracaiąc z pod Wiednia JmPan Sieniawski Wda
Wołyński Hetman Pol. umarł. Po ktorym Buława
Polna cessit meritis JmPana Andrzeja Potockie-
go Kasztelana Krakowskiego, ktory podczas odda-
lenia się Krola Jmci Jana Trzeciego za Granicę był
Vice Rex w Polszcze.

1684. Wzięto Pest y Wacz odebrany, pod ktorym Potrze-
ba z Turkami wygrana. Druga Okazya miła od
Budy, d. 10mo Iulij zpędzeni Turcy z Pola Buda
oblężona 13. Iulij. Trzecia Potrzeba 22. Iulij dwie
mile za Budami, pod Amzabekiem gdzie zginęło
na Sześć Tysięcy Turkow, 27. Iulij poszło znowu
Woysko Niemieckie na Turkow ktorzy poszli by-
li na odsiecz Budzie, ale niedotrzymawszy z Pola
uszli.

Eodem. Kamieniecka była Okazya gdzie experymentowało

Woysko

Woysko nasze z Turkami y Tatarami z wielką onych klęską.

Eodem. Zwaniecka Okadyą z Ordą Jastrowiec wzięty Turkom

1685. Seym Walny w Warszawie za Panowania Krola JmCi Jana Trzeciego pod Laską JmPana Andrzeja Kotguda Pisarza WXL:

Eodem Woyska Koronne z JW. JmP. Stanisławem Jabło:nowskim WW. Hetmanem y Litewskie z JmPanem Bogusławem Słuszką Kasztellanem Wileńskim He:tmanem W. Litewskim WXL: przy ktorey był przeszo JmPan Marcin Kątski Wda Kijowski Generał Artyleryey Koronney poszli za Bukowinę gdzie za:stały liczba dziesięć Tysięcy Turkow pod Seraskie:rem Paszą y Selimgierey Hana z Gałgą y Nura:din Soltanami wespół z ośmdziesiąt Tysięcy Ord Budziac:kich Nahayskich y Krymskich, naszego zaś Woy:ska rachowano iedynaście Tysięcy, iednakże przy po:mocy Boskiey nacieraiący wielkim tumultem y fu:ryą nieprzyiaciel odstąpić musiał z wielką swoią kon:fuzyą y klęską żadney szkody w naszych nieuczyni:wszy lubo w wielkich obrotach od tak liczney y wię:kszey Potencyey Nieprzyiacielskiey ze wszystkich stron zostawały nic iednak ten potężny Nieprzyiaciel wsku:rać niemogł, za przezorną Dyrekcyą JmPana Jana Jabłonowskiego y pomocą JmPana Generała Arty:leryey Koronney o czym obszernieyszy Dyaryusz opisany obloquitur. Dosyć że Turcy dowiedziawszy się o tak małey liczbie Woysk naszych iuż się byli po dzielili Pułkami lecz nieucieszeni skutkiem dum:ney intencyey swoiey, bo dextera Domini virtutem fecit doschowania się Heroiczney odwadze Rycerstwa Polskiego.

1686. Kampania w Podolu odprawiona Woysko infesto:wały Kamieniec niedopuszczaiąc wprowadzać Ża:hwyi do niego przeszkadzaiąc, wszelkim inkursiom y Zambutom Tatarskim, Zaszczyt y bespieczenstwa

Kraju

kraju w Wołyniu y Podolu Kijowskich także Pokoiu
czyniąc.

1687. Woysko koronne in excubiis Pogranicza od Wołoch y
Ukrainy subsistebat kampania w Podolu expedyo:
wana pod władzą y komendą nieśmiertelney Pamię:
ci Pomienionego JmPana Jana Jabłonowskiego Wdy
Ruskiego Wielkiego Wodza Woysk koronnych pod
czas ktorey po kilka razy potyczki bywały z Nieprzy
iacielem Krzyża Swiętego z znaczną zawsze klęską
ich, teyże kampaniey nifallor.

Pierwszą wielką Zahurę do Kamieńca prowa:
dzono woyska nasze Turkow y Tatarow odbili
y odebrali a samym Turkom y Tatarom przeszło
trzysta zabrali, y trupem niemało położyli.

1688. Seym agitował się pod Laską JmPana Szczuki
Refferendarza Koronnego potym Podkanclerza WXLo

Eodem Kampania była w Podolu gdzie pod Kamieńcem zbo:
ża wszystkie skoszono aby praesidiarij żadney nie:
mogli mieć żywności

Tandem die 22. Augusti Maiąc relacyą z Podiazdow
y języków od S.P. JmPana Wacława Sibry Rotmi:
strza męstwem y odwagą sławnego Kawalera, w dzie:
łach Rycerskich doświadczonego, że Nuradyn Sołtan
ze wszystkiemi Ordami, to iest utrumbetul Dziaman Sa:
kaydak Byrinscy Murzowie Białogrodzka wszystka
Orda y inne niezliczone tłumy Tatarskie ktorych prze:
szło sto tysięcy rachowano przeprawiwszy Dniestr pod
usieczkiem zbiżali ku Obozowi naszemu, pod Żwańcem
kołowano dał formalną batalią JW JmPan Stanisław
Jabłonowski Wda Ruski Hetman W. Koronny, posta:
nowionym porządnie szykiem Woysk Koronnych
y Litewskich utriusque Auctoramenti, na ktory Woy:
ska Tatarskie z pomienionym Nuradyn Sołtanem,
ktoremu na sukurs przybył Seraskier ze dwudzie:
stą kilku dziesiąt y półczwartą tysięcy Turkow, ude:
rzyli na nasze były dosyć natarczywym impetem

po kilka kroć

po kilka kroć tentując fortuny, ale przy pomocy Bo:
ga wszechmocnego bez krzywdy swoiey y owszem
z niemałą klęską y stratą znacznych Murzow y Ka:
szyny Woyskowey słuszne odebrawszy repressalia
wrozsypkę poszedł. A potym Woyska naszego za Or:
dynansem Wielkiego Wodza Dwadzieścia kilka Cho:
rągwi za niemi poszedłszy z JmPanem Islerą y inne:
mi doświadczonemi Komendantami Pułkownikami,
dobrze y szczęśliwie gościli, y niewolnikow Nieprzy:
iacielskich niemało do Obozu przyprowadzili, kto:
rych potym Waleczny Wodz Krolowi Jmci Janowi
Trzeciemu do Warszawy odesłał, aże tak wielkie
Ordy były zamyślał tenże Nuradyn Sołtan potężne
puścić Czambuły w Pokucie y Wołyń, iakoż actual:
nie iuż były wyprawione y po kilka naście mil tak
w Pokuciu iako y w Wołyniu zakroczyli kraju na Spa:
lenie Miasteczek y wsi y na zabranie ludzi w niewo:
lą, y pewnie nieomylnie niezmierną moc Jasyru na:
brać by mogli ludzi, aleć perspicax wtym vigilantia
Wielkiego Wodza zabiegła temu wcześnie maiąc wszę:
dzie pilne oko y Nieprzyiaciela na każdym mieyscu
insequendo wiedział prawie o intencyey Jego, tak nie:
dopuścił ani w Pokuciu ani w Wołyniu takowey im:
presie Nieprzyiacielskiey desolacyi Kraju ze bez ko:
rzyści swoiey Nieprzyiaciel ad sua patibula wrocić
musiał.

1689. Kampania odprawiona w Podolu z ustawiczną infesta:
cyą Kamieńca Turkow y Tatarow często urywały Woy:
ska nasze wiele żywcem przyprowadzaiąc do JmPa:
na Jabłonowskiego Hetmana Wielkiego Koronnego kto:
ry odsyłał ich po większey części Krolowi Jmci do
Warszawy.

1690. Seym in Januario zaczęty w Warszawie y szczęśli:
wie skończony pod Laską JmPana Tomasza Dzia:
łyńskiego Kraycżego Koronnego Starosty Bratyań:
skiego. Natym Seymie stanęła uchwała aby Rzplta

punktualnie

punktualnie płaciła Woysku według Repartycyi Woiewodztwo y ziem, Dwie cwierci zasłuzy Dwie cwierci zasłuzy przed Kampanią toiest Februariusową y Maiową, a drugie dwie cwierci po skończoney Kampaniey toiest Augustową y Nowembrową, postanowiono y to natymże Seymie aby całe Woysko utrzniąc Auctoramenti lokowane było in excubijs pogranicza po Dobrach Krolewskich Duchownych y Ziemskich non inspiciendo ad Possesoribus, a zatę lokacyą nadnaczyła Rzpta z donatywą kupieckiego y Akcyzy Pogłowne go Zydowskiego Summę Pułtora kroć stotysięcy Złotych tym Possesorom w ktorych dobrach żołnierz miał leżeć. Ta tedy lokacya skutkiem samym zniszczona y Possesorom płacona ze Skarbu Koronnego ale uchwalone dwie Cwierci przed Kampanią, a drugie dwie Cwierci po Kampaniey, żadnego skoku niedoszły Woyska y owszem prawie wszystkie Regimenty po fortecach Wołoskich mianowicie Niemcu, Soczawie, Kampalogu y innych rozłożone mieyscach tamecznych także w Ukraińskich Fortecach iako to Białeycerkwi, w Korsuniu, w Bohusławiu w Chwastowie y w Barze y innych mieyscach Ukraińskich, także po wielkich Miastach, miasteczkach, Zameczkach, y przy Grodach pogranicznych pomienione lokowane ad tuitionem kraju Regimenty piesze y Dragańskie niemaiąc pozitku ani od Rzptey ani od swoich Obersterow własnym kosztem z kapitałem JmPana Hetmana Jabłonowskiego konserwowane Lenungowanie y na wszelkie dzieła Woienne na uczynienie ustrętu każdym Insultom pogańskim przez tak wiele lat w należytym komplecie utrzymywane. Zaco żadna dotąd nie doszła od Rzptey Rekompensa.

1691. Krol Jmc Jan Trzeci przybył szczęśliwie sam osobą swoią na Kampanią prosequturus Impresę swoią w Wołoszech na odebranie Jas Stolicy Hospodarow Wołoskich y inszych Pryncypalnieyszych Miast, lecz nieprzyszło do tego, bo umocnione licznych Woysk Tureckich.

Tureckich y Wołoskich forti præsidio niedały się attakować dotego wielką przeszkodą była trzey Niedzielna słota we dnie y w nocy snieżna y deszczowa, ledwie tedy Fortecę Niemiec osadzono dwiema Regimentami piechymi y trzema Chorągwiami Wołoskiemi. Całe zaś Woysko dla pomienionych słot do takiey nędzy y klęski przyszło że wszystkie prawie tabory zostawiło, nawet Karawany Królewskie y róznych Panow porzucone ze wszystkiemi Namiotami, Bagażami y appertencyami obozowemi niektore iednak Bagaże Jo: K. Mści z Dobr pobliższych pogranicznych JmPana Hetmana Jabłonowskiego sprowadzonemi Końmi y Wołami z Wołoch na Granicę Polską wyprawadzone aż do Dobr Jo K. Mści Złoczowskich zaszły a Woyska Koronne y Litewskie ledwie nie trzecią częsć od koni od padło dla słot pomienionych.

odem, JW JmPan Andrzey Potocki Kasztelan Krakowski Hetm umarł. Po ktorym wziął Buławę Polną od Krola Jana Trzeciego Brat Rodzony JmPan Szczęsny Potocki Wda Krakowski.

1592. Kampania w Podolu odprawiona koło Kamienica Tatarskie Bambuty, po kilkanaście razy gromione y lubo liczne Ordy pod Woyska nasze podpadały, iednak skuteczne zawsze wszędy repressalia, bez korzyści ad propria wrocić się musiały. Na końcu tedy Kampaniey gdy iuż niebyło przeszkody, umyślił to consummatissima sua prudentia S.p. Hetman aby in contiguitate Kamienica osadzić słobodę iaką mocną, dla częstey inquietacyi Prezydyaniuszow Kamienieckich iakoż upatrzywszy sposobne nato mieysce toiest gorę ktorą z iedney strony oblewa Dniestr Rzeka a z drugiey strony Zbrucz, gdzie ex consilio Bellico postanowił toż mieysce ufortifikować Jakoż szczęśliwie z całego Woyska tak Komputowemi iako y luznemi ludzmi wysypane wały y we dwoch Niedzielach stanęła Regularna Forteca za przezorną Industryą Hetmańską, ktorey to Fortecy dany tytuł

Okop.

Okop. Gory Swiętey Troycy Blokada Kamieńca Podolskie=
go. Osadzona tedy ta Forteca Regimentami pieszymi,
ktorych prowidowat lenungi y wszelkie requisita Jm
Pan Hetman Jabłonowski:) Przytym Arkabuzerami
Komenderowanemi a Woyska Koronnego było czter=
dziesci chorągwi pod Komendą JmPana Jakuba Ka=
linowskiego natenczas Cześnika Halickiego. Komen=
dantem tey Fortecy był JmPan Michał Brant, naten
czas Pułkownik Arkabuzerski potym Generał Major,
tandem Generał Leytnant, Regimentarzem zaś nad
Milicyą Polską pomieniony JmPan Jakub Kalinow=
ski Cześnik Halicki, Obydwa ci Kawalerowie dali
probatissima documenta dzielnosci swoiey codzien=
nie infestuiąc Nieprzyiaciela pod Kamiencem y wsa=
my go Bramę nieraz wpędzaiąc, w niewolę go nie=
raz zabieraiąc, Bydła konie zabieraiąc y roznemi
przemysłami woiennemi dokuczaiąc Kamiencowi, kto=
ry, pokilka razy, poddawać się dla głodu y roznych nie
wygod zamyslał. Te tedy tak chwalebną invencyą Wo=
jenną JmPana Hetmana Jabłonowskiego nietylko=
krol Jmc Trzeci approbował, ale też y cała Rzplta by=
ła tego wdzięczna bez skuteczney iednak nadgrody
za pracy trudy y koszta tak wielkie na tę usługę pu=
bliczną łożone.

1693. Seym w Grodnie złożony ktory zerwany, Tegoż Roku na
wiosnę czterdziesci kilka tysięcy Ordy przyszedłszy pod
Kamieniec kupą szli Podolem ku Złoczowu zkąd mieli
puscić na trzy sztuki czambuły. Interim JmPan Zabo=
rowski Regimentarz Okopowy we czterechset koni Oko=
powych Ochotnikow ex improviso potkał się znimi, widząc że
tak potężny Nieprzyiaciel, tak małą liczbę naszych iuż
miał ich za swoich, iednakże za łaską Boską JmPan Za=
borowski iako przezorny Regimentarz stanąwszy pod
Hodowem niedaleko Złoczowa przy małym forteku bo
ziedney strony miał stawek w tyle a zdrugiey strony
miał płot, gdy poczęła wielkim impetem nacierać

Sołtan

Sołtan osobliwie przednieyszi Murzowie, dali ognia na=
ń zaraz in niemały wszyst uczynili przez położenie na
placu kilkudziesiąt co lepszych naczelników, przez pięć
godzin ta trwała utarczka, tak dalece że gdy iuż na=
szym kul niestawało do strzelania musieli ołowiem
od strzał Tatarskich miasto kul nabiiać, którenni ieszcze
cze bardziey Tatarow razili, że czyny Tysiące Tata=
row na placu legło od tak małey garści ludzi naszych
y tych zabitych zaraz Tatarowie w Chutupach palili
oczym język apotym Węgiel relacyą czynili, naszych
obopowych trzynaście zabito, ale niebyło z tych Ste=
rechset żadnego żeby niemiał kilku postrzałow ale
z łaski Bożey nieskończoney tak wszechmocności Bo=
skiey virtute non numero virorum pugnare pomogła
dla zaszczytu Wiary S. y Narodu Chrześciańskiego od
Pogańskiey Złosci.

694. W tym Roku odprawił się akt weselny Królewney Imosci
Corki Krola Imci Jana III. w Warszawie in Julio z Kiem
Imcią Electorem Bawarskim sub absentia którego brat
Xiądz Imcść Załuski Coadiutor czas Biskup Płocki apotym
Warminski Kanclerz Wiel. Koron. in numerosa Frequen=
tia Jchmościów PP. Senatorow niemal wszystkich Koron=
nych y Litewskich także Urzędników Koronnych y Litew
skich, tudzież od postronnych Monarchow Ministrow
będących, Po weselu Tenże Imxiądz Biskup przy li=
czney assystencyey Królewskiey odprowadził do pomie=
nionego Elia Imci Królewnę Imość Po expedyowanym
tym akcie weselnym wyiechał ImPan Jabłonowski
Kasztelan Krakowski H: W: K: z Warszawy maiąc wprzod
Konferencyą z Krolem Imcią o następuiących Dziełach
woiennych y pospieszył zaraz in Julio do Lwowa po
tym do Mariampola a ztamtąd do Generalnego Obozu
pod Petrykowce z tąd zamyślał o Impresie attakowania
Kamieńca iakoż spiesznym Marszem stanął stanowisk z ca=
tym Woyskiem w bliskości tey Fortecy toiest pod Sko
pami Gory S. Troycy gdzie wszelkie praeparatoria spo
sobione do tego attaku. Ac tandem przychodzi wiadomość
przez.

przez Wołochow Chorągwi P. Dawidenka Rotmistrza ze
Zahara wielka z Turek y Wołochow idzie do Kamieńca
ktorą konwoiuie Szach Pas Gierey Sołtan w piąciudzie=
siąt tysięcy Ordy, odłożywszy tedy zamierzoną Impreze
JmPan Krakowski na inszy czas zostawiwszy tabory,
szedł z całym Woyskiem obojga narodu komunikiem
in occursum nieprzyiacielowi, y stanąwszy pod Uściechkiem
na Wołoszczyźnie nad samym Dniestrem gdy obaczył stra=
szne wielki tłum Tatarow zbliżaiących się ku Dniestrowi
wyprawił naprzod przednią straż wpław przez tęż rzekę
pod kommendą JmPana Sobieskiego Pisarza Koronnego Stra=
żnika Polnego y JmP. Zahorowskiego Regimentarza z
chłopowemi Cekarami ktorzy wespoł z Przednią Strażą
ścierali się potężnie z Ordami, wielkim impetem nawie=
raiącemi. A tym czasem sam JmP. Krakowski z Kolle=
gą swoim JmP. Szczęsnym Potockim Wdą Krakowskim
H. P. K.: y z całym Woyskiem wpław Dniestr przeszedł y
tam mężnie y odważnie postępuiąc przeciwko insultom
Pogańskim, samym tylko ochotnikiem Przednią Stra=
żą y Chłopowemi do niespodziewaney ucieczki Nieprzyia=
ciela przywiodł, w ktorey na Trosianie siła bardzo Tata=
row trupem poległo y żywcem dwieście kilkadziesiąt
wzięto, y daley potym w pogoń Chorągwie Wołoskie za
niemi poszły z wielką swoią zdobyczą ostatka noc prze=
szkodziła. Nazaiutrz rano skoro świt ruszył z Woyskiem
JmPan Krakowski daley za Nieprzyiacielem, ktory po
strzegłszy ciągnące Woysko odbiegł wszystkiey Za=
harey bardzo wielkiey do iey rachowano siedm tysię=
cy wozow nietylko w prowiantach Ryżach, Kawach, ko=
rzeniach, miodach, winach, ale też y w rożnych Towa=
rach Tureckich Bogatych, co wszystko z łaski Bożey na=
szym in prædam cessit y przez dwa dni to rozbieraiąc
Woysko nasze niemogło przebrać.

1695. Tenże Szach Pas Gierey Sołtan wetuiąc tak wielkiey
straconey przeszłoroczney Zaharyi do Kamieńca pro=
wadzoney zebrawszy bardzo wiele Ordy, o ktorych sze=

zyscy

żyły powiadali y rachowali sieh na sto tysięcy zł. Tadem przyszedł spiesznym Marszem na Przedmieścia Lwowskie z tą impresą aby wszytkie popalił y samo tylko miasto w murach zostawić, iednak że zabiegła temu provida cu:ra JmPana Iabłonowskiego Kasztellana Krakowsk H: W: K: ściągnowszy wprzod Partye Woyska poddnieprskie, Pokuckie, Ukraińskie, y JmPana Zahorowskiego z Okopowemi Rota:rami dawszy Generalną kommendę JmPanu Męczyńskie:mu Podskarbiemu Nadwornemu Koronnemu który z pomie:nionemi partiami Woyska dosyć szczupłego, bo niebyło do Boju nad Dwa tysiące przeciwko tak strasznej potędze Pogańskiey wtenże sam dzień stanął kiedy y Woyska Tatarskie pode Lwowem toiest d. 13. Februarij Anni ejusdem Osadził tedy szlaki po Przedmieściach JmPan Krakowski po kilkanaście Chorągwi pod mądremi doświadczonemi Komen:dyerami sam Osobą swoią hazardował przeciwko naysilnie:yszey potędze nacieraiących w Przedmieście Tatarów, któ:rzy różnemi ulicami tak JmPana Krakowskiego iako też JmPana Podskarbiego Nadwornego przerznęli byli od miasta Ato:li za łaską Bożą przy nieustraszonym męstwie y odwadze Walecznego Wodza nietylko przez tak wielkie tłumy prze:bili się ku miastu, ale też y straszną konfuzyą nieprzyja:ciela wyparli z Przedmieścia nasze Woyska że mało co szko:dy w Przedmieściach zrobiwszy odstąpił, zaraz tegoż dnia sam pomieniony Sołtan ze wszytkiemi Ordami o milę od mia:sta, więcey nad czterdzieści chałup na Przedmieściu Żółkiew:skim niespalono, naszych ludzi woyskowych w tey okazyey zginęło zesto poybrano kilkudziesiąt Godnych y dzielnych Officierow y Towarzystwa, tuż przy samym JmPanu Krakow:skim y przy nim w niewolą wzięto JmPana Stanisława Za:rzębskiego Porucznika JW JmP Starosty Winnickiego y in:nych ludzi kilku Hetmańskiego Dworu. Tatarów w tey okazyi wiele zginęło nietylko od Woyska ale też od pospólstwa któ:re się ze wsiów zbiegło. Bo z każdey ulicy gromili ich tak strzel:bą iako też nabitemi kosami y czym kto mógł, nawet kilku:nastu Tatarów zwalili cepami chłopi y do Dworu Hetmań:skiego żywcem przyprowadzili. Trupów potym swoich palili Tatarów

w cerkwi

w cerkwi iedney y w czterech chałupach których mogli zebrać, potym Sołtan odszedł ku Stryiowi y daley w Pokucie szambuł puścił, ale nas, JchMościowie PP. Regimentarze insequendo onegoż to w oczy mu zachodząc, y z boków napadaiąc wszędzie go gromili y Jasyr odbierali tak daleće że z małą Ordy częścią na Budziak wrócił.

Tegoż Roku Kampania odprawiła się w Podolu około Kamieńca rożne czynił przemysły woienne JmPan Krakowski H.W.K. około attaku Jgo y iak nayprędszego ścisnienia Praesidiariorum niedopuszczaiąc że wszystkich stron do wożenia zaharyi y naymnieyszych żywności dla czego nastąpiła w Kamieńcu ciężka penuria y głod, że się powietrze zaczęło, iż bardzo siła Turków y Lipków pomarło a w tym naywiększa szkoda, że naszych niewolników Officierow y Towarzystwa wiele pomarło w powietrze.

1696. Krol Jmć Jan Trzeci w Warszawie w dzień S. Troycy po kilku niedzielney Chorobie fatis cessit, po ktorego śmierci złożona konwokacya w sześć Niedziel od dnia Jmci Kardynała Radziejowskiego Prymasa Korony Polskiey y W.X.L. tamże w Warszawie, na ktorą ziechał się prawie wszystek Senat y z Województw Posłowie, ale też Konwokacyą zerwał Poseł Czerniechowski JmPan Horodyski.

Eodem Anno Cała Kor. Woysko w Związek weszło z Marszałkiem Związkowym obrany Pan Bogusław Baranowski Towarzysz y Namiestnik Chorągwi Husarskiey JmPana Lubomirskiego Marszałka Nadwornego Koronnego.

Konsyliarze tego Związku.

JchMość PP. Bartoszewski Towarz. J.O. X. Mar.
Odeszyński Husarz Krolewicza Jmci Jakuba
Horodyski Husarz Krolewicza Jmci Alexandra
Zawadzki Husarz Krolewicza Jmci Konstantego
Krzyżanowski Husarz Hetmana W. Koronnego
Żermiński Towarzysz Pancerny Woy. Krak. H.P.K.
Trembiński Pancerny Kasztellana Sendomirskiego
Ciołek Podskarbiego Nadwornego
Jordan Jey Ostrzyńskiego
Winiarski Pisarza Koron.
Kretowski Husarz Jey Szczurowskiey
Czeski Pancern. Xcia Wiśniowieckiego

Sędzia

Punkta Związkowe na które Conjuratio sta:
neła.

1mo. Na posłuszeństwo przy obronie całego Rycerstwa.

2do. Na nieodstąpienie się w słusznych Woyska całego preten:
syach, tak upomnienia się Imienia Towarzysz, iako Kwa:
rcianych Zasług, odtąd iedność trzymać poki nam generali:
ter wszystkim Rzpta satysfakcyey nieuczyni.

3tio. Aby konszachtow żadnych przeciwiaiących się całości cało:
ści naszey z nikiem niemieć, ani trzymać, ale y owszem
ktoby wiedział nam być co szkodliwego aby rewelował.

4to. Interessow żadnych niepromowować Pańskich tylko wsze:
mie o krzywdę Woyska.

5to. Stosowiemy się do Seymikow y Instrukcyey całey Rzptey.

Założył JmPan Marszałek Związkowy z Konsy:
liarzami stationem w Samborze gdzie konsystencye y hi:
berny dysponowane na Woysko Officiera żadnego niedo:
puszczano tylko same Towarzystwo, Kommissarzow do wszyst:
kich Miast prima classis Prowincyey Małey Polski y wielkiey
Polski wyprawiono, z kąd wielkie exakcye Wybierali na
Magistrat Związkowy, wielce się tedy naprzykrzył całey
Polszcze ten związek. potym.

1697. Traktat przez Kommissarzow Rzptey z Woyskiem z kon:
federowanym zaczęty w Samborze o rozwiązanie związku
ktory potym przeniesiony do Lwowa gdzie magno motu =
przez długi czas agitował się, y szczęśliwie za usilnym
staraniem estymacyą y miłością w Woysku JmP. Jabłonow:
skiego Kasztellana Krakow. H. W. K. przydanym znacznym
posiłkiem pieniężnym do Nayjaśnieyszey Krolowey JeyMości
Maryi Kazimiery wdowy, dla zabieżenia dalszemu zamiesza:
niu w Rzptey subministrowanym rozwiązał się ten związek
na wiosnę, ile kiedy ieszcze przed rozwiązaniem kilkadzie:
siąt chorągwi przyszło pod posłuszeństwo Hetmańskie, za:
dem gdy ściągnął większą część Woyska do Generalne:
go Obozu pod Szczerce ogłosił po Woysku JmPan Bara:
nowski Marszałek Związkowy zawarty Traktat Kom:
missarzow Rzptey, z Kommissarzami Woyskowemi w ktorym

satisfakcyą.

satysfakcya pretensyi Woyskowych assekurowana, nawgdy
całe Woysko pozwoliło przyiechał sam Pan Marszałek
Związkowy (: Słonowski Baranie Rogi pod Hetmańskie
nogi :) z Konsyliarzami y całem Magistratem swoim Związ:
kowym do Lwowa y w Kościele OO Bernardynow przy liczney
assystencyey Senatorow, Rodnych Kommissarzow Rzptey y Off:
Scierow Woyskowych ad latus JmPana Krakowskiego Zgro:
madzonych złożył swoy doczesny Buńczuk, a oraz całe
Woysko w Związku będące pod uprzywileiowaną władzą
y Iurysdykcyą Hetmańską oddał, ktore odebrawszy JmPan
Krakowski do swoiey Dyrekcyey dał Ordynans JmPanu Ste:
fanowi Potockiemu Łowczemu natenczas Koronnemu Ge:
neralnemu Regimentarzowi aby sectando Heroica vestigia
Wielkich przodkow swoich y sam insistendo chwalebnym
zawsze akcyom swoim w dzietach Rycerskich Obiął Kommen:
dę Generalną Całego Woyska tak pod Gliniany do General:
nego Obozu ściągnionego, iako tez y na partiach in excubijs
Pogranicza będącego zasłoniwszy Kray od wszelkich In:
kursyi Nieprzyiacielskich y wszelką ostrozność y niebespie:
czeństwo utrzymował. Podczas odiazdu do Warszawy na
Elekcyą następuiącą Samego Hetmana.

Eodem. Elekcya Krola Jmci Augusta wtorego pod Laską JmPana
Bielińskiego Podkomorzego Koronnego a potym Marszałka
WK: in Iulio zaszła skończona in spatio dzesięciu Niedziel
po ktorey odiechał JmPan Krakowski do Generalnego Obo:
zu ktory był lokowany pod Wysłany za Lwowem mil
pięc.
Interea po teyże Elekcyi wyprawieni JchMc. PP Posło:
wie od Zgromadzonych Stanow Rzptey do Krola Jmci
z Denuncyami Obrania Jo za Pana na Tron Polski. Pier:
wszy Poseł był JmPan Jabłonowski natenczas Wda
Wołyński a teraz Wda y Generał Ziem Ruskich, Dru:
gi JmPan Wda Witepski, JmPan Dziedoszycki Staro:
sta Żydaczewski a teraz koniuszy Koronny, Radziejow:
ski Starosta Wschowski y inni ktorzy w assystencyi
naymniey Pułtora Tysiąca Koni Krola Jmci Nowo obranego

w Tarnowskich

w Tarnawskich Gorach witali. A na przod JmPan Wda Wo:
tynski, ponim JmPan Wda Witepski z W.X.L.o ab Eque:
stri Ordine JmPan Starosta Zydaczewski.

Tdzas sciendum że po Obraniu Krola Jmci teraznieyː
szego Augusta Wtorego, ktorego potissima Pars Electoris
populi z Woiewodztw, Ziem, y Powiatow Kor. Polskiey y W.o
X.L.o circa Authoritatem Ichmsciow Panow Hetmanow utri:
usq Gentis in Campo Electorali utrzymała. Oddzielił się Xże
Jmc Kardynał Primas Radziejowski z Partyą Ichmsciow PP.
Lubomirskich całego Domu y zinnemi Partyzantami chcąc
utrzymać swego Electa Xcia Borbonskiego Decunti natio:
ne Francuza z Familij Krolow Francuzkich, uczynił
tenże Xże Jm Primas Koło, ktorego Marszałkiem był
JmPan Stefan Humniecki natenczas Stolnik Podolski ate:
raz Wda Podolski do ktorego iako nay więcey szlachty z Wo:
iewodztw y Ziem przyciągnąć chciano. A interea Koro:
nacya w Krakowie Krola Jmci Augusta Wtorego in Au:
gusto z ozdobną bardzo bogatą apparencyą in numerosissi:
mo Concursu Senatu y Stanu Rycerskiego także y Woyska
consvetis Solennitatibus ceremonijs odprawiona. Korono:
wał go sub absentia Prymasa Jmc Xże Dąbski Biskup Ku:
iawski, wtym zas czasie za usilną kompellacyą Ichmsciow
PP. Kołoszanow przybył Baltyckim morzem pod Gdańsk,
pomieniony Ichmsciow Elect Xże de Conti ktory swoim przy:
byciem niezmiernie ukontentował y ucieszył swoich Electo:
row, lecz odebrawszy doskonałą Informacyą od prawdziwych
swoich Exploratorow że Xże Jmc Saski Fryderyk August
solennissime od Rzptey (: oprocz Ichmsciow PP. Kołoszanow
tey Elekcyey kontradykuiących Obrany :) koronowany y grun:
townie na Tronie Polskim osadzony, supersedował zaraz
tenże Xże Jm De Conti od pretensyi Korony Polskiey y so:
lenną oswiadczywszy wdzięczność y poddziękowanie Xiążu Pry:
masowi, JmPanu Marszałkowi Kołoszowemu y wszytkim
Ichmsciom zgromadzonym do tegoz Koła za manute:
nencyą Osoby Jego wroćił do Paryża.

Podczas tey koronacyi Krola Jmci Augusta II. w Kra:
kowie assistuiącey Ks. JmPan Krakowski H. W. K. był sam Osobą

swoią.

swoią w Generalnym Obozie Woyski Koronnych na Rusi
pod Wysłany utrzymuiąc że aby iakim kształtem nie:
było przeciągnienie Rokoszu, iakoż kilka Chorągwi Ichm:ściów
PP. Lubomirskich oderwać się były z Woyska.
JmPan Szczęsny Potocki Wda Krakowski HPK. assy:
stował in actu pomienioney Koronacyi Krolowi Jmci z kil:
kunastu Chorągwi Husarskich, Pancernych, y Lekkich.
Interim kiedy X.że De Conti recessita prætensione Ko:
rony, rezolwował się X.że Jmc Prymas z całym Rokoszem przy:
stąpić in Partes Krola Jmci Obranego y Koronowanego uczyni:
wszy unita methodo proparve Okeluys:
JmPan Krakowski rozpuściwszy Woysko z Obozu
Generalnego z pod Wysłan in viscera Regni y asseku:ro:
wawszy mocnemi Partyami Pogranicze y od Turek Ukra:
iny sam osobą swoią pospieszył do Krola Jmci, witaiąc
go in toto Regni w Krakowie, gdzie zabawiwszy blisko
dwoch Niedziel, złożył koło Generalne Woyskowe pod Ra:
wą pro d 7ma 8bris Anni ejusdem 1697. y tamże w Ra:
wie konsystencye Chorągwiom rozdawszy w Polszcze sam
ziechał do Lwowa tak dla Kommissyi iako też dla zaszczytu
od inkursyi Bisurmańskiey.
1698. W tym Roku ex mente JoKi Mci y wszystkich Stanow
Rzpltey wyprawiony za Posła Zupełnego Plenipotencyariusza
cum plenaria facultate od Krola Jmci y Rzpltey tractandi, re:
solvendi, et concludendi JmPan Stanisław Małachowski Wda
Poznański ad Tractandum pacem z Portą Ottomańską do Kar:
łowic gdzie szczęśliwie zakończony Traktat wiecznego po:
koju z tąż portą Othomańską to iest w Tymziey pod Karłowi:
cami d 26. Januar 1699 Anno.
Tegoż Roku 1698. Hadzi Gierey Sołtan wprowa:
dziwszy czyn Zakarij do Kamieńca na wiosnę gdy Woysko
Koronne do Generalnego obozu skupiło się za Ordynan:
sem Hetmańskim pod Podhayce, niespodzianie przyszedł we
czterdzieści tysięcy Ordy pod tenże obóz nasz, gdzie ad
Absentiam JmPana Krakowskiego HWK będąc præ:
sens w Podhaycach Dobrach swoich y JmPan Szczęsny
Potocki Wda Krakowski HPK stanął zaraz w Woysku
y wyszedł.

y wyszedł lubo w małey liczbie bo niebyło nad trzy ty-
siące kommunika przeciwko tak potężnemu Nieprzyia-
cielowi ktoremu mężnie y odważnie dał słuszne repres-
salia że musiał z konfuzyą y z stratą swoią od Obozu od-
stąpić. W teyże okazyi zginęło naszych Officyerow Pol-
skich trzech Towarzystwa kilkunastu Pocztowych y
Luźnych czeladzi kilkadziesiąt. Tatarow zaś osobliwie prze-
dnieyszych naczelnikow trupem padło ze dwieście, y Mur-
zow kilku zginęło.

Gdy zaś na odgłos tego nieprzyiaciela przyszło więcey
Woyska do Obozu wyprawione Podiazdy z rożnych stron
w pogoń za Sołtanem ktore niedopuściły żadnych Stam-
butow ani zabierania Jassyru, dla czego bez żadnego obłowu
zdobyczy do swego kraju powrocił.

Car Jmc Piotr Alexiewicz powracaiąc z Angliy y Holandiy
y innych Cudzych krajow przebieraiąc się ku Moskwie
przez Polskie kraje na Zamość był u Krola Jmci w Rawie
w Woiewodztwie Bełzkim z dwiema Ministrami swemi
Marszałkiem y Kanclerzem przed ktorym prezentowały się
Woyska Saskie J. K. Mci. natenczas na Kampanią w
Podole Marszem idące zabrawszy tedy ściśle przyiaźń
z Krolem Jmcią ad propria ruszył ku Moskwie Krol Jmc
ultimis Julij stanął we Lwowie przy ktorym Woyska rożnych
nacyi zaciągnionych kawaleryi y Infanteryi bardzo wy-
borney y moderowney trzydzieści Tysięcy effective sta-
ło także pode Lwowem z ląd Krol Jmc z tymże Woyskiem
obrocił Marsz pod Brzeżany a z tamtąd pod Podhayca-
mi stanął Obozem całym Woysk swoich, ćwierć mili
od Obozu Woysk Koronnych y Litewskich, tam tedy
JmPan Krakowski uszykował całe Woysko Koronne
y Litewskie bardzo porządnym szykiem, że ochoty nay-
potężnieyszemu Nieprzyiacielowi mocną rezystencyą
uczynićby mogło, bo się były wszytkie Chorągwie bar-
dzo ludne y moderowne skupiły ad Corpus Woyska Usa-
rie w złotkinysiach z Kopiiami, Pancerni y Lekkie z Dzy-
dami Raytarye y Dragonie y piechoty dosyć porządnie

y moderownie

y moderownie, obieżdżaiąc tedy Krol Jmć to wszytkowane
Woysko początkowszy o godzinie dziewiątey aż ku trzeciey
z Południa, srodze się zabawił pielnosci ozdobie y porząd:
kowi y liczbie 8o y tak publice powiedział że z tym Woy:
skiem Polskim y z moim niemieckim nietylko na Turkowo
ale tez y na innych Monarchow naypotężnieysze Woy:
ska mogłbym woiować. Tandem obiechawszy szykę po:
iechał do Namiotow JmPana Jabłonowskiego HWK. w liczney
frequencyi Generałow y officierow y Kawalerow Krolew:
skich, także Rycerstwa naszego Ich Mściami PP. Hetmanami
wszytkiemi Szterema Koronnemi y Litews. gdzie w pięciu
Namiotach bardzo wielkich y bogatych lautissimè trakto:
wał JmPan Jabłonowski HWK. przy wielkiey ochocie ko:
radę dosyć Spokoynie odprawowała z ukontentowaniem
J. K. Mci. u iednego tylko stołu, gdy od wetow wstawano
iakies niedogustu wymowił słowo JmPan Przebendowski
na ten czas Woda Malborski a teraz Podskarbi WK. prze:
ciwko JmPanu Michałowi Potockiemu Pisarzowi P. K. ktory
mu za niesmaczne słowo nadziakiem odpłacił, coby było
stało in presentia Krola iednak iako Pan dyskretny y ła:
skawy dyssymulował.

Tey kampaniey impreza była krolewska taka aby z woy:
skiem swoim Kamieniec odebrać, y całą wołoską ziemię
mocno osadzić, ale gdy przyszła wiadomość od JmPana
Wdy Poznanskiego że traktat z Portą w nadziei pomyślne:
go zakończenia, do tego Niemieckiemu Woysku w dzi:
kich Polach niebywaiącemu srodze się sub Jove frigido przy:
krzyło podczas słot, że niemało żołnierzy z ranki napa:
dał, przyszło tamże sistere gradum ac retrocedere do
Polski gdzie przez tę zimę wszytkie te Woyska Niemiec:
kie subsistebant naywięcey w Prowincyi Pruskiey z wiel:
ką opressyą y aggrawacyą Dobr Krolewskich y Duchownych
niefolguiąc bynaymniey y Dworom Szlacheckim, cum sum:
ma Niemcow licentia, y co przedtym wszedł szy do Polski wszel:
ką zachowuiąc Sasowie Skromność zaś nawet kupowali, to
wtym krwią darmo zabierali nuż inne niezliczone exer:
cendo obsurda.

1699. Ann.

1699. Po pierwszych Lodach in Januario Kaz y Gierey Sołtan w kilku dziesiąt Tysięcy Ordy za namową Murzow swywolnych, po skończonym iuż traktacie Karłowickim uczynił exkursyą w Pambut aż za miasto Stryi plądruiąc Pokucie, y cały tamten Kray na kilkadziesiąt Tysięcy Jasyru rożnych Ludzi Szlachty y pospolstwa w niewolą zagarnął, koni bydeł niezmierzoną moc zabrał y na Budziaki zaprowadził oprocz co nasz Podiazd z Pułtora tysiąca Ludzi odbił.

Tandem JmPan Małachowski Wda Poznański cum instrumento zakończonego szczęśliwie traktatu z Portą do Krola Jmci y Rzptey powrocił, y zaraz wyprawiony JmPan Stanisław Rzewuski natenczas Starosta Chełmski a teraz Wda Podlaski H.P.K. in charactere Pierwszego Posła, do Porty Othomańskiey tak dla ratyfikacyi postanowionego wiecznego Pokoiu, iako też dla upomnienia się dedotacyi kraiu przez Kazy Gierey Sołtana y zabranego tak wielkiego Jasyru po skończonym traktacie, utrzymuią to ten tak rostropny Poseł sprawił u Porty Othomańskiey, że za usilnym staraniem iego kazano wszystek Jasyr oddać, Sołtana skarać y z Murzami a Kapedzis Paszę ordynowano do oddania wszystkich Niewolnikow naszych ktorych po zawartym traktacie wzięto.

Także y na ratyfikacyą zawartego przymierza do Krola Jmci przywiozł, w tenże czas gdy niewolnikow oddano była ewakuacya Kamieńca Podolskiego przy Kommissarzach Rzptey y Tureckich, z ktorego wszyscy Turcy wyprowadzili się y armat osmset sztuk z teyże fortece wyprowadzili y ammunicyi moc wielką, a potym JmPan Krakowski Garnizon Polskiego Woyska tamże osadził, a sam iachał na Seym Pacificationis do Warszawy ktory się in Augusto skończył pod Laską JmPana Stanisława Szczuki Refferendarza Koronnego a potym Podkanclerzego W.X.L.

Ex sancito tegoż Seymu przyumniono woyska Dwanaście Tysięcy a zostawiła Rzplta ad omnem casum usługi swoiey to iest Kawaleryi Osm Tysięcy a Infanteryi Tysięcy Dziesięć ktore Woysko z Ordynacyi Rzeczypospolitey lokowane na Pograniczu.

Koło Generalne

Koło Generalne było w tym Roku we Lwowie od Ber:
nardynow die 28 9bris Eodem Anno.
Krol Jmć po Seymie tym Pacificationis poszedł z woyska
mi swemi pod Rygę gdzie dobrze y szczęśliwie gościł,
kilka fortec dobywszy koło Rygi, y Szwedow niemało
tak żywcem nabrano iako też y trupem położono.
1700. In Januario wyprawiony wielki Poseł do Porty Otho:
manskiey JmPan Rafał Leszczynski Woda Łęczycki, Ge:
nerał Wdztw Wielkopolskich w liczney y ozdobney
assystencyi gdzie iako splendidissimo apparatu przy:
iechał tak honorificentissime z wielką apparencyą od
Ministrow Cesarza Tureckiego y Weyzera mile bardzo
akceptowany y przyięty z wielkim traktamentem,
z żadney zas' Monarchii Posłowi nigdy takowego nie:
czynili honoru, Potym u samego Cesarza Tureckiego z Re:
spektem wielkim honorifikowany względem Rzpltey
y tak miłey legacyi z oświadczeniem gruntowney Przy:
iazni od Krola Jmci przez zakończenie Traktatu wie:
cznego Pokoju, Audyencyą miał solenną u samego Ce:
sarza ktorey audiencyi y wiazdu do Stambułu iest
drukowana relacya.
Po Audyencyi teyże, oddawał upominki bardzo bo:
gate tenże JmPan Poseł Cesarzowi y Weyzerowi od Kro:
la Jmci y Rzpltey, ktore wdzięcznym affektem przyię:
wszy wzaiemnie swoie dawali prezenta wszytko te:
dy ad mentem JKMci y Rzpltey, pomieniony Jm
Pan Poseł magnanimitate Powagi swoiey Summa Pru:
dentia et Activitate pro honore Gentis gloriosissime tam
swoy exercendo Charakter Poselski effectuavit y Pokoy
firmiter ugruntował y sam szczęśliwie ad Propria po:
wrocił naypierwey do Lwowa do S.p. JmPana Jabłonow:
skiego Kasztellana Krakowskiego H.W.Ko Oyca a raczey
Teścia swego ktoremu naypierwey wszystkie particula:
ritates chwalebniey expedyowaney legacyi swoiey opo:
wiedział apotym do Krola Jmci iachał.
Eodem die 29 Novembris Była Potrzebna walna w Litwie pod
Olkienikami z Okazyi dyssidencyi Xiążąt Jchmściow
Wiszniowieckich.

JmPana Ogińskiego Starosty Zmudzkiego y Republi=
kantow z Rożnych Wżtko y Powiatow WXL. ktorzy
conjurrexerunt przeciwko Domowi JchMciow PP. Sapiehow
y dali sobie formalną obie strony Batalią w ktorey
JmPan Sapieha Koniuszy WXL. Syn JmPana Wdy Wilen=
skiego HWXL. lubo się poddał ze wszystką Rayttaryą
Dragonią y Infanteryą od Republikantow zginął Roz=
siekany y niemało ludzi z oboiey strony trupem legło,
a od tego czasu Republikanci Litewscy co raz bardziey
Dom Sapieżyński niszczyli ruinowali y do ostatniego
przywiedli upadku aż tandem z desperacyi udali się
do Protekcyi Krola Szwedzkiego Karola Dwunastego.

Ta wiadomość z Litwy przyszła do JmPana Kra=
kowskiego HWK. Jabłonowskiego w Radomiu pod czas
Trybunału Skarbowego na ten czas agituiącego się,
na ktorym Woysku Koronnemu Polskiemu odcięta
Rzpta Dwanaście ćwierci zasługi za konsistencyą wszt=
szcze, pod czas związku Baranowskiego za iedną zimę,
a potym za dwie zimy po sobie następuiące.

Tegoż Roku Paley Pułkownik Kozacki rebellią po=
dniosł wielką liczbę Kozakow skupiwszy ktorego JmPan Sie=
ski Regimentarz z Woyskiem od JmPana Krakowskie=
go Ordynowanym uskromił y uspokoił na ten czas a=
le Chwastowa niemogł mu odebrać

1701. Krol Jmć prosequował znowu impressę swoią pod Rygę
z Szwedami ktorą iuż non ex voto successit, bo Szwedzi le=
piey się uarmowawszy Woysko wszystko Krola Jmci znie=
śli y rozproszyli, Most miedziany alias Pontony na
Dźwinie postawiony wielkim bardzo kosztem sporządzo=
ne odebrali Armaty potężne ze wszystkiemi Ammunicya=
mi y cały Oboz Saski z wielkiemi bardzo dostatkami
zabrali.

Tandem Woyska Saskie niedobitkowie do
Polski powrocili, ktorych się na chleb Polski bardzo wie=
le namnożyło y wielkie bardzo po całey Polszcze wy=
ciskali kontrybucye, niewspominaiąc niezliczonych O=
pressyi, violencyi, et alia absurda ktore się od nich praktykowa=
ły w Polszcze.

waty w Polszcze.
Tegoż Roku 25 Aprilis JmPan Krakowski H.W.K.
wyjeżdżaiąc do Radomia na Trybunał Skarbowy a po
tym do Warszawy na Seym, który zerwany, wydał Ordy-
nans JmPanu Janowi Jabłonowskiemu Wdzie Ruskiemu
Synowi swemu, aby objął generalną kommendę całego
Woyska Koronnego y ściągnął się do Generalnego Obozu pod
Krzemieniec na Wołyniu, którą kommendę nietylko w Ge-
neralnym Obozie, ale też nad Woyskiem cudzoziemskiego
zaciągu po Fortecach pogranicznych y ukrainach nietyl-
ko gloriosissime utrzymował, ale też wszelkim buntom Ko-
zackim które na ten czas wzniecały zabiegał y one wszę-
dzie tłumił przez wszytek czas Kommendy swoiey.
1702. Ten Rok bardzo nieszczęśliwy bo w nim okropna y nie-
spodziana śmierć d. 3. Aprilis nieśmiertelney Pamięci Jm-
Pana Stanisława Jabłonowskiego H.W.K. zaszła we Lwo-
wie za którego doskonałem Rządem y wielo władną
Buławą fata Oyczyzny nasz: lubo w rożnych niebezpieczeń-
stwach koniekturach żywały in salvo et tuto zosta-
wała. Skoro zaś to lugubre fatum na Jmci supervenit
zaraz niezliczone drogi do upadku Rzpltey otworzyły
się wynikły y drugi Prognostyk nieszczęśliwości pu-
bliczney następowały w śmierci d. 25 Maj w osobie Kol-
legi S.P. JmPana Szczęsnego Potockiego Wdy Krakowskie-
go H.P.K. któremu immediate przed śmiercią na trzy dni
Kasztellanię Krakowską y Buławę Wielką JmPan Stefan
Potocki przedtym Strażnik Koronny a teraz Wda Bełski
od J.K.Mci przywiózł. Lecz gdy to utrumque per fata
extinctum konferował Król Jmć distributiva Justitia
tak Kasztellanię Krakowską iako też Buławę Wielką
JmPanu Hieronimowi Lubomirskiemu przedtym Pod-
skarbiemu W.K. a Buławę Polną JmPanu Adamowi
Sieniawskiemu Wdzie Bełskiemu, Województwo zaś Krako-
wskie JmPanu Kątskiemu Wdzie Kijowskiemu Gene-
rałowi Artylleryi Koronney, Województwo Kijowskie Jm-
Panu Józefowi Potockiemu Staroście Halickiemu
Podskarbstwo

Podskarbstwo W. X. JmPanu Przebendowskiemu wdzie Malborskiemu, Wdztwo Malborskie JmPanu Rzewuskiemu Regentowi Koronnemu.

Post sera tedy fata Hetmanow Starych zatoczony Generalny Oboz Woyska Koronnego przez JmPana Lubomirskiego Hetmana Nowego pod Bzierzce tam maiąc pewną wiadomość o Marszu Krola Szwedzkiego z Woyskiem Jo do Polski, ogłosił to przez uniwersały po Woiewodztwach Tenże JmPan Lubomirski Kasztellan Krakowski H W K zapraszaiąc ich do ratunku Oyczyzny in tam periculoso casu aby radzili de salute Publica sam zas z Woyskiem Koronnym wyszedszy z pod Bzierca poszedł spiesznym Marszem aż do wisły pod Opatowiec a Woysko Saskie ściągnął JmPan Feltmarszałek do Stenhau o dwie mili od Krakowa ktorych woyska Kawaleryi y Infanteryi raichowano 24000, a gdy Krol Szwedzki z swoim Woyskiem zbliżał w Woiewodztwo Krakowskie, Saskie Woysko przymknęło do Koronnego Woyska y stanęło o milę od Pinczowa a oboz Polski stał pod Pinczowem.

Tandem Krol Jm z Obozu swego Saskiego przysłał po JmPana Kasztellana Krakowskiego, y wdę Bełzkiego wołaiąc Jchmsciow do siebie na Konferencyą, ktorzy d 25 Julij będąc u Krola Jmci odebrali dyspozycyą Pańską aby nazaiutrz z całym woyskiem Polskim w iak naylepszey apparencyi y gotowości do Boju przychodzili pod Kliszow gdzie stał Oboz Saski a Krol Szwedzki o puttory tylko mile z tamtąd subsistebat z woyskiem swoim tamże byli Jchmsc PP Sapiehowie z ludzmi swemi, więc d 26 Julij stanęło woysko Polskie uszykowane nie iak do Boju ale iak do Prezenty osobnie na prawym skrzydle bez żadney Infanteryi, a Saskie woysko regularne y piesze na lewym skrzydle w pięć linij uszykowane, na ktore Szwedzi przyszedszy niespodzianie naypierwey uderzyli y mężnie się potkawszy złamali zaraz w pier-

wszym

wszym impecie Sassów y do sromotney przywiedli uciecz:
ki tak Kawaleryą iako y piechotę że cały obóz ze wszyst:
kiemi tak wszelkimi dostatkami działami y amunicy:
ami porzuciwszy Sasi w rozsypkę poszli w błota lasy
y gdzie który mógł schronić się (: lubo ich Szwedzi nie
gonili:) także kędzie w Niedziel kilka skupili się po ro:
znych mieyscach ale ich wielu niedostawało, z naszego
Woyska trzy tylko Szwadrony potkało się z Szwedami
skoczywszy na nich z kopiiami y szablami, ale y ci
znaczną klęskę otrzymawszy odstąpili, bo JchMość
PP. Krasnowski Chorąży Podolski Pułkownik, y Brzezo:
ski Cześnik Wieluński wielcy y doświadczeni Żołnie:
rze y Regimentarze occubuerunt Towarzystwa Dwu:
dziestu kilku godnych y zasłużonych, y Pocztowych kil:
kudziesiąt na placu legło. Potym Król Szwedzki wsią:
dszy na karku recta zaraz poszedł do Krakowa, mia:
sto y Zamek wziął, kontrybucye na miasto y na
całe Wdztwo Krakowskie ciężkie y nieznośne wło:
żył do wypłacenia srogiemi exekucyami przymusił.
Zamek tak sławny Krakowski bogaty y ozdobny Ca:
pitolium Polskie Siedm Imperij Saeculorum Opus ozdo:
bę Państwa z dymem w popiół obrócił y do szczętu
zruynował, a potym y dalszę w całey Polszcze pro suo
libito exercebat Ruiny y desolacye kraju iako to Ce:
klarzy, wszytkie wsie na morze puszczał, także cum
incendaria face po Wołyniu Podolu y po całey po:
tym Polszcze praecipua nomina Dobr przeciwney strony
Szwedzi szukali y one Holocaustum zawziętości swoiey,
sakryfikowali. A naostatek pod imieniem Protekcyi He:
retyckiey wiary Kościoły odbierać Catholicis y w świą:
tnicach Polskich Pańskich na mieyscu Piotra instalować
Marcina usiłowali.

Po tey Batalliey Klissowskiey Król JMć stanął pod Go:
rzycami ex oposito Sendomierza, gdzie Wdztwa nie:
które Małopolskie stanęły się radząc o sobie quibus
medijs mógł by z tak niebezpieczney grassującego Nie:
przyjaciela eluctari toni, w tenczas w Wdztwie Sendo:

mirskiem

mirskim immedyate przed zaczęciem tey Rady Imć Pa=
na Lipskiego Wdy Kaliskiego zastużonego wielce Sena=
tora w niczym niewinnego rozsiekała Szlachta, szafu=
nek głosow natym Ziezdzie pozwolony unanimiter
Pierwszemu Senatorowi Imć Panu Lubomirskiemu Kasz=
tellanowi Krakow. HWKmu Commissarzow do Traktatu z
Koroną Szwedzką wyprawiono, ktorzy irrito eventu po=
wrocili, atandem stanęła lokacya Woyska Koronne=
mu to partyami in circumferencya nieprzyjaciela to
na innych mieyscach osobliwie na Ukrainie gdzie miał
Kommendę Imć Pan Potocki Stå Chmielnicki y z Imcią Pa=
nem Damianem Ruszczycem Starostą Zahorskim.

Eodem In Septembri Imć Pan Rzewuski Koronny Pułkownik
teraz Wdå podlaski HPK z Chorągwiami
Polnemi y z Imć Panem Generałem Brantem z Raytaryą
y Dragonią Ordynowanym Podiazd, ktory pod Piotr=
kowym Szwedow zniosł y czterysta żywcem do Obo=
zu przyprowadził pod Pohrebyszcze.

Eodem Berdyczowska gdzie zaday miasteczko y Zamek
wzieli y ludzi naszych niemało trupem położyli

Eodem. Partya Szwedow pod Stenbokiem poszła do Soka=
la gdzie zabrali bardzo wiele depozytow Szlacheckich
y Kościelnych Argenteryi

1709. Commissia y dystrybuta Hibernowa przeniesiona ze Lwo=
wa do Tarnopola gdzie całe Woysko Officierowie y De=
putaci od Chorągwi po przysiędze fidelitatem Krolowi y
Wodzom swoim że iey in prosperis et adversis doty=
dotrzymaią żadnym niedaiąc się sposobem in adversas
partes przeciągnąć, czego potym wszyscy sobie niedo=
trzymali a za periurium coraz większe y surowszą plagę
swoią Pan Bog przepuszczał na całą Polskę y przepuszcza.

Tać Kommissia in praesentia Imć Pana Krakowskiego
Kommissarzow Rzptey y Woyskowych tamże zakonczona.
Assygnacye Deputatom wydane a gdy coraz większe
uczynily się na Ukrainie Brunty JW Imć Pan Wda

Betzki

-- Bełzki HPK. Zaraz primis Januarii w Czwartey wię-
kszey części Woyska Koronnego z ktorym JmPan Jozef
Potocki Wda Kijowski, y JmPan Potocki Stai Chmiel-
nicki pro innato zelo salwowania Kraju poszli na
Ukrainy, gdzie na rożnych mieyscach kilka dziesiąt
Tysięcy z Buntowanego Kozactwa funditus znieśli y
rosproszyli, Prynu, patow złapanych pomieniony JmPan
Wda Bełzki HPK. powieszać y na pal wbijać kazał
Miasteczka y Forteccę poodbierał y zupełnie Ukrainę
Ukrainę do Polski należącą uspokoił. Białocerkiew te-
dnak poddać się niechciała maiąc wielkie mnostwo
Kozactwa z Samusem y Paleiem pierwszym Rebelli-
zantem in praesidio podobno ex instinctu Moskiewskiey
z Kijowa Zwierzchności. Po uspokoieniu tedy Ukrai-
ny tenże JmP Wda Bełzki HPK. asekurowawszy
ią znaczną Partyą Woyska Koronnego z inszemi Jchm-
y Chorągwiami prima Classis, powrocił uczyniwszy
wielkie heroiczney Dzielności z Dowodną Rzptey przy-
sługą vestigia.

Eodem Seym w Lublinie extraordynaryiny od [illegible] złożony
Marszałek Seymu Xże Jmc Wiśniowiecki Michał He-
tman natenczas WWXL.o na ktorym stanęła Aukcya Woy-
ska y Komput redukowany do Trzydziestu sześciu Tysięcy
Także wyprawy Powiatowych Chorągwi w Województwo
postanowione pod czas tego Seymu, był Praesens in Perso-
na JmPan Lubomirski Kasztelan Krakowski HWK. a Jm
Pan Wda Bełzki HPK. w Generalnym Obozie z całym Woy-
skiem Koronnym providebat omni modam Securitatem od
Szwedow, że nietylko Seym absq impedimento zakonczony
ale też po wielu mieyscach wyprawionemi Podiazdami
gromił.

Eodem Miasto Toruń od Szwedow oblężone ktore przez kilka
miesięcy broniące się juz dałey Kommendant niewytrzy-
mał y poddać się musiał Szwedom gdzie Ratusz tak
sławny y wspaniały, y całe miasto in Rudera kamienie
pogrzebli wały deplantowali y Bramy minami wysadzili

zruynowali

zruynowali y miasto skrętesem zrabowali.

Podczas tego oblężenia umyslili Ichmc PP Hetmani Koronni y Litewscy z Woyskami ruszyć Sentro (przy których y Sasow było pod Felt Marszałkiem Sztenhau szest Tysięcy) poyść na odsiecz tey Fortecy Toruńskiey zaboz iuz byli in actuali tractu tey imprezy, ale przyszedłszy o trzy mile za ciechanowo gdy Ichmc PP Hetmani Koronni nagotowali się kommunikiem ad prosecutionem prętszego Marszu, alisci Pan Felt Marszałek Saski Sztenhau dał znać o sobie, że z pewnych racyi musi retrocedere ad Latus KJMści, także zaniemo Litewskie Woysko poszło ktore było bardzo pilno, moderowne y ludne, a tak kiedy te woyska odstąpiły, niezdawało się iuż Ichmciom PP Hetmanom azardowac sił ostałaiących żołnierza Polskiego przeciwko tak wielkiey Potencyi Szwedzkiey.

Jednakże aby szczerili pasu z tey kampanii niezchodzić pewną massę relacyi o Tysiącu Szwedow w Lizbargu pod komendą pewnego Generała a tam osm mil od obozu naszego będących wyprawił JmPan Krakowski Jmta na Lubomirskiego obożnego koronnego z kilkadziesiąt kilku chorągwi Polskich z JmPanem Generałem Brantom z częścią Raytaryi y Dragonii aby nayspieszniyszym marszem poszli na tych Szwedow, których napadszy aperto marte attakowali y wszytkich zniesli żywcem niemało do obozu przyprowadzili.

Potey Abieżcy, Soluta castra, koło Generalne pod Klewzowowen, y assygnacye tamże wydane na subsistencyą Regimentarzom na partye ordynanse a Hetmani do Lwowa na Kommissyą pospieszyli ktora się z dystrybutą chibernową zakończyła.

Tegoż Roku stanęło Rozgraniczenie z Turkami przez Kommissarzow Rzptey y tureckich w Podolu y ukrainie zakończenie nad Rzeką Buh na zwaną gdzie Sina Woda wpada d. 13. Octobris

1703. Anno

Eodem. Ultimis Xbris czyli primis Januarij 1704. Krolewiczowie
JchMcie Polscy Jakub y Konstanty między Oławą a Wro:
cławiem w drodze od Sasow violenter zabrani ex manda:
to Krola Jmci Augusta II. y do Saxonij zaprowadzeni
gdzie przez lat dwie w Sequestrze zostawali

Eodem. W Jesieni po radzie Jaworowskiey wyprawiony od Krola Jmci
y Rzptey JmPan Dziatyński Wda Chełminski za Posła
wielkiego do Cara Jmci Moskiewskiego, gdzie uczynił
przymierze alias sojusz spolnie woiowac przeciwko Szwe:
dom obligował się Car Jmc avulsa Rzptey zawojowanego
kraju rekuperowac y Rzptey oddac a oraz żadnych Tra:
ktatow inscia Republica nieczynic ze Szwedem aż do skon:
czenia tey Woyny czego niedotrzymał.

1704. Tegoz Roku in Januario zakonczona chiberna Distry:
buta Chibernowa we Lwowie Assygnacye Woysku rozda:
ne na chleb zimowy alias na Hiberne potym JmPan
Lubomirski Krakowski zjechał do Radomia na Trybu:
nał Skarbowy ktory limitowany y do Warszawy
przeniesiony non obstante manifestatione contra
Actus Limitationis przez JmPana Rzewuskiego Re:
ferendarza Koronnego facta, w Warszawie tedy tez
Kommissia Skarbowa agitowała się przez Niedziel
dwie, ale ze niebył plenus numerus Kommissarzow
Limitowana znowu do pewnego szczęśliwego czasu.

Interim Xże Jmc Radziejowski Kardynał y
Primas sprowadził za uniwersałami swoim Kon:
federacyą Prowincyi Wielko Polskiey pod Laską Jm
Pana Bronisza Stry Pyzdrskiego, tamze do Warszawy
animuiąc wszystkiey Wdztwa do niey dla uniwersal:
nego Ratunku Oyczyzny, y wyłamania się dla z tak
ciężkiego Tributorum iarzma, ktore violentissime na
całą Polskę imponebatur od Sasow y od Szwedow, oraz
dla uczynienia Traktatu o pokoy z stroną Szwedz:
ką ialoz zaczęty Traktat z Plenipotencyaryuszami
mi Szwedzkiemi y Rzptey tandem Xże Jmc Primas
publikowac kazał przez uniwersały swoie druko:
wane InterRegnum. Potym nastąpiła Elekcya in

Campo

Campo Electorali między Wolą a Warszawą gdzie per Deputatos z Wsztko y Dziem Wielkopolskich Zgromadzonych Obrany pro neo Regnante JmP Stanisław Hrabia Leszczyński Wda Poznański y ktorego nominował, promulgował za Elekta Jm Xiędz Święcicki Biskup Poznański non obstantibus Contradictionibus niektorych Posłow y Deputatow ktorzy niepozwalali tey Elekcyey y nominacyi injusta prawi contra Jura liberæ gentis praktykowaney X. Primas y JmP Krakowski Lubomirski tey Elekcyi byli Contrarij.
Interea gdy te actus konfederacyi Wielkopolskiey agitowały się, stanęła e converso Konfederacya Generalna Sandomirska na utrzymanie Soliw Regni Krola Jmci Augusta Wtorego, pod Dyrekcyą JmPana Stanisława Donhoffa Miecznika Koronnego HPWXL. Także konfederacya Woyska Koronnego ktorey Marszałkiem obrany JmPan Stanisław Chomentowski Starosta Radomski, Teraznieyszy Wda Mazowiecki; gdzie potior pars Woyska od Hetmanow odciągniona.

Potym Krol Jmc z Woyskiem Koronnym y z swoim Saskiem ruszył z pod Sendomierza ku Warszawie gdzie Generała Horna y partyą Szwedow przez attak dobył. a zatym neo Electus z kilka set Szwedow do Krola Jmci Szwedzkiego przebrał się, a JmP Lubomirski od niego się odłączywszy z Woyskiem przy władzy swoiey będącym poszedł ku Rzeszowu ktoremu w Podgurzu konsistencyę dał, JmPan Marszałek zas Woyskowy Chomentowski załoŻywszy sobie stanowisko w kieleckach uczynił lokacyą na zimę Woyska pod swoią będącego dyrekcyą Krol Szwedzki zas z całym Woyskiem swoim poszedł pode Lwow, ktore forteca że szczupłe miała w murach præsidium pod komendą JmPana Gałeckiego Wdy Poznańskiego y JmPana Generała Kamieńskiego, snadno tey dobył, y rabunku przez godzin dwie pozwolił Szwedom, Armaty Lwowskię tak pilny

Lwowską tak pilną y ścisłą roztrząsać kazał a
potym a potym Generałowi Sztembelkowi zlecił wszyt-
kie depozyta Szlacheckie od Mieszczan do niego zno-
sić, w Kościołach wszystkich y Klasztorach nietylko
Depozyta Szlacheckie ale też starodawne Kościelne
Decora, Kleynoty, Argenterye, tenże Generał Sztembek
zabierać y z Ołtarzow odzierać kazał, et nihil inta-
ctum reliquit, y nigdzie tak wielkich Skarbow nie-
zabrał jako w tey Fortecy, o czym sami Szwedzi gło-
sili, a skoro Szwedzi wyszli, zaraz się wielkie zaczęło
we Lwowie powietrze y przez lat dwie trwało z wielkim
upadkiem miasta y Przedmieści ktore popalone były
circa adventum Szwedow.

Eodem Jn gore JmP Krakowski Lubomirski recessit a neo
electo Stanisłao y przystąpił in partes Krola Jm Au-
gusta Wtorego w Krakowie cum solenni deprecatione
y manifest in publicum wydał dla czego to uczynił.

Tegoż Roku Moskwy kilkanaście tysięcy we-
szło do Polski y Kommissarze Cara Jmci dwie ćwier-
ci zasługi Koronnemu zapłacili woysku przy Jmci
Panu Marszałku będącemu w Obozie in Augusto.

1705 W tym Roku woysko Koronne na trzy części się
rupito, jedno z JmPanem Krakowskim pod Latowicz.
Drugie z JmPanem Rzewuskim Refferendarzem
Koronnym, Trzecie z JmPanem Chomentowskim
Marszałkiem Związkowym y tak przez całą
Kampanią obozowały komportuiąc się we wszyst-
kiem w dobrey harmoniey konfidencyi y sposo-
bney gotowości na podaiące się przeciwko nieprzy-
iacielowi Imprezy.

Tey kampaniey Mazepa Hetman Zaporow-
ski z wielkimi woyskami Kozackiemi wszedł do
Polski y koło Zamościa obozował, potym na Woły-
niu zimował sam osobą swoią w Targowicy subsisten-
do. Po skończoney kampanii porozdanych woysku kon-
systencyach Jchmość PP. Hetmani Koronni obadwa iednak
do Grodna

do Grodna na walną Radę Grodzieńską z ktorey na-
znaczony Trybunał Skarbowy w Lublinie Kommis-
sya y Dystrybuta Hibernowa y traktat z Woy-
skiem skonfederowanym w dyrekcyi JmPana Cho-
mentowskiego Sty Radomskiego ktorego ociec JmPan
Woda Mazowiecki będąc marszałkiem na Trybunale
skarbowym tamże fatis cessit.

Traktat tedy z Woyskiem szczęśliwie zakoń-
czony y całe woysko poszło sub obedientiam władzy
Hetmańskiey, Repartycye dwoch Ćwierci Zastrzy Stare-
ta na Zapłatę Woysku y assygnacye Hibernowe
wydane;

Eodem Była Koronacya Elekta nowego Stanisława kto-
rego koronował JmX. Zieliński Arcybiskup Lwowski.
Tegoż w przecie Moskwa wzięta w niewolą y na Stoli-
cę zaprowadziła, umarł powracając z Moskwy do Pol-
ski. Po tey Koronacyi Krol Szwedzki y nowy Elekt po-
szli do Saxonij gdzie także wielkie kontrybucye wy-
ciskali.

Tegoż Roku X.że JmX Kardynał Primas nieskoń-
czywszy zaczętey Machiny cursus decessit we Gdańsku.

Po ktorym konferował Krol JmX August Arcy-
biskupstwo Gnieznieńskie cum dignitate Primitia-
li JmX Stanisławowi Szembekowi Biskupowi Kujaw-
skiemu, a kujawskie Biskupstwo JmX Konstante-
mu Szaniawskiemu teraznieyszemu Biskupowi Kra-
kowskiemu ktore odebrał po Sp: JmX. Kazimierzu Łu-
bienskim Biskupie Chełmskim.

1706. Tegoż Roku JmX Lubomirski Kasztellan Krakow-
ski HWK. powrociwszy z Kommissyi Lubelskiey w Kra-
kowie umarł in Aprili po ktorym Buława wielka
JmPanu Sieniawskiemu Wdzie Bełzkiemu HPK.
a polna JmPanu Rzewuskiemu Stanisławowi naten-
czas Refferendarzowi Koronnemu a teraz Wdzie Po-
dlaskiemu dostała się ktorzy to oba Panowie Hetma-

ni do Litwy

ni do Litwy byli poszli, dla złączenia się z Moskwą a potym około S. Michała wrócili do Polski Moskwy przyszło kilkanaście tysięcy Kałmuków sześć tysię-cy potym poszli pod Kalisz, gdzie JchMć PP. Sapie-howie z Woyskiem swoim y JmPan Wda Kijowski Jm Pan Pisarz Koronny JmP. Oboźny Koronny przy znaczney partyi Szwedzkiey pod Kommendą Generała Mederfelda znaydowali się którym Król Jmc z Saxami y JmPan Wda Bełzki Sieniawski HWK z ludźmi swoim dali Batalią która ex voto successit bo Szwedow wszystkich znieśli, y rozgromili. Daley że partye Woyska wspomnionych Partyzantow Stanisławowskich że porzuciwszy tabory swoie wszytkie, wszyscy wrozsypkę poszli; a JmPan Wda Kijowski z Jejmością swoią dostał się do Moskwy y był in proximo periculo zaprowadzenia na Syberią, ale JmPan Smigielski Stolnik Koronny y Generał, lubo był in partibus Krola Jmci Augusta compassione iednak ductus super fato tak wielkiego Imienia wyzdwignął od Moskwy tegoż JmP. Wdę Kijowskiego y samę Jeymość cum tota Familia Domestica, y udał się in partes Suecias y Stanisława z JchMciami. Po tey Okazyi Kaliskiey było koło Generalne woyska Koronnego ktoremu konsistencye nadane, a JchMć Panowie Hetmani do Lwowa na Kommisyą pospieszyli. Notandum isto że Król Jmc lubo dał Batalią pod Kaliszem Szwedom iednak antecedenter tydzien przed Okazyą podpisał traktat Altranstadzki y dał Dyploma abdicationis Korony Polskiey, ktorey ustąpił Krolowi Stanisławowi w Saxonij z Krolem Szwedzkim będącemu.

Po Okazyi zaś Kaliskiey Krol Jmc devertit do Warszawy z kąd secretissime disparuit y do Saxonij citissimis passibus iechał gdzie znowu tenże Traktat y Abdykacyą approbował który traktat iest drukowany.

Interim przychodzi wiadomość do Lwowa na Kommisyą o zakonczonym traktacie który per copiam przyniosła z Saxonij Poczta y Pan Hrabia Rezydent na ten czas JmPan HWK ode Dworu JoKsci z relacyą powrocił. Postąpił na ten czas Kongres Lwowski a raczey

y cała

y cała Polska nad takową nigdy niespodziewaną wia:
domostią, niewiedziec ialkie zewsząd przed się meditatio:
nes radzenia osobie y salwowania się w takowym razie.
Że kiedy Car Jmc Moskiewski z tak wielkimi Woyskami
znaydował się w Polszcze y sam osobą swoią był naten:
czas Presens we Lwowie, ziechał się tedy JXc Jmc Primas
do Lwowa pro ineundo Consilio z Jmcią Panem Marszałkiem
Generalney Konfederacyi Sandomirskiey z przytomnym Se:
natem Duchownym y Swieckim y z Jchm Pany Hetma:
nami iako się należy salwować w tak niebespiecznych
Rzptey koniunkturach, postanowili tedy Sami między so:
bą Dwa Stany Senatorskie y Szlacheckie natym ziezdzie
prawdziwą zgodę, iedność y konfidencyą ugruntowali
na fundamencie Sacrorum vinculorum Konfederacyi Ge:
neralney Sandomirskiey ktora szczegulnie przy wierze
katholickiey przy wolney Elekcyi przy Panach y swobo:
dach bydz y stych przyrzekarze sobie Sub Sacramento
Fidei Jurata, honoris, et conscientiae ze poty wszyscy no:
mine excepto wtym zwiąsku Konfederacyi Generalney
zostawać będą, poki certum et legitimum Regnantem
za powszechną zgodą Stany Rzptey non firmabunt in
Solio Regni z utrzymaniem nieroddzielnym y niena:
ruszeniem wolney Elekcyi.

1707. Ten ziazd y postanowienie stało to we Lwowie 8
zma Februar: naybardziey dla utrzymania wolney Ele:
kcyi y do obrania Posłow dla czego Seymiki determino
wane pro 8 va Martij anni ejusdem in ordyne narady:
dzenia o Wolney Elekcyi y do obrania Posłow na Przy:
złą ex Limitatione Radę, gdzie ią y kiedy JXc Jm
Primas y JmPan Marszałek Konfederacyi generalney
ex commodo et securitate mieysca determinować będą
w Lublinie tedy in Augusto Eodem Anno tenże ziazd
po deklarowaniu y oznaymieniu Interregnis przez Xiia
Jmci Prymasa y tosz dorzym reassumowany, niechcąc ze:
dnak skwapliwie in tam Arduo Rzptey casu postępo:
wać, zapatrując się na pomyslnieysze y dowodnieysze do
do pewnego y bespiecznego ratunku Rzyczyny oko:
licznosci

kiednośći po tak wielu limitach y odkładach teyże
Rady do dalszego ią ieszcze czasu limitowano.
Podczas tego Congressu był praesens y Car Jmć
w Lublinie y Moskwa in circumferentia Lublina ba-
wiła się Prowianty z Wdztwa Ruskiego, Wołynskiego,
Bełzkiego, Lubelskiego wybieraiąc.
Woysko nasze koronne pod Łaszczowem stało obo-
zem, Ichmość PP Hetmani z Lublina do Warszawy prze-
nieśli się tam y Car Jmć przybył. Tandem gdy Krol Szwedz-
ki z Woyskami swemi zbliżał się ku Warszawie Car
Jmć ruszył ku Podlasiu a Ichmość Panowie Hetmani
koronni na Ruś z Woyskiem poszli. W tenczas JW Jm
Panią Sieniawską Wdzinę Bełzką HWK co została cho-
rą w Warszawie Szwedzi zabrali, ktora w sequestrze wię-
cey niż pół roka w Prusiech zostawała potym za instan-
cyą Krola Stanisława także JmPana Wdy Kijowskiego
y innych Panow Polskich, Krol Szwedzki uwolnił Jeymość
od dalszego zatrzymania, za pewnemi kondycyami dekla-
rowanemi.
1708. Krol Szwedzki poszedł do Litwy z Woyskiem, z tamtąd
w Moskwę wtargnął y w Ukrainę za Dniepr gdzie
ex Anno 1708. in Annum 1709 zimował wielkiey zaś mo-
ny penuryą żywności y niedostatkiem, przytym ciężkimi
mrozami tak dalece że Szwedow niemało od głodu y zi-
mna po umierało. A wtym Car Jm Piotr Alexiewicz wiel-
ką potęgę obrocił przeciwko Krolowi Szwedzkiemu y na
rożnych mieyscach używali Moskwa, łatwiey Szwe-
dow także y kozacy, Nasze koronne Woysko obozem sta-
ło w Lubelskim y Bełzkim Kraju, y podiazdy chodzi-
ły przeciwko Partyi Szwedzkiego Woyska pod Genera-
łem Krassauem. Także przeciwko Woysku JmP Wdy Ki-
jowskiego y innym Partyzantom, na koniu Kampa-
nij zaś JmP Wda Kijowski z Woyskiem swoim nie-
spodzianie aggressu JmPana Rybinskiego natenczas
Podkomorzego, a teraz Wdy Chełminskiego pod Ko-
niecpolem, przy ktorym był JmP Pociey Podskarbi WXL
z Litewskim Woyskiem, na ktorych tak zrazu natarł
że lewe skrzydło JmPana Rybinskiego y Pocieia zła-
mał,

y prawie rozproszył, ale sam JmPan Rybinski in Corpore będący z Piechotą y Dragonią pod JmPanem Denhoffem Podczaszym teraźnieyszym WXL y Sprawcą Woyskiem powetował tego, bo całe Woysko JmP Wdy przyprowadził do ucieczki.

Tandem Woysko nasze rozproszone na Partie y konsystencye a Hetmani na Kommissyą do Lwowa pojechali z Obozu.

Tegoż Roku Mazepa Hetman Zaporowski do Krola Szwedzkiego przystąpił wielkie z sobą wziąwszy Skarby, y w Baturynie drugie zostawiwszy, ale Baturyna zaraz Moskwa wkrotce dobywszy wszystko zabrała y fortecę demolliowała.

Poden XXże Jmc Michał Korybut Wisniowiecki teraźnieyszy Kanclerz WXLo. na dobrowolney drodze wzięty od Moskwy, y na stolicę zaprowadzony, ktory we dwie niemal lecie bardzo szczęśliwie z tamtey niewoli ucieczką salwował się z JmPanem Wydżyckim Podkomorzym WoXaLo.

1709. Krol Stanisław z JmPanem Wdą Kijowskim y Generałem Krasauem ustawicznie infestowali nasze woyska, dla czego niemogąc spokoynie subsistere ani mogąc Kommendy Kommissyi Hibernowey odprawić ktora była przeniesiona do Tarnowa, potym ustąpili Ichmc PP Hetmani z kupionym woyskiem w Podole pod Czarny Ostrow w Marsu po kilka razy Woysko JmPana Wdy Kijowskiego kwarcianych napadało, y niemało Chorągwi primae Classis na swoią stronę przeciągnęło, Krol Stanisław tedy wszedł do Lwowa y JmP Wda Kijowski z JmP Pisarzem Polnym Koronnym y Generał Krasau wielkie kontrybucye wybierał, a interea Car Jmc attakował Krola Jmci Szwedzkiego pod Pułtawą w Ukrainie, ktorego funditus zniosł wszystkie Woysko Generałow y Ministrow w niewolą zabrał ledwo w pięciuset koni sam Krol postrzelony uszedł z ktorym y Mazepa Hetman Zaporowski ktory wszelkie Skarby y Milliony porzuciwszy cum Kr Krola Szwedzkiego trzymał do Benderu udał się pod Protekcyą Porty Othomańskiey.

Tenże

Tenże Mazepa Hetman Zaporowski pożyczył
Krolowi Szwedzkiemu (: ut fama ferebat :) Dwoch kroć
stotysięcy Czerwonych złotych in specie a w kleyno-
tach alterum tantum, a sam potym w Koldmart, od-
dawszy w opiekę Krolowi Szwedzkiemu Siestrzeń-
ca swego toiest Pana Woynarowskiego, ktory potym
dostał się do Cara Jmci y na stolicy ad perpetuos
wsadzony Carceres.

Eodem. Tamże potym Jmć P. Woda Kijowski do Benderu z Lu-
dźmi swemi przebrał się.

Eodem. Po otrzymaney Wiktoryi Pułtawskiey in Septembri Car
z swoym Woyskiem przybył do Polski y woysko Koron-
ne Lustrował pod Piotrowinem a potym aż pod Toruń
Woyska wszystkie poszły.

Tamże do Torunia powrocił szczęśliwie Krol
Jmć August z Saxonii retractando Traktat Attransz-
tacki w Saxonii uczyniony, y abdykacya annihilan-
do, ktorą vi fatorum et coactione armorum uczynić mu-
siał, Car z tego powrotu niezmiernie kontent, y Ichmć
PP. Hetmani utriusq Gentis ktorzy usilnym staraniem
swoim osobliwie JO P. Adam Seniawski Kasztellan Kra-
kowski H.W.K. sub absentiam in Regno Pana przez lat
cztyry po uczynionym traktacie Attransztackim po ab-
dykacyi y po odgłoszonym od Xcia Jmci Prymasa toiest
Jmci Stanisława Szembeka Arcybiskupa Gnieźnieńskie-
go Interregnum przy zgromadzeniu tak wielu postron-
nych Woysk do Polski dzielnością y przezornością a bar-
dziey magno Impendio fortuny własney utrzymał tak
wielką bellorum molem zasiedzieiąc Majestat J. Kr. Mci
aż do szczęśliwego powrotu J. na Tron do Polski.

Tamże w Toruniu Jmć P. Sta. Bobruyski Hetman
Litewski Sapieha przystąpił ex adversa Parte do Krola
Jmci y kommendę Woyska Litewskiego oddał pod
Buławę JmPana Ludwika Pocieja H.W.L.

Tandem Krol Jmć do Warszawy, Ichmć PP.
Hetmani Koronni do Woyska Koronnego ktore wspu-
sciwszy y część go przyprowadziwszy obrocili do Lwowa, Li-
twa zaś do Litwy, a Moskwa po Polszcze Lawirowała.

Eodem ---- In Julio Felt Marszałek Leytnant Goltz z osmią
tysięcy.

tysięcy Moskwy przyszedł od Kijowa do Polski traktem
mimo Lwow pod Skwarzawą napadł go niespodziane
JmPan Sapieha Starosta Bobruyski Hetman natenczas
Litewski in partibus Stanislai Regis z Woyskiem
Litewskim ktory mężnie się potkał z Moskwą y przez
mało siey trupem na placu położył, ale sam z kilku
kilkudziesiąt ludzi reiterować się musiał.

Tegoż Roku powietrze po całey prawie Pol=
szcze grassowało w Krakowie, we Lwowie, w Warszawie,
y wszędzie po miastach miasteczkach y wsiach.

1710. Złożona od JKMci walna Rada Stanow Rzpltey w War=
szawie sub titulo poparcie Generalney Konfederacyi San=
domirskiey na ktorey stanęła reforma Komputu Woyska
Koronnego y regularna płaca postanowiona naywięcey
z Podatku ultimæ Consumentiæ ktory podatek że nie
doszedł, Woysko też musiało licentiosius obchodzić się
z szkodą ruiną Kraju, Natym że zieździe Warszawskim
ponowił Krol Jmci Dyploma Regium y pacta conventa, dla
utwierdzenia Panowania swego et Iurium Majestatis cum
libertate co wydane z druku ad volumen Legum.

Tegoż Roku Woysko nasze było koło Zamościa, So=
kala, Białego Kamienia, a potym pod Buczniowem rozeszło
się po Generalnym Kole na konsystencyą.

Kommissya Hibernowa agitowała się w Stoczowie
bo we Lwowie powietrzna była zaraza.

Eodem w Jesieni po rozpuszczeniu Woyska wyprawił JmPan Kra=
kowski HWK. JmPana Bzuchowskiego Starostę Buniec=
kiego na Woysko JmPana Wdy Kijowskiego na podiazd
we dwudziestu Chorągwi w Gory, ktory na Węgierskiey
granicy przezdnqwszy przednieysze Chorągwie usarskie
y Pancerne zagarnął wszystkie y pod Kommendę Het=
mańską przyprowadził.

1711. Krol Jmć August z Woyskiem Saskim poszedł
do Pomeranij Szwedzkiey pod Strachend in Communio=
ne Armorum Woysk Moskiewskich y Duńskich, Tam=
że naszych Kommenderowanych poszło z tysiąc Ko=
ni pod Kommendą JmPana Kierakowskiego Starosty Ol=
sztańskiego gdzie pomienione Woysko z kilka Fortec

Szwedzkich

Szwedskich formalnym attakiem naprzod, a potym przez
Akkord odebrały.

Potem Woysko Koronne z Ichmościami PP Hetmanami iedno było
w Wielkiey Potrzebie pod Labirzynem gdzie assygnacye
na cztery ćwierci zapłaty JmPan Przebendowski Pod=
skarbi WK Woysku Koronnemu wydawał.

Druga zas znaczna Partya Woyska Koron=
nego poszła pod Horynn w Podole pod Kommendą Jmc
Pana Komentowskiego Wdy Mazowieckiego, potym pod
Jazłowcem Obozem stanęło z Woyskiem Litewskim
pod Władzą JmPana Ludwika Pocieja Kasztellana Wi=
lenskiego H WXL tamże przytomnego gdzie JmP Stu=
czniecki Wda Podolski tanquam Plenipotencyariusz
od JoK Mci y Rzpltey z przerzeczonemi Ichmościami Pany
Plenipotencyaryuszami, do przyimowania Tureckich
Tureckich Legacyi y Expedyowania onych był Prae=
sens JmPan Rudawski Podczaszy Podlaski Pułkownik
Pancerny JmPana Sobieskiego Cześnika Koronnego
Officium Secretarij exercebat w tych expedycyach Pu=
blicznych przy Ichmościach Panach Plenipotencyari=
uszach.

Tegoż Roku na początku Kampanij z Za=
rostawa gdzie było Konsilium bellicum JoK Mci z
Ichmościami PP Hetmanami y Carem Jmcią, Poszedł Car
Jmc z Woyskiem swoim do Wołoch aż ku Dunaju w
Państwo Tureckie y tam między Seretem, y Talczą,
tak był Woyskami Tureckiemi y Tatarskiemi obłęzo=
ny y ciężką penuryą żywności dla woyska y koni ści=
śniony że prosił o Traktat do ktorego Weyzer przystą=
piwszy wziąwszy wielkimi od Cara Skarbami zakończył
go tamże; Jako potym na gardle skarany Weyzer usta=
bulej posym traktacie Car Jmc Podolem szedł w Ukra=
inę y daley na Stolicę.

Postowie Tureccy od Weyzera y Tatarska od Cha=
na przybyli do Jazłowca do Ichmościow PP Plenipoten=
cyariuszow z Instrumentem Legacyi do Krola Jmci y
Rzpltey z oswiadczeniem dobrey y nienaruszoney Przy=
iazni.

iażni ktorą trzyma Othomańska Porta według Traktatow Karłowickich y to donosząc, że w Traktacie z Carem Imcią Zawartym niedawno nad Seretem, Wyraźny punkt wszedł został, aby od tego Czasu Moskwa w Polszcze niebyła, a ktora się znayduie aby zaraz ustąpiła z Polski do swego Państwa. Co wszystko świadczyła Porta na znak gruntowney Przyiaźni przeciwko Koronie Polskiey. Że zaś, kroł Imc był w Pomeranij Szwedzkiey y Pomienieni Ichmc PP. Woiewodowie Podolski y Mazowiecki y Hetman Litewski iako Plenipotencyaryuszowie JO. KMci y Rzptey dali nomine Publico sufficienter responsum tym Postom Tureckiemu y Tatarskiemu zawszy im upomnieli dosyć pilnie pro honore Gentis, odebrawszy tedy Expedycyą odiachali przy Stosownym Konwoju Ludzi Woyskowych.

Po skończoney tey kampaniey rozpuszczone Woysko na Konsystencye a Ichmc PP. Hetmani pospieszyli do Lwowa na Kommissyą.

1712. Seym w Warszawie zaczęty pod Laską ImPana Donhoffa Miecznika Koronnego H.P.W.X.L. ktory limitowany y odłożony ad ultimam Febris Anni Ejusdem ale potym sequenti Anno zerwany ten Seym.

Kroł Imc znowu z tey Kampanij był w Pomeraniey Szwedzkiey tamże Woyska Duńskie y Moskiewskie, gdzie zaś odebrały Fortece y Kray zawoiowały.

Woysko Koronne obozowało w Polszcze ImPan Brzuchowski młodszy ad praesens Straźnik Woyskowy Przynowany na pograniczu od Wołoch, ktory Stanisławskie Fortecę od Ludzi ImPana Wdy Kijowskiego przez akkord wziął.

Po kampanij Woysko rozeszło się Kommissya agitowała się we Lwowie.

Tegoż Roku wyprawiony w Poselstwie wielkim do Porty Othomańskiey ImP. Wda Mazowiecki Chomentowski, ktore niemal dwie lecie tam zabawiwszy z pomyślną powrocił expedycyą toiest z utwierdzeniem Wiecznego Przymierza według Traktatow Karłowickich.

1713.

1713. Na wiosnę Woyska Tureckie wielkie przyszły, pod Cho=
cim pod kommendą Abdy Paszy, który zaczął forty=
fikować tę Forteczę y samemu przy niey dostać z nie=
małą liczbą Turkow ktorych że się było obawiać
potrzeba z rożnych koniunktur aby nie wyszli w Pol=
ską Granicę, zadaniem znać że tam ingruenti pericu=
lo sprowadzone od J. K. Mści Woyska Saskie y Mos=
kiewskie pod pretextem dania rezystencyi in casum
Tureckiey impetycyi.

Wielkie tedy Woyska te wyciągały kontrybu=
cye z całey Polski y Prowianty niezności.

Tegoż Roku w Lecie JmP. Jabłonowski Wda y
Generał Ziem Ruskich sinistre udany od Moskiewych
ludzi do Krola JMci iakoby miał szkodliwie cum
adversa Parte praktykować korrespondencye, wzięty
innocentissime non observata Dignitate Senatoria w
sequestr y do Saxonii zaprowadzony do Kieynig=
szteynu y tam przez puł czwarta lata zostawał. Ja=
kie zas bez ten czas ponosił taedia et incommoda opi=
sze ampliori stylo sam JMc Dobrodziey.

Woyska Koronne iedne w Ukrainie były dla U=
skromienia swywoli Kozackiey, drugie na Pokuciu y
Podolu decertujące rożnemi czasy z Woyskiem JmPana
Wdy Kijowskiego ktore z Granicy Wołoskiey w padło
w Pokucie.

Tegoż Roku JmPan Brzuchowski Sta Owru=
cki Pułkownik J. K. Mści Pancerny niespodziewanie na=
padł pod Krotoszynem Partyą JmPana Wdy Kijowskie=
go w wielkiey potędze, pod kommendą JmPana Gru=
dzieńskiego Pułkownika J. K. Mści Usarz JmPana Sołtyka
ka Pancernego ze trzydziestu tedy y kilku chorągwi
JmPan Sołtyk benevole przystąpił do JmPana Brzu=
chowskiego, a potym do Obozu Generalnego do JmPa=
na Szaniawskiego przyszedł.

Tey Kampanii Kommissya była w Lubniach.

1714 JWJmP Wda Kijowski powrocił z Turek z despera=
cyą J. K. Mści od ktorego mile wdzięcznie przyięty
iże kiedy za tym Przybyciem Jmci non postrema pars

uspokoienia

uspokoienia publicznego stanęła in portu tranquilla.

Obóz Woyska Koronnego w Polszcze pod Załoścami potym. Tandem Kommissya Hibernowa we Lwowie, y Woysko rozeszło się, a drugie w Ukrainę dla Buntow Kozackich poszły pod Kommendą JmPana Kalinowskiego Kasztellana Kamienieckiego, a potym Ordynowany JmPan Załęcki Miecznik Podlaski ktory przez dwie lecie tam w Ukrainie Buntownikow Kozackich z Partyą Woyska Polskiego uskromił y uspokoił Ukrainę.

Białacerkiew oddana tegoż Roku od Moskwy naszym Kommissarzom na kommendę Ordynowany JmPan de Bosen Generał Major.

Woyska Saskie nieznośnemi Polskę extenuabant kontrybucyami y przez kilka lat przeszkadzali Woysku Koronnemu w konsystencyach y wybieraniu Hiberny do czego y Moskwa pomogła.

1715. Obóz Generalny załoczony za Ordynansem Hetmańskim pod Gorzycem gdzie ściągnął Woysko JmP Mozdzianowski Kasztellan Lubaczewski Pułkownik JmPana Donhoffa Wdy Połockiego HPWXL^o. a gdy odiechał z Obozu zostawił Kommendę JmPanu Piotrowi Sulimirskiemu Chorążemu Bracławskiemu Porucznikowi Pancernemu JmP Wdy Sandomirskiego, Lubomirskiego, Sędziemu G^mu Woyskowemu, a gdy się coraz więcey ziezdżało Towarzystwa y Deputatow do Chorągwi swoich querulando że Sasowie niedopuszczaią z Dobr Krolewskich y Duchownych wybierać Hiberny. Przyszło do desperacyi całemu Woysku że związek uczyniło, wziąwszy per vim za Marszałka Książkowego JmPana Władysława Gordzińskiego Chorążego Wschowskiego Porucznika Pancernego JmPana Mordzyna Wdy Sandomirskiego bo JmPan Sulimirski natenczas Regimentarz ulteriùs niechciał się tego podiąć, nie odstępić Iurisdykcyi Hetmańskiey, wyiechał z Obozu Substitutem obrany JmP Branicki Stolnik Bełski Porucznik Usarski JmPana Warszyckiego Kasztellana Łęczyckiego, a potym Zrucony JmP Gordziński z Marszałkowstwa, a JmPan Branicki Kasztellan teraźnieyszy

Halicki

Halicki obiął Regimen Woyska Substitutatem obrany
JmPan Krzyszkowski Ass. Włodzimirski Porucznik
Usarski Xiąża Jmci Radziwiłła Kanclerza WXL.

Zaczęto było Woysko to Konfederowane zrazu rze-
zwo Sasow na rożnych mieyscach zabiiać osobliwie pod
Radgoszczą Regimentowi Kawaleryi Wirtzenow JmPan Ka-
mienski Porucznik y Rotmistrz zabrali z całym Regimen-
tem y do Obozu Polskiego Woyska przyprowadził, gdzie ich
wszystkich wystrzelała Kanalia łotrna dla zdobyczy.

Potym JmPan Marszałek Gorzeński z Woyskiem kto-
rego niemiał całego bo na rożne porozsyłał Partye poszedł
na Sasow pod Tarnow gdzie sprzedany został tylko JmPan
Jozef Bukowski Miecznik Sanocki Porucznik Pancer-
ny JmPana Stadnickiego Stg Libuskiego z Trzema Cho-
rągwiami Szwadronu swego mężnie y odważnie skoczył
na Szwadrony Saskie, ktore rozgromił, ale y sam kilka-
naście szwankow otrzymawszy na Placu za nieżywego
zostawiony, potym cudownie mocą Boską y Matki Cudo-
wney Panny Maryi Częstochowskiey z między Trupow
zaprowadzony.

Eodem. In Septembri Rodne Wdztwa w Konfederacyą weszły
ale naypierwey Ruskie Wdztwo pod Laską JmPana Mi-
kołaja Rosnowskiego ad Præsens Chorążego Przemyskie-
go, ktory rozpisawszy do inszych Wdztw Małopolskie-
go listy donoszące im o tey rezolucyi że non dantur insze me-
dia ratowania Oyczyzny y wyłamania się z takiego Ja-
rzma chyba przez ten sposob, pociągnął tego kędyś nie
całą Prowincyą Małopolską y część Wielkiey Polski do Ta-
koweyże Konfederacyi. Ac tandem skupiły się Wdztwa
do Tarnogroda pro 26. Novembris Anni ejusdem 1715. gdzie
formato Generali Consilio spisana Stanow Generalna
Rzpta, Konfederacya ała iest drukowana, do ktorey Jm
Pan Marszałek Związkowy z całym Woyskiem przy-
szedł y stanął sie pod Rzeszowem, chcąc wszystko czy-
nić dependenter od JmPana Leduchowskiego Podko-
morzego Krzemienieckiego, Generalney Konfederacyi
Marszałka lecz non succedebat ex voto belli eventus

dla ciężkiey

dla ciężkiey nuży Woyska naszego dla penuriy victualium bo pod Sandomirzem niezabroniło Woysku Saskiemu przeyścia wisły. Potym od Zamościa odstąpiło Woysko nasze a Sasowie pod Kommendą JmP Feltmarszałka Fleminga per strata genua weszli do Zamościa y Fortecę odebrali gdzie depozyta Szlacheckie sequestrowane y niektore in pradam poszły. tandem

1716. Nastąpił Traktat wKrawie inter partes belli gerantes, ktory był zakończony przez Kommisarzow Krola Jmci y skonfederowanych Stanow Rzptey lecz że były niektore w nim Puncta contra decus Gentis nostræ napisane nie acceptowali go skonfederowane Stany y rezolwowały się per extrema ratowować, nachylone Szczęśliwy fortes, zaboż wkilku mieyscach JchPP Regimentarze osobliwie JmP Gniazdowski w Wielkiey Polszcze a JmPan Sołotnicki koło Kocka Saskie Regimenty gromili. Także JmP Zagwoyski koło Bełza dosyć strenue przeciwko nim stanoł JmP Potocki Pisarz Polny spolny z partyą Woyska wielkie czynił na Sasow impetycye. Ainterea JmPan Marszałek Generalny Konfederacyi zo Włodzimirzu Kommissyą Hibernową y lokacyę Woyska dysponował ktora przeniesiona do Luboml y tam stanęła dystrybuta Woysku Hiberny y stanowiska.

z Luboml potym in Majo JmP Ledochowski Podkomorzy Krzemieniecki Marszałek Generalny Konfederacyi Stanow Rzptey Koronney y JmP Sulistrowski Chorąży Ożmiański Marszałek generalny Konfederacyi WXL z Jchmościami PP Konsiliarzami y Kommissarzami Rzptey y Woysk skonfederowanych utriusq Gentis. Przeniesli się do Łęczney gdzie zaczęty Trybunał in Ordyne zapłaty Woysku zasługi, wyprawieni z tamtąd Plenipotencyaryuszowie Rzptey do Lublina gdzie ziechali byli Plenipotentiarij JKMci do Traktatu ktorego nie zakończywszy rozjechali się utriusq Plenipotentiarij. Tamże w Łęczney odstąpiło Woysko Litewskie JmPana Poniejz

na Pocieja Hetmana swego y we szto w wsiąsek obrazoffy Marszałkiem JmPana Potockiego Strażnika WXL. a JmPan Pociey Hetman evadendo periculum do Kodnia do Warszawy odiechał.

Tandem do Krasnego stawu przenieśli się wszyscy tak Marszałkowie ziako y Kommissarze y konsyliarze in Augusto gdzie kommissya zakończona skarbowa, dwie sztuci Februarii y Maii Anni 1716. postanowione y zapłaty Woysku y Repartycye Skarbowe z podpisem JmPana Generalnego Marszałka do Wdztw y Ziem wydane odebrało. wtym Woysko satysfakcyę.

Armistitium inter Partes belligerentes trwało czas niemały tylko JmP. Gniazdowski w Wielkiey Polszcze wszędzie Sasow gromił miasta Fortece formalnym attakiem odbierał, osobliwie Poznan, Toruń y inne niemało Regimentow Saskich podbierał, pod czas uczynionego Armistitium.

Tandem 5. Septemb. Wyprawieni znowu Eoq. Anno in Paucioni numero Plenipotencyarij od Rzptey do Warszawy, gdzie post multas decertationes z Plenipotencyaryuszami JoK. Mci zakończyli Traktat az dnia Trzeciego Miesiąca Listopada Tegoz Roku, ktoryto traktat mogł by był szczęśliwy succedere in rem Rzptey, tylko że Okazya Woysk Koronnych y Litewskich pod kommendą JmP. Potockiego Strażnika WXL. będącemi z Woyskami Saskiemi nonex voto nadała się dla emulacyi niektorych Officyerow Polskich względem kommendy ze zkonfuzyą Polskie y Litewskie Woysko reiterowac się musiało niebez straty słusznych ludzi co się stało pod Kowalowem w Prusiech. Interim Ichmsc PP Marszałkowie Konfederacyi Koronney y Litewskiey zbliżyli się ku Warszawie do Węgrowa a potym na Pragę pod Warszawę dla finalnego uspokoienia się, ac tandem wkroczono w Seymowe Interessa ktore Concertowane w Warszawie a Ich

MciPP.

Mc PP. Plenipotencyaryuszowie ad decidendum czas postane na Pradze do JmPana Marszałka Konsyliarzow y Posłow z Wdztw y ziem zgromadzonych do zakończenia tedy Traktatu, materye seymowe wzięty czasu dwa miesiące.

Tegoż Roku Partya Woyska była na Ukrainie naprzod pod Jmcią Panem Zateckim Regimentarzem objął komendę JmP. Zarzecki Oboźnik Koronny Porucznik Pancerny Jmci P. Kasztellana Lubelskiego, a potym za Ordynansem JmPana Marszałka Związkowego odebrał kommendę JmP Berezinski Porucznik Pancerny JmPana Kasztellana Wotynskiego Wielohorskiego. Tandem znowu za Ordynansem JmP Kasztellana Krakowskiego HWK. iuż Regimentarz po Traktacie czas Warszawskim JmP Ustanowskiemu Porucznikowi dana Kommenda tamże w Ukrainie.

1717. Dopiero 1ma Febru z Pragi przystąpiły Stany Rzptey Konfederowane z submissyą y rekoncilacyą do JoK Mci y zaraz tegoż dnia do Izby Senatorskiey wszystkie trzy Ordynes Regni zgromadziły się gdzie JmP Ledochowski Marszałek statutum Confederatorum, owra y seymow przywitał Pana y całą Rzptę, a potym Czytany cały Traktat y wszystkie Konstytucye Seymowe głosu żadnemu z Senatorow nawet y samemu Xiężu Jmci Prymasowi niepozwolił Eqvestris Ordo, atak po przeczytaniu Konstytucyi, żegnał Krola Jmci y całą Rzptą tenże JmPan Ledochowski Marszałek iuż Seymowy. Podczas tego Seymu zwinione całe Woyska koronne y Litewskie, ade nowo listy przyiezdnym y niektorym starym dawnym Rotmist. zom wydane od JoK Mci y Rzptey, komput redukowany do Osmnastu Tysięcy ktore Woysko oddane od JoK Mci y Rzptey pod kommendę Hetmanską, ktoremu Rigorose opisan Regulamen et disciplina Militaris y

nadmaczona

naznaczona regularna y punktualna płaca zasługi
y Hiberny, zasługi bydź powinny z Podatku Po-
głownego płacone ad Tariffam Anni 1716. zwi-
nięto zaś Dwieście trzydzieści Chorągwi Polskich
y Regimentow bardzo wiele, przez co tandem mi-
zerna Polska per tot Calamitates zniszczona respi-
ravit.

Lokacya temu Woysku nowey Erekcyi raz na
zawsze postanowiona ktoremu assygnacye należyte y
listy przypowiedne Krolewskie wydawał urodzony JM
P. Franciszek Pataski Podczaszy Podlaski Konsyli-
arz z Woiewodztwa Ruskiego do Generalney Konfe-
deracyi ktory od Rzpltey y od Woyska destynowany
był do formowania tych semel pro semper konsysten-
cyi y do innych expedycyi Woyskowych.

Tegoż prawie dnia po skończonym Seymie
tym traktatowym Woyska Saskie wyszły mar-
szem ad nexum tegoż Traktatu do Saxonii y za-
niechawszy wszelkich exakcyi prowiantow de
Proprio w Warszawie sustentuiąc się za Granicę ad
Propria poszły.

Tym że sposobem y Moskiewskie Woyska
ale aż we dwie niedzieli wyszły się z Polski do Mo-
skwy ktore bez tak długi czas wyciąganiem Pro-
wiantow naprzykrzyły się, a wołszcze nagle po-
rzuciwszy magazyny założone wynieść musieli.
A zatym stanął za łaską Bożą pożądany w Rzptey
Pokoy ktore uwolniona od ciężkich oppressyi et sua
legibus redit forma.

Tegoż Roku Xiążę Eugeniusz z Woyska-
mi Cesarskiemi w dzień S. Wawrzyńca Woyska
Tureckie obozem pod Belgardem funditus zniosł.
Oboz wszytek Turecki z wielkiemi Splendorami
y Ammunicyą z Działami ktorych było 183.

Cesarskim.

Cesarskim in praedam cessit a samych Turkow czterdzie-
ści y dwa Tysiące toiest Janczarow z Janczaragą na
mieyscu pobitych znaleziono oprocz iazdy. Z Cesarskiey
strony na osm Tysięcy legło. Poтey Batalij miasto
Belgrad przez akkord poddało się Cesarskim, potym
stanął Traktat Passarowicki.

1718. Ten Rok z łaski Bożey spokoynie zaszły y skwarczony
woysko na swoich lezach subsistebat. Powietrze tylko w nieкto-
rych mieyscach osobliwie w Podolu grassowało.

Eodem Seym w Grodnie złożony ktory post exaltionem dość
niedziesiątnego czasu limitowany czasy mieysce Reassumpcey
onego arbitrio JKMci zostawiono. Ten Seym pod Laską JmPana
Zawiszy Stky Opinskiego.

Tego ż Roku Krol Jmc Szwedzki Karol Dwunasty doby-
waiąc fortecy Frydrychsztad nazwaney w Nowergiey będącey
od Duńczykow z Działa kulą zabity d 12 Decembris 1718.
Po ktorym ~~Siostra~~ Siostra[illegible] za Xięciem Hesen Kasel będąca succes[it]
na Koronę Szwedzką

Tego ż Roku Krolewicz Jmc August woiot in sowan
vitę Czardoung, toiest Cesarza Leopolda Corkę.

1719. Seym reassumowany d 30 Aprilis 1719 ale po trzech niedzielach
zerwany na władzy Hetmańskiey ktora attenuata przez JmPa-
na Heminga woysko nadwoieł Lezach zostawało, w Ukrainie ie-
dnak w Podolu ad omnen casum ściągał chorągwie do Obozu Jm-
Pana Szaliowsko H W.K. zabiegaiąc swywoli Kozackiey
Powietrze było w Krakowskim y w Podolu.

Eodem Wyprawiony JmP Chomentowski Wda Mazowiecki do Ce-
sarza Jmci in Charactere Wielkiego Posła z utwierdzeniem Zawar-
tego scripto [illegible] JKMci y Rzpltey.

1720. Koło Generalne agitowało się pod Hermanowem mil
dwie za Lwowem in presentia Obydwoch JchMciow PP Hetma-
now Koronnych in numeroso Concursu Woysko utriusq[ue] Au-
thoramenti w ktorym postrzie na Seym wyprawieni z Instru-
kcyą od Woyska upominaiąc się u Rzpltey o dawnieysze y po-
zniey sze

dnieysze zasługi y Władza Hetmańska aby in eodem vi-
gore Prawa iako ab antiquo Prawami asekurowana niena-
ruszenie manuteneatur. Lecz tylko prywatną J. K. Mści ad Ich
Mść PP. Posłowie mieli audyencyą powszechną w tym Seymie.

Eodem Seym z kadencyi według Prawa zaczęty 5. Octobris w War-
szawie na ktorym że nieprzywrocona zupełna Kommenda Woy-
ska osobliwie Cudzoziemskiego zaciągu legitima Potestati
Wodzow Koronnych z rąk JmP Flemminga Koniuszego W.X.L.
Feldmarszałka Woysk Saskich nieprzystępuiąc do żadney
materyi Seymowania Equestris Ordo nawet ani do obrania nowe-
go Marszałka, woląc detrimentum pati w rozeszłym Seymie
aniżeli uprzywilejowaney ab antiquo od Rzptey Prawami mo-
cno obserwowaney Władzy Hetmańskiey odstąpić na czym con-
sistit Custodia Patriarum Legum. Pożegnał Izbę Poselską JmP
Zawisza Stā Miński Marszałek Poselski ktory sequenti an-
no 1722. Wziowszy Wdztwo Mińskie e vivis extinctus.

Tegoż Roku circa initia Seymu tego powrocił JmP
Woda Mazowiecki od Cara Jmci z Legacyi nieczynił tey po-
legacyi kiedy Seym niedoszedł, prywatnie tylko refferebat
że Car Jmć Moskiewski nienaruszenie trzyma zawarte przy-
z J. K. Mścią y Rzptą, niewolnikow wszystkich ktorzy byli
na Stolicy Polakow wypuścić kazał y we wszystkich propono-
wanych Punktach wszelką pokazał łatwość.

Tegoż Roku Partye Woysk Woysk Koronnych
ordynowane od JO JmP Adama Sieniawskiego Kasztel-
lana Krakowskiego H. W. K. in securitatem Ukrainy y
Pogranicza od Wołochow, nad ktoremi dał Generalną Kom-
mendę JmPanu Marcinowi Orduchowskiemu Staroście Mied-
wichiemu Strażnikowi Polnemu Woysk Koron.

1721. Potym Seymie zerwanym Krol Jmć wyiechał do Saxonii a
potym do Karlsbadzkich Wod dla ratowania zdrowia swego

Eodem. Xże Jmć Stanisław Szembek Arcybiskup Gnieźnieński
Prymas Korony Polskiey y W.X.L. 8. Augusti w Skier-
niewicach mortalitatis vitam ingressus. Po ktorym Primitia-
lis Dignitas

kie Dignitas Arcybiskupstwem Gnieznienskim z opactwem Tyznieckim od JoKr Mci konferowana meritis JoXcia JMci Teodora Potockiego Biskupa Warminskiego, po rozdwojenym Seymie in Anno 1722.

Tegoż Roku tez Partye Woyska Koronnych podczas Kampanij ordynowane dla zaszczytu Ukrainy y Pogranicza od Wołoch y Turkow nad ktoremi miał kommendę Generalną JmP Michał Błędowski Łowczy Halicki Regimentarz Rotła Teraz actu in Annis, ktory dosyć chwalebnie y dostatecznie instituit włożoney na siebie obligacyi.

Tegoż Roku Car Jm Moskiewski uczynił Traktat Pokoju z Koroną Szwedzką bez wiadomości Krola Jmci Polskiego y Rzptey contra ligamenta Związku, ktorym się obligował tenże Car Jmc w zadne traktaty z Szwedami niewchodzić sine Republica Polona aż do skonczenia Woyny, a nawet submittował się avulsa Rzptey od Szwedow przez tę Woynę rekuperowac Krolowi Jmci Polsk. y Rzptey ze wszystkiemi Fortecami absq quavis praetensione oddać, y do nich się nigdy in posterum nieinteressowac czego ~~in posterum~~ niedotrzymał y pomienionemu Związkowi wtym punkcie y innych contravenit.

Eodem. Wyprawiony JmP Krzysztof Popiel Stań Siedlecki Rutkowski Starski JW JmPana Woy Mazowieckiego Characterisatus titulo inter Nuntij alias ablegata ex Senatus consilio od Krola Jmci Augusta wtorego y Rzptey, tak do Porty Othomanskiey iako tez do Hana Krymskiego Kaptun Sierdzi z oswiadczeniem się statecznej przyiazni podług Traktatu Karłowickiego wiecznego Pokoju ktory przez dwiakie Poselstwa wielkie od Krola y Rzptey wyprawione raz przez Sp. JmPana Rafała Leszczynskiego Woy Łęczyckiego Generała Wdztw Wielkopolskich w Roku 1700. Drugi raz przez JmPana Stanisława Chomentowskiego Woy y Generała Mazowieckiego Xięstwa w Roku 1713. u Porty konfirmowany y ratyffikowany aby tenże Pokoy wszystkich Punktow intaminate manuteneatur. Gdzie pomieniony JmPan Popiel

inter

inter nuntios alias ablegat dla nieodebraney ze Skarbu expedycyi niemogł się wybrac aż sequenti Anno.
Kiedy tedy 1722. Tenże JmPan Pułkownik Popiel intra solemnia Pascha ruszył się z Suczap do Chocimia prosequens dalszy drogę swoię w niemałey assystencyi ludzi Woyskowych y swoich Domowych dość pięknie y ozdobnie pro honore Gentis, ktory z Konstantynopola dał osobie znać że z honorem u Porty przyięty y publiczną miał audyencyą u Wezera a u Szarza wkrotce mu deklarowano audyencyą.
Rezydencya temuż JmPanu Popielowi Ablegatowi naznaczona na Pałacu eaquo w Stambule było na tenczas powietrze wielkie.
Eodem Krol Jm August Periculosissime chorował że ledwo Consilio Medicorum salwowany a skoro ozdrowiał expedycyą na Seymiki przedseymowe wygotować w Kancellaryi Koronney nalegał
Ktore Seymiki die 24 Augusti expedyowane ale ich bardzo siła zerwanych. Sam Krol Jmc Primis Julij z Saxonij w Warszawie stanął
Koło Generalne Woyskowe die 20 Julij odprawione in praesentia Jchmściow PP Hetmanow Koronnych obydwoch przy licznym Konkursie Jchmściow PP Officierow y Kompaniey Woyskowych, takze z Woyska Cudzoziemskiego Authoramentu. Na ktorym Kole dawne Puncta do instrukcyi na Seym w interessach Woyskowych konfirmowane Posłow zaś Instrukcyą z Woysku Utriusque Authoramenti obrano.
1722. Dnia Piątego Octobra na termin Seymu ad mentem Novellae Legis za Uniwersałem JKrolewskiey Mości Augusta II. stanęły z Gromadzone Stany Rzptey w Warszawie y skupiły się non parvo Numero Equestris Ordo ad officinam Legum: Jednak dla zerwanych Seymikow wielu nie było Posłow iako to wielkopolskich Ruskich Pruskich y Mazowieckich a nawet Krakowskich Sandomirskich y niektorych Litewskich.) Obrał unanimi voto za Dyrektora Polskiego JmP Franciszka Maxymilliana Hrabię
z Tęczyna

z Jedyna Ossolinskiego Podskarbiego Nadwornego Koronnego Sendomirskiego Chmielnickiego &c. Starosty, po którego obraniu Izba Poselska do żadney przystąpic niechciała materyi, poki by Interes ostaddy y zupełney kommendy Hetmańskiey nad Woyskami Rzptey utriusq Authoramenti niebył zupełnie od J. K. Mści uspokoiony, toiest aby JmP. Fleming komisdy WXL. Felt Marszałek Woyska J. K. Mści saskich bynaymniey się do kommendy Rzptey Woyska y Cudzoziemskiego Authoramentu, ktorą sobie illegitime et abusive usurpuie nie interessował, y ordynans Hetmański na krotki czas antecedenter eo nomine dany, a by canune w Izbie Poselskiey oddał co gdy non subsecutum wiec Izba Poselska maiąc ten Interes wtadzy za własny Rzptey interes bo w nim vertitur securitas et custodia Praw bydzystych niewchodząc in Traktum żadnych obrad Seymowych ani w żadne zwyczayne prelimenaria nieodstąpiła tey materyi utrzymania, y ubespieczenia zupełney kommendy Hetmańskiey ktora we wszystkich Instrukcyach Woiewodztw y Ziem tak w Koronie iako y WXL. IchMściom Panom Posłom ante omnia zalecona aby ią utrzymali y quam firmitissime assekurowali, ad tuitionem Patriarum Legum tak tedy post multa certamine po wyiściu sześciotniedzielnego czasu ten Seym nawet bez przywitania J. K. Mści na Tronie irrito eventu eventu rozszedł się dolendo Rzptey fato.

W tydzień zas po rozeszłym Seymie tym, było Senatus Consilium in ordine providendæ securitati internæ et externæ ad omnem experimentem Casum.

IchMci PP. Posłowie Woyskowi koronni y Litewscy mieli audiencyą prywatną w Antykamerze J. K. Mści, ktorym zwyczaynie Traktament ex Senatus Consilio naznaczony aby go skarb koronny zapłacił.

Relacye Podwoynego Poselstwa tak do Porty Othomańskiey iescze in anno 1713. iako tez do Carskiego Wielkiego Poselstwa

stwa w Roku 1720. przez JmPana Stanisława Chomentow-
skiego Woje y Generała Ziem Mazowieckich Posła wielkiego Ex-
pedyowanego ex Casu niedoszłych Seymow dotychczas nie-
uczynione wczym tak walny obtenditur publiczny Inte-
res utrzymania Pokoju z tak niebespiecznemi Sąsiadami.

JmPan Stå Rudzki ablegat do Porty powrocił circa
expirationem Seymu y ten nie dał Relacyi Commissi negati;
iednak optime z pryważney Jmci powieści constat że u Porty
honorifficentissime przyięty w Konstantynopolu y traktowa-
ny to tylko było mu ex congruo że się pod bytności Jo Star-
strasne uszczeto powietrze iż musiał przez wszytek czas
rezydencyi swoiey bydz na Galacie miał iednak solenną
audyencyą naprzod u Weyzera a potym u samego Suł-
tana alias Cesarza Tureckiego y expedycyą w Interessach
Rzpltey pomyślną z deklaracyą dotrzymania wiecznego Po-
koiu według Traktatow Karłowickich otrzymał z wiel-
kim bespieczeństwem obojga Państw tak Korony Polskiey
iako też Tureckich, a lubo szczęśliwie tenże JmPan
Ablegat do domu zdrowo z assystencyą swoią powrocił,
iednak mu ludzi ~~[illegible]~~ z Konstantynopola powraca-
iących w drodze formalnym powietrzem zarażonych dwa-
naście umarło. Niech Pan Bog wszechmocności łaski y
miłosierdzia zaszczycać raczy, od tey zarazy kraie na-
sze y narod Polski.

Copia Listu JO X Prymasa.

Jaśnie Wielmożna Mościa Pani Pisarzowa W.Lit.
Mnie wielce Mościa Pani y kochana Synowico.

Do Ozdob Starożytnego Domu naszego przydacie
sła lustru własną osobą swoią JmPan Stå Wmci
Mościwy Pan, nietylko Dworowi miły ale też na
wszystkim z upodobaniem zapatruiącym się na tak pię-

kne Jo

kne do przymioty y maniery iuż wtym wieku na rzęśliszą w dalszą Honorow y Fortun nadzieję. Kiedy zaś o dożywotniey Umci konkurencie przyiaźń y w niey między wyborem innych do gustu swego przybraney chce dawną z Domienią naszym Domu swego kolligacyi swiezym przycisnąć y odnowić Słubem, cieszę się Pan z Zamysłu tego, życząc nayszczęśliwszego w nim Skutku, Jako zaś ten Zacny Kawaler sam mogł wstąpnym godnośći y grzecznosci swoiey popisem iuż ziednać sobie Łaskawą Oka y Serca Umci Panny nad nim decyzyą tak za niedaleczaię ale raczey umieiącego się Dziecię wspieram tylko prozbę swoią abys przyiąwszy mile się od niego offiary wktorych życie swoie y wszytko co bydź może wniey nay milszego konsekruie Umci raczyła wczasem wdzięczność uraz y Panem y wiecznym wiecznie miłośći swoiey, ktory aby Pan Bog zobopolnie błogosławił y dał nam Dnie widzieć życie dowody serc ukontentowanych tą zielną y rowną Konjunkcyą, dla y Domowe y Pasterskie Błogosławienstwo moie pośzę się Umci Pani Kochaiący Brat y uniżony sługa. Teodor Potocki Arcybiskup y Prymas. Mci Pani wielce my laskawa za tak godnym y rownym nam we wszytkim Kawalerem oraz Błogosławię y winszuię Umci Pani nieomylnego ukontentowania

Process

Sądow Hetmańskich za Bulawy S. p. Imci Pana Stanisława Jana na Ostrogu y Jabłonowie JABŁONOWSKIEGO Kasztellana Krakowskiego Hetmana Wielkiego Koronnego Kratkowanych w Roznych Sprawach Woyskowych.

A naprzod Forma

Pozwu Hetmańskiego na Pierwszy Termin.

min.

Stanisław Jun na Jabłonowie Jabłonowski Kasztellan Krakowski H. W. K. ręką swoią.

JmPanu N.N. Rotmistrzowi JKMci lub Porucznikowi albo Chorążemu albo Towarzyszowi Chorągwi N. Usarskiey lub Pancerney JmPana N. wyday ten moy Pozew Jeden zatrzy wła=dzą Urzędu mego Hetmańskiego Rozkazuiąc aby się Wmć przed Sąd moy Woyskowy osobliwie stawił tam gdzie natenczas rezydencya moia będzie na dzień N. miesiąca N. Roku teraźnieyszym na Instancyą JmPana N. Aktora Ur=podyjna oto iż Wmć &c: tu essentiam sprawy wyrazić y inne pretensye ktore fusius na terminie Wmci deducentur staw=że tedy Wmć na pomieniony Termin na ktory ieżeli niestaniesz rigor Prawa na Dobrach y Osobie Wmci extendetur ktory Po=zew Urzędni wynieść powinien y Jego relacya w Grodzie ma być zeznana y na termin przeniesiona, Działo się w Rezydencyi moiey N. dnia N. miesiąca N. Roku N.

Taksz Pozew Hetmański Wydaie się do Trąby Woyskowey na Drugi Termin po na=pisanym Tytule Hetmańskim iako Wyżey w pier=wszym Pozwie.

Poniewasz WmPanie N.N. Na pierwszy Pozew sobie Justa Formam et Praxim Cancellariae wydany nie stawiłeś się oco in poena contumaciae kondemnowany iesteś tedy wydaię Wmci ten pozew moy do Trąby Woy=skowey y władzą Urzędu mego Hetmańskiego Rozka=zuiąc abyś się Wmć przed Sąd moy Woyskowy osobliwie stawił tam gdzie natenczas rezydować będę na dzień N. miesiąca N. na instancyą JmP. N. Aktora ktory Wmć podyjwa oto &c: Tu essentiam sprawy wyrazić, iako fusius na terminie deducetur zaczym staw się Wmć na pomie=niony Termin pod wytrąbieniem z Woyska y dalszą Exe=kucyą na Dobrach y Osobie Wmci na pomieniony Termin ktory pozew Woźny wynieść &c: Julio w pierwszym za=kończyć y datę napisać.

Takiey Formy

Takąż Formą trzeci Pozew do Publikacyi Trąmby Woyskowey na Trzeci Termin.

Ponieważ Wmość Pan N.N. Pułkownik lub Towarzysz Chorągwi N. na powtorny pozew moy iuxta Formam et praxim Cancellariae dany sobie niestawiłeś się, oco in pœna Trąmby kondemnowany iesteś, tedy wydaię ten moy ostatni Pozew do Publikacyi Teyże Trąmby Woyskowey władzą Urzędu mego Hetmańskiego &c. ostatek pisać ostatek Pozwu iako wyżey w powtornym Pozwie.

Następuie Dekret in Contumaciam inquantum niestanie Pozwany na pierwszy Termin de tenore tali:

Naprzod Tytuł Hetmański napisać.

Na instancyą Instygatora Sądu Woyskowego y tegoż Delatora Jm P. N. lub Plenipotenta Aktora Jmci Pana N.N. Pułkownika, vel Chorążego, vel Towarzysza Chorągwi N. Pozwany na dzień dzisieyszy iako Relacya wymienionego przez woźnego Pozwu z Grodu Lwowskiego lub inszego wzięta świadczy, oto In essentiam sprawy wyrażone y oinne pretensye iako fusius na Terminie deductum. Ponieważ postponuiące Prawo pospolite y artykuły Woyskowe, w czym vertitur powaga moia Hetmańska, ani sam przez się, ani przez Plenipotenta swego żadney osobie niedałeś Iustyfikacyi. Tedy Sąd Woyskowy pomienionego Jm Pana N.N. in pœna Contumaciae kondemnuię y Pozew do Trąby wydać nakazuię, Decreti praesentis rigore Dziato się &c. notandum aby ten dzień napisać który w Relacyi Pozwu pierwszy Termin naznaczony.

Takiż Formę do Trąby Dekret z niestawieniem się Pozwanego na Powtórny Termin.

Toż wszystko do tey

JmP N.N. Pozwany na dzień dzisieyszy post obtentam Contumatiæ pœnam do Trąby in Conclusione Dekretu Trąby wyrazić, Tedy Sąd Woyskowy pomienionego Jmi Pana N. Pœna Trąby kondemnuie y Pozew do Publikacyi teyże Trąby Woyskowey wydać nakazuie Dekreti Præsentis Vigore. Działo się &c. N.B. ten dzień napisać który w Relacyi Pozwu do Trąby wydanego zapisany.

Następuie Trzeci Dekret Publicationis Trąby Woyskowey za niestawieniem się Pozwanego na Trzeci Termin.

Po napisaniu Tytułu Hetmańskiego.

Na Instancyą Instigatora Sądu Woyskowego y Jego Dellatora JmP N.N. lub Plenipotenta Jego Actora Personaliter JmP N.N. Porucznik vel Towarzysz Chorągwi N. Post obtentam ~~Contumatiæ~~ pœnam Trąby pozwany na dzień dzisieyszy toiest v.g. dziesiąty Maja lub inszy iako relacya authentyczna wyniesionego przez Woźnego Pozwu z Grodu niewyięta świadczy oto &c. Consequentiam Sprawy wyrazić y inne pretensye iako fusius na Terminie deductum ponieważ postponuiąc Prawo Pospolite y artykuły Woyskowe w czym vertitur Powaga moia Hetmańska ani sam przez się ani przez Plenipotenta swego na wszystkie wydane Pozwy żadney osobie nie dał Justifikacyi, Tedy Sąd Woyskowy Pomienionego JmP N.N. iako Convictum et Juri rebellem in pœna Trąby Woyskowey cum ejus Publicatione kondemnuie captivationemq[ue] osoby Jego ubicunq[ue] præveniri poterit za przydaniem Ordynansu mego pozwala Decreti præsentis

Forma

Ordynansu Hetmańskiego

Captivationis Osoby tego ktory przeciwna Decretami wszędzie Hetmańskim in ultimarie convictus.

Po napisaniu Tytułu Hetmańskiego.

Stosuiąc się do Ostatniego Dekretu Woyskowego in pœna Trąby cum ejus Publicatione et Captivat. osoby na JmP N.N. Towarzysza Chorągwi N. o niestawienie się na Połuy sobie dane respektem rożnych exorbitancyi y zachodzących pretensyi otrzymanego ad instantiam JmP N.N. Daię ten moy Ordynans pomienionemu JmP N.N. aby tegoż JmP N. uti convictum et Iuri rebellem poymał, y do Sądu mego dla dalszey decyzyi przyprowadził, tego iednak przestrzegać powinien aby iako przedtym niestała się violencya albo Dobr inwasio sub rigore Artykułow Woyskowych Działo się &c. et anno &c.

Forma

Dekretu Woyskowego Inquizycyi ~~iiiiii iiiiii iiiiii iiiiii~~ in causa facti.

Poniewasz Sprawa ktora na Terminie Dzisieyszym JmP N.N. Towarzysz Chorągwi N. JmP N. pozwanemu intentował oto iż pomieniony JmP N. niemaiąc zadney do eKtora pretensyi Ważył się go niespodzianie na dobrowolney drodze siec, y rąbac rekę skaliczyc y inne rany tyrańskie pozadawac iako fusius na Terminie deductum Sądzona y decydowana bez inquizycyi bydz niemoze. Tedy Sąd Woyskowy in ratione su

praestororum

praescriptorum obiectorum nakazuie aby strony obiedwie In:quizycyę praevijs Iuramentis Sąsiadków przy zeznawaniu każdego przed uproszonemi Przyiacielami ex parte Acto:ra przed JmP. N. Towarzyszem Chorągwi N. ex parte ve:ro citata przed pomienionym JmP. N. wywiodło za tydzień in loco facti półtorey wywiedziony Termin stronom obie:ma dum Pars partem adcitaverit Konserwuie Ktora obecny In:kwizycya zas ta in occluso rotulo zpieczętowana bydz ma y na Termin przywiedziona Decreti Praesentis vigore Datt. N. &c N. A. N.

Forma

Dekretu Woyskowego Inquisitio:nis iterata po wywiedzionych pierwszych non ad sufficientem Sądu Informatio:nem in Termino Produkowanych.

W sprawie ktorą na Terminie dzisieyszym post de:ductas inquisitiones Ichmościow N. N. Chorągwi N. Ichmościow N. Chorągwi N. Rotmistrow Ichm. Mści przeciwko Ichmościom Panow N. Officierom Regimentu pieszego N. N. w Mieście N. stoiącego intentowac in rationibus infra scriptorum iz gdy pomienieni Ichmość Actorowie przyiechali do mia:sta N. dla sprawowania rożnych Rzeczy żalowy victua:lium y w Gospodzie stanęli JmP. Major bez zadney oka:zyi napadł na Ichmościow N. N. Żołnierzy (hic wyrazic Mo:tivum Causae) Iako fusius protestatia y obduktya Ranow eo nomine uczynione obloquuntur, Contra zas JmP. Ma:ior broni się że: Takowa Sądu mego stała Decyzya że: nie wszy wywiedzione w sprawie tey inkwizycye niedo:skonałe wagą Sąd informuią z ktorych ex cui mogło że:dzi JmP. N. naiezdzał brac Ichmościow Actorow pod warty y dobywać ich violenter czy się teź Sami Żołnierze te:go domyslili zialicy sprawy y okazyi y okazyi y

czy z Ichmościow

cdy z Ichcściow dał ktory okazyą y co dalszy wzbudzic mogł tumult. Tedy Sąd pomieniony powtorną osobliwe super hac praemissa punkta przed uprosdonemi przyzacistami obwiey Stronie ze Tydzień a data Praesenti naznaczą Inquizycyą per Testes fide dignos prawis Juramento przy Jednawaniu. Po ktorey wyszedziony Termin Stronom obiema do Sądu dum Pars partem addictaverit konserwuie się obecny inkwizycya zas in rotulo zapieczetowane y Stronom obiema wydana bydz ma. Ile zaś opodabieranie rzeczy siako się do niektorych JmP. NN. przyznaie. Tu wyrazie Pratensyą y walorem tych Rzeczy zabranych Sąd pomieniony sententiat abyśy Ichcść P.P. NN. Aktorowie iako im te rzeczy wszytkie y prawdziwie przez NN. podabierane takiego Szacunku wyliznali przysięgę in Judicio ktorą poniewaz in facie Sądu uczynili dedicit ten Sąd aby JmcP. N. in instanti powracał ieżdny znayduiące się a drugie przez zołnierzy zatracone popłacił Rzeczy, a że jeszcze per Inquizytionem wchodzi do tey że Sprawy przez Plenipotenta swego JmP. N. Towarzysz Choragwi NN. JmP N. o Złotych N. ktore natenczas Jmci wzięto tu zas probatio Personalis iuratoria requiritur tedy do drugiego Terminu differetur actio, a tę szkodę Jmci Decreti Praesentis rigore Dzialoszk N. die N. mense N. Anno N.

Forma Decretu Inquisitionis in Causa Facti.

Wsprawie y Akcyey dzisieyszey między instigatorem Sądow Wyszlowych y Jego Delatorem JmP. N. Aktorem z iedney a Jchmściami PP. NN. Choragwi N. Jchmść PP. NN. Towarzystwem y innemi obwinionemi y przypozwanemi z drugiey Strony oto. Iz sobie pozwani Specialiter Jchmść PP. NN. Jedrał niestaiśmić do JmPana Aktora.

a Ktora uformowawszy pretensye waszyt się quà privatim, quà publice, to listami to ustnie na zycie Jego przegraząc się zebrawszy roznych Ludzi in vitam Jego diffidare (: Tu wszytkie wyrazic pretensye poczynione przez Pozwanych.) pod Dworem Hetmanskim gdzie omnis Securitas observari powinna nierespektuiące na powagę Hetmanską ani pamiętaiące na partikuły Woyskowe eo nomine opisane na Aktora z Kordelagą zchodził y gdy samego prevenire in persona niemogł za miastem pod Bramą Podstaroskiego JMo N. Szlachcica Pana N. niewinnego nil sibi mali evenire sperantem dolo ordo ku Pryncypatowi Jego uwiedzionÿ na dobrowolney drodze spotkawszy bić, siec, rąbać kazał że ieżeli zyie trzeba będzie powątpiewać &c: y inne exorbitancye y excessa popełnił, prosząc tende Aktor super praemmissis citatis poenas Criminales excessibus condigna decerni propositione ore tenus facta de promisso Actori. Sąd nnieyszy Hetmanski po wysłuchanych obuiey Strony Kontrowersyach uznaie. Poniewasz wyszey opisani Pozwani contenta propositionis Partis Actoreae quaerio, et singula negant owszem y z tego co im in propositione przez Aktora obiicitur niebyło Iustyfikuyą się ybronią y do Prawa się ressemią (: ut actor quod asserit probet:) dat et concedit obuiem Stronom Actoreae quidem super contenta obiectorum pozwanym das iż tak zatio JMc aktor żądawa niebyło na przyszłą da Bog Sobotę to iest na dzień N. miesiąca N. przed JchMM PP N. Dilationem deducendae Inquisitionis poletoroy wywiedzioney Termin sowity obuiey Stronom przed tymże Sądem wyznaczony da Bog Poniedziałek to iest na dzień N. miesiąca N. konserwuie mocą Dekretu tego Dziatoszę &c:

Forma

Dekretu z Inquizycyi wywiedzionych circa decisionem causae.

Wsprawie

W sprawie y akcyi na terminie reproducendarum
Inquisitionum Decretem y N. mense N. Sądownie stanowionym
super contenta w tymże Dekrecie expressa parti
utriq[ue] zniesionych przypadłych między Instygatorem Sądow
Woyskowych y iego Delatorem Imc P. N. N. Aktorem z iedney
a Pany specialiter N. N. in recenti crimine violatae przez
progi Podstarościego et altera genere Szlachcica przed bramą
N. cum periculo vitae tego oparzenie y chwytanie ex
inde pod bokiem y tedwie nie w Sądach Hetmańskich, gdyż
zaraz Ammunicyą Lwowską obieżdżaiące na ten Kryminał
y osoby pomienione pozwane z niego do Gospody uchodzące
nadiechał we Lwowie grassowanie securitatis pod wartę
cum tumultu suo taliis complicibus wdzięcznymi obwinionemi
pozwami z drugiey strony agituiącey się, Sąd niniejszy
Hetmański po wysłuchanych obojey strony prośbie
przed Sądem niniejszym stawaiącey powodowey y pozwaney
kontrowersyach naprzód aby P. N. Inquizycyą in causa
praesenti z Dekretu pierwszego wywiedzioną na którą y
pozwanie inney ex parte sua nie wywodząc reatum suum
zdaią y na nieyże przestawać Judicialiter declaruią się in
Rotham iako świadków nienaymować ani korumpować
ani informować przez siebie y subordynowane na to osoby
poprzysiągł na to każdy. A ponieważ inquizycyą Aktoratu
swego wywiedziono y przez strony pozwane etiam
in partem suam acceptowane Imc P. N. poprzysiągł. Tedy do
czytania inquizycyi y uważania z niey okoliczności cuiuslibet
Pozwanym propositione autorea w Dekrecie Parti
utriq[ue] iniuncta inquisitionis expressa obiecti przystępuie
którą przeczytawszy y dobrze wszystkie circumstantias
obiectorum aggravantes także y kartkę P. N. Insidationis
manifesta in vitam iego własną ręką pisaną y podpisaną
de tenore sequenti &c expediendo deliberationem suam
super Controversias Stron obiecta decidendo nuperrime factam
subo P. N. ex merito insidationis in vitam P. N. aperta

a zatym

azatym ex privato pretensyi swich lubo niesłusznych
przeciwko prawu pospolitemu które non violenter nec
privatim ale prawnie aby każdy kredyt swoich był iak
naysłusznieyszych dochodzić, mieć chce violenta manu
tumenda vindicta z której po Grodach rożnych iako z
inquizycyi pokazało się P. N. &c. y innych circumstan:
cyi obiectorum onemu graviores zasłużył y na siebie hoc
suo malevolo spontaneo progressu zaciągnął poenas Iu:
ditium iednak że non extendendo ad minores descendit
y nakazuie aby się P. N. samotrzeć genere sobie rowne:
mu wotę Rothę y że Panem N. nietą intencyą zwołą, aby się
kartkę swoię do niego insidationis in vitam iego pisaną
ad effectum przywiodł, cum comitatu suo ieździł y szukał
go ani niemiał z nikim z mowy in vitam iego, ani innych
od niego sobie in Propositione obiectorum iest wczym winien
observata Iuramenti solennitate przysięgł a to in quynta:
ti. In securitatem zaś vitae Jm P. N. et schedulae insidationis
periclitantis aby Obywatela ziemi Lwowskiey Szlachcica
dobrze osiadłego pro inscribenda sponsione za siebie że zło:
śliwie na życie y zdrowie Pana N. zaczętey intencyi swoiey
kartkę do niego pisaną wyrażoney przez siebie et sub
ordynatas Personas niewykona ani mu w niczym
szkodzić niema ani będzie do Grodu Lwowskiego stawił.
co nim uczyni dotąd pod tą wartą zostawać powinien in
securitatem ulteriorem P. N. aże się do niego contra Ius Re:
gni które każdego pace publica et securitate domestica
ubivis locorum munivit insidationis liberas in vitam Ie:
go ważył pisać punibilem zatego Pana N. sententiat
Nakazuie aby hunc illicitum progressum siedzeniem Wie:
ży Zamku N. że teraz post inscriptam za siebie sponsio:
nem zasiadaiąc a przez niedziel dwanaście &c. sine in:
termissione kontynuiąc w niey nigdzie niewychodząc
chciał, a to sub poena infamiae quae exnunc decernitur
circa

circa manifestationem de contraventione Decretum ni=
nieyszemu faciendam publicandam lub Trzy by Woysko=
wey ogłoszenia Quantum interesse spectat Jmć P. N. ma=
nuatem zas in Persona nobili N. pacis publicae violatorem
iako z przeczytanych Inquizycyi manifeste liquet y
ten lubo aequalis ex facto ex circumstantijs iego iako Pan
N. Poniewaz ex lege eadem pęna puniuntur complices qua
et Principales majores promeruerint pęnas Iudicium ie=
dnak ad Sens non irrogando ad minores descendit y na=
kazuie aby in vim pęnae, pro violata securitate publica in
persona pomienionego Pana N. Wiezą Zamku N. post Lo=
luta de Bog z Zastępuiący Kompanij Castra w Niedziel
dwie Zasiadł y siedzenie wtey wiezy przez niedziel trze=
ry vel &c: niewychodzące zniey skontynuował a to pod Ry=
gorem teyże iako iest skazany na P. N. N. pomienione=
mu zas N. in vim tasae vulnerum et in curationem Zdro=
wia [illegible] zł numero N. N. aby z pod Warty niewychodząc
P. N. oddał po ktorym oddaniu od Warty y siedzenia pod
nią wolni iest. Respektem zas Powagi Hetmańskiey pod
Sukien Ktorego pomienione excessa przez Obydwoch po=
mienionych pozwanych popełnione są y Artykułow Woy=
skowych pramissa zakazuiących postponowanych te re=
conciliando aby odwagę Woyska znaczną iako obydwa
ciż PP. N. N. pozwani za ordynansem Hetmańskim uczy=
nili a to pod utratą uczciwego y Pantatis. A poniewaz po=
mieniony P. N. satisfaciendo puncto primo Decreti Iuramen=
tum samo trzec in Rota Supraseripta in facie Iudicij praestitit
ideo eo in puncto primo Decreti hic a Castra liber Decre=
ti presentis vigore Datt. N. Die N. an. N.

Forma Decretu Woyskowego In Causa Facti Remissionis

ad

ad Forum Competens.

W Sprawie na Terminie dzisieyszym ex Antenori Decreto Comportationem munimentorum et Probationem simplicis assertionis injungente przypadaiącey, ktorą Szlachetny PP N.N. quasi assistendo Jmci PN. Chorążemu N. JmPN. osobiście stawaiącemu pozwanemu intentował oto, że temerarie et violenter na Dobra Actoris ex ea Occasione że &c: Jakowa Sądu mego stawa decizya Poniewasz pars citata JmPN produxit list JmPN. że cokolwiek uczynił ex praemissio executio woli JmPN. ktorey tymże tymże była wyrażona, non violentia, pars vero citata żadnych nato niepokazuie Dokumentow ze nad wolą JmPN. tego się domyslił statusu, y owszem żadney odnieyże ad prosecutionem Sprawy tey niemiał Plenipotencyi, ale tylko intuitu Sukcessyi na siebie po JmPN. spadaiącey actionem instituit Pozwanemu. Tedy Sąd wysłuchawszy Sprawy tey cum toto suo effectu et quo ratio fundi do Sądu tego nienależącą z oney zachodzi, ad Forum competens odsyła Decreto Praesentis rigore, Działo się etc. Anno N.

Forma.

Dekretu Sądu Kreygrechtowego od Hetmana Polnego.

Stanąwszy przed Sąd Generalny Woyskowy Judycio ziemskiego JmPN. Oberszterleytnant vel Major JKMści z Regimentu JmPN. iako do tey Sprawy Plenipotent imieniem wyszwymienionego JmPN. uskarżał się na JmPN. Regimentarza tegoż Kwatermistrza ktory będąc przez kilka Lat Deputatem w Rodnych Woysztwach wybierał zasługi, ale ... pokazało ex documentis rzetelney percepti JmPN. ... liczba lat JmPN. do skutecznego porachowania Kwatermistrza przywieść niemogł, podaiąc takowe rachunki ktorych zawsze wydatek percepty na kilka naście Tysięcy złotych Polsk przenosiły Rachunki zawsze po waryowane y pofalsowane były więc JmPN. widząc człowieka niepewnego y Zasługi w wielkim niebespieczeństwie rozbierać onego (iako Strony miał obawiać się) wziąć w Areszt y zachować się in securi-

tate

tate, poniewaź często efficere myślał z areszu niesłusznemi
Suplikami do Urzędu, iako się teraz pokazało przed Sądem
JJW PP Obywatelów, przeciwko JmP N. N. irritować, które Calumnia
w okolicznościach teraźnieyszey docet, kiedy tak wielką summę
winien zostaie, iako się ex calculo pokazuie gdzie tylko wy=
liczył rzetelney summy JmP N. summy drugie dla lepszey
na których niemasz dokumentów dowodnych dla lepszey we=
ryfikacyi zanotowane na osobliwym Regestrze czyni N.N.
iako tedy z tąd oczywista Damnificacya patet JmćP N.N.
który ex retenta summe przez Kwatermistrza nieprzekwitującemu mu=
siał z Szkatuły swoiey necessitatibus Regimentu prowidować,
tak poniewaź obwiniony Regiment Kwatermistrz bierze się
ad Succumbentam investiganda documenta tedy Sąd nineyszy
to beneficium Juris Kwatermistrzowi denegandum non esse
censet. J dla tego Termin ad do Świętego Jana vel N. in anno
præsenti naznacza, a że ta sprawa do Woyskowego Protokułu
weszła tedy iuż JmP N. powinien Kwatermistrza w Szwadro=
nach Jo JmP Kasztelanowi Krakowskiemu H. W. K. pod
Wartą zostawić, intra spacium zaś temporis præfixi Kon=
frontować przez Plenipotenta swego P. Regimen Kwatermi=
strza swego z P. Gwałtorama Województwo &c. conquisita do
Obrony swoiey dokumenta na Terminie producować będzie
JmP N. Plenipotenta. Także od JJW PP. Poborców ieżeli nad
percepta wyżey wyrażoną niewziął P. Kwatermistrz we=
ryfikować będzie y z tym wszystkim ad Terminum præfi=
xum dla lepszey Informacyi przed Sąd Woyskowy Jo Jw
Pana Kasztelana Krakowskiego H. W. K. Stro=
ny obiedwie comparebunt a że Sąd nineyszy z cogni=
tionem niewchodzi iszcze tak dla nieposłuszeństwa przeciw=
ko Ordynansom JmP N. iako że y w rodnych Urzędach ten=
że P. Kwatermistrz irritował niesłusznym ludzi wyda=
niem przeciwko JmP N. tedy iako Parti Actoreæ mani=
festior Probatio tak y Citatæ dowodnieyszy wywód in eo=
dem Termino pozwala się Decretz Præsentis vigore. Na=
tenże Termin P. Kwatermistrz in summa restante za=

dowody uczyni

dzyc ucząyce y one rzetelnie wypisząc. do rąk Plenipotenta JmP N. powinien idz sub pœnis criminalibus ktorych ad arbitrium moie JmP Krakowskiego H W K podaie się Dziato etc. R. N. Roku N.

Forma

Aresztu Hetmańskiego

Na instancyą JmPana Plenipotenta JO Xcia Jmci N. N. Wydaię ten moy areszt do JO Xcia Jmci Kurlandzkiego Generał Majora Woysk JO K. Mści y Rzptey aby illo stante zasłuy in genere wszytkich tak na Porucznika JmP N. Pułkownika natenczas w Regimencie swoim pierszym przychodzących, iako y innych iakichkolwiek na osobę tego JP N. należących lub z Rescedtow od samego JO Xcia Jmci danych lub z iakichkolwiek innych do liquidacyi respektem pretensyi słusznych pomienionego N. do niego zachodzących iako to etc: Tu wyrazi essentiam y poty nie każał wydać JmP Regens Kwatermistrzowi swoiemu y u siebie zatrzymał poki na to niestanie sądu mego Decyzya. Datt etc.

Similis Forma Hetmańskiego Aresztu.

Na instancyą JmP Plenipotenta JO Xcia Jmci de la Fromonville Contesse de Aldeboro wydaię ten areszt moy do JmP Regens Kwatermistrza Regimentu pieszego JO Xcia Jmci Kurlandzkiego aby illo stante cokolwiek z porownania się Xcia Jmci zasługi Possessatorowi należy wszytkie sub aresto zatrzymał Declarationis presentis vigore. Datt etc:

Relaacya Aresztu Hetmańskiego.

Poniewaz in:

Poniewaś in taito areßtu ad Instantiam JmP Plenipotenta Xięźny Jeymości N. na zasługi JmP N.N. Oberszteleytnanta Regimentu niegdy pierwszego JO Pna N.N. do Wdztwa N. respective Pretensyi pewnych iako kleynotów sobie powierzonych Xięźny Jeymości do niego zachodzących wydanego w Kaßie Regimentu zasługi tegoż innodantur etgdy pomieniony P.N. żadnego z dnia N. porachowaniem nie ma nic specifice demonstrari potest, żal wielka mu przychodzi summa tedy areßt pomieniony eo nomine ad malam informationem wydany relaxuię, kaßuię, y annihiluię, ato mieysce indy do Regimen Kwatermistrza Regimentu Xięcia Jmci N. wydaię Declaratorio plenius rigore. Datt. N. Die N. Anno N.

Forma

Przywileiu Hetmańskiego na Szarzę Generała Adiutańską.

Wiadomo czynię JchMM PP. Generałom Obersztelom, Obersztelejtnantom, Maiorom, Kapitanom, y iakieykolwiek Szarży Officierom, Żołnierz y całemu Rycerstwu Woyska JoKMci y Rzptey Polskiego z Cudzoziemskiego Zaciągu, Iż maiąc w należytey estymacyi kawalerskie przymioty JmP N. Rotmistrza JoKMci arkabuzerskiego oraz uważaiąc umiejętności Jmci w służbie woienney Cudzoziemskiey trybem idącey w postronnych krajach y domowych Woyska nabytą że aby initii Szlutowy moiey do tych czas wyprobowane (: niżeli insze decoranda virtutes podaddą okazye). Szarzą Generał Adiutańską z Rangiem Obersztelejtnantskim konferuię Jmci z Gażą y prerogatywa mi tey szarży eaven et presi przywileiem zalecam y obowięzuię się aby pomienionego JmP N. za Generała Adjutanta przy Rangue Obersztelejtnańskim miano y bez żadney kontrowersyi przyimowano Dziato się mie: N. dnia N. Roku N.

Forma

Dekretu pod Chorągwią Usarską lub Pancerną

in causa

In Causa Facti przez Porucznika Konferowanego.

Ponieważ JmP Plenipotent Stwa Jasilkowskiego Dobr JuJmP Wdy Betzkiego urgendo Sprawiedliwości udał się na mój Sąd Porucznikowski y sprawę przeciwko JmP N. Towarzyszowi Chorągwi N. JuJmP N. zaszłe wystrzelenia oka prawego uczciwem Obywatelowi N. miasta N. y innych excessow wprzestaniu wyrażonych popełnienia intentował. Zaczym ja w tey sprawie uformowawszy z kompaniey otwiysz pomienioną Chorągwi wybraney mniey zostaiący Sąd pod Chorągwią powysłuchaney Propozycyi JmP Plenipotenta y defensyi przyzwanego JmP zważywszy dotego Autentyczny dokument Protestacyi y obdukcyi przez uczciwego N. w Grodzie N. Sabbatho post Dnicum N. proximo Anno Dni N. uczyniony także Sprawy inhaerendo Justitiae decidue. Ponieważ JmP N. niepamiętaiąc na Imię wielkie JmP Wdy N. w Rzpltey y wysłuze ausus est y wystrzelił oko ubogiemu człeku Obywatelowi N. zkąd bol y kalectwo pochodzi nosi, za co lub majores promeruerit poenas dufaiąc iednak w rodzoney klemencyi JuJmP Wdy N. Łaskawego Pana nabłąd y występek Żołnierski nakazuię aby mu solennem deprecationem przez JchMM PP. Pułkowników wysłowych uczynił, między zas w Grodzie N. iak powroci z Imprezy na ktorą iest teraz z Regestru komenderowany do Zwańca lub gdzie N. praecise in fastis Festi S. Mathiae Anno proxime venturo N.N. zasiadł y one przez niedziel dwie kontynuował. Za bol y kalectwo pomienionemu N. Obywatelowi N. Złotych putterasta solvat ad Quietationem officiosam tegoż N. Pe Plenipotentiam JmPana Wdy N. Cousztyłko JmP N. sub poenis rigorosissimis in Contraventores Decretorum severe sanctionis. Wypełnie powinien Decreti praesentis vigore obligatur. Ktory to Dekret approbacyi Sądowey podaie się. Działo się w obozie N. Anno N.

Forma

Exemptow Hetmańskich do Trybunałow Koronnych lub do Grodow lub do inszych Sądow Żołnierzom in actuali obsequio Rzpltey będącym.

Po napisaniu Hetmańskiego Tytułu.

Jaśnie Wiel

Jasnie Wielmożnym, Wielmożnym Ichm̄ PP. Marszałko-
wi Sędziom y deputatom Prześwietnego Trybunału Koron-
nego. Tudzież Wielmożnym Ichm̄ PP. Starostom Sądowym y
Urzędom Ziemskim y Grodzkim do ktorey to Iurisdykcyi
będzie należało przy zaleceniu Braterskiey powolności mo-
iey do wiadomości donoszę, Iż stosuiąc się do Prawa dawnego
o exemptach napisanego, ktore każdego Żołnierza in opere
Belli zostaiącego uwalnia od wszelkich Impetycyi y Termi-
now Prawnych prae vio Testimonio Hetmanow. Daię ten moie
prawdziwe in vim exemptu Testimonium o JmP N. Porucznika
lub Towarzyszu Chorągwi N. JmP N. iż insistendo powinno-
ści y obligacyi Służby Żołnierskiey (iako żadney niezwykł
intermittere okazyey) tak y na teraznieyszey był actualiter
presens Kompanij excubando na wszelkie Rzptey usługę przy
Chorągwi swoiey aby tedy ob absentiam pod ten czas in subselliis
Sądow Wm̄ uszczerbku iakiego na Substancyi swoiey niepouiosł
y honor Jmci był indemnis aż do Instancyi moiey suffragium
y to Testimonium własną podpisuię ręką Działo się &c.

Forma
Testimonij Rotmistrzowi Łanowemu do Skarbu Koronnego Rzptey

Daię to moie in vim plenioris fidei Testimonium do Skar-
bu Rzptey Koronnego JmP N. Rotmistrzowi Piechoty Ła-
nowey Wybranieckiey Województwa N. iż za Ordynansem moim
Piechotę pomienioną Łanową w należytym Rynsztunku y
w moderunku wyprowadził na Kampanię Anno 17.. etc
&c. ktora była na usłudze Rzptey do należytego czasu
aby tedy w pensyi ze Skarbu Koronnego sobie należącey
pomieniony JmP N. Rotmistrz zupełnie był za ten Rok
satisfactus auctoritate Władzy moiey obliguię y prosząc
oto Testimonium dla lepszey Wiary y wagi własną podpi-
suię Ręką Działo się &c.

Forma
Assystu Hetmańskiego Officierom Cudzo-

ziemskiey

...ziemskiey Służby.

Adamus Nicolaus a Granow Sieniawski Comes in Szklow et Supr.^d Castelanus Cracoviensis Exercituum Regni Poloniae Dux Supremus

Universis et singulis quorum interest, presertim Serenissimis, Celsissimis, Illustrissimis, Perillustrissimis, Perillustribus, Magnificis, Generosis Nobilibus Dominis Principibus, Ducibus, Marchionibus, Baronibus Exercituum Generalibus, vel eorum loca tenentibus, Arcium et Praesidiorum Praefectis, Urbium, Castellorum civitatum Gubernatoribus alijsq. in Regno quovis et Dominij eidem annexis cujuscunq. status conditionis et praeeminentiae hominibus presertim Millitaria Officia gerentibus praemissa benevolentiae meae testificatione notum facio cum Gnosus N. Praefectus in Regimine meo Draganorum Equestrium Exercitus S. R. Mtis et Reipublicae missionem ab ulteriori servitio a me petijt sicut meritorum ejus depono Testimonium et Estimationem quam tolerato gloriosae per annos undecim Reipublicae obsequio inse traxit, cunctisq. semper interfuit Campanijs ac in omnibus expeditionibus bellicis virtutis suae specimina dedit satq. honoratum exigit Senicium. Ita votis ejus annuendo libertatem ab ulteriori servitio faise eidem permitto simulq. cum mea prosequor benevolentia ut igitur quocunq. se contulerit meritorum suorum habeat respectum ulterioraq. tentarus obsequio Bellica omnem capeniatur Civilitatem et promotionem enise quaeso pana in Regno nostro quos Commendaverit testaturus Datt in Arce &c &c. – – – – – –

Forsztelowanie
na Pułkownikowstwo.
Ponapisaniu Tytułu HETMANSKIEGO.

Universis et Singulis quorum Interest Praesentium Nontitiam habituris presertim vero Mtis Generalibus Colonellis.

lonellis et aliis Permanici Authoramenti Exercituum Regni Officialibus totiq Militiae testatum facio recommendatam mihi luculenter esse in Rebus bellicis experientiam Mgci Francisci Michaelis Baronis Militarchr tantopere ut ipsum Legionis unius Dragonicis in Exercitu Rni actualem Colonellum constituere voluerim prout quidem presentibus declaro concessa eidem potestati idoneas ad suam cohortem seu Legionem officiales constituendi salva per omnia dispositionibus meis obedientia maneat in quorum Fidem hasce manu mea subscriptas unitato communi Sigillo Jussi Datt. in castris ad villam Rzeczowska die N. mensis N. Anno N.

Forma

Assygnacyi Hibernowey z Seymu Warszawskiego Traktat Terminuiącego Chor. Woyska Koronnego od Rzpltey daney Anno 17 N.

Stanisław na Leduchowie Leduchowski Podkomorzy Krzemieniecki Marszałek Stanow Rzpltey y Seymow. &c. &c.

Na fundamencie Konstytucyi Seymu Teraźnieyszego Traktat Warszawski approbuiącego ystryptu ad Archivum eo nomine napisanego na Chorągiew Usarską vel Pancerną JmP N. według nowego Komputu na Seymie tym że postanowionego maiący koni Nro N. rachuiąc na koń po złł. N. Suchennego po złł. N. czyni złł. N. Do tego przydaie się Aukcyi na obrok y siano N. złł. In summa przychodzi do zapłacenia złł N. nato na Starostwie N. w Ziemi N. wtym kolu następuiących similiter naznaczone złł. N. Groszy N. na wsi N. Reszty ad complementum

Proweniencyi

Skarb Kwarciany z wyczaynemi kwitami kwarcianemi y Po-
głownym Dydawskim a Die Januarij anni Elapsi zaczynaią-
cym się przez osobne assygnacye Skartowe quotannis wy-
płacić powinien (Ztt. Kto N. expedyciiey w Warszawie Ich
Mcz. PP. Deputatow od S. Michała do S. Marcina ktory to Hi-
berne wybieraiąc co rocznie Ich mci PP. Deputaci żadnych
inszych exaccyi y kontentacyi usurpować nie maią, a
Dobra pomienione wypłacać ią powinny bez żadney odwło-
ki y renitencyi w czasie według kontrybucyi teraźnieyszey
naznaczonym sub exekutione militari, Jmp. Rotmistrz zaś
lub Porucznik Chorągwi komplet z należytym rynsztunkiem
y moderunkiem podług służby dawniey wystawić powi-
nien będąc wszelkiey gotowości na obronę y usługę Rzpltey
za Ordynansem Hetmanskim pod animadversią Artyku-
łow Woyskowych Działo się w Warszawie &c. &c. &c.

Forma

Assygnacyi na Hibernę Zimową Chorą-
gwiom Polskim Seymu Warszawskiego
Traktatem Zakonczonego d. 19 Jenuą 1717 Wo

Stanisław na Ledochowie Ledochowski Podkomo-
rzy Krzemieniecki Marszałek Rzpltey Seymowy.
Ponieważ takowa Stanow Rzpltey stanęła vigore Constitu-
cyi Seymu Teraźnieyszego Ordynacya, aby wszelkie woy-
ska zimowe Authoramentu nowego z mnieyszego kom-
putu inscripto ad Archivum wydanego w samych ich tyl-
ko Dobrach Królewskich z Generalney Repartycyi na Wo-
iewodztwa y Ziemie raz na zawsze rozmiarkowaney loko-
wane było, tedy na Chorągiew N. w Teraźnieyszym kom-
pucie maiący koni N. na subsistencyą zimową nazna-
czasz Stwo N. Gdzie Jmp. Rotmistrz lub Porucznik po-
mienioną Chorągiew iak nayprędzey stylem Traktem zapro-
wadziwszy rozłożyć się ma za dyspozycyą Jmp. Possesora
tameczne go bez pragrawacyi Poddaństwa nic więcey
niepretenduiąc oprocz samego Dachu kontentuiąc się zu-
dzimi

dzmi y konmi same Hiberny y zastugami w osobliwych assygnacyach naznaczonemi, ustaw zas zadnych Frydnie=wek lub quocunq titulo exaccyi przerzeczona porzadnie wymagać niepowinna, także w massie naymniey Dys=ubessim y wszelkiey Scondycyi Sedzom Crydynyz Assy=wacyi nieczynie deproprio żyjąc y obserwujące we wszy=stkim praescriptum ordinem stany y Regulamine ad di=sciplina militare sub Rigore Poenar ibidem expressarum Dzieło Sy w Warszawie &c: &c:

Stanisław Ledechowski Pod=komorzy Krzemieniecki Pisarz Seymowy.

Testament S. P. Jana Demetryusza Sulikow=skiego Arcybiskupa Lwow=skiego.

Czego niepowinien ani chcę przepomnieć przy Smierci.

1mo. Własnego zbawienia y wytrwania w Wierze nadziei y miłości.

2do. Uczynienia Deprecacyi za urazy wszytkim chociaz nierozumiem abym kogo uraził chyba z Zarliwości, Bog iednak wie wszytkim.

3tio. Doskonałego odpuszczenia tym ktorzy mnie ura=zili y do gorszkości serca przywiedli bez żadnego ro=zumiem zastużenia, atuy ze wszystkich Stanow Ducho=wnych im Bog odpuści ktory nam wszytkim odpuścił.

4to. Krola mego Ostatniego za starze ktorego umieram niech mu Bog błogosławi z martwemi odpuszczenia zywemu długo letniego życia szczęścia życze Zygmuntowi Augustowi

Augustowi, Annie Henrykowi, Stephanowi, Zygmuntowi,
Trzeciemu Służyłem wiernie nieuprzykrzony Jedynym Czastorz
5to. Krolewstwa y miłey Oyczyzny niech cię dłużej Bóg kon=
serwuie w zdrowiu y całości, o naymilsza Oyczyzno ty=
le rady y w tak wielu okazyach zbłądziłaś od mety, złe
czyniła, y do niewoli drzwi otworzyła, coś chwałę Boga
prawdziwego na wielu mieyscach porzuciła y rada=
mi dobremi wzgardziła.
6to. Wspoł Biskupow moich niech wam da Bóg o nayuwie=
lebnieysi Bracia czuyność nad wami y nad trzodami wa=
szemi, bo ściśły przyydzie dać rachunek, proszę P. Bo=
ga za moie winy. Więcey nad innych czynić miałem,
mniey wam w czym przysługowałem się, ratuyćie
Brata waszego zmarłego który żyiąc zawsze wam
dobrze czynić pragnął.
7mo Kapituły moiey Duchowieństwa mego y owieczek Chry=
stusowych mnie zleconych wielom niepodobałem się, bom
nie taki się podobać iako pożytecznym bydź pragnął, ostry
na czas iednak was był zawsze kochaiący, nigdy nikomu
chyba z jego postępkow urazliwy. Niedoskonali Szukay=
cie drogi doskonałości, rzedni o postępek starayćie się,
doskonali strzeżcie się przewrotności, pokorę kochaycie,
oksiem z innych nieprzenośćie. Zakonnicy iedneścieście proś Boga
za mnie y wybaczcie łatwości moiey ktorey na pozwoleniu by=
wało. Bracia Rodzinnie, y Swiętey Anny S. Iana Krzciciel=
a Nayświętszego Sakramentu miłosierdzia Serca Pana Je=
zusowego, proszę polecay cię mię Bogu aby mi niedoskło=
natości moiey odpuścić raczył.
8vo Kolegow Senatorow Oycowie OO. Oyczyzny dawnym
sposobem szanuycie obyczaiami y cnotami dawnemi kon=
serwuycie. Rzeczom własne imiona daycie, zgodę chowayć=
cie, sprawiedliwość kochaycie, równości strzeżcie, ambicyi
zabiegaycie, sprawiedliwości zawsze obrońcami będźcie.
9no Matko Akademij Krakowskiey, winny ci iestem, czym=
kolwiek byłem. Polakiem Polskim zwoich tylko piersi
za dzywaiącym, tobie mnie y teraz polecam umieraiący
y umar=

y umarty, więcey powinienem był niżlim uczynił, niech nagrodzi niedoskonałość moię Święta Anna, Matka Matki Bożey y S. Florian.

9mo Braci połrzeunych y Familiey. Odpuście ieżelim was zaratować niemogł, uczyniłem com mogł, cżynie wy co możecie innym rowną miarą, żaden zwas od głodu nieumarł ani umrze wBogu nadzieię maiąc, bądźcie zawsze bądźcie przytomni, zapłaty niepragniycie chyba cnocie wieczney natym zbywać niebędzie.

10mo Dwór Pan Domowych. Odpuście boycie odpuszczałem ieżelim zapłacić napominaiąc, co się miłego. azaś ieżelim zasługi przytrzymał wy same sędziami bądźcie, ieżeli kto bez wiadomości moiey sobie był szkodliwy niech sobie uważy aby się niepotknął niech się strzeże.

12do. Vbogich y Szkół. Skromnego prawda Szafarza zemnie ale dobre każdemu mieliście oddaycie wdzięczność mowiąc zamnie Zdrowaś Maria. Nicht ubogi tylko ani- mey dem. Fortuna nikogo niekrzywdzi kiemu miłość za Boga.

13tio Pogrzebu własnego. Pochoway cie iak chcecie Ja umarły nieprezumuię, Łastwo iestem robactwu, który żyiąc między Krolami y Xiążęty pomniałem zawsze żem był ziemią.

14to Wdzięczność przeciwko Bogu memu Iż mię człowiekiem pewnemu dał mieysce, Stworzył Chrześcianinem Kapłaństwem przyozdobił, Pasterze ludu Lwowskiego postanowił, rządził, bronił wRożnych przypadkach miłosiernie wynosił.

Dziękuię Także

1mo. Rodzicom za pilną Edukacyą.

2do. Preceptorom. Adamowi Łaszczyńskiemu, Ianowi Wirzeyskiemu, Łukaszowi Grzechowskiemu, Benedyktowi Rozańskiemu

skiemu, Jakubowi Perskiemu, Obrębskiemu, Badzeń-
skiemu, Szatkowskiemu, Woyciechowi za dobrowolność
y miłość osobliwą.

3tio. Panom moim. Jakubowi Uchańskiemu Arcybisku-
powi Gnieźnieńskiemu, Walentemu Dębińskiemu Kan-
clerzowi Koronnemu, Janowi Chodkiewiczowi Kasztel-
lanowi Wileńskiemu za pociechę exercytacyey w
Rzptey.

4to. Dobrodziejom. Stanisławowi Hozyuszowi Kardy-
nałowi Marcinowi Kromerowi Warmińskiego Kości-
oła Biskupom, Stanisławowi Karnkowskiemu Arcy-
biskupowi Gnieźnieńskiemu, Hieronimowi Rozrażew-
skiemu Kujawskiemu, Piotrowi Wolskiemu Płockiemu,
Wawrzeńcowi Goślickiemu Poznańskiemu, z ktorym od
na naukach w Krakowie rosłem, Piotrowi Kostce
Chełmińskiemu, Walerianowi Wileńskiemu Bisku-
pom za wyświadczoną w wielu rzeczach taką przy-
chylność y Dobrodzieystwo.

5to. Przyjaciołom. Janowi Kostce Wdzie Sendomirskiemu
Mikołaiowi Mieleckiemu, Woiewodzie Podz y Podol-
skim Braci Senatorom, Stanisławowi Żołkiewskiemu
Kasztellanowi Lwowskiemu, Mikołajowi Herburtowi Kasz-
tellanowi Przemyskiemu Staroście Lwowskiemu Janowi
Łaniowskiemu Besnikowi Lwowskiemu, Stanisławowi Kra-
sińskiemu Archidyakonowi Krakowskiemu, za wszelką
chęć y żalo znaczną przyjaźń Mieleckiemu zaś za osobliwsze
zatrudzny na potrzeby Kościoła y Ubogich Lwowskich.

6to. Pokrewnym y Braci. Stanisławowi Gomolińskiemu Bi-
skupowi Łuckiemu, Woyciechowi Łaskiemu Wdzie Sie-
radzkiemu, Janowi Ostrorogowi Kasztellanowi Poznań-
skiemu Człowiekowi Godnemu w Rzptey, Jakubowi Pretfi-
cowi Kasztellanowi Kamienieckiemu, Piotrowi Konieckie-
mu Sienickiemu, Trzyskowi, Osowi za wielkie znaki

miłości

miłości y przychylności niech ie wszytkim nadgrodzi miłosierny y sprawiedliwy Bog, zywym łaską swoią, zmarłym chwałą wieczną.

Proszę Was.

Znaczni Rzptey Ludzie. Piotrze Tylicki Biskupie Warminski Podkanclerzy Koronny, Mikołaiu Zebrzydowski Wdo Krakowski, Janie Zamoyski Kanclerzy y Hetmanie Koronny y was inni szczyrzy Dziedzica bronicie tey Rzptey od zguby, idzie to o Boga, sumnienie, honor nasz y zapłatę wieczną, Pokaźcie się bydź Mężami gdy honor Boski tego bydź wyciąga, nieszczęście niebitnemi przyozdobiła y obarmowała was tym wszytkim Oyczyzna winniście tey wszytko. Wnukow moich łasce Wasszey zalecam, ieżeli będą dobremi y z tobą Jerzy Mniszku Woiewodo Sendomirski Dobrodzieiu moy chciałeś latami nierownych. Teraz iednak nas iedyna pobożność związała y iescze zwiąże miłość.

2do. Bernardzie Maciejowski Biskupie Krakowski zyna moim pogrzebie, Ja twoim bydź przyobiecaliśmy sobie ieżeli będziesz mogł, tuszę iż to uczynisz y mnie w Wnukach moich kochać będziesz, sam wiesz dobrze żebym cię kochał a Bog lepiey.

3tio. Krolu Zygmuncie proszę cię przez miłosierdzie Boskie abyś takiego na mieysce moie prowidował Pasterza ktoryby mogł pracować na wszytkie strony bydz czułem y Boga żarliwym. Brata także mego Woyciecha Twemu Maiestatowi zalecam, czynił dla siebie co mogł, y drugi Stanisław na usłudze twoiey umarł. Synom Jego proszę bydź łaskawym Krolem y Panem.

4to. Bracie Woyciechu służyłeś mi iako dobremu Bratu przyznać dato niech ci Bog nadgrodzi w czym ia nie mogłem. Bądźcie wszyscy zdrowi a na śmierć pamiętaycie.

In mortem

In mortem
Illustrissimi Petri Tarło Episcopi Posnaniensi
Concubia
Nocte extincti.

Imo.

Antequàm gallus triplici modulamine cantet
Pontificis Dominum Petrus in Æde negat
Noster ut evitet gallo cantante periclum
Desinit à media vivere nocte Petrus
W Domu Biskupskim nizli kur zapiat trzy razy,
Zaprzeć się Zbawiciela Piotr Apostoł rady
Nasz Piotr żeby nieprzyszedł na to, przed kurami
I owszem o půłnocy pożegnał się z nami

2do.

Hos oculos quos nocte quies tranquilla legavit
Claudit in æternum mors inimica situm
Sed si quidem fuerat dulci convicta sopori
Nulla quieta magis fata fuisse reor.
Ktore na czas Sen smaczny zawiązał powieki
Zawisna nam Smiertelność zamknęła na wieki
A poniewasz się ze snem ~~słodkim~~ połączyła
Więc spokoyniejsza nad tę smierć nigdy niebyła

3tio

In magnis commune aliquid cum Sole reliquit
Emoritur Phœbus vespere, nocte Petrus
W godnych coś się ze słońcem społnego zawiera
Słonce w wieczor zapada, Piotr w nocy umiera

4to.

Ut riguit sensim cedente calore cadaver
Sic induuntur trepida protinus exta manu
Utque prius nostros medicus salvaret amores
Pectore iam vacuo corde resecta movet
Debuit a gelido disjungi corpore nempè
Publicus illius cor vegetabit Amor.
Ledwo co zyślio (?) czepsto uwodzone wstało
Juz martwe otwardono ~~Świadkiem~~ Ciało

Aby

Aby wnim nasze medyk ratowiwał miłości
Czym prędzey serce z martwych wyimuię umysłowości.
Jakoś go trzeba było oddzielić od świata
To serce ktore nasze miłość ożywiata

5to

Vita quid est hominum? Somnus, quid funera? somnus
Ille tamen post tot somnia dormit adhuc
Dormimus vivi pariter pariterq́ sepulti
Qui moritur tantum: somniat ille minus

Życie snem y śmierć sama snem bywa uludzi
Przecież się potak długich snach ktoś niebudzi
Jednaki się sen żywym y umarłym darzy
Tylko że umarłem iuż się niemiarży

O władzy Hetmańskiey z Flemingiem.

In toto mundo lex ars mars unita gubernat
Certa mihi lex ars, sic quoq́ lex mihi mars
In Bello mihi mars lex est in pace sed ars lex
Lex huic lex illi lex mihi marsq́ tibi
Quid rides Germane tibi displicet ars lex
Este tibi lex mars ars mihi lex tibi mars.

Kopia Listu JO Jmć Panu Adama Sieniawskiego Kasztellana Krakowskiego HWK do Wielmo: Jmć P Jana Stadnickiego Podstolego Betzkiego pisanego, zapraszaiące go na akt Weselny Corki swoiey.

Kopia Listu JW Jm Pana Józefa Potockiego Wdy Kijowskiego do WJm Pana Pana Stadnickiego Podstolego Bełzkiego pisanego zapraszaiące na Pogrzeb JW Jey Jmości Pani Woiewodziney Kijowskiey Matronki Swoiey. [1732]

W Stracie moiey ullo aevo nienadgrodzoney, sola manus Domini quae tetigit, potest consolari: ażuż przez to samo aliqua praedestinat levamina że nad żałosnym z tego świata zeyściem kochaney Żony moiey, z ktorą lat czterdzieści w miłym y szczęśliwym przepędziłem pożyciu, remanet in praecordijs amicorum dolor et compassio. Mnie w tey ostatniey quo ad sensibilitatem Cordis nieszczęśliwości zostaiącemu, należy przez Chrześciańską y małżeńską powinność meditari Spiritualia dla Duszy żony moiey kochaney suffragia. Ubiye na Pogrzeb pro 14 Julij tu w Stanisławowie złożony zapraszam WmPana, y upraszam uniżenie ażebyś raczył iungere suspiria suspirijs meis. A ia pro gratijs w usługobliwey uczynności praestito, reddam obsequia zostaiąc z Stateczną y per ipsa adversissima fata nieprzerwaną czcią. WmPana uprzeymie życzliwym Bratem y Sługą

Uniżonym

uniżonym Józef Potocki Woj. &c.

Respons na ten List.

Strata J. W. WM. Pana Dobrodzieja ullo aevo nienadgrodzona, Jako u wszystkich Chrześciańską merit Compassyą, tak tym bardziey we mnie obligowanym Imieniowi swemu Dusze powinną wzbudza kondolencyą. J lubo naturalną passyą zbolałemu sercu non eadem res est sentire ac demere luctum. Jednak przy Intymowaniu Infida Pectora podzieloney kondolencyi cedat to In sortem solatij votum, Aby hac Manus Domini quae tetigit, In Levamen tak wielkiey straty, J. W. WM. Pana Dobrodzieja Nie zamierzone Lata Bono Publico servet Incolumes. Gdy Zas extrema słabość Zony moiey juz z podrozy zciągneła mnie y na tym affixit mieyscu, nierezolwuiąc de eventu meliorącyą, z tey przyczyny Jezelibym na Termin Funeralium ziechać niemogł, Supplikuię Uniżenie, aby ta prawdziwa Remonstracya moia mnie ta locum Veniae w Respekcie WM. Pana Dobrodzieja ktorego Łasce Oddaię się y Jestem. &c. &c.

Uniwersał J. O. X. Imci Primasa na Seymik antekonwokacyonalny. Teodor Potocki, z Bozey y Stolice Apostolskiey Łaski Arcy Biskup Gnieznienski Korony Polskiey y W. X. L. Prymas y Pierwszy Xiąże.

Wszem wobec y Każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, osobliwie Jaśnie Wielebnym, Jaśnie Wielmożnym Ich Mościom Panom Senatorom Duchownym y Swieckim, Dygnitarzom, Urzędnikom y wszystkim Stanu Rycerskiego obywatelom Koronnym y W. X. L. mM. WM. Panom Kollegom Przyiaciołom y Braci przyłączeniu chęci moich do wiadomości podaię. Lubo w nieszczęsliwych wielkich Fama velox ac otior Cursis doniesc iuz WMM. Panom mogła Fatalem zycia periodum Nayiasnieyszego nam. Łotat Panuiącego Krola Imci Augusta wtorego Pana naszego, ktory idąc Od Regem Regum y rzucaiąc ten Swiat cum Regali fastu, zostawił pierwszego Februarij miesiąca tu w Warszawie exuvias smiertelnego ciała, Lamentabilibus Ruig nostris około niego officiis, Koronie Zas y kto potym doniey powołany będzie, Wolnego Krolestwa meditationibus ac arbitriis. Zeby iednak to samo nietrosknaney powieści ale z dowodnieyszey Autentyczney relacyi mogło pewniey constare. WMM. Panom Zobligacyi Primacyalnego Urzędu mego, y tey władzy ktorą mi wtakim razie Lex concessit et usus, Ogłaszam Luctum publicum, y tnim aperta Luctamini Republica tempora, Osobliwie teraz gdysz my iescze zmniey nam chętnemi niewspołkli sąsiadami, y ktorzy.

stante vita Pana. nieraz, in peius nospas tentando, obawiać sie trzeba, aby
w tym czasie nieszczęśliwym operando. niebyli zuchwalsi y śmielsi
contra Reipublicae statum. Słowem ktore częstokroć malefidum pin-
gunt dolorem. ale niezmyślenie sunt zaćmią rebus, gdy ściśniemy pe-
nitus u ważyć bardzo niezręczną teraźnieyszym Conjuncturom śmier-
ć tego Pana. ktory sławne imienie Provenie obat zawsze. aut evertebat
Pericula. mamy racyą zawołać y z partykularnych. naszych obli-
gacyi do ktorych za się sam naypierwey przyznawam. Jego bene-
ficiis czawutus, znaten Stopień etatus że znaczny Principem Mu-
nificum, magnificum, przez lat trzydzieści pięć y pul panowania
swego zawsze miserationi quam ultioni pronum. Słowem Wszyst-
kie cnoty, ktore dobrym Monarchom competunt a natura sortitus.
Nad Krolestwem zaś tym cum dispendio nieraz niezałowanego zdro-
wia swego tak sollicitum et vigilem iż w rożnych na zakłocenie tey
Oyczyzny obecnych zamachach. y niebespieczeństwach samych było
y szczególnym. iego pieczołowaniem przez lat kilkanaście wstały
y uspokojonym cieszyliśmy pokoiu. ab intra domow wielkich
kolligacye czasem per lites oparciny czasem per ambitias o honory
zachodzące aby z tąd w całey Rzeczy [illegible] niezmiernego
zamieszanie, opopire, zaremie [illegible] y uspokoienie ich własną
y osobistą pracą swoią, szczęśliwie effectum. o żeby był ie
przy ięcze przez [illegible] inter Cives y oyczystą ustanowić
harmonią po [illegible] do [illegible] niedoszłych Seymach ten ostatni
złożywszy y nań bez żadnego względu nasłabe zdrowie swoie,
ustawicznemi pracami wysilone, latami wysilone latami ob-
ciążone niewygodney z Saxonii podroży, cum intemperie surow-
szego powietrza z [illegible] zbiegszy iuż [illegible] onego nieomyl-
na dobrego końca radzieie czyniącym, sam przestał bydź fato
praemente activus, y prawdziwie pokazał to światu, iż in medio
et loco zgromadzony do obrady Publiczney Stanow umieraiąc
niemiał życia dla siebie, ale bardziey dla miłości tey Oyczyzny.
Nemo enim tam majorem habet charitatem, quam qui animam ponit
pro populo suo. Z tąd zatym poznać [illegible] pozbywamy Pana
y tak potrzebnego, aby nas był ieszcze nie rzucał w tym czasie, gdy
w domu cichość y zgodę, y porządek, foris ubespieczenie Państwa
y pokoy ze wszystkimi ustanowić usiłował. Ale że się podobało tak
Panu Bogu, w ktorego woli sceptra cadunt, rursusq resurgunt, tym
czasym sami osobie myśli, dbać, y radzić powinniśmy. Aby chmy
się pierwsza y okropna Idea, obsistumq funestum [illegible] interre-
gnum, coś zawieszonego, inter occasum ortum, niemi iednak to
Słonie wzeydzie, ktore chmury teraźnieyszey naszey sna rozpędzie
Sytuacyi, nox atra timorem, terroresq fault. niewspominam pod
takie nieszczęśliwe czasy iakowe bywały na Rzeczpospolitą przy-
padki, [illegible] y klęsy. Dawnieyszych są pełne Historye, świe-
ższych niezatarła ieszcze bydź może pamięć w wieku ktorym samy [illegible]

Z ktorym [illegible]

Ktorym samym sentire aut deplorandia videre contigit Wmc za bie-
żących umilibus expraeteritis czego Boże uchoway futuros casus
oczekiwując prozno w Swiatłach oct mała rzadzi natura ile gdzie
się passie rerum rationis usum przewyższające umieszczą, a nay
bardziey tego provido metu obawiaiąc się, aby hoc orbitasu no-
stro in tenteiteio niechciał kto ab extra tentare turbidum wpły-
wać się violentius w porządek nasz, Suffragia zas wolnego naro-
du Capere magis quam expetere. Za zgodą zdaniem y radą Jmo-
sciow Panow Senatorow utriusq. gentis Wm Panow pod ten-
tu smutny widok przytomnych na fundamencie praw y zwycza-
iow dawnieyszych, ponieważ niedotąd nowszego Rzeczpospoli-
ta ad casus interregni niepostanowiła. Wprzod Seymiki Po-
18 Marz. wiatowe tak w Koronie iako y w W. X. L. na dzien 18 miesią-
Seymik ca Marca, wyiąwszy iednak Zatorskiemu y Oswięcimskiemu, tudziesz
ziemi Halickiey osmią dniami secundum praxim przed tym
terminem to iest na dzien 10 miesiąca Marca tegoż, a Woiewodz-
twu Mazowieckiemu Partykularne Seymiki na dzien 11 Miesią-
ca Marca. Jeneralny zas w Warszawie na dzien pomienionego
miesiąca Marca w Woiewodztwach zas Pruskich poprzedzić maią
Seymiki Partykularne według zdania Jmsciow Panow Wo-
iewodow tamteyszych złożone, a Generalny w Grudziądzu
na dzien 23 tegoż miesiąca na ktorych to Seymikach Przeswiet-
ne Woiewodztwa Ziemie y powiaty według prawa postano-
wią zarazem Sądy Kapturowe, azeby in tenedente postaw-
ta Pana publico pastito, nieustawał cursus justitiae prze-
ciwko tumultom, y kupom swawolnym na utrzymanie sta-
tatus interna, ktora iest dłuższa wszytkich innych do-
brych dispozycyi, obiorą Panowie Posłow na Konwokacyą-
27 aprilis na ktorą na dzien 27 Miesiąca Kwietnia tu w Warszawie nazna-
Convocatia czam y składam, na ktorą azeby tak Jmosc Panowie Sena-
torowie iako Jmosc Panowie Posłowie wczesnie stawać
raczyli, proszę y napominam, per omnes Charitates Oyczyzny
gdyż dla na tym całosci y bezpieczenstwa Rzeczypospolitey
należy azeby tak nayprędzey odprawić się mogł ten akt,
na ktorym defuturo Regnante deliberabitur, czas elekcyi
przyszłey determinabitur. Ad formam zas Kapturow przy-
szłych, rząd bespieczenstwa, sposob lub interregnum spra-
wiedliwości swiętey cursus tak że dla czynienia zapisow
y kontraktow, otwarcia ksiąg, medium providebitur. Seym
zatym granice Koronnych y W. X. L. armatum et numerosum mi-
litem potrzebuiąca constituetur, y na nie sposob quaeretur. Pakta
z Pany y Panstwy Sąsiedzkiemi przez poselstwa potwierdzone
y zatrzymane maturabuntur. Zgoła omne exigens dla tey Rze-
czypospolitey za pomocą Boga będzie obmyslone y ułatwowane.

Co oraz na elekcyi przyszłey zarada y zgoda wszystkich Stanow obojga narodow przyszłemu da Bog Panu do poprawy rządu y prawa ma być podane. Ale y Bogu rzecz naymilsza y Panstwom wszystkim nayzdrowsza Civium Concordia et mutuus amor. Wyc proszę y obliguię każdego z WMM Panow, ażebyście wszelkie do siebie niechęci wyrugowawszy, ex pectore kabyle serc, szczerze y nieżmyślnie iedność konfidencyą y uprzeymość stan Polsky ku sobie wrociwszy, po braterzku się sciągnąwszy, pariter uno animis et manibus cieszyć zaszczycać y piastować raczyli hoc Orfanum Regnum, aż Pan Łaskawy znowu constituet Regem. Pasterza simul. Ażeby zas szkodliwym krokom zabieżana była droga, oddaię to rigori et Vigilantiae Jmosciow Panow Starostow Sądowych utriusque Gentis Jmosciom Panom Starostom, Pogranicznym zas insynuuię, aby żadnych Cudzoziemcow Suspitioni obnoxios, y słusznych Paszportow niemaiących, w Granice Polskie nieprzepuszczali, gdyby zas od Obcego Monarchi Poseł się trafił, mnie znać inditate dawali, a samego do moiey rezolucyi, przy granicy trzymali. Do czego wszystkiego aby nas Bog łaskawie wspomagać raczył, gorąco proszę ten zas uniwersał aby był po Woiewodztwach, Ziemiach y powiatach rozgłoszony, diligentiae Jmosciow Panow Starostow, in utraque Gente Grodowych pilnie rekomenduię, a teraz go przy położeniu pieczęci moiey podpisuię, oraz z żądaniem Jmosciow Panow Senatorow natenczas w Warszawie będących, Jasnie Wielebnych Jmosciow Xięży Lipskiego Krakowskiego Xiążęcia Siewierskiego. Szembeka Kuiawskiego, Zienkowicza Wilenskiego Załuskiego Potockiego, Szembeka Xiążęcia Warminskiego, Hozyusza Kamienieckiego Nominata Poznanskiego, Gąsiewskiego Smolenskiego, Biskupow, Jasnie Oswieconych Jasnie Wielmożnych Xiążęcia Wisniowieckiego Kasztelana, Lubomirskiego Woiewody Krakowskiego, Ogińskiego Woiewody, Xiążęcia Czartoryskiego Kasztelana Wilenskiego, Ogińskiego Trockiego, Szembeka Sieradzkiego Woiewodow, Sapiehy Kasztelana Trockiego, Potockiego Kiiowskiego. Xiążęcia Czartoryskiego Ruskiego, Potockiego Wołynskiego, Humieckiego Podolskiego, Tarła Lubelskiego, Potockiego Bełzkiego, Xiążęcia Radziwiłła Nowogrodzkiego, Załuskiego Potockiego Ogińskiego Witepskiego, Poniatowskiego Mazowieckiego y Generalnego Regimentarza Woysk Koronnych, Głębockiego Rawskiego, Czapskiego Chełminskiego, Czapskiego Pomorskiego, Potulickiego Czerniechowskiego Woiewodow, Mycielskiego Kaliskiego, Mniewskiego Sieradzkiego, Steckiego Kiiowskiego, Szypiona Smolinskiego, Sołtyka Lubelskiego, Podoskiego Płockiego, Ludzinskiego Czerskiego.

Kowarskiego Wislickiego Steminskiego Wilunskiego Sotzyda Przemyslkiego Mięczynskiego Chemskiego, Łęczockiego Dobrzynskiego, Mostowskiego Sirpskiego Ciechowskiego Zwoskiego Kasztellanow, Mniszka Marszałka Wielkiego Koronnego, Xięcia Wisniowieckiego Kanclerza W X Lo. Generalnego Woysk W X Litt. Regimentarza, Xięcia Czartoryskiego W X L. Podkanclerzego, Ossolinskiego Podskarbiego Wielki Koronnego, Bielinskiego Marszałka Nadwornego Koronnego, Xięcia Sangusz: ka: Marszałka nadwornego W X L. Podaie do Grodów posyłam. Datt w Warszawie. Dnia 2. Mięsiąca Lutego Roku Panskiego 1733.

Teodor Potocki Arcybiskup y Prymas (Locus Sigilli) Jozef Szpitkowski Stolnik Przeczycki J.O.Xcia Prymasa Sekretarz.

Do Grodu Kamienieckiego.

Kopia Listu Jmć Lubomirskiego Wdy Krakowskiego do Jmć Mcza Generała.

Rozumiałem że Wmć Pan zostawszy swieżym Szlachcicem powinienbyś starey y Rodowitey z Antenatów Szlachty Imię sobie obserwować zrzuciwszy z siebie starą swą nieprzyjaznego y szarpiącego Wdztwo nasze podczas przeszłych rewolucyi Mira quondam Kalwińskiego skurę, Katholickiego y Szlacheckiego obłec miałeś na siebie człowieka, a życzliwszego ku Oyczyźnie Obserwanszego ku prerogatywie Szlachty prawney, weneracyi ku Senatorskiey Godności Krolewskiey ku wszytkim poprawom przeszłych excessów draepiestw y innych violencyi ktoreś na ten czas effrenate pełnił aniby to ratione Belli exkuzować miałeś to poprawić ale widzę żem się zawiodł na dobrey Wmći Pana opinii ponieważ nowe zima pewna pierwsze teraz znowu Wdztwie naszym zaczynasz scelera kiedy nietylko smiesz się znowu z Regimentem swoim bez wiadomości Woy y całego Wdztwa od ktorego pieniądze bierzesz, nowas znowu szukasz Gdas contra Legem wtoczyć po Wdztwach naszych ale też y samego Woda Wodza, sub tempus Interregni chcesz prawie zostawiwszy ku Krakowu podstuky trzymać w obleżeniu ktorą podobno zaco mam od Braci quaerelam wolnego ad ca:

ptanda pro manu tenenda tranquilitate Publica Con=
silia do Wdy przyiazdu, a do tego ieszcze zapomniawszy
boiaźni Bożey wdzięczności że cię prawie de stercore ere:
xit ku zmartwemu żal się Boże Krolowi y Panu odważyłeś się Kon:
syliarza Jmć Stelhazera omnem supellectilem iniuste indebi:
te sequestrować u depozytari Rozumiem że Elektor Saski będzie szu:
kał czasu swego należytey satysfakcyey. Ja zaś ponieważ ten:
że Pan Stelhazer za pozwoleniem [illegible] był Kommissa:
rzem y sługą moim ieżeli WmPan immediate wszystkich:
rzeczy iego nieoddeszlesz cum debita depretiatione, sam sobie z szla:
chtą bracią wstrętne uczynisz y nauczymy WmPa iako ktedzy
przeciwko Panom swoim ręce maią podnosić bo wszystkie Re:
gimenty są to sługi Rzptey. Rzpta zaś będąc teraz sub Inter:
regno Dna Juris sui nie od iednego tylko albo od dwoch, ale od wszy:
stkich na iedno zgodnych maią dependować, siedzą skromnie
cicho y spokoynie na kwaterach swoich umocniwszy milite sa:
me confinia dlaczego zalecam y Rekommenduię iako woda wola aże:
by się zaraz uwiesił na łeże swoie a słuchał rady tych ktorzy tran:
quilitatem Publicam utrzymuiąc życzą WmPanu y Regimentowi,
alias będziesz tego żałował ato po czasie. Z uprzeymości zostaię &c:

Kopia Listu JW Jmći Humieckiego Woiewody Po:
dolskiego do W Jmći Markowskiego Pisarza Ziem:
skiego Podolsk 9 no: Xbris 1792. z Lubienia pisanego

JmPan Chorąży Podolski in veteri et laudabili confidentia przy:
iechał tu do mnie, nie z gołymi rękami bo z Dekretem przeszłego
Trybunału y z wielą noviter repertorum documentorum zastał mię
meditantem fata Publica, dla rozrywki zaś melancholij moiey descen:
dit do miłey swey zabawy to iest do czytania tego Dekretu et re:
pertorum musiało być presto et volumen Legum iako Bason
iaki do wdzięczney papierowey Harmonij, trwała ta rozrywka
dzień cały, na tym zakończona abym uprosił WmPa wspolnie
z JmPanem Pisarzem Grodzkim Kamienieckim ktorym de mandato iest
executio tego Dekretu, abyście raczyli ad tenorem onego fi:
naliter determinować to negotium. Upraszam tedy instan:
tissime WmPana o tę Determinacyą. Bo gdyby ta Spra:
wa niemiała wziąć końca swego musiałbym nigdy niebydz
w Tynney dla słuchania tych Sarzystow uszom y Sercu me:
mu niemiłych, Będzie to Opus WmPanow meritorium y
przed Bogiem, kiedy zabieżycie Sentencyą swoią Jego ostatnym
fatygom y kosztom, O co y powtore ardentissime upra:
szaiąc zostaię nazawsze.

Respons albo

Respons albo Proiekt na Proiekt Pewnego (: iest powracaiącego z Drezna y do swego Przyiaciela piszącego :)

Że WM Pan obliguiesz Przyiaciela tego Proiektem swoim, aby przedzi
wszym wierzył Kommentom, y żeby te Vaniloquia miał za ł:bawienie
u siebie Wiarę, sądzę się temu dziwnie, bo ia in hoc ty
Omnio obserwuiąc śmieszne akcyie WMPana, ieszcze we sobie
Mojego constantem non inveni fidem, a zatym wiem że Będę
Evangelista prawdziwy, Seminarz niepoprawi wiary, ubi non
Creatur blandis, quorum tibi Copia Verbis, ale się temu więcey
dziwię, że WMPana domi mens Vacua, a istotnie mówiąc:
Lucerna sub modio, przeniesz tak ciekawie in partes, Regni
na Orbis, gdy wszytkich Monarchow intrinseca Consilia, tak
sam remonstruiesz, iakoby WMPan secretissime był, eorum
immixtus Thalamis, a wiemy że WMPan zamknąwszy się we
Dworze Ostrowskim, obliteratus osiadły w Łokciu z Domownikiem
byłeś Stachcie y Sąsiadem Godnym invisibilis, Jakas rozu
miem że WMPan tanquam Turrim Babel eryguiesz, gdy
sobie immaginatias unosisz Regum Conjecturas, boto iest
arduum scopse Principum Arcana, y naywiększy nawet omylić
się może Statysta, albo też WMPan cokolwiek tak częstemi
ad Populum rzucasz Proiektami, piszesz wszytko ex abundantia
Cordis. Wyrażasz WMPan w tym Proiekcie iakiegoś Mini
stra w Dreźnie, z Gościem Polskim konferuiącego, a z tąd daie się
WMPan poznawać, że całe supponis, iak by tam znachodzące
ta (: naywiększego u WMPana Polityka :) rzeczy praktykowane
były, na którym czasie swoim, sądzę WMPan słuchał
niewie, bo tam sub sekretnej rzeczy y Geniuszem WMPana, całe
niedostępnych zażywaią Ministrow ktory nietylko WMPan
oczyma z ostroga niedoyrzysz Perspektywą, ale dowcipne
y wydoskonalone zele Publico Libertatis animusze, z których
rozwiązać ich niepotrafisz, lubo (: wybacz mi WMPan :) doskonalsze
sugaie owych Praktyka, a zas WMPana nowe rewolucye
Cztezor ieszcze ~~in ta~~ in ter- nulles ponendus.

Azatu WMPan y Rzewuskiemu, niegdy Hetmanowi Wielkiemu
iadowitym non paresis pioren, przychodzi w tym punkcie
na myśl, ow Intraizow na kompensatę wyrzut, że podza
w tym naukę, Rzymu put komunikował Sylli, Ale
Rzewuski pod Buławą Świetliwego WMPana Dziada et Regu
lam Libertatis, na Seymikach et scientiam militarem
w Obozach wielką edoctus applikacyią, y ordem sam non par
tialis testis. Jako

Jako ten Rzewuski Hetman zawsze in seriis ad Togam Sagum
cytował, ad Imitationem Wielkiego Dziada WMPana, azym że WPan
czyniesz tey Sympatyi krzywdę, albo tesz tuus tibi dyplicent Her-
cules, dum dyplicet Numa.
Chłostasz WMPan in filmo vilepedio y Sułkowskiego, sługe Króle-
cza Jmci Augusta Stanisława Polskiego, honesta arte, y honoru
y fortuny quærentem, ale (: parce dixerim) weyrzyi teno
WPan w Mażoszu in Ridiculum Domu swego, a znaydziesz
WPan Sułkowskiemu wiele podobnych, bo non omnes sumus
de Consule nati; Ale WMPana Jmci labore et meritis Wynie-
sione, ad primos fasces honorow, lubo temu przeciwio się niepo-
wziecie, bo u nas kogo Lwiyna Starucem pokaże, czyni go
zaraz muniorum capacem omnium, y bywa między nami Do-
mus Regum, quæ fuit martis Hospitium, Lecz to iest wy-
praktykowane vitium, tych ktorych fortuna honorami y
wielkiemi rozpieści substantiami, że zaraz despiciunt et
fastidiunt Anteriorem a raczey deteriorem Conditionem suam
ktora radziby z pysznem Dymem et flammis delere, iako Hi-
storyk namienia de primo urbis incendio Pastorum Casas
Ignis ille et flamma paupertatem Romuli abscondit.
Flemink po smierci iuż odebrał retributionem Delictorum
9 ucić iuż WMPan parce sepulto, y niewzbudzay Herown
Mausolea, bo przystoyniey WPanu włokami Zmuchami
Wetować, quam cum extinctorum lucitari Larvis, do ktorego
ia widzę WMPana non cessat et post funera pretensya, że
był in vivis mala fidei, spei et charitatis do JPanny Wo-
ienoczanki Ruskiey
Regimentarza Poniatowskiego że præcipitanter Legia evexit
dystributiva, bynaymniey nieustępię, że na przyszłym Seymie
Izba Poselska examinować będzie merita, et demerita Jego,
y spyta się o amnystyię z służby Woienney contra Patriam
a raz y ob sed ergo ... obsequio extraneo, Kiedy zas
rozpisłuszym niebędzie, iako gdy tylko na niego pisać by
de famosos Libellos, iako iuż WMPan zaczyłes, bo ad hæc
respondere non tenetur, y owszem on ukrzci może silentio,
ale życzę, ażeby WPana privata dimittant Liminum tecta
na Publiczne Seymu tego theatrum, na ktorym słuchać żeyod
WMPana uniesioney de Regimine Woyska stałey włupe mi-
hi erit. Agdy się przeglądam in hoc speculo Commentow
WMPana, widzę dowodnie, że nietak fatum boni Publici, iako
Zelo sanguinis Ornat et rodit sene WMPana, y spodziewasz się WPan.

ze hi immaginatiwi obtestationibus stachse tanquam ad hamum chytae Stalsiesz, in rem Stanisława rozumięię całe, zemi Wmana częstemi Proiektami do niego conversa Wobilisas, suos mirari desi- nes augustos. Ale ktokolwiek przezornym zapatrzy się okiem pewnie przyzna, ze czyli to Sas, czyli to Stanisław futurus ex illis Regnans, wszytko na nas, malum lubo distinctum: Ja Sasa nieremonstruie bo z niego omnium malorum et im- minens fatum kazdy usiebie łatwo colligere moze. Ale Stanisław Dany z Szwedom iuz ad mortem obediens fa- ctus. Zapewne będzie dla nich continua Victima, y iako WmPan. pisze, ze Szwedzi są to Charti francuskie na smyczy, tak by nas pod Stanisławem ułozyli pewnie do Pala Legawego zeby pod Bertem do miany łgnęcy, a nad to sprawy Warszawski zPrzedem quem in cunis nobis metum, ktory do piwoto by wziął effectum Regnante Stanislao,

Iam by zas całe takiego ewitare kroła ktorego by lub francya z szwedem, lub imperium z Moskalami obierali dla nas, Lecz iest Iakub pretendent Angielski ktorego zona iest decorsibus niesmiertelney narodu Polskiego Sławy, Iana trzeciego, a przytym ze pro Religione Ca- tholica exul od własnego dziedzicznego Panstwa, Aby w potencyią y wpieniądze Iako byli Zygmunt trzeci y Stefan Batory, pod ktorych panowaniem na- sza własna siła straszna collateralibus monarchiis by- ła. per nostra Lechi vulnera crescimus, bosmy tych przypieni iedyni iako Sasa ale zenoty obierali, non iussos vi armorum ex tranea.

Iuz tedy zycze WmPanu zazyi scientias tuas apertas et honesta arte a niezpodkertyny anonimo Authore proiectami ktore lubo WmmPana animam delectant, ale zapewne bywaią. hac Lata brevi amara dici Iakoz non quaerendo exempla masz WmPan wdomu pełe- ny ze similia scripta Imci Pana Woiewody Ruskiego zawsze ad Authorem redibant. ktory w Schinaikiszynie często mawiał utinanam Lite- ras non novissem, in Cerca iestem bene persuasus ze WmPan zaraz arripies pioro ad excusendos

prodigiosos

Prodigiosos partus tuos, ktoremi z podzięki swoiey obciążyłeś WMPan nieraz Warszawską, Lwowską etc. etc. Rzecz to ale trudno expressa qua potens pozar, kiedy życie ten, ktory te arcana wyniosł a privatis parietibus WMPana, et nobis dedit nosse misteryi secreta, niech lepiey amico uti silentio życzę.

Punkta Konfederacyi Wtwa Krakowskiego przed czasem Seymikowania.

Lubo Seymiki zaUniwersałami JOXcia Jmci Prymasa Korony Polskiey y WXLitt. następuią, na ktorych wszystkie Materyie do konserwacyi Całości Rzpltey Wdztwa naszego traktowane będą, zabiegaiąc iednak wszystkim szkodliwym konsequencyom, aby malignitas ludzka y fakcyalna nieprzyiazna nam psować, optimas intentiones nostras, uyć anticipando przyszłą obradę naszą, zprzysięgamy się, iako iuż niektorzy Jch. Bracia nasi Powiatu Sądeckiego ten obowiązek Dnia dziewiętnastego Lutego Roku niniejszego wszczęciu uczynili, z gorliwością tuitionem Wiary S. Katolickiey, praw y swobod Wolności naszych, Jmienia Szlacheckiego y Wolnego głosu Jego zdrowiem y życiem, że ieden drugiego nieodstępuiąc, stawać będziemy, nato stosuiąc się do Chwalebnego Postanowienia przez antecessorow naszych, de libera Electione Krola y Pana Naszego, przyrzekamy y przysięgamy sobie, iż inszego Krola sobie obierać y przyimować do Korony niebędziemy, tylko samemi tylko Wolnemi głosy obranego Polaka, z narodu Naszego Polskiego, z rownością z nami żyiącego, a kto by się inszego ważył przeciwko prawu y teraznieyszemu postanowieniu molici, takiego pro hoste Patriae deklaruiemy, y przeciwko niemu, iako nieprzyiacielowi Oyczyzny zdrowiem y życiem powstać, przyrzekamy sobie, iako zas wierna Scriptum legis positivae Woiewodztwa Krakowskiego Directorium Woiewodztwa Naszego tudziesz Miasta Krakowa kommendę mieć powinien, tak to prawo nienaruszenie, iako kozdemu Woiewodzie tak y teraznieyszemu

Jasnie

Jaśnie Oświeconemu Jmci Panu Teodorowi Lubomirskie
mu Wdzie Krakowskiemu służyc y nieść chcemy. Oraz
iako rządami internam et externam trzeba tran
quillitatem, tak cum Vicinis potentiis omnem har
moniam et amicitiam zachowuiemy, y aby niekto
rey naruszyc nieważył się praesenti confoederationi=
utrzymywać Deklaruiemy y obliguiemy, Do kto
rey to społney obrony, tak Rzeczy. ptey tak Wdztwa
naszego. JOXiążęcia Jmci Kasztellana Krakowskiego JWych
Panow Senatorow Urzednikow Koronnych y Wszy
stkich Obywatelow Woiewodztwa Naszego y Xięstw
Przeswietnych Zatorskiego y Oswięcimskiego, Braci naszych
zapraszamy, zabiegaiąc zas Wszelkim niepomyśl=
nym Konsequencyom Woyska Koronnego Ruszenia=
z konsystencyey, nulla praemente necessitate upra
szamy J.O. Xiążęcia Jmci Wdy Krakowskiego. aby pi=
sał List do JOXiążęcia Jmci Prymasa ut conveniat
z JWJmP. Regimentarzem Woysk Koronnych, aby=
Woysko Koronne na leżach swoich zostawało, Działo
się w Krakowie u OO. Franciszkanow dnia Dwudzie
stego Lutego, Roku Pańskiego 1733 ktore to San=
citum Przysięgą naszą Stwierdzamy. y we wszyst
kich Punktach Teraźnieyszey Konfederacyey, in hoc
Juramenti Rotham. Ja przysięgam P. Bogu Wszech
mogącemu w Troycy Swiętey Jedynemu, yż Zabiegaiąc
wszelkim Konsequencyom szkodliwym ex malignitate
z fakcyey zkogokolwiek pochodzących wszedłem w Kon
federacyią. Iż około obrony wiary Swiętey Kato
lickiey, Konserwacyey praw, wolnosci, swobod naszych
wolnego Głosu Szlacheckiego, zdrowiem y życiem ob
stawac będę, y wtakowey obronie, tak Wdztwa Naszego
iako y Każdego z obywatelow Wdztwa y Braci moich
nieodstąpię na przyszłey da Bog Elekcyey, Na przystą
pię da Bog inszego Pana do obrania, tylko Polaka
z Narodu Polskiego, w Wolności urodzonego, y Wolności Życzącego, ani nazepsowaniu tak Chwalebnego

Postanowienia

źnikiem skim inteligencyey mieć ani praktyki czynić nie
będę, podarunków brać żadnych pieniędzy nie od kogo nie
będę ani osobliwie Honorów akceptować nie będę na
zepsowanie Cerkwiey Polskiey, tak mi Panie Boże
dopomóż y niewinna Męka Iego Święta y etc. Actum utsup.

Respons od Wtwa Podolskiego do Imć Pana Wdztwa Krakowskiego z Seymiku Antekonwokacyalnego.

Osierocona nieoszacowana strata Rzeczpospolita Pol-
ska może bespiecznie Gloriari, wpadłszy pozostałych
Synów, którzy utorowaną od Przodków swoich idąc
drogą, skrytych ścieżek, wykrętnych nieznaiąc Mean-
drów, do pożądanego iednostaynej rady zamierzaią Ce-
lu. Zapatruiąc się wdzięcznym okiem na wspaniałe
JW naszego Wielce mcPana przy całości praw Oyczy-
stych Serce, y w nim zkomputowanych, zantecessorów
swoich in Sago et toga zasług redivivas Veneratur Virtu-
tes. Przeświętne Województwo Krakowskie circa unitam
Libertatis tuitionem, plena Voluminibus exempla nay-
śladuiąc, iako primam in ordine brać przed się zwykło
resolutionem, tak y teraźnieyszey propozycyi na przysz-
łym da Bóg Seymie Convocationis rem probabit
effectus do którego y Wdztwo nasze Podolskie, za uni-
wersałem JOXcia Imci Prymasa cunctis tranquilli-
tatibus prospicientis obrawszy, e medio sui Posłów
desideria Publici Boni referuie y cokolwiek do utrzy-
mania całości należeć będzie, non deerit wdoskonale na
tym porządku z prawdziwą Intencyą Pisząc się

JWW MM naszego Wielce mc
Pana Uprzeymie życzliwi Bracia
y Uniżonym Sługi.

List do Pana

List JW. Pana Woiewody Kijowskiego do Prze
świetnego Wwa Podolskiego pisany w Józefowie
d. 4 Marcij 1733.

Nieumeem y niepowinienem do WWM. Panow ynaczey
accedere tylko cum zelo dla Oyczyzny in Stabili
y w każdey czasu koniunkturze, fideliter Constantissi
mo, oraz cum Voto et Actu dla Wszystkich W. Panow
constanter addictissimo. Zebrał nam Pan Bog Pa
na, y zostawił Orphanam Rempublicam, non sine
medio et consilio, bo z osobliwszey y prawdziwie Cu
downey nad nami Opatrznosci Boskiey, datur Wszyst
ka sposobnosć, do utrzymania Staropolskiey wlotney
narodzie Wolnosci, varia rerum Vicissitudine, tedwie
we extreme et fataliter niepońizoney, Egregium
resumendae Libertatis tempus, ażeby co ex orbi
ta Legum przez Gwałtowne nieraz na głos wolny
attaki wypadło, mogło teraz redire ad rectorem Re
ipublicae formam, day Boże szczęśliwie in posz.
z międzi własnych Polakow wybraną Elekcyią sen
nus formatam. Nie mam w tym żadnego interesu,
iedne miłość Oyczyzny y wolnosci przedkładam y
przekładam nad samo życie dla tego zas nie
milczę, ażeby anteriores in nocentissimos solum
Bonum Publicum Capientes actus meos, niewzięta
obliqua interpretacyią pro sensu ad privatum am
bitum dirigendo. Jak zacząłem życ, tak umie
rac pragnę, z nieumnieyszoną in Publicum, z nieod
mienną in privatum dla Wszystkich WWM Panow
usługi y obligacyią

Jak WWM. Panow
uprzeymie życzliwym Bratem
y
Unizony Sługą

List JW. JMci Pana Wdy Podolskiego na Seymik
Antekonwokacyonalny do Wdztwa Podolskiego pisany

Jezeli iest rzecz trudna człekowi skaleczonemu na członkach czynic exercitium professiey Ludzkiey. Quis stetezit dum membra cadunt, Dopieroz obumartemu człu Ozpiey poutraconey głowie, cieszka rzecz iest wperfekcyey dirigere gressus, y zostawiwszy wciemnosciach inter occasum et ortum solis, uchronic się dotendum lapsum. Wmocy to iest samego tylko Datoris Luminum wyprowadzic nas ex atra caligine, y oswiecic rozumy nasze, abysmy potrafili eligere bonum et reprobare malum. Tey za influencyey znieba zycząc obradom teraznieyszym WmP. posełam suspiria do nieba, aby spuscilo assistricem sapientiam WPanom. Z ktorey powodem moglibysmy superare fata nostra, y dodawnego Praw y wolnosci naszych przystąpic Lustru.
Nietayna WPanom bo Genitrix długiego y szczesliwego pokoiu przysługa moia swiadczona Rzeczypospolitey w konfederacyey Tarnogrodzkiey, ze rzuciwszy na stronę wszytkie nadzieie et ostentamenta Dworu wyprzysiągłem się z kollegami memi Łask Panskich, abym bez skrupułu y suspicyey mogł peragere opus salutare Pacis Traktatu, dla spolney Oyczyzny. J lubo potym Prześwietne collegium Episcoporum Synodaliter dispensowało nas anexu tey przysięgi. Przecię S.P. Krol Jmosc scrupulosa Religione ductus, ani mnie ani kollegom moim niepozwolił zadnego ułomku chleba depane bene merentium odkładaiąc nas do wdzięcznosci Stanow Rzeczypospolitey przez Konstytucyę anni 1717. Teraz tedy idepronus y z kollegami memi cum manipulo chwalebney y długo szczesliwi pracy naszey, upraszaiąc uniżenie WPanow abyscie na teraznieyszym Seymie Convocationis dali dowod Estymacyey poczciwosci niezmazaney mo-ny y przysługi naszey in Publicum, Przez co uczynicie WP. pochop następuiącym wiekom ad exercendas Virtutes, post quam praemia dederitis, Coinsinum

Pasti

et deservata justicia WWm Panow złozyszy zostaie znieustanną ochotą y submissyią.

List JW Jmci Pana Poniatowskiego Woiewody Mazowieckiego Regimentarza Generalnego Woysk Koronnych. Pisany do Woiewodztwa Podolskiego z Solca y 4 Marcij 1733.

Gdy supremum Luminare, decus et ornamentum Oyczyzny naszey wosobie Jego Krolewskiey Mci za nieodwołanym statutom Boskim pod ziemie smiertelnie się zaszło, powszechny nieutulony żal, wspolnym osieroceniu nam zostawiwszy, tedy sine ornatu et conatu Verborum owszem lugubri Voce odzywac mi się przychodzi WPanom zuniżoną obserwancyią moią, y wyrazić że Rzeczpospolita nasza straciła Łaskawego y Dobrotliwego Oyca, ktory cateyca łosci, bespieczeństwo, swobody y honor piastował delicatissime, zaszczycał y utrzymywał, Generosissime, straciło Rycerstwo Patrem legionum, dictatorem Bellatorum, ktorego nieporownane atributa iako niemogło nigdy Humanis sermonibus explicari, tak go nikt teraz dostatecznie odżałowac niepotrafi, Ten bowiem ten Pan ktorego byś sacula dabunt sakryfikował wszy zdrowie Usibus Publicis, Prace, fatigi, y troskliwości swoie, razem z życiem in tractu Seymowych obrad Gloriosissime zakończył. Ja amaritudinem żalu moiego Partikularnego, tacze z żalem WPanow, szukaiąc in pectoribus Jch Lenimen et solatium. Nierozwodzę sie zexplikacyią Praw y Konstytucyi dawnych y swiezych, ktore obliguią zwierchności y Jurisdykcyi nad Woyskiem do nalezytey attendencyey y Wigilancyey, około Granic, utrzymywania securitatis interna et externa

zabiegania

zabiegania wszelkiey Licencyey bo tesz wiadome
WPanom dobrze, atęsz ztym oswiadczam, iż znaię
dobrze obowiązki konserwowaney mi od J.K. Jego
Krolewskiey Mci in fundamento prawa funkcyey
Regimentarskiey, maiąc oraz curā et cordi pruden
tes et providas in situationes Przeswietnego Se
natow y Ministrow Status, tu in hac orbitate Ru
blica zgromadzonych, to wszystko do czego mnie Syno
ska Oyczyzny miłosc zarliwosc o dobro Pospolit e
y nieuzgasła ~~miłosc~~ wdzięcznosc stimulant nie
przestaie, ochotnie y punktualnie iakem zaczął
tak y daley czynic będę, nad zdrowie y zycie mo
ie Publicam fortunam przekładaiąc pewien oraz
będąc zey WPanowie te moie intencyie sekun
dowac będziecie y dacie mi fidele testymonium,
tam gdzie będzie należało, iako zas Gloriam ob
sequij nad wszystko poważam sobie, tak y pryuat
nego szukac niemyslę, zadney rekompensy niepre
tenduię, tylko gratam Reminiscentiam usługi mo
iey, a zatym łaski y affektow WWMcPanow, na
ktorych się et quorum ingeniosus amor, składam
Sortes meas y czekac będę zawsze pożądanych dobrych
ze roskazow, Widzi y przyzna kazdy ze wteraźniey
szych circumstancyach y naszey się salwowac nie
możemy, tylko szczegulną sprawiedliwą y grunto
wną między nami zgodą y iednoscią. Więc unani
mo necessarium abysmy się tego zbawiennego mo
dum totis Viribus et conatibus chwycili y trzy
mali, A tak nie tylko Oyczyznie naszey będzie
my Utiles et proficui, ale tesz y postronnym sąsia
dom, ktory zawsze skłotniami y diffidencyami nu
triuntur et extolluntur (: czegosmy tristi experyen
tia nieraz doznali :) staniemy się considerabiles co
in omni candore et teneritudine serca mego Uprzeymy
Zostawam.

zostawam.

347.

Respons od Woiewodztwa Podolskiego do JW Imci Pana Poniatowskiego Woiewody Mazowieckiego Regimentarza Generalnego Woysk Koronnych.

Okropna na całą Oyczyznę fatalitas śmierć Nayiaśnieyszego Monarchi S. P. Augusta Wtórego, szczęśliwie nam przez długi czas panuiącego, nietylko ex vocali fama, ale y ex distinctive Lugubri od WMMPana ex-prepione gdy nieporównany wszelkich Oyczyzny Spraw Sercach żal wzbudziła, immiscemus ymy debitas Łachrymas postraciè nieodżałowaney, mocnego: y tak Pogańskich rekuperatora, słodkiego konserwatora, pamiętnie kochaiącego Kraiu Naszego Pana item Veteres Luctus redire, solitum flendi vicimus morem, Hectora flevimus. Albo przyznać że quid enim mirabile si quis a Iove prognatus non leve vulnus habet, iednak gdy nam tenże S.P. równy Wszelkim Potentatom Monarcha, równy naysławnieyszym Krolom Krolewskiey Oyczyznę Naszą Ociec, upatrzywszy znane y godne wrzeczy Rzeczypolskiey WMMPana zasługi dystyngwowanym affektem, przy Regimentarskiey władzy Iego, constituit godność, ięzako wdzięczną colimus pro constanti disciplina militari obligacyę y podziękowaniem tak niewątpiewamy, ięzako nunquam sua dextra segnis ad ferrum in bellis, tak wtym że samym od S.P. Monarchi Naszego, wustawiczney Oyczyznę, przezornością Swoią in quovis pericula zatrzymać zechcesz pokoiu. Zaczym gdy te clam in Patriam merita, debitam ukażdego serca znależć powinny recognitionem nieprzypomnieliśmy y my ad recommendationem całey Oyczyznie onę JmPanom Posłom distinctive committere, ktorego circa constantem cultum

Zostawamy.

3

Respons do JWW Jmci Pana Woiewody Podol[skiego]

Nietak zdrętwiałe po utraconey Głowie członki, ktorym nullus superest sensus, ubolewaią iako obumarłe Rzeczypospolitey Ciało post ingentem jacturam. Znaczne go Pana obstupescit et haeret, kiedy nietylko według Godney y przezorney W. JMM. Pana reflexiey, według nastey Reipublicae status praesentis komparacyey uwazoney z Cięzkoscią in hac atra Caligine potrafi dirigere gressus ale tesz obawiac się trzeba, ne amentes ipsis in diversa trahentibus, Jm patrzącym w tak okropnych tedy Ciemnosciach zgromadzenym Zum, gdy illuxerunt zyczliwe zdania, y szczere naszego W. M. Pana, ad Patrem Luminum in favorem teraznieyszych obrad naszych emissa suspiria dziękuiemy unizenie W. M. M. Panu pro votis et sollicitudine circa bonum Publicum, oraz et profidencią, ktorą składasz in sinum nostrum wielkich zasług prac y fatyg in fidae całey Rzeczypospolitey poniesionych spem deservita justitia. Mącz Jmosc Panowie Posłowie particularnie Commendatum abyscie na przyszłym Convocatiensis Seymie magnitudinem Meritorum Utriusque W. M. M. Pana, reprezentuiąc zasyłe wyswiadczonych pro Bono Publico do dowodow powinney dopomnieli się wdzięcznosci.

Respons do JWW Jmci Pana Potockiego Woiewody Kiiowskiego.

Po tak wielkiey a całemi wiekami nigdy nieodzałowaney utracie Kochanego Pana, ktorego Solis beneficio zbisurmanskiey windykacyey, Posesiyey wolne teraz strony nasze, solvimus in planctus, niemogło nic bardziey adtrictos attritos et attonitos erigere Animos, nad uprzeyme W. M. Pana Contestacyie y w Liscie Jego wyrazone Consolationis Verba, za ktore przyszczerey rekognicyey dziękuiąc Unizenie W. M. Panu, ysdem in flammati desideriis zyczemy.

życzemy, dał by to Pan Bog, abyśmy teraz attenden: do ad Petam Sequa. czeli sumus Oyczyzny idąc te sem, eadem mente, unoq consilio, laborant succurrere chcieli Oyczyźnie. Do czego kiedy strony naszey na teraźnieyszych obradach. omnem curam et animum ad hibuimus, superest tylko aby się sfavientibus di pensi zgromadzone Rzeczypospolitey Stany, quasi unus ibidem sentient. Etmy mając sobie in singula ... Życzliwe WWM. M. P. Wetn. Zostaiemy distin cto Cultu.

List Jmć. Stadnickiego do JmPana Leptowskiego Pod komorzego Podolskiego dowiedziawszy się o śmierci JmPana Podkomorzego Łuckiego.

Dotąd niedowierzałem, lubo był odgłos o Śmierci JmPana Pod komorzego Łuckiego, aż kiedy y w Liście WMPana wyczytu ię, ze nieochybnie Invida fatorum acerbitas wzięła nam Ser decznego Brata, Więc iuż lacrimis non verbis cum fatis certare muszę, tym się tylko iedynie kontentuiąc ze non mo ritur totus, ubi pars maxima vivit, nietylko w Niesmiertelney od Pana Boga Duszy, ale w Osobie wrzekłey na cały swiat Pol Mci Godności WMPana, ktora y Zmarłemu Bratu do Smoc y Imienia Swego utrzyma Gloriam. Et: Et: Et:

Mowa Jmć Stadnickiego dziękuiącego Krolowi Jmć Augustowi III za Kasztellanią kamieniecką. [Jan, 1738]

Znam się do tego Nayiaśnieyszy Krolu P. a Panie moy Miłości wy, że pierwszego Głosu z tego mieysca na ktorym mię dobroczy na Waszey Krolewski Mci P. M. Mgo osadziła Łaska, niepowinie nem bez nayglębszego w statecżney wierności y wierney wdzię czności zacżynać podziękowania. Ktoż albowiem iasna nieprze nika zrenicą dla tey Oyczyzny Synow świadczonego WKMci. Dobro dzieystwa; kto dokumentalnie nieprzyzna iż własnemi niego czasami y fatygami Charissimorum Civium quietem Singularud Pacis dusiedinem conservare tak dalece usiłuiesz, że non sibi, sed toto credens servire mundo. kiedy y teraz za usilnym WKM. P. M. Mgo staraniem przez wyprowadzenie Woysk Rossyiskich y Bisurmanskich z Granic Polskich, iuż w Domach naszych dormimus secure, excubat quippe Antipater. Jawnym iest do wodem y teraznieysza per Gloria Polskiego Narodu kooperacya Kardynalskiey Purpury, iuż dawno ten Senat zdobiącey, a te raz w Osobie JO. Xiążęcia Jmci. Biskupa Krakowskiego Znay: duiącey się. Niemałym iest dokumentem przybycie WKMci z Państw Dziedzicznych dla Dobra Pospolitego, y złożenie Or dynaryinego Seymu. Bo za dwie nieporownaną Prezorności Ista Patris, Ista Domini misces officia, ne alterutri deesses. aut Obesses. Zaco Wszechmocności Bozkiey Prowidencyi, wespół

Słusznym

sliwym Panowaniu W. K. Mci P. M. Mgo, nec rerum metas, nec Tempora ponat. Ja zas iako niezadawniony Obowiązałem się Przysięgą, tak y teraz to ponawiam że przy Dostoięstwie W. K. Mci P. M. Mgo, przy dotrzymaniu Wiernosci Oyczyznie, przy Prawach Oyczystych. Sangvis & Vita Sacra semper erunt.

Należałoby mi Nayiasnieyszy Krolu P. a P. moy Miłosciwy pierwsze raz zasiadaiącemu bardziey mirari, a niżeli Philosofari. Ale że mie Dobroczynna W. K. Mci P. M. Mgo dyspensuie Łaska. Więc circa Adorationem Majestatu Panskiego krotkiemi przymawiam się słowy. Ad providendam Securitatem Publicam ponowienie Traktatow y Sojuszow z Nayiasnieyszym Cesarzem JgMcią Chrzescianskim, Monarchią Rossyiską, y Portą Othomańską, summe potrzebne bydź zdaie się salva neutralitate inter Belligerantes.

O wydanie Uniwersałow na Seymiki Relationis do Woiewodztw supplikować mi należy W. K. Mci P. M. Mnu, cum Intimatione aby po niedoszłym Seymie fato dolendo, też Woiewodztwa arripiant media do Aukcyi Woyska, y na przyszłym da Bog Seymie Infallibilem fundum Regularney Płacy, ad approbandum Stanom Rzeczypospolitey reprezentować mogły.

O Seym Extraordynaryiny w teraznieyszych Konjunkturach upraszać mi także należy W. K. Mci P. M. Mgo, ad Salvandam Rempublicam, & avertenda futura mala, Na ktorym Woiewodztwa Obmyslenie Aukcyi, Woyska funduszu, Lustracyi kwart in genere wszystkich, y Jnnych Sposobow remonstrować będą, a z nich dalsza formabitur consequentia.

Za JmPanem Stadnickim Kasztellanicem Bełzkim, Lubo pro domo mea niechciałbym bydź Oratorem, Jednak poważam się supplikować Majestatowi W. K. Mci P. M. Mgo, aby po tak długiey Rezydencyi u Porty Othomanskiey z Niebespieczeństwem zdrowia y znacznym Azardem Fortuny swoiey na usłudze Jak S. P. Antecessora W. K. Mci Jako y W. K. Mci P. M. Mgo, y Rzeczy Pospolitey odprawiony z Dobroczynnego Respektu Panskiego W. K. Mci Panem bene merentium, z Skarbu zas Rzpltey justam odebrał mercedem.

Versio Literarum Serenissimi Regis Augusti III. Dni Nri Clementissimi ad Imperatricem Russiae Scriptarum Varsaviae 29 9bris 1738. Ao.

Non dubito quin Majestatis vestrae Jsiliarius Status intimus et in aula mea Minister Plenipotentiarius Liber Baro de Keyzerling pluribus retulerit quantum nuper in ma Copiarum Russicarum ad fines Regni mei accessione Natio Polonica commota fuerit et quam graves exinde quaerelae in Comitiis mense proxime Elapso, successu irrito exactis, ortae sint; Spero insuper Eundem Ministrum Plenipotentiarium non minus retulisse, indefessis Studiis et laboribus meis Polonorum animos usque ad Comitiorum finem aliquantisper permulsos ac mitigatos fuisse.

Cum vero subinde fama percrebuerit Majestatem vestram secum constituisse Copias quasdam auxiliares Romanorum Imperatori in Hungariam mittere, illasque per Regnum Poloniae transituras, tantus futurorum animis injectus fuit timor ut omnes rerum familiarium vacandarum causam subjicientes domum se contulerint protinus.

Quemadmodum igit mearum esse Partium eo Curas et Cogitationes meas intendere, ut cum Aurea libertte Publica, tranquillitas in Regno meo conservet ac Subditorum res magis magisq vigeant ac floreant, nihil etiam ardentius exopto quam ut omnibus turbis ac dissensionibus quae in Regno cum Statibus propriis Russiae iam arctis finibus conjuncto suborte sequentur, Via prudentia Majestatis Vestrae, propriisque diversive possim modis, Supradictum Baronem de Keyzerling ut pote cuius Regni Poloniae constituta et regalia optime sunt cognita persuasionibus meis et induxi ut Majestati Vestrae Rerum omnium de quibus Supra mentio facta et periculi exinde metuendi copiosiusq rationem reddat, ad quae Scilicet me refero.

Quo Circa Majestatem Vram enixe rogo obtestorq ut omnia quae de hac re ipsi proponenz, probe secum animo volutet et omnia disponat ne Copiae istae auxiliares, si necessario adhuc in Hungariam mittendae sunt, iter per Poloniam suscipiant, inprimis cum literae requisitoriales Comitiis Regni iam finitis insinuari nequeant, Itido etiam plane sperane Majestati Vestrae Rudo amplius [illegible] nihil pretiosius habeo, memoratum Baronem Keyzerlingeo utique exoptata amicitiae gda et declaratione redditurum, quo Majestati Vestrae atque mihi maxime interest, ut Regni huius tranquillitas conservet omnibusq communi utilitati promovendae oposita obstaculo felicissime tollant.

Excerpt z Listu JWJm. Pa Marszałka W. K. do JW Hetmana W. K. z Warszawy d. 12 Febr. 1739 Ao.

Posyłam WMPanu Kopią Listu Krola Jmci pisanego do Dworu Rossyiskiego y iuz mamy od Krola Jmci deklaracyą, że woyska Moskiewskie ktore miały ysc in Subsidium Cesarzowi Jmci nie przechodzić granic Rptey, bo maią dyspozycyą zostać in corpore armiy swoiey y na to mieysce Carowa Jmć pienia(dze) zwyczaie sukurs destynuiąc in hunc finem milion Rublow.

Excerpt z Listu JW Biskupa Załuskiego y Brzeskiego Kanclerza W. K. do JW Hetmana W. K. w Ch. z Warszawy.

Nie maiąc nic przeszłą Pocztą donieść JWPanu quod solare curas Suo o kole dobra Pubco, opuściłem się, iako rebus nostris mirą utile momentum, gdyż zas z applausum Carowey Jmci zbiegł tu Kuryer cum plo optata gm sperata deklaracyą, że Moskwa przez Polskę iak iuż w intendzie przechodzić nie to consolamine Publico donoszę JWPanu Co poniewaz JKMci PNM: pominowszy interess N. Cesarza Jmci, ktoremu sanguine et amicitia przywiązany iest, doznał braterskiej checi, iako tez y naszey sprawie zacnej oyczyzny, niewątpliwie dla swey, iako tezy naszey sprawie zacnej oyczyzny, niewątpliwie ze Jenm Pan producit sua recognitione Jmćsis innych także Dobru Rzeczy dobrze zyczących animos ad Similem gratitudinem habere zechce.

Kopia Listu od JW Jm. Pa Feldmarszałka Grafa de Minicha Pisanego do Jm. Pa Sztembach obersztey leytnanta Infant: Vice Komendanta Białocerkiewskiego

W taki sens dwu dni przed tym pisałem od siebie do JWJm. Pa Hetmana W: K: Polsk. Potockiego, dowiaduiąc się czy pozwoli Rzeczpta według potrzeby Rosyiackiego Seraskiera przez przysłanych de Niemierowa Deputatow nieprzyiacielskiemu Woysku do wpadnienia w nasze granice maszerować przez Ziemię Polską, ktorego przy tym WMPanu posyłam Kopię y proszę mi o tym Interesie oznaymić iakie tam JWJmc Pa opowiedział X de Minich.

Kopia Listu do JW Potockiego Hetmana W. K.: od JW Jm. Pa Grafa Feldmarszałka Grafa de Minicha pisanego d. 20 January 1739 Ao.

Jasnie Wielmożnosci Waszey przez moie niektore listy zadosyć uczyniłem iakim sposobem przeszłey Kampanii Jey Imperatt. Wielkoruska Armia choć y dotknęła się części Polskiey Ukrainy iednak uchraniaiąc ciasnot wszelkich przyiazni nie z swey woli ale musiała szukać Nieprzyiaciela swego y to bez uczynienia naymnieyszey krzywdy niepotrzebuiąc ani Konia

y prowiantu.

y Prowiantu ale wszytko w był potrzeba kupowano taką ceną że
Obywatele ztąd byli kontenci, o czym mogą oznaymić iak będą u mnie
ich Państwa od Woyska Deputaci tak y sami Gubernatorowie y Poddani
ich, ospobliwie Gubernator Pokrasa, Ktory publicznie zeznał że od
Masseruiących armii pomienioney Obywatele z wielką koniecznością
stali się, że do oddania podatkow nigdy tak sprawnemi nie były y mnie przy
tem nie bez wiadomości że Budziacki Seraskier, Sołtan, ktory był u Pe
starych swych Deputatow. Ktory zapewne w Niemierowie byli pozwole
nemgo Regimentarza Potęckiego, prosili od całey Rzpltey pozwole na:
nia o przepuszczenie z Woyskiem na wpadnienie w granice po
sze, przez Polskę, y choć ia bez wątpienia spodziewam się, że Tol
ciasney sąsiedzkiey y Jey Imperatt. Wielkiego mocy Naym:
Pani z Koroną Poll. przyiazni ozobliwie według Dobroczynnosa
JWWPa że im pozwolono nie będzie iednak dla uprzedzenia tako:
wych zamachow, przez ten list JWWPa pokornie o to proszę iesli im
iakie pozwolenie dano albo nie, mnie oznaymił aby a patrzać
nato ospobliwie iesli im pozwolono będzie maiąc tu Woysko Jey
Imperatt: Wielkiego w gotowości z swey strony wnęse y tegoż
Nieprzyiaciela niedopuszczaiąc do Granic Jey Wielkiego stwa, spot
kai y taki tego umysł żeby tego utratą zawrocić.
Przytym JWWPa y otym oznaymić nie zapomniałem iakim spo
sobem w Polszcze uczyniono rozgłoszenie iakoby w Wasilkowie
Trypolu, y innych tameczniych Miasteczkach miało być powietrze
Sąsam rezyduię w Kijowie Ktore Miasto od tych niedaleko gdzie tako
we Morowe powietrze do tego czasu ani było ani y teraz iest, o czym
JWPan uwiadomić się możesz od tameczniych JWWPaństwa bliższych
Gubernatorow y Obywatelow y temu niesłusznemu rozgłoszeniu
nie wierzyć. W inszym tutay z łaski Boscy znayduiemy
się stanie, y wszytko u nas dobrze, oznaymiwszy o tym cze
kam bez zabawy responsu y zostaię z moią ospobliwszą
powagą na zawsze.

Proiekt do Instrukcyi na Seymiki przed Seymowe Elekcyine Krola Jmci przez Pewnego Statystę Polgne. 1764.

Punkt 1. Aby nikogo nie exkludować. Iako iest naypierw
szy y naymocnieyszy fundament naszey wolności wybrać sobie
takiego Pana, Ktory nam się z pomiędzy wszytkich Kandydatow zda
wać będzie naylepszy y naypożyteczneyszy dla Dobra Rzpltey tak na
tę daleką przyszłą Elekcyą, żadney Granicy nie zakładamy wolności y wolno
ści naszey, przez Exkluzyą Kandydatow, z ktorych zostawiemy sobie moc Zupeł
ną obrania y wybrania na Tron tego, Ktory nam się będzie podobał, y ktorego
uznamy być godnym rządzenia tym wolnym Narodem.
Punkt 2gi. O przytłoczeniu wszytkich in genere Krolewszczyzn do krze
seł y Urzędow. Tak znaczny kapitał Rzpltey w liczbie tylu dobr Kro:
lewskich zamykaiący się a mocą Prawa bądź w Cywilnym bądź w Wo:
iennym Stanie zasłużonym a krwią Szlachecką Dystyngwowanym obywa
telom wyznaczony, iak dotąd wbrew wyraźnemu Prawu bez względu na po
przysiężone Pakta Konwenta, że nikomu więcey nad dwie Dzierżawy a iedne
grodowe Starostwo dawać nie będziemy, iak ten że chleb Rzpltey dotąd był admi
nistrowany, kiedy z nas z ostawiernego ma dosuradzenia że ten, szafunek
w ręku Krolewskim zostaiący, trzyma nas y trzymać zawsze będzie, iednych
in Servili obsequio spe nagrody, drugich Korrumpuiąc samą nagrodą, a wszytkim
prawie odeymuiąc chęć y ochotę służenia Oyczyznie, od ktorey przy absolutney
Krolow Dystrybucie żadney żadnego nagrody spodziewać się nie możemy, co z te
go dla Rzpltey za pożytek, że Krol ma co rozdawać że tyle ma w ręku spo
sobow do zbogacenia swych faworytow y za życia ich mocy y kredytu do
rwania Seymow y Seymikow, do utrzymania Dworskich Interessow, a zawsze ku

szkodzie

szkodzie Dobra y rządu powszechnego, bo prze za Emolument Oyczyznie że
Krol musi się częstokroć okupować w łaskę mocnych, y chlebem Rzpltey ich zatykać
gęby, pod płaszczykiem wolności swe prywaty okrzykuiące, przez co w domu iedni
znacznie a ledwo nie większym prawem y iura immunicatiwa oddali intraty,
a tym samym nad zamiar zmacnia ich siły ku zgubie y oppressyi słabszych, a
co w rowności Urodzonych Braci naszych, na ostatek kiedy wszyscy idący drogą Pra:
wą drogą sprawiedliwości, a zarabiaiący zdrowie y fortunę na usługę Oyczyzny, stra:
cili zupełną nadzieię do dowiśnięcia się od Panem Benemerentium, tam gdzie
iednych sam tylko fawor bez zasług zwykł wynosić: Drugich nienawiść bez
względu na zasługi poniżać, a przytym Ktoż z nas większy nad Monarchow,
y Prawa naszego stróżow z pod Ktorych pieczy żadne bezprawie wychodzić nie:
powinno. większey wynaleść y ktoż by potrafi nad pomyślaczonego sumienia
Obowiązek, ale kiedy y ten nie iest dostateczny do wstrzymania Praw przestę:
pstwa zacoż teraz dwa stany Rzpltey będąc rządu powszechnego absolutne:
mi Panami, wszak że kiedy woli naszey wolna iest oddana Krolow Elekcya to bez
nich możemy wszystkie ku Dobru powszechnemu czynić ustawy, a dla przy:
szłych Krolow tak iak nam się zdawać będzie mocy y rządu ustanowić kształ:
ty, zacoż tedy niemamy tak wielkiego Rzpltey Kapitału obrocić na lepsze, żeby,
gdy do nas wszystkich należy, Każdy z nas był tego participantem nie spek:
tatorem. Niech się przywroci do właściwey swey istoty, niech wiernie służą
cym Panu y Oyczyznie sprawiedliwą stanie się nagrodą, niech podług zasług
Każdego y urzędu idzie w podział między dwa stany Rzpltey, to iest żeby wszy:
tkie Dzierżawy, Stwa, Woytowstwa, possessy od mensam privatum Rzpltey, a to
Salvis modernis Possessoribus ad mentem legis Bona Regalia tenentibus. Nay:
przod stan Szlachecki niech sam tylko ma Prawo trzymać y Kontraktować z
Skarbem, Rzpltey per arendam o wspomnione Krolewszczyzny a to per plus
offerentiam wypłacaiące punktualnie raty, na początku każdego kwartału,
w czym żaden z Senatu ani Urzędnik Kor: y Ziemski, tym że szlachcicom Braci
przeszkadzać niema do takiey w tych Krolewszczyznach funkcyi, ani Kontra:
ktować niema sub invaliditate Kontraktu, et rigore 10000 grzywien, ktore
przez Dekret Trybunału Skarbowego cedere powinny windykuiącemu y po:
żywaiącemu o krzywdę Prawa. Potym żeby wszystkie Krzesła Senatorskie,
Kor: y Ziem: Urzędy, Marszałkowskie na Seymach, Trybunałach, Komissy:
ach, Poselskie, Deputackie, Kommissarskie, funkcye, aby były płatne, na przykład,
Wdowie y Kasztellanowie, co między niemi zasiadaią tudzież Krzesłowi U:
rzędnicy iak ich Prawo nazywa po 100000 tyn: Kasztellanom po 50000 Kasztelli
mnieyszi y Urzędnicy Kor: po 30000 Podkomorzowie y Sędziowie Ziem: po 15000
Starostowie Grodowi ex re iurisdykcyi po 20000 Podsędkowie y Pisarze Ziem: po
10000 Chorążowie po 9000 Stolnikowie po 8000 Podczaszowie po 7000 Podsto:
lowie po 6000 Cześnikowie po 5000 Łowczowie po 4000 Woyscy po 3000 Mie:
cznikowie Skarbnikowie po 2000 Podwoiewodzowie Sędziowie y Pisarze Grodz
cy po 3000 ale pierwszy żeby żadnych akcydensow nie brał po Miastach, y
Miasteczkach, Komornicy Graniczni y Ziemscy po Pułtora tysiąca Marsza:
łek Seymu 6 Niedzielnego 100000 Dwoch Niedzielnego 40000 Marszałko
wie Trybunału Kor: po 60000 a Skarbowego po 20000 Poseł na Seym 6 Nie
dzielny 6000 na 2 Niedzielny 2000 Deputat na Trybunał 12000 Komis
sarz do Radomia 4000. Co zaś za Emolument wynika z takowey ustawy,
niech Każdy z nas rozpatrzy się. To iest ieżeli się podoba Stanom Rzpltey, po:
wierzyć ieszcze przyszłym Krolom Dystrybuty Krzeseł, Urzędow, Kor: y Ziem:
to y bez przysięgi żaden z nich nie będzie mogł dać iedney osobie 2 Krze:
sła, 2 Urzędy, zginą tym sposobem iura Immunicatiwa, upadną także y
wszystkich Starostw, przez rodzicow Dzieciom ledwo nie w powiciu będą
cym czynione, zagrodzi się droga Faworytom Dworskim do niegodziwego
Handlu, per plus offerentiam Starostw, Krolewszczyzn, y innych takich, Pań:
skich kiedy wszystkie Ziem: Urzędy chodzić będą gradatim aż do Kaszt:
tell: większey, w Każdym Wtwie a to sub nullitate Privilegii. Co się zaś
tycze Podkomorstwa, Ziemstwa y ostatniego urzędu, post ascensum in:
nych te do Elekcyi per pluralitatem Votorum non obstante quavis Tradi:
cione Wow Ziem, y Powiatow należeć będą, kiedy Wtwa, Urzędy Krze:

sławe

Stawe przydą per Electionem Stanów Rzpltey, iak się rzecze niżey. Coż
tąd dla równości zaszczyt, kiedy wszyscy proporcyonalnie zarówno chle
ba Rzpltey partycypować będziemy, kiedy nieskazałość imienia, nie
mnogość fortuny, ale same w Oyczyźnie zasługi zarówno wszyst
kich nas na Pierwsze Honorowe stopnie prowadzić będą. Nie stracą no
tey Ustawie y Nay: przyszli Monarchowie, rządzący się nie Passyi nie
ambitu maxymami, ale powierzonego sobie Ludu uszczęśliwieniem
Kiedy pod Ich rządem zakwitnie sprawiedliwość, kiedy zasługi Nagro
dę, a występki przyzwoitą odbierać będą Karę, przyczyni się pewno U
niwersalney dla podobnych Monarchów od wszystkich miłości, a le z
Oyczyzną nierozdzielney, kiedy zamiast kilku kilkunastu, osób ta
skami zakupionych wszystkie Województwa Ziemie y Powiaty, słowem cały
ten wolny Naród Rzpltey zachowaniem Prawa y kondycyi, do Panowania
per Pacta Conventa ostrzeżonych Cię łaskawi Monarchowie zniewa
lać nas wszystkich będą.

Punkt 3ci o Elekcyi przez Stany Rzpltey Wodzów Mar szałków, Pieczętarzów, Podskarbich W: Hetmanów W: y Polnych obojga Narodów.

Jako nie mało należy Stanom Rzpltey na naypierwszych w Oyczyźnie Sub
selliach, tak nie sprawiedliwszego aby że same Stany Rzpltey przez swe vota
zasłużonemi y zdolnemi one osadzały subjektami, a to tym sposobem Ja:
ko Rzplta iest złożona ze trzech Stanów, tak aby każdy Stan miał moc
do wakującego Subsellium podać Dwoch Kandydatów to iest Król Jmć wy
brawszy ex Senatu et Ministerio Dwoch, Senat z pomiędzy siebie et Minis
terio wybierać per pluralitatem Dwoch, Stan Rycerski tym że sposobem
iak Senat wybierał z między siebie w Izbie Poselskiey dwoch, a dopiero
za złączeniem się Izby Poselskiey z Senatorską Kandydaci aby Stanę
byli deklarowani, a dla uniknienia względu na osoby im narażenia się
też Elekcye aby się odprawiały per tacita vota tym sposobem iak Mar
szałkowskie Trybunału Kor: Elekcye, do tąd odprawujące się na obrany St
zas Priwilegia JKMci wychodzić maią.
Arcybiskupstwa y Biskupstwa y wszelkie duchowne Beneficia, tudzież
Urzędy Kor: y Nadw: przytym starze Woyskowe aby należały circa anti
quas leges et consvetudines do Dystrybuty JKMci.

Punkt 4ty. o Konkludowaniu Rad Publicznych.

Każdy znaydzie u Dziejopisów naszych lub in volumine legum iak Stany
Rzpltey od dostąpienia Swey wolności wszytkie konkludowały rady, dopiro
R: 1652 za Panowania Jana Kazimierza na Warszawskim Seymie, który
był złożony dla dania odporu inkursyom Kozackim Moskiew. Szwedzkim,
Węgierskim, Żądało y bezpieczeństwo własnych fortun Szlacheckich aby nakładać
nale y brać sposoby do obrony Oyczyzny w tak gwałtowney tey potrzebie.
Zerwał ten Seym Pierwszy nieiaki Syciński Poseł Upitski, o którym co pi
szą Historycy też się tu namieniaią słowa, że wolał wyniosłości y Zło
tu mocnych Panów z hańbą dogodzić niżli sumieniu Zacności urodze
nia swoie Szlacheckiey, niżli ginącą z opresyi ratować y dźwigać Oy
czyznę y ten przykład do ustawy wolności w naszey Rzpltey nie praktyko
wany, z hańbą Narodu zagrzebionem równości. Tak go iednak słusznie
przewrotnych umysłów intrygi, tak nam go zalecić potrafiły, że mamy
sobie za Prawo broić, ostawać circa liberum Rumpo, które nietylko u nas
in Codice Legum, ale y pod słońcem w żadnym Narodzie nie znaydowało się
do tąd nayduie, żeby ieden w równości z nami urodzony, żadną Prerogatywą nad
nas nie authoryzowany miał moc odeymować wszytkim respirium wolnego
głosu, gwałcić deptać Praw ustawy, porządek Seymów Seymików opisujące
a wszytkie Stany Rzpltey do rady zgromadzone, aby nie miały mocy, przez swe wy
roki powściągnąć tak gwałtownego Praw przestępstwa. Któż to zrywa Seymy, ieśli
nie po większey części przekupieni od Cudzoziemskiey lub własney Fakcyi, Cz
wolności naszey handlarze, stawa że który z nich po tey swey tak chwalebney Ak
cyi w oczach Stanu Rzpltey, wywodzi ze swego postępku przyczyny, od tego
wszytkiego zwyczay daleki, lecz podaie iak naysekretniey manifest do Xiąg, ale
zawsze in parata Copia, wynosi się potym ten miłośnik Oyczyzny z

mieysca

mieyscu Rad iak nayprędzey, a często pod przydanym Konwojem, nie mając Prawa
de Securitate Posłow, aby było dostateczne do obrony Jego postępku, licząc w drodze a pew:
ny na mieyscu Zysk swey absolutnosci, wszak z Slądu nie do Szelągo, kozde wie iest
wiadomo czyim Duchem y pieniędzmi rwane są Seymy, niech że teraz kozdy dobry
Zwazy Patryota, czy podobny postępek wart wzgardy y przykładney kary, czy naslado:
wania y rekompensy. Niki podobno teraz nie trzeba nayduie innego Sposobu, do utrzyma:
nia rad Publicznych, tylko abysmy się wrocili do Prawdziwych Przodkow naszey wolno:
ści. Nie spuszczaymy na los Szczęscia Całości Honorow, Fortun, osob naszych, chciey my
z Pluralitatem Votor wszytkie nasze Konkludowac obrady, a na ten czas przyjdziemy
się istotne rownosci y wolnosci swobody, ktorych teraz imie tylko nosiemy, kiedy rowna
się głos naymocnieyszego z nayslabszym Szlachcicem, a na Seymach swych Słotow w Try:
bunałach sprawiedliwosci y oppressyi wszytkie Ziemie y Powiaty swoich mieć będą
obroncow.

<u>Punkt 5ty</u> o wystaraniu Pełnomocnych Posłow z Seymu Konwo:
kacyi do Postronnych Potencyi.

Poniewaz nieskazenie zawsze należy Stanom Rzeczy pospolitey a naybardziey stante presenti
Interregno na ponowienie Traktatow z Sąsiedzkimi Potencyami a ustawicznej baczności
o Obrotach Gabinetowych na pewney od kozdego Dworu wiadomosci, nie tak iak się dotąd
praktykuie z hanbą Narodu że od Cudzoziemskich, tylko one chwytamy Ministrow, lub
samych Gazetarzow, a co większa że mamy dosyć często praktykę że Woyska Sąsiedz
kich Potencyi wprzod są po wnętrznosciach Rzeczy pospolitey naszey, nizli my o nich pewney
zasięgamy wiadomosci: więc z tych y innych przyczyn, nie potrzebnieyszego aby
przynaymniey do Dworow Rossyjskiego, Pruskiego, Warszawskiego, Wiedenskiego, Kon:
stantynopolskiego, wyprawić Posłow, ktorzy aby przy tych Dworach bawili az
do Seymu Pacificationis.

<u>Punkt 6ty</u> aby Litwa Viritim na Elekcyą stanęły.

Stosuiąc się do Kilkunastu wszytkich Konfederacyi, aby Litwa, Ziemie, y Powiaty na wszy:
sztą da Bog Elekcyą viritim stawały, to iest ad mentem Konstytucyi 1621 z należytą
wyprawą y woiennym Rynsztunkiem, dla czego szczegolnie Wdowie po wszytkich
galnie Litwach, sub carentia Activitatis et amissione loci standi na Elekcyi,
Kozdy w swoym Litwie podlug Prawa wczesne przed Elekcyą uczynity popisy.

<u>Punkt 7my.</u> o Sposobie Pomnozenia Sił Rzeczy pospolitey wątpić
nie trzeba że iest snadny, y na wszytkie expensa wystar:
czaiący, gdy skasowawszy Pogłowne trzy genera Podat:
kowania przed siebie wezmiemy.

Pierwszy podatek Ultimo Izumentu, to iest Czopowe y Szelęzne, abysmy Za
czowszy od Krola az do ostatniego Szlachcica, nemine excepto wszytkie Stany Duchowne,
y Swieckie on płacily, ktorego podatku zaden z nas czuć nie będzie kiedy w całey
Koronie y W X Litt: podwyzszy się Piwa garniec y kwaterka gorzałki groszem na
Rzecz tym sposobem przypadnie podatku Publicznego na Rzecz od Beczki trzy
dziestowey po złł: 1, bierze się proporcya z ludzi ktorych masię nayduie 8000000.
w Polszcze całey, y wszytkich Prowincyach do niey należących, rachuiąc na ko:
zdego po pułgarca Piwa na dzien wychodzić będzie 4. miliony garcy Piwa
redukuiąc na beczki trzydziestowe wyniesie 133333. Beczek. W gorzałce
tę samę rachuię proporcyą, rachuiąc na kozdego po pułkwaterki gorzałki
wyniesie na dzien podatku dla Rzeczy pospolitey od Piwa złł 133333. od gorzałki ty
le drugie. wynosi na rok ieden gł. Milion 333090, a nie rachuiesz miod
od ktorego zeby choc po puł puł kwaterki na człeka rachowac to wynie
sie przez Połowę podatku gorzałczanego. Drugi podatek Cło generalne pozno
siwszy wszytkie Partykularne. Trzeci podatek Pogłowne Zydowskie aby Zy:
dzi wszyscy byli annexi glebo y kozdy z nich płacił. Gospodarz Dom swoy maią:
cy w Miescie lub na wsi Arędę trzymaiący od siebie Zony y Dzieci niezona:
tych kozdy po złł: 10. na rok. Komornik od siebie Zony y Dzieci nie zonatych
po złł: szesc. Wdowy Komornikow po złł: trzy. Wdowy Gospodarzow Domy y
arędy trzymaiące po złł: 10. a Karczmarze po złł: 8. z Zoną y Dziecmi wszytkiemi,
y ten podatek bez zubozenia, iak się teraz praktykuie, y uciemiężenia od
Starszeństwa Zydowskiego dojdzie pewna Kwota Miliono rocznej importancyi
skasowawszy Starszeństwu Zydowskiemu wdawanie się w Dyspartyment
tego podatku, gdyz onego wybieranie do Poborcow należeć ma.

<u>Punkt Osmy</u> o Zmocnieniu hinc et nunc Sił Rzeczy pospolitey.

Poniewaz te wszytkie Podatki z czasem wystarczaiące na gotne expensa,
Rzeczy pospolitey nie mogą bydz ex nunc bez ustanowienia wprzod dostatecznego rozpo

rządzenia

rządzenia w wybieraniu onych do Skarbu, importowane, a potrzeba Rzpltey wy-
ciąga gwałtem pomnożenia Sił, więc aby ad alterum tantum, ostrzegszy sobie, aby
dłużey trwać niemogł aż do Seymu Pacyfikacyinego, wolno będzie tymże Ubiorom
Znieść Pogłowne, y insze genus Podatkowania sobie ustanowić byle tylko
Suma alterum tantum wynosiła. Ta zaś Suma aby niebyła obrocona na Zacią-
gi nowych Chorągwi y Regimentow tylko na Pocztow y Nemeynow, z tąd nie
mały Emolument dla Rzpltey oczywiście wynika, kiedy za teraźnieyszą
płacą, nie mamy Woyska tak Konnego iako y Pieszego w całey Koronie
tylko Suma Głow 13117 a przez Aukcyą mieć będzie Skapitulowawszy
z teraźnieyszym Woyskiem Suma Głow 34522. Podług przyłączonego ex
trakcie Głowney Tabelli. Że zaś Sub gęng tego podwyższonego Podatku, iąg
y Pensye Jasnie Wodzow, y Summy na largicyie więc że aby na Elekcyą pie sze
go Regimentu były ordynowane nierachuiąc Utwałte ktore Podatku nie
płacą, kiedy amore publico y własnego ich bezpieczeństwa, będą znaczne
Summy ochotnie komportować, to y za takowe kilka nowych Regimen-
tow będą mogli być erygowane.

Punkt 9ty Naywyższe Subsellium na Senatorow Ministrow, Deputatow aby było ustanowione.

Gdzie Cnota nagrody, występek przyzwoitey niema kary, tam się nic dobre-
go spodziewać niepodobna, iak się u Nas do tąd dzieie, kiedy Praw zgwał-
cenie, pogardzenie poprzysiężonego Bogu Krolowi y Oyczyźnie, obowiąz-
ku, było często przyczyną Promocyi y Zysku, bez boiaźni kary, aby kiedy od-
tąd był pilnieyszy każdy swey powinności, naznaczyć na to Sąd naywyższy ktory
by moc miał karać przestępuiących Prawa y przysięgę to iest Senatorow
Pacis et Belli Ministrow Urzędnikow iurysdykcyą maiących, także Depu-
tatow korrupcyą ktorych corrumpenti wolno będzie dowieść bez naymnie-
szey Kary.

Punkt 10ty o Poprawie Sprawiedliwości z przysięgą Deputatow na Seymikach.

Jak poprawić Sądy Ziemskie Trybunalskie aby samie na przyszłym Sey-
mie umowili się o to. A że naywiększe z tąd Zamieszanie Trybunałow, że czę-
sto dobrze obranych dla prywatnych racyi niedopuszczaią do przysięgi,
a od tych nieobranych mocą na Reassumpcyach stanowią Deputaty. Więc aby
w przyszłym czasie Deputaci zaraz na Seymikach przysięgali, tak iednak
to opisać należy aby żadne podeyście w tey okoliczności nastąpić nie
mogło.

Punkt 11ty O Amnestyi niepotrzebney.

Często ex Odio private podczas Konfederacyi Dobra Krolewskie Duchowne y Szla-
checkie do ostatniey przychodzą ruiny, co potym amnestya pokrywa, a zatym
iako to iest dać przyczynę złemu pozwolić amnestyi, tak ona pod nay-
surowszym rygorem aby była okryślona.

Punkt 12ty o Wprowadzeniu Woysk Cudzoziemskich

Reassumuiąc wszystkie dawnieysze Prawa y Kary w nich naznaczone posta-
nowić aby się nikt nieważył ważyć coś do pisać o wprowadzać Woysk Cu-
dzoziemnych w Granice Rzpltey pod Konfiskacyą Dobr ruchomych y nieruchomych
oraz z surowym Sądem przez Stany Rzpltey na następuiącey zaraz Elekcyi.

Punkt 13ty. De Lege Sumptuaria.

Jako luxus nie tylko iest przyczyną straty Dobr maiętności y fortuny, ale też czę-
stokroć y Honoru Cnoty y poczciwości, tak przywiodszy do Skutku dawne Prawa
Legem Sumptuariam opisuiące należy dziś y teraz każdego Stanu y każdycy-
Liberum opisać y okryślić regułę przystoyney utrzymania każdemu respec-
tive Stanu swego co tym bardziey w Kraiu naszym potrzeba uczynić gdy
zły przykład niespomiarkowanych figur, o których co dzień bierzemy
z Kraiow Oryentalnych, chcą to wszystko czynić iako in aequalitate urodze-
ni czego tam kilku tylko osobom nie zakazano.

Punkt 14ty Na Artyleryą y Amunicyą aby Skarb Koronny Rewizione et Calculatione supplevit.

Ostatni Inwentarz Artyleryi iest cessore N. Sapieho: Konickiego po nim
było kilku Głow ktory wszyscy (wyiąwszy teraźnieyszego) brali Pienią-
dze ze Skarbu Rzpltey, uczynić należy Indagacyą co z tym sprawili y gdzie
te pieniądze obrocili, a w Litwie aby przeszli Głowne lub ich Suk-

cessorowie

cessorowie uczynili Kalkulacyą z intrat Arteleryi Litt: a po takowey rewizyi y Kalkulacyi, aby Skarb Kor: z zaległych u Sukcessorow przeszłych Podskarbich Sumn: na Arteleryą y amunicyę wybierał naznaczoną na Seymie Convocationis Kwotę domowią że oto JPP Posłowie.

Punkt 15ty O otworzeniu Gor Olkuskich y biciu Monety.

Od roku 1632. iak Zygmunt III. ostąpił Rptey Mennicy y Gor Olkuskich mało abo raczey nic Rpta z tąd miała profitu, miło patrzyć na dawnych Krolow monety, ktorych zadna Cudzoziemskiego walorze nie celuie, ale do tąd to trwało dokąd y gory Olkuskie y mennice trwały w rękach Krolow, iaka zas roznica za Jana Kazimierza, Sztaryi tak mennica zamykana y otworzona była, kazdemu iest wiadoma, a iak całe Krolowie bić przestali monety kazdy widzi y dziwie iaka monetą cały kray zapaskudzony, do iakiey ceny z zgubą naszą podskoczyły pretia rerum nie masz inszego sposobu tylko bicie monety przywrocić Krolom z kondycyą aby naprzykład co rok monety srebrney wybili na potrzebę Kraiu po 4 Miliony złł: w dobrym walorze, a miedzianey po Milionie na rok y to tylko przez lat 4. co się tycze ksztr: złł: tych lubo w rękach Krolow zostawić. Waga zas y dobroć istotna do proporcyi Kremnickiego lub Oledorskiego ze hcy Ospisać.

Punkt 16ty o Paktach Konwentach.

Pacta Conventa aby na Seymie Convocationis były opisane, nie na Elekcyi gdzie dla roznych intryg, zamieszania zwykliśmy one tylko ex volumine Legum kopiowac.

Punkt 17ty Limita Seymu Convocationis.

Ludność tu podobało wiele materyi potrzebnych do uszczęsliwienia Oyczyzny naszey a przeto y nas samych że iednak nowe okoliczności nową moga rodzic materyą ktoro niepodobna będzie ułozyć na Seymie Convocationis bez doniesienia tedy przody Wtwom Ziemiom y Powiatom, w takowych okolicznościach weźmą Ichmć Posłowie ad referendum y domowią się o limicie Seymu Convocationis.

Punkt 18ty. o Pocztach

Poniewaz na fundamencie Prawa Oney Poczty tak Kor: iako y WXLitt: administracya WnPu Mokronowskiemu ktory Inspektorowi Kawaleryi iest oddana, więc aby przez dwyizyą oney Konfederacyi tenze JmP Mokronowski z urodzenia talentami tak dystyngwowany, ad vitae sue tempora był konserwowany.

Projekt akcessu do Konfederacyi JW Rzewuskiego Wwody Krakow: Het: Poln: Kor: ktory podpisał d. 4. Julij 17. 1767 w Grodzie Buskim tenore sequenti.

Venceslaus Rzewuski Pltnus Cracoviensis Dux Campestris Regni accessionem suam infra scriptam ad nexum ordinum Rplice Radomiensium tenoris sequentis porrexit.

Wolność nad krew y życie, Wiarę nad wolność przekładaiąc dla utrzymania y od naymnieyszego uszczerbku zachowania tych nieoszacowanych Nieba darow tych y przystępuię do Konfederacyi Generalney Stanow Rpltey w Radomiu uczynioney, gotow będąc przy wierze y wolności głowę położyć y Duszą wyzionąć.

Item Josephus Capitaneus Drohobycensis accessionem suam ac liberum Religionem libertati antepono, utrumque ut tuear nexui ordinum Rplicae Radomie inito libenter me adscribo non (?) Religione aut Patria timidus perire.

Wypis Rokoszu Glinianskiego przez Grabowskiego Marszałka Lit: uczynionego z Dawnych Manuskryptow wyięty. Ktory Działo się Roku 1371.

W Roku Pańskim 1371. Po smierci Krola Kazimierza W: Krola Polsk: Syna Łokietkowego przyszła Korona Polska po kondycyach na Ludowica Regienta Krola Węgierskiego Ludwika Siestrzeńca Kazimierzowego, ktory z wielkim nieszczęsciem panował nad Rpltą, Kronikarze starzy z płaczem o tym pisali. Albowiem skoro po Koronacyi swey w Krakowie mało co pomieszkawszy wszedł do Wielkiey Polski do Gniezna. Gdzie mu Arcybiskup Gnieźnienski Stanisław Bogorya Majestat był wystawił ozdobny ku ozdobie Krolewskiey, z ktorego on uczyniące Smiechowisko niechciał

wsiąść

usiąść na nim. Roce (mau) w Krakowie iest Koronowan na Krolewstwo
Polskie. Drugiey mu nietrzeba mieć Koronacyi w Gnieznie; Bo znać to
Zamiat że dla Koronacyi Majestat wystawiony był, na Państwo Wiel:
kopolskie, z Gniezna pojechał do Poznania gdzie czas krotki zmieszka
wszy pospieszył się do Krakowa, dla wesela Kazimierzowey Żony Jadwigi
Ktora przez Matkę Ludwikową Elżbietę zmowiona była w Stan Ws:
małżeński za Wacława Xiążęcia Lignickiego, Ktorey Krol Ludwik według Testa
mentu Wuia swego Kazimierza odprawował z Krakowa z Mężem Jey
do Lignicy; po tym weselu Wujanki swey Kazimierzowey Żony Krol
Ludwik zmierziwszy sobie sprawy y obyczaie Polskie, Ktorym
przywyknąć niemogł, a Polacy tak że obyczaiow Węgierskich zrozu
mieć niemogli więcey w iezyku roznosci z Sobą będąc przez tłuma
cza z Krolem swe potrzeby odprawiali. Niemogąc tedy dałey scier
pieć przeciwności mieszkania swego w Polszcze, Krol Ludwik iechał
do Węgier zleciwszy Gubernium Koro: Pols: Elżbiecie Matce swey Kro
lowey Węgierskiey y Xięciu Opolskiemu Władysławowi, Ktorym abso
lutam potestatem dał Regendi Gubernacyi. Po wyiechaniu Krola
Ludwika z Polski do Węgier Matka Krolewska Pany, Radę Kro: w
Polszcze odmieniła a zwłaszcza wierne Miłośniki Dobra Rzpltey
a onych miejsca w Radzie prywatnikami swemi osadziła, więc też
Ktorzy mowili o Krzywdę Rzpltey iż mimo Narod Polski urzędy rozda
wano, cudzoziemcom Koronne, władzę Krolewską tym potężniey
grożono, z kąd Węgrowie wziąwszy na Polaki śmiałość nie zadługo im
Oraz em Człowieka zacnego Kmitę Stę Krakow. niesłusznie zabili, Kto
rego zabiciu Kmity Przyiaciele aż się nad Węgry mścili, przecie
niestało za nasze. Przeto Xże Opolskie Władysław bacząc w ta
kowym zniewoleniu być Koronę Pol: aby ieszcze żalu więcey przy
czynił Koronie strapioney, Miasto, Zamki, Prowincye, Polskie posiadał
y brał w chwat, za Ktorym to takowym Rządem bez Krola w Pol
szcze, Kto duższy ten był lepszy, bowiem sprawiedliwości niebyło. Więc
w tym czasie nieszczęśliwym Rzpltey w Wielkiey Polszcze dwie Familie
Zacne y Ścierne zwaśniwszy się Domarad Sta Wielkopol: z Nałę
czami wewnętrznym boiem wiele Przyiaciół między Sobą potracili, Polacy
Maiętności Szlacheckie popustoszyli a o sprawiedliwość
aż do Węgier do Krola ieździli, czego Krol Ludwik dowiedziawszy się
za Skargą Panow Szlachty, złożył z Urzędu Stwa Poznańs. Domarada, o
na przyczynę P.P: Wielkopolskich obywatelow Poznańs. dał Stwo
Wincentemu Granowskiemu, a w tym czasie rozruchu Pols. Litwa z
Tatary y Prussy Nieprzyiacielskim sposobem ogniem y mieczem Pań
stwa Korony Pol: woiowali, za Ktorym niebespieczeństwem Krolowa
Stara Matka Ludwika z Polski do Węgier uciekała, y Krola Ludwika
Syna swego do tego przywiodła że 4500 Ludzi zbroynych stawił na
pomoc z Węgier Koronie Pol: Ktorego Hetman Pol: Rafał Goworowski Sta Sę
domirski czekał u Starego Sądu z niemałym pocztem Woyska Pol: ktore
Krol Ludwik na dwoie rozdzieliwszy, obrocił na Tatary a sam poszedł pod
Bełz przeciw Litwie z Węgry, gdzie porażono Litwy na 12000 a Hetman
Pol: Goworowski pod Bracławiem potkał się z Tatary, Ktorzy z Polaki tak do
brze się bili że na Placu 7000 Pogaństwa legło, a z naszych też zginęło
to zaś, a że Hetman Pol: Litewskiey brał, przecie z naszey Hetman y postrzały
był obrażony, a Prusowie plądrowali Kujawy, y uszli do Ziemi swey. Po
stanowiwszy Krol Ludwik Rzpltą w nakszym rządzie, przecie Xiu Opolskie
zlecił Gubernium, wszelkich spraw y sądow Pol: przydawszy do Niego Dobka
Kasztella Krakow., Sędziwoia y Toporczyka, Sabina Woie. Kaliskiego, Sę Krakow.
Zatym wyiechał do Węgier z Polski gdzie zastał Krolowę Węgierską Matkę swą
iuż umarłą w Budzyniu. A gdy z tych Gubernatorow Rzpta Pols. nie pomału
była obrażona, Ktorzy więcey swych pożytkow przestrzegali niźli Dobra Rzpltey
ubogą Szlachtę krzywdzili, y ciemiężyli iak mogli. Niemogąc dłużey znosić na
sobie iarzma takowey Niewoli, posłali Szlachta Pols. do Węgier Ludzi Zac
nych Rytwiańskiego z Makowskim, nie prosząc aby Krol na Urzędy

Koronne

Koronne a osobliwie na Sądy Cudzoziemcow niedawał, ktory Prawa Polskiego nie umieiąc ani go są wiadomi, iakoż niemoże sprawiedliwie Sądzić. Ktory nito Posełstwem od Krola Ludwika był bardzo z porządku obrażony, iednakże aby za tym wcale rozruch nie nastąpił w Polszcze, odłożył te rzeczy do Seymu przyszłego, a tym czasem przemyśliwał, o tym iakoby Halickie, Kamienieckie, Przemyslkie, Sanockie Powiaty do Węgier przyłączył, oderwawszy one od Korony Polskiey: dla czego postał o Konsens do Papieża na Arcybiskupa Halickiego nowo od Krola Ludwika kreowanego w Rzymie niesłychane go, ktore Krol był dał Jakobowi Strzeżowskiemu z dobrym Opatrzeniem maiętności. Biskupstwo Przemyslkie przed tym niebywało, prócz Władykow Greckich, dał Filipowi Komarnickiemu Drichanowi Krakow, także z dobremi dochody na Miejscowe; Kamienieckie dał Bogusławowi Pierzniakowi niebespiecznego żadania spełnione, straty. A gdy iuż tak sporządził Krol Ludwik Duchowieństwo Rzymskie w Rusi, potym złożył Seym na Pany Polskie w Budzyniu na Swięto w Niebowzięcia N: Panny Maryi, co to rzecz była niezwyczayna y nowa y niepowinna; Panom Polskim do Budzynia na Seym iechać tak daleko do obcego Krolewstwa, na co P.P: Polscy niepozwolili, iednak że niektorzy nalezli się ktorzy dla swey prywaty iechali na Seym do Budzynia, a mianowicie Woyciech Strzelecki Podskarbi Kor: na ten czas, ktory potaiemnie Koronę Polską z Skarbu Kor: Elzbiecie Krolowey Starey, do Węgier był wydał, o czym rada Kor: nic niewiedziała, aż Biskup Włocławski Andrzey Lubranski Braci swey osobliwie Granowskiemu Marszałkowi z Węgier oznaymił, Drugi Senator do Budzynia na Seym iechał Szczęsny Sieciech Wwda Lubelski, Jan Bluzewski Wwda Sieradzki, Grzegorz Lassota Wwda Bełzki, Stanisław Krempski Kasztelan Sędomirski, Hieronim Szpot Kasztelan Biecki, Jan Gomolinski Kasztelan Sieradzki, Andrzey Lubranski Biskup Włocławski a ci mianowicie Senatorowie gdy na Seym do Budzynia przyiechali Krol Ludwik z ich przyiazdu mocno był kontent. Na propozycyą Seymu tego z Budzynia Jarocki Polak Dworzanin y Sekretarz Krolewski proponował P.P: Polskim, wola y przedsięwzięcie Krolewskie ktore na tym było, iż przestrzegaiąc Dobrego y spokoyności Rzpltey Waszey Krolestwa Pol: Krol Jmć chce na Przymarkę za Konsensem waszym oddzielić od Krolestwa Pol: y Halickie Kamienieckie, y Sanockie, do Panstwa Węgierskiego przyłączyć, a dać za tę Swiniące wasze, Xięstwo Spiskie, od Krolewstwa Węgierskiego, oderwawszy, ktore bardzo przyległe y do potrzeby waszey wielce użyteczne, przyczyna w tym porzędzia, iakoby słuszna, przedsięwzięcia Krolewskiego, iż Krol Jmć maiące w swym rządzie Dwie Krolewstwa, niemoże Krolewstwu Pol: ku obronie w Polszcze zawsze mieszkać swą Osobą, ale gdy osadzi Zięcia swego Zygmunta Xięcia Brandeburskiego na Haliczu, ktoremu y Wołoską Ziemię spuści, y u Papieża o Koronę na Krolewstwo Halickie postarać się chce, ten was od wszelkiego Nieprzyiaciela wschodniego zasłoniwszy, obroną Krolewstwa Pol: w każdym czasie będzie. Na co Rada Polska dała tę odpowiedź Krolowi, nie na to się my iechali, abyśmy stanowić mieli z Krolem Jmć, przymarki iakie z szkodą Kor: Pol: ale na to żebyśmy Krola Jmć prosili o lepszy rząd w Polszcze, tak w Obronie iako też y w S: Sprawiedliwości ktorey prawie niemamy, a też bez Kolegow swych Braci naszey Senatorow Pol: wszytkich niemożem tu na Seymie Budzynskim nic zwykle stanowić. Krol Ludwik baiąc że in Publico nic na nich wymodz niemogł, wziął się do prywaty rozdał między nich złota, srebra, ktore przemogło wszytko co chciała, a Krol prywatnie upewnił za wszytkie niebespieczeństwa, od Braci Polskich, ktorych też do tego Konsensu miał rychle przywieść naczym się bardzo omyślił y prywatnie Lubranski Biskup Włocławski ktorego Granowska rodziła, ten się niedał za przestrzegaiąc Kolegow swych w Budzyniu, dał dney prywacie uwieść, a potaiemnie znać przez list o wszytkim co się z Niemi y z Rzplitą działo, Granowskiemu Marszałkowi W.K: a ten nic nie mieszkaiąc z tym Listem iechał do Brata swego Wincentego Sty Wielkopol: z ktorym iechał do Arcybiskupa Gnieznienskiego o poradzenie tey rzeczy węgierskiey sprawy, a że y Senatorowie nie omieszkuiąc złożyli Konwokacyą na Senatory Pol: w ktorey dla ktorey Konwokacyi wysłali Posły do Krola prosząc usilnie: aby dla sposobney rady Rzpltey zjechać raczył do Sieradza pod Lęcow, na Dzien S: Bartłomieia, gdzie też Senatorowie Polscy będą. Z tym Posel

stwem

stwem do Węgier gdy przyiechał Czyzowski Stolnik Krakow: z Czyzowskim
Mieczynikiem Kor: był Krol z tego Poselstwa kontent, rozumiejąc że mu na
ten konsens Budrynskiey sprawy wszyscy Senatorowie pozwoleza Je
go przybyciem do Polski mieli. Przy Posłech Pol: miał też Granowskiego
Komornika swego, ktory mu z Węgier zawsze wiadomość dawali kiedy
y iako z Budryna Krol do Polski się udaie, wszytkie nadego opisane
miał, A gdy się Krol do Granic Pol: przybliżał w Pokucie koło Ludzi roz
pisał Marszałek Kor: Listy do wszytkich Powiatow do Senatorow iako
też do Rycerstwa, aby kozdy ktoś że tylko Szlachcicem iest stawił się
do Gliniian tydniem przed S: Bartłomieiem, uprzedzaiąc przyiazd
Krola Jmci. A gdy Krol Ludwik w granicach Pol: stanął, wyiechało 8000
mieh: w samo koni witaiąc Krola od Senatorow y Rycerstwa, y tak Kro
la Jmci aż do Gołogor assystowali, gdzie iuż na ten czas Polskiey
szlachty skupiło się było aż do 80000 trzeciego dnia przyiazdu
Krolewskiego do Gołogor czekali. Poslał Senat y Rycerstwo do Krola Lu
wika, prosząc o kolleyi swe Senatory Pol: ktory przyiechał z Węgier
aby do srodka rad Kor: wspolnie o Dobrym y pozytecznym Rzptey
iako o tym powinni radzić mogli. A gdy się stawili do koła Sena
torskiego, chcąc koronną radę witać, tedy żaden z będących tam utsi
wości żadney Jm nie pokazał, ani Rycerstwu, y choc chciał kto wi
tać y wymadrzonych to się nieważył dla zgryzienia stanu szlachecki
kiego zębami na nich. A w tym Granowski M: W: K: w tym Kole
dobył Listu z Budryna do siebie pisanego od Lubranskiego Bis
kupa ktory Kanclerz W: K: Drzewicki, czytał przed wszytkiemi
Pytał Lubranskiego Biskupa Arcybiskup Gnieznienski ieśliby się
znał do tey ręki y listu pisania w tych pomienionych rzeczach,
upadku Rzptey. odpi: X Biskup, Prawdziwie się tą ręką pisałem, a m
zawiodłem w tym sumienia mego, - rozkazano winowaycom ia
ko niegodnym być w Senacie wystąpić z koła Senatorskiego
na stronę pod straż Marszałkowską, a w tym Biskupowi Lubrans
kiemu kazano na Ewangelią po przysiądz zdraycow Rzptey. Po przy
siędze zaraz w godzinę byli poscinani, a pod Majestatem Krolewskim
pod nożek ciała swiętych położono po obu stronach, ktore suknem
czerwonym szkarłatnym nakryto. Nazaiutrz Senat y Rycerstwo za
tegoż Krola do Gołogor ieichało prosząc uniżenie aby do koła Sena
torskiego przybyć raczył, dla pilney rady Rzptey, y gdy Krol usiadł
na Majestacie ktory iescze nie wiedział o smierci posłach Senatorow
swoich Fawrytow bo w nocy poscinani byli. Rafał Granowski Marszałek
W: K: uczynił przemowe do Krola od Senatorow y Rycerstwa temi słowy
Narod Polski zawsze wiernym Panom swoim był y iest
Rodzicow Krola P: nasz.
po łasce Bożey a po Duchownym zbawieniu nigdy sobie nie więcey nie poważał nad
wolność miły pożytek Dobra Rzptey, y potym nad łaskę Krolow Panow naszych do
ktorych krwie czego y nie łaski W: K: Mci, ktorey nigdy przyczyny z siebie nie dali
żadney iako zmus grzechow y niepsze szczesliwy Rzptey naszey przyznać to musi
my, albowiem tu w Polszcze Matka W: K: Mci żywot swoy wzięła. Tu także W: K:
Mci, P: a Nasz Oyciec Twoie swoc żywota tey P: Bog przywroci słuszna tedy abyś
W: K: Mci nam wiernym Poddanym swoim Narodu Pol: Ludziom łaskawym my
toscio y ym Panem został raczył, gdy iestes od de oycza nostris. więc z takowym
Panowaniem związku krew naszą Pana z Rzpltą ktora nie pomału wielkim
żalem strapiona że W: K: Mci, kazergardzie oney w rząd Ludzi ziemiom Onę
poddać raczył co iest przeciw prawom y wolnosciom Pol: Jednak że my w tym
żalu naszym, powazaiąc u siebie łaskę W: K: Mci P: a swego do tego czasu rząd
Ludzi cierpiemy, co aby W: K: Mci z karkow naszych znieść raczył uniżenie
a pokornie prosiemy. Także o przywrocenie wyniesioney przez Zdraycow Pod
skarbiego Kor: do Węgier Korony. Niemniey też y o sprawiedliwość S: Praw y Statutow
Pol: ktore my z oyczyzny libros vite tezą mennemi filarami Rzptey abowiem w swey całos
ci zachowana y do swey exakcyi przyiść może, poniewaz festitie, Panat Premes
kiedy Krolewskie w całosci y osobie swey zadzierzywane bywa. Skarżemy się też
przed W: K: Mcią, żałośnie na Braciią naszą ktory nad wolą y radę wszech Stanow do
Budryna się zjechali y tam z W: K: Mcią Panstwach Kor: znać iakieś kontra
kty pomine omnium Nostri stanowili co iż przeciw sumieniu y szkodzie Rzptey
czynili za to też słuszną zapłatę od Rycerstwa Pol: odebrali, co dziękuię Pra

wła była o to tu teraz Ciała Zdrayców Rzptey pod Nogami Majestatu WKMcy aby się
na potym Frymarku nieważył żaden mąż na Dobra Rzptey Krolewstwa Polsk: prze
ta authoritte odprawowac a o tym Ciała pobitych od Rzpte, Krolowi pokazane.
Więc iż WKMć poprzysięgał bonum Rzptey Krolewstwa Polsk promovere, et non
minuere, prosiemy tedy abyś nam WKMć tego nie brał drogos niedał Koronie Polsk:
a iesli u Węgrzynowie nasze prywatnie w Budzyniu iakie kontrakty podpisali,
my protestamur że o tym wiedzieć niechcemy. Jarocki Polak Sekretarz WKMey
tłumaczył od Krola w Obozie Polsk: y powiedział. Aczkolwiek Krol JMć nie przyjmował
Zabicia pobitych Senatorow Polsk: ktorzy z Krolem JMcią z Węgier do Polski Oyczyzny
swey powrocili, iednak że iesli inaczey bydz niemogło, rozumam że bo tedy sam
Krol był pod Strachem patrząc na Ciała pobitych. Co się tycze frymarku We:
gierskich Dobr za Polskie tedy JKMć odstępuie tey zamiany y niechce wiedzieć
o niey. Strone zas Cudzoziemcow na Urzędach Polsk: iż to iest z Obrażeniem Na:
rodu Polsk: tedy Krol JMć Obiecuie dobrym Stanom Cudzoziemce swe z Polski nieradługo
wywiesc. Strone S: Sprawiedliwosci o ktorą Polscy Obywatele narzekaią że ią w
Polszcze Stateczney niemaią. Tedy Krol JMć iest na tym aby w Krakowie cały
miesiąc na Sądach Polsk usiadł, a przy tych Sądach co by było pożytecznego y
potrzebnego dla Polsk: wolnosci, chce Krol JMć Łaską swą Pańską y Dobrodziejstwo
swiadczyk Kor: Polsk a wszak że pod takową umową. Ponieważ że Krol JMć Dzie:
dzica niema tylko Dziewki Płci Białogłowską po Smierci Jego aby sobie z tego
Narodu Panowie y Rycerstwo Polsk: Pana nie brali tylko ktorą z Corek Krola, Zato
Panowie y Rycerstwo Polsk zezwoliło a Krol Ludwik zas dał Rycerstwu Polsk taką
wolnosc y swobody w ktorey aż do tego czasu siedziemy, że Krol żaden przed nim
w Polszcze niedał wszystkich. Po Smierci tego Krola Ludwika wzięli sobie Pa:
nowie Polacy Dziewkę Jego młodszą Jadwigę za Pana, ktorą Męża tey Władysław
z Jagiełłem Litt: Trzeciem iako P. Bog szczęsliwie y Błogosławił Koronie Polsk: Kronika:
rze Polscy dosyc o tym szeroko pisali. Tenże to Jagiełło po Smierci pier:
szey Zony swey Jadwigi Węgierskiey poiał był drugą Zonę Wdowę Granowską
Zonę Syna Brata Wielkopolskiego Wincentego Granowskiego od ktorego JchMć
PP. Tarnowscy idą od Drugiego Granowskiego Marszałka y Hetmana WO: Ko:
idą JchMć PP. Pileccy od Trzeciego Brata rodzonego Demetryusza Granowskiego
Kasztelana Nakielskiego poszli JchMć PP. Sieniawscy, a ten Kasztelan Nakielski
miał trzech Synow, Rafała Jana, Grzegorza, młodszego, ktory na Oyczyznie zos
tał w Granowie, a dway Starsi Rafał z Janem Roty wodzili w Ruskich Kra:
iach na Posłudze Rzptey y Krolewskiey czas niemały strawili Wiek swoy
na chlebie Rycerskim, ktorym Krol Kazimierz Jagiełłowicz, a potym Syn Je:
go Albrycht y Alexander za ich zacne y znaczne przysługi nadał w Lwow:
skiey y Halickiey Ziemi Wielkie Maiętnosci. Poyrnowali Zony: Rafał
Granowski wiodł w Stan Małżeński Piotra Cebrowskiego Corkę Annę z
ktorą miał ten Synow Mikołaia Wudę Ruskiego, Alexandra Podkomorzego
Halickiego, Prokopa Stolnika Lwowskiego. A ci Granowscy po wszey Sieniawie
w powiecie Lwowskim leżący Sieniawskiemi się zwali, Jan Brat rodzony
Rafała wziął Chodorowską Dziedziczkę Brzozdowskiey y Koropalnickiey
Maiętnosci, a tego od Brzozdowa zwano Brzozdowskim aży po dzis dzien
po Rzdzieli tę przezwisko maią. Daley o tym w pamięc Ludzka nie
obieta pisac nie potrzeba.

Zalecenie Synowi z krotkim napomnieniem
Błogosławieństwem idącemu do Zakonu S: Jezu.

Ygdy sobie z powołania nayowyższego w S: Societtis
Jezu Zakonie stan obierasz Synu moy w ktorym podług
Reguły Zycie nayowyższych szczęsliwosci pewnym bydz mo:
żesz uczestnikiem. Bynaymniey Ducha szczenby SS: dla cie:
bie w ok dayi niechcąc bydz przeciwnym zezwalam na za:
dosyc uczynienie intencyi twoiey. Za natchnieniem Boskim
idz zatym Synu moy gdzie cię święte prowadzą myśli, dotrzy:
muy w nich statecznie, niech cię utwierdza Niebo a tak w S: Spra:
wuy się zakonie abyś Starszych w Zyciu świątobliwosci pra:
wdziwym był nasladowcą, młodszym da Bog w czasie od siebie
rownym był pobożnosci wzorem y przykładem. Za co Bog ci wie
czną zgotuie Zapłatę, mnie w Zyciu ukontentowanie, a to:
bie na wiek twoy Oycowskie (ktore ci daię) niech będzie
Błogosławieństwo.

Kopia Responsu JW. Małachowskiego Kanclerza W. Kor. Na List do Krola JMci pisany od JW. Jmci Pana Potockiego Kasztell: Krakow: Hetm: W. Kor. we 12 7bris 1759. Anno

Po odebranym od JW. Jmci Pana responsie JKMci spodziewał się że JP. Podskarbi Nadw: Kor: będzie promulgowany w Woysku według Patentu swego iako Pułkownik y Szeff Łanowego Regimentu, ale że ieszcze o tym nieprzyszła wiadomość z rosskazu Panskiego mam Honor te kilka wyrazie liter. Nayprzod pisześ JWWo Mo Nay: Krola JMci po remonstracyach swoich że lepiey będzie wola N: Pana nieomieszkał porozumiewać JP. Podskarbiego N: Kor: według Patentu JKMci w Woysku, czeka o tym uwiadomienia, ktorego że nie ma JP. kazał mi o to pisać do JW. Jmci Pana. Nie chodzi JKMci o osobę JP. Podskarbiego, ale chodzi aby jus Regium in Collatione Beneficiorum tam in Civilibus quam in militaribus nieupadło, Bo Krol JMci wyiowszy Łaski ktore może dać ad libitum, gdyby mu to było umknięto nie miałby w czym pokazać Majestatu. Jm Pan z siebie uczynił też remonstracye, przeczytawszy JKMci kiedy nieodmieniczno potęgi swey nihil superest, tylko explere voluntatem Nay: Pana, bo in jure Regio słyszałem na racye JW. Jmci Pana replikę że Pan Podskarbi w Woysku Cudzoziemskim nie służył. Jest wiele Pułkownikow takich co w Woysku Cudzoziemskim nie służyli a z tym wszytkim nie miewali oppozycyi. Na rekomendacye Hetmanskie Prawem opisane y ta była odpowiedz że Rekomendacya Hetmanska daie motiva do otrzymania Łaski Krolewskiey ale nie przymusza bo alias jus Regium in Collatione Szarz Woyskowych, było by non Regium ale jus Hetmana, y JKMci niedawałby Żołnierskich Patentow, ale tylko podpisywałby rekomendacye Hetmanskie, a tak by Krol był Subiectum Butawie. Bo te Prawo Krolowi w moc dano nie Hetmanowi, więc rekomendacya niemoże tollere jus Regium. Z tych tedy okoliczności, rozumiem że JW. Pan nieomieszka pokazać że cum summo respectu przyiniesz Signat ab Principis gratias, tego życzę nietylko iak Minister, ale iak przywiązany Sercem do JW. Jmci Pana; Gdybyś JW. Pan od Krola miał ordynanse iść za Granice na Zaczepkę Sąsiadow, et his similia exekwowałbyś się Prawem, y była by res Popularis, y nikt by za złe niemiał, ale tu Prawo przy Krolu, więc trudność temu sprzeciwiać kiedy in manibus Regis dać komu co się podoba choćby rekomendacya Hetmanska była za kim inszym. Z wraz wyrażonych racyi życzę akceptować remonstracyą tę a ta list kończę z nieskończoną obserwancyą K.

Respons na list pewny z Warszawy pisany w Materyi Dystrybuty Wakansow Pruskich także Indygenatu a rectę et bene Sentiente Cive Anno Dni 1759.

Co do Dystrybuty Wakansow y Królewszczyzn Pruskich, donosisz mi WMć Pan komu się dostały, y że szafunek y Łaska Krolewska, iednym się dosyć podoba, a drugich ma urażać osobliwie zaś Obywatelow WXtwa Pruskich, nieakceptowanemi czynie y do utyskowania pobudzać z okazyi, iż się miały te wakanse dostać in indigenis w tamtych WXtwach. Przyznam się WPanu, że ta sensibilitas powinna by być considerabilis et gloriosa, gdyby pochodziła ex vero in Patriam et aequales Cives amore et zelo, gdy by się zgadzała cum justo Prawy ustaw Publicznych sensu, o Prerogatywie Stanu Szlacheckiego o dystrybucie wakansow, et de benemeritis possessionatis in Volumine legum znayduiących się. Na ostatku żeby ta uraza y protestacya PP. Pruskich WXtwa Obywatelow wspierała się na prawie Ich, czyli to in Privilegio Incorporationis czyli iak niektorzy rozumieią in jure Chełmińskim zwanym Pruskim, czyli in jure et Privilegio Culmensi sub

si Sub

si lub do speciali sstatione tym we rowni jus indigenatus Gravente.
Nierozumiem, azeby wiadomi praw Rzpltey, Początkow, natury, Kraiu, Historyi Pruskiey wiadomi Konstytucyi Koronnych y Przywileju incorporationis Terrarum Prussiae Anni 1454 mieli sie quadam praesumptione et opinione falsa specialis Indigenatus supra Jura Regni et supra aequalitatem wynosic.

Powiadaią bowiem iedni.

1mo Że Prusacy cum Juribus accesserunt ad Regnum za Krola Kazimierza.

2do Drudzy pisiciores allegują że przez Privilegium Incorporationis maią sobie pozwolony Indygenat y oskrzezony.

3tio Inni udaią że maią Jus correctum Terrarum Prussiae.

4to Inni wnoszą że maią cautiones przez pacta conventa et przez Specialia gęda Privilegia

Należy zatym po Braterska przestrzedz Ichm. Mciow, azeby in praetensis et allegatis Juribus et Privilegiis dobrze się przeyrzeli y informowali.

Bo często graviter peccant qui leges ignorant, et tu aequalitate deprimunt.

Zarabiaią stawnie na publiczną indygnacyą y Censurę, y prawdziwie wspomnieć to należy, co pewny wyraził Statysta: Illi Cives imitandi et laudandi sunt, quibus legum perita et notitia miest; et quos vera libertas et aequalitas ornat et nutrit. Ta praw nieznaiomość przynosi to często, iż ob legum ignorantiam inter ipsas leges delinquit inter Jura peccat.

Chcę za tym złego błędu y nieuwiadomości niektorych Ichmsciow wyprowadzic y dla informacyi dopełnieyszey y samego WW. Pana zdatomilsza z Historyi Pruskiey, z Przywileju Incorporationis, z Prawa et ex publicis Actis niektore te Punkta wyrazic ad evincendum że nie tak iest iak wzmiencią y udaią Ichmsci Panowie Prusacy.

Ad Primum de origine et legibus Prussiae iako Kronika Pruska niesie et Chronicon Prussiae, Autore Christophoro Hartknoch opisuie w te słowa: Chronicon Prussiae Autore Hartknoch de origine et legibus Prussiae Stryikowski et Kuyalowicz

Primos Prussiae incolas Venedos et Gothos qui ante Christi nati tempora Prussiam tenuere, Leges non habuisse Scriptas etc. Post Christum enim natum Saeculo Quinto vel Quarto Vajdevutus Rex Cymbrorum seu Lithuanorum fuit testatur Stryikowski et Kuyalowicz: primus Conditor legum etc.

Jakie zas nadat y ustanowit Prawa, ex eodem Autore constat ktory tak pisze.

Vajdevutus Auctor legum ee phibet. Js collecta in unam Rempublicam vagabunda nullisque sedibus affixa, sed per agros et nemora dispersa multitudine. 1mo Promiscuos conubitus severe prohibuit. 2do Perpetua jugia ad unam Tori consorte restrinxit. 3tio Pecor et Servor numerum definivit. 4to Debiles et ad labores ineptos di vetuit, et si illi proprii essent Parentes. 5to Loca publice coniugiis destinavit. 6to Jus Hospitii Sacro-Sanctum esse voluit. 7mo Cultum Deorum Prussos docuit. Vajdevutus Cymbrorum et Lithuanorum Rex primus et legum Conditor.

W niektorych mieysc͡ach iako in Culmensi et Loboviensi: Provinciis quas sub Boleslao primo Regibus Poloniae subiectas Cromerus et Dlugossus et alii testantur: Jus Polonicum seu consuetudines Polonorum in causis privatis haereditalibus strzechy były zachowane y obserwowane. Cromerus et Dlugossus alii Historici Polonici

A gdy a Conrado Duce Masoviae Ordo Theutonicus był wyprowadzony, Hermannus de Balke Magister Prussiae Provincialis Anno 1232 Urbem nomine Culmam aedidit, także Urbem Thorunense transtulit uważaiąc zas iż nulla Resp: sine legibus commode gubernat in Anno 1233 die 5 Calend: Januarij Hermannus de Salza Magister ordinis generalis y Hermannus de Balke Magister Prussiae Provincialis, Privilegium Culmense nadał. Wtenczas kraiy wprowadzone było prawo Magdeburgense, Jus Flamingicale, Jus Friburgense, Jus Silesiacum y inne. Ale post Incorporationem Terrarum Privilegio Speciali de Anno 1476 te wszystkie Prawa abrogowane tylko ieno Jus Culmense ad dicendas causas et controversias zostawione ale y to potym ob nonnullos defectus poprawione y odmienione. Conradus Dux Masoviae wprowadził Krzyzakow. Anno 1235 Hermannus de Salza Magister Ordinis Theutonici Generalis Hermannus de Balke Magister Provinciae Privilegium Culmense condidere.

Niech zatym Panowie Prusacy uważaią ex allegatis Juribus et privilegiis że Prawa żadnego de Indigenatu niemieli y mieć niemogli aż do czasu Incorporationis ktora nastąpiła za Krola Kazimierza in Anno 1454.

Ad Secundum. co do Przywileju Incorporationis ten iest porzutkiem y fundamentem wszelkich prerogatyw, swobod y wolnosci y praw Pruskich. Nie tak iednak iako sobie wnoszą et abusive przywłaszczac usiluią, gdy znami aequaliter in Reg Jus Magdeburgense Jus Flamingicale Jus Friburgense

Jus Syllesi ceum.

in Regno et Mag: Ducat: Lithuaniæ maiąc omunes prærogativas honores et officia także na Seymach, Seymikach, Trybunałach Kommissyach æquale participationem Jurisdictionis et Activitatis &c.

Casimiri Regis Privilegium Incorporationis Terrarum Prussiæ Ano 1454.

Tego wszystkiego in terris Prussiæ Regnicolis choć bene Possessionatis bronią y nie pozwalaią iakoby incapacibus et extraneis lżi JchMść PP. Prusacy na swoich Ziazdach, Generałach, &c Szlachtę rodowitą Polską y Litewską excludent ab activitate tymże a participaone honor et Boner Regal chcą mieć oddalonych.

Nadto przywłaszczaią sobie quandam Authoritatem et potestatem samey Rzpltey spectante daiąc suas Sanctiones et Lauda na Generałach Pruskich niby lege publica Indygenaty.

Co że się dzieie ctra Jura publica et Statuta Regni et ctra Privilegii incorporaonis, pokaże się clare z tychże praw y Przywileiu incorporaonis w ktorym quo ad distribuendas Dignitates, Capitaneaty Tenutas to tylko zaś, co in Statutis Regni y iako Prusacy są przyięci y zaszczyceni iisd prærogativis prout alii Nobiles et Cives Regni, tak ażeby według zwyczaiu in Regno praktykowanego,

Ano 1454. Privilegii Incorporationis: quo ad Dignitates Prærogativas officia Tenutas cui et quomodo distribuenda Punkta

Dystrybuta zachowana była, iest im deklarowana temi słowy. Casimirus Dei Gra Rex Poloniæ &c. Significamus itaq universis &c. Ad honorem Omnipotentis Dei &c Præfator Prælator Spiritualium et Secularium Militarium Civium Terrigenar et omnium Incolar Terrar Prussiæ &c benevola et spontanea deditionem Regimen, Tutelam, Gubernaonem Subjectionem, obedientiam accepimus, &c et in Dei nomine assumimus Terrasq et Dominia pdicta Regno Poloniæ redintegramus. &c et incorporamus et ad usum, participaonem omnium honor Jurium Libertatum et Prærogativar quibus Prælati Barones et Nobiles Regni Poloniæ hucteng potiti sunt &c admittimus.

Ittem omnes Prælatos, Militares Nobiles Cives et Incolas Terrar prædictar, in Jus conditionem et proprietatem Regni Poloniæ translatos et inviceratos hac etiam prosequemur. Prærogativa Quod Dignitates et officia hucteng illic existentia et in poster ostituenda Ittem castra et Tenutas Civitatum et locor in Terris prædictis nulli extraneo aut Forensi sed ppriio Indigenæ juxta observantiam aliar Terrar Regni Nostri conferemus &c.

Ad Tertium Co do Korrektury Pruskiey ut vocat Jus correctum Terrar Prussiæ Ta Korrektura o Indygenacie wzmianki niema y niemiała by żadney powagi y mocy gdyby nienastąpiła de consensu publico legis przez Konstytucyą Ani 1589. A potym niebyła approbowana, przez Konstytucyą Anni 1598 ktora Korrektura zawiera w sobie septem Capita 1mum de Successionibus 2dum de Donationibus et Testamentis 3tium de Tutelis 4tum de Præscriptionibus. 5tum de Magistratibus et Judiciis 6tum de Processu in causis civilibus. 7mum de Finibus Regundis.

Jus correctum Terrarum Prussiæ Ano 1589. Constitutio Regni Ano 1598. Item Constitutio Regni Ano 1616.

Ale otey Korrektury poprawę staralisię Nuncij Terrestres Prussiæ na Seymie in Ano 1616. y otrzymali p Constitutionem publicam pozwolenie lecz ta Korrektura nieprzyszła do skutku y dotąd in dicendis causis et controversiis Forensibus hoc Jure correcto et Statuto Herburti et aliis Regni Constitutionibus PP. Prusacy utuntur.

Ad Quartum. Co ad pacta conventa et privilegia praepostera post Privilegium Incorporationis obtenta et emanata,

Pacta conventa et Privilegia confirmaonis niemogą derogare Juribus et Privilegiis libertatis et æqualitatis antecedentibus także Privilegio Incorporaonis et Statutis Regni y owszem præseferunt ich ratificationem et approbationem

Jezeli co JchMość PP. Prusacy przeciwnie et studiose elaborarunt et exportarunt, to irritum et inane bydz powinno. Bo tylko affirmant Prawa y Przywileie iako uczą y informacia Konstytucyi ktore Juri publico non derogant.

Staralisię antecactis temporibus podiakimkolwiek pretextem osobliwie

Ano 1669. mota quæstio et Controversia de Indigenatu teste Zawadzki Castellano Culmensi

A 1669. post abdicationem Krola Jana Kazimierza na Konfederacyi Generalney. Jako o tym Zawadzki Kasztelan Chełminski w te słowa pisze Prutheni postulabant, ut punctum de Indigenatus Juribus servandis etiam Juramento Regio inserant Grandem in Se Reip. commotionem excitarunt. Subministrante materiam indignationi Regnicolarum ostentationibus &c Także powtorna była taż materya o czym tenże pisze, Postera die in Arce cum de Distributione vacantium ageret ~~juxta Indigenatus Terrar Prussiæ~~ strenue a Regnicolis oppugnata et a nobis egregia tuitione oppugnata sunt donec soluta —

lita Sessione ad Rotham Equestre ea quaestio ab omnibus decidenda reijceret.

A gdy za Krola Michała po Konfederacyi Lubelskiey czyli Gołębskiey na Seymie Sub vinculo Confoederationis agituiącym się niektore Woiewodztwa domagały się Confirmaone Juriu żeby pod tę Konfirmacyą pretendowany y uzurpowany Indigenat a Terris Prussiae nie wchodził y niebył pociągany Solenniter praecustodiebant, co tenże Zawadzki Kasztelan Chełminski in annalibus za Krola Michała Swiadczy y tak pisze Sed arguebant multi contradicentium grave id communi Civium libertati insolens in publica aequalitatem de. Saepe ab ignavo Cive excellentiori Privilegio et beneficio Reip: vinci Profitebantur et metum ne per ejusmodi approbaone Indigenatus Terrarum Prussiae firma ref. Contra ejus abusum tot Palatinatuum Protestationes continuo intercesserant. — *Jll. Reynaud Michaele Rege similes controversiae. Teste eod. Zawadzki Cast: Culm.*

Jakie zas Samychże JchMciow Panow Pruskich Statum Reip: et aequalitate znaiących o tym Indigenacie et de ejus abusu iest zdanie informuie votum Pruskiego urzędnika y obywatela recti et boni Civis znayduiące się in editione Załuscianą Tomo 1mo Pte 2da Folio 1157mo ktore ten dobry y rozumny Patryota tak zaczyna Duae res sunt, quae nos potissimum fatigant Indigenatus et Thesauri rationes. Ille is est ut egeat correctione de[illegible] quidem indigenatus iste toti communis Regno secundum illud Statuti: N.B. Cytuie Statut Dignitates Castellanatus et officia in Universis Terris Regni Nostri Personis bene meritis aetate intellectu et prudentia bene vigentibus et Indigenis distribuemus dabimusque Dignitatem illi Personae quae ibidem ubi Dignitas habuerit haereditaria Bona. But via murmuri et displicentiae praecludamus ob quam causam etiam nobis Incorporatione idem cautum est.

Daley tenże mowi: Nihilominus videtur mihi nos scribendo Lauda id non consideravisse de non expendere Statum Reip: Quis olim fuit? et qui nunc est? Quidnam Reip: fecit inutile? quodque illius Civi Observantia mutata amplius apud nos observari non potest. Nam quid aliud Prussiae, nisi inaequali Rep: esse et inaequalem esse! Nobis liceret aliquam in Polonia obtinere Possessionem, non liceret e contra Polonis apud Prussiacos? Quis plus meruit? LIBERATORES? an liberati de Facti enim sumus cum Rep: unum corpus et individuum de De Facto ab ipsa incorporaone non fuimus in usu illorum non interpellatus Indigenatus obtinuere Tenutas Cives Regni Capitaneatus etiam Palatinatus in Prussia de Ten wielki et in Statu doskonały człowiek Civis et indigena Pruski wyraził to recto et prudenti sensu, co in aequali Rep: aequalitati et Justitiae należy. Wyraził kto więcey meruit y mieć powinien Liberatores? to iest Polacy, ktorzy tanta vi et profluvio krwie swoiey przez kilka wiekow expugnando Krzyżakow uwolnili y wyswobodzili ex Jugo Cruciger[orum]: i. Jako Przywiley Incorporaonis opiewa) Prusakow y ad corpus Regni tanquam membrum suum inkorporowali y ziednoczyli, do tych że wolności y Prerogatyw przyieli y z sobą porownali: czyli liberati? To iest Prusacy na ten czas in deformi Servitute et Sub crudeli Dominatione Krzyżakow będący Wiedział dobrze że w maiąc Privilegium Incorporationis w ktorym iest Punkt ażeby juxta observantiam aliarum Terrarum Regni Distributa et Collatio dignitatum, była propter Indigenas non extraneos tak iako et in aliis Regni Palatinatibus et Terris. Nie maią ullam speciale na Indygenat legem Quis to kto się Szlachcicem rodzi ten iest natura et genere prawdziwy Indigena Drugi Indygenat czyli Indygena, ktoremu Rzeczpl: na Seymie ex extraneis ob insignia merita daie per legem Indygenat, ten in omnibus Regni Provinciis pro vero censetur Indigena. Wiedział do tego Iż po Przywileju Incorporationis emanarunt circa ampliatas in Regno libertates Prawa y Konstytucye Titulo Dignitates et Officia iako to Petricoviae 1503. in Radom Ano 1505. In Cracov: 1510. Ktoremi praecustoditum tylko, ażeby Dignitates et officia konferowane były Possessionatis in illa Terra Terra. gdzie wakuią. a w Statucie Sigismundi de Ao 1510 wyraźnie cavetur: Si impossessionato ob meritum dignitas data sit, intra medium Anni Possessionem quaerat. Także w Statucie Sigismundi Augusti de Ano 1550 bez nayiwnieyszey de Indigenis czyli Indygenatu wzmianki to cavetur Rex neque Castra neque Tenutas ullas nisi Polonis Nobili Genealogia ortis eisdem Possessionatis credet. Radto gdy Toc według tych praw dosyc było Szlachcicem y mieć Possessyą. JchMość Panowie Prusacy starali się tak o Korrektę praw swoich, iako też o przypuszczenie do Trybunatu y ażeby in Terris ich Officiales Possessionati byli y Woiewodowie za Zygmunta III. Roku 1589. otrzymali in octo Articulis Seymową Konstytucyą. w ktorey Korrektura Praw Pruskich do Sądu należąca iest pozwolona y wyraźnie Tit osiadłości Woiewodow Pruskich ażeby Panowie

Indigena Quis? Indigenatus Duplex et Jure naturae et Jure legis.

Statuta Regni Petricoviae Ano 1503. in Radom 1505. in Cracov: 1510. Statuta Sigismundi Augusti 1550.

Consti: Reg: Sigismundi III. A. 1589. Tit Korrektura praw Pruskich.

Woiewodowie

itt^o Tit. Osiadłość Woiewodow Pruskich.

Woiewodowie w swoim Woiewodztwie rezydowali, y Possessionati byli tak iako et in toto Reg
no naymnieyszey nieczyniąc wzmianki ażeby był indigena warowano w te słowa
Tit. Osiadłość Woiewodow Pruskich Gdyż niejednemu Woiewodztwu, ale wszystkiey zie
mi siła natym należy, aby Panowie Woiewodowie w swoim Woiewodztwie rezydo
wali. Przeto Possessionati bydz maią każdy w swym Woiewodztwie. Rozumieć
tedy należy, że lito Szlachcic y Possessionat ten capax wszystkich Prerogatyw y Woiewodztw.

Const. Reg: A^o 1598. Tit Prawa Pruskiego Korrektura Tey Korrektury 7. capita et arti culi ut supra 1 De Successionibus 2 de Donaonibus et Testamentis 3 de Tutela 4 de Praescriptionibus 5 de Magistrat. et Judiciis 6. de Processu in causis Civilibus 7 de Finibus Regni dis

A gdy według tey Konstytucyi Korrekturę prawa Pruskiego in A^o 1598. za
Zygmunta 3. na Seym przynieśli y o approbacyę prosili, nastąpiła w ten sens Konsty
tucya approbuiąca Korrekturę pomienioną in 7. articulis et capitibus w ktorey
także żadney o Indygenacie niemasz wzmianki.

Konstytucya Tit. Prawa Pruskiego Korrektura. Korrekturę Prawa Pruskiego od Oby
watelow Ziem Pruskich zgodnie uczynioną y na tym Seymie ad Censuram podaną
y rewidowaną Authoritate Conventy approbuiemy y utwierdzamy, zostawuiąc im to, że
by zawsze potym tego Prawa do Sądow odprawowania należącego poprawowa
przyczyniać im wolno było. Na co iednak Konfirmacya Seymowa zachodzić ma.

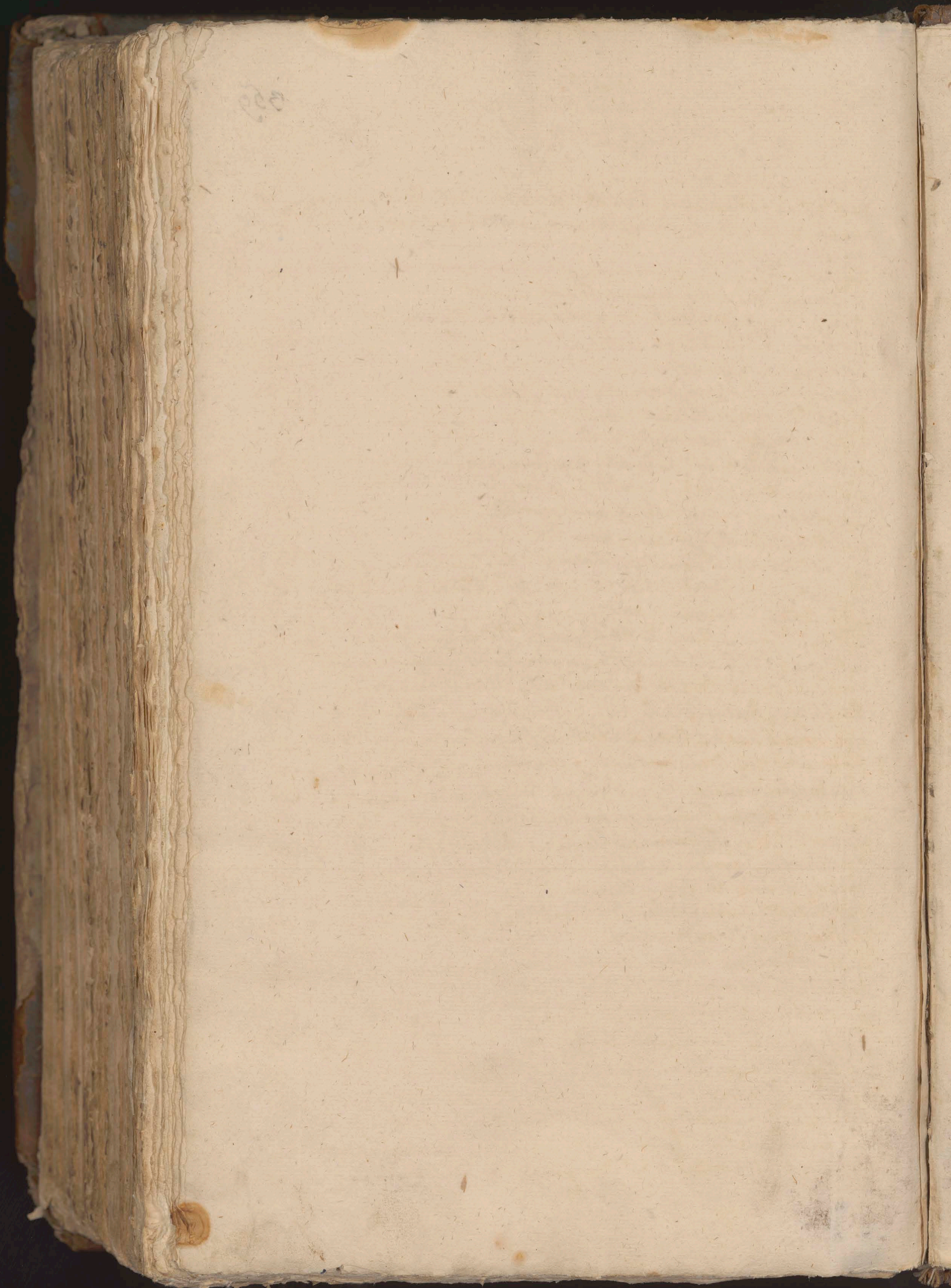
Privilegia Terrae Belzensis A^o 1462. Terrae Drohycensis 1516.

Są inne Prawa y Konstytucye także numerosi acty przeciwko tey niesłuszney y
nienależytey Jchmość Panow Prusakow uzurpacyi. Są dawnieysze Kapitulacye
y pakta między Władysławem Jagiellonem Krolem Polskim y Krzyżakami
Są także Privilegia podobne privillegio Incorporationis Jako to Ziemi Bełzkiey sub An
no 1462. Ziemi Drohyckiey in A^o 1516. w ktorych taż sama de Dignitatibus confe
rendis iest cautela temi słowy Dignitates et Officia dum vacare contigerit nulli ex
traneo nisi indigenae bene conservato illius Terrae, in qua dignitas v officium vacat dabimus
et conferemus de a przecie tych Ziem y Woiewodztw Obywatele tanta praesumptione non
laborant znaiąc bardzo dobrze że niemasz nic ozdobnieyszego y szacownieyszego w
wolney Rzeczp. nad aequalitatem ktora gdyby Jm PP. Prusacy nie byli zaszczyceni niemie
liby sortem et capacitatem brania Dygnitarstw, Starostw Dzierżaw y innych wysokich
Krzeseł in Regno et M. Duc: Lithvaniae. Był przez dawnieyszych y innych nostro

Exempla Prebendowski Prusak. Podskarbi W.K. Czapski Prusak Podskar: W.K. X Czapski Prusak Przemyski y Kujawski Biskup et alii participes Dignitatum et Honorum in Regno.

Saeculo Podskarbim W. Koronnym Generałem Wielko-Polskim Starostą Grabowskim Pre
bendowski Prusak, Był recentius Podskarbim Czapski także Prusak. Drugi Czapski
Biskupem Przemyskim deinde Kuiawskim. A za cosz Szlachta Polska Regnicolae aequa
les cives niemaią bydz participes Honorum Dignitatum et Bonorum in Terris Prussiae!
Rozrządzenie y Dystrybuta wakansow teraznieyszych, moim zdaniem nastąpiła sprawiedli
wie, Bo tak do Biskupstwa Chełminskiego destynowany Prałat wielkich Cnot y pobożności wiel
kich zasług in Rep: na Trybunałach godny Sędzia y Prezydent, prawdziwe Decus Cleri et
Ecclesiae iak y JP. Mostowski Woiewoda Pomorski Szlachcic rodowity y dawny Possessi
onat in Terris Prussiae virtutibus et Talentis praeditus Także JPP. Kicki Gurowski Loick
ementi w Oyczyznie y u Dworu cives non extranei bo Indigenae Regni zasłużyli sobie
tę małą Panis benemerentium Porcyą, ktorą inni y samiż Jchmść Panowie Prusacy
nad to saturati, plura appetendo, nonnisi invidere cupiunt.

Manifestacye o ktorych WMć Pan wzmiankę czynisz byłyby Acty criminis et minus
reflexe illati y pewnie vergerent in detractionem et Laesionem Juris Majestatici, także
Jurium Reip: a zniemałą obelgą y urazą Jchmość Panow Pieczętarzow, ktorym
Straż publiczna całości y powagi praw powierzona. Niepieczętowaliby takich Przy
wilejow, ktore niemiały by conformem cum legibus naturam et sensum.
Jeżeli zatym takowe iakowe intercesserunt Manifestacye śmiem upraszać WMć
Pana o ich Kommunikacyą et aliorum Sciendorum. Zostawam zatym zied
noczyną na zawsze przychylnością in Veteri amicitia &c &c.

Regestr.
Co się znayduie w tey xiędze

Responsa

Poseł Litewski

JmP. Rzewuski

